

ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ YAYINLARI YAYIN NO: 82
TANITICI YAYINLAR DİZİSİ: 2

ATATÜRK'ÜN 100. DOĞUM YILINA ARMAĞAN

Ankara Üniversitesi Gelişim Tarihi

Doç. Dr. Musa ÇADIRCI - Yrd. Doç. Dr. Azmi SÜSLÜ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ GELİŞİM TARİHİ

Hazırlayanlar:

Doç. Dr. Musa ÇADIRCI - Yrd. Doç. Dr. Azmi SÜSLÜ

A n k a r a

1 9 8 2

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ VE İŞLETİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
İKTİSADİ İSTATİSTİK ANABİLİM DALI

ANKARA ÜNİVERSİTESİ GELİŞİM TARİHİ

Yazarlar

Doç. Dr. Mustafa KUTLU - Yrd. Doç. Dr. Ayhan SÖZÜ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ	VII
SUNUŞ	IX
I. BÖLÜM:	
ÜLKEMİZDE YÜKSEK ÖĞRETİMİN GEÇMİŞİ VE ÜNİVERSİTE'YE GENEL BİR BAKIŞ	3
II. BÖLÜM: ANKARA ÜNİVERSİTESİ	11
I- KURULUŞ DÖNEMİ (1946-1960)	11
A- 4936 SAYILI KANUN	17
a) Ankara Üniversitesi Rektörlüğü	20
b) 1946-1947 Üniversite Merkez Örgütü	20
c) Senato Üyeleri	20
d) Yönetim Kurulu Üyeleri	21
e) Kitaplık Kurulu ve Komisyonu	21
f) Ankara Üniversitesi Yıllığı Yayımlı Komitesi	22
g) Öğrenci İşleri Komitesi	22
h) Ankara Üniversitesi Müzesi	23
ı) Ankara Üniversitesi Sağlık ve Sosyal İşler Araştırma Merkezi Komitesi	23
j) Öğrenci İstatistikleri	24
B- 5239 SAYILI ANKARA ÜNİVERSİTESİ KURULUŞ KADROLARI KANUNU	26
C- 114 VE 115 SAYILI KANUNLAR-1960'LARDAKİ DURUM	28
a) Ankara Üniversitesi Merkez Örgütü ve Fakülteleri	37
II- GELİŞME DÖNEMİ (1960-1980)	43
A- ÜNİVERSİTELER KANUNUNDA YENİ DÜZENLEMELER- 1750 ve 1765 SAYILI KANUNLAR	51
B- ANKARA ÜNİVERSİTESİ'NİN 1750 SAYILI ÜNİVERSİTELER KANUNUNA GÖSTERDİĞİ TEPKİ VE ANAYASA MAHKEMESİNİN BAZI KANUN MADDELERİNİ İPTALİ	54
C- CUMHURİYETİN 50. YILINDA ANKARA ÜNİVERSİTESİ	57

D- 1980'DE ANKARA ÜNİVERSİTESİ'NİN GENEL GÖRÜNÜMÜ VE SORUNLARI	63
III- 1981'DE ANKARA ÜNİVERSİTESİ	71
A- 1981 YILI ANKARA ÜNİVERSİTESİ MERKEZ ÖRGÜTÜ.....	76
Rektörlük	77
1- 1946-1981 Ankara Üniversitesi Rektörleri	79
2- Genel Sekreterlik	80
a) Saymanlık, (Muhasebe Müdürlüğü ve Bütçe Dairesi Başkanlığı)	80
b) Özel Kalem Müdürlüğü	81
c) Kütüphane Müdürlüğü	81
d) Yazı İşleri Müdürlüğü	86
e) Basımevi Müdürlüğü	87
f) Haberleşme-İstatistik ve Öğrenci İşleri Müdürlüğü ve Türkçe Kursu Müdürlüğü	89
g) Mediko-Sosyal Merkezi	92
h) Zat İşleri (Özlük İşleri) Müdürlüğü	93
i) Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı	95
j) Vehbi Koç Öğrenci Yurdu Müdürlüğü	95
k) Bütçe Müdürlüğü	96
l) Hukuk İşleri Müdürlüğü	96
B- ANKARA ÜNİVERSİTESİ VE FAKÜLTELERİNİN YERLEŞİM PLANI	98
III. BÖLÜM: FAKÜLTELER	
A- HUKUK FAKÜLTESİ	101
I- FAKÜLTENİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	101
II- AKADEMİK YAPI	123
III- ÖĞRETİM	130
IV- YAYINLAR	142
V- HUKUK FAKÜLTESİNE BAĞLI ADALET YÜKSEK OKULU	143
B- DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ	145
I- FAKÜLTENİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	145
II- AKADEMİK YAPI	164
III- ÖĞRETİM	167
IV- YAYINLAR	176
C- FEN FAKÜLTESİ	219
I- FAKÜLTENİN KURULUŞU VE GELİŞMELER	219
II- AKADEMİK YAPI	223
III- ÖĞRETİM	237
IV- YAYINLAR	260
D- TIP FAKÜLTESİ	263
I- FAKÜLTENİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	263
II- AKADEMİK YAPI	274

	Sayfa
III- ÖĞRETİM	290
IV- YAYINLAR	299
E- ZİRAAT FAKÜLTESİ	303
I- FAKÜLTE'NİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	303
II- AKADEMİK YAPI	305
III- ÖĞRETİM	312
IV- YAYINLAR	315
V- ZİRAAT FAKÜLTESİ <i>DİPLOMA SONRASI YÜKSEK OKULU</i>	316
F- VETERİNER FAKÜLTESİ	322
I- FAKÜLTENİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	322
II- AKADEMİK PERSONEL VE KÜRSÜLER:	324
III- ÖĞRETİM	327
IV- YAYINLAR	329
V- HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SAĞLIK BİLİMLERİ UZMANLIK YÜKSEK OKULU	329
G- İLÂHİYAT FAKÜLTESİ	338
I- FAKÜLTENİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	338
II- AKADEMİK YAPI	339
III- ÖĞRETİM	342
IV- YAYINLAR	344
H- SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ	367
I- FAKÜLTE'NİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	367
II- AKADEMİK YAPI	367
III- ÖĞRETİM	369
IV- YAYINLAR	380
V- SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİNE BAĞLI BASIN VE YAYIN YÜKSEK OKULU	389
İ- ECZACILIK FAKÜLTESİ	395
I- FAKÜLTE'NİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	395
II- AKADEMİK YAPI	395
III- ÖĞRETİM	402
IV- YAYINLAR	404
J- EĞİTİM FAKÜLTESİ	407
I- FAKÜLTE'NİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	407
II- AKADEMİK YAPI	409
III- ÖĞRETİM	414
IV- YAYINLAR	415
K- DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ	421
I- FAKÜLTE'NİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	421
II- AKADEMİK YAPI	422
III- ÖĞRETİM	425
IV- YAYINLAR	431

	Sayfa
L- ANTALYA TIP FAKÜLTESİ	436
I- FAKÜLTENİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ	436
II- AKADEMİK YAPI	438
III- ÖĞRETİM	441
IV- YAYINLAR	442
IV- BÖLÜM: ANKARA ÜNİVERSİTESİNİN YURTİÇİ VE ULUSLAR- ARASI ETKİNLİKLERİ	445
BİBLİYOGRAFYA	463

BAŞLARKEN

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk'ümüzün, Doğumunun 100. Yılı kutlama etkinlikleri programlanırken, Ankara Üniversitesi olarak Doğumunun 100. yılında Atatürk'e sunacağımız en büyük armağanın, kurduğu Üniversitenin Gelişim Tarihini bir kitapta toplamak olacağına karar verdik. Atatürk'ün Başkentte kurduğu Ankara Üniversitesi Genç Türkiye Cumhuriyetinin ilk Üniversitesidir.

Üniversitemiz Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişimi ile paralel bir gelişme göstermiş olup bugün 12 Fakülte, 4 Yüksek Okul, 28.000 dolayında öğrencisi ile Türkiye'nin ikinci büyük Üniversitesidir.

Ankara Üniversitesi, kuruluş ve gelişiminin özellikleri sonucu, Başkent'in beş ayrı bölgesinde yerleşmiş olan yaygın ve klâsik tipte bir Üniversite örneği oluşturmaktadır. Kuruluşundan bu yana, Üniversitenin tarihi gelişimini bir bütün içinde belgeleyen bir yayın mevcut değildi.

"Ankara Üniversitesinin Gelişim Tarihi" kitabını hazırlarken Üniversitenin gelişmesini, bugün eriştiği düzeyi, sahip olduğu büyük bilim potansiyelini ve memleketimize sunduğu hizmetlerin boyutlarını bir bütünlük içinde sergilemeyi düşündük.

Yapıtın hazırlanmasında Rektörlük koordinasyon görevi yaptı. Her Fakülteden görevlendirilen bir Öğretim Üyesi, kendi Fakültesinin kuruluşu, gelişmesi ve içinde bulunduğu durumuna ait bütün belgeleri topladı. Bunlar, Rektörlükte Kasım 1981 hesabı ile değerlendirildi. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Öğretim Üyelerinden Yakıncağ Tarihi Kürsüsü Başkanı Sayın Prof. Dr. Şerafettin Turan'ın gözetimi ve danışmanlığında Sayın Doç. Dr. Musa Çadircı ve Sayın Yardımcı Doç. Dr. Azmi Süslü yapıtı kaleme aldılar.

Başta Sayın Prof. Dr. Şerafettin Turan olmak üzere Sayın Doç. Dr. Musa Çadircı ve Sayın Yardımcı Doç. Dr. Azmi Süslü'ye, Ankara Üniversitesi Genel Sekreteri Sayın Aypar Altınel'e, yapıtın bel-

gelerinin toplanmasında yardımcı olan Fakültelerimizin temsilcisi Öğretim Üyelerimize ve Ankara Üniversitesi Basımevi'nin bütün mensuplarına Ankara Üniversitesine kazandırdıkları bu eser için içten teşekkürlerimi sunmayı görev sayarım.

Kuruluşundan bu yana bu kadar uzun bir süre geçen Üniversitemize ait bilgi ve belgeler toplanırken, bazı eksikler oldu ise, bunun hoşgörüsüyle karşılanacağını ümit ediyorum.

Atatürk, Başkentte Ankara Üniversitesini kurarken, memleketimizin yakın geçmişinde, Türkiye Cumhuriyeti kuruluncaya kadar bütünüyle ihmal edilmiş olan Anadolu'ya bu Üniversiteden bilimin ve hizmetin yayılmasını amaçlamıştı.

"Ankara Üniversitesi Gelişim Tarihi" kitabında görüleceği gibi Üniversitemiz bu amacı büyük ölçüde gerçekleştirmiştir. Ankara Üniversitesinden çeşitli dallarda binlerce meslek adamı, ulusal ve uluslararası düzeyde tanınmış pek çok bilim adamı yetişmiştir.

Ankara Üniversitesi başkentten Anadolu'ya, yeni açılan Fakülte ve Üniversitelere öğretim üyesi, bilim ve kültür yayımında daima destek Üniversite olmuştur. Uygulamalı Fakültelerden özellikle Ziraat Fakülteleri, Veteriner Fakültelerinin bütünü, Sağlık Bilimleri, Fen ve Sosyal Bilimler Fakültelerinin büyük çoğunluğunu Ankara Üniversitesi kurmuştur.

Ankara Üniversitesinin en gencinden en yaşlısına kadar bugün ve geçmiş yıllardaki bütün öğrencileri, hocaları ve idarecileri ile mensuplarının tümü, Atatürk'ün Üniversite'yi kurarken emrettiği kutsal görevi gerçekleştirmenin mutluluğunu paylaşmaktadırlar.

Varlığımızı kendisine borçlu olduğumuz Atatürk'ümüze sonsuz sevgimizi, şükranlarımızı ve minnetlerimizi bir kez daha yinelerken Üniversitesine saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Türkan Akyol
Rektör

SUNUŞ

“Atatürk’ün Doğumunun 100. Yılı Kutlama Programı” içerisinde Üniversitemizin kuruluşundan buyana gösterdiği gelişmeyi konu edinen “Ankara Üniversitesi Gelişim Tarihi” adlı bir kitap hazırlanması uygun görülmüştür. Bunun için Üniversiteye bağlı fakültelere yazılı başvuruda bulunularak, kuruluşlarından 1981 ders yılı başına dek geçen sürede gösterdikleri gelişmeleri kapsayan bilgi ve belgelerin Rektörlüğe iletilmesi istenmiştir. Fakülte yönetimleri, kendilerine verilen plân çerçevesinde kurumlarının kuruluş, gelişme, eğitim ve öğretim alanlarındaki çalışmalarını kapsayan raporlar düzenleyerek Rektörlüğümüze iletmışlerdir.

Fakültelerden toplanan bilgi ve belgelerin gözden geçirilerek tamamlanması ve kitaba dönüştürülmesi görevi Nisan 1981’de bizlere verildi. Bunun üzerine derlenen bilgiler gözden geçirilerek eksiklikler saptandıktan sonra fakülte yöneticileriyle yeniden ilişki kurularak kitapta yer almasında yarar görülen konularda yardımlarını istedik. Bir yandan da eldeki veriler arasında uyum sağlayarak, saptanan plan çerçevesinde kitabın yazımına geçtik.

Ankara Üniversitesinin gösterdiği gelişimi vurgulamak amacına yönelik bu çalışma, bilimsel bir araştırma ve inceleme olmayıp, Üniversitenin kuruluşundan 1981 Kasım’ına kadar geçen dönemde yasal değişikliklere paralel olarak, başta merkez örgütü olmak üzere bağlı kuruluşların ve fakültelerin geçirdikleri aşamaları somut bilgilerle ortaya koymaya yöneliktir. Bu bakımdan bir “derleme” yapmaktan öteye pek geçilemedi.

Kitabın I. Bölümünde çok genel çizgileriyle ülkemizde “Üniversite ve Yüksek Okullar”ın geçmişi üzerinde duruldu. II. Bölüm, Ankara Üniversitesinin kuruluş ve gelişmesine, III. Bölüm, Üniversiteye bağlı fakültelere ayrıldı. Fakülteler, kuruluş yıllarına göre ele alınarak bir sıralamaya tabi tutuldu.

Kitap incelendiğinde görüleceği gibi, her fakülte için üç ana konuda bilgi verilmek yoluna gidilmiştir: I. Fakültenin kuruluş ve gelişmesi, II. Akademik yapı ve personel, II. Eğitim-öğretim, IV. Yayınlar. Ancak bu bölümde yer alması gerekli bilgilerin geniş bir dökümünü yapmanın ciltleri dolduracağı gözönünde tutularak, sadece sayısal bilgiler verildi. Bilindiği gibi fakültelerimiz eğitim-öğretim faaliyetleri yanısıra çok geniş bilimsel araştırma ve incelemelerde bulunmaktadırlar. Gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında öğretim üyelerimiz, ilgiyle karşılanan eserler yayınlamışlardır. Bunların bibliyografyasını hazırlamak ayrı ve uzun bir çalışmayı gerektirmektedir. IV. Bölüm, Ankara Üniversitesinin yurtiçi ve uluslararası etkinliklerine ayrılmış bulunmaktadır.

Üniversitemiz bünyesinde yer alan fakültelerin bazıları eski, bazıları ise oldukça yenidirler. Yapıları itibariyle de birbirlerinden oldukça farklıdırlar. Ayrıca, verilen raporların bir kısmı çok etraflı bilgileri kapsarken, bir kısmı ise kısa tutulmuştur. Bazılarında her konu için yeni bir başlık bulunduğu halde bir kısmında genel başlıklar altında gelişmelerin tümü ele alınmıştır. Biz mümkün olduğu kadar aralarında uyum sağlamaya çalıştık. Görüleceği gibi kimi fakültelere çok yer ayırmak zorunda kaldık. Bunun önde gelen nedeni ders programlarının yanısıra geçmişlerinin de oldukça eskilere gitmesidir. Özellikle bazı fakültelerin “diğer üniversite ve fakültelerin gelişmesine olan katkıları” için ayrı başlıklar koyduğumuz halde bazıları için bunun yapılmadığı görülecektir. Bu onların katkıları olmadığı anlamına yorumlanmamalıdır. Bütün fakültelerimizin Türkiye’de üniversitelerin gelişmesine çok önemli katkıları olmuştur ve bu durum ayrı bir başlık altında olmasa da belirtilmiş bulunmaktadır.

Verdiğimiz bilgiler, fakültelerden sağlananlarla, yine fakültelerin kendileriyle ilgili olarak hazırladıkları kitap, broşür, yönetmelik ve benzeri kaynaklardan derlenmiştir. Bu kaynakların önemli bir kısmı “bibliyografya”da gösterilmiştir.

Bu görevi bize veren Rektörümüz Prof. Dr. Türkan Akyol’a, gerekli bilgi ve belgeleri sağlayan fakültelerimiz dekanlarına, Üniversite merkez örgütünün geçirdiği evreleri yoğun işleri arasında saptayarak yardımda bulunan Ankara Üniversitesi Genel Sekreteri Ayyar Altınel’e ve daktiloları yazan Üniversite personeline teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Musa Çadircı – Yrd. Doç. Dr. Azmi Süslü

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Öğretim Üyeleri

1. BÖLÜM

ÜLKEMİZDE YÜKSEK ÖĞRETİMİN GEÇMİŞİ VE ÜNİVERSİTEYE GENEL BİR BAKIŞ

A) MEDRESE VE YÜKSEK OKULLAR

Bilindiği gibi, Ortaçağ İslâm dünyasının ünlü öğretim kurumları olan Medreseler, Osmanlı İmparatorluğunun kuruluş ve gelişme dönemlerinde öğretim alanında başarılarını sürdürmüşlerdi. Ne var ki XVI. yüzyılın sonlarından başlayarak yeni bilimlere kapılarını kapamakla kalmayıp felsefe, matematik ve tıp gibi eskiden okutulan dersleri de programlarından ya çıkarmışlar ya da yeterince yer vermemişlerdir. Daha çok Şer'i ilimlerin okutulduğu birer dinî öğretim kurumları halini almışlardı. Müsbet ilimleri okumadan medreseyi bitiren kadı ve müftüler, meslek hayatlarında karşılaştıkları bazı basit meseleleri bile halledemiyorlardı.

İmparatorlukta gerileme başladığında başta askerlik olmak üzere bir çok alanda yenileşme ve çağdaşlaşma girişimleri olmuş, ancak Medrese bu yönde hiç bir çaba göstermemiştir. Bu yüzden devlet hayatında ihtiyaç duyulan elemanları yetiştirmek üzere yeni öğretim kurumları açılmaya başlanmıştır. Öncelik ordunun gereksinimlerini karşılayacak okullara verildi. Deniz ve Kara Mühendis-haneleri (1773-1794) ile Tıbbiye (1828) ve Harbiye (1834) bu amaçla öncelikle açılan okullar oldular. Böylece klâsik Medresenin yanısıra eğitim ve öğretim alanında çağdaş eğitim yapan kurumlar doğdu ve öğretimde "İkilik" başladı. Tanzimat döneminde (1839-1876) ilk ve orta öğretim alanında sivil hayata memur yetiştiren orta dereceli okullar da açıldı. Medreseli-Mektepli ayrıcalığını giderip "telifçi" bir politika güden Tanzimatçılar bunda başarılı olamadılar. İkilik gitgide belirginleşti. Rüştiye, İdadî, Sultani adını taşıyan yeni okulların yanısıra çok geçmeden geşitli mesleki öğretim kurumları ve Üniversite (Darülfünun) faaliyete geçti.

Öte yandan önceleri büyük bir hoşgörülle müslüman olmayan toplulukların yönetimine bırakılmış olan okullara yabancı devletlere tanınan geniş imtiyazlar sonunda yenileri de eklendi. İmparatorluk

içindeki öğretim kurumları, ders programları, öğretim sistemleri; ve amaçları itibarıyla birbirlerinden tamamiyle farklı üç gruba ayrılmış oldu. 1- Dinî öğretim kurumları: Sıbyan Mektepleri ve Medreseler. 2- Genel öğretim kurumları ve meslek okulları: Rüştiye, İdadî, Tıbbiye, Harbiye, Mülkiye, Muallim Mektepleri gibi. 3- Yabancı okullar.

Tanzimat döneminde yenileşme yolunda ciddi hiç bir çaba göstermeksizin tarihi seyrine terkedilmiş olan Medreselerin yüksek basamakların bulunduğu Fatih ve Süleymaniye külliyelerinde yer alan kürsülerde çeşitleri ve nitelikleri bakımından henüz batılı anlamda disiplinleşmemiş İslâm dinî ve hukuku alanlarında ihtisas yapacak kimselere arap dili ve edebiyatı öğretilmekle yetiniliyordu. Öğretim düzeyi gittikçe düşmekteydi. Medreseden çıkmakla birlikte kurumun içinde bulunduğu çıkmazı gören kendi kendini yetiştirmiş bazı aydınların yaptıkları uyarılar ve tenkitlerle gerçekleri ortaya koymalarına karşın, II. Meşrutiyete kadar Medreseleri düzeltmek yolunda ciddi bir çaba gösterilmedi. Ancak, 29 Eylül 1914 tarihli İslah-ı Medaris Nizamnamesi ile bu kurumun ıslahına çalışıldı. "Evvel, Sanî" ve "Âli" olmak üzere 4'er yıllık 3 kısma ayrılan İstanbul Medresesi'nin "tâli" sınıfında dinî ilimlerin yanı sıra felsefe, riyaziye, tıbbiye, fizik, kimya, iktisat gibi derslere de yer verildi. Ne var ki bu girişim de sonuçlandırılmadı. Böylece Meşrutiyet Türkiye-si'nde de medrese-mektep ikiliği devam etti.

Yeni Türk devleti kurulduktan sonra eğitim-öğretim de öncelikle gündeme alındı. M. Kemal daha Kurtuluş Savaşı yıllarında 16 Temmuz 1921'de Ankara'da toplanan Maarif Kongresi'ni açarken: "Şimdiye kadar takip olunan öğretim ve eğitim usullerinin milletimizin gerileme tarihinde en mühim bir amil olduğu kanaatindeyim ..." diyerek milli bir eğitimin gerekliliğini dile getirmiştir. 31 Ocak 1923'te İzmir'de yaptığı konuşmada, medreseler hakkında sorulan bir soru üzerine, kurumun durumunu açıkladıktan sonra, "Milletimizin, memleketimizin irfan yuvaları bir olmalıdır. Bütün memleket evladı, kadın ve erkek aynı surette oradan çıkmalıdır". diyerek öğretimin birleştirilmesi gerektiğine işaret etmişti. 1 Mart 1924'te meclisin ikinci devre ikinci toplantı açış nutkunda da, "Millet kamuoyunda tesbit olunan eğitim ve öğretimin birleştirilmesi umdesinin, vakit kaybetmeksizin tatbiki lüzumunu müşahade ediyoruz." demişti. Bilindiği gibi TBMM'nin 3 Mart 1924 tarihli toplantısında kabul ettiği 430 nolu kanunla da Türkiye dahilinde bütün ilim ve öğretim kurumları ve bu arada Şer'îye ve Evkaf Vekâleti, veyahut özel vakıflar tarafından yönetilen bütün medrese ve mektepler

Maarif Vekâleti'ne bağlandı. Ancak yasanın 4. maddesine göre Maarif Vekâleti, “yüksek diniyat mütehasısları yetiştirmek üzere” Üniversite bünyesinde bir İlahiyat Fakültesi kuracak ve İmamet, Hitabet gibi dini hizmetleri görecektir. Nitekim uygulama bu yönde olmuş ve Maarif Vekâleti'ne devredilen medreseler kapatılırken, İstanbul'da bir İlahiyat Fakültesi ile memleketin çeşitli yerlerinde İmam-Hatip Okulları açma yoluna gidilmiştir.

B) ÜNİVERSİTELER

Ülkemizde bir çok alanda olduğu gibi eğitim ve öğretimde de yenilikler, Tanzimat döneminde (1839-1876) yapılmaya başlanmıştır. Bu dönemin başlarında ilk ve orta öğretim alanında önemli gelişmeler olmuştur. Yüksek öğretimde Üniversite fikri de geçici Maarif Meclisinde 1846'da ortaya atılmış, İstanbul'da “Darülfünun inşası” hükümete önerilmiştir. Böylece Osmanlı uyruğundan olanların yanyana okuyup yetişebilecekleri ve yatılı bir okulun eğitim şartları içinde kazanacakları ortak bir formasyon ve karakterle devlete hizmet edecek nesillerin yetişeceği düşünülmüştür.

Maarif Meclisinin önerisi benimsenerek 1846 yılı Ekim ayı sonlarında Ayasofya Camii yanındaki bir arsaya Darülfünun binasının temeli atıldı. Ancak, güçlükler içerisinde bina 9 yılda bitirilebildi. Gerçek anlamda sürekli eğitim, öğretim ise bir türlü başatılamadı. 12 Ocak 1863'te Derviş Paşa'nın verdiği fizik dersiyse çalışmalar başladı. Herkese açık olan dersler bir süre sonra rağbetten düştü. Üniversite binası Maliye Nezareti'ne devredildi. Darülfünun kiralık ahşap bir konağa nakledildi ve 1865'te çıkan bir yangında ders araçları, kitaplığı ile birlikte yandı.

Darülfünun kurma işi ikinci kez 1 Eylül 1869'da yayınlanan Maari-i Umumiye Nizâmnamesi ile yeniden gündeme alındı. Nizâmnamenin “Darülfünun” başlığını taşıyan 79-128. maddeleri aynı zamanda ülkemizde yayınlanmış ilk Üniversite yasası niteliğini taşımaktadır. Bu maddeler incelendiğinde: 1- Hikmet ve Edebiyat, 2- İlm-i Hukuk ve 3- Ulûm-ı Tabiiye ve Riaziye öğrenmeye mahsus üç şube (Fakülte)'den oluşacak ve “Darülfünun-ı Osmani” adını taşıyacak, dönemine göre az çok ilmi ve idari özerliğe sahip bir üniversite tasarlandığı anlaşılmaktadır. Nizâmnameye göre öğretim dili Türkçe olacak ancak, Türkçe ders verecek düzeyde öğretmen sağlanuncaya dek Fransızca ders verdirmek mümkün olacaktı. Batıdaki benzerlerinin program ve iç düzenine göre işlemesi için her

konu yönetmelikle bir madde ile açıklanmış olmasına karşın birçok hükmü uygulanamamış, çok iyi düşünüldüğü halde yürürlüğe bütünüyle konulamamıştır. Bu yönetmeliğe göre Darülfünun 20 Şubat 1870' de büyük bir törenle açılmıştır. Ancak bir süre sonra Afganlı Şeyh Cemalettin'in sanayi hakkında verdiği genel bir konferansdaki bazı sözlerinin dinî inançlara aykırı olduğu ileri sürülmüş Darülfünun Müdürü görevinden alınmış ve Cemaleddin Afgani de İstanbul'u ve imparatorluğu terketmek zorunda kalmıştır. (11 Aralık 1870). Umumi konferanslar yapılması da yasaklanmıştır. 1871 yılı ortalarında ise Darülfünun bütünüyle kapatılmıştır. Böylece iki yıla yakın bir çalışmadan sonra binbir güçlükle kurulabilen Üniversite ortadan kaldırılmıştır. Bu olaydan üç yıl sonra yeniden bir Darülfünun açma girişimi olmuş, Galatasaray lisesine bağlı olarak açılan "Darülfünun-ı Sultani" öncekilerden farklı olmakla birlikte yüksek okul olarak hizmete girmişse de, bir süre sonra kapanmıştır (1882).

Uzun bir aradan sonra 14 Ağustos 1900'da yayınlanan bir nizamname ile yeniden, Darülfünun-ı Şahane'nin açılmasına karar verilmiştir. 1 Eylül 1900'da öğretime başlayan Darülfünun-ı Şahane'nin 27 maddeden oluşan "Nizamnamesi" 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesinin Darülfünunla ilgili bütün hükümlerini yürürlükten kaldırmıştır. Yerine her türlü ilmi ve idari özerklikten yoksun, Üniversiteyi yüksek okul durumuna getiren kurallar konulmuştur. Ancak II. Meşrutiyetin ilânından sonra Üniversite sorunu yeniden ele alınmıştır. Bu dönemde Marifet-i Islâhat yapılırken Askeri ve Mülkî Tıbbiyeler 'Tıp Fakültesi' adı altında birleştirilmişlerdi. 21 Ağustos 1909, da yayınlanan bir talimatname ile de İstanbul Darülfünun'u 1- Ulûm-ı Şer'îye 2- Ulûm-ı Hukukîye 3- Ulûm-ı Tıbbiye 4- Fünûn 5- Ulûm-ı Edebiye adları altında 5 şubeye ayrılmıştır. Her şubenin 'Muallimler Meclisi'nce seçilen bir 'Reis' Nezaretçe atanan bir 'Müdür' ve Darülfünun başında da yine Bakanlıkça atanan bir Müdür-i Umumi bulundurulmakta idi. Öğrenim süresi Tıpta 6, Hukukta 4, diğer şubelerde 3'er yıl olarak kabul edilmişti.

21 Nisan 1912 tarihli yeni bir 'nizamname' ile de Darülfünunun disiplin işleri kurallara bağlanmış, şubeler 'Fakülte' adını almışlardır. Bu tarihe kadar bağımsız bulunan Tıp Fakültesi de Darülfünun'a bağlanmıştır.

İstanbul Darülfünun'unda I. Dünya Savaşı yıllarında (1914-1918) öğretim kadrosunda yabancı profesörlere geniş yer verilmiştir. Bu dönemde Darülfünun "bir yüksek okul hüviyetinden büsbütün sıyrılarak modern bir Üniversitenin fonksiyonunu benimsemeye" başlamıştır. Şubelere Fakülte, Profesörlere ise Müderris adı verilmiş,

“Darül Mesai” adı altında araştırma enstitüleri kurulmuştur. Bilimsel yayın faaliyetlerinde de gelişmeler olmuştur. Ancak askerlik çağındaki gençlerin silah altına alınmaları öğrenci bulmada güçlük çıkarmış, 1915’de bu yüzden öğretim bile yapılamamıştı. Dönemin belirgin bir özelliği de Darülfünun da “İlmi Muhtariyet” isteklerinin ilk kez ortaya çıkmasıdır. “Meclis-i Müderrisin”lerin kendi Fakültelerine ait meselelerle meşgul olmalarına Darülfünun’un müşterek işlerini ve ilmi hayatını düzenleyecek bir “Darülfünun Divanı” (Senato) kurulmak istenmesi ve bu konuda ilk hazırlıklara başlanmıştır. Ne var ki Mondros Mütarekesi hükümleri gereğince Almanya ve Avusturya-Macaristan uyruklu yabancı profesörlerin 1918-19 öğretim yılı başlarında ayrılmaları ve terhis olan öğrencilerin sınıflarına dönmeleri Darülfünun’u sarsmıştı. Kurumun derlenip toparlanması ve yeniden bilimsel özerkliğe kavuşması 11 Ekim 1919 tarihli “Darülfünun-ı Osmanî Nizamnamesi” ile gerçekleştirilmiştir. (Bak. Düstur II. Tertip C. XI, S. 401-409).

Bu nizâmnameye göre İstanbul Darülfünun’u Hukuk, Tıp, Edebiyat ve Fünun Medreselerinden oluşacak; bilimsel özerkliğe sahip olacaktı. Darülfünunun Müdür-i Umumisi unvanını taşıyan Rektör, Müderrisler arasından seçilecek ve “Darülfünun Emîni” adını taşıyacaktı. Eminin başkanlığında Fakültelerin Reisleriyle temsilcilerinden kurulu bir “*Darülfünun Divanı*” (Senato) bulunacaktı. Bu Nizâmnameyle ayrıca sınıf usulü kaldırılarak, sömestr kuralı getirilmekte idi. Darülfünun İstanbul’un işgalden kurtulmasına dek varlığını bu şekilde sürdürmüştür.

Lozan barış andlaşması imzalandıktan ve İstanbul yabancı kuvvetler tarafından boşaltıldıktan sonra Cumhuriyet Hükümeti, Darülfünun’a kaldırılan Harbiye Nezareti binasını vermiş, Yıldız Sarayında mevcut kütüphaneyi bu kuruma vererek gelişmesine olanak sağlamıştır. Ayrıca 1923’de toplanan “1. İlmi Heyet”in gündeminde Darülfünun’a yer verilmiş, öğretim üyelerinin özlük işlerine ilişkin bir yasa tasarısı hazırlanmıştır. Ancak 1924’e kadar yönetim ve teşkilatında bir değişiklik yapılmamış, “Tevhid-i Tedrisat Kanunu” ile İlahiyat Fakültesi açılması öngörülmüştür. Büyük Millet Meclisi 1 Nisan 1924’de kabul ettiği yasa ile Darülfünun’a “Şahsiyet-i hükmüye” de vererek katma bir bütçe ile yönetimini sağlayarak, “Üniversitelerin özerkliğini idari ve mali bakımdan da tamamlamıştır.” Bu yasaya dayanılarak düzenlenen ve Bakanlar Kurulunda onanan 21 Nisan 1924 tarihli talimatnameye göre Darülfünun 1933’de kapatılana dek varlığını sürdürmüştür.

Alınan bütün önlemler ve yapılan yasal değişikliklere rağmen İstanbul Darülfünun'u gerçek bir 'Üniversite' olma niteliğine kavuşamadı. Birçok değeri sinesinde toplamış olmasına karşın, bilimsel araştırmalar ve öğretimi durgun, klişeleşmiş, yenilikleri izlemekten uzak, Batıya hayranlıkla bakan ancak katkıda bulunmayı zorunlu görmeyen bir kuruluştu.

Öğretim kadroları dondurulmuştu. Yeni elemanlar yetiştirme eğilimi görülmediği gibi yetenekli gençler de sempati ile karşılanmamaktaydı. "Fakülte Meclisleri on, onbeşi aşmayan üyeleriyle daima bir şüphencilik ve esrar atmosferi içine bürünürlerdi". (Cumhuriyetin 50. yılında İ.Ü., S. 112).

Darülfünun Maarif Bakanlığına bir şube müdürlüğüne bağlı idi. "Yazışmalar aylarca sürer, yine de sonuç alınamazdı. Bu bağımlılık o dereceye varmıştı ki binanın bir yerine bir soba kurmak için Bakanlıktan izin isteniyordu".

Darülfünun, edebiyat, fen, hukuk, ve tıp medreselerinden (Fakültelerinden) oluşuyordu. Her medresenin bir başkanı bir 'Meclis-i Müderrisin'i vardı. Senato görevi yapan bir de 'Darülfünun Divanı' bulunuyordu. Darülfünun'un Emni (Rektör) bu divanın gösterdiği iki aday arasından Maarif Vekilince atanırdı.

Öğrencilerin barınmaları için hiç bir önlem alınmamıştı. Devlet yurtları dışında kalanların durumu hiçte iyi değildi. Dersler yıllar boyu klişeleşmiş teksirlere dayanıyordu. Notların ve teksirlerin ezberlenmesi yeterli idi. Öğrencilerin yabancı dil bilgileri ise hemen hemen yoktu. Türkçe bilimsel yayınlar da oldukça yetersizdi. Kısacası yeni Türkiye hızla değişip gelişirken Darülfünun bu gelişmeye ayak uyduramıyordu, yerinde sayıyordu.

Ülkede siyasi ve sosyal büyük değişiklikler olurken Darülfünun, olan bitenler karşısında tarafsız tavır takınmış, özellikle hukuk, dil ve tarih alanlarında olan bitenlere bile ilgi göstermiyordu. Sonuçta ıslah edilmeyeceği de anlaşıldığından 31 Temmuz 1933'te çıkarılan yasa ile kapatıldı. Yerine "İstanbul Üniversitesi" kuruldu. Yeni üniversite tıp, hukuk, fen ve edebiyat fakültelerinden oluşacak, İlahiyat Fakültesi, İslâm Tetkikleri Enstitüsüne dönüştürülecekti. Ayrıca Türk İnkılâbı Enstitüsü, Millî İktisat ve İçtimaiyat Enstitüsü, Türkiyat Enstitüsü, Coğrafya Enstitüsü, Morfoloji Enstitüsü, Kimya Enstitüsü, ve Elektromekanik Enstitüsü adları altında 7 yeni Enstitüsü kurulacaktı. Böylece Türkiye'de yüksek öğretim alanında köklü bir değişiklik yapılarak, yeni Üniversitelerin kurulmasında İstanbul'daki düzenleme örnek alınmıştır.

II. BÖLÜM

II. Bölüm

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 13 Ekim 1932 tarihinde aldığı kararla başkent ilan ettiği Ankara'da hiçbir yüksek öğretim kurumu yoktu ve ülkenin bilim ve sanat merkezi ve ilk üniversitesine sahip olan kenti eski başkent İstanbul'du. Ankara'nın gerek doğal ve ekonomik, gerek sosyo-kültürel yapısındaki büyük değişiklikler O'nun başkent olmasından sonra hızlandı. Ancak bu gelişme, tüm alanlarda olduğu gibi, yüksek öğretim alanında da bir çırpıda olmayıp, ülke gereksinmelerine ve ekonomik koşullara bağlı olarak yavaş yavaş gerçekleşti.

Yeni kurulan Türkiye Devletinin hukukî yapısını tamamlamak ve O'nu bu alanda da bağımsızlığa kavuşturmak amacıyla ilk etapta Hukuk Fakültesi (1925) açıldı. Sonra yaklaşık onar yıl arayla, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi (1935) ve Fen Fakültesi (1943) hizmete girdi. Daha sonra, Tıp Fakültesi (1945) de eklenince bunları bir Üniversite bünyesinde toplama zorunluluğu doğdu. Böylece 1925'ten başlayıp 1946'ya kadar süren 21 yıllık süre içinde Ankara Üniversitesi kurulmuş oldu. Ancak buna daha sonraki 35 yıllık dönemde Ziraat-Veteriner (1948) İlahiyat (1949), Siyasal (1950), Eczacılık (1960), Eğitim (1965-1966), Diş Hekimliği (1973) ve Antalya Tıp (1975) Fakülteleri de eklenince 1981'lerde Ankara Üniversitesi 12 Fakülte ve 4 Yüksek Okuldan oluşan bir kurum oldu. Bu gelişmeler belirttiğimiz şekilde sosyo-ekonomik koşulların yanı sıra, ad değişikliğinden, bina ve yerleşim sorununa, çeşitli disiplin veya enstitülerin eklenmesinden çıkarılmasına ve öğrenci eğitim ve öğretimine kadar bir çok aşama geçirdi.

Fakültelerin açılışlarından günümüze kadar geçirdiği gelişimi III. Bölümde ayrıntılı olarak inceliyeceğimiz için, burada Ankara Üniversitesinin geçirdiği evreleri, kuruluş, gelişme dönemleri ve bugünkü durumu olarak üç ana bölümde inceliyeceğiz.

A) KURULUŞ DÖNEMİ (1946-1960)

Hernekadar Ankara'da bir üniversite kurma fikri Ankara'nın başkent olmasıyla birlikte düşünülmüşse de, bu düşünce, ilk dört Fa-

k ltenin kurulmasından ve 1933 yılında kurulmuş olan İstanbul Üniversitesi ve 1944'de kurulmuş olan İstanbul Teknik Üniversitesi'nin ülke gereksinmelerini yeteri kadar karşılayamamasından sonra, 1946 yılında, fiili olarak gerçekleşmiştir. Böylece dünyanın en genç üniversitelerinden biri ve Türkiye'nin üçüncü  niversitesi olan Ankara Üniversitesi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin çıkardığı 13 Haziran 1946 tarih ve 4936 sayılı ilk  niversiteler Kanunuyla 18 Haziran 1946'da özel ve tüzel kişiliğe sahip olarak kurulmuş, Senato da açılış tarihini 13 Kasım 1946 olarak saptamıştır¹.

1946-1947 ilk  ğretim yılı açış konuşmasında Sayın Rektör Ord. Prof. Aziz Şevket Kansu Ankara  niversitesinin kültür ve bilgi hayatındaki  dev ve sorumluluklarını şöyle ifade etmiştir:

“Her yüksek kültür memleketinin, yaratıcı enerjisini olduğu kadar entellektüel kuvvetlerini geliştirmeye çalıştığı ve bunun için de üniversitelere güvendiği açık bir gerçektir.

Bir  niversitenin kendisine yetişmek için müracaat eden genç nesillere karşı  ğretim  devi, onun araştırmaya  devi kadar önemlidir. Üniversite  ğretiminde g z önünde tutmak zorunda kalınılacak il-keler vardır. Gerçek olan bir şey varsa o da bir dimağa her çeşit bilgiyi y ğmakla kültürlü bir ruh v coda getirilemeyeceğidir.

Bununla beraber yine gerçek olan bir şey varsa o da her kültürün asgari bir bilgi temeline dayandığıdır. Kanaatimizce bir üniversitede iki çeşit öğretime yer vardır.

a) Doldurma (information)  ğretimi

b) Oldurma (formation)  ğretimi

Üniversitede oldurma (formation)  ğretiminin yeri birinci plânda gelmelidir.

Üniversite  ğretiminde aktif metodlar, pasif metodlara tercih edilmelidir.

Bugün  ağdaş üniversitelerin hayatında kabul edilen beş prensip üzerinde durmak da yerinde olacaktır.

1- Üniversitede araştırmının yeri,

2- Üniversite ile endüstri arasında münasebet,

1 Bk. Başbakanlık Muamelât Genel Müdürlüğünün  niversite Kanun Tasarısı  zerine verdiği 27.4.1946 tarih ve 6-1121, 71-490 sayılı raporu: HIRŞ E, Dünya  niversiteleri ve Türkiye  niversitelerinin Gelişmesi, İstanbul 1950 C. 11. S. 814.

- 3- Bir bölgenin merkezi olarak Üniversite,
- 4- Üniversitede öğretmen yetiştirme meselesi,
- 5- Üniversitenin bağlı bulunduğu milli topluluğa ve milletler âilesine ve barış ülküsüne karşı olan ödevleri.

Araştırmanın üniversitedeki hayatî önemi ve öğretim cephesi ile olan sıkı ilgisi açık bir gerçektir. Araştırma ile öğretmen herhalde iki ayrı cephe olarak kabul edilmelidir.

Üniversiteler, mntıkaları için birer bilgi ve fikir merkezidirler. Bu vazifelerini normal öğrenimden başka kısmen öğretim üyelerinin müstakil ve münferit faaliyetleri ile, kısmen de Anglo-Sakson üniversitelerinde olduğu gibi “extramural” faaliyetleri (extra-mural faaliyet: Üniversite öğretim üyelerinin Üniversite makamlarına bağlı olarak Üniversite dışı faaliyetleri, veya üniversite dışındaki seçkin kimselerin üniversite içi faaliyetleri demektir) göreceklerdir.

İngiltere’de, Üniversite Profesörleri Birliğinin “Assosiation of University Teacher’s” hazırladığı bir raporda belirtildiği gibi:

“Üniversitenin bir mntıkanın merkezi olarak başhca faaliyet ve gelişmesi Üniversite ile endüstri arasındaki münasebet meselesi ile ilgilidir. Meslek ve endüstri adamlarının bilgilerini tazelemek için umumî kurların, ileri ihtisas kurlarının ve konferanslarının önemi ve faydası genel olarak kabul edilmiştir.

Böyle bir işi görmeğe yetkili müessese de üniversitedir; eğer Üniversite, cemiyetin fikrî hayatına bu yoldaki yardımının en faydalı bir şekilde olmasını istiyorsa, meseleyi yeni bir görüş ve vazih bir düşünüşle ele almalıdır. Rapora göre bu kurları muhtelif mesleklerle halk arasında temaslar temin edecek şekilde yürütmelidir ki cemiyette muhtelif mesleklerin temel vazifesi hakkında geniş bir anlayış husule gelsin. Bu kurlar aynı zamanda Üniversitenin eski talebeleri ile temas etmelerine yarıyacaktır. Bu işin mali cephesi, ilgili meslekî müesseselerle işbirliği kurularak halledilmelidir.

Üniversite boş vakti olan kimselerin gelip araştırma yapacakları bir yer değildir. Üniversite kendini bilgiye verip bundan hız ve ilham alan bir yüksek öğretim organıdır. Öğretim üyelerine düşen vazife de, kendi sahalarında, araştırma neticeleri ile daima ilgilenerek, yeni fikirleri göz önünde tutmak, yeni verileri kabulünü gerektireceği görüş ayarlamalarını yaparak ilgiyi geliştirmektir. Üniversitede bilgi araştırmaları bilginin zatî kıymeti için yapılır. Üniversitede

bir araştırmacının gayesi bilginin bilinen sınırlarını, fikrî bakımdan en tatmin edici bir şekilde genişletmektir. Onun için, bir Üniversitenin öğretim üyelerinin araştırma faaliyetlerinden her vakit faydalı neticeler beklenmemelidir ve bunların çalışmaları pratik meselelerle yakından ilgileri nisbeti ile ölçülmemelidir.

Üniversitelerin, esaslı bir parçasını teşkil ettikleri cemiyete karşı vazifeleri vardır ve uzun zamandır öğretmen eğitimi esas vazifelerinden biri olmuştur. Medeni bir millet için öğretmen yetiştirme işi hayati bir meseledir; Üniversiteler öğretmenlik standardını yükselterek bilginin artma ve yayılmasına hizmet, böylelikle de bütün milletin fikri seviyesinin yükselmesine ve idamesine yardım edebilirler. Üniversiteler eğitim müesseseleri silsilesinden en yüksek mertebeyi işgal ederler; bundan dolayı bütün eğitim sistemini kuvvetlendirmek için ellerinden geleni yapmalıdırlar. Öğretmenlerin eğitimi yolunda daha büyük bir sorumluluk almakla bütün eğitim sahasına müessir surette yardım etmiş olurlar. Üniversitelerin öğretmen yetiştirmede, hürriyet ve gelişme ile mezzedilmiş yüksek standartlar kurmak ve idâme ettirmek için itibar ve iktidarları vardır; tek ve merkezî bir müesseseyi vasıflandırabilecek tek şekillilik ve eğilip bükülmezlik tehlikelerinden de uzaktırlar. Eğitim sisteminin, her seviyede, hayatiyeti öğretmenlere bağlıdır.

Bir üniversitenin milletlerarası vazifesi, en geniş manasında bütün dünya hakkında ve her münferit memleketin mukadderatına gitgide daha da tesir etmesi muhtemel olan dünya meseleleri hakkında bir şey öğrenmek imkanını temindir. Eğer üniversiteler ileride, eğitim mektepleriyle öğretmen yetiştirme vazifelerini de faaliyet sahalarına alacak olurlarsa, hiçbir öğrenci üniversiteden ufkunu, yukarıda sözü geçen manada genişletme imkanını bulmadan çıkamayacaktır. Bundan sonra üniversitelerin beynelmilel sahadaki mesuliyetinin daha dar bir manada tecellisi de başka memleketlerdeki üniversitelerle daha fazla ve daha sıkı bağlar kurmaları, meselâ öğretmen ve talebelerin başka memleket öğretmen ve talebeleriyle buluşması hususlarını temin etmeleridir.

Alfred Espinas'ın dediği gibi "Cemiyet, bir mücerret münasebetler huzmesi, fertlerin rastlaşmalarından doğan sun'î bir çevre değildir. Cemiyet organlaşmış tabii bir vücuttur."

Şu halde içtimai ve siyasî düzen ve münasebetleri kontrol ve insanların daima değişen şartlara intibakı işlerinde, madde dünyasını kontrolde gösterilen muvaffakiyet nisbetinde başarı elde edilemediğinden, içtimai bilimlerde araştırmanın son derece mühim oldu-

ğunu bu araştırmalarla üniversiteler tarafından girilmesi bir istikamet verilmesinin daha iyi olacağını düşünmek yerindedir.

Sosyal etüdlerin gelişmesi için, Üniversiteler arasında bir koordinasyon yoktur. İctimaî bilimlerin daha da gelişmesi, ve üniversite içinde olsun, üniversitelerarası olsun, bu bilimler arasında daha da sıkı bir temas kurulması arzu edilir bir keyfiyettir. Elizabeth Mac Adam'a göre bazı batı Üniversitelerinde, içtimaî bilimler üzerindeki kurlar daha ziyade içtimaî patalojiyi ele almaktadır. Halbuki fazla incelemelere lüzum vardır. Mesela, cemiyet içinde gruplar ve ve bunların birbirleriyle ve bütün cemiyetle olan münasebeti; kitle ve grup psikolojisi ve önderlik meseleleri; cinsler arasındaki münasebetler ve âile yapısı; eğitimin içtimaî cepheleri ve bütün bunlarda değişmeye doğru meyiller bundan başka, birçok içtimaî meselelerde olaylar ve değerler mevzuubahis olduğuna göre, içtimaî bilimlerle, felsefe arasında sıkı bir münasebet kurulmalıdır. Birçok içtimaî meselelerde, felsefe tahsili görmüş ve içtimaî vakıaları bilen ve anlayan kimselere ihtiyaç olacaktır.

Üniversitelerin yukarda işaret ettiğimiz gibi, sosyal olayları inceleme bakımından vazifelerini düşünürken Condorcet'in "insan ruhunun ilerlemesi ile bizzat sosyetelerin değişmeleri arasındaki münasebetleri" aramayı teşvik ettiğini de hatırlatmamak kabil midir?

Gerçekten Emile Durkheim'in şu sözü tam yerindedir: "Sosyoloji aksiyonların yollarını aydınlatmaya mecburdur; bunu yapmadığı takdirde bir dakika bile meşgul olunmaya değmez"

İnsanların hareket tarzı çağlar boyunca ve çeşitli sosyetelerde çok değişmiştir. İnsanların hareket tarzı iki sebepten dolayı tekamül eylemiştir. İnsanların mantelitesi değişir ve insanlar yaşadıkları çevrenin tahavvül eden şartlarına uymaya mecburdurlar. Bu şartlar yalnızca fizik âmiller, iklim, avâız, su rejimine değil, fakat insanî âmillere de tâbidirler. Tekâmül boyunca bu insanî âmillere gittikçe önem kazanmışlardır. Ve nihayet bu insanî âmillere mantaliteyi de tayan eden bilgiye müncer olurlar.

Bu bakımdan üniversitede felsefe öğretimi de disiplinleştirmekten, başka bir deyimle, naslaştırmaktan çok daha hürleştirmeğe, geleneklerin baskısı altında ezmekten çok daha şahsî düşünceleri uyandırmaya çalışmalıdır.

Üniversiteler atom devrinin eşiğinde, insanlığın kaderine kayıtsız kalamazlar. Çağdaş insanlık dünyası millî devletler kompleksinden

kurulmuştur. Bu kompleks insanca gelişmek ve barış ülküsüne saygı göstermek zorundadır.

Modern astronomi, fizik, biyoloji, paleontoloji, antropoloji, prehistorya ve etnoloji bilimlerinin sonuçlarından felsefe olduğu kadar insan topluluklarının politikası da müstağni kalmamalıdır. Güneşin paraziti olan bir dünyada, hayat olayının muhteşem sonucu insanın ve insanlığın millî devletler halinde karşılıklı anlayış içinde kardeşçe yaşamaya hakları yok mudur? Bu dünya bütün insanların yaşamaya hakları olan bir dünya değil midir?

UNESCO yani Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşekkülü'nün anayasasının giriş kısmında "herkes için tam ve eşit eğitim imkan ve fırsatları, hiçbir engel tanımadan objektif hakikati araştırma, fikirlerin ve bilginin serbest mübadelesi" şeklinde ifade edilen inanç, üniversite fikrinin lazımı gayri müfarikidir.

Ankara Üniversitesinde bir Üniversite Müzesi istiyoruz. Çünkü müzeler tabiat ve insan faaliyetinin eski olduğu kadar yeni belgelerini de toplayan, karşılaştıran incelemeye yarayan birer arşiv olarak da gözönünde bulundurulmalıdır. Bu suretle Üniversitemizin çeşitli bilim dallarında araştırma mahsullerini koleksiyonlar halinde düzenlemek bu suretle araştırmalara zengin belgeler, seriler hazırlamak istiyoruz. Memleketimizdeki bilimsel ve teknik yeni problemleri yakından takip etmek ve neticelerini bildirmek, bu sahalarda yeni problemler ortaya atmak ve çözülmesine çalışmak maksadiyle Üniversitemizde bir bilimsel ve teknik araştırmalar enstitüsü kurmak istiyoruz. Bundan başka tıp bilimindeki yenilikleri yakından takip tatbik ve deneyleyecek ve memleketimizin sağlık problemleri ile de ilgilenecek bir Tıbbî Araştırmalar Enstitüsü kurmak istiyoruz.

Millî antikitelerimiz ve sanat tarihi üzerindeki çeşitli çalışmalarımıza daha da hız vermek ve kesifletirmek için bir Anadolu Enstitüsü ve bir Sanat Tarihi Enstitüsü tesisini düşünüyoruz.

Bir üniversitenin temelini gençlik teşkil ettiğine göre bilhassa üniversite öğrencilerinin sağlık ve sosyal durumlarıyla yakından ilgilenmek ve sağlık ve sosyal yardım konusunda gerekli tedbirler almak, anketler yapmak ve genel olarak akademik hayatla ilgili olan sosyal meseleleri incelemek ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsünün çekirdeğini teşkil etmek üzere Üniversitemizde bir Sağlık ve Sosyal İşleri Merkezi vücuda getirmek istiyoruz.

Üniversite Kitaplığı ile Üniversitemizin çalışmalarının akademik çevrelere tanıtılması, üniversite serbest derslerinin, konferanslarının,

Üniversite Dergisinin, Yıllığının ve benzeri yayınlarının basılması ve Fakültelerimizin yayım işlerine yardımda bulunmak için Üniversite Basımevinin tesisi de esash çalışma konularımızdandır.

Üniversitemizin “Bilimlerin İlerlemesine çalışacak Türk Derneği”nin “Association Turque Pour l’Avancement des Sciences” ın kurulmasına önayak olmasını candan diliyorum.

Üniversiteler gençlik ile yaşarlar. Üniversitelerin çehresini bir yandan öğretim kadrosu, diğer yandan öğrenci topluluğu çizer. Bize yetişmek için gelen vatan çocuklarının genel durumlarıyla elbette ilgileneceğiz. Bu öğrenim yılından itibaren Fakültelerimizin darda kalan öğrencileri için gece çalışma yerleri temin edeceğiz.

Öğrenci yurtlarına elimizden gelen yardımı yapacağız.”

Kuruluş dönemi olarak aldığımız 1946-1960 yılları arasında Ankara Üniversitesi gerek merkez örgütü ve bünyesine eklenen ve Ziraat-Veteriner, Siyasal Bilgiler, İlahiyat ve Eczacılık Fakültelerinden oluşan beş yeni Fakülte ile ve gerekse 4939 sayılı kanuna eklenen 6552, 5239, 5234, 114 ve 115 sayılı kanunlarla gerçek bir kuruluş devresi geçirmiştir. Fazla ayrıntılarına girmeden bu evreleri ana hatlarıyla ve, olanaklar elverdiği ölçüde, şemalarla vermeye çalışacağız:

A) 4936 SAYILI KANUN²

Yayımlı tarihinden itibaren yürürlüğe giren kanun 9 bölüm 81 madde, 17 geçici madde ve Ankara Üniversitesine ait 3 cetvelden oluşmuş olup, genelde Üniversitelerin sahip olacağı özerk ve tüzel kurumları, hükümet denetimini, öğretim üye ve yardımcılığı prensiplerini, malî sorunları ve disiplin işlerini düzenlemiştir.

Yasanın ilk maddesi “Üniversiteler, fakültelerden, enstitü, okul ve bilimsel kurumlardan oluşmuş özerkliği ve tüzelkişiliği olan yüksek bilim, araştırma ve öğretim birlikleridir. Her üniversitenin genel özerkliği ve tüzel kişiliği içinde, o üniversiteyi oluşturan fakülteler de bu kanun hükümlerine göre bilim ve yönetim özerkliğine ve tüzelkişiliğe sahiptirler” demekte ancak 14. maddede de “Millî Eğitim Bakanı üniversitenin başıdır, bu sıfatla üniversiteleri, fakülteleri ve bunlara bağlı kurumları hükümet adına denetler. Bakan bu denetlemesini Üniversitelerarası Kurula başkanlık etmek, üniversite ve fakültelerden gerekli hususları sormak, onamına bağlı kararları ona-

² Kanun metni için bk. 18. 6. 1946 tarihli Resmî Gazete.

mak ve üniversite veya fakülte kurullarının kararlarından gerekli gördüklerinin yeniden bu kurullarda incelemesini istemek suretiyle yapar” diyerek üniversiteyi Milli Eğitim Bakanı’nın denetim ve kontrolü altına almıştır.

Üniversite organları, rektör, dekanlar ve her fakülteden ikişer ordinaryüs profesör veya profesörden oluşan, Senato; rektör, bir önceki rektör, fakülte dekanları ve genel sekreterden oluşan Üniversite Yönetim Kurulu ve Rektörden oluşmuştur. Bunun yanı sıra Milli Eğitim Bakanının başkanlığında üniversite rektör ve dekanlarıyla birer üniversite senato temsilcisinden oluşan Üniversitelerarası Kurulsa, kanunda öngörüldüğü şekilde üniversiteler arasındaki koordinasyonu sağlamakla görevlendirilmiştir.

Fakülte de, ordinaryüs profesör, profesör ve doçentlerle profesörü veya doğrudan doğruya öğretime memur doçenti bulunmayan derslerin öğretim görevlilerinden kurulan ve akademik işleri, çözümleyen Genel Kurul; fakültenin ordinaryüs profesör, profesör ve bir dersin yönetimiyle bağımsız olarak görevlendirilen doçentleri ile ayrıca seçilecek iki doçentinden oluşan ve fakültenin bütçe işleri, seçimler, özel kanun ve tüzüklerle fakülteye verilmiş veya Fakülte Yönetim Kurulunca gönderilen işleri çözümlemekle görevli Profesörler Kurulu; dekanın başkanlığında, öğretim görevi başında bulunan önceki dekanla, Profesörler Kurulunun iki yıl için ordinaryüs profesörler veya profesörler arasından seçeceği üç öğretim üyesinden kurulup, fakülte tüzük ve yönetmelik hükümlerinin ve kurul kararlarının yerine getirilmesini sağlayacak karar ve tedbirleri alarak, dekana yardımcı olan Yönetim Kurulu ve iki yıl için, Profesörler Kurulu tarafından fakültenin aylıklı ordinaryüs profesörleri veya profesörleri arasından mutlak çoğunlukla seçilip, fakültenin temsilci ve yöneticisi olan dekan olmak üzere dört organdan oluşmuştur.

Yasa öğretim elemanlarını, öğretim üyeleri ve öğretim yardımcıları olarak iki kısma ayırmıştır. Öğretim üyeliğinin başlangıcı doçentlik olup, üniversite doçentliğini kazanabilmek için devlet memurlarında aranan genel şartlar yanında, doktora yapmak veya tıpta uzmanlık yetkisini kazanmak, ilgili bilim dalında en az iki yıl çalışmış olmak, yabancı dil ve doçentlik sınavlarını başardıktan sonra Üniversitelerarası Kurulun onayını almak gerekir. Üniversite doçentinin atanması ise Fakülte Profesörler Kurulunun seçim kararı üzerine rektörün teklifiyle Milli Eğitim Bakanı tarafından yapılır. Öğretim üyeliğinin ikinci basamağı olan üniversite profesörlüğüne seçileceklerde ise, en az beş yıl eylemli doçent olarak üniversitede doçentlik yapmak veya üniversite doçenti ünvanını kazandıktan sonra

yedi yıl uzmanlığıyla ilgili bir bilim dalında çalışmış bulunmak, bilimsel erki ve öğretim yeteneğini doçentlik imtihanını kazandıktan sonra yayım ve çalışmalarıyla tanıtmış olmak gerekir. Ordinaryüs profesörde aranan koşullar ise, en az beş yıl profesörlük yapmış olmak ve üstün değerde bilimsel araştırmalar, yayımlar yapmak ve yaptırmaktır. Profesör ve ordinaryüs profesörlerin atamaları, Fakülte Profesörler Kurulunun seçimi, Senatonun uygun bulması ve Milli Eğitim Bakanının teklifi üzerine ortak kararla yapılır.

Üniversite öğretim yardımcıları, öğretim görevlileri, okutmanlar, uzmanlar, tercümanlar ve asistanlardır. Üniversite elemanlarının doğal kaynağı olan asistanlık ise her kürsüsünün özel koşullarına ve asistanlık yönetmeliğine bağlıdır. Kürsü başkanının teklifi, Fakülte Yönetim Kurulunun onayıyla asistanlar rektör tarafından aday olarak atanırlar. Bir yıl aday olarak çalıştıktan sonra, kürsü başkanının teklifi üzerine Fakülte Yönetim Kurulu kararıyla rektör tarafından asillikleri onanır. Bundan sonra üç yıl içinde doktora, uzmanlık veya yeterlik sınavını vermek zorundadırlar. Bunu sağlayamayanların veya üniversitede asistan olarak çalışmakta devamları gerekli görülmeyenlerin üniversite ile ilgileri kesilir.

Öğretim üye ve yardımcılarının disiplin işleri Fakülte veya Üniversite Yönetim Kurullarının teklifi üzerine Senatoca yapıp, gerektiren durumlar, kanunda belirtilen eğitim ve öğretim görevlerinden kendilerine düşeni yapmamak, meslek ve kar ve haysiyetine uymayan hareketlerde bulunmaktır.

Bunun yanısıra, öğretim üyeleri için tam gün çalışma prensibi getirilmiş olup, üniversitedeki görevlerini aksatmamak ve haftada sekiz saati aşmamak kaydıyla bilim ve uzmanlıklarına giren serbest işleri yapma hakları saklı tutulmuştur. Ancak bu durumda üniversite tazminatı alamayacakları belirtilmiştir. Öngörülen bu tazminat ise şu şekilde saptanmıştır:

	<u>Lira</u>
Doçentlere	200
Profesörlere	300
Ord. Profesörlere	400

Genel hükümlerini kısaca sıraladığımız üniversiteler kanununun Ankara Üniversitesiyle ilgili özel kısımlarına gelince, 78. madde "Ankara'daki Hukuk, Dil ve Tarih Coğrafya, Fen ve Tıp Fakültelerini içine almak üzere "Ankara Üniversitesi" kurulmuştur" ifadesiyle kuruluşu simgelemiştir. Kanunun yayımı ile kurulacak olan An-

kara Üniversitesi Rektörlüğünün her türlü giderlerinin 1946 yılı bütçe kanununa bağlı "A" işaretli cetvelin Milli Eğitim Bakanlığı kısmındaki 533. bölümde açılan 5. maddeye göre ve 15.000 lira olağanüstü ödenekle karşılanacağı bildirilmiştir. Cetvellerde ilk merkez örgütü ekteki biçimde belirtilmiş ve Ankara Üniversitesi aşağıdaki şekilde çalışmaya başlamıştır:

a) Ankara Üniversitesi Rektörlüğü

Görev	Sayı	Aylık
Rektör	1	400
Genel Sekreter	1	90
Zat İşleri Müdürü	1	70
Yazı İşleri Müdürü	1	70
Kitaplık Müdürü	1	70
Kitaplık Uzmanı	2	60
Birinci Mümeyyiz	2	35
Memur	6	25
Daktilo (yabancı dil. bilmesi gerekli)	1	170
Daktilo	3	100
Kardeks Memuru	1	140
Başodacı	1	60
Odacı	3	50
Odacı	3	40
Dağıtıcı	1	60

b) 1946-1947 Üniversite Merkez Örgütü

REKTÖR	: Ord. Prof. KANSU, Şevket Aziz
GENEL SEKRETER	: BALI, Fevzi
ZAT İŞLERİ MÜDÜRÜ	: ERSES, Salih
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ	: ERDEM, Lütfullah
KİTAPLIK MÜDÜRÜ	: ÜNSEL, Kemal Edip
SAYMANLIK MÜDÜRÜ	: ÇIĞIRGAN, Lütfü

c) Senato Üyeleri

Başkan:

Rektör Ord. Prof. Dr. KANSU, Şevket Aziz

Üyeler:

Prof. ALSAN, Zeki Mesut

Ord. Prof. ARSEBÜK, Esat

Prof. Dr. BİRAND, Hikmet

Prof. Dr. DİRİSU, Nüzhet Şakir
Ord. Prof. Dr. HİRŞ, Ernest
Prof. Dr. KABAKÇIOĞLU, Tevfik Okyay
Prof. Dr. KARAL, Enver Ziya
Ord. Prof. Dr. LANDSBERGER, Benito
Ord. Prof. Dr. NOYAN, Abdülkadir
Prof. Dr. ONAN, Necmettin Halil
Prof. Dr. PAMİR, Zeki Hakkı

d) Yönetim Kurulu Üyeleri

Başkan:

Ord. Prof. Dr. KANSU, Şevket Aziz.
Rektör

Üyeler:

Prof. ALSAN, Zeki Mesut
Hukuk Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. KARAL, Enver Ziya
Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. DİKMEN, Cemil
Fen Fakültesi Dekanı
Ord. Prof. Dr. NOYAN, Abdülkadir
Tıp Fakültesi Dekanı
BALI Fevzi
Ankara Üniversitesi Genel Sekreteri

e) Kitaplık Kurulu ve Komisyonu Kurul

Başkan:

Ord. Prof. Dr. KANSU, Şevket Aziz
Doçent Alp, Sedat
Prof. Dr. Bonneau, Georges
Prof. Dr. Dener, Hayri
Prof. Lugal, Necati
Ord. Prof. Dr. Rohde, George
Prof. Dr. Ruben, Walter
Prof. Dr. Şur, Fadıl Hakkı
Doçent Şahinbaş, İrfan
Prof. Dr. Uzluk, Feridun Nafiz
Üniversite Kitaplık Müdürü: Ünsel, Kemal Edip

Komisyon

Prof. Dr. Lugal, Necati
Prof. Dr. Uzluk, Feridun Nafiz
Ünsel, Kemal Edip

f) Ankara Üniversitesi Yıllığı' (Annales de l'Université d'Ankara) Yayın Komitesi

Başkan:

Ord. Prof. Dr. Kansu, Şevket Aziz
Doçent Akbay, Muvaffak
Doçent Dr. Akurgal, Ekrem
Prof. Dr. Eberhard, Wolfram
Ord. Prof. Dr. Hırş, Ernest
Prof. Dr. Kabakçıoğlu, Tevfik Okyay
Prof. Dr. Uzluk, Feridun Nafiz

g) Öğrenci İşleri Komitesi

Prof. Dr. Alisbah, Orhan
Ord. Prof. Hırş, Ernest
Prof. Karal, Enver Ziya
Prof. Dr. Pamir, Zeki Hakkı

3 Dergi ve Yayın Komitesi 28.3.1947 günü saat 17.30'da Rektör Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu'nun başkanlığında toplanarak aşağıdaki kararlara varmıştır:

1 Yıllığın adı Ankara Üniversitesi Yıllığı (Annales de l'Université d'Ankara)'dır.

2 Yıllıkta çıkacak orjinal yazılar sahifesi 300 kelimeden olmak üzere en çok üç forma büyüklüğünde olacaktır. İki, üç sahifeyi geçmemek üzere Türkçe özet eserler eklenecektir.

3 Yazılar İngilizce, Fransızca, Almanca dillerinden birinde olacaktır. Gelen yazıların yayımlanıp yayımlanmaması yetkisi redaksiyon heyetine aittir. Yayımlanmayan yazılar yazarına geri verilir.

4 Müellife 50 ayıbasım verilir. İstiyenlere masraf ve kağıdı kendinden olmak üzere daha fazla ayıbasım verilebilir.

5 Yabancı dilde çıkacak olan bu yazıların telif karşılığı 200 kelimelik bir sahife başına 6 liradır.

6 Tenkid yazılar Türkiye'de çıkan veya Türkiye ile ilgili orjinal yazılar üzerinde olacaktır. Tenkid yazılar genel olarak kısa yazılacak ve 1500 kelimeli geçmeyecektir.

7 Eserlerinin yıllıkta tanıtılmasını isteyenlerin dergi yayım komitesine iki nüsha göndermeleri lazım geldiği Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca olmak üzere dört dile ilan edilir.

8 Yazılar geliş sırasına göre basılır.

9 Rektörle her vakit temas etmek üzere redaksiyon heyetinden Prof. Dr. Eberhard ve Doçent Orhan Burian, Ekrem Akurgal, Muvaffak Akbay, Aydın Sayılı ayrılmışlardır.

10 Makalelerin en geç mayısın ilk haftasında Rektörlüğe gönderilmesi hususunda Üniversite öğretim üyelerine genelge yazılacaktır.

11 Yıllığın kapağı içinde yazı hakları mafuzdur.

h) Ankara Üniversitesi Müzesi'

Doçent Dr. Akurgal, Ekrem

Prof. Dr. Birand, Hikmet

Prof. Dr. Eberhard, Wolfram

Prof. Dr. Özgü, Melahat

1) Üniversite Sağlık ve Sosyal İşler Araştırma Merkezi Komitesi

Prof. Dr. Adasal, Rasim

Doçent Dr. Aygen, Nermin

Dr. Çambel, Perihan

Prof. Dr. Aşar, Efdal

Doçent Dr. Ercm, Faruk

Prof. Dr. Gördüren, Süreyya

Prof. Dr. Karasu, Nusret

Prof. Dr. Titiz, İrfan

Doçent Dr. Tunakan, Seniha

4 Üniversite Müzesi'nin çalışmaları başlıca iki gaye güdecektir:

1. Öğretim malzemesi hazırlamak.

2. Orjinal koleksiyonlar sağlamak.

Müze şimdilik üç büyük seksiyona ayrılmıştır:

a) Antikiteler ve Güzel Sanatlar Seksiyonu.

b) Paleontoloji, Antropoloji, Etnoğrafya ve Folklor Seksiyonu.

c) Genel Paleontoloji, Botanik, Jeoloji, Zooloji ve Pataloji Seksiyonu.

4. Merkezin uğraşacağı başlıca işler şunlar olacaktır:

1 Üniversite mensuplarının işler esasına dayanan sağlık ve sosyal durumlarını ilgilendiren istatistikler hazırlamak,

2 İşler ve İstatistikler esaslarına dayanılarak yayımlar yapmak,

3 Sağlık işlerine göre Üniversite mensuplarının tedavi ve korunma çarelerini sağlamak, (Prevantoryum, Sanatoryum, Kamp vesaire gibi) gerekli tedbirleri almak,

4 Evlerinde hasta olan Üniversite mensuplarının sağlık ve sosyal kurumlardan faydalanmaları çarelerini aramak,

5 Üniversite mensuplarının kazaya ve hastalığa karşı sigorta imkanlarını araştırmak,

6 İhtiyacı olan öğrencilere olağanüstü durumlar karşısında yardımda bulunmak,

7 Öğrencilere ucuz yemek yedirmek çarelerini aramak,

8 Öğrencilerin mesken davalarını ele almak,

9 Sağlık ve kültür filmleri göstermek, koferanslar tertiplemek ve bunları imkan çerçevesinde broşürler halinde bastırmak,

10 Sağlığa, kültüre ve sosyal işlere ait olmak üzere Üniversite takvimleri, öğütlü broşürler, afişler gibi propaganda araçları kullanmak,

11 Memleket içinde ve dışında merkezi ilgilendiren konular üzerine temaslar sağlamak.

J) Öğrenci İstatistikleri

1- ANKARA ÜNİVERSİTESİNİN İLK ÖĞRENİM YILINDA (1946-1947) FAKÜLT- TELERE YAZILAN ÖĞRENCİ SAYISI

	Kız	Erkek	Toplam
Hukuk Fakültesi	102	735	837
D.T.C. Fakültesi	152	163	315
Fen Fakültesi	23	61	84
Tıp Fakültesi	39	511	550
	316	1470	1786

2- ÜNİVERSİTEYE YAZILAN ÖĞRENCİLERİN FAKÜLTELERE DAĞILIŞ NİSBETİ

	%	Kız	Erkek
Hukuk Fakültesi	46.86	12.18	87.81
D.T.C. Fakültesi	17.63	48.25	51.74
Fen Fakültesi	4.70	27.89	72.61
Tıp Fakültesi	30.79	7.09	92.72

ÜNİVERSİTEYE YAZILAN ÖĞRENCİLERİN

% 17.69 Kız

% 82.30 Erkek

3- 1947-1948 ÖĞRETİM YILINDA YENİ KAYDOLAN ÖĞRENCİ SAYISI

	Kız	Erkek	Toplam
Hukuk Fakültesi	97	999	1096
D.T.C. Fakültesi	131	167	298
Fen Fakültesi	13	52	65
Tıp Fakültesi	32	151	183
	273	1369	1642

ÜNİVERSİTEYE YAZILAN ÖĞRENCİLERİN

% 16.63 Kız

% 83.37 Erkek

4- ANKARA ÜNİVERSİTESİNİN İLK ÖĞRENİM YILINDA (1946-1947) FAKÜLTELERE YAZILAN ÖĞRENCİLERİN GELDİKLERİ LİSELERE GÖRE DAĞILIŞLARI

Liselerin Adları	Hukuk Fakültesi		D.T.C. Fakültesi		Fen Fakültesi		Tıp Fakültesi		Üniver. topluluğu	
	Öğrenci Sayısı	% Olarak	Öğrenci Sayısı	% Olarak	Öğrenci Sayısı	% Olarak	Öğrenci Sayısı	% Olarak	Öğrenci Sayısı	% Olarak
Adana Kız Lisesi	5	0.60	2	0.63	8	8.57	—	—	10	0.56
Ankara Kız Lisesi	50	5.97	67	21.27	20	11.9	19	8.45	146	8.17
Antalya Kız Lisesi	—	—	20	6.35	—	—	—	—	20	1.12
Bursa Kız Lisesi	—	—	5	1.59	1	1.19	2	0.36	8	0.44
Beyoğlu Kız Lisesi	1	0.12	—	—	—	—	—	—	1	0.05
İstanbul Cumhuriyet Kız Lisesi	—	—	—	—	1	1.19	2	0.36	8	0.17
Gamlica Kız Lisesi	4	0.48	8	2.54	1	1.19	2	0.36	15	0.84
Erenköy Kız Lisesi	5	0.60	5	1.59	1	1.19	2	0.36	11	0.61
İstanbul İnönü Kız Lisesi	1	1.12	2	0.63	—	—	—	—	3	0.17
İstanbul Kız Lisesi	7	0.83	3	0.95	—	—	3	0.54	0.13	0.73
İzmir Kız Lisesi	6	0.71	6	1.90	2	2.38	2	0.36	16	0.89
İzmir Kız Öğretmen Ok. Lisesi	2	0.24	2	0.63	1	1.19	—	—	5	0.28
Kandıllı Kız Lisesi	6	0.71	6	1.90	—	—	2	0.36	14	0.78
Üsküdar Amerikan Koleji	—	—	—	—	—	—	2	0.36	2	0.11
Dam Döşiyon	1	0.12	—	—	—	—	—	—	1	0.05
Adana Erkek Lisesi	33	3.94	6	1.90	2	2.38	13	2.36	54	3.02
Afyon Erkek Lisesi	18	2.15	5	1.59	—	—	7	11.27	30	1.68
Ankara Atatürk Lisesi	150	17.92	12	3.81	27	32.14	81	4.73	270	15.12
Ankara Gazi Lisesi	84	10.03	14	4.45	16	19.05	34	6.18	148	8.28
Ankara Türk Eğitim Dr.	—	—	10	3.17	—	—	16	2.91	28	1.45
Antalya Lisesi	9	1.07	—	—	2	2.38	12	2.18	23	1.29
Antalya Lisesi	14	1.67	—	—	—	—	2	0.36	16	1.98
Azerbeycan Lisesi	—	—	—	—	—	—	2	0.36	2	0.11

Bu kanundan sonra, üniversiteler öğretim üyeliği statüsünü düzenlemek ve kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla Bakanlar Kurulu 13.11.1947 tarih ve 6552 sayılı “Üniversiteler eylemli öğretim üyelerinin seçimleri hakkında bir tüzük” çıkartmış ve 10.3.1947 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanan “Üniversite doçentliği imtihan yönetmeliği” yürürlüğe girmiştir.

Daha sonra Üniversiteler Kanununa ek kanun, tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girmiş ve Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları ve her fakülte açılışında buna ilişkin kanunlar çıkmış olup, biz bunların genel kapsamlı olanlarını alıp, diğerlerini fakülteler bölümünde ve gerektiğe inceleyeceğiz:

B- 5239 SAYILI ANKARA ÜNİVERSİTESİ KURULUŞ KADROLARI KANUNU

6.7.1948’de kabul edilip, 12.7.1948 tarihinde yürürlüğe girmiş ve Ankara Üniversitesi kadrosunu aşağıdaki şekilde düzenlemiştir:

MERKEZ TEŞKİLÂTI

D.	GÖREV	SAYI	AYLIK ÜCRET
4	Genel Sekreter	1	90
6	Zâtişleri Müdürü	1	70
6	Yazı İşleri Müdürü	1	70
6	Kitaplık Müdürü	1	70
6	Üniversite Müzesi Müd.	1	70
5	Uzman Doktor	1	80
7	Kitaplık Uzmanı	2	60
7	İstatistik ve Byom Uzm.	2	60
8	Zâtişleri Müdür Yrd.	1	50
7	Müze Uzmanı	2	60
8	Ayniyat ve Levazım Şefi	1	50
9	Büro Şefi	4	40
10	Birinci Mümeyyiz	4	35
11	İkinci Mümeyyiz	4	30
12	Memur	1	25

Saymanlık Müdürlüğü

<u>D.</u>	<u>GÖREV</u>	<u>SAYI</u>	<u>AYLIK, ÜCRET</u>
4	Saymanlık Müdürü	1	90
6	Saymanlık Müd. Yrd.	1	70
10	Birinci Mümeyyiz	2	35
11	İkinci Mümeyyiz	2	30
12	Memur	1	25
10	Veznedar	1	35
11	Mutemet	1	30
		9	

Diğer Görevliler

Daktilo (yabancı dil bilmesi şarttır)	1	230
Doktor	1	150
Karteks Memuru	1	230
Daktilo	1	175
Daktilo	3	150
Sağlık Memuru	1	115
Fiş Memuru	1	115
Baş Odacı	1	130
Dağıtıcı	1	100
Odacı	7	90

ÖDENEKLER

<u>B.</u>	<u>M</u>	<u>Ödenenin Çeşidi</u>	<u>İndirilen Lira</u>	<u>Eklenen Lira</u>
		Memurlar aylığı		
	1	Rektörlük		5.100
	2	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi		21.500
	3	Fen Fakültesi		32.700
	5	Tıp Fakültesi		46.160
		bölüm toplamı		105.460
5		Hizmetler ücreti		
	1	Rektörlük		16.680
	2	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi		28.200
	5	Tıp Fakültesi		18.600
		bölüm toplamı		63.480

8	4644 Sayılı kanun gereğince verilecek ek görev tazminatı		
2	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi		13.330
3	Fen Fakültesi		6.920
4	Hukuk Fakültesi		5.740
5	Tıp Fakültesi		5.740
		bölüm toplamı	31.730
38*	Yabancı Profesörler ve Uzmanlar ücreti		
1	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi.		10 250
	GENEL TOPLAM	105 460	105 460

C- 114 ve 115 SAYILI KANUNLAR - 1960'LARDAKİ DURUM

Bu dönemde Türkiye'de Üniversiteler, olanaklar elverdiği ölçüde, gelişen hayat koşullarına ayak uydurmaya çalışarak büyük çaba göstermişlerdir. Ancak bu gelişme bazı sorunlar da getirmiştir. Genelde idarî ve akademik olarak özetleyebileceğimiz bu konuların en önemlileri üniversite özerkliği ve akademik kadro tıkanıklığı olmuştur. Bir yandan, ordinaryüs profesörler ve profesör kadrolarının kısıtlı oluşu nedeniyle uzun yıllar doçent kadrosunda çalışan ve yeteneklerini kanıtlayan bilim adamlarının profesör olamamalarının yarattığı huzursuzluk sürer ve üniversite özerkliği üzerinde iyi bir oto-kontrol sistemi geliştirilemediği düşünülürken, diğer yandan da 27 Mayıs 1960 devrimini yapanlarda, her alanda olduğu gibi, üniversite üzerinde de reform yapma isteği belirlemiştir. Bunun üzerine Milli Birlik Komitesi 114 ve 115 sayılı kanunları çıkarmıştır.

Bunlardan 27.10.1960 tarihli olan 114 no'lu kanun ile bir kısmı Ankara Üniversitesinden olmak üzere 147 öğretim üye ve yardımcısı üniversitelerden uzaklaştırılmıştır. Bir reaksiyon ve acelecilik atmosferi içinde yapılan bu hata daha sonra 12.4.1962 tarih ve 43 sayılı kanunla düzeltilme yoluna gidilmiş ve ilgili akademik personelin yeniden üniversiteye dönme olanağı sağlanmıştır.

Yine aynı tarihli ikinci kanunsa, 13.6.1946 tarih ve 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 40. maddesini değiştirerek bazı çözümler getirmiştir. Böylece Milli Eğitim Bakanının Üniversite üzerindeki yetkileri azalmış, doçentlere fakülte yönetiminde ve yükselmelerinde bazı olanaklar sağlamış, buna karşılık ordinaryüs profesörlük ünva-

nını, daha önce alanların hakları saklı kalmak koşuluyla, kaldırılmıştır.

Diğer taraftan öğretim üyelerine verilen üniversite tazminatı artırılırken, asistanlara da aynı haktan yararlanma olanağı verilmiştir.

Üniversite öğretim üyeliği statüsünün düzenlenmesi ve ilgili son kanunlarla sağlanan kolaylıklar sayesinde Ankara Üniversitesi 1946'dan 1960'a kadar büyük gelişmeler kaydetmiştir. Bunları Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin'in 1961-1962, XVI, öğretim yılı açış konuşmasından bazı pasajlar ve şemalarla inceleyelim:

"Üniversitemizin gittikçe artan verimini basit bir kıyaslama göstermeğe yetecektir. 1960 Kasımına kadar uzanan dönemde, 11 doktor asistanımız doçent, 14 doçentimiz profesör olduğu halde, 1961 Kasımına kadar uzanan dönemde 32 doktor asistanımız doçent, 19 doçentimiz de profesör olmuşlardır.

Şekiz fakültemiz, 1960-1961 ders yılında, bir önceki yıla göre, 29 fazlası ile, yayımlarını 124'e yükseltmiştir. Ödenek yetersizliği yüzünden bekliyen eserler de basılabilmiş olsa idi, bu sayı daha da yükselecekti.

İnkılâp idaresinin minnetle karşıladığımız, çok yerinde bir davranışı ile, Üniversite Basımevimiz Ocak ayında kurulup çalışmaya başlayacak, böylece gelecek bütçelerimizin basım bölümlerinde indirmeler sağlanacağı gibi, eserlerimiz de daha düzgün, daha düzenli bir surette yayınlanmış olacaktır. Hele 1962 bütçesine koyduğumuz 750.000 liralık ek ödenek de Hükümetimizce kabul edilip Meclisten geçerse, makinaları gümrüğe gelmiş bulunan basımevimizin kuruluşu tamamlanacak, hazırlıyacağımız döner sermaye yönetmeliği ile yayımlarımız, daha verimli bir duruma girmiş bulunacaktır.

Üniversitemiz, gerek ilim gerçeklerini daha geniş kitlelere yaymak, gerek halk sağlığı ile yakından ilgilenmek, gerekse Hükümet ile işbirliği yapmak suretiyle verimli bir çalışma devresi geçirmiştir. Bu verimin, önümüzdeki yıl daha artmasına çalışacağız.

Siyasal Bilgiler Fakültemizin tertip ettiği Anayasa ve Seçim Kanunu tasarıları üzerindeki seminer çalışmaları, son derece faydalı olmuştur. Gerek Veteriner, gerekse Ziraat fakültelerimizin ilgili yönetim kurullarınca hazırlanan program çerçevelerinde, öğretim üyeleri ve yardımcıları, yurt içinde inceleme gezilerine çıkmışlar, halk ile temas ederek türlü konularda konferanslar vermişlerdir. Ay-

rica Tarım Bakanlığı, Et ve Balık Kurumu ile her alanda geniş bir işbirliği de yapmıştır.

Tıp Fakültemiz, eğitim programı dışında, halk eğitimi konusunu ele alması, bu maksatla 1960-1961 öğretim yılında Kızılay konferans salonunda tertip ettiği halk konferansları ilgi ile takip olunmuştur. Ayrıca bu Fakültemizin enstitü, klinik ve polikliniklerinde binlerce hasta muayene ve tedavi edilmiştir.

1960-1961 öğretim yılının çalışmaları arasında, Çocuk Sağlığı Bilimsel ve Sosyal Araştırma Enstitüsünün, 1961 Eylül ayında tertiplediği Milletlerarası İkinci Ortadoğu Akdeniz Memleketleri Pediatri Kongresi ile, koruyucu ve sosyal pediatri semineri üzerinde bir lâhza durmadan geçemeyeceğim. 120'si yurt dışından, 250'si de yurt içinden olmak üzere 370 çocuk hekiminin katıldığı bu kongrede yer alan 126 tebliğinden 41'i, bu enstitümüzün öğretim üyeleri ve uzmanları tarafından verilmiştir.

Üniversitemizin bütün bu ilmi çalışmaları, memleket içinde kalmamış, memleket dışına da aktarılmıştır. Geçen ders yıllarında muhtelif fakültelerimizden 41 öğretim üyesi, milletlerarası çeşitli kongrelere katılarak değişik bilim dallarında Ankara Üniversitesini yetki ile temsil etmişlerdir.

Önümüzdeki Aralık ayından başlamak üzere, her alandaki çalışmalarımızın sonuçlarını, (Ankara Üniversitesi Olayları) başlığı altında, aylık bir belletenle yaymak kararındayız.

Burada dünya üniversiteleri ile üniversitemiz arasındaki münasebetlere temas etmeden geçemeyeceğim. Şimdiye kadar Ankara Üniversitesinden azımsanmıyacak sayıda öğretim üyemiz, konferans veya ders vermek üzere batı üniversiteleri tarafından davet edilmiş, böylece araştırmalarımız batı ilim dünyasına duyurulabilmiştir. Buna karşılık, daima ödenek yokluğu yüzünden, batılı meslekdaşlarımızı kendi üniversitemize çağırmak mümkün olmamıştır. Bizi çağıranları bizim de çağırmamız, tek yönlü, üzücü bir durumdan çıkmamız için, 1962 yılı bütçesine, zarurî gördüğümüz bir ödenek koyduk. Kabul edileceğini umuyoruz.

Geçen yıla ait çalışmalarımızı sıralarken, memleketimizin büyük bir ihtiyacına cevap veren Eczacılık Fakültesinin, 156 sayılı ve 16 Aralık 1960 tarihli kanunla kurulduğunu, Üniversitemizin 9'uncu kanadı olarak, 30 öğrenci ile bu gün derslere başlayacağını, burada sevinçle duyurmak isterim.

Şu noktayı da kaydedeyim ki, Tıp, Veteriner, Ziraat ve Eczacılık Fakültelerimize daha geniş sayıda öğrenci alamayışımızın başlıca sebebi, bu fakültelere giren öğrencilerin, Fen Fakültesi F.K.B. sınıfında okumalarından, Fen Fakültemizin de, birazdan işaret edeceğim gibi, türlü darlıklar, imkânsızlıklar içinde bulunuşundandır.

Yine memleketimizin sağlığı ile yakından ilgili olarak, senatodan geçen yönetmelik uyarınca kurduğumuz, 53 öğrenci ile yine bu gün derslere başlayacak olan Sağlık Bilgileri ve Hemşire Yüksek Okulunu da, sevindirici bir olay olarak bilgilerinize sunarım. Bu okulda öğretmen hemşirelerden başka, hastahane yönetimi, beslenme ve diyet, fizik tedavi alanlarında uzmanlar yetişecektir.

Geçen ders yılı içinde Üniversitemize yapılan bazı bağışları, ve bunlarla ilgili çalışmaları burada anmak isterim. Ziraat Fakültemiz için İCA'dan sağlanan 3.175.000 lira ile, büyük bir ihtiyacı karşılayan, Ev Ekonomisi bölümünü barındıracak binanın yapılmasına başlanmış ve yapı bir hayli ilerlemiştir.

Fen Fakültemizde Atom Enerjisi üzerindeki çalışmalar, her yıl biraz daha gelişme yolundadır. Atom reaktörlerinin fizik ve teknoloji ile ilgili eğitim ve araştırma işlerinde kullanılmak üzere, bir kritikaltı reaktör kurulmuş bulunmaktadır. Bunun için gerekli 100.000 dolar tutarında iki buçuk ton uranium ve bu tesisle ilgili 50.000 dolar tutarında nötron kaynağı ve elektronik malzeme, Amerikan Atom Enerji Komisyonundan bağış yolu ile sağlanmıştır. Atom enerjisinin kimya alanındaki uygulanışı ile ilgili eğitim ve araştırma alanlarında kullanılmak üzere de, 100.000 dolar değerinde 1000 kюриlik bir kobalt 60 cihazı ve elektronik malzeme, yine İCA yoluyla bağış olarak sağlanmış olup, bu cihazların montajları bitmek üzeredir.

Nükleer silâhların meydana getirmekte olduğu tehlikeli radyoaktif yağışların kontrolü, izlenmesi ve gerekirse memleket ölçüsünde korunma tedbirlerinin alınması için CENTO yardımından, tam, teşkilâtlı bir radyoaktif yağışlar lâboratuvarı sağlanmış ve gerekli malzemenin büyük bir kısmı da Fen Fakültemize gelmiş bulunmaktadır.

Burada, gerek İCA teşkilâtına, gerekse Amerikan Atom Enerjisi Komisyonuna, CENTO'ya, Ankara Üniversitesinin teşekkürlerini sunmayı zevkli bir vazife bilirim.

Yine Fen Fakültemiz için, Ankara'nın 18 kilometre güney batısında, Ahlatlıbel mevkiinde, iki yıldır yapımı devam eden ve

bir milyon liraya mal olan rasathane, tamamlanmak üzeredir. Bu ders yılından itibaren öğretim ve araştırma çalışmalarına başlıyor.

Şimdi, Üniversitemizin, önümüzdeki yıllarda ağırlığını daha da artıracak olan iki çetin meselesine geçiyorum. Bunlardan biri öğrencilerin, öbürü de öğrencilerin durumu ile ilgilidir. Gerek çalışmakta olan, gerekse yakın bir zamanda kurulması zarurî görülen fakültelerin ve yüksek okulların muhtaç oldukları kaynak, asistanlıktır. Akademik hayatın ilk ve çok güç bir kademesi olan asistanlığı, her bakımdan ilginç bir hale getirmesek, korumazsak, bu da ilim için dolayısıyla memleket için çok zararlı olur.

Meselenin ciddiliğini belirtmek için, Fen Fakültemizin asistan durumu üzerinde bir an duralım. Müsbet ilim alanındaki çalışmaların çekirdeğini teşkil eden bu Fakültemizde öğrenci sayısı, 1950'deki sayının beş katına çıktığı halde, asistan sayısı, 1954 yılından beri % 17 azalmış ve doktora yapan asistanların % 50'si fakülteyi terketmiştir. Genç mezunların asistanlığa rağbet göstermemelerinin sebebi, üniversiteden aldıkları maaşın, diğer Devlet kurumlarının verdiği maaştan çok düşük olması, bu maaşın en mütevazı şekilde bile bir yaşama imkânı sağlamaktan uzak bulunmasıdır. Gerçekten, Fen Fakültesinin yeni mezunlarına çeşitli Devlet kurumlarında 1200-1500 lira arasında bir aylık verilebilmektedir. Fen Fakültesine benzer görevi olan Orta Doğu Teknik Üniversitesinde, bu Fakültemizden yeni mezun olmuş asistanlar ayda 1500 lira maaş almaktadırlar. Bu fark, Fen Fakültesine iyi asistanlar bulmayı imkânsız hale getirmekte, bu fakültenin gelişmesine engel teşkil etmektedir. Bu Fakültemizin, içinde bulunduğu zor durumdan kurtarılması, gelişmesinin sağlanması; diğer Devlet kurumlarında görev alan Fen Fakültesi mezunlarının seviyesinde bir yaşama hakkı tanınması ile ancak mümkün olabilir.

Fen Fakültesindeki asistanlarımız üzerinde dururken, diğer fakültelerimizdeki asistanlarımızın da durumu üzerinde durmuş oluyorum. Arada hiç bir fark yoktur. Hakikat, fakültelerimize asistan bulma güçlüğüne, sürüp gittiğidir. Üniversitelerin gelişimini sağlayan, öğretim üyelerinin vazgeçilmez yardımcıları olan asistanların, hem sayılarını arttırmak, hem geçim vasıtalarını yükseltmek zorundayız. Aksi takdirde fakültelerimiz gelişme imkânından mahrum kalacağı gibi, yeni açılacak üniversitelere de öğretim üyesi yetiştirmek mümkün olmayacaktır. Hükümetimizin, büyük bir memleket davası saydığım bu konuda, bizlere yardımcı olacağını kuvvetle ümit ederim.

Açıklamaya ihtiyaç göstermeyen bir hakikattir ki, dünyada en pahalıya mal olan, büyük emekleri, yoksunlukları gerektiren meslek, öğretim üyeliği mesleğidir. Bunun içindir ki, yetişmiş, tecrübeli iki profesörümüzün, İsfendiyar Esat Kadaster ve Muzaffer Şenyürek'in, geçen ay aramızdan ebediyen ayrılmaları, bizleri, yalnız arkadaşlıklarından mahrum ettikleri için değil, ilimlerinden ve tecrübelelerinden de mahrum ettikleri, daha bir çok yazacaklarını, söyleyeceklerini yazmadan, söylemeden gittikleri için de, içimizi sonsuz acılara boğmuştur. Hem bu iki değerli ilim adamımızın, hem de parlak bir geleceğe hazırlanırken, ansızın mazi oluveren genç asistan Dr. Özcan Kaya'nın aziz hâtıralarını burada saygı ile anarım.

Öğretim üyeliğinin güçlükleri, yoksunlukları üzerinde dururken, öğretim üyelerine en çok muhtaç olduğumuz bir zamanda, özel bir kanun uyarınca görevlerinden uzaklaştırılan ve üniversitelerimiz tarihine 147'ler diye geçen ilim adamlarımızın durumunu, bu vesile ile, burada hatırlamamak mümkün mü?

Bu arkadaşlarımızın pek yakın bir gelecekte yuvalarına tekrar döneceklerini ve o kadar sevdikleri öğrencilerine, asistanlarına ve arkadaşlarına tekrar kavuşacaklarını kuvvetle umuyoruz.

Üniversitemizin ve bütün Türkiye üniversitelerinin karşılaştığı, bir an önce çözülmesi gereken öbür mesele de, öğrenci sayısının durmadan artışı karşısında kendini gösteren zorluklardır. Nüfusumuzun her yıl, ortalama 750.000 üzerinden arttığını biliyoruz. Bu genel artış içerisinde her yıl liseyi bitirenlerimizin de sayısı artmaktadır. Yalnız arkada bıraktığımız beş yılın artışına bakalım:

1956'da	6271	olan	mezun sayısı
1957'de	6588	'	i,
1958'de	7183	'	ü,
1959'da	8412	'	yi,
1960'da	9674	'	ü bulmuştur.

1961 yılında liseden mezun olanların sayısını da, en az 10.000 olarak kabul edebiliriz. Bu sayının gelecek yıllarda daha da artacağı şüphesizdir.

Bu durum karşısında ne yapacağız?

Akla gelen ilk çare, yeni ders ve seminer yerlerinin, yeni lâboratuvarların kurulması, İlâhiyat ve yeni kurulan Eczacılık Fakülteleri gibi müstakil binaları olmıyan fakültelere elverişli binaların

sağlanması; binaları olup da artık çoktan yetersizlikleri anlaşılan fakültelere yeni ilâvelerin yapılmasıdır. Bir misal vermiş olmak için söyleyeyim, 1933 yılında öğrenime açılmış olan Ziraat Fakültesi, en çok 200 öğrenciye göre kurulmuş olduğu halde, gerek memleket ihtiyaçlarının zorlaması, gerekse isteklilerin artması yüzünden, bu öğrenci sayısı son yıllarda 1300'ü bulmuştur.

Ama, buna karşılık araştırma ve inceleme teşkilâtına, öğretim araçlarına tek bir ilâve de yapılmış değildir.

Şimdilik vakit kaybetmeden alınması gereken tedbir, yukarıda saydığım ihtiyaçları derhal karşılamaktır. Bunun içindir ki, üniversitemizin 1962 yılı bütçesine iki esaslı ilâve yapılmıştır. Bunlardan biri fakültelerin, enstitülerin araştırma vasıtalarını, kitap basımı ve alımını; diğeri de yeni tesislerin ilâvesini, cihazlanmasını karşılayacak olan ödeneklerdir. Birinci bölümün 6 milyon ilâvesi ile 17 milyona; ikinci bölümün de 7 milyon ilâvesi ile 11 milyona yükseltilmesi, bu kaçınılmaz ihtiyaçlardan doğmuştur. Bu iki bölümün gerektirdiği 23 milyonluk ödenek, önümüzdeki bütçede kabul olunmazsa, sayıları gittikçe artan öğrencilerin durumu, daha da zorlaşacak, bir çok öğrenci açıkta kalacaktır.

1962 yılı bütçemizin, 31 milyon ilâvesi ile 85 milyon olarak görülmesi, bütün devlet memurları ile birlikte özlük haklarının ve 115 sayılı kanunla tazminatların artışı yüzündedir. Yoksa, asıl artış öğrencilerimizin yetişmelerini karşılamaya yarayan yatırım ile, araştırmaların verimlerini artırmayı hedef tutan bölümlerdedir ki, bu da demin işaret ettiğim gibi, sadece 11 milyon tutar.

Bugün, içinde bulunduğumuz güçlükleri belirtmek için bazı rakamlar vereyim. Tahminimize göre bu yıl liselerimizden 11.000 öğrenci mezun olmuştur. Geçen yıl, herhangi bir fakülteye giremeyen veya geçici olarak istemediği bir fakülteye girmiş olup bu ders yılını bekliyen öğrencilerin ilâvesi ile, Ekim ayında Üniversitemizin muhtelif fakültelerine başvuranların sayısını, Siyasal Bilgilerin kabul imtihanına giren 6000 öğrenciyi esas alarak, 6000 kabul edebiliriz. Siyasal Bilgiler Fakültemizin giriş imtihanını bu 6000 öğrenciden ancak 250'si kazanabilmiştir. Diğer fakültelerimizde de durum hemen, hemen aynıdır. Böylece üniversitemizin muhtelif fakültelerine başvuran öğrencilerden ancak 4000'i kabul olunabilmiştir.

İşin asıl acı tarafı, fakülteler alacakları öğrenci sayısını sınırlandırdığı için, açıkta kalmamak kaygısı ile her öğrencinin bir kaç fakülteye birden başvurduğudur. Bu bir ilmî hakikattir ki, her lise

mezunu, ancak istidat ve kabiliyetine uygun öğretim ve eğitim kurumunu bulduğu, orada yetiştiği takdirde yaratma gücü de o nisbette artmış olur. İstidatları, kendi yollarına koyamadığımız için, bu gücü heder edip duruyoruz. Bundan, doğrudan doğruya memleket zarar görmektedir.

Bu bakımdan Millî Eğitim Bakanlığı büyük bir sorumluluğun yükü altındadır.

Her öğrenci, bir kaç fakültenin imtihanına birden başvurmak durumundan çıkarak, istediği fakülteye girebilmelidir. Ama böyle de olsa, istediği fakülteye girenlerin, istidat ve kabiliyetlerine uyarak hareket ettikleri söylenebilir mi? İsteğe göre bu hareket edişte, kabiliyet dışı faktörlerin de büyük tesirleri vardır.

Üzüntü ile söylemeliyim ki, memleketin geleceği bakımından büyük, hayati bir ehemmiyet taşıyan bu istidadı yönetme konusu, bugüne kadar ele alınıp, müsbet bir sonuca bağlanmış değildir. İlk olarak bu konuyu, gereken önemle ele alıp inceleyen ve gerçekten ilmi usullerle memleket gerçeğine uygun bir plâna bağlayan, 27 Mayıs İnkılâbının Millî Birlik İdaresi olmuştur. Şimdi yapılması gereken iş, hazır duran bu çok güzel plânı bir an önce harekete geçirmektedir. Kaybedecek vaktimiz yoktur.

Türk çocuklarının, daha orta okullarda itinalı bir müşahedeye ve test sonuçlarına dayanan bir metodla, nelere kabiliyetli oldukları tesbit olunur, orta okulu bitiren öğrencilerin de teknik okullara mı, konservatuvar veya güzel sanatlar akademisine mi, meslek enstitülerine mi, yoksa üniversite fakültelerinden birine hazırlıyacak olan liselere mi alınacakları, ilmi usullerle teşhis olunur ve öğretim ona göre düzenlenirse, daha orta okulun ilk sınıfından itibaren dikkate alınan ve geliştirilen çeşitli istidat ve kabiliyetler, hem kendilerini üstün seviyeye ulaştıracak yolları bulmuş, hem de üniversitelere yönelen akın, kabiliyetlere göre bir düzene girmiş olur. Böylece, sosyal ve ekonomik kalkınmamız da, insan gücünün verimlendirilmesi ile bir an önce gerçekleşir.

Bu millî dâvayı, ikinci Cumhuriyetimiz Hükümetinin önemle ele almasını beklerken, şimdiden yapılacak şey, biraz önce üzerinde durduğum yeni şartların gerektirdiği, 1962 yılı bütçesine koyduğumuz ödeneklerin kabulü hususunda tereddüt edilmemesidir.

Kötü bir hâtıra bırakarak göçen, geçen devrin maliye bakanlığı, üniversitenin mahiyetini ve memleketin kaderi demek olduğunu an-

lamamakta ısrar edip durmuştur. Her yıl, bütçemizin artmaması için tamim üzerine tamim yollanması; üniversitemizi memleket ihtiyaçlarına ve ilim gereklerine uygun olarak geliştirmek için Senatamızca kabul olunan bütçenin bir pazarlık konusu haline getirilmesi, dokunulmaması icap eden fasılların budanması, işte bu davranışın, bu sakat anlayışın neticesidir. Geçen bütçelerin, araştırma ve yayın ödeneklerine bir göz atmak, bu gerçeği belirtmeğe kâfidir.

Memleket geleceğini hazırlayan üniversitenin dünya üniversitelerinin gelişimi karşısında sürekli hamleler yapmak zorunda olduğunu dikkate alırsak, bütçesinin kısılmasından doğacak mahzurların ağırlığı kendiliğinden anlaşılır.

İkinci Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin, bütçemize akseden ihtiyaçlarımızı karşılayacağına, (her şeyde tasarruf edilir ama, ilimde ve eğitimde tasarrufa gidilmez) ilkesini destekliyeceğine, bütün kalbimizle inanıyoruz. Hele Maliye Bakanlığımız, üniversitelerimizin her yıl artması zarurî ve tabîî olan bütçelerini, fakültelere göre değil de, toplu olarak üniversitelere göre düzenlerse, idarî ve ilmi işlerimizin yürütülmesi, verimlendirilmesi bakımından kazancımız elbette daha büyük olacaktır.

Sözlerimi bitirmeden, Üniversitemizin bilhassa Fen, Tıp, Veteriner ve Ziraat Fakültelerimizi gerek modern teknik cihazları, gerekse zarurî malzemeyi elde etmek hususunda karşılaştığı bir güçlüğü de burada hatırlatmak istiyorum. Tecrübi ilimlerdeki araştırmaları; ihtiyaç duyulan cihaz ve malzeme, zamanında sağlanmadığı takdirde yenilik vasfını kaybettiği ve çalışmanın büyük bir değer kazanmadığı, açık bir gerçektir. Yıllardanberi sürüp giden malî ve idarî güçlükler yüzünden, bu fakültelerimiz için gerekli alet ve malzeme dışarıdan getirtilememiş, dolayısıyla verimli surette araştırmalar yapılması, teşhisler konulması son derece güçleşmiştir.

Dışardan gelen radyodiagnostik, radyoterapi gibi teşhis ve tedavide kullanılan cihazların, araştırma vasıtaları ile malzemenin, vakit kaybetmeden, ihtiyaç duyulduğu anda getirtilebilmesi için, tatbikatta zaman alan, telâfi edilmez gecikmelere sebep olan döviz tahsisi rejiminin bırakılarak, üniversitemize bir döviz kontenjanı ayrılmasını zarurî görüyoruz.

İşte meselelerimizden ve dertlerimizden bir kaçının tablosu.

Feza yarışına çıkıldığı, bir füze için milyonların harcadığı bir çağda, kaybolan yılları kazanmak, açılan mesafeyi, vakit kaybetmeden kısmak zorundayız.

Yıllık üniversite bütçelerinin, bilhassa gözden geçirdiğimiz fa-
sıllarına, tasarruf mülâhazalarının hâkim olmaması, en büyük dile-
ğimizdir.”

a) 1960 yılında Ankara Üniversitesi Merkez Örgütü ve Fakülteleri

Derece	Memuriyetin Nev'i	Adet	Aylık
3	Genel Sekreter	1	100
5	Zatîşleri Müdürü	1	80
5	Yazı İşleri Müdürü	1	80
5	Kitaplık Müdürü	1	80
7	Zat İşleri Müdürü Yrd.sı	1	60
7	Yazı İşleri Müdür Yrd.sı	1	60
8	Kütüphaneci	2	50
8	Ayniyat ve Levazım Şefi	1	50
9	Sicil Muhafaza ve Arşiv Şefi	1	50
10	Hesap Memuru	1	40
4	Saymanlık Müdürü	1	90
7	Saymanlık Müd. Muavini	1	60
9	Veznedar	1	40
12	Veznedar Yardımcısı	1	25

DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ

a) Öğretim Üyeleri

1	Profesör	2	150
2	”	3	125
3	”	12	100
4	”	3	90
5	Doçent	10	80
7	”	2	60

b) Öğretim Yardımcıları

7	Asistan	5	60
8	”	3	60
9	”	2	40
5	Okutman	1	80
6	”	1	70
8	”	2	50

c) Memurlar

5	Sekreter	1	80
7	Kütüphaneci	1	60
8	”	2	50
8	Büro Şefi	1	50
8	Öğrenci İşleri Şefi	1	50
9	Ayniyat ve Levazım Memuru	1	40
10	Birinci Mümecyiz	1	45
11	İkinci Mümecyiz	1	30
10	Hesap Memuru	1	35
10	Ambar Memuru	1	35

İnkılap Tarihi Enstitüsü

Derece	Memuriyetin Nev'i	Adet	Aylık
7	Arşiv ve Müze Memuru	1	60

FEN FAKÜLTESİ

a) Öğretim Üyeleri

1	Profesör	3	150
2	"	2	125
3	"	1	100
5	Doçent	5	80

c) Memurlar

5	Sekreter	1	80
6	Kitaplık Müdürü	1	70
8	Kütüphaneci	1	50
9	"	1	40
10	"	1	35
8	Büro Şefi	1	50
8	Öğrenci İşleri Şefi	1	50
9	Ayniyat ve Levazım Memuru	1	40
11	İkinci Mümeyyiz	1	30
10	Hesap Memuru	1	35
10	Anbar Memuru	1	35

HUKUK FAKÜLTESİ

a) Öğretim Üyeleri

1	Profesör	2	150
2	"	2	125
3	"	3	100
4	"	3	90
5	"	3	80
5	Doçent	3	80
6	"	1	70

b) Öğretim Yardımcıları

	Memuriyetin Nev'i	Adet	Aylık
5	Okutman	1	80
6	"	2	70

c) Memurlar

5	Sekreter	1	80
6	Kitaplık Müdürü	1	70
8	Kütüphaneci	1	50
9	"	1	40
9	Büro Şefi	1	50
8	Öğrenci İşleri Şefi	1	50
9	Ayniyat ve Levazım Memuru	1	30
11	Memur	1	30
30	Hesap Memuru	1	35
10	Ambar Memuru	1	35

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ

c) Memurlar

5	Sekreter	1	80
8	Büro Şefi	1	50

SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ

c) Memurlar

5	Sekreter	1	80
8	Büro Şefi	1	50

TIP FAKÜLTESİ

a) Öğretim Üyeleri

1	Profesör	10	150
2	"	6	125
3	"	6	100
4	"	5	90
5	Doçent	10	80
6	"	5	70
7	"	5	60

b) Öğretim Yardımcıları

7	Asistan	20	60
8	"	20	50
9	"	20	40
10	"	40	35
4	Uzman	4	90
5	"	4	80
6	"	4	70
7	"	4	60
8	"	3	50
5	Okutman	2	80
6	"	1	70
7	"	1	60

c) Memurlar

3	Başhekim (Tabip)	1	100
6	Başhekim Muavini	1	70
5	Sekreter	1	80
6	Kitaplık Müdürü	1	70
7	Kütüphaneci	1	60
8	"	1	50
9	"	2	40
8	Büro Şefi	1	50
8	Öğrenci İşl. Şefi	1	50
10	Birinci Mümeyyiz	1	35
11	Memur	3	30
10	Hesap Memuru	1	35
10	Ambar Memuru	1	35
10	Hemşire	10	35

11	Hemşire	18	30
14	Hemşire Yardımcısı	25	15
8	Ebe	1	50
11	"	2	30
6	Eczacı	2	70
5	Diş Tabibi	1	80
10	Karantina Memuru	1	35
6	Ayniyat ve Lavazım Müd.	1	70
9	Ayniyat ve Levazım Mem.	2	40

**ÇOCUK SAĞLIĞI BİLİMSSEL VE SOSYAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ HA-
CETTEPE ÇOCUK HASTANESİ**

Derece	Memuriyet Nev'i	Adet	Aylık
4	Hastane Müdürü	1	90
6	Hastane Müdür Muavini	1	70
6	Kitaplık Müdürü	1	70
8	Ayniyat Saymanı	1	50
9	Ayniyat ve Levazım Memuru	1	40
5	Başeczacı	1	80
9	Eczacı	1	40
7	Başhemşire	2	60
8	Hemşire	7	50
11	"	10	30
4	Uzman	1	90
6	"	3	70
7	"	4	60
8	Asistan	6	50
9	"	8	40
10	"	10	35

VETERİNER FAKÜLTESİ

a) Öğretim Üyeleri

1	Profesör	6	150
2	"	2	125
3	"	3	100
4	"	1	90
5	Doçent	2	80
6	"	4	70
7	"	7	60

b) Öğretim Yardımcıları

4	Uzman	1	90
5	"	1	80
5	Okutman	1	80
6	"	1	70
7	"	2	60

c) Memurlar

8	Ayniyat Saymanı	1	50
9	Ayniyat ve Levazım Memuru	1	40
5	Başeczacı	1	80
9	Eczacı	1	40

7	Başhemşire	2	60
8	Hemşire	10	30
11	"	1	90
4	Uzman	3	70
6	"	4	60
7	"	8	50
8	Asistan	18	40
9	"	8	40
10	"	10	35

VETERİNER FAKÜLTESİ

a) Öğretim Üyeleri

1	Profesör	6	150
2	"	2	125
3	"	3	100
4	"	1	90
5	Doçent	2	80
6	"	4	70
7	"	7	60

b) Öğretim Yardımcıları

4	Uzman	1	90
5	"	1	80
5	Okutman	1	80
6	"	1	70
7	"	2	60

c) Memurlar

5	Sekreter	1	80
6	Kitaplık Müdürü	1	70
8	Kütüphaneci	2	50
9	"	2	40
8	Büro Şefi	1	50
8	Öğrenci İşl. Şefi	1	50
8	Ayniyat ve Lavazım Ş.	1	50
11	İkinci Mümeyyiz	1	40
10	Hesap Memuru	1	35
10	Ambar Memuru	1	35

ZİRAAT FAKÜLTESİ

a) Öğretim Üyeleri

1	Profesör	7	150
2	"	6	125
3	"	2	100
4	"	4	90
5	Doçent	5	80
6	"	7	70
7	"	7	60

b) Öğretim Yardımcıları

5	Okutman	2	80
7	"	1	60
8	"	1	50

c) Memurlar			
5	Sekreter	1	80
6	Kütüphane Müdürü	1	70
8	Kütüphaneci	1	50
9	"	2	40
8	Büro Şefi	1	50
10	Birinci Mümeyyiz	1	35
11	İkinci Mümeyyiz	1	30
10	Hesap Memuru	1	35
10	Ambar Memuru	1	35

ECZACILIK FAKÜLTESİ

a) Öğretim Üyeleri			
1	Profesör	3	2000
2	"	3	1.750
3	"	4	1.500
4	"	5	1.250
5	"	5	1.100
5	Doçent	4	1.100
6	"	4	950
7	"	6	800
8	"	6	700

b) Öğretim Yardımcıları			
7	Asistan	6	800
8	"	8	700
9	"	9	600
10	"	11	500
4	Uzman	4	1.250
5	"	4	1.100
6	Okutman	1	950
7	"	1	800

c) Memurlar			
5	Fakülte Sekreteri	1	1.100
6	Kitaplık Müdürü	1	950
8	Kütüphaneci	1	700
9	"	1	600
7	Büro Şefi	1	800
6	Ayniyat ve Levazım Müd.	1	950
7	İdare Müdürü	1	800
9	Ambar Müdürü	1	600
9	Memur	1	600
10	"	1	500
8	Öğrenci İşleri Şefi	1	700
5	Doktor (Mütehassıs)		1.100

(2) SAYILI CETVEL

Sayı	Kadro Unvanı	Kadro Ücreti
1	Dekan	210
1	Profesör (Yabancı)	5.000

II. GELİŞME DÖNEMİ (1960-1980)

Ankara Üniversitesine bu dönemde Diş Hekimliği (1963-1973), Eğitim (1965) ve Antalya Tıp (1975) Fakülteleri de eklenerek fakülte sayısı onikiye, yüksek okul sayısı da dörde yükselmiş, böylece kuruluşunu tamamlayan üniversite bir gelişim safhasına girmiştir.

115 sayılı kanundan ve 114 sayılı kanunun tadilinden sonra Üniversiteler Kanununda bazı küçük değişiklikler olmuş ve Ankara Üniversitesine ilişkin bazı kanunlar çıkmıştır. 3.10.1963 tarih ve 345 sayılı kanun, Üniversite Senatosu ve Fakülte Yönetim Kurullarının yetkilerinde değişiklik yaparken; 27.7.1967 tarih ve 923 sayılı kanun, dönem süresi sona eren rektörlere yeniden seçilme olanağını tanımış ve 27.10.1969 tarih ve 1987 sayılı kanun da üniversite tazminatlarının miktarını artırmıştır.

Ankara Üniversitesiyle ilgili kanunlardan, 26.9.1963 tarihinde kabul edilen 337 sayılı ve 5239 sayılı kuruluş kadrolarına ek olarak çıkan kanunla Ankara Üniversitesinde daha önce açılmış olan Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesine aşağıda gösterilen kadrolar eklenmiştir.

a) Öğretim Üyeleri

D.	Görevin Çeşidi	Sayı	Aylık tutarı
1	Profesör	5	2.000
2	"	6	1.750
3	"	6	1.500
4	"	11	1.250
5	Doçent	16	1.100
6	"	18	950
7	"	22	800
8	"	24	700

b) Öğretim Yardımcıları

6	Asistan	9	950
7	"	35	800
8	"	45	700

9	"	64	600
10	"	60	500
4	Uzman	15	1.250
5	"	12	1.100
6	"	8	950
7	"	15	800
8	"	12	700
6	Okutman	2	950
7	"	5	800
8	"	3	700

c) Memurlar

4	Hastane Müdürü	1	1.250
4	Personel Müdr.	1	1.250
4	Baş Eczacı	3	1.250
5	Sekreter	1	1.100
5	Hastane Müd. Muavini	1	1.100
6	" "	2	950
6	Kitaplık Müdürü	1	950
6	Ayniyat ve Lev. müd.	1	950
6	Yurt Müdürü	1	950
7	Eczacı	4	800
7	Kitaplık Müd. Muavini	1	800
7	Kütüphaneci	1	800
8	Eczacı	2	700
7	Büro Şefi	1	800
8	"	1	700
8	Öğrenci İşleri Şefi	1	700
8	Yurt Müdür Yard.	1	700
8	Ayniyat Saymanı	1	700
9	Kütüphaneci	2	600
9	Ayniyat ve levazım mem.	3	600
10	Kütüphaneci	2	500
10	1. Mümeyyiz	4	500
11	11. Mümeyyiz	6	450
10	Hesap Memuru	3	500
10	Ambar Memuru	3	500
10	Karantina Memuru	2	500
10	Memur	4	500
11	Eşya Ambar Memuru	1	450
11	İaşe Ambar Memuru	1	450
6	Hemş. İdaresi Uz. (İh. Mev.)	1	950
7	Hemş. İd. Uz. (Yrd.)	4	800
7	Başhemşire	23	800
8	Hemşire	24	700
9	"	47	600
10	"	35	500
11	"	30	450
12	"	20	400
7	Ebe	2	800

8	"	2	700
9	"	2	600
8	Tıbbi Teknolog (Yüksek Tahsil şarttır)	8	700
9	"	8	600
10	"	8	500
11	"	6	450
9	Fizyoterapist (Yük. T. Şar)	2	600
10	"	2	500
11	"	3	450
12	"	3	400
9	Diyetisyen	2	500
10	"	2	600
11	"	2	450
12	"	3	400

YÖNETİCİLER

Dekan	1	210
Hacettepe Dış Hek.	1	210
Yük. Okulu Müdürü		

Yine Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları kanununa ek olarak çıkan 23.2.1965 sayılı kanunla Ankara Üniversitesi Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesinde açılan Hemşirelik Temel Bilimleri Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulları kuruluş kadroları ve ek görev tazminatı kadroları aşağıdaki şekilde saptanmıştır:

HACETTEPE HEMŞİRELİK YÜKSEK OKULU

a) Öğretim Üyeleri

D.	Görevin Çeşidi	Sayı	Aylık Tutarı
1	Profesör	1	2.000
2	"	1	1.750
3	"	1	1.500
4	"	3	1.250
4	Doçent	1	1.250
5	"	1	1.100
6	"	2	950
7	"	2	800
8	"	3	700

b) Öğretim Yardımcıları

6	Asistan	5	950
7	"	5	800
8	"	10	700
9	"	10	600
10	"	10	500
3	Uzman	4	1.500

4	"	4	1.250
5	"	6	1.100
6	"	6	950
6	Okutman	2	950
7	"		800

c) Memurlar

D.	Gövevin çeşidi	Sayı	Aylık Tutarı
4	Hastane Müd. (Çocuk Has. Müd.)	1	1.250
7	Yüksek Okul Sekreteri	1	800
7	Yurt Müdürü	1	800
8	Büro Şefi	1	700
8	Kütüphaneci	1	700
8	Eczacı	1	700
9	Ayniyat ve Lv. Memuru	1	600
7	Başhemşire	10	800
8	Hemşire	20	700
9	"	30	600
10	"	30	500
11	"	30	450
12	"	40	400

HACETTEPE TEMEL BİLİMLER YÜKSEK OKULU

a) Öğretim üyeleri

D.		Sayı	Aylık Tutarı
1	Profesör*	2	2.000
2	Profesör "	4	1.750
3	" "	4	1.500
4	" "	5	1.250
5	Doçent "	5	1.100
6	" "	6	950
7	" "	7	800
8	" "	5	700

* (Tıp Veteriner, Eczacı, Fen Fakülteleri, Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi ile bu fakülteye bağlı yüksek okullar mezunları, beşeri sosyal, idari ve teknik bilimler fakülte veya yüksek okullarının temel bilimler ders konuları ile ilgili bölümlerinden mezun olmak)

b) Öğretim Yardımcıları

6	Asistan (Tıp Veteriner, Eczacı, Fen Fakülteleri, Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi ile bu fakülteye bağlı yüksek okullar mezunları, beşeri sosyal, idari ve teknik bilimler fakülte veya yüksek okullarının temel bilimler ders konuları ile ilgili bölümlerinden mezun olmak)	9	950
---	--	---	-----

7	"	"	"	"	18	800
8	"	"	"	"	18	700
9	"	"	"	"	25	600
10	"	"	"	"	18	500
4	Uzman	"	"	"	10	1.250
5	"	"	"	"	11	1.100
6	"	"	"	"	11	950
6	Okutman	"	"	"	2	950
7	"	"	"	"	4	800

c) Memurlar

7	Yüksek Okul Sekreteri (Y. Öğ. Kurumu Mezun)	"	"	1	800
6	Kitaplık Müdürü	"	"	1	950
8	Kütüphaneci	"	"	4	700
9	Ayniyat ve Lev. Memuru (Lise veya tec. gör. Ort. Ok. Mez)			2	600
9	Memur (Lise veya tecrübe gör. Ort. Ok. Mezun)			2	500
10	Ambar Memuru	"	"	2	450
8	Tıbbi Teknolog (Y. Öğr. Kurumu Mezun)			7	700
9	"	"	"	7	600
10	"	"	"	7	500
11	"	"	"	7	450

HACETTEPE FİZİYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON YÜKSEK OKULU

a) Öğretim Üyeleri

D.	Görevin Çeşidi	Sayı	Aylık Tutarı
1	Profesör (Tıp Fakülteleri, Temel Bilimler Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fak. veya Y. Okulları veya muadili yabancı memleket Fakülte veya Yük. Ok. Mezun)	1	2.000
2	Profesör	1	1.750
3	"	1	1.500
5	Doçent	3	1.100
6	"	2	950
7	"	1	800

b) Öğretim Yardımcıları

6	Asistan (Tıp Fakülteleri Temel Bilimler Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fak. veya Y. Ok. veya muadili yabancı memleket Fakülte veya Y. Okul Mezun)	5	950
7	"	5	800

D.	Görevin Çeşidi	Sayı	Aylık Tutar
8	" " "	5	700
9	" " "	5	600
4	Uzman " "	4	1.250
5	" " "	4	1.100
6	Okutman (Filoloji Fak. veya Y. Oku. mezunu)	2	950
7	" " " "	2	800

c) Memurlar

7	Yüksek Ok. Sekreteri (Mesleki ilc ilgili Yüksek öğrenim kurumu mezunu)	1	800
8	Kütüphaneci " "	1	700
7	Baş. Hemşire (Hemş. Y. Ok. veya Heş. Kol. veya (He. Ok. M.)	2	800
9	Ayniyat ve Levazım Memuru (Lise me.)	1	600
10	Memur (Lise Mezonu)	1	500
11	Ambar Memuru (Lise Mezonu)	1	450
8	Hemşire (Hemşire Okulu mezunu)	2	700
9	" " " "	4	600
10	" " " "	4	500
11	" " " "	4	450
12	" " " "	4	400
8	Fizyoterapist (Görevle ilgili Y.Ö.K. Mez)	2	700
9	" " " "	2	600
10	" " " "	4	500
11	" " " "	4	450
7	Protez Uz. (Görevle ilg. Y. Ög. Kur. Mez.)	1	800
8	" " " "	1	700
9	" " " "	1	600
7	Rehabilitasyon Uz. (Görevle ilg. Y. Ög. Kur. Mezonu)	1	800
8	" " " "	1	700
9	" " " "	1	600
10	" " " "	1	500

YÖNETİCİLER

Hacettepe Temel Bilimler Yüksek Oku- lu Müdürü	1	210
Hacet. Hemş. Yüksek Okulu Müdürü	1	210
Hemşirelik Koleji Müdürü	1	210
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Y.O. Md.	1	210
Mezuniyet Sonrası Eğitimi Yüksek Okulu Müdürü	1	210
Bilim Merkezi Başkanı	1	400

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	Tıbbi Teknoloji Ent. Müdürü	1	210
	Diyetetik	1	210
	Beşeri Bilimler " "	1	210
	Fen Bilimleri " "	1	210
	Tıbbi Psikoloji " "	1	210
	Sosyal Hizmetler " "	1	210
	Kütüphanecilik " "	1	210
	Dökümantasyon " "	1	210
	Yastane İdaresi " "	1	210
	İlaç ve Suni Uzuvarlar " "	1	210
	Rehabilitasyon " "	1	210

Aynı kanuna ek olarak 9.8.1966 tarih ve 779 sayılı kanunda Ankara Üniversitesine bağlı olarak açılmış olan Eğitim Fakültesi kadro ve görev tazminatı kadroları şu şekilde belirtilmiştir:

	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
1	Profesör	10	2.000
2	"	8	1.750
3	"	5	1.500
4	"	5	1.250
5	Doçent	10	1.100
6	"	6	950
7	"	5	800
8	"	5	700
7	Asistan	15	800
8	"	15	700
9	"	15	600
10	"	15	500
3	Uzman	2	1.500
4	Okutman	3	1.250
6	"	3	950
5	Sekreter	1	1.100
6	Kitaplık Müdürü	1	950
7	Kütüphaneci	4	800
7	Büro Şefi	1	800
8	Öğrenci İşleri Şefi	1	700
9	Levazım ve Ayniyat Memuru	1	600
9	Birinci Mümeçyiz	1	600
10	Ambar Memuru	1	500
10	Öğrenci İşleri Memuru	1	500
10	Arşiv Memuru	2	500
	Dekan	1	210

Bu arada 9.7.1961 kabul tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Üniversitelerle ilgili değiştirilerek kısmı 20.9.1971 tarihinde 1488 sayılı Kanunla aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde: 120- Üniversiteler, ancak devlet eliyle ve kanunla kurulur. Üniversiteler, özerkliğe sahip kamu tüzel kişilerdir. Üniversite özerkliği, bu maddede belirtilen hükümler içinde uygulanır ve bu özerklik, üniversite binalarında ve eklerinde suçların ve suçluların kovuşturmasına engel olmaz.

Üniversiteler, devletin gözetimi ve denetimi altında, kendileri tarafından seçilen organları eliyle yönetilir. Özel kanuna göre kabul edilen devlet üniversiteleri hakkındaki hükümler saklıdır.

Üniversite organları, öğretim üyeleri ve yardımcıları, üniversite dışındaki makamlarca, her ne suretle olursa olsun, görevlerinden uzaklaştırılamazlar. Son fıkra hükümleri saklıdır.

Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestçe araştırma ve yayında bulunabilirler.

Üniversitelerin kuruluş ve işleyişleri, organları ve bunların seçimleri görev ve yetkileri, üniversiteler üzerinde devletin gözetim ve denetim hakkında kullanma usulleri ve üniversite organlarının sorumluluğu öğrenim ve öğretim hürriyetlerini engelleyici eylemleri önleme tedbirleri, üniversiteler arasında ihtiyaca göre öğretim üyeleri ve yardımcılarının görevlendirilmesinin sağlanması, öğrenim ve öğretimin hürriyet ve teminat içinde ve çağdaş bilim ve teknoloji gereklerine ve kalkınma planı ilkelerine göre yürütülmesi esasları kanunla düzenlenir.

Üniversitelerin bütçeleri, genel ve katma bütçelerin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulur ve denetlenir.

Üniversitelerle onlara bağlı fakülte, kurum ve kuruluşlarda öğrenim ve öğretim hürriyetlerinin tehlikeye düşmesi ve bu tehlikenin üniversite organlarıncı da giderilmemesi halinde Bakanlar Kurulu ilgili üniversiteleri veya bu üniversiteye bağlı fakülte, kurum ve kuruluşların idaresine el koyar ve bu kararını hemen Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısının onmasına sunar. Hangi hallerin el koymayı gerektireceği, el koyma kararının ilân ve uygulanma usulleri ile süresi ve devamınca Bakanlar Kurulunun yetkilerinin nitelik ve kapsamı kanunla düzenlenir.

A) ÜNİVERSİTELER KANUNUNDA YENİ DÜZENLEMELER- 1750 ve 1765 SAYILI KANUNLAR

Yukarıda gözden geçirdiğimiz kanunlarla üniversitelerde meydana gelen bazı aksaklıklar düzeltilmişse de gelişen yaşam koşullarına uygun olarak bazı sorunlar da ortaya çıkmıştır. Öte yandan 1968' de dünya üniversitelerinde meydana gelen öğrenci hareketleri Türkiye' yi de etkilediğinden, her alanda olduğu gibi, üniversitelerde de reform yapma isteği doğmuştur. 1969'larda başlanan çalışmalar 1973'te meyvesini vermiş ve 1750 ve 1765 sayılı yeni üniversiteler kanunu ve Üniversite Personel kanunu çıkmıştır.

7.7.1973 tarihinde yürürlüğe giren yeni kanuna göre, üniversite ve fakülte organlarının ve bireylerinin seçim, görev ve yetkileriyle devlet denetim ve gözetimi yeni esaslara bağlanmıştır.

Üniversitenin görevleri 3. maddede şöyle belirtilmiştir.

- a) Çeşitli kademelerde bilimsel öğretim yapmak;
- b) Öğrencilerini, bilim anlayışı, kuvvetli, millî tarih şuuruna sahip, vatanına, (örf ve adetlerine) bağlı, milliyetçi ve sağlam düşünceli aydınlar ve yüksek öğrenime dayanan mesleklerde türlü bilim ve uzmanlık kolları için iyi hazırlanmış bilgi ve tecrübe sahibi, sağlam karakterli vatandaşlar olarak yetiştirmek;
- c) Çağdaş bilim ve teknoloji gerekleri ve Devlet Kalkınma Planının hedefleri doğrultusunda, kendi insangücü ve maddi kaynaklarını en rasyonel, etkili, verimli ve ekonomik şekilde kullanmak;
- ç) Memleketi ilgilendirenler başta olmak üzere, bütün bilimsel ve teknik sorunları çözmek için bilimleri genişletip derinleştirecek inceleme ve araştırmalarda bulunmak bu çalışmalarda ilgili millî bilim ve araştırma kurumları ile yabancı veya uluslararası benzer kurumlarla işbirliği yapmak;
- d) Memleketin türlü yönden ilerleme ve gelişmesini ilgilendiren bütün sorunları hükümetle ve kurumlarla da elbirliği etmek suretiyle öğretim ve araştırma konusu yaparak sonuçlarını toplumun faydalanmasına sunmak ve Hükümetçe Milli Eğitim Bakanının aracılığı ile istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini bildirmek;
- e) Araştırma ve incelemelerin sonuçlarını gösteren bilim ve tekniğin ilerlemesini sağlayan her türlü yayınları yapmak;
- f) Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici ve kamuoyunu aydınlatıcı bilim verilerini sözlü ve yazı ile halka yaymak.

Devlet denetim ve gözetimini sağlamak amacıyla Yüksek Öğretim Kurulu ve Üniversite Denetleme Kurulu adıyla iki üniversite üstü kurul kurulmuştur. Yüksek Öğretim Kurulu, yüksek öğretimin bütünlüğü anlayışı içinde çağdaş bilim ve teknolojinin gereklerine ve Devlet kalkınma plânının temel ilke ve politikalarına uygun olarak yüksek öğretim alanına yön vermek amacıyla gerekli inceleme, araştırma ve değerlendirilmeleri yapmak, yüksek öğretim kurumları arasında koordinasyonu sağlamak, uygulamaları izleyerek, yetkili makam ve mercilere önerilerde bulunmakla görevli bir kurul (4. madde) olarak tanımlanmış; Üniversite Denetleme Kurulu ise, Üniversiteler üzerinde devletin gözetim ve denetimini sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı olarak çalışan bu kuruluş (7. madde) olarak nitelendirilmiştir.

Yeni yasada rektör ve dekanların görev süresi üç yıla çıkarılırken, rektörün iki, dekanın bir veya iki yardımcısı bulunması prensibi getirilmiş ve seçilen bir rektörün aradan bir dönem geçmeden yeniden seçilemeyeceği kabul edilip, fakültelerdeki Profesörler Kurulu kaldırılmıştır.

Diğer bir yenikle de, mevcut ve yeni kurulacak üniversitelerin öğretim üyesi gereksinimlerini karşılayacak tedbirler getirilmiş olmasıdır. Bunların en önemlisi üniversite doçenti ünvanını kazananların Yüksek Öğretim Kurulunun göstereceği bir veya birden fazla üniversite veya bağımsız fakültenin açık doçentlik kadrolarına, tüzüğüne göre seçilerek atanacakları belirtilmiş olup, gösterilen kadrolara müracaat etmeyen veya atandıkları halde göreve başlamayanlarla açık kadro olduğu halde seçilemeyen doçentlerin istifa etmiş sayılacakları ve kendilerine ancak kadro gösterilmeyen üniversite doçentlerinin kendi asistanlık kadrolarında öğretim ve araştırma görevine devam edecekleri ifade edilmiştir.

Yasa ayrıca profesörlük ve asistanlık sisteminde bazı değişiklikler yaparak, boş profesörlük kadrosu bulunmaması halinde doçentlerin profesör olamayacaklarını ve doktora yapmadan da asistan olunamayacağını belirtmiştir. Öğretim üyeleri emeklilik yaşını da 70 olarak saptamıştır.

Üniversitelerin güvenliği için yeni yasa yukarıda gözden geçirdiğimiz anayasanın 120. maddesi doğrultusunda, öğrenim ve öğretim özgürlüklerinin tehlikeye düşmesi ve bunun üniversitelerce alınan tedbirlerle önlenememesi halinde hükümetin üniversite idaresine el koyması prensibini getirmiştir.

Yeni Üniversiteler Kanunun yürürlüğe girmesinden bir gün sonra 1765 sayılı Üniversite Personel Kanunu yürürlüğe girmiş ve üniversite öğretim üye ve yardımcılarının aylık ödenek ve özlük işlerini düzene koymuştur.

Öğretim üye ve yardımcılara normal devlet memurlarına uygulanan gösterge tablosu uygulanmakla birlikte, doktor ve uzman asistalara ve öğretim görevlilerine 50, doçentlere 100, profesörlere 200 gösterge üstü uygulanmıştır.

Kademe ilerlemelerinde de bir yıl çalışma ve ilerlenecek kademelerin boş olma koşulu getirilmiş ve onay mercii olarak ta üniversite rektörü gösterilmiştir.

Öğretim üye ve yardımcılarını için ilgili kurum tarafından aşağıdaki öğretim yükü ve ek ders ücreti ödenmesi kararlaştırılmıştır:

<u>Ünvan</u>	<u>Ders görev göstergesi</u>
Profesör	14
Doçent	11
Öğretim görevlisi	8
Asistan ve Okutman	7
Araştırma görevlisi, çevirmen ve uzman	6

Bunların yanısıra kuruluş ve gelişmesinde güçlük olan üniversite veya kuruluşların kadrolarına veya kadroları ile geçici görev yapan öğretim üye ve yardımcılara kuruluş ve gelişme güçlüğü ödeneği öngörülürken, tüm öğretim üye ve yardımcılara, esas görevi üniversitede olan öğretim görevlilerine, asistanlara ve diğer öğretim yardımcılara iş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zammı olarak her türlü yan ödeme hesaba katılmaksızın görev aylık dereceleri karşılığı olan aylıklarının % 40'ı oranında her ay ek ödeme yapılması ve idarî görevlerden dolayı ayrıca her ay rektör olmayan Üniversitelerarası Kurul Başkanına, rektörlere ve birden fazla fakülteden oluşan ve tüzel kişiliği olan üniversite Bilim ve Tıp Merkezi Başkanına almak oldukları aylık maaş tutarının 2/3'ü, rektör yardımcısı ve dekanlara 1/2'si ve yüksekokul müdürü ve dekan yardımcısına 1/3'ü oranında ek ödemede bulunulması kararlaştırılmıştır.

Öğretim üye ve yardımcılarının intibak işlemlerinin 9 üyeden oluşan Merkez İntibak Komisyonunun yönetmelikle saptayacağı genel esaslar içinde ilgili üniversite ve bu kanuna tabi müesseselerde teşkil edilecek intibak komisyonları eli ile kanun hükümlerine göre yapılacağı saptanmıştır.

B) ANKARA ÜNİVERSİTESİ'NİN 1750 SAYILI ÜNİVERSİTELER KANUNUNA GÖSTERDİĞİ TEPKİ VE ANAYASA MAHKEMESİNİN BAZI KANUN MADDELERİNİ İPTALİ

1750 sayılı kanunun yeterli olmaması ve üniversite gereksinme ve prensiplerine uygun düşmemesi üzerine Ankara Üniversitesi önderlik yaparak, anayasanın 149. maddesi gereğince, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmış ve ilgili kanunun bir çok maddesini iptal ettirmeyi başarmıştır.

Toplam 25 maddeden oluşan hükümleri üç bölümde özetleyebiliriz:

1. Üniversitelerüstü Kuruluşlarla ilgili olanlar.
 - a) Yüksek Öğretim Kurulunu ilgilendiren maddeler,
 - b) Üniversite Denetleme Kurulunu ilgilendiren maddeler,
 - c) Üniversitelerarası Kurulu ilgilendiren maddeler,
2. Güvenlik tedbiri ile ilgili hükümler.
 - a) Zabitanın üniversite binalarına girmesine ilişkin olan maddeler,
 - b) Elkoymaya ilişkin maddeler,
3. Diğer hükümlerle ilgili maddeler.

Daha sonra Cumhuriyet Halk Partisi ve İstanbul Teknik Üniversitesi aynı yasanın diğer bazı maddelerinin kaldırılması için dava açmışlar ve Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddelerle ilgili hükümler 3 Aralık 1975 tarih ve 15431 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır:

1. 3. maddesinin (b) bendinde yer alan “Örf ve adetlerine” deyiminin iptaline,
2. 5. maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının sadece üniversiteler yönünden Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,
3. 5. maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının sadece üniversiteler açısından iptali üzerine artık üniversiteler yönünden uygulama yeri kalmayan 6. maddesinin de 22.4.1962 günlü 44 sayılı Kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrasında tanınan yetkiye dayanarak sadece üniversiteler yönünden iptaline,
4. 8. maddesinin son fıkrasının Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline.

5. 22. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yüksek Öğretim Kurulunun göstereceği” deyiminin uygulama yeri kalmadığından 22.4.1962 günlü, 44 sayılı kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptaline,

6. 29. maddesinin,

A) (a) bendinin Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,

B) (ç) bendinin Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,

7. 30. maddesinin Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,

8. 38. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “esaları Yüksek Öğretim Kurulunun talebi ve” deyiminin uygulama yeri kalmadığından 22.4.1962 günlü, 44 sayılı kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptaline,

9. 43. maddesinin son fıkrasında yer alan “Yüksek Öğretim Kurulunun talebi ve” deyiminin uygulama yeri kalmadığından 22.4.1962 günlü 44 sayılı kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptaline,

10. 52. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve Yüksek Öğretim Kurulunun önerileri” deyiminin 22.4.1962 günlü 44 sayılı Kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptaline,

11. 56. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yüksek Öğretim Kurulunun yapacağı plan ve programlar uyarınca deyiminin 22.4.1962 günlü 44 sayılı kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrasındaki yetkiye dayanarak iptaline,

12. 61. maddesinin son fıkrasının Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,

13. 66. maddesinin üçüncü fıkrasının “Bu takdirde, giriş sebebinin niteliğine göre ilgili üniversite rektörlüğü veya bağımsız fakülteler dekanlığı teşebbüsden haberdar edilebilir” biçimindeki hükmünün Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,

14. 69. maddesinin,

A) Birinci fıkrasının Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,

B) Son fıkranın birinci fıkra yönünden ve uygulama yeri kalmadığından.

22.4.1982 günlü 44 sayılı Kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptaline,

C) İkinci fıkranın Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,

Ç) Son fıkrasının, ikinci fıkra yönünden uygulama yeri kalmadığından 22.4.1962 günlü, 44 sayılı kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptaline,

15. 70. maddesinin son fıkrasındaki kuralın aynı maddenin (c) bendi yönünden Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,

16. 72. maddesinin “Üniversite, fakülte ve bunlara bağlı kurumlarca alınacak harç ve ücretler” biçimindeki kuralın sadece “ücret” bakımından Anayasaya aykırı olduğuna ve yalnız “ücret” yönünden iptaline. 17. 73. maddesinin,

A) Birinci fıkrasının birinci tümcesinde yer alan kuralın, sadece “ücret” bakımından uygulama yeri kalmadığından 22.4.1962 günlü 44 sayılı kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yalnız “ücret” yönünden iptaline,

B) Birinci fıkrasının “Kanunun 6. maddesinin (f) fıkrasına göre öğrenciden alınacak ücret ve harçlar, yıllık 3000 lirayı geçmemek üzere her üniversitede kurulacak öğrenci fonu”na yatırılır. “Tümcesi ile aynı fıkranın sondan bir önceki tümcesinde yer alan “denetim” deyiminin harç açısından Anayasanın 61. ve mali denetime olanak vermemesi yönünden de Anayasanın 127. maddeleri hükümlerine aykırı olduklarına ve iptallerine,

18. 74. maddesinin birinci fıkrasında yer alan ve “Yüksek Öğretim Kurulunun onayı” deyiminin uygulama yeri bulunmadığından 22.4.1962 günlü 44 sayılı kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptaline,

19. 82. maddesinin ikinci fıkrasının “Karadeniz Teknik” sözcükleri ile başlayıp “hükümleri saklıdır” sözcükleri ile biten birinci tümcesinin Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline,

II. A) 2,3,5,8,9., 11., ve 18. maddelerindeki iptal hükümlerinin Anayasanın değişik 152. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca kararın Resmi Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine,

B) 12. maddesindeki iptal hükümünün aynı yolla kararın Resmi Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine,

Ç) 14. maddesindeki iptal hükümünün aynı yolla kararın Resmi Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine,

Ç) 17. maddesinin (B) bendindeki iptal hükmünün sadece harçlar bakımından aynı yolla kararın Resmî Gazetede yayınlandığı günden başlayarak bir sonra yürürlüğe girmesine,

D) 7 ve 14. maddelerdeki iptal hükümlerinin Anayasanın değişik 152. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmelerini,
1,12,13,14 ve 25 Şubat 1975 günlerinde karar verildi.

C) CUMHURİYETİN 50. YILINDA ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Anadolunun ilk Üniversitesi ve yaptığı manevî ve maddî desteklerle Anadolu Üniversitelerinin anası durumundaki Ankara Üniversitesi Cumhuriyetin 50. yılında 27. yılını doldurmuş genç ve dinamik bir üniversitedir. O, bu dönemde bir yandan Anadolu'da kurulan yeni üniversiteleri öğretim üye ve yardımcılarıyla besler, kurulmalarında önderlik eder ve yeni fakülteler açarken⁶, ülkenin bilimsel, kültürel, ekonomik, sosyal ve sağlık alanlarında önemli katkılarda bulunup, uluslararası sahada da kendini kabul ettirmiştir.

Üniversitenin ulaştığı bu başarıyı Sayın Rektör Prof. Dr. Tahsin Özgüç'ün 1973-1974 öğretim yılı açış konuşmasından bazı pasajlarla inceleyelim:

"Ankara Üniversitesinin 1973-1974 öğretim yılını, öğretimde, araştırmada ve yönetimde başarılı olması dileği ile açıyorum. 27 yıl önce 4 fakülteden oluşan Üniversitemiz, Cumhuriyetin 50. yılında öğretime 15 Fakülte halinde devam etmektedir. Millet hayatının geleceğini etkileyen bu ocakta 50 yıl boyunca toplanan bilginler, yalnız düşünsel hayatımızın yönünü tayin etmekle yetinmemişler, onlar milletin tüm kalkınmasına öncülük etmişlerdir. Millet kalkınmasında büyük paya sahip çıkmak, katkıların süreklisini ortaya ko-
koyabilmek, siz öğretim üyelerinin kabiliyet, tecrübe ve sağlam metodlarına bağlıdır. Üniversite görevlerin en büyüğüne, çağa, teknolojinin muazzam gelişimine ayak uydurmak sorumluluğuna sahip çıkmak ve ulusumuzu Batının 20. yüzyıl insanının elde ettiği bilim verilerine göre yetiştirmek zorundayız. Bu, Üniversitelerimizi, eskisine bakınca, daha büyük hizmetlerle ve ihtiyaçlarla karşı karşıya bulundurmaktadır. Plânlı kalkınma döneminde Üniversitelerin sorumlu-

6 Eklenmiş olan Diyarbakır, Tıp Elazığ, Veteriner, Adana Ziraat, Ankara Dış Hekimliği Fakülteleri ve hazırlıkları sürdürülen Antalya Tıp, Konya Fen, Diyarbakır Fen, Elazığ Edebiyat ve Fen Fakülteleriyle birlikte Ankara Üniversitesinin Fakülte sayısı 19 olarak plânlanmıştır.

luğu büyük anlam taşır. Kalkınma bilgili insan gücünü, araştırmacıyı yetiştirmekle mümkündür. Bunun içindir ki, Üniversite her toplumda özel yerini almıştır. O, bütün Anayasa değerleri gibi, hepimizin yalnız dikkatine, uyanıklığına değil, bilgisine, insan yetiştirmedeki maharetine emanet edilmiştir.

Üniversite yalnız milletimizin değil, insanlığın düşünsel ürünlerinin zirvesinde yerini alan evrensel bir kuruluştur. Gerçeği öğrenmenin yolu, uygar dünyada yerimizi sağlamlaştırmanın çaresi, yalnız ve ancak bir yerden, eğitimden geçer. Devlet hayatının emurgası eğitime dayanır. Akla dayanan uygar eğitim yoksa, hukuk devleti de olmaz. Çeşitli kurumların hiç biri Üniversite'in kapsayıcı evrenselliğine sahip değildir. Onun için insan yetiştirme sanatını hiç bir kurum yapamaz. Bizim, Üniversitenin anayasal bir bilimsel görevi, memleketin geleceğini emniyet içinde tutacak uygar kafaları yetiştirmektir. Bunda başarıya ulaşmak, Üniversite'nin sorumluluk yükünü iyi bilmesine ve neleri başarmakla yükümlü olduğunun bilincine ermesiyle mümkündür. Ancak o zaman, memleket işlerinde varacağımız kararlarda pay sahibi olmasını istediğimiz genç dimağların duygusal, mistik, şaşırtıcı, oyalayıcı güç ve etkenlerden arınmış olarak, gerçeklere eğilebilecek yetenekleri kazanmaları mümkün olur.

Henüz tam anlamı ile dinmemiş bir bunalımı aşma halinin son basamaklarındayız. İnaniyoruz ki, Üniversitelerimizin en başta gelen ödevi Anayasanın dayandığı temel ilkeleri, ilmin gereklerini sonuna kadar savunmaktır. Zira, geçmişteki derslerle, tecrübelerle, Üniversitenin gelişme aşamalarının öğrettikleri ile biliriz ki, Devlet kuruluşunun sağlamlığını ve gücünü ülkenin bilim kurumları emniyet altında tutar. Bizim tarihsel görevimiz vardır; onu hiç unutmayınız. Kanun yapıcıya ışık tutmak zorundayız. Bu gerçek, üniversiteyi devletin vaz geçilmez bir danışma kurulu durumuna getirmiştir. Yürütücülerin bu gerçeği benimseme dereceleri, başarılarının ölçüsü olacaktır. İleri, uygar ülkelerde siyasal toplumların her türlü yapısını Üniversiteler şekillendirmiştir. Devlet ana düzeninin özlediği geleceği üniversiteler hazırlar. Bu özelliği bakımından üniversiteler bütün dünyada uygarlığın oluşmasını, yerleşmesini, gelişmesini sağlayan ve böylece toplumu ve insanlığı refah ve mutluluğa götüren varlıktır. Bizim de, Türk toplumu olarak haysiyetimizle çağdaş uygarlık düzeyine yükselmemiz evrensel ürüne vereceğimiz değere bağlıdır. Bunun idraki içinde bulunan üniversitelerin öğretim sorunları kendilerini yüce amaçlara adanmış bilim adamlarıdır. Hal böyle iken, itiraf etmek zorundayım ki, bir süreden beri bir yandan

üniversitelerimizi, bütün uyarmalarımıza rağmen, tehlikeli bir şekilde itibardan düşürmek, tüm üniversite öğrencilerini, evladını hor görmek; öte yandan da öğretim üyelerinin ve öğretim yardımcılarının erdemliğinden çıkar sağlamak girişimleri belirmiş bulunmaktadır. Buna rağmen, son senelerde, bu yolun da çıkmazlığı anlaşılmakta, ulusal kuruluşlarımız tarihsel görevlerini kesiksiz bir şekilde sürdürebilmek olanaklarından çok şey kaybetmemektedir.

Devletin ekonomik, kültürel ve sosyal gelişmesine en etkili yardımda bulunma zorunluluğunun idraki içinde bulunan üniversitemiz, her yıl geçtikçe, daha önce yaptıklarına yenilerini eklemektedir. Bu öğretim yılında 15 Fakülte halinde öğretime devam edeceğiz. Üniversitemizin hedefi yurt sathına yayılmak, kalkınma çabasında sorumluluk payımızın gerektirdiğini yerine getirmektir. Diyarbakır Tıp Fakültemiz, ilk 42 mezununu geride bıraktığımız öğretim yılında verdi; bunu Elâzığ Veteriner, Adana Ziraat Fakültelerimizin yerlerinde verecekleri mezunlar takip edecektir. Cumhuriyetin 50. yılında iki yeni Fakültemiz, Dış Hekimliği Fakültesi ve Antalya Tıp Fakültesi, yeni öğrencileriyle öğretime başlıyor; dört yeni Fakültemiz de (Konya Fen, Diyarbakır Fen, Elâzığ Edebiyat ve Elâzığ Fen Fakülteleri) kuruluşlarını önümüzdeki öğretim yılına kadar tamamlama çabasıındadırlar.

Diyarbakır'da, Dicle'nin bir yakasında öğretim devam ederken, öbür yakasında da 80.500.000 liralık eğitim ve sağlık sektörü binalarının yapımı; Adana'da ziraat öğretimi sürdürülürken Fakültemizin kürsü binaları, konut ve lojmanları Ceyhan barajı kıyılarında yükseliyor. Elâzığ'da Anatomi bölümü ve dekanlık binaları yapımına hızla devam olunuyor. İstanbul Üniversitesi tarafından kurulmuş olan Veteriner Fakültesinin öğretim sorumluluğunu üniversitemiz üstüne almıştır.

Ankara'da ilk kurulan Fakültelerimizin eksikleri giderilirken, plâna bağlanmış işlerimiz de gerçekleştirme imkânlarına sahibiz. Eczacılık ve Eğitim Fakültemiz binaları ve kapalı spor salonu ikmal inşaatı; Veteriner Fakültesi Farmakoloji Kimya, Biyokimya ve Radyobioloji kürsüleri ikmal inşaatına, Ziraat Fakültesinin Bahçe ve Tarla Bitkileri Bölümü, Hayvan Yetiştirme ve Bitki Koruma kürsüsü yapımına devam olunmaktadır. Ankara'nın büyük semtlerinde yeni yeni kültür tesislerimiz yükseliyor; Cebeci Hastanesi yeni kuruluşlara kavuşurken, Morfoloji binası arkasındaki 1200 yataklı öğretim hastanemiz Yakın Doğu'nun sayılı tesislerinden biri olarak yükselmektedir. Yeni Dış Hekimliği Fakültemizin yapımına başlanmış,

rektörlük büromuz da yeni binasına taşınmıştır. Veteriner Fakültemiz ilk defa olmak üzere, hazırlayacağı bir deneme çiftliği arazisine sahip olacaktır.

Mediko-Sosyal Merkezimiz, çok sınırlı imkânlarına rağmen, öğrencilerimizin sağlığı, muayene ve tedavilerini yaptırmakta, koruyucu tedbirler almaktadır. Henüz, yataklı bir öğrenci kliniğinin sahibi olamadık; önemli müdahaleleri hastanelerimizde yaptırmaktayız. Sosyal servisimiz, olanaklarımız ölçüsünde, öğrencilerimizin boş zamanlarını değerlendirmeye yönelmiştir. 200 kişilik okuma salonumuz gece gündüz açıktır.

Çeşitli kuruluşlarımızın çabalarına rağmen, öğrencilerimizin imkan ve fırsat eşitsizlikleri bir türlü önlenemiyor. Gerçersiz alışkanlıklar, mali formaliteler, ucuz veya parasız kitap teminini önüyor. Uzun kış gecelerinde açık, sıcak kütüphaneler, spor sahaları, yüzme havuzları, tiyatro ve müzik salonları, kullanışlı, ölçülü kantinler bugün de bir hayal olmaktan ileri gidemiyor. Batı Üniversitelerinin bu bakımlardan mes'ut öğrencilerini gördükçe, artan ızdırabımız da bu hayalleri gerçekleştirmeye yeterli olamıyor. Genel eğitimle ilgili olarak, kültürel sosyal sağlık, kredi ve burslarla ilgili istek ve sorunlar üstüne eğilmiş olmamıza rağmen, bugün de pek çok öğrencinin uygun ve yeterli olmayan şartlar içinde okumak zorunda kaldıklarını görüyoruz. Hepimizin, bütün Devlet kuruluşlarının, sağlam ve içtenlikli bir işbirliği anlayışı içinde vatanın geleceğine sahip çıkması şarttır.

Bütün rejimlerin, sistemlerin dayandığı asıl unsur insan ise, üniversiteninkide öğrencisidir. Müesseselerimizin şekil ve usullerinde yapılacak değişiklikler, bu müesseselerin hayatiyetini sağlayan, yürüten unsura gereken değeri ve önemi vermeğe bunları mümkün olduğu ölçüde iyi şartlar içinde yetiştirmeye ve yetişenleri de kendi sahalarında çalıştırmaya yönelmelidir. Geride bıraktığımız öğretim yılında yeni Üniversiteler Kanunu yürürlüğe girdi. Üniversitemiz Türkiye Cumhuriyeti Anayasasından aldığı yetki ile Yüce Anayasa Mahkemesinden Üniversiteler Kanununda Anayasaya aykırı bulunduğu ve aykırılığında tereddüde düştüğü hükümlerinin iptalini isteyen bir dava açmış bulunuyor.

Üniversitemiz 1972-1973 öğretim yılında bilgili insan gücünü ve araştırmacıyı yetiştirme görevine devam etmiş; her dildaki yayınları ile ülke ve dünya bilimine yaptığı katkıları sürdürmüştür. Üniversitemiz, Atatürk ve Ege Üniversitelerinin kuruluşunda en önemli

paya sahip çıkmış, Orta Doğu Teknik ve bilhassa Hacettepe Üniversitesinin öğretim üyesi kadrolarını ikmal ve takviye etmiştir. Bugüne kadar, çoğu Ege ve Hacettepe Üniversitelerine ait olmak üzere, bu Üniversitelere 55 profesör, yani o günkü mevcudumuzun dörtte birini göndermiş bulunuyoruz.

Üniversitemizde 478 profesör, 252 doçent (4 Fakülte iken Türk öğretim üyeleri 30'u geçmezdi), 1021 asistan, 73 öğretim görevlisi, 67 uzman, 64 okutman ve yenileriyle birlikte 20.000'e yakın öğrencimiz olacaktır. Geçen öğretim yılında 1500 mezun verdik. Bu öğretim yılına 25 yeni profesör, 44 yeni doçent ile giriyoruz. Diğer taraftan pek değerli öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Burhan Köni, Prof. Dr. Mustafa Akdağ, Doç. Dr. İlhan İmamoğlu ve öğretim görevlisi Dr. Cemil Ziya Şenbay'ı kaybetmek talihsizliğine uğramış bulunuyoruz; aziz hatıraları önünde saygı ile eğilirim. Geride bıraktığımız öğretim yılında Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu, Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin, Prof. Dr. Nusret Karasu, Ord. Prof. Dr. Hilmi Ziya Ülken, Prof. Dr. İzzet Kantemir, Prof. Dr. Sabri Doğuer, Prof. Dr. Arif Akman ve Prof. Dr. Turgut Yazıcıoğlu emeklilikleri yüzünden Fakültelerindeki öğretim faaliyetlerine son verdiler. Kendi ihtisas alanlarındaki çalışmaları, yayın ve araştırmaları, dekanlık, rektörlükleriyle uzun ve başarılı öğretim yılları süresince, yüzlerce genci yetiştirmiş değerli hocalarımızı huzurunuzda kutlar, sağlık dilekleriyle şükranlarımı sunarım.

Son öğretim yılında yayın ve araştırma faaliyetlerimiz artmış, öğretim üye ve öğretim yardımcıları yurt içinde ve dışında tertiplenen kongrelere, kollokyumlara, seminer ve sempozyumlara katılmışlar, mesleki işbirliğini sürdürmüşlerdir. Araştırma enstitülerimiz ve üyeleri orijinal etüdlerini yayınlamışlar, araştırma projelerini geliştirmişlerdir. Fakültelerimiz ve rektörlüğümüz çeşitli boyutlarda ve her dilde 175 kitap, 45 dergi yayınlamıştır. 90 kitap baskıdadır. Rektörlükçe Doğu Karadeniz bölgesinde tertiplenen Üniversite Haftasına 16 öğretim üyesi katılmış, konferanslar, paneller, açık oturumlar düzenlenmiş, mahallî sorunlar incelenmiştir. Cumhuriyetin 50. yılını kutlama çalışmaları programına giren bu haftalara önümüzdeki günlerde Kahraman Maraş, Antakya ve Gaziantep illerinde devam edilecektir. Siyasal Bilgiler Fakültemiz de bir hafta süreli ve 8 öğretim üyesinin katılımıyla Karadeniz illerinde ayrı bir hafta düzenlenmiştir. Fakültelerimiz Cumhuriyetin 50. yıldönümü münasebetiyle ulusal ve uluslararası kongreler tertiplemişler, özel yayınlarda bulunmuşlardır. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Kürsüsü Deneme

Sahnesi tarafından Atatürk'ün Büyük Nutku dramatize edilmiştir. İlk defa yapılan bu deneyi seyretmenizi diliyorum.

Basımevimiz, Fakültelerin isteklerini büyük ölçüde karşılamıştır. Basımevi en önemli tesislerimizdendir. Çok daha verimli sonuçların sağlanması için sermayemizi arttırmak, binayı bir an önce inşa etmek, yeni makineler temin etmek ve bir klişe atölyesinin tesisi şarttır.

Üniversitemiz Cumhuriyetin Anadolu'daki ilk Üniversitesidir. İnkılapları pekiştiren, temelinde vatan gerçekleri yatan bir rejimin, bir sistemin katıksız eseridir. Türkiye'nin itibarını yükselten, Atatürkçü düşüncenin, Cumhuriyetin her girişimine, her yeniliğine damgasını vuran, ana ilkelerle uyumsuz gördüğü engelleri gereksiz hale getiren 50.000 mezunun ocağıdır. Ankara Üniversitesi ve üniversitelerin nereden başlayıp, nereye geldiğini göstermek ve Cumhuriyetimizin 50 yılda sağladıklarına iki örnek vermek isterim. Hukuk Fakültesi 1923'te 301 öğrenciye ve bir kaç öğretim üyesine sahipti. Şimdi 3350 öğrencisi var. Ziraat Fakültemiz 1934'te 12 mezun vermiş, şimdi ise 163; o tarihte hiç Türk Profesör ve doçenti yok; bugün öğretim üye sayısı 79'u, mezun sayısı 5000'i bulmuş. Bu örnekler bütün Fakülteler için geçerlidir. Temel bilimler doktorası yapan ilk Türk bu çalışmasını 1885'de, ikincisi 1919'da tamamlamıştır; bu günkü durumla kıyaslayınız. Daha sonraki yıllarda ise, örneğin, 1926-28 yılları arasında ihtisasını yapan iki Veteriner Hekim vardı. Uzmanlaşma, bütün sahalarda, asıl 1930'dan sonra kendini göstermektedir.

Hep yaptıklarımızdan söz ettim; eksiklerimizde çok. Laboratuvarlar, kütüphaneler en son araç, buluş ve yayınlarla zenginleştirilmeli, yurt içi, yurt dışı araştırma imkânları, yayın olanakları artırılmalı; inşaatımızı zor durumlara düşölmiyecek ölçüler içinde almalıyız. Dünya Üniversiteleri arasındaki bilimsel gücümüzü yitirmemek için çok dikkatli ve hazırlıklı olmalıyız. Çağdaş bilim dünyasının bir üyesi, ortağı olarak, dünya ilmine katkıda bulunma gayretlerimizi çok arttırmalıyız. Yurt Üniversiteleri arasındaki sevgi ve eşitliğinin sağlanması lâzımdır. Malî özerklik halledilmiş değildir; birine çeşitli kolaylıklar tanımak, diğerini genel usullere tâbi tutmak bir çözüm yolu değildir.

Dünya Bilim tarihine büyük katkılarda bulunmuş bir ulusun evladı olarak çok önemli bir eksikliğimizin süregeldiğini belirtmemiz lazımdır. Türk Bilimler Akademisinden yoksunuz. Daha ne kadar beklenecek kestiremem".

D) 1980'DE ANKARA ÜNİVERSİTESİNİN GENEL GÖRÜNÜMÜ VE SORUNLARI

“Bugün 12 Fakültesi ve 4 yüksek okulu bulunan Ankara Üniversitesinde 19243⁸ Lisans, 4788 Yüksek Lisans ve 1921 Doktora öğrencisi eğitim yapmaktadır. Bazı Fakültelerimizin uyguladığı “Hizmet içi eğitim” öğrencileri ile bu sayı 28.000’e ulaşmaktadır.

Ankara Üniversitesi kuruluşundan bu yana 55.595 meslek adamı yetiştirmiştir. Bugüne kadar Üniversitemizin Hukuk Fakültesinden 13.517, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinden 13436, Siyasal Bilgiler Fakültesinden 5.878, İlahiyat Fakültesinden 1.691, Eğitim Fakültesinden 830, Tıp Fakültesinden 5.579, Ziraat Fakültesinden 5.514, Fen Fakültesinden 4.886 (2.539 Bilim Lisansı ve 3.749 Yüksek Mühendis), Veteriner Fakültesinden 2.560, Eczacılık Fakültesinden 1.427, Diş Hekimliği Fakültesinden 280 öğrenci mezun olmuştur.

Geçtiğimiz akademik yıl içinde Üniversitemize 177 yeni asistan alınmış, 79 asistan doçentliğe, 34 doçent profesörlüğe yükseltilmiştir.

Böylece bugün Ankara Üniversitesinde 816 öğretim üyesi, 1213 asistan, 114 uzman 124 okutman, 59 öğretim ve araştırma görevlisi bulunmaktadır.

Bunların dışında, Üniversitemizin öğretim üyeleri Hacettepe, Ege, Diyarbakır, Bursa ve Çukurova Üniversitelerinin kuruluşlarında başlangıçtan itibaren görev almış ve bu Üniversitelerin kurucu kadrolarının büyük bir kısmını oluşturmuşlardır. Ayrıca Üniversitemiz öğretim üyelerinden bir kısmı İnönü, Diyarbakır, Fırat ve Selçuk Üniversitesi ile Antalya Tıp Fakültesinde 1-3 yıllık süreler için atanmış bulunmaktadır.

Buna ilave olarak 1979-1980 öğretim yılında 269 öğretim üyesi yeni kurulan Üniversite, Fakülte ve Yüksek Okullarda eğitim ve öğretim için görevlendirilmişlerdir.

Ankara Üniversitesinin fizik özelliklerine gelince,

Üniversitenin çeşitli Fakülteleri Ankara'nın değişik semtlerinde dağınık olarak yerleşmiş bulunmaktadır. Yeni kurulan Üniversite-

7 Konuyu Sayın Prof. Dr. Türkan Akyol'un 1980-1981 öğretim yılı açış konuşmasından bazı pasajlarla inceliyoruz.

8 Bütün bu sayılar 22.7.1980 ile 13.10.1980 tarihleri arasında Rektörlükçe yapılan bir çalışmaya dayanmaktadır.

lerin kampüslerde toplanmış, merkezi yerleşme biçiminden farklı olan bu dağınık yerleşme düzeninin yararları yanında sakıncaları da vardır.

Üniversitemizin bu özelliği tarihi gelişmenin bir sonucudur. Bugün için sakıncaları da olsa, kısa bir sürede merkezi bir kampüs içinde toplanması en azından malî nedenlerle imkansızdır.

Ancak, kuruluşundan bu yana ilk defa bu yıl, Üniversitemiz Rektörlüğü bünyesinde oluşturulmakta olan bir araştırma ve plânlama grubu, Ankara Üniversitesinin uzun süreli bilimsel fizik kapasitesinin alması gereken biçim konusunda bir çalışma yapmaya başlayacaktır.

Bu çalışmanın sonuçları Üniversite ve Fakültelerimizin yetkili organlarınca tartışılıp onaylandıktan sonra, ortaya çıkacak olan Ankara Üniversitesi Gelişme Planı niteliğindeki bir yazılı belge, bundan sonraki yönetimlerin izleme ve uygulamalarına esas alınacak gelişme hedeflerini belirlemiş olacaktır. Şimdi başlıca sorunlarımıza ve bunların çözümlenmesi için planladığımız önlemlere değinmek istiyorum.

Öğrencilerimizden büyük bir kısmının ciddi yerleşme sorunu vardır. Son yıllardaki terör olayları öğrenci yurtlarının tam kapasiteyle kullanılmasını engellemiştir. Bir yandan ancak % 40 kapasiteyle çalışan yarı yarıya boş yurtlar dururken, öte yandan öğrencilerimiz barınacak yer bulamamışlardır.

Yeni yönetimin, devletin bütün kurumlarına işlerlik kazandırma ve yasaların uygulanmasını sağlamadaki başarısını, yurtların yararsız biçimde yönetilmesine de yarayacağına inanarak, bu yıl yurt sorununun büyük ölçüde çözümleneceğini ümit ediyorum.

Son 5-6 yıldır Üniversitemiz öğrencilerinin hepsine sıcak bir öğün yemeği sağlamakta başarılı olamadık. Fakültelerimizin bazıları, büyük bir çaba ile, devletin sağladığı imkanları en iyi biçimde değerlendirerek öğrencilerine çok az bir ücret karşılığı yemek verebildiler. Bunların yaptıkları görevi saygı ile karşılıyorum. Bir kısım Fakültelerimiz ise, bütün isteklerine rağmen, can ve mal güvensizliği nedeni ile yemekhanelerini kapatmak zorunda kaldılar. Bu yıl yenisinden birlik, beraberlik karşılıklı hoşgörü ve barış içinde bir arada yaşayacaklarına inandığım öğrencilerimizin beslenme sorunlarına bütün imkanları kullanarak çözüm getirmeyi plânlıyoruz.

İlk ve geçici önlem olarak, birbirlerine yakın fakültelerin mutfak ve yemekhane imkanlarını ortak kullanmayı ve bunlardan daha çok öğrencinin yararlanmasını sağlamayı düşünüyoruz. Daha köklü ve

sürekli çözüm olarak da, Mediko-Sosyal Merkezine bağlı bir santral mutfaktan Fakültelerin yemekhanelerine dağıtmak suretiyle bütün öğrencilere sıcak yemek vermeyi amaçladık. Bu konudaki planlama çalışmalarımız sürdürülmektedir.

Öğrencilerin, akademik ve idari personel ile bütün hizmetlerin ve ailelerinin sağlık sorunlarına daha iyi cevap verebilmek için Mediko-Sosyal Merkezimiz reorganize edilecektir. Halen Mediko-Sosyal'in yerleştiği bina çok yetersizdir. Önce Merkezimize yeni bir bina bulma ve ardından yeni bir çalışma düzeni kurma çabamızdayız. Kendilerine ricada bulunduğum Sayın Gençlik ve Spor Bakanımız ve Sayın Belediye Başkanımız büyük bir anlayış göstererek bize yardım etmeye çalışıyorlar, şükranlarımı sunarım.

Planımız ülkenin içinde bulunduğu güç ekonomik koşulların bilinci içinde, büyük yatırımlara ve lükse kaçmadan Devlet, Fakültelerimiz ve bize yardım edecek bütün kuruluşlarla işbirliği yaparak öğrencilerimizin ihtiyaçlarını karşılayabilmektir.

Gençlerimize bunu sağlamak için eğitim ve öğrenim dışındaki boş zamanlarını değerlendirecek tesislere de ihtiyaç vardır. Üniversite Kanununun 56. maddesi öğrencilerin sosyal ihtiyaçlarını karşılamayı Üniversitelere görev olarak vermiştir.

Bu görevi yerine getirebilmek için ilk aşamada, kısıtlı da olsa, mevcut olanların onarılmasına başladık. En kısa zamanda hizmetlerine sunacağız. Uzun vadede ise Sayın Gençlik ve Spor Bakanımız ve Sayın Ankara Belediyesi Başkanımızla ortak olarak gençlerimize, öğrencilerimize daha geniş ve çeşitli spor alanları hazırlamak çabası içindeyiz.

Üniversitemiz öğretim üyeleri ve yardımcılarının sorunlarının başında, bilimsel çalışmalarımızın gereği olan araç, gereç, kitap ve periyodikleri sağlamakta güçlüklerimiz vardır.

Son iki yılda Fakültelerin kitaplıklarına yabancı periyodiklerin pek çoğu gelmemiştir. Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik güçlükleri dikkate alarak, uluslararası bilim ve kültür anlaşması çerçevesi içinde, çeşitli ülkelerin yapabilecekleri yardımları değerlendirerek ihtiyaçlarımızın bir kısmını karşılamaya çalışıyoruz.

Konuşmamın bu bölümünde sunduğum bilgiler arasında Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyetin ilk Üniversitesinin güçlü eğitici kadrosu ve bugüne kadar yetiştirdiği meslek adamı, doçent, ve profesörler konusunda sunduğum bilgileri dinlediniz.

Mensubu olduğumuz Üniversitemizin Türkiye’de çok önemli bir yeri ve değeri vardır. Bu güçlü bilim ocağının mensubu olabilmek gerçekten olağanüstü bir şanstır. Bu şansınızı çok iyi değerlendirin. Çünkü, kurucusu olan Atatürk’ün ilkeleri ve devrimleri doğrultusunda yetişecek olan sizler geleceğin güçlü Türkiye’sinin yönetim Kadrolarını oluşturacaksınız.

Üniversitenin kendi insan gücü ve maddî kaynaklarını, çağdaş bilim ve teknolojinin gerekleri ile Devlet Kalkınma Planlarının hedefleri doğrultusunda en rasyonel, en etkili, en verimli ve en ekonomik biçimde kullanmak Üniversiteler Kanununun emredici bir hükmüdür. (1750 sayılı yasa-Madde 3).

Bu hükümden hareketle ülkemizin insan gücü, eğitim ve istihdam sorununa bir Üniversite sorumlusu olarak baktığımızda karşılaştığımız tablo maalesef aydınlık ve iç açıcı değildir.

Türkiye’de yüksek öğretim sorunlarının başında, her yıl üniversitelere girmek için bekleyen binlerce gencin durumu gelmektedir.

Orta öğretimden gelen, sayıları bugün 300.000’i aşkın ve yakında 500.000’e ulaşacak olan öğrencilerin ancak % 10’u Üniversitelere girebilmekte ve kalanlar Yüksek Öğrenim dışında toplum için büyük bir sorun oluşturmaktadırlar.

Geçmiş yıllarda, sorumlular bu sorunu çözmek için en kolay olan yolu seçmişler ve daima Üniversiteleri kontenjanlarını artırmaya zorlamışlardır.

Ülkemizde sağlıklı bir insan gücü politikası tesbit edilmeden ve işsizlik sorunu dikkate alınmadan kullanılan bu kolay yol, ülkeyi yeni ve ciddi bir sorunla karşı karşıya getirecektir.

Bütün Türkiye’de iş gücü fazlasına, birde Yüksek Okul ve Fakültelerden diplomalı işsizler eklenmiştir.

Plânlı kalkınma döneminin başında öngörülen eğitim plânlaması ile iş yerleri açılma ve gelişmesi arasındaki gereken denge sağlanmadığı için, iş gücü fazlalığı giderek büyük boyutlara ulaşmıştır.

Ülkemizde eğitim plânlaması, daima en üst düzeyde insanı, “baştaki kadroları désigner (yetiştirmek)” amacına yönelik olmuştur. Gelişmekte olan bir ülkenin kalkınmasında asıl ara kademeyi oluşturan gerekli güce, bilgi ve beceriye sahip teknik kadroların yetiştirilmesine yeterince önem verilmemiştir.

20 yıl önce, ilköğretimden yılda 500.000 öğrenci genel olarak öğretime gelince bunların ancak % 35’i mesleki teknik öğretime ay-

rılıyorlardı. Bugün ilköğretimden orta okul ve liselere bir yılda 1.000.000 öğrenci gelmekte, bunların yine sadece % 35'i mesleki teknik öğretime yönelmektedir. Kalan büyük kitle orta öğretim ve lise-lerden, hayatını kazanacak hiç bir özel bilgi ve beceri sahibi olmadan mezun olmaktadır. Bu gençlerin devlet dairelerinden başka hiçbir yerde iş bulma şansı yoktur.

Oysa, Türkiye'de 1960'larda 380.000 devlet memuru varken 1979'larda Devlet Memuru sayısı 1.500.000'e çıkmıştır. Ülkemizde açık işsiz sayısı da 1960'larda kentlerde 280.000, kırsal kesimde 900.000 iken, 1979'da kentlerde 1.650.000'e çıkmış ve kırsal kesimde 700.000 olmuştur.

İş ve İşçi Bulma Kurumunun bültenlerine göre, açık işsiz sayısının en çok ilk ve ikinci derecede orta öğretim mezunları arasında bulunduğu görülmektedir. Açık işsizlerin oranı en çok 20-29 yaş grubu gençler arasındadır. İş istemek için Kuruma baş vuranlar arasında 20-29 yaş grubunda 170.000 açık işsiz mevcut olup bunların sayısı bir yıl evvelkine oranla % 66,6 artmıştır.

Çok önemli ve ciddi bir gerçek de Yüksek Öğretim ve Fakülte diplomalı işsiz sayısının giderek artma göstermesidir.

Kuruma iş istemek üzere baş vuran Yüksek Öğretim ve Fakülte diplomalıların sayısı (bir başka deyimle Yüksek Okul ve Fakülte Diplomalı açık işsizler) 1980 Mart ayında 2.750 iken, bu sayı 1980 Temmuzunda 3.713'e yükselmiştir.

Eğitim plânlamasında mesleki ve teknik öğretime gereken önem ve ağırlığın verilmemesi ve ayrıca genel orta öğrenimden gelenlerin de özel bilgi ve beceriden yoksun olarak yetişmeleri, erkenden hayatlarını kazanma şansını bulamayan bu gençlerin bir yandan büyük sayıda bir iş gücü fazlası oluşturmalarına, diğer yandan da bir meslek edinmek amacı ile Üniversitelerin kapılarında birikmelerine neden olmaktadır.

Liselerden gelen öğrencileri Yüksek Öğretime yerleştirmek, teknik deyimile "Yüksek Öğrenimde Okullaşma" oranı 4 üncü 5 yıllık Plânında 1983 yılları için % 15 olarak plânlanmıştır. 1979'da % 10,1'e erişmiştir. Yaygın öğrenim kurumlarından Yüksek Öğretim diploması alanlar bu orana dahil değildir. Bir başka deyimle, 4 üncü 5 Yıllık Plân hedefleri içindeki Yüksek Öğretimde Okullaşma oranı hemen hemen hedefine varmış görülmektedir. Ancak bu sonuçla birlikte yeni bir sorun gelişmektedir.

Ülkemizde bugün mevcut olan meslek sahibi kişilerle, bunlara duyulan ihtiyaç arasında belirgin bir dengesizlik vardır. Devlet Plânlama Teşkilatının raporlarına göre (Sosyal Bilim dallarından mezun olanlara değinmeden) bazı teknik mesleklere ait örnekler sunmak istiyorum. Bugün Türkiye'nin mimar ihtiyacı 5.580 iken 13.590 mimarımız vardır. Eczacı ihtiyacı 1983 yılı için 5.800 olarak saptanmış olduğu halde 1983'de 14.475 eczacı yetişmiş olacaktır.

Bugün ülkede inşaat mühendisi ihtiyacı 13.290 iken, inşaat mühendisi sayısı 21.560'dır. 5.170 kimya mühendisine ihtiyaç varken 8.320 kimya mühendisi bulunmaktadır. O halde bazı teknik meslek gruplarında iş gücü fazlası mevcuttur.

Buna karşılık, sağlık hizmetlerinin gerektirdiği meslek dallarında tıp doktoru, hemşire, hastabakıcı ve sağlık teknisyeni iş gücü kesiminde ve bunun gibi inşaat, makina, elektrik, kimya teknisyenleri, orman, tarım ve diğer teknisyen gruplarında büyük oranda eksiklik bulunmaktadır.

1923 yıllarında Türkiye'de 554 hekim mevcut idi. 1923-1945 arasında bu sayı 554'den 3.886'ya yükselmiştir.

1955'de 9.638 olan hekim sayısı 1971'de 15.800 ve 1977'de 24.000 olmuştur. 1971-1977 yılları arasında hekim sayısı % 51,9 oranında artmış olacaktır. 1980 yılı Temmuz hesabı ile memleketimizde 27.000 dolaylarında hekim mevcut olduğu bilinmektedir. 1945-1980 arasında ülkede 23.000 üzerinde hekim yetiştirilmiştir.

Dünyanın her yerinden tıp mesleğinde insan yetiştirme güç ve pahalı bir eğitim sistemi olduğu için tıp doktora açığı vardır. Dördüncü 5 yıllık Kalkınma Plânında 1983 yılında 35.500 hekime ihtiyaç doğacak, yeni kurulan Tıp Fakültelerinin kapasiteleri dahil edilmediği halde 30.525 doktor yetişmiş olacaktır. O halde, Türkiyede hekim açığı zannedildiği oranda büyük değildir ve dünyanın hiç bir ülkesinde de bundan daha fazla sayıda hekim yetiştirildiği söylenemez.

Ancak sağlık hizmetlerinin gereği biçiminde yürümediği de acı bir gerçektir.

Bu sorunun en önemli sebebi ülke düzeyinde dengeli hekim dağılımını ve sağlık hizmetlerinin gerektiği biçimde uygulanmasını sağlayacak bir örgütlenmenin bugüne kadar gerçekleşmemiş olmasıdır.

Memleketimizde hekimlerin üçte ikisi üç veya dört büyük ilde yerleşmiştir. Yine memleketimizde hekimlerin ancak çok sınırlı sayıdaki kısmı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında çalışmaktadır. Bu

dengesiz dağılım önlenmedikçe, sağlık hizmetlerinde ülke gerçeklerine uygun bir sağlık politikası ve plânlaması tesbit edilmedikçe, hekim adedi ne kadar artarsa artsın sağlık hizmetleri aksamakta devam edecektir.

Ülkemizde Üniversitelerin de bir parçasını oluşturduğu Yüksek Öğretim politikasında, insan gücü ihtiyacı ile meslek adamı yetiştirme politikası birbirinden ayrılması mümkün olmayan ciddi plânlamaları gerektirir. Böylece Yüksek Öğretimde de ciddi bir eğitim plânlaması ihtiyacı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Üniversiteye baş vuranların sayısı artıkça Üniversitelerin kontenjanlarını arttırmak, daha çok Fakülte ve daha çok üniversite açmak, meslek fazlası bulunan meslek gruplarında diplomalı Yüksek Öğretim ve Fakülte mezunu işsizliği arttıracak ve ülke yeni bir sorunla karşı karşıya gelecektir. Önemle vurgulanması gereken husus Üniversite kapılarında biriken öğrenciler sorununun eğitimin son aşaması olan tek Üniversite düzeyinde çözümlenemeyeceğidir. Gerçekçi ve sağlıklı çözüm yolu ile ilk öğretimden başlayarak Üniversiteleri de içine alan, büyük oranda mesleki teknik öğretime dayalı, yeni ve geniş kapsamlı bir eğitim planlamasıdır. Bu eğitim plânı içinde yüksek eğitim plânlamasına yön verecek unsur, ülke gerçekleri ve ihtiyaçları gözönüne alınarak hazırlanacak olan bir istihdam politikasıdır.

Yıl boyunca basında pek sık bahsi geçen İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri sorununa burada yer vermek gereğini duymuyorum. Bu konuda Üniversitelerimizin ortak görüşü Üniversitelerarası Kurul kararı olarak hepinizin bilgilerine sunulmuştur.

Kamuoyuna yanlış ve haksız olarak, tek kaynaktan, Üniversite-Akademî çatışması olarak aksettirilen ve kanımca fazla abartılan bu konu, ülkemizin yüksek öğretim sorunu yukarıda arz ettiğim gibi geniş bir açıdan ve bir bütün olarak ele alındığında çözümünü bulacaktır.

Bilindiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin, içine düşürüldüğü tarihinin en bunalımlı dönemini aşabilmesi için Türk Silahlı Kuvvetleri 12 Eylül 1980 günü güç ve tarihi bir görev yüklenmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetleri bu görevi, Türk Milletinin birliğini, Ülkenin bölünmezliğini, gerçek Atatürkçülüğe dönülmesini sağlam ve demokratik, laik, sosyal ve hukuk devletinin bütün kurumları ile yeniden tesis ve güçlendirilmesini gerçekleştirmek amacı ile emir-komuta zinciri içine aldılar.

Türk Silahlı Kuvvetleri en kısa zamanda, daha sağlam temeller üzerine oturtulmuş parlamenter demokratik düzene geçişi amaç

edinmiş ve her vesile ile bu hususu vurgulamıştır. Bu davranış Türk Silahlı Kuvvetlerimizden demokrasi bilincinin doğal sonucudur.

İçinde bulunduğumuz dönemde bütün kurumlardan beklendiği gibi, Ankara Üniversitesi de bu amaca, en sağlam temeller üzerine oturtulan bir demokratik parlamenter düzene geçiş amacına hizmet etmeye ve Türk demokrasisinin en iyi biçimde işlemesi için üzerine düşen her görevi yüklenmeye hazırdır.

Türkiye’imizde yeni düzenlemelerin içinde bulunduğumuz günlerde Hükümet programında “Milli Eğitim Temel Kanunu” ile birlikte “Üniversiteler Kanunu” üzerinde de gerekli çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir. Bu nedenle, açış konuşmamın önemli bir kısmında sunduğum sayısal verilere dayanarak, Türk Eğitim Sisteminin ve özellikle bunun bir parçası olan Yüksek Öğretimin gerçeklerine ve temel sorunlarına değinmek istedim.

Bütün kurumlar gibi Üniversitelerimiz de kendi dinamizmi içinde yeni düzenlemeler arayışı içindedir. Yeni Yönetimin getireceği çözümlerde Üniversitelerin bilgi birikimi ve deneyimlerinin cidiyetle değerlendirileceği inancı içindeyiz. Bu inancımızın temelinde “Hayatta En Hakiki Mürşitin İlim” olduğunu ifade etmiş bir öndere, Atatürk’e sahip olmanın gerçeği yatıyor.

Aynı gerçekten kaynaklandığı içindir ki, kendi bünyesinde daima bilim ve tekniğe en büyük önem ve önceliği veren Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve onun Yöneticilerinin bilim ve tekniğin kaynağı Üniversitelere özenle yaklaşımları en doğal davranıştır”.

III. 1981'DE ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Kurucusu Atatürk'ün 100. doğum yılını kutlarken Ankara Üniversitesi 35. yılına girmiş bulunmaktadır. Bu öğretim yılının diğer bir önemi de, üniversite ve yüksek okulları bütünüyle ele alacak ülke çalışmalarına ve uluslararası standartlara uygun Üniversite ve Yüksek Öğretim Yasasının Milli Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonunda görüşülmekte olup, çıkmak üzere bulunmasıdır. Böylece 1946 ve 1973 Üniversite Kanunlarından sonra 1981'in son aylarında çıkması beklenen yeni yasayla köklü reformlar yapılacağı ve ideal bir düzenlemeye doğru gidileceği ümidedilmektedir.

1981 yılında Ankara Üniversitesinin Merkez Örgütü, akademik etkinlikleri, bağlı kuruluşları ve öğrenci dağılımını Sayın Rektör Prof. Dr. Türkan Akyol'un 1981-1982 öğretim yılı açış konuşmasından vereceğimiz pasajlar ve bazı istatistik bilgiler ve şemalarla gözden geçireceğiz:

"1980-1981 yılı Türkiye'nin tarihinde olduğu gibi Üniversitelerimiz için de olağanüstü bir önem taşımaktadır. Atatürk'ün Doğumunun 100. yılını kutladığımız bu yıl, bütün eğitim ve öğretim kurumlarında olduğu gibi birlik, bütünlük ve barış içinde başarılı bir eğitim yılını tamamladık.

1981 yılının en büyük önemi Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Atatürk'ün doğumunun 100. yılında, Türkiye Cumhuriyeti Devriminin ve O'nun ilkelerinin üzerinde yeniden düşünmek ve bunları olduğu gibi memleketimizin geleceğinde de tek amaç, bu ilkeler etrafında birleşmektir.

Ankara Üniversitesi, Kurucusu Atatürk'ün 100. doğum yılını O'na layık bir biçimde kutlamaya büyük özen gösterdi.

Herşeyden önce bu yılı çalışma ve görev yapmakta bir "Atılım Yılı" kabul etti. Doğumunun 100. yılında, Atatürk'ün ilkeleri ve devriminin ne kadarını gerçekleştirebildiğimizi bilimsel ve objektif olarak

değerlendirmek ve geleceğe yönelik çalışmaların plan ve programlarını saptamak için, her Fakültemiz kendi bilim ve uğraş alanı içinde sempozyumlar, seminerler ve özel haftalar düzenlediler.

Atatürk'ün, Eğitim Hukuk, Tarım, Veteriner Hekimlik, Sağlık Bilimleri ve Sosyal Bilimler konularında Kültür ve Sanat gibi çok çeşitli dallarda gösterdiği hedefe ne kadar yaklaştığımızı, eksiklerimizi, yanlışlarımızı ve yapmakla görevli olduğumuz yükümlülüklerimizi bilimsel yöntemlerle tesbit etmeye çalıştılar. Bu bilimsel çalışmalarla elde edilen veriler yayınlanarak gelecek kuşakların yararına sunulacaktır. Her Fakültenin kendi kutlama programı dışında Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün, Ankara Valiliği ile birlikte düzenlediği bir programa göre, öğretim üyelerimiz Ankara İli ve çevresindeki ilçe ve köylerde, 178 değişik konuda, halka pratik yararlar sağlayabilecek eğitsel uygulamalı konferanslar verdiler.

Ankara Üniversitesi, ilgili fakültelerinin öğretim üyelerinin katkısı ile, uluslararası bir sempozyum düzenledi. Sayın Devlet Başkanının Onursal Başkanlığındaki bu sempozyumun ana teması "Atatürk'ün Düşünce ve Uygulamalarının Evrensel Boyutları" olarak belirlendi.

16 yabancı konuk profesör ve çeşitli üniversite ve fakültelerimizden katılan öğretim üyelerimiz, Atatürk'ün barışçılık, bağımsızlık ve devrimcilik ilkelerinin ulusal ve uluslararası boyutları konusunu tartışacaklar. Beş gün sürecek olan sempozyumun bildiri ve tartışmaları yayınlanacak ve bütün kurumların ve gelecek kuşakların yararlarına sunulacaktır.

Ayrıca 12 Fakülte ve 4 Yüksek Okulun işbirliği ile "Atatürk'ün anısına" armağan edeceğimiz Ankara Üniversitesinin Gelişim Tarihi kitabı hazırlanmaktadır. Bu kitap, Ankara Üniversitesinin kuruluş amacını, gelişimini, etkinliklerini ve bugün eriştiği düzeyi gösteren bir belge olacaktır.

Ankara Üniversitesinin bilimsel faaliyetlerine gelince,

Ankara Üniversitesinde 1980-1981 yılında 12 Fakülte, 4 Yüksek Okulu ile toplam 20367 lisans öğrencisi, 1494 lisansüstü ve 300 doktora öğrencisi, ayrıca özel sertifika eğitim programları ile 28000'in üstünde öğrenci eğitim yapmıştır.

1980-1981 yılında Ankara Üniversitesinin çeşitli Fakültelerinden 1300 öğrenci mezun olmuştur. Öğretim üyesi kadrolarımıza gelince; 1980-1981 öğretim yılında sekiz hocamızı yitirdik. Sayın Prof. Dr. Sedat Veyis Örnek, Sayın Prof. Dr. Gündüz Akıncı, Sayın Prof. Dr.

Süreyya Aybar, Sayın Prof. Dr. Bahtiyar Demirağ, Sayın Prof. Dr. Mithat Torunoğlu, Sayın Prof. Dr. Mustafa Gültekin ile Emekli Öğretim Üyelerimizden Sayın Prof. Dr. Sabri Dilmen ve Sayın Prof. Dr. Abidin İtil'i yitirdik. Aziz anıları önünde saygı ile eğilirim, 1980-1981 öğretim yılında 22 hocamız emekliye ayrılmıştır. Saygı-değer hizmetlerine minnettarız. Mutlu bir emeklilik yaşamı diliyoruz.

Bu yıl Üniversite öğretim kadrolarına 52 yeni doçent ve 27 profesör katılmış olup, 262 asistan alınmıştır.

Hâlen Ankara Üniversitesinde 439 profesör, 426 doçent, 1265 asistan, 99 uzman, 120 okutman ve 86 öğretim ve araştırma görevlisi vardır. Kendi asıl görevlerine ilave olarak bu yıl Ankara Üniversitesi öğretim üyelerinden 25 tanesi üç yıl süre ile Elazığ, Diyarbakır, Selçuk, İnönü ve Bursa Üniversitelerinde eğitim ve öğretim için görevlendirilmişlerdir. Geçen yıllarda başlayarak bu yılda görevlerine devam eden öğretim üyelerinin ilavesi ile bu rakam 36'yı bulmaktadır. Ayrıca yine 1980-1981 ders yılında 518 öğretim üyemiz Üniversiteler Kanununun 40. maddesi ile ders vermek üzere çeşitli üniversitelerde ve öğretim kurumlarında görev almışlar, bu yıl güz dönemi bütünleme sınavları da dahil bütün sorumluluklarını eksiksiz yerine getirmişlerdir.

Ayrıca 12 profesör öğretim üyemiz 1750 sayılı yasanın 46. maddesi son fıkrasına göre, çeşitli bilim kurumlarında ve devlet yönetimi kadrolarında görev almışlardır.

Özet olarak, 1980-1981 ders yılında Ankara Üniversitesinde 566 doçent ve profesör öğretim üyesi kendi asıl görevlerine ek olarak, diğer fakülte ve üniversiteler ile devlet kurumlarında görev yapmışlardır ve yapacaklardır. Şunu bilhassa belirtmek isterim ki, 1980-1981 eğitim yılında "Güz dönemi sınavlarını da yapıp bitirmek suretiyle" yalnız Ankara Üniversitesinden 45 öğretim üyesi Elazığ Fırat Üniversitesinde, 18 öğretim üyesi Malatya İnönü Üniversitesinde ve 7 öğretim üyesi Diyarbakır Üniversitesinde görev yapmış bulunmaktadır.

Ayrıca Sağlık Bilimleri, Tıp, Diş Hekimliği gibi Fakültelerimizde yoğun bir kamu hizmeti gerçekleştirilmiştir. Bir örnek olarak;

1980-1981 yılında Tıp Fakültesi Hastanesinde 6400 hasta yatılarak, 498.000 hasta yatakta tedavi edilmiş, 25.000 muhtelif ameliyat ve 210.000 çeşitli sağlık hizmetleri (röntgen, laboratuvar tahlilleri vs. yapılmıştır.)

1980-1981 yılında Üniversitemizce toplam 132 kitap ve çeşitli Fakültelerin pek çok bilimsel makaleleri yayınlanmıştır.

Ankara Üniversitesi'nin 1980-1981 yılında gerçekleştirdiği etkinlikleri:

1973 yılında yapımı bittikten sonra 1980 yılına kadar kullanılmadan harap olan Hukuk Fakültesi kapalı spor salonu onarılıp, öğrencilerimizin ortak kullanımına açıldı ve Dördüncü Spor Şenliği Ankara Üniversitesi Spor Eğitim Merkezi salonunda 2 Mart 1981'de kutlandı.

Ankara Üniversitesi Mediko-Sosyal Merkezine bağlı olarak I Şubat 1981 tarihinde Üniversitemiz personeli, öğretim üye ve yardımcıları ile evli öğrencilerin 3-6 yaş grubu çocukları için elli yataklı bir kreş açılmış bulunmaktadır.

1978 yılında başlatılan Ankara Üniversitesi Konukevi 23 Mayıs 1981'de bitirilerek hizmete açılmıştır. 12 yataklı bu Konukevinde Fakültelerimize ders ya da konferans vermek için gelen yabancı öğretim üyeleri kalmaktadırlar. Salonları ise hem sosyal faaliyetler için, hem de Üniversitemizin sanat ürünlerini sergileyecek bir sanat galerisi olarak kullanılmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı, Beşevler Bölgesinde, Fakültelerimize komşu bulunan ve kullanılmayan 1500 kişilik bir sinema salonu, Sayın Millî Eğitim Bakanımızın onayları ve Bakanlık ve Rektörlüğün ortak çabaları ile onarılmış ve 28-30 Mayıs 1981 tarihlerinde Üniversite ve Yüksek Öğretim Gençlik Haftası dolayısıyla hizmete girmiştir. Burada Ankara Üniversitesi ve Yüksek öğretim gençliğinin müzik, tiyatro, konser gibi sanat gösterileri, öğretim kadromuzdaki sanatçılarımızın belgesel filmleri, ürünleri sahneye konmuştur. 1981-1982 eğitim yılında haftanın belirli günlerinde bütün öğrencilerimize ücretsiz, kültür ve sanat değeri üstün filmler, konser, bale ve tiyatro oyunları sunmayı ve bu yıl uygulamayı plânladık.

Rektörlük Merkez binası tamamlanmıştır. 1977 yılında inşaatına başlanan bina, simultane tercüme imkanlarına sahip konferans salonu, senato ve yönetim kurulları ve salonları ile özellikle uluslararası yapı olarak 2 Kasım 1981 tarihinde Uluslararası Atatürk Sempozyumu ile hizmete açılacaktır.

İnşaatı bütünü ile bitmiş olan Basımevi binamızın araç ve gereçlerinin nakli önmüzdeki aylarda gerçekleşecek ve yeni Basımevi daha büyük bir kapasite ile Üniversitemizin hizmetine sunulacaktır.

Ankara Üniversitesi yabancı uyruklu Üniversite öğrencilerine Türk Dili eğitimi yapmakla görevlidir. Üniversitelerin görev ve sorumluluk alanı içine giren kültür hizmetleri arasına 1980-1981 yılında

bir yenisini ekledik. Ankara'da bulunan yabancı elçilik mensuplarının Türkçe öğrenme istekleri üzerine, Türk dilini ve kültürünü yaymak amacı ile eğitim programı uygulanmaya başladı. Türkçe dersleri yanında Üniversitemizin en yetkili öğretim kadroları Türk Tarih, Kültürü ve Medeniyetine ilişkin konferanslarla bu dersleri zenginleştirdiler. Bu program sürekli olarak uygulanacaktır.

Şimdi de yapamadıklarımıza, eksiklerimize ve sorunlarımıza değinmek istiyorum.

Ankara Üniversitesi Ankara'nın 5 ayrı ve birbirinden uzak bölgesinde yerleşmiş olup, kampüs tipi üniversite yapısına sahip bulunmadığı için, kaynak kullanımında ekonomik olmayan, pahalı bir yönetim biçimi uygulanmaktadır. Örneğin, kitaplıklar, laboratuvarlar, yemekhane, kafeterya gibi tesislerin her fakülte ve birim için tekrarlanması gerekmektedir. Bütçelerin parasal durumu ile bunları gerçekleştirmenin güçlüğü ortadadır.

1980-1981 yılında bütün çabalarımıza rağmen öğrencilerimizin bütününe yeterli ve kaliteli bir öğle yemeği vermek imkanını bulamadık. Bir fakültemiz hariç diğerlerinde öğle yemeği sağlayabildikse de hepsinde bunun yeterli ve aynı standartta olduğu söylenemez, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu ile işbirliği içinde soruna çözüm arıyoruz.

Öğrencilerimizin yurt sorunları vardır. 1980-1981 yılında Kredi ve Yurtlar Kurumunun saygıdeğer çabaları ile Ankara'daki bütün yurtlar tam kapasite ile çalışır halde ise de yine de yüksek öğretim öğrencilerine yetememektedir.

Eğitim araç ve gereçlerini sağlamakta, laboratuvar gereksinimlerini karşılamakta da büyük güçlükler içindeyiz. Fakülteler ve Üniversiteler Kitaplıklarına kitap ve periyodikler hemen hiç gelmez oldu. Basımevimiz kendi Üniversitemiz yayınlarını basabilmek için kapasitesinin çok üstünde çalışmaktadır.

Yüksek öğretim kurumlarındaki bu eksiklikler eğitim düzeyini olumsuz etkileyerek ciddi sorunlar oluşturur. Bu tür eksiklerimizin bir kısmının Dünya Üniversiteleri arasında işbirliği ve karşılıklı yardım ve hibe yolu ile sağlanması için girişimlerde bulunuyoruz.

Öğrencilerimizi çağımızın ve yurt koşullarımızın gereklerine uygun biçimde yetiştirmek için, eğitime bütün yönleri ile ağırlık vermek zorundayız. Eğitimin en etkili ve kalıcı yollarından biri, öğrencilerin yaratıcı yönlerini geliştirecek, onları ürün vermeye yöneltecek sanat çalışmalarıdır. Bu çalışmalar gençlerin olayların çeşitli açılardan gör-

melerini ve değerlendirmelerini, yalnız doğruyu değil iyi ve güzeli de aramalarını sağlar.

Bugüne kadar niversite eğitimin ayrılmaz bir paręası olan bu eğitim türündeki öğretme görevimizi de yeterince yerine getiremedik.

Bu yıl tiyatro, resim, müzik, sinema gibi sanat dallarındaki ğrenci ęalıřmalarını özendirmek, yönlendirmek, desteklemek ve kamuoyuna ağılmalarını sağlamak için, bir niversite Sanat Merkezi kurmayı amaçlamaktayız. Bu sanat merkezinin çatısı altında niversite Tiyatrosu yer alacaktır. Böylece Devlet ve Belediye Tiyatroları ile özel tiyatrolar yanında kurumlaşmış bir niversite Tiyatrosu, Türk Tiyatrosu yaşamına yeni ve ilginç bir boyut kazandırmış olacaktır. Sanat merkezinin galerisinde öğrenciler, düzenlenecek sergi ve konferansları izleyerek sanat olaylarıyla sürekli bir etkileşim içinde bulunacaklar, galeriye bağlı olarak açılması plnlanan atelyelerde resim, heykel gibi plastik sanat ęalıřmalarına katılabileceklerdir.

Geçen ğretim yılı içinde bu tür ęalıřmalar çeşitli vesilelerle sergilenmişti. Bu arada Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Kürsünün hazırladığı "Belgelerle Kurtuluş Savaşı" adlı gösterinin kazandığı başarı ve topladığı ilgiden gurur duyduk.

1980-1981 yılının üniversitelerimizin köklü yasal düzenlemelerin hazırlandığı bir yıl oldu.

Bir yıldan beri niversiteler ve bütün Yüksek ğretim Kurumlarının yetkili kurumları ülke gerçeklerinin ışığı altında, niversite ve Yüksek ğretim sorunlarına en uygun çözüm yollarını bulmak için yoğun çaba gösterdiler. Hükümet tarafından Akademik Kurullarımıza gönderilen taslaklarla ilgili eleştirilerimizi, düşünce ve önerilerimizi, gerekçelerini de vurgulayarak, büyük bir içtenlikle belirttik.

şimdi, ülkemizin geleceği ve yararı açısından en iyi bir niversite ve Yüksek ğretim Kanunu'nun bekleyişi içindeyiz."

A) 1981 YILI ANKARA ÜNİVERSİTESİ MERKEZ ÖRGÜTÜ

1981 yılında Ankara Üniversitesi Merkez rgt,

Rektörlük:

1. 1946-1981 Ankara Üniversitesi Rektörleri
2. Genel Sekreterlik

a) Saymanlık, (Muhasebe Müdürlüğü ve Bütçe Dairesi Başkanlığı)

- b) Özel Kalem Müdürlüğü
- c) Kütüphane Müdürlüğü,
- d) Yazı İşleri Müdürlüğü
- e) Basımevi Müdürlüğü
- f) Haberleşme-İstatistik ve Öğrenci İşleri Müdürlüğü ve Türkçe Kursu Müdürlüğü,
- g) Mediko-Sosyal Merkezi
- h) Zat İşleri (Özlük İşleri) Müdürlüğü
- ı) Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı
- j) Vehbi Koç Öğrenci Yurdu Müdürlüğü
- k) Bütçe Müdürlüğü,
- l) Hukuk İşleri Müdürlüğü'nden oluşmaktadır.

Görüldüğü üzere 1981 yılında Ankara Üniversitesi Merkez Örgütü 12 ana kuruluşla, bunlara bağlı bölümlerden oluşmuş olup, bunların işleyiş ve amaçları şöyledir:

REKTÖRLÜK

1946 yılında 4936 sayılı Kanunun 78. maddesine göre kurulan Ankara Üniversitesinin Merkez Örgütü'nün ilk kadroları II. bölümde gösterilmişti. Buna göre, Merkez Birimleri; Genel Sekreterlik, Zat-ışleri Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Kitaplık Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğünden oluşmaktaydı.

Genel Sekreter, Zatişleri, Yazı İşleri ve Kitaplık Müdürleri, 4936 sayılı yasaya göre, Üniversite öğretim mesleği üyeleri dışından olmak üzere, Üniversite Yönetim Kurulu Kararı ile seçilmekte idiler. Saymanlık Müdürü ve memurları doğrudan Maliye Bakanlığınca atanıyorlardı.

Üniversite idare örgütünün başı olan Genel Sekreterin durumu yasa değişikliklerinden etkilenmiştir. 4936 sayılı yasaya göre Üniversite Yönetim Kurulunun üyesi olan ve böylece özerk Üniversitenin karar organına doğrudan katkıda bulunabilen Genel Sekreter, sonraki yasalarla Raportörlüğe indirgenmiştir.

Yasalara göre Merkez Örgütü'nün durumu:

4936 Sayılı Yasa: Kanunun 41. maddesine göre Rektörün emrinde ve Yönetim Örgütünün başında olan Genel Sekreter, memur

ve hizmetliler arasındaki işbölümünü Rektörün onayı ile düzenler. Aylıklı memurların tayini Genel Sekreterin teklifi üzerine Rektör tarafından, hizmetlilerin tayini yine Genel Sekreterin inhası ile yapılır.

Kanun 11. maddeye göre Genel Sekreter Üniversite Yönetim Kurulu'nun aslı üyesidir. "Kanun ve tüzük hükümlerinin ve Senato kararlarının uygulanmasını sağlayacak karar ve tedbirleri alır. Rektörün göreceği bütün işlerde kendisine yardım eder."

Kanunun 13. maddesine göre Üniversitelerarası Kurul Raporörlüğünü Ankara Üniversitesi Genel Sekreteri yapar, Kurul tutanaklarını ve kararlarını saklar, bunların birer örneğini Üniversite Rektörlüklerine gönderir.

1750 Sayılı Yasa: "Rektörün emrinde ve Üniversite Yönetim Örgütü'nün başında" (Madde 49) olan Genel Sekreter Üniversite Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Rektör tarafından tayin olunur. Yüksek Öğrenim Diplomasına sahibolması şarttır. Aylıklı memurların tayinleri Üniversite Merkez Örgütünde Genel Sekreterin teklifi üzerine Rektör tarafından yapılır. Merkez Örgütüne, Yardımcı Hizmetler sınıfına giren personeli, Genel Sekreterin inhası üzerine Rektör tayin eder.

Müdürler, Hukuk Müşavirleri ve bunların maiyetindeki memur ve diğer görevliler arasındaki işbölümü, Rektörün onayından sonra uygulanmak üzere Genel Sekreterce yapılır.

Kanunun 10. maddesine göre Üniversitelerarası Kurul Genel Sekreterliği kurulduğu için Ankara Üniversitesi Sekreterinin ÜAK Raporörlüğü görevi sonra ermiştir.

12. maddede "Üniversite Yönetim Kurulu'nun Raporörlüğünü, *oya katılmadan* Üniversite Genel Sekreteri yapar" hükmüyle Genel Sekreterin işlevi üyelikten düzenleyiciliğe dönüştürülmüştür. 11. maddede, aynı hüküm Senato için de belirtilmiştir. Madde 49, Saymanlık, Özlük İşleri, Yazı İşleri ve Kitaplık müdürlükleri dışında yeni müdürlüklerin Üniversite Yönetim Kurulu'nun teklifi ve Senato'nun uygun kararı ile, genel hükümlere göre kurulabileceğini belirtmektedir.

Aynı madde Merkez Örgütüne Hukuk Müşavirliğini de eklemiştir.

1. 1946-1981 ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLERİ

Adı Soyadı	Seçiliş Tarihi	Bıraktığı Tarih	Açıklamalar	Fakültesi
1- Ord. Prof. Aziz Şevket KANSU	22. 6. 1946	26. 4. 1948	(İstifa)	Dil ve Tar. Coğ. Fak.
2- Ord. Prof. Enver Ziya KARAL	30. 4. 1948	22. 6. 1949		Dil. ve Tar. Coğ. Fak.
3- Prof. Dr. Hikmet BİRAND	22. 6. 949	22. 6. 1951		Fen Fakültesi
4- Prof. Dr. Ekrem Rüştü İZMEN	22. 6. 1951	22. 6. 1953		Ziraat Fakültesi
5- Prof. Dr. Hüseyin Cahit OĞUZÖĞÜ	22. 6. 1953	22. 6. 1955		Hukuk Fakültesi
6- Prof. Dr. İzzet BİRAND	22. 6. 1955	22. 6. 1957		Tıp Fakültesi
7- Prof. Dr. Zihni ERENÇİN	22. 6. 1957	22. 6. 1959		Veteriner Fakültesi
8- Ord. Prof. Suut Kemal YETKİN	22. 6. 1959	29. 10. 1960	(İstifa)	İlahiyat Fakültesi
9- Ord. Prof. Suut Kemal YETKİN	4. 11. 1960	4. 11. 1963	(2. kez)	İlahiyat Fakültesi
10- Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI	4. 11. 1963	4. 11. 1965		Hac. Tıp ve Sağ. Bil. Fak.
11- Prof. Dr. Gümhur FERMAN	4. 11. 1965	4. 11. 1967		Siyasal Bilgiler Fakültesi
12- Prof. Dr. Gümhur FERMAN	4. 11. 1967	10. 6. 1969	(2. kez ve istifa)	Siyasal Bilgiler Fakültesi
13- Prof. Dr. Emin ARITÜRK	10. 6. 1969	1. 8. 1969	(Rektör Vekili)	Veteriner Fakültesi
14- Prof. Dr. Tahsin ÖZGÜÇ	1. 8. 1969	4. 11. 1969	(Rektör Vekili)	Dil ve Tar. Coğ. Fak.
15- Prof. Dr. Tahsin ÖZGÜÇ	4. 11. 1969	4. 11. 1971		Dil ve Tar. Coğ. Fak.
16- Prof. Dr. Tahsin ÖZGÜÇ	4. 11. 1971	31. 5. 1975	(2. kez ve 1750 sayılı kanuna göre süresi 1 yıl uzatıldı)	Dil ve Tar. Coğ. Fak.
17- Prof. Dr. Tahsin ÖZGÜÇ	31. 5. 1974	31. 5. 1977	(3. kez)	Dil ve Tar. Coğ. Fak.
18- Prof. Dr. Tahsin ÖZGÜÇ	31. 5. 1977	31. 5. 1980	(4. kez)	Dil ve Tar. Coğ. Fak.
19- Prof. Dr. Türkân AYKOL	31. 5. 1980	Hâlen Rektör		Tıp Fakültesi

2. Genel Sekreter:

Üniversite yasalarına göre "Rektörün emrinde ve idare örgütünün başında" olan Genel Sekreter Üniversitelerin en yüksek dereceli memurudur. Son duruma göre yaklaşık 6500 personeli olan Ankara Üniversitesinde 1. derece kadroya sahip tek makamdır.*

Genel Sekreter Üniversite Senatosu'na ve Yönetim Kuruluna raportör olarak katılır. Rektör tarafından tesbit edilen gündemin dağıtılması, Kurullarda yapılan çalışmalar için gerekli belgelerin düzenlenmesi ve kararların iletilmesinden sorumludur. Bunlarla ilgili olarak Yazı İşleri Müdürlüğü ile yakın çalışma halindedir.

Muhasebe ve Bütçe Dairesi Başkanı hariç, Merkez Örgütündeki Müdürlüklerin bağlı olduğu Genel Sekreter iş düzeni açısından bunlar arasında gereken işbirliğini kurar. Personel dağılımını düzenler. Destek Hizmetler Sınıfı personelinin çalışması ile ilgili düzenlemeleri onaylar. Rektörlük için gereken araç ve donanımın sağlanması ve bakımı ile ilgilenir ve bu konuda gerekli önlemleri aldırır.

Yasalara göre Rektörlerin ve yardımcılarının belli aralıklarla yenilenmesi, Genel Sekretere idarede devamlılık sağlama açısından sorumluluk yüklemekte, idare örgütü ile Rektör arasında öncelikli bir bağlantı noktası oluşturmaktadır.

a. Muhasebe Müdürlüğü ve Bütçe Dairesi Başkanlığı:

Üniversite Merkez Örgütünün ilk birimlerinden olan Saymanlık Müdürlüğü doğrudan Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne bağlı bir birimdir. Müdür ve tüm personel Maliye Bakanlığı tarafından atanmaktadır.

1980 yılında Ankara Üniversitesi Saymanlık Müdürlüğü "Muhasebe Müdürlüğü ve Bütçe Dairesi Başkanlığı" olmuştur. Günümüzde Daire Başkanı, Başkan Yardımcısı ve bir kısmı Fakülte kadrolarında olan 33 personelden oluşmaktadır.

Üniversite Muhasebe Müdürlüğü ve Bütçe Dairesi Başkanlığının görevleri:

Üniversite bütçesini yapmak, yapılan harcama ve yatırımların mevzuata, hükümet politikasına ve Devlet Planlama Teşkilatınca saptanan ilkelere uygunluğunu sağlamak ve kesin hesap hazırlanmasıdır.

* Günümüzde Üniversite'de 67 adet ilk dört dereceden personel kadrosu bulunmaktadır.

b. **Özel Kalem Müdürlüğü:**

Uzun süre bir Rektör sekreterinden ibaret olan Özel Kalem Müdürlüğü, 1750 sayılı kanunla Rektör Yardımcılıklarının ortaya çıkmasından sonra gelişti, Günümüzde 4 personelle çalışmakta olan Özel Kalem Müdürlüğü Rektör ve Rektör Yardımcıları için gerekli sekreterlik hizmetlerini karşılamaktadır.

B) KÜTÜPHANE MÜDÜRLÜĞÜ

Kuruluş ve Tarihçesi

1933 yılında “Yüksek Ziraat Enstitüsü” kurulduğunda Alman elemanlar tarafından enstitü kütüphanesi olarak açılmıştır. Eldeki kaynaklara¹ göre 1933 yılı “E” kadrosu.

1. Kütüphane Müdürü

1. ” memuru

1. ” ” muavini.

1. Tercüman

kadrosu verilmiş maaş ve ücretleri ile tesbit edilmiştir.

Kütüphane, 100 kişilik okuma salonu, üç katlı kitap deposu ve yanmaz materyalden yapılmış raf ve teçhizat ile çok kullanışlı bir şekilde 1 numaralı binada, Dekanlık, tören – konferans salonu ve matbaa camiası içinde inşa edilmiş bulunmaktadır.

Kitaplığa başlangıçta Alman Hükümeti tarafından onbinlerce kitap ve süreli yayım bağışlanmış ve yayınlar devamlı gönderilerek kıymetli bir koleksiyon temin edilmiştir. O zamanlar Ortadoğu ve Balkanlarda eşine az rastlanan modern bir kitaplık niteliğine kavuşturulmuştur.

Öğrenci ve öğretim kadrosunun, eğitim, öğretim ve araştırma faaliyetlerinde kitaplardan ve diğer yayınlardan en geniş şekilde faydalanabilmesi sağlanmıştır.

Kütüphanenin müdürlüğünü uzun yıllar Her Dr. Stummwol adlı bir Alman yapmıştır. Koleksiyonu daha ziyade Almanca eserler teşkil ettiği için “D” cetvelinden kısa süreli (6 ay-1 yıl) olmak üzere Alman elemanlar çalıştırılmıştır.

1 Yüksek Ziraat Enstitüsü Yıllığı, Ankara, 1938.

16 Haziran 1933 tarih ve 2291 sayılı kanunla kurulan "Yüksek Ziraat Enstitüsü" 15 yıl sonra 7/7/1948 tarih ve 5234 sayılı kanunla Ankara Üniversitesi camiasında "Ziraat Fakültesi" adıyla çalışmalarına devam etmeğe başladığında kütüphanenin de Rektörlüğe bağlanarak faaliyetini sürdürdüğünü görüyoruz.

Kütüphaneye, uzun yıllar Ziraat Bakanlığı yapan Muhlis Erkmen'e izafeten MUHLİS kütüphanesi ismi verilmiş² olup, hâlen Ankara Üniversitesi MUHLİS kütüphanesi olarak faaliyetini sürdürmektedir.

Amaç

Kütüphanenin amacı öğretim üye ve yardımcılarına, araştırmacı kadrosuna, Ankara Üniversitesi Fakülteleri öğrencilerine ve dışardan baş vuranlara, araştırma ve eğitim olanaklarını sağlamak ve bu hususta yardımcı olmaktır.

Örgütlenme ve Yönetim

Kütüphane Müdürlüğü, müdür ve memurlarından kurulur. Kütüphane müdürü,

- a) Kütüphanecilik eğitimi yapmış yüksek tahsilli, kütüphanenin baş sorumlusu olarak tüm hizmetlerin yürütülmesini sağlar.
- b) Kütüphanedeki görevlilerin ön sicillerini düzenler.
- c) Kütüphane işleri ile ilgili aylık ve yıllık raporları düzenler.
- d) Kütüphaneye alınması gereken yayınlar ile diğer ihtiyaçların sağlanması hakkındaki önerilerini Rektörlüğe bildirmekle yükümlüdür.

Kütüphane Görevleri

- a) Satın alınacak eserler ile çeşitli kanallardan sağlanan periyodik, mikrofilm v.b. diğer yapıtların demirbaş kayıtlarını yaparak, bibliyografik künyelerini uygulanan kataloglama kurallarına göre düzenleyip fişlemek, sınıflamasını yapmak, literatür fişlerini hazırlamak.

² Akman Prof. Dr. Arif, Türkiye'de Ziraat Yüksek Okulu Reformunun Anatomisi, Ankara,, s. 46.

- b) Kütüphaneye gelen eserlerin etiketlenmesini, gerekenlerin ciltlenmesini ve onarımlarını sağlamak.
- c) Bibliyografya ve katalogları tarayarak, öğretim üyelerini ve öğrencileri ilgilendiren yayımları okuyucu hizmetine sunmak.
- d) Yaz tatilinde Kütüphanenin yıllık revizyon ve kontrolünü yapmak.
- e) Kütüphaneye gelen yayınların bibliyografik listelerini 2-3 ayda bir okuyucu hizmetine sunmak.

Okuyucuya Yönelik Görevler

- a) Okuyucuya yararlı olmak amacıyla bibliyografya, okuma, periyodik (sürekli yayınlar) ve dokümantasyon servisleri ile yürütülen görevleri yapmak.
- b) Araştırmacıların her türlü kaynak çalışmalarına yardımcı olmak, gerektiğinde yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapmak.
- c) Yeni gelen eserleri, saptanan süre boyunca (15 gün) okuyucunun kolayca görebileceği şekilde sergilemek.
- d) Ödünç verme ve zamanında teslim alma işlemlerini aksatmadan yürütmek

Kütüphaneden Yararlanma

- a) Kütüphaneden öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, öğrenciler ve üniversite personeli ile dışarıdan başvuracak araştırmacı ve okuyucular yararlanırlar.
- b) Öğrenciler kimlik kartlarını göstererek, dışarıdan başvuranlar, Kütüphane Müdüründen izin alarak ve herhangi bir hüviyet bırakarak yararlanabilirler.
- c) Kütüphaneden yararlanacak tüm kişiler, sorumlu memura danışarak gerekli işlemi yapmak, sigara içmemek, gürültü ve diğer rahatsız edici herhangi bir durum yaratmamak ve koşullara uymakla yükümlüdürler.
- d) Bu koşullara uymayanlar, geçici veya devamlı olarak kütüphane olanaklarından faydalanamazlar.
- e) Lugat, ansiklopedi v.b. gibi müracaat eserler kütüphane salonundan dışarı çıkartılmadan, sadece salonda okumak

için okuyucu hizmetine sunulur. Öğretim üyelerine aynı gün iade şartı ile makbuz mukabili verilebilir.

- f) Kütüphanenin açık bulunduğu gün ve saatler mesai saatleri içindedir.
- g) Okuyucu kütüphaneden aldığı eserleri iyi kullanmaya, yırtılması ya da bozulması halinde yahutta kaybettiği takdirde o günkü piyasa fiyatına göre ödemek mecburiyetindedir. Bu ödeme hiç bir yasal formaliteyi gerektirmez.
- ğ) Öğrenciler yukardaki koşullar altında yalnız kitaplar için ödünç alma olanağından yararlanabilirler.

Diğer Hususlar

- a) Kütüphanenin fiziksel düzeni kütüphane müdürlüğünce yapılır.
- b) Kütüphaneden herhangi bir şikayeti olan kimse bu hususu yazılı olarak kütüphane müdürüne bildirir.

Kitap Temini

- a) Satın alınarak,
- b) Bağış yoluyla,
- c) Üniversitelerarası Kurul kararı ile alınan 17. madde gereğince Türkiye Üniversitelerinin bir diğerine yayınlarını göndermekle yükümlü olması nedeni ile devamlı gönderilen yayınlar.

Kolleksiyon

Hâlen 60.000 kitap, 15.000 periyodikten ibaret zengin bir koleksiyona sahiptir.

Organizasyon

Kütüphaneye gelen yayınlar "aksesyon" a göre ve boy esası üzerine (A-B-C) olarak organize edilir ve "Türk Alfabetik-Enstrüksiyon" kaidelerine uyularak fişlenir.

Almanlar zamanında yapılmış bir sistematik katalog mevcuttur. Uluslararası sisteme göre de 1970 senesinden itibaren "Dewey onlu tasnifi" uygulanmaktadır.

Karteks "Lugat Kataloğu" na göre, yani (Yazar, kitap adı, çeviren, derleyen v.b.) fişlerin hepsi birarada alfabetik olarak düzenlenmiştir.

Personel

	Kadro
Kütüphane Müdürü: kadrosu	4. derecesi
" Memuru	5. "
" "	6. "
" "	6. "
" "	7. "
" "	9. "
" "	7. "
" "	9. "
Mütercim	6. "

Teknik Hizmetler

Kitabın kütüphaneye maledilip okuyucuya hazır hale getirilinceye kadarki hizmetler teknik hizmetlerdir.

Aksesyon: Kitabın kütüphaneye kazandırılması:

a) satın alma, b) bağış, c) mübadele olarak üç şekildedir.

Kütüphanenin Fonksiyonu

1. Kütüphaneye materyalin toplanması,
2. Teçhizatın temini,
3. Mali kaynaklar,
4. Materyalin organizasyonu,
5. Müracaat hizmeti (okuyucunun kütüphane kaynaklarından faydalanması konusundaki yardım),
6. Üniversitenin amacına (eğitim politikasına) yardım,
7. Bu hizmetlerin gerçekleştirilmesi için personel temini olarak sıralanabilir.

1981 Yılı Okuyucu Durumu

- 1) Ocak
2) Şubat 350 Kitap alınmış, günde 40-50 Öğrenci Kütüphaneden yararlanmıştır.
3) Mart

	GÜNLÜK		AYLIK	
	Okuyucu	Okunan Kitap	Okuyucu	Okunan Kitap
4) Nisan	50	70	1246	1532
5) Mayıs	90	95	1410	1942
6) Haziran	110	150	1587	2375
7) Temmuz	35	50	616	946
8) Ağustos	(YAZ TATİLİ AYI)			
9) Eylül	75	80	695	758
10) Ekim	70	75	967	1005
11) Kasım	35	45	1029	1205
12) Aralık	40	50	1933	2362
				24 Elden
			9483	12 149
			Genel Toplam.	Genel Toplam

C) YAZI İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Müdürlük Üniversitenin büyük ağırlık taşıyan ve anahatlarıyla aşağıda belirtilen işlerini yürütmekle görevli kılınmıştır:

1. Senato gündeminin hazırlanması, davetiye ve komisyon raporları ile birlikte dağıtımı,
2. Senato kararlarının yazılması, işlemleri, ilgili büro ve makamlara dağıtımı,
3. Yönetim Kurulu gündeminin, kararlarının yazılması, işlemleri ve dağıtımı,
4. Yükseköğretim Kurulu ve Üniversitelerarası Kurul ile ilgili karar ve yazışmalar,
5. Üniversite açılış törenlerinin hazırlık ve organizesi,
6. İhaleler, alım-satımlar, döner sermaye işletmelerine ait işler,
7. Diplomaların onaylanması,
8. Kültürel ve bilimsel konulardaki yazışmalar,
9. Sıkıyönetimle ilgili yazışmalar,
10. Yönetmeliklerin hazırlanması, yayımı,
11. Diğer günlük yazışmalar,

Bu işleri, Müdür, Şube Müdürü, 1 Şef ve 4 Memur kadrosuyla yürütmektedir.

d) BASİMEVİ MÜDÜRLÜĞÜ

1962 yılında Basın Müdürlüğü kurulmuş aynı yılın Haziran ayın da da Ankara Üniversitesi Basımevi çalışmaya başlamıştır.

Ancak, 1962 yılından bu yana müstakil bir binaya sahip olamayan Basımevi, Ziraat Fakültesi Dekanlık binası zemin katında çalışmaktadır Ankara Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi yanındaki yeni binası tamamlanmış olup, elektrik bağlantısı konusunda Rektörlük ve Ankara Belediyesi arasındaki anlaşmazlık çözülmemiş olduğundan 1,5 yıldan beri yeni binasına taşınamamıştır.

Basımevi bugün, 1 Müdür, 1 İşletme Şefi, 1 Döner Sermaye Saymanı, 19 Memur ve 53 işçi ile çalışmalarını sürdürmektedir.

Basımevinin 1962'den beri faaliyet ve Yönetim Kurulu şöyle özetlenebilir:

1962-1981 yıllarında Basımevinde Üniversite ve Fakültelerine basılan eserlerin listesi:

1. Basılan çeşitli kitap sayısı	...	2.500 adet
2. Basılan kitapların baskı miktarı	...	5.500.000 adet
3. Basılan kitapların forma sayısı	...	26.000 forma
4. Basılan çeşitli matbu evrak sayısı	...	3.500 kalem

1962-1980 TARİHLERİ ARASINDA BASİMEVİ YÖNETİM KURULU GÖREVİNİ YÜRÜTENLER:

1- DÖNEM:	Prof. Dr. Celâl Tarıman	Başkan
	Prof. Dr. Nevzat Güralp	Üye
	Prof. Dr. Neşet Çağatay	"
	Muzaffer Üçdoğan	"
	Salâh Bırsel	"
2- DÖNEM:	Ord. Prof. Dr. Suut Kemal Yetkin	Başkan
	Prof. Dr. Cahit Önen	Üye
	Prof. Dr. Muvaffak Akman	"
	Muzaffer Üçdoğan	"
	Salâh Bırsel	"
3- DÖNEM:	Prof. Dr. Nazım Özkazanç	Başkan
	Prof. Dr. Akif Kansu	Üye
	Doç. Dr. Rüçhan Işık	"
	Nezihe Başoğlu	"
	Salâh Bırsel	"

4- DÖNEM: Prof. Dr. Nazım Özkazaç Başkan

Prof. Dr. Şerafettin Turan Üye

Doç. Dr. Rüçhan Işık "

Nezihe Başoğlu "

Salâh Bırsel "

5- DÖNEM: Prof. Dr. Nazım Özkazaç Başkan

Prof. Dr. Şerafettin Turan Üye

Doç. Dr. Rüçhan Işık "

Nezihe Başoğlu "

Y. Kaya Sarıcıoğlu "

6- DÖNEM: Prof. Dr. Nazım Özkazaç Başkan

Prof. Dr. Şerafettin Turan Üye

Doç. Dr. Seyfullah Ediz "

Nezihe Başoğlu "

Y. Kaya Sarıcıoğlu "

7- DÖNEM: Prof. Dr. Nazım Özkazaç Başkan

Prof. Dr. Şerafettin Turan Üye

Prof. Dr. Fatma Varış "

Nezihe Başoğlu-Cahide Çetin "

Y. Kaya Sarıcıoğlu "

Not: Prof. Dr. Nazım Özkazaç 29.6. 1970 tarihinden 28.11.1980 tarihine kadar Basımevi Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmüştür.

Basımevi Müdürlüğü Görevini Yürütenler:

Salâh Bırsel

Y. Kaya Sarıcıoğlu

Sorumlu Saymanlık Görevini Yürütenler:

Özer Oktay Arar

Y. Kaya Sarıcıoğlu

Ünal Sopacı

Taner Demir

A. Kerim Beşkaya

İşletme Şefliği Görevini Yürütenler:

Adem Baykan

Suat Teker

Adem Baykan

Faruk Çınar

**E) HABERLEŞME-İSTATİSTİK VE ÖĞRENCİ İŞLERİ
MÜDÜRLÜĞÜ
VE
TÜRKÇE KURSU MÜDÜRLÜĞÜ**

Haberleşme ve İstatistik Müdürlüğü 1962 yılında kurulmuştur. Müdürlüğün ilk Türkiye açısından ilginç görevi 1962 yılında Ankara Üniversitesi çapında yapılan ilk merkezî giriş sınavını gerçekleştirmesidir; bu 1963 yılında tekrarlanmış, 1964 yılında ise Üniversitelerarası Kurul'ca 1964 başlarında kabul edilen bir yönetmelik kapsamında, "Üniversitelerarası Giriş Sınavı"na dönüşmüştür. İlk Üniversitelerarası Giriş Sınavı'na 33.763 aday başvurmuştur.

1965 yılında Üniversitelerarası Giriş Sınavının organizasyonu-İstanbul Üniversitesine devredilmiş, Ankara Üniversitesi ise Giriş Sınavı'nın "Ankara İl Yönetimi" olarak adlandırılan, Ankara içi organizasyonunu yapmıştır. Ankara'da sınava girecek olan adaylara sınav yeri ve gözetmen tesbit etmek, sınav evrakının dağıtımı, toplanması ve korunmasıyla ilgili sorumluluğu üstlenmiş olan İl Yönetimi, her yıl, Ankara Üniversitesi, Rektörü tarafından görevlendirilen bir öğretim üyesiyle birlikte gerçekleştirilmiştir. 1978 yılında Ankara'da sınava giren öğrenci sayısı 120.000'i bulmuştur. Bu yıldan sonra İl Yönetimi işlemi araç, gereç ve donatım bakımından daha uygun olanakları olan ODTÜ'ye devredilmiştir.

Müdürlük 1972 yılında "Haberleşme-İstatistik ve Öğrenci İşleri Müdürlüğü" adını almıştır. Üniversite yasalarında öğrenci işleriyle ilgili yetkilerin Fakülte Yönetim Kurullarına verilmesi nedeniyle Haberleşme-İstatistik ve Öğrenci İşleri Müdürlüğünün, öğrenci işleriyle ilgili başlıca görevi, her yıl Üniversite Kontenjanlarının tesbitini sağlayarak ÜSYM'ye bildirmek, Üniversiteye Giriş Sınav sonuçlarını Fakültelere iletmek, Üniversite Yönetim Kurulunda kayıt esaslarının tesbitini sağlamak ve Türkiye çapında duyurmak, kayıtları izleyerek sorunların çözümüne yardımcı olmak ve kontenjanların dolmasını sağlamaktır. Müdürlük Ankara Üniversitesine giriş işlemlerinin birörnek olmasını sağlamıştır.

Öğrencilikle ilgili yasal sorunların çözümü Hukuk İşleri Müdürlüğüne devredilmektedir.

Resmî adına karşılık baştan beri "Enformasyon Müdürlüğü" diye anılan Müdürlüğün diğer görevleri Türkiye içinde ve dışında verilen çeşitli bursları, bilimsel toplantıları, kursları duyurmak, Türk ve yabancı kuruluşlara Ankara Üniversitesini tanıtıcı metin-

leri ve diğer bilgileri hazırlamak, yabancı dildeki yazışmaları yürütmek ve yabancı ülkelerde Üniversiteyi tanıtıcı broşürler hazırlamaktır. Bunların sonuncusu "University of Ankara" adlı broşürdür.

Müdürlük 1975 yılından beri Ankara Üniversitesi Türkçe Kursu'nun işlemlerini de yürütmektedir. Şu anda Müdürlükte çalışan personel Müdür, Şube Müdürü, Şube Müdür Yardımcısı, 1 çevirmen, ve 5 memurdan ibarettir.

Ankara Üniversitesi Türkçe Kursu:

Yönetmeliğinde belirtildiği gibi, Kursun amacı yabancı öğrencilere Türkçe öğretmektir. 1962 yılında kurulan Kursu idarî kadro temin edilmemiş, işlemleri Rektörlük bürolarınca yürütülmüştür. 1975 yılında yabancı dildeki yazışmaların çoğalmasından dolayı işlemler Haberleşme-İstatistik ve Öğrenci İşleri Müdürlüğüne "geçici bir süre" kaydı ile verilmiştir. Bunun nedeni Ankara Üniversitesi Senatosunun 8.3.1976 tarih ile 2109 sayılı kararı ile yönetmeliği kabul edilen "Yabancı Diller Yüksek Okulu"dur; bu yönetmeliğin 2. maddesinin (d) fıkrasına göre Türkçe öğretimi bu okula devredilmiştir. Ancak okul kadrolarının çıkmadığı için bu düşünce gerçekleştirilmemiştir. Müdürlük bugün de Türkçe Kursunu fiilen yönetmektedir. Kursun şimdiki Müdürü D.T.C.F.'den Prof. Dr. Hasibe Mazıoğlu'dur.

Haberleşme-İstatistik ve Öğrenci İşleri Müdürlüğü'nün Üniversiteyi dış ülkelerde tanıtma girişimi Kursu fazlasıyla etkilemiş, 1975-80 yılları arasında Kurs öğrencilerinin sayısı iki katına çıkmıştır (1979-1980'de 1002 kayıt). Bu da, 3 öğretmen kadrosu olan ve kendine ait yeri olmadığı için iki yılda bir değişik bir fakültede öğretim yapan Kursu zor durumda bırakmıştır. Rektörlük, konuyu Senato'ya getirmiş, Senato 26.5.1981 tarih ve 5998 sayılı kararı ile Kursun Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi bünyesinde yapılmasının uygun olacağına karar vermiştir. Ancak Fakülte bu konuda hiç bir öneride bulunmadığı için Kursun işlemleri aynı koşullarda sürdürülmektedir.

Kuruluşundan beri Kursu toplam 7500 öğrenci kayıt yaptırmış, 1918 öğrenci Kurs Bitirme Belgesi almaya hak kazanmıştır. (İstatistik tablosu ektedir).

Belirtildiği gibi 3 öğretmen kadrosu olan Kursu gerektiğinde ek ders ücretle eleman sağlanmaktadır. Yersizlik nedeniyle dersler saat 17-19 arasında yapılmaktadır.

Müdürlüğün tanıtıcı yayınları arasında yer alan ve Türkçe Kursu öğrencilerine yardımcı olmak amacıyla hazırlanan "Türk

Üniversiteleri: 1980-1981 Öğretim Yılı Yabancı Uyruklu Öğrenci Kayıtları” adlı broşürün, bu alandaki düzensizliği topluca ortaya koymasıyla, ÜSYM-Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı sisteminin kuruluşunda etkin olmuştur.

Müdürlük son olarak “Ankara Üniversitesi Bülteni” çıkarmaya başlamıştır.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ TÜRKÇE KURSU

Öğretim Yılı	Kayıtlı Öğrenci	Sınava Giren Öğr.	Diploma Alan Öğr.
1962-1963	19	17	17
1963-1964	71	22	14
1964-1965	70	33	26
1965-1966	102	59	53
1966-1967	103	31	31
1967-1968	200	74	72
1968-1969	298	153	74
1969-1970	260	127	109
1970-1971	167	120	60
1971-1972	290	146	146
1972-1973	354	130	118
1973-1974	375	106	95
1974-1975	447	211	149
1975-1976	604	215	154
1976-1977	675	116	96
1977-1978	650	128	117
1978-1979	907	238	223
1979-1980	1002	285	223
1980-1981	603	216	136
1981-1982	327		
TOPLAM:	7524	2427	1918

F) MEDİKO-SOSYAL MERKEZİ

Ankara Üniversitesi Mediko-Sosyal Merkezi 1965 yılında kurulmuştur. Öğrencilerinin ruh ve beden sağlıkları ve sosyal sorunları ile ilgilenen bir kuruluştur. 1976 yılından itibaren Ankara Üniversitesi çalışanları ile bunların bakmakla yükümlü oldukları yakınlarının tedavilerini de üstlenmiştir.

Amacı, öğrencilerin ruh ve beden sağlıkları bakımından daha sağlam, öğrenim yönünden daha başarılı olmalarını sağlamak, toplumsal bilgi ve becerilerinin gelişmesine yardım etmektir. Mediko Sosyal Merkezi aynı zamanda bir eğitim ve araştırma merkezidir. Konservatuarın karşısında Talatpaşa Bulvarı, Dikimevi-Cebeci adresinde beş katlı bir binada çalışmalarını sürdürmektedir. Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olup, Merkez Komitesi ve Merkez Müdürü tarafından yönetilmektedir.

Mediko-Sosyal Merkezinin ilk yönetmeliği 23.2.1965 tarih ve 11935 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Daha sonra, 3 Ağustos 1968 tarih ve 12967 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan yönetmelik kabul edilmiştir.

Mediko-Sosyal Merkezi bünyesinde kurulan Anaokulu'nun yönetmeliği 9.4.1979 tarih ve 16604 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmış, Anaokulu 1981 yılı başında açılmıştır.

A) Sağlıkla ilgili çalışmalar.

Sağlıkla ilgili bir şikayetle Merkeze başvuran öğrenciler, Merkez doktorları tarafından ücretsiz muayene edilir ve ilaçları anlaşmalı eczanelerden gene ücretsiz olarak alınır. Merkez doktorları uygun görürse Tıp Fakültesi veya diğer Devlet Hastanelerine sevk ederler. Öğrenciler, bu hastanelerde de ücretsiz tedavi görür, gerektiğinde ücretsiz ameliyat da olabilirler.

Merkezde Dahiliye, K.B.B., Göz, Göğüs Hastalıkları, Diş ve Psikiyatri bölümleri vardır. Doktoru bulunmayan Deri, Cerrahi, Nisaiye v.b. şikayetlerle gelen öğrenciler gene Merkez doktorlarının sevgiyle diğer hastanelere gönderilirler. Bölümler 8.00-17.00 arası, Cumartesi, Pazar ve resmi tatiller dışında hergün açıktır. Öğrenciler kişisel sağlık fişi tanzim edilir; bütün işlemler buna göre yapılır.

Mediko-Sosyal Merkezi hastalanmayı önleyici çalışmalar da yapar. Her öğrencinin Üniversiteye girişinde akciğer mikro filmi çekilir,

tüberküloz taraması yapılır. Alınan sonuçlara göre, öğrenciler tedaviye alınır. Merkeze başvurduğuna ve bu filmi çektiğine dair sağlık raporu getirmeyen öğrencinin fakülteye kaydı yapılmaz.

Öğrenciler yıllık 250 TL. sağlık aidatı, A.Ü. Türkçe Kursu öğrencileri 100 TL. bakım aidatı ödemek koşuluyla Mediko Sosyal Merkezinin tüm olanaklarından yararlanabilirler. (Türkçe kursu öğrencilerinin yalnız tedâvisi yapılır. İlaç gideri ödenmez.)

A) Sosyal Çalışmalar

Merkez, sosyal, kültürel ve çeşitli sportif çalışmalarla öğrencinin boş zamanlarını değerlendirmeye çalışmaktadır.

Merkez kütüphanesi 200 kişilik okuma salonu ve 7000 civarında kitapla öğrencinin yararlanabileceği biçimde düzenlenmiştir. Kütüphane ve okuma salonu saat 8.00 ile-17.00 arasında açık bulunmaktadır.

Merkezin Sosyal Servisi öğrenciler için Ankara'yı tanıtıcı bir rehber hazırlamıştır. Ayrıca Ankara'daki çeşitli sanat, kültür, spor çalışmalarını ve her türlü yurt içi, yurt dışı burslarla ilgili bilgiler öğrencilere duyurulmaya çalışılmaktadır.

Sosyal servis bir yıldır yürüttüğü çalışmalar sonunda Mediko Sosyal Merkezine bağlı olarak Üniversite personelinin 3-6 yaş arası çocuklarının bakımı ve eğitimi sorununu çözümlemek üzere bir Anaokulu açmıştır. Anaokulu kapasitesinin % 10'u öğrenci çocuklarına ayrılmıştır.

Merkezin spor servisi halen A.Ü.Spor birliğiyle ortak çalışmalarını sürdürmektedir. Spor salonunda folklor, voleybol, güreş, boks v.b. türlü spor çalışmaları yapılmaktadır.

A.Ü. Mediko Sosyal Merkezi bu günkü olanakları ve toplumsal koşulları çerçevesinde öğrenci ve personele bu hizmetleri vermeye çalışmaktadır.

Önümüzdeki yıllarda Merkezin tüm olanakları ile yeni bir siteye kavuşturulması istenmektedir. Bu gerçekleştiği takdirde eksik olan servisleri tamamlayarak sosyal, kültürel ve sportif alanlarda daha fazla hizmet vermesi amaçlanmaktadır.

G) ZAT İŞLERİ (ÖZLÜK İŞLERİ) MÜDÜRLÜĞÜ

Günümüzde 1 Müdür, 3 Şube Müdürü, 1 Şef ve 23 memurdan oluşan Zat İşleri Müdürlüğü aşağıdaki işleri yapmaktadır:

Sicil ve Emeklilik Şubesi Müdürlüğü

- a) Emeklilik işlemleri ile ilgili yazışmalar,
- b) Sicillerin işlenmesi ve açılması,
- c) Yurtiçi, Yurtdışı ve askerlik borçlanmaları,
- d) Naklen tayin işlemleri,
- e) Devir işlemleri,
- f) Emekli Sandığından borç para almak için hizmet cetveli çıkarma.
- g) Gerekli yazışmalar.

Tayin ve Muamalat Şubesi Müdürlüğünün Yaptığı İşler:

- a) Yurtiçi-Yurtdışı görevlendirmeler,
- b) Pasaport işlemleri,
- c) Okutman, Uzman tayinleri
- d) İzin ve raporlar,
- e) Askerlik tecilleri
- f) İlmi dosyaların temini,

Evrak Şefliği

- a) Dosyalama,
- b) Gelen ve giden evrakların kayıt işlemleri.

Kadro Tayin ve Terfi Şubesi Müdürlüğü

- a) Tayin
- b) Terfi
- c) Adaylık kaldırma,
- d) İstifa, müstafi sayma.
- e) Yevmiyeli işçiler (Tayin, terfi, adaylık, izin ve istifa yazışmaları),
- f) Sözleşmeli yabancı uyrukluların yazışmaları,
- g) Askerlik değerlendirilmesi,
- h) Kadro değiştirme,
- ı) Tahsil değerlendirme,
- i) İstatistik yapmak (Kadrolar ile ilgili),
- j) Güvenlik soruşturma yazışmaları
- k) Gerekli yazışmalar,

I) YAPI İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Üniversitesi Yapı İşleri Dairesi, 1963 yılında Üniversite yapılarının projelendirilmesi ve inşaatlarının kontrollüğü için küçük bir grup olarak göreve başladı.

Üniversitenin gelişen bünyesi, günün koşullarına uyma gereği ve artan mekan isteklerine cevap verebilmek için 1967 yılında geniş kadrolu bir İnşaat Dairesi Başkanlığına dönüştü.

Mimarî proje, inşaat, elektrik, tesisat mühendisliği proje hizmetlerinin yanı sıra, kontrollük görevini de yürütmeğe devam etti.

Çukurova Üniversitesi için Merkezde gerçekleştirilen yapıların yanı sıra Ankara Üniversitesinin kuruculuğunu üstlendiği Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Elazığ Fırat Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Diyarbakır Tıp Fakültesi, Üniversite kampüs yarışmasının program çalışmaları, Antalya Tıp Fakültesi Hastanesi, Dekanlık tadilat onarım işleri, prefabrik yapılarının projelendirilmeleri, Veteriner Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Uygulama Çiftlikleri projeleri Yapı İşleri Dairesinin Ankara Üniversitesinin Ankara dışındaki proje ve inşaat çalışmalarının bir bölümünü oluşturur.

Geniş ve değişik bölgelere dağılan yapı işlerini ve araştırmalarını yürütmekte olan kadro 1981 yılı sonlarında 53 memur ve 83 işçi statüsünde, toplam 136 kişiden oluşmaktadır.

1963 yılından bugüne kadar gerçekleştirilen eğitim ve sağlık yapıları, spor salonları, sosyal tesisler, idarî yapılar toplamı yaklaşık 500.000 m² dir.

J) VEHBİ KOÇ ÖĞRENCİ YURDU MÜDÜRLÜĞÜ

Vehbi Koç Öğrenci Yurdu, 3.6.1949 tarihinde Ankara 11. Noterliğince düzenlenen devir senediyle Ankara Üniversitesine hibe edilmiştir.

Yurdun ilk yönetmeliği 1 Mayıs 1951 tarihinde yürürlüğe girmiştir ve günümüzde de yürürlüktedir.

1.5.1951 tarihinde hizmete açılan yurda Ankara Üniversitesine bağlı Fakülteler ve Yüksek Okul öğrencileri kabul edilmektedir.

Öğrencilerin barınma, iase ve diğer sosyal ihtiyaçlarını en iyi ve ucuz olarak karşılamak yurt yönetiminin başta gelen amacıdır.

Yurt 148 tek kişilik ve 92 dörder yataklı odadan ibarettir ve 240 kişi kapasitelidir. Genel mevcut, % 80 paralı yatılı, % 20 ise hibe şartı olmak üzere parasız yatılı öğrencilere tahsis edilmektedir.

Paralı yatılı kontenjanın 1/5 kadarı, kültür andlaşmaları yapılan ülkelerin mübadele ilkelerine göre doktora, uzmanlık çalışması yapan, veya lisans öğrenimi yapmak üzere gelen yabancı uyruklu öğrencilere ayrılmaktadır.

Parasız yatılı öğrenciler, hibe sözleşmesiyle yurt yönetmeliğinin ilkelerine göre verilen kontenjanlar nisbetinde, Fakülte ve Yüksek Okul Yönetim Kurullarının teklifi ve Üniversite Yönetim Kurulunun tasvibi ile yurda kabul edilmektedir.

1962 yılından itibaren döner sermaye işletmesi kurulmuştur.

Yurdun hizmete açıldığı tarihten itibaren "Yurt Amirliği" olarak görünen birim 1.11.1970 tarihinde "Yurt Müdürlüğü" haline dönüştürülmüştür.

Günümüzde yurt personeli, Müdür, Müdür Yardımcısı, 1 Doktor, 1 Hemşire, Sorumlu Sayman, Teknisyen, 6 memur ve 28 hizmetliden oluşmaktadır.

J) BÜTÇE MÜDÜRLÜĞÜ

Üniversitemiz Rektörlüğü bütçe tasarısı 1973 malî yılına kadar Genel Sekreterliğe bağlı tahakkuk merkezince yapılarak Muhasebe Müdürlüğüne intikal ettirilirken, 1973 malî yılında uygulanmaya başlanılan programla Bütçe Tatbikatı, Bütçe Tahakkuktan ayrılarak birer şeflik haline getirilmiştir.

Program bütçe uygulaması ile bütçe hazırlanışı gelişerek bir disiplin altında tutulması uygun görülmüştür. 13.11.1971 tarih ve 7/3434 sayılı kararnamede Ankara Üniversitesine ait bölüm 21.7.1976 tarih ve 7/12542 sayılı Kararname ile Bütçe şefliği bir Müdürlük haline getirilmiştir. Bütçe Müdürlüğünün yeri Rektörlük Merkez örgütünde yer almıştır. Fakülte bütçeleri, merkez örgütü bütçesi ile Muhasebe Müdürlüğü arasındaki bağlantı sağlanmıştır.

Bütçe Müdürlüğü, bugün bütçe hazırlanışı yanısıra çok az bir personel ile tahakkuk, mutemetlik, özlük hakları, satınalma, ayniyat ve depo hizmetlerini de yürütmektedir.

K) HUKUK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara Üniversitesinin Hukuk İşleri, 1971 yılına kadar, Hukuk Fakültesi öğretim elemanlarının yardımı ve sözleşmeli Hukuk Müşavirleri tarafından yürütülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Yasasıyla sözleşmeli personel çalıştırılması olanaksız hale gelince, 1971 yılında Üniversite Hukuk İşleri birimi oluşturularak bu birime kadrolu Avukat ve Hukuk Müşavirleri atanmış ve bu personelle davaların ve icra işlerinin kovuşturulması ile hukukî görüş bildirme hizmetleri karşılanmış bulunmaktadır.

4936 sayılı Üniversiteler yasasında Hukuk İşleri ile ilgili bir hüküm olmamasına karşın, 7.7.1973 tarihinde yürürlüğe giren 1750 sayılı Üniversiteler Yasasının 49'ncu maddesine "Her Üniversitede Rektörün emrinde ve Üniversite Yönetim örgütünün başında bir genel sekreter ile hizmetlerin gerekli kıldığı müdürler, *hukuk müşavirleri* ve bunların maiyetlerinde büro ve iç hizmet işlerini yapmak üzere memurlar ve diğer görevliler bulunur" hükmü konularak, Hukuk İşleri birimi hukukî bir kurum haline getirilmiştir.

1750 sayılı yasa, 2547 sayılı Yüksek öğretim yasasının 66. maddesi ile tamamen yürürlükten kaldırılmış, fakat bu yeni yasasının 51. maddesi hükmü ile de Hukuk Müşavirliğinin varlığı ve fonksiyonu kabul edilmiştir.

Ankara dışındaki Fakültelerin hukuki işleri, çoğunlukla Rektörlük avukatları, bazen de sözleşmeli avukatlar tarafından kovuşturulmakta ve bugün, Hukuk İşleri Müdürlüğünde bir Hukuk İşleri Müdürü, üç avukat ve üç de memur olmak üzere kadrolu yedi personel bulunmaktadır. Görevler 1136 sayılı Avukatlık Yasası, genel hükümler ve 2547 sayılı Yükseköğretim Yasasının ilgili hükümleri uyarınca yürütülmektedir.

Bu birimimizde; Çukurova Ziraat, Diyarbakır Tıp ve Antalya Tıp Fakültelerinin işleri dışında, 1971 yılından 1981 sonuna kadar 1500 adli dava, 1682 İdarî dava, 266 icra ile 443 idari soruşturma işi görülmüş ve yaklaşık 12.000 yazı ve hukukî mütalaa hazırlanmıştır.

III. BÖLÜM

FAKÜLTELER

HUKUK FAKÜLTESİ

1. FAKÜLTENİN KURULUŞ VE GELİŞMESİ

A) Ön Hazırlıklar

23 Nisan 1920 tarihinde, Anadolu'da ulusal kurtuluş mücadelesini yürütecek ve ileride yapıyeni bir devlet düzeninin temelini atacak Türkiye Büyük Millet Meclisi, kuruluşunun hemen ertesi günü hukuksal düzenlemelere girişti¹. İstanbul'daki "hukuka aykırı" hükümetin yapacağı işlemlerin yok sayılmasına karar verdiği için² otoritesini yurdun her yanında duyurabilmek amacı ile yasama ve yürütme yetkilerine büyük bir kıskançlıkla sarıldı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin başarmak zorunda olduğu binlerce iş vardı. Bunların nitelikleri üzerinde durmak gereksizdir. Konumuz bakımından önemli olan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetince adalet dağıtımının ne derece önemli temel bir etkinlik olduğunun kavranmış bulunduğunu ve bu hizmeti mümkün olduğu kadar aksatmadan yürütmek için gerekli tedbirler üzerinde çalıştığını kısaca göstermektedir. Gerçekten, Osmanlı döneminde açılan hukuk mekteplerinin-İstanbul Hukuk Fakültesi dışında-savaş sonunda kapatıldığını biliyoruz. Memlekete hukukçu yetiştiren tek kurum İstanbul Hukuk Fakültesi ise, hem çok az mezun veriyordu³, hem de bu kuruluştan mezun olanların Anadolu'da çalışma olanakları son derece sınırlı idi. Aslında, Osmanlı Devletinin son zama da Adliye Mesleğindeki personel eksikliğini gidermek için bazı tedbirler alınmıştı⁴. Böylece, yetenekli, ama öğrenim durumları elverişsiz

1 Daha 24 Nisan 1920'de ilk Kanun çıkarılmış, "Ağnam Vergisi Kanunu", Altı gün sonra da ünlü "Hiyanet-i Vataniye Kanunu" kabul edildi (No: 2).

2 6 Mayıs 1920, Kararname No: 2 ve 24 Mayıs 1920, Karar No: 2.

3 OĞUZÖĞLU Hüseyin Cahit: Ankara Hukuk Fakültesinin Kuruluşu ve İlk Yılları. (Ankara Hukuk Fakültesi 40. yıl Armağanı), Ankara 1966, s. 2

4 19 Receb 1331 ve 11 Haziran 1329 (1913) Tarihli "Hükkâm ve Memurin-i Adliye-nin Emrû İntihaplarına Dair Nizamname" ile "Kuzzatın İntihabına Mütelik Nizamnâme".

olan bazı adliye mensuplarının, ileri derecede hizmetlerde çalışması olanağı aranmıştı. İşte Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti ilk adımda, bu eski düzenlemeyi günün koşullarına göre yeni baştan değiştirdi ve 17 Teşrinisani 1336 tarihli ve 387 sayılı Nizamnameye ek olarak çıkarılan 388 numaralı ve 17 Teşrinisâni 1336 (17 Kasım 1920) tarihli bir talimatla, Adliye Mesleğindeki personelin bu arada özellikle kaza (ilçe) kadılarının (yargıçlarının) ne biçimde seçilip atanacaklarını saptadı.

Açıkça anlaşıldığı gibi, bu talimata göre “Mekteb-i Hukuk” ve “Mekteb-i Kuzat”tan mezun olmayanlar da yargıçlık dışı adliye hizmetlerine girebilecekleri gibi, yargıçlık da yapabilirler ve kuşkusuzdur ki, talimatın en önemli hükmü bu son noktadır. Talimatla, hukuk formasyonu olmayan kişilerin, türlü uygulamalarla bu mesleğin esaslarını kavrayabilmiş olabilecekleri kabul edilmekte ve bunun kanıtlanması için bir sınavın yapılması öngörülmektedir. Böylece 1920 yılı sonlarında herhalde birçok kişi yargıçlık ve diğer adliye mesleklerine intisap edebilmiştir. Ancak ne yazık ki, gerek yapılan sınavın niteliği, gerek bu sınavlar sonucunda kaç kişinin atanmasının yapıldığını saptayamadık⁵.

Fakat, alınan bu tür tedbirler yetersiz kalmış ve iyi yetişmiş, yetenekli yargıç ve adliye memurlarına ihtiyaç gün geçtikçe artmıştır. Bu durumda, doğrudan doğruya Ankara Hükümetinin istekleri doğrultusunda yetenekli hukukçular yetiştirmek için bir okul kurulması düşüncesi ağırlık kazanmaya başlamış ve bu düşünceler 16 Mart 1337 (1921) tarihinde Kastamonu Mebusu Abdülkadir Kemali Bey’in kanun teklifi (önerisi) ile ilk adımların atılmasına başlangıç olmuştur. Abdülkadir Kemali Bey, bu konuda hazırladığı kanun önerisinin kısa gerekçesinde, zaten az olan hukukçuların Birinci Dünya Savaşı sırasında daha okul sıralarından alınıp askere gönderildiklerini, bunların bir bölümünün şehid olduğunu, terhis olunanların ise öğrenimlerini tamamlamak için mektep bulamadıkları, bu durumun da adalet hizmetini aksattığını çok veciz bir dille anlatmıştır.

Maarif Encümeni, Abdülkadir Kemali Bey’in haklı gerekçesini dikkate almamış, sadece malî olanaksızlıklar nedeniyle, yani “ilkokullara bile bina, malzeme ve öğretmen bulunamadığı için” önerinin reddini istemiştir. Öneri ve mazbatanın Genel Kurul’da okunmasından sonra Bitlis Mebusu Yusuf Ziya Bey “Sahib-i teklif yoktur”⁶ diyerek görüşmenin bitirilmesini istemişse de Başkan: “Yusuf Ziya

⁵ Bunun saptanması için Adalet Bakanlığı Arşivinde uzun ve oldukça zahmetli bir çalışma yapmak gereklidir.

Bey hakkınız vardır, ama birçok arkadaşlar tesahüp etmişler, söz almışlardır” diyerek sözü, zamanın Adliye Vekili Refik Şevket (İnce) Bey’e vermiştir. Aşağıda konuşmasını aynen verdiğimiz Adliye Vekili, önerinin son derece acil ve önemli bir ihtiyacı gidermek amacı ile hazırladığını, iyi yetişmiş hukukçuların yurda sağlayacakları yararların çok büyük olacağını, hatta yurdu yalnız hukuk mektebine değil, üst düzeyde eğitim yapan türlü fakülteleriden oluşan bir üniversiteye ihtiyacı olduğunu söylemiştir.

Böylece, Refik Şevket Bey, Maarif Encümeninin tek yanlı görüşünü eleştirerek, hukuk mektebine gerçekten büyük bir ihtiyaç olduğunu, fakat salt bütçe zorunluluğu nedeniyle bu kurumun açılmasının ertelenmesini istemiştir⁶.

Öneri oya sunularak kabul edildiğinden görüşmeler sona ermiştir. Yalnız Karesi Mebusu Basri Bey ilginç bir soru sorarak “338 senesi bütçesine bu tahsisatın idhali suretiyle mi tehir edilecektir? Yoksa yalnız müzakeresi mi bütçeye talik edilecektir?” demiştir. Tehir önerisinin ifadesine göre Reis “Tekrar müzakere edilecektir” cevabını vermiştir. Böylece Hukuk Mektebi’nin açılması işi için TBMM’de tekrar tartışmaların yapılacağı da anlaşılmış oluyordu. İşin böylece kapatılması üzerine, hukuk devriminin stratejisini çizen Atatürk’ün soruna bizzat eğilmeğe başladığı anlaşıyor. Nitekim, Mustafa Kemal Paşa 1 Mart 1338 (1922) tarihinde, TBMM’in Üçüncü Toplantı Yılımı açarken devrimin yapılacağını anlattı. Daha henüz kesin zafer kazanılmadan, saltanat ve halifelik kaldırılmadan ortaya atılan bu düşüncelerin Türkiye Cumhuriyeti Hukuk Tarihi açısından son derece önemi vardır.

Mustafa Kemal Paşa söylevinde üç ana düşünceyi kısaca işlemiştir: İlkönce Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin adli siyaseti üzerinde genel açıklamalarda bulunmuş, adalet dağıtımının vatandaşı yormayacak, hızlı ve hukuka en uygun biçimde cereyan etmesini iste-

6 BİLSEL’e göre: “Bu ilk teklifin saiki Umumi Harbin irfan ordusunu perişan etmiş olması, binlerce yüksek tahsil görmüş gençlerin muhtelif harp meydanlarında ölmüş bulunması ile bunların yerini doldurmadır”. Görülüyor ki Ankara’yı müstakbel devlet merkezi sıfatıyla yüksek bilgi müesseseleriyle donatmak ve İnkılâp hukukunu ve İnkılâp havasını yaymak fikri hiç yoktur. Adliye Vekili izahatında adli işlerin cencebilerle tesis olunacak münasebetlerde daima ileri sürülen bir dava olduğundan ve hâkimlerin hukuk malûmatı ile teçhiz edilmiş olarak işlerine sevketme vazife bulunduğundan bahsederek işi kapitülasyonlara ve adli istiklâl davasına bağlamıştır.” (Bk. BİLSEL, Cemil: Ankara Hukuk Fakültesinin kuruluşu, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi 1941-1942 Yılı, (1942 ?) s. 63 Bilsel’in bu düşüncesinde gerçek payı vardır. 1921 Yılında daha adli devrimler, Atatürk’ten başka kimsenin düşünemeyeceği konulardı. Ancak Refik Şevket Bey’in “Anadolu’da Darülfünun açmak” gibi yüksek bir ülküden söz etmesini de takdirle karşılamak gerekir.

miştir. Hemen ardından gelen cümlelerden anlaşılıyor ki, mevcut mevzuat içinde bu mümkün değildir. Bu nedenle gerekli düzenlemelere gidilecektir. Daha sonra Mustafa Kemal Paşa, bu düzenlemelerin nasıl yapılacağını açıklamaktadır, “Kanunlarımız, uygar ülkelerin mevzuatı düzeyine çıkarılacaktır, zira adalet mekanizmasının işlerine kimse karışmayacaktır.” Bunun anlamı, adli kapitülasyonların kaldırılmasıdır. Mustafa Kemal Paşa daha sonra hukuk düzeninin temeli olan Medeni Kanun üzerinde durmakta, Mecelle’nin eksiklerini ve yetersizliğini veciz biçimde göstermektedir. Mecelle’nin yenileştirilmesi gereğini gene Mecelle içinden çıkardığı açık bir hükümle ileri sürmektedir. Ezmanın tegayyürü ile ahkâmın tegayyürü inkâr olunamaz⁷. Şu duruma göre Medeni Hukuk reformu yapılacaktır. Bunun için hazırlıklar başlamıştır. Reformun, uygar devletlerdeki mevzuata göre ayarlanması da üstü kapalı biçimde belirtmiştir. “Dünya’da mevcut bilcümle medeni devletlerin kanun-i medeniyetleri hemen yekdiğerinin pek aynıdır”. Madem ki Türk Ulusu da uygar devletlerden aşağı değildir. Hukukunun da yüksek bir düzeye çıkarılması gerekir.

Mustafa Kemal Paşa daha sonra yeni yapılacak kanunları uygulamak için “yeni” hukukçuların yetiştirilmesini koşul olarak görmektedir. Bunun için de (Ankara’da) bir Hukuk Fakültesi açılacaktır. Atatürk’ün “Mektep” yerine “Fakülte” kelimesini kullanması da dikkate değer; O, her bakımdan yüksek bir bilimsel hukuk öğrenim ve araştırma kurumunu istiyordu. “Fakülte” kelimesini kullanması başka biçimde yorumlanamaz. Nihayet, Mustafa Kemal Paşa 1338 (1922) bütçesine bu “Fakültenin” kurulması için “lâzımgelen meblağın ithal edildiğini” bildirerek, Ankara Hukuk Mektebinin açılması için kesin buyruğunu vermiş oluyordu.

Ama, Mustafa Kemal Paşa’nın bu isteği bir süre gerçekleşmedi. Bu geçikmenin nedenlerini bilmiyoruz. Bu nedenleri araştıran Cemil Bilsel, “Refik Şevket Beyden ve bazı vekil arkadaşlarından” aydınlatıcı bir cevap alamamıştır⁸. Bilsel’in düşüncesi, birkaç ay sonra yapılacak büyük taaruz hazırlıkları dolayısı ile bu tür sorunlar üzerinde durmanın olanaksız bulunduğu⁹ ki bu haklı görüşe katılmaktan başka çare yoktur. Gerçekten Mustafa Kemal Paşa Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin 1. Dönem Dördüncü Toplantı Yılına açarken (1 Mart 1339-1923) yaptığı uzun konuşmasında, büyük zaferden ve saltanatın kaldırılmasından sonra ortaya çıkan genel

7 Mecelle, Madde 39.

8 Bilsel Yıllık (1942), s. 64-65.

9 Bilsel, Ay. yer.

siyasal durum üzerinde durmuş, bu arada sağlık ve ulaştırma işlerine kadar inen ayrıntılı bilgiler vermiş, ancak Ankara Hukuk Fakültesi'nin açılışı hakkında bir yıl önce söylediklerini tekrarlamamış, yapmayı düşündüğü hukuk devriminden de söz etmiştir¹⁰. Gene, İkinci Dönemi açarken verdiği söylevde de (13 Ağustos 1339 (1923), konumuzla ilgili işaretler yoktur.

Lozan Barışının imzalanması (24 Temmuz 1923), cumhuriyetin ve Mustafa Kemal Paşa'nın Cumhurbaşkanı seçilmesiyle başlayan yepyeni dönemde, artık, diğer devrimler gibi hukuk devriminden de açıkça bahsedilmektedir. Halifelğin kaldırılmasından üç gün önce 1 Mart 1340 (1924) günü Mustafa Kemal Paşa, İkinci Dönem Birinci Toplantı Yılıni açarken yaptığı konuşmada "İslâhat-ı Adliyeye" değinmiştir.¹¹

Mustafa Kemal Paşa, özellikle, "hukuk-ı medeniyete, hukuk-ı âilede takip edeceğimiz yol ancak medeniyet yolu olacaktır" derken, 1922 yılında yaptığı konuşmasının çarpıcı bir özetini veriyordu. Fakat yeni yapılacak kanunları kimlerin uygulayacağını, ancak İkinci Dönem İkinci Toplantı Yılıni açarken yaptığı konuşmada 1 Kasım 1340 (1924) söyler¹²: "Efendiler! Adliye ıslahat-ı umumiyesindeki esaslı tatbikat muamelâtın süratinde ve hâkim mesleğinin yüksek kıymet ve rağbetini tebarüz ettirmekte derhal tesirini göstermiştir. Gerçi memlekette adlî ihtiyacın temini için icap eden tekmil kanunların tedavini ve bilhassa kâfi adette hâkimlerin ve tali adliye memurlarının tedariki zamana muhtaçtır. Ancak büyük kanunlar ihzar olununcaya kadar, müstacel tadilatla, hayat-ı umumiyenin bir an evvel esasât-ı medeniyeye ibtina ettirilmesi elzemdir. Bu ciheti Meclis-i Ali'nin bilhassa nazar-ı tedkikine vazederim".

B) Ankara "Leyli Hukuk Mektebi"- "Adliye Hukuk Mektebi"

Mustafa Kemal Paşanın bu önemli konuşmasından üç gün sonra Halifelik kaldırıldı ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edildi¹³. Bu

10 Bk. Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri I (1919-1938), İstanbul 1945, s. 273-299. yalnız gencl eğitim politikasından söz ederken, Üniversite hakkındaki fikirleri dikkate değer: "Memleketin Darülfunun ve serbest meslekler hakkında takibedeceği yolu en asri bir zihniyetle idrak eden iyi bir Darülfünün heyetine ve bir hayli meslek ve fikir adamlarına malik olduğumuzu kemal-i şükran ile tezkâr edebiliriz, Darülfunun, istiklâl-i tabiisi dahilinde serbest mesleklerle verdiği istikameti gittikçe daha mükemmel bir hale isal edecek vasait-i maneviyeye maliktir" -Ay. Söylev, s. 288. Görülüyor ki, Atatürk sadece serbest meslekler açısından üniversitenin önemli üzerinde durmuştur.

11 Söylev ve Demeçler I, s. 317.

12 s. 322

13 Kanun No. 430, 3 Mart 1340.

kanunun hukuk öğretimi tarihimiz açısından büyük bir önemi vardır. Kanunun 1. maddesine göre “Türkiye dahilindeki bütün müessesât-ı ilmiye ve tedrisiye Maarif Vekâletine merbuttur.” 2. maddeye göre ise “Şeriye ve Evkaf Vekâleti veyahut hususi vakıflar tarafından idare olunan bilcümle medrese ve mektepler Maarif Vekaletine devir ve rapdedilmiştir¹⁴. “Böylece, İslâm Hukuku uygulayıcılarını yetiştiren medreseler ve Mekteb-i Kuzzat, tam yönetim altına sokulmuştur.¹⁵ Hemen bir ay sonra çıkartılan 469 sayılı Kanunla¹⁶ şer’i mahkemeler de kaldırılmıştır. Hukuk Devrimi açısından bu, çok büyük bir adımdı. Ankara’da, Mustafa Kemal Paşa’nın düşünceleri belli bir kalıba dökülmeye başlamıştı. Bu konuda kendisine en çok Adliye Vekili Mahmut Esat Bey’in telkinleri oluyordu. Mahmut Esat Bey’in temel düşüncesi şuydu: Biran önce bize en uygun bir Medeni Kanunu kabul etmek ve ardından diğer temel kanunları yapmak, bu arada da, bu yeni mevzuatı uygulayacak, eski hukukla ilişkilerini kesmiş elemanlar yetiştirmek. Bu amaçla, Atatürk’ün daha 1922 yılında ortaya koyduğu düşünceyi benimsemiş ve “Ankara’da bir Hukuk Mektebi açmayı zaruri bulmuş, şeflerinin müsaadesini almış” ve o yılki (1925) Bütçe Kanunu Tasarısına bunun tahsisatını koydurmuştu. “O zamanlar ayrı bir kanuna lüzum olmaksızın bütçe ile teşkilât kurulabilirdi. Ancak o zamanki adı “Muvazene-i Maliye Encümeni” olan Bütçe Komisyonu tasarıyı incelerken bu tahsisatın Hukuka fazla talebe alıp yetiştirmektir, İstanbul Hukuk Fakültesine, Sıhhat Vekâletinin yaptığı gibi Leylî (yatılı) bir yurt ilâvesiyle maksat daha elverişli ve daha az külfetli olarak temin olunabilir demekteydi. Bütçe Encümeni bu düşünce ile tahsisatı İstanbul için kabul etmiş; Ankara’da Hukuk Mektebi açmak için ileri sürülen sebep, mezun azlığı olduğuna göre encümenin düşüncesi yerinde idi. Mahmut Esat işi Meclisten istemek zorunda kaldı.

O tarihlerde, Meclis Genel Kurulu bazen Bütçe Komisyonunun kabul ettiği tahsisatı bile kestiği için, Mahmut Esat Bey’in işi gerçekten çok zordu.”

1341 (1925) Yılı Muvazene-i Umumiye Kanunu Tasarısı’nın, Adliye Vekâletiyle ilgili bölümü, 21 Şubat 1925 cumartesi günü Tür-

14 Aynı gün 429 sayılı Kanunla “Şeriye, Evkaf ve Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Vekillikleri” ilga edilmiştir.

15 Medeni Kanunun kabulü ile Medresetül kuzzat’ın da varlığına gerek kalmamıştı. Tahminen 1926 başında kapatıldı. 2 Mart 1926 tarihli “Maarif Teşkilâtı Hakkındaki”

789 numaralı Kanun uyarınca, Medreseler de tarihe karıştı.

16 “Mehakim-i Şeriyenin ilgasına ve Mehakimin Teşkilâtına Ait Ahkâmı Muaddil Kanun”, 8 Nisan 1340 1924.

kiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda (Umumî Heyetinde) görüşülmeye başlanmıştır. Adliye Vekâletinin türlü sorunları, mebuslarca, dile getirilirken, daha Ankara Hukuk Mektebiyle ilgili bahse geçilmeden önce mebusların, hukuk öğretiminin o günkü durumuna değindikleri görülmektedir. Bu nedenle, hukuk öğrenimi tarihimiz açısından önemli olduğunu sandığımız bu görüşmeleri aktarmanın yararsız sayılamayacağı kanısındayız. Adliye Vekâleti bütçesi üzerinde o gün yapılan tartışmaların sonuna doğru, Mebus Feridun Fikri (Düşünsel) Bey sözalarak, ilkönce hukuk bilimiyle ilgili yayınların yetersizliğinden yakınmıştır.

Kanımıza göre Feridun Fikri Bey, kısa dönem içinde sorgu yargıcı ve diğer adli memurları yetiştiren bu ekulları çok iyi biçimde eleştirmiştir. Konuşmasından sonra celseye (oturma) son verilmiş ve ertesi gün yapılan 62. İctimada 22 Şubat 1341 (1925) Pazar Adliye Vekâleti bütçesi görüşülmemiş, ivedi başka konular üzerinde durulmuştur. 23 Şubat Pazartesi günü Adliye Vekâleti Bütçesinin görüşülmesine devam edilmiştir. Birinci celsede konuşan Bozok Mebusu Ahmet Hamdi Bey, muhamî (avukat) eksikliğine değindikten sonra Adliye Meslek Mektebi mezunlarını savunmuştur.

Aynı celsede Adliye Vekili Mahmut Esat Bey, konuşmacılara cevap vermiştir. Konumuz bakımından, Feridun Fikri Bey'in iddialarını cevaplandırırken, hukuk kitaplığımızın gerçekten çok yetersiz olduğunu kabul etmiş, Vekâletinin bu işle uğraştığını, yayın etkinliğinin artırılacağını söylemiştir.

Dikkat edilirse, Mahmut Esat Bey konuşmasıyla üstü kapalı biçimde, İstanbul'daki Hukuk Mektebine benzer yeni bir yüksek öğrenim kurumuna duyulan ihtiyacı Genel Kurula göstermek istemektedir.

Adliye Vekilinin açıklamalarından sonra Trabzon Mebusu Hasan Hüsnü Bey kifayet (yeterlik) takriri (önergesi) vererek fasillara geçilmesini istemiş, başka bazı mebuslar da bunu desteklemişlerse de, görüşmelerin sürdürülmesinde yarar olacağı kabul edilmiştir. İşte bu safhada Adliye Vekili'nin isteği, yani Ankara'da yüksek bir hukuk meslek okulu açılması görüşmelere konu olma yolunu tutmuştur. Başka bir deyişle, Adliye Meslek Mektepleri'nin yetersizliği üzerinde yapılan konuşmalar, İstanbuldan başka bir yer de Hukuk Fakültesi açılması düşüncesini mebuslara vermeğe başlamıştır.

Böylece, görüşmelerin ağırlık noktası Ankara'da bir hukuk mektebinin kurulup kurulmaması konusunda yoğunlaşmaya başlamıştır.

Adliye Vekilinin de açıklamalarından sonra, daha önce Genel Kurulca açılması kararlaştırılan “Ankara Leyli Hukuk Mektebi”nin bütçesi de 1925 malî yılına yetiştirilmiştir.

C) Açılış ve Bina Sorunu:

Mahmut Esat Bey, 1925 yılı içinde, Hukuk Mektebini açmak istiyordu. Üç önemli sorunu bu nedenle, çözmek zorundaydı. Bunlar, öğretim üyesi, ders programları ve öğrenci ile yer sorunlarıydı. Mahmut Esat Bey, kendi yakın çevresinde bulunan ve Avrupa’da hukuk öğrenimi görmüş arkadaşlarını ve güvendiği başka hukukçuları bir araya getirerek ilk hazırlıkları yapmak üzere bir komisyon kurdu. Bu komisyon üyelerini 1925 yılı Ağustos ayında biraraya getirmek istiyordu. Öte yandan Okulun başına İstanbul Hukuk Medresesi müderrislerinden (profesörlerinden) Cemil (Bilsel) Beyi atamayı da kararlaştırmıştı. Böylece, bu güçlü kişi, Okulun kurulması işlerini yükledi. Bir yandan yer aranırken öte yandan öğretim üyesi ve dersler sorununu çözmek için 15 Eylül 1925 tarihinde, yukarıda sözünü ettiğimiz Komisyon ilk toplantısını yaptı.

Daha sonra, bu ilk toplantıda, hem öğretimde hem de bilimsel çalışmalarda uygulanacak metod üzerinde, tartışılmış ve gerçek bir bilim kurumunun niteliğine uygun biçimde birleştirilmiştir: Araştırma ve eleştirme metodu sanırsız ki, Fakültenin kurucuları, Türkiye Cumhuriyetinin bu ilk yüksek öğrenim kurumunda, “gerçek”in araştırılıp bulunmasını en önemli amaç kabul etmişlerdir. Eski hukuktan yepyeni bir hukuka geçerken, böyle bir metodun uygulanmasında, çok büyük bir yarar vardır. Gerçekten de bu metodun uygulanması ve giderek gelişmesi ile, Ankara Hukuk Fakültesi, Türk Hukukunun ilerlemesinde büyük söz sahibi olan bir bilimsel kuruluş olma durumuna yükselmiştir.

Öğretim Üyelerine “Müderris” yerine “Profesör” denilmesi de ilk kez Hukuk Fakültesinde uygulanmıştır. Oldukça heyecanlı ve hırçın geçtiği anlaşılan bu konudaki tartışmaların sonucu, tüm ileri ülkelerde yüksek okul öğreticilerine verilen sıfatın kabulü ile noktalınmıştır.

Gene bu toplantıda kurulan okulun adı da konulmuş ve Bütçe kanunlarında adı 1927 yılına kadar geçen “Ankara Leyli Hukuk Mektebi” yerine, “Ankara Adliye Hukuk Mektebi” adı kullanılmıştır.¹⁷ Böylece artık, 1924 yılında kurulan “Adliye Meslek Mektepleri” söz konusu değildi. Yepyeni bir yüksek okul açılıyordu.

17. 11 Kasım 1341 (1925) tarihli Kararname de aynı adı benimsedi.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız bu ilk toplantının sonunda, öğretim kurulu ve programı tamamlanınca "Profesörler Meclisi" adıyla kendini sunan kurul¹⁸, bu kurulun Fahri Reisliğine (Onursal Başkanlığına) Gazi Mustafa Kemal Paşa'yı ve Türk Hukuk Tarihi Fahri Profesörlüğüne Başvekil İsmet Paşa'yı seçti ve bu ilk iki karar kendilerine bildirildi.

Cemil Bey'i özellikle bina bulma işi son derece zor durumlara sokuyordu. O günün Ankara'sında, bakanlıklar için bile bina yokluğu vardı. Böyle bir ortamda, yeni açılacak bir yüksek okul için elverişli yapı bulmak hemen hemen imkânsızdı. Şimdilik, birinci yıl için bir dersane ve yatılı öğrenciler için bir yurt sağlamak ilk işti. O sıralarda, Ankara'ya yeni bir postane yapılıyordu, eski postane olan iki katlı ahşap bina boşaltılmıştı. Bu yapının üst katını bir dersane ile üç yönetim odasına çevirmek ve alt katını da yemekhane olarak kullanmak olanağı vardı. Ama o günlerde bu binanın isteklisi de çoktu, öyle ki doğrudan doğruya başvekil İsmet Paşa'ya başvurulmuş o da bu öneriyi kabul ederek eski postane binasını Adliye Vekâletine, Hukuk Mektebi için tahsis etmiştir. Yatılı öğrenciler için de Adliye Vekâleti, Tahsin Efendi'nin Sanat Mektebi (1. ci Sanat Enstitüsü) arkasında yaptırdığı on odalı bir evi 4500 liraya kiraladı ve bunun avlusuna çamurdan iki pavyon yapımına başlandı. Bu evin üst katındaki odalarında biri Fakülte Müdürüne, diğeri de Ankara'da bir ev bulununcaya kadar, ihtiyaçları olan hocalara ayrıldı. Bu hazırlıklar yapılırken, yatılı öğrenciler bir süre, Yahudi Mahalesindeki eski Müstantik Mektebinde kalmışlardır. Eski postane binasına yerleşilinceye değin de dersler bir süre, Halk Partisi Merkezi olan eski Türkiye Büyük Millet Meclisinde verilmiştir.

Öğrenci sorununa gelince, Adliye Vekâleti, daha 1925 yaz aylarında, Hukuk Mektebi'nin açılacağını ilân etmişti. Bu haber, liseli öğrenciler arasında büyük ilgi görmüş ve gerek Ankara'dan gerek taşra'dan, okula kaydolmak için pek çok öğrenci gelmeye başlamıştı. Ancak, okul daha kurulmadığı için, Adliye Vekâleti Hukuk İşleri Müdürlüğüne kayıt-kabul işlemlerini yapmak görevi verilmişti. "Bu Müdürlükte çalışan ve kendisi de Fakülteye öğrenci olarak girmek isteyen Şemsettin adında bir memur elindeki kocaman siyah kaplı bir deftere müracaat edenlerin kaydını yapıyor, evrakını alıp bir zarfa koyuyordu. Yatılı olmak isteyenler de ayrıca işaret edilmek üzere bu arzularını bildiriyorlardı. Hukuk İşleri Müdürlüğü mektep idaresi kuruluncaya kadar bu işi yürütmeye devam etti". Öğrencilerde aranan niteliklere daha aşağıda değinilecektir.

18 Aynı Kararname'ye ek Nizamnamede bu kurul'un niteliği de belirtilmiştir.

Mahmut Esat Bey ile Cemil Bey okulun açılışını fazla geciktirmemek için, dersane işi daha tamamen çözümlenmeden, biraz önce de belirttiğimiz gibi, eski Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında öğretime başlamayı kararlaştırmışlardır.

Mektupta söz konusu edilen Saffet (Arıkan 1888-1947) Bey o tarihte Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri idi. Şu duruma göre Hukuk Mektebinin Halk Partisi Genel Merkezi binasında açılması kararı son anda verilmiştir. Gerçekten, üç gün sonra, 5 Kasım 1925 tarihinde, sözü geçen binanın tarihsel toplantı salonunda Okul açıldı.

Hukuk Mektebinin açılışı, Ankara'nın o günkü yaşam koşulları ve olanakları içinde değerlendirilirse, son derece görkemli olmuştur. Bu okulun açılmasını, hukuk devriminin başlangıcı olarak gören Mustafa Kemal ve İsmet Paşalar, açılış törenine katılmışlar ve böylece o mütevazı Ankara'da büyük bir olay günü, yaratılmıştır. Ankara Hukuk Mektebi'nin açılışının bu anlamı uzun zaman hafızalarda yaşamış ve o günü yaşayanlar sık sık, büyük bir heyecanla anılarını anlatmışlardır.¹⁹ Biz bu anılara ve günün başına dayanarak²⁰ açılış törenini anlatalım:

5 Kasım 1925 günü öğleden sonra, eski Büyük Millet Meclisi Binasına başta Mustafa Kemal Paşa olmak üzere bütün "Heyet-i Vekile, hemen bütün mebuslar ve erkan-ı hükümet ve merkez-i hükümette bulunan süfera (büyük elçiler) ile hukukçular, yeni kaydolunan öğrenciler gelmişler ve salonda yeterince yer bulunmadığı için binanın koridorlarına kadar her tarafı doldurmuşlardı. Etrafta da büyük bir halk kalabalığı vardı. Mustafa Kemal Paşa saat ikide, ilerleyerek kürsüye çıktı (redingot giymişti ve başında silindir şapka vardı). Bu merasime büyük bir resmi mahiyet verildiğinin delili idi.²¹ Mustafa Kemal Paşa, tarihsel söylevini verdi ve hukuk devriminin artık başladığını tüm dünyaya ilân etti. Bu arada, açılan okulun önemini belirtti, uzun uzun alkışlanan bu söylevden sonra, Adliye Vekili Mahmut Esat Bey de, önemli bir konuşma yaptı ve böylece Ankara Hukuk Mektebi açılmış oldu. Bundan sonra Cumhurbaşkanı ve diğer davetliler salonu terkettiler. Gazi hazretleri eski Riyaset odasına girerek orada bazı zevatı ve müderrislerden bazılarını kabul buyurdular. Kendilerine ve huzuruna çaylar ve pastalar ikram edildi.

19 Örneğin, BİLSEL, Yıllık (1942), 68-69; DERBİL, AÜHFD VII/3-4 s. 16; OĞUZUĞLU, Ay. Dergi s. 22 ve Armağan (1966) s. 38 vd.; BİLGİŞİN, AÜHFD, I, s. 26.

20 Hakimiyet-i Milliye, 6 Teşrin-i Sani 1341; Cumhuriyet Ay. Tarih; Ceride-i Adliye IV/37-38-39, s. 1548 vd.

21 BİLSEL, Yıllık (1942), s. 68.

Bahçede Riyaset-i Cumhur Mızıkası çalıyor ve kalabalık bir halk bu yüksek içtimai alaka ile seyrediyordu.

Mustada Kemal Paşa'nın ve Mahmut Esat Bey'in konuşmalarından sonra, o gün ilk dersin Veli Bey tarafından Medeni Hukukun Genel Esasları üzerinde verildiği anlaşılmaktadır. Bu dersin başlamasından sonra Mustafa Kemal Paşa'nın salondan çıktığı ve yukarıda aktardığımız habere uygun biçimde, odasında bazı kişileri kabul ettiği ve ilk ders bittikten sonra bahçeye çıkarak Mektebin profesörleriyle ve öğrencileriyle resim çektiği zannedilmektedir.

Hukuk Mektebinin açılmasından kısa bir süre sonra, 17 Şubat 1926 tarihinde "Türk Kanun-u Medenisi" kabul edilmiştir.

Ankara Hukuk Mektebinin ilk yılında bina sorununun nasıl çözümlendiği kısaca anlatılmıştı. Hernekadar, yatılı öğrenciler ve Mektep İdaresi için iyi-kötü bir yer bulunduydu da, dersane yalnız ilk sınıf için sağlanabilmişti. İkinci yıl öğrencileri için de dersaneye ihtiyaç vardı. Bunun için de, şimdi artık eski Postane Binası gibi tarihi karışmış bir yer bulundu. Burası "Maliye Bakanlığının yanından Çankırı Caddesine inerken sol tarafta bulunan bir mescid idi. "Burası onarıldı ve gerekli değişikliklerle dersane biçimine sokuldu. 1926-1927 yılının birinci sınıfı burada ders gördü. Ancak, ertesi yıl, üçüncü sınıf için de bir dersaneye ihtiyaç vardır. 1927-1928 Ders Yılı için bu üçüncü dersane de, eski Postane Binasındaki Yemekhane'nin sınıf haline getirilmesiyle sağlandı. Orası ikinci sınıf oldu. Mescit birinci sınıfa verildi. Yemekhane de, Adalet Bakanlığına yeni bina yaptırılması üzerine (şimdi, Anafartalar Caddesindeki Adliye binası), boşalan eski Adliye Velâleti binasına taşındı (burası günümüzde dış görünüşünü aynen korumakta ve Anafartalar Polis Karakolu olarak kullanılmaktadır). O günün koşulları için çok elverişli olan bu yapıya, yatakhane de getirildi. Böylece bir süre için (1929 Yılına kadar) bina sorunu çözümlenmiş oldu. Ancak durmadan genişleyen ve gelişen bir kurum için böyle bir çözüm yetersiz idi. İleride bu konuya tekrar değineceğiz.

Açılışının ilk yılında, başta Mustafa Kemal Paşa olmak üzere devlet büyükleri Fakülteyle sık sık ilgilenmişlerdir. Sayın Baha Soysal'ın anlattığına göre Atatürk ilk birinci sınıfı fırsat buldukça ziyaret eder, özellikle maiyetinde çalışan ve aynı zamanda Hukuk Mektebine devam eden pek çok memurun, salonda nerede ve nasıl oturduklarını izler, onlarla ve diğer öğrencilerle konuşurdu. Hatta ders notlarının basıldıktan sonra kendisine de yollanılmasını istemiş

ve bu yerine getirilmiştir²²". İleri gelen devlet adamları da bazen dinleyici olarak derslere girerlerdi.

İşte bu atmosfer içinde, 5 Kasım 1926 günü Fakültenin ilk kuruluş yılı kutlandı. O günden itibaren de yeni ders yılının 5 Kasım tarihinde başlaması bugüne kadar süren gelenek oldu.

1928 yılının sonlarına doğru Vakıflar Genel Müdürlüğüne 'bugünkü Gümrük ve Tekel Bakanlığının arkasında büyük bir ilkokul yaptırılmasına başlandı. Gerek Cemil Bey, gerek Müdür Fevzi Bey' in bu binayı ele geçirebilmek için büyük çabalar harcadığı anlaşıyor²³". Bu çabalar sonunda 1929 yılında bu yapı Hukuk Fakültesine tahsis edildi²⁴". Bu yapıda, üç dersaneden ikisi en üst katta, biri de orta katta bulunuyordu. Dekan (Reis Vekili) ve müdür odaları ile, kitaplık tek dersanenin bulunduğu katta idi. En alt katta da büro ve diğer ihtiyaçları karşılayan yerler vardı²⁵. Eski Postane binası da yatakhane olarak muhafaza edildi. Bir süre önce yapımı biten büyük Evkaf Apartmanları bloğunun²⁶ üst katı yatakhane olarak kiralandı²⁷. Böylece yatılı öğrencilerin durumu düzelmiş oldu. Ama, Fakülte'nin dersane, kitaplık ve büro ihtiyaçlarını gören yapı da yetersizdi. Bir süre burada kalındı. Sonunda, Ankara Hukuk Fakültesinin tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek modern bir binanın yapılmasına karar verildi. Bu binanın yapımına 1936 yılında başlanıldığı fakat çok uzun süre bitirilemediği anlaşıyor. Nitekim 1938 yılı Muvazenc-i Umumiye Kanununa (Madde 26)²⁸, yapının biçilmesi için ek ödenek konmuş, ayrıca 1940 yılında da özel bir kanunla bu ödenek artırılmıştır.²⁹ Nihayet 1941 Haziran ayında Fakültenin yeni yapısına geçmesi mümkün olmuştur; fakat, yapının plâna göre tamamlanması ancak 1949 yılında sağlanabilmiştir³⁰. Bu duruma göre bina sorunu, Fakülte Maarif Vekaletine devredildikten sonra çözüm yoluna girmiş, ancak Üniversiteler Kanunu çıkarıldıktan sonra kesinlikle çözümlenebilmiştir.

22 Sayın Baha Soysal'ın anlattıklarını OĞUZOĞLU da teyit ediyor. Bk. Armağan (1966) s. 42.

23 Bk. OĞUZOĞLU, Armağan (1966), s. 10-11.

24 Eski Diyanet İşleri Başkanlığı binası.

25 OĞUZOĞLU, Armağan (1966), s. 11.

26 Şimdiki "Küçük Tiyatro" nun da içinde bulunduğu büyük yapı.

27 OĞUZOĞLU, Armağan (1966) s. 11 ve KANTAR, AÜHFD, VII/ 3-4 (1950) s.2

28 Bk. Düstur (III. Tertip) Cilt XIX, s. 764.

29 "Ankara Hukuk Fakültesi inşaatının ikmali için 1940 ve 1941 senelerinde geçici taahhüde girişilmesi hakkında" 3 Nisan 1940 tarihli ve 3796 sayılı Kanun, Düstur, (III. Tertip), Cilt XXI, s. 604.

30 KANTAR, AÜHFD, VII/ 3-4 (1950), s. 2.

Fakültenin yönetimi de bu dönemde gelişmiştir. İlk yılların mütevazı memur sayısı, bugünkü kadroyla karşılaştırılmaz. Bina bakımından da Fakülte mensupları artık son derece mutludur. Esas bina büyük bir alan kaplamaktadır. Bu binanın içindeki yurtlar boşaltılarak 1966'da Fakülteye tahsis edilmiştir. 1966 yılında bu binaya bir ek bölüm yapılmış, 1975 yılında da, arka tarafta dersaneler ve çalışma odalarından oluşan büyük ve modern bir yapı hizmete girmiştir. Özellikle, Erkek ve Kız Öğrenci Yurtlarının boşaltılması, günden güne genişleyen kitaplığın büyük ölçüde ferahlamasına sebep olacaktır.

I. İlk Yıllarındaki Yönetim ve Çalışması

Açılışından altı gün sonra, 11 Teşrin-i Sâni 1341 tarihli ve 2740 Sayılı Kararname ile Ankara Hukuk Mektebi Talimatnamesi çıkarıldı.³¹

Ankara Adliye Hukuk Mektebi Talimatnamesinin Mer'iyete Vaz'ı Hakkında Kararname:

II. Teşrinisani 1341-No: 2740.

Ankara "Adliye Hukuk Mektebi" hakkında Adliye Vekalet-i Celilesince tanzim ve tevdi olunan merbut Talimatnamesinin mevkii ceriyete vaz'ı, vekâlet-i müşarünileyhin 11 Teşrinisâni 1341 tarih ve 220 No.'lu tezkeresiyle vuku bulan teklifi üzerine, İcra Vekilleri Heyetinin 11 Teşrinisâni 1341 tarihli iştimaında tasvip ve kabul olunmuştur.

Reisicumhur
Gazi M. Kemal

Başvekil
İsmet

M.M. Vekili
Recep

Adliye Vekili
Mahmut Esat

Bahriye Vekili
İhsan

Dahiliye Vekili
M. Cemil

Hariciye Vekili
Dr. T. Rüştü

Maliye Vekili
Hasan Hüsnü

M.V. Vekili
M. Cemil

Nafia Vekili
Süleyman Sırrı

Ziraat Vekili
Mehmet Basri

Ticaret Vekili
Ali Cenani

S.D.İ. Vekili
Dr. Refik

Yukarıki Kararnamede zikredilen Talimatname:

Madde 1- Ankara Hukuk Mektebi müddet-i tahsili üç seneden ibaret ve Adliye Vekâletine merbut âli bir meslek mektebidir.

31 DÜSTUR (3. Tertip) Cilt VIII, s. 104-106.

Madde 2- Hukuk Mektebi leyli ve neharidir. Leylilik münhasıran tahsil ile işigali ve ikmal-i tahsilden sonra adliye memuriyetlerinde beş sene hizmet-i müstelzimidir.

Madde 3- Mektepte ikmal-i tahsil edenlere mezuniyet ruusu verilir. Bu mezuniyet ruusu İstanbul Darülfünunu Hukuk Fakültesi mezuniyet ruusunun temin ettiği bilcümle hukuku bahşeder.

Madde 4- Hukuk Mektebinde şu dersler okunur: Hukuk-u Medeniye, Mukayese-i Hukuk-u Medeniye, Roma Hukuku, Hukuk-u Ticaret (berrî ve bahrî), Usul-i Muhakeme-i Hukukiye, Hukuk-u Hususiye-i Düvel, Hukuk-u Esasiye, Hukuk-u İdare, Hukuk-u Düvel, Hukuk-u Ceza, Hukuk-u Âmme, Usul-u Muhakemât-ı Vezaiye, Hukuk Tarihi, Türk Hukuk Tarihi, İktisat, Maliye, Tıbb-ı Adlî, İhtilâller Tarihi, Tarih-i Siyasî.

Madde 5- Her dersin müstakil bir profesörü vardır. Ancak bir dersin ehemmiyetine göre müteaddit profesörlere tevdiî caizdir. Derslerin veya zümrelerin muavinleri de vardır. Muavinler münhasıran talebenin tebebbuatını ve mesaisini tanzim ve teshil ile mükellef olup Profesörler Meclisinin karariyle bir dersin bir kısmını tedris memur edirlirler.

Madde 6- Profesörler darülfünun medreselerinden veya darülfünun veya Avrupa'da ikmal-i tahsil etmiş zevattan Adliye Vekâletince intihap ve tayin olunur.

Madde 7- Bir profesörün infisali, istifasının kabulü ile veya derse mükerreren ademi devamı, mesleğin şeref ve haysiyetini muhil bir hal ve hareketi veya tedrisatta ademi muvaffakiyeti gibi ahvalde vaki olur.

Madde 8- Mektebin profesörlerinden tereküp eden bir Profesörler Meclisi vardır. Profesörler Meclisi ayda bir defa adiyen ve davet vukuu üzerine fevkalâde olarak içtima eder.

Madde 9- Meclisin vazifesi, profesör muavinleri imtihanını icra eylemek, ders ihdas ve lâğvına dair mütelâa beyan etmek, imtihan ve derslere mübaşeret zamanlarını tayin eylemek, müfredat programlarını tetkik ve tespit etmek, her sene kayıt ve kabul olunan talebe vaziyetinin işbu talimata muvafık olup olmadığını tetkik eylemek gibi husustan ibarettir. İşbu mukarrerat Adliye Vekâletinin tasdikiyle kesb-i katiyet cyler.

Madde 10- Meclisin her sene-i dersiye iptidasında profesörler meyanından intihap olunan bir reis, bir reis vekili vardır. Reis ve gıyabında reis vekili içtimaa riyaşet eder.

Madde 11- Mektebin idaresi bir müdür, bir müdür-i sâni ile lüzumu kadar memurin ve müstahdemine mevdudur. Müdürün profesörlerden olması caizdir. Müdür Profesörler Meclisinin kararlarından muhtac-i istizan olanları Vekâleten bedel-i istizan ve maadasını resen icra eder.

Madde 12- Profesörlere hastalıktan maada sebeplerle mezu-niyet itası Profesörler Meclisinin kararı üzerine Vekâlete aittir. Hastalık halinve veya fevkalâde bir mazaret vukuunda müdür dersin sekteden vikayesi maksadiyle mukavakkaten bir vekil tayin ile keyfi-yeti Vekâlete ve İlk Meclise arzeder.

Madde 13- Hukuk Mektebine kabul edilebilmek için resmî veya hususî liselerden mezun olmak lâzımdır. Darülfünun şubâtından ve yüksek mekteplerden mezun veya bunlara müdavim bulunanlar mektebe kayıt ve kabul olunacakları gibi, yedi senelik idadi mezun-ları veya Maarif Vekâletince bu derecede bulundukları tasdik edilen mektepler mezunları bilâimtihan ve lise derecesinde tahsil görenler liseler programından bilimtihan kabul olunabilir. Leylî talebenin on sekizden dün ve otuzdan fazla yaşta olmamaları lâzımdır.

Madde 14- Leylî talebe miktarı her sene Vekâletçe tayin olunur. Hadd-i muayyenden fazla tâlip bulunduğu takdirde leylîler bûlmüsabaka tefrik edilirler.

Madde 15- Mektebin idare-i dahiliyesi ve talebenin inzıbatı ve imtihanların suver-i icraiyesi dahilî talimatname ile tayin olunur.

Madde 16- İşbu talimatname tarih-i neşrinden itibaren muteberdir.

Madde 17- İşbu talimatnamenin icrasına Adliye Vekili memurdur.

Bu Talimatnameye göre, “Ankara Adliye Hukuk Mektebi” Adliye Vekâletine bağlı bir yüksek okuldur. Böylece, Cumhuriyet döneminin ilk yüksek öğrenim kurumu da açılmış olmaktadır.

Ankara Adliye Hukuk Mektebi’nin tüzel kişiliği yoktur. Özerk bir kurum değildir. Doğrudan doğruya Adalet Bakanlığına bağlıdır. Profesörlerin ataması, işten alınması, Adalet Bakanlığınca doğrudan doğruya yapılır. Profesörlerden oluşan bir kurul vardır. Mektebin iç yönetimiyle ilgili kararları bu Kurul verir. Fakat kararlar ancak “Adliye Vekilinin” onaylaması ile kesinlik kazanır.

Okul genel olarak şöyle yönetilir: Profesörler arasından bir “reis” ile “reis vekili” seçilir. Mahmut Esat Beyin Adalet Bakanlığı sırasında

hep o reis seçilmiş, Reis Vekili olan Cemil Bey ise okulun fiili başı olmuştur. Reis bulunmadığı zaman reis vekili profesörler kuruluna başkanlık eder. Okulun iç yönetimi bir müdür ile ikinci müdürce yürütülür. Müdür, profesörlerden de olabilir³². Müdür, Profesörler Kurulu kararlarını uygular, ama bu kararlar içinde “muhtac-ı istizan” (izine muhtaç) olanlar varsa, ilkönce Bakanlığa sorar ve ancak ondan sonra uygular, “izne muhtaç” olmayan kararları ise hemen uygular. Şu duruma göre, 9. maddedeki “Profesörler Meclisinin” tüm kararları “adliye Vekâletince” onaylandıktan sonra kesinleşir hükmüyle, Müdürün “İzin alma” hususunu düzenleyen 10. madde hükmü arasında bir çelişme vardır. Ancak daha, 15 Eylül 1925 tarihli toplantıda “Adliye Vekaletinin rolü yüksek heyetinizin verdiği kararları tatbikten ibarettir³³”, diyen Mahmut Esat (Bozkurt)’u Kurumu fiilen özerk bir duruma getirmiştir. “Fakültemizin özerkliği fiili bir durumdu. Hiçbir hukukî müeyyideye istinad etmiyordu. Ancak zamanla teamül haline gelmeye başlamıştı. Fakülte Adalet Bakanlığına bağlı kaldığı 15 yıllık devre içinde özerkliğini fiilen muhafaza etti. 1925’ten 1940 yılına kadar geçen 15 yıl içinde birbirini takip eden adalet bakanları Fakülteye büyük bir saygı gösterdiler. Profesörler Meclisi’nin bütün tekliflerini kabul ettiler. Fakat Fakülte Profesörler Meclisi Adalet Bakanlarının bütün tekliflerini kabul etmedi, meamülle yerleşmiş olan Fakülte özerkliğini titizlikle muhafaza ve müdafaa ettiler³⁴” diyen ve bu konuda bazı örnekler sunan Derbil’in ifadesini kabullenirsek Talimatnamenin 9 ve 10. maddeleri arasındaki çelişkinin uygulamada büyük bir önem göstermediği kanısına varabiliriz.

Ankara Hukuk Mektebine atanacak profesörlerin, bugünkü anlayışımıza göre akademik kariyerdan gelmesi esası kesin biçimde kabul edilmiş değildi. “Üniversite Fakültelerinden” profesör atanabileceği gibi, “Üniversite mezunu veya öğrenimini Avrupa’da tamamlamış” kişiler de Profesör olarak atanabilirlerdi (M. 6). Bu esnek hükümle, genç, dinamik kişilerin öğretim üyesi olması sağlanmıştır. Gene, Okulda, normal bir akademik meslek eğitimi henüz sağlanabilmiş değildi. “Profesör muavini” denilen ve herhalde asistanlıkla doçentlik statüsü arasında bir yer alan görevlilerin durumu

32 Cemil Bilsel, Konya’da tanıdığı, oranın Maarif = (Milli Eğitim) Müdürü Fevzi Bey’e bu müdürlük görevini önermiş o da kabul etmiştir. (Bilsel, Yıllık (1942) s. 67) Fevzi Bali bu görevi Ankara Üniversitesi açılıncaya değin sürdürmüş ve sonra Üniversite Genel Sekreterliğine getirilmiştir.

33 DERBİL, AÜHFD, VII/ 3-4 (1950) s. 14.

34 DERBİL, Aynı Makale, s. 18-19.

açık değildir. Bunların ileride yetişip profesör olup olamayacakları da belirtilmemiştir. Gene, Mektepte doktora, ya da uzmanlık dallarında eğitim ve araştırma yapılmamaktadır.

Bu genel açıklamalardan sonra, ilk yılların içine biraz daha ayrıntılı olarak girelim.

Ankara Adliye Hukuk Mektebi'nin Dahili Talimatnamesi:

Esas Talimatnamenin 15. maddesi uyarınca hazırlanan "Dahili Talimatname" deki ilkelere göre Mektep yönetimi örgütlenmişti. Gene, bu Talimatname hükümlerine göre Mektep yönetiliyordu.³⁵

D) "Hukuk Fakültesi" oluşu:

1. Ankara Adliye Hukuk Mektebinin adı, 1927 yılında, Bakanlar Kurulu Kararı ile "Ankara Hukuk Fakültesi" oldu.³⁶ Cemil (Bilsel) Bey, daha ilk günlerden beri, Cumhuriyetin bu ilk yüksek öğrenim kurumuna bir Fakülte niteliği vermek istiyordu. Böylece, Ankara Hukuk Mektebi kurulurken 15 Eylül 1925 tarihinde "Fakülte" adının kullanılmaması yolunda ileri sürülen düşünce de geçerliliğini yitirmiştir. Bu kararla gelecekteki Ankara Üniversitesinin temeli de atılmış oldu.³⁷

E) Hukuk Fakültesinin Maarif Vekâleti (Milli Eğitim Bakanlığı)'ne devredilmesi:

30 Mayıs 1940 günü, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Tasarı, Bütçe Encümenin değiştirdiği biçimde aynen kanunlaşmış olup, kanunun metni şöyledir:³⁸

Madde 1- Adliye Vekaletine bağlı Ankara Hukuk Fakültesi 31.V.1940 tarihinden itibaren Maarif Vekâletine devrolunmuştur.

35 Bu Talimatnamenin Metni, bugün yalnız Milli Kütüphanede bulunan ilk Öğrenci Rehberindedir. (Arap harfli). Bk. Talebe Rehberi, 1926-1927, İstanbul 1926, s. 22-27.

36 Bk. KANTAR, AÜHFD VII/ 3-4 (1950), s. 4. Bu Bakanlar Kurulu kararı Düsturlarda ve Sicilli Kavaninler'de bulamadık.

37 1927 yılından itibaren Kuruma "Fakülte" denilmeye başlanmışsa da, gerek bütçe, gerek kadro kanunlarında 1940 yılına kadar çeşitli deyimler kullanılmıştır. "1. Leyli Hukuk Mektebi (1925-1933), 2. Ankara Leyli Hukuk Fakültesi (Bu ad ilk defa 1934 tarih ve 2474 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde kullanılmıştır, aynı gün kabul edilen 1934 yılı Bütçe Kanununda ise bu müessese Ankara Hukuk Mektebi adıyla zikredilmiştir.) 3. Ankara Fakültesi (1940-1946 (bu ad ilk defa 3796 ve 3848 sayılı kanunlarda kullanılmıştır)... HIRŞ, Dünya Üniversiteleri ve Türkiye'de Üniversitelerin Gelişmesi, I, s. 527. Kanun Koyucunun bu konudaki ihmali açıklanamaz. Şu duruma göre, Kurumumuzun 1927'ye kadar resmi adı "Ankara Adliye Hukuk Mektebi" ve 1927'den sonra "Ankara Hukuk Fakültesi" iken yasal metinlerde 1940 yılına kadar bu deyimlere dikkat edilmemiştir.

38 Bk. Sicilli Kavanin, Cilt XXI, s. 520-522.

Madde 2- Ankara Hukuk Fakültesinin derece, ünvan, aded ve maaşları (1) sayılı cedvelde gösterilmiş olan idare ve tedris heyeti kadroları 2656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cedvelin Maarif Vekâleti kısmına ve derece, ünvan, aded ve ücretleri bağlı (2) sayılı cedvelde gösterilmiş olan idare ve tedris heyeti kadroları da 3645 sayılı kanuna eklenmiştir.

(1) NUMARALI CEDVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş
2	Tedris Heyeti		
3	Ordinaryüs Profesör	3	125
4	" "	4	100
5	" "	5	90
6	Profesör	5	80
7	" "	4	70
8	Doçent	2	70
9	" "	2	60
10	" "	1	50
11	" "	1	40
12	Asistan	3	50
13	" "	3	40
14	" "	4	35
15	İdare Heyeti		
16	Fakülte Müdürü	1	80
17	Kalem Âmiri	1	40
18	Hesap Memuru	1	30
19	Kütüphane Memuru	1	30
20	İdare Memuru	1	30
21	Kâtip	2	25
22	Ambar Memuru	1	25
23	Dahiliye Memuru	3	20

(2) NUMARALI CEDVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş
3	Profesör	1	400
4	" "	2	300
5	" "	2	260
6	" "	4	210
7	" "	5	170

İdare Heyeti

D.	Memuriyetin nev'i	Adet	Ücret
6	Dekan	1	210
10	Doktor	1	100
12	Kütüphane Memur Muavini	1	75
15	Hastane Memuru	3	40

Ücretli profesör kadrolarındaki ücret miktarları karşılık gösterilmek suretile verilen her ders saati için İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek miktarda taktir ücreti de verilebilir.

Madde 3- 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cedvelin Adliye Vekâletine aid kısmından Ankara Leylî Hukuk Fakültesi başlığı altındaki kadro çıkarılmıştır.

Madde 4- Fakültenin tedris ve idaresine ait hususlar Maarif Vekilligince tesbit olunur.

Madde 5- Fakültece talebeden alınacak bilûmum harç ve ücretlerin miktarı ve alınma şekilleri Maliye ve Maarif Vekilliklerince tayin olunur. Ancak, yatılı veya bursiye olarak masrafları Devletçe temin edilmek suretiyle fakültede okutturulan talebelerden kayıd, imtihan ve tedris harç ve ücretleri alınmaz.

Madde 6- Parasız yatılı talebenin adedi ve yatılıya kabul şartları Adliye Vekâletince tesbit edilir. Bunlar mecburi hizmetlerini Adliye Vekâleti emrinde ifa ederler.

Madde 7- Bu kanun 31.5.1940 tarihinden itibaren, muteberdir.

Madde 8- Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Maliye ve Maarif Vekilleri memurdur.

Gerekçe, komisyon raporları ve kanun metninin bize verdiği bilgilerin ışığı altında şu kısa değerlendirme yapılabilir: Fakülte düzeyine çıkartılan bir yüksek öğrenim kurumunun, memleketteki diğer fakülteler gibi yönetilmesi gereklidir. 1940 yılında, Türkiye'deki tek Üniversite Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olduğu gibi³⁹, Ankara'daki ikinci Fakülte de gene bu bakanlıkça kurulmuştur ve yönetilmektedir⁴⁰. Bu nedenle Ankara Hukuk Fakültesinin de aynı biçimde Milli Eğitim Bakanlığına bağlanması gereklidir. Böylece fakültelerin aynı düzeye getirilmesi mümkün olacaktır. Gene bu

39 Bilindiğı gibi, "Dürülfünun-i Osmani" Nizamnamesi (11 Teşrin-i Evvel 1335/1919), Darülfünunu "Maarif Nazırına" bağlanmıştır (Madde 19), 21 Nisan 1340 (1924) tarihli ve 409 numaralı "İstanbul Darülfünunun Şahsiyet-i Hükmiyesi Hakkındaki Kanun'un 2. ve bu kanuna ek olarak çıkartılan Talimatnamenin 18. Maddelerine göre, eski sistem korunmuş, yani Darülfünun'un Maarif Vekâletine bağlılığı sürdürülmüştür. 1 Haziran 1933 tarihli ve 2252 sayılı Kanunla lağvedilen Darülfünun yerine kurulan "İstanbul Üniversitesi"nde de aynı sistem benimsenmiştir.

40 14 Haziran 1935 tarihli ve 2795 sayılı Kanunla, Ankara'da "Dil ve Tarih-Coğrafya" Fakültesinin kurulması için Kültür Bakanlığına (Millî Eğitim Bakanlığı) yetki verilmiştir ve bu Fakülte bu Bakanlıkça yönetilecektir.

kanunla, yıllardır ücretli olarak ders veren, bu nedenle hizmet süreleri emeklilik hesabına girmeyen öğretim üyelerinin durumu da düzeltilmektedir. Fakültenin öğretim kadrosu böylece bir düzene sokulmaktadır. Ancak gerektiği takdirde, yetenekli kişilerden yararlanabilmek için ücretle ders verme hakkı da Milli Eğitim Bakanına tanınmaktadır. Fakültenin öğretim yöntemi ve yönetimiyle ilgili hususlar da Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenecektir. Ancak Milli Eğitim Bakanlığı bu yetkisini hiç kullanmamış, ilk günlerde yerleşen fiili özerklik geleneği sürmüştür. Örneğin “profesörlük seçiminde iki adaydan biri onbir diğeri on rey almıştır. On rey alan adayın Bakan tarafından iltizam edildiği söyleniyordu. Fakat Bakan, onbir rey alan adayın profesörlüğünü derhal onayladı⁴¹”.

F) Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

13.VI.1946 tarihli ve 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu, Türk Yüksek Öğrenim tarihinin en büyük aşamasıdır. Bu Kanunla kurulan üniversite ile, Türkiye’de gerçek anlamda özerk yüksek bilimsel araştırma ve öğrenim kurumları doğmuş bulunuyordu. Tanzimatla başlayan cılız çabalar, yüz yıl sonra ürünlerini vermişti. Cumhuriyet döneminde hem İstanbul’da hem de Ankara’da geliştirilen yüksek öğrenim kurumlarının verdiği deneyler nihayet Üniversiteler Kanunu’nun çıkmasıyla sonuçlanmıştır.

Bu Kanun’un gerçek bir titizlikle yürütülen ön çalışmalarını, Parlamentodaki uzun ve dikkatli görüşmelerini incelemek, konumuzla yakından ilgili bulunmakla birlikte, aslında, Türk Üniversite Tarihini bir bütün olarak araştıran kişilerce yapılmalıdır. E. Hirsch ünlü derlemesinde bu konuyla ilgili tüm malzemeyi vermiştir⁴².

Hukuk Fakültesi tarihi açısından da bu dönemin son derece hayırlı ve başarılı bir başlangıç olduğu inkâr edilemez. Elli yıllık tarihimizin yirmidokuz yılı bu döneme aittir. Üniversiteler Kanununa göre çıkartılan, 6.VI.1948 tarihli ve 5239 sayılı “Ankara Üniversitesinin” bir Fakültesi durumuna geldi. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin kuruluşundan sonra her iki Fakülte mensupları kendilerini bir Üniversite içinde görmüşlerdi. Bunun en güzel örneği 1941 yılında Öğrenci Derneğinin çıkardığı yıllıkta “Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi” başlığının kullanılmasıdır. Bu da Ankara’daki

41 Bk. T.C. Maarif Vekilliği, Ankara Hukuk Fakültesi Lisans Tedrisat ve İmtihan Talimatnamesi, Ankara 1941, (41 Madde ve 2 Muvakkat Maddeden oluşmuştur).

42 HİRSŞ, Dünya Üniversiteleri ve Türkiye’de Üniversitelerin Gelişmesi II, s. 677-1458.

yüksek öğrenim kurumları üyelerinin üniversite özlemini açıkça göstermektedir.

Fakülte yönetimi daha önce, Üniversiteler Kanunu çıkar çıkmaz yeni duruma uymağa başlamıştı. Nitekim, bu Kanun'un kabulünden kısa bir süre sonra 24.VI.1946 Pazartesi günü saat 13'te Profesörler Kurulu "ilk" toplantısını yapmış ve toplantı sayısı "1" olarak gösterilmiştir. 4936 sayılı Kanunun 10. Maddesi hükmüne göre 1948 yılında Fakülte öğretim ve bilimsel araştırma işleri, yeni baştan düzenlenmiştir.

G- İlgili Kanun, Kararname, talimat, yönetmenlik ve tamimler:

I. OSMANLI MEVZUATI

- Mecelle (M. 39)
- Buyruldu-u Âli
"Vekâletnâmelerden Mekteb-i Hukuk İncesi İstifasına Dair Buyruldu-u Âliyi Mübelliğ Tahrirat-i Umumiye" 2 Nisan 1301/1885
- Darülfünun Nizamnamesi (1912)
- Darülfünun-u Osmanî Nizamnamesi "11.X.1335/1919"
- "Hükkâm ve Memurin-i Adliyenin İntihaplarına Dair Nizamname, Kuzzatın İttihabına Mûteallik Nizamname" "11 Hizarın 1329/1913"

II. T.B.M.M. KARARLARI

- 2. V. 1920/No. 2
- 15.11.1926 (Yorum Kararı)
- 25.I.1950/No. 1686

III. BÜTÇE (Muvazene-i Umumiye) KANUNLARI

- "27.V.1960 Tarihine Kadar"
- 1924 Yılı Bütçe Kanunu
(Adliye Vekâleti Bütçesi, 3. Kısım, 222. Fasil)
- 1925 Yılı Bütçe Kanunu (Adliye Vekâleti Bütçesi, 2. Kısım Fasil 220 3. Kısım Fasil 222)
- 1927 Yılı Bütçe Kanunu
- 1928 Yılı Bütçe Kanunu
- 1929 Yılı Bütçe Kanunu
- 1930 Yılı Bütçe Kanunu
- 1931 Yılı Bütçe Kanunu
- 1938 Yılı Bütçe Kanunu (M. 26)

IV. DİĞER KANUNLAR

- "27.V.1960" Tarihine Kadar
- 24.IV.1920/No.1
- 30.IV.1920/No. 2
- 3.III.1924/No. 429

— 3.III.1924/No. 430 (M.1.M.2)

— 8.IV.1924/No. 469

— 21.IV.1924/No. 493

— 4.IV.1925/No. 578

— 2.III.1926/No. 789

— 6.X.1926/No. 708

— 31.V.1933/No.2252 (M.9)

— 30.V.1934/No. 2474

— 4.VII.1934/No. 2556

— 3.IV.1940/No. 3796

— 30.V.1940/No. 3848

— 30.V.1940/No. 3848

Bu Kanunun:

— Mucip Sabepler Lâyihası

— Bütçe Encümeni Mazbatası

— Adliye Encümeni Mazbatası

— Maarif Encümeni Mazbatası

— Hükümet Teklifinin Metni

— Bütçe Encümeni Değiştirisi

— Metni

— 13.VI.1946/No. 4936

— 6.VI.1948/No. 5239 (M. 10)

— 25.II.1952/No. 5887 (M.26)

— 5.VII.1954/No. 6435

“27.V.1960” Tarihinden sonra

— 27.X.1960/No. 114

— 27.X.1960/No. 115

— 12.IV.1960/No. 43

V. KARARNAMELER

— 21.VI.1924/No. 409

— 7.XII.1925

— 11.XI.1925/No. 2740

— 17.XI.1926/No: 4371

VI. TBMM TALİMATI

— 17.X.1920/No. 388

VII. TALİMATNAMELER (Yönetmelikler)

— İstanbul Darülfünunu Talimatnamesi (493 Sayılı Kanuna Ek)

— Ankara Adliye Hukuk Mektebi Talimatnamesi
(2740 Sayılı Kararnameye Ek)

— Ankara Adliye Hukuk Mektebi Dahili Talimatnamesi

— (Sınavlar İçin) Muvakkat Talimatname 23.V.1926

— Muvakkat Talimatname Değişikliği 2.V.1927

— Talebe Yazılma Talimatnamesi 29.VIII.1940

- T.C. Maarif Vekilliği Ankara Hukuk Fakültesi Lisans Tedrisat ve İmtihan Talimatnamesi (1941)
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Lisans Öğretim ve İmtihan Yönetmeliği (24.VI.1948)
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Lisans Öğretim ve İmtihan Yönetmeliği (13.IV.1964)
- Yeni Lisans Yönetmeliği Taslağı
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yüksek Lisans Yönetmeliği (29.XII.1975)
- Ankara Hukuk Fakültesi Doktora Yönetmeliği (1945)
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Doktora Yönetmeliği (11.VIII.1965)
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Doktora Yönetmeliği (3.VIII.1975)
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Yönetmeliği (17.IV.1948)
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayın Yönetmeliği (31.VII.1948)
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kitaplığı Yönetmeliği (17.IV.1948)
- İstanbul Hukuk Fakültesi Doktora Talimatnamesi (1939)

VIII. TAMİMLER

- Adliye Vekâleti Zat İşleri Genel Müdürlüğü Tamimi (19.VII.1930/No. 47)
- Adliye Vekâleti Zat İşleri Genel Müdürlüğü Tamimi (12.VII.1932/No. 48)

II- AKADEMİK YAPI

A- Bilim Dalları

1926-1927 Talebe Rehberine göre, ders programı şöyle saptanmıştır:⁴³

Hukuk-u Medeniye:

1-2/3-4/5-6 cı sömestrelere haftada dörder saat.

Mukayese-i Hukuk-u Medeniye:

5-6 ncı sömestrede haftada iki saat.

Usul-ü Muhakeme-i Hukukiye:

3-4 ncü sömestrede haftada iki, 4-5 nci sömestrede haftada üç saat.

Ticaret Hukuku:

3-4 ncüsömestrede haftada iki, 4-5 nci sömestrede haftada üç saat.

Hukuk-u Esasiye:

1-2/3-4 ncü sömestrelere haftada ikişer saat.

Hukuk-u İdare:

1-2/3-4 ncü sömestrelere haftada ikişer saat.

Hukuk-u Düvel:

1-2 nci sömestrede haftada iki, 3-4 ncü sömestrede haftada bir saat.

Hukuk-u Ceza:

1-2/3-4 ncü sömestrelere haftada üçer saat.

Usul-ü Cezaiye:

3-4 ncü sömestrede haftada bir, 5-6 ncı sömestrede haftada iki saat.

Hukuk-u Amme:

5-6 cı sömestrede haftada bir saat.

43 Talebe Rehberi (1926-1927), s. 29.

Hukuk-u Hususiye-i Düvel:

3-4 ncü sümestrede haftada bir, 5-6 ncı sümestrede haftada üç saat.

Roma Hukuku:

1-2 ncı sümestrede haftada iki, 3-4 ncü sümestrede haftada bir saat.

Hukuk Tarihi:

1-2/3-4/5-6 ncı sümestrelerde haftada ikişer saat.

Türk Hukuk Tarihi:

1-2 ncı sümestrede haftada bir, 5-6 ncı sümestrede haftada iki saat.

İktisat:

1-2/3-4/5-6 ncı sümestrelerde haftada üçer saat.

Maliye:

5-6 ncı sümestrede haftada iki saat.

Tıbb-i Adli:

5-6 ncı sümestrede haftada bir saat.

Tarih-i Siyasi:

1-2 ncı sümestrede haftada iki saat.

B) Araştırma Birimleri:

1946 yılında Hukuk fakültesinin tüzel kişiliğe sahip ilk Enstitüsü kuruldu: "Ceza Hukuku ve Kriminoloji Enstitüsü". Bundan sonra Özel Hukuk Enstitüsü çalışmaya başladı. Özellikle 9.V.1962 tarihli yeni yönetmeliği ile bu Enstitü tekrar düzenlenmiş ve tüzel kişilik kazanmıştır. Gene, 1966 yılında kurulan "Ekonomi ve Maliye Enstitüsü", 1967 yılında kurulan "Kamu Hukuku ve Siyasal Bilim Enstitüsü" ile "Devletler Hukuku Araştırma ve Dökümantasyon Merkezi" de Fakülte içinde çalışan tüzel kişiliğe sahip bölümlerdir. Tüzel kişiliği olmayan "Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Enstitüsünü" de ayrıca belirtmek gerekir⁴⁴. Enstitülerin hepsinin, malzeme derlemeleri ve kitaplıkları vardır. Her Enstitü, kendi çalışma alanı ile ilgili bölümlerde etkinlik göstermektedir. Özel Hukuk Enstitüsü yöneticileri son yıllarda hazırladıkları çeşitli ulusal ve uluslararası toplantılarla, etkinliklerini geliştirmişlerdir. Fakülte içinde etkinlik gösteren en önemli Enstitü ise, kuşkusuz "Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü" dür. Bu Enstitü, Türkiye İş Bankası tarafından, 1 Aralık 1954 tarihinde, Ankara Hukuk Fakültesinde, Medenî Kanun (ve daha sonra Vakıflar Kanunu) hükümlerine göre kurulmuş, tüzel kişiliğe sahip bir tesis (vakıf)'tır. Enstitünün amacı Türkiye'de Banka, Ticaret ve Sigorta Hukuku alanlarında bilimsel ve teknik araştırma-

44 1976 Yılında "Hukuk Usulü ve İcra İflâs Enstitüsü", "Orta Doğu Araştırmaları Enstitüsü" ve "İş Hukuku Enstitüsü" kurulmuştur. Ayrıca 1965 yılında "Ceza Hukuku Uzmanlık Yüksek Okulu" kurulmuş, fakat kadro kanunu henüz çıkmadığı için etkinliği başlamamıştır. Bu uzmanlık Okulunun, Yüksek Lisans Öğretimi başladıktan sonra, çalışıp çalışmayacağı henüz belli de olmuş değildir.

ları geliştirmek ve bankacılık uzmanları yetiştirmektir. Fakülte binasında iki katta etkinlik gösteren Enstitü, hem bankacılık kursları tertiplemekte, hem de bilimsel araştırmaları teşvik etmektedir. Enstitünün büyük bir uzmanlık kitaphı vardır. 1955-1973 yılları arasında, Enstitü 109 kitap yayınlamıştır.

C) Akademik Personel:

1- Yöneticiler:

Fakültenin Reis Vekili Cemil Bilsel, Üniversite Reformu yapılırca, İstanbul Üniversitesinin Rektörlüğüne atandı. Yeni kurulan İstanbul Üniversitesinin başına, Ankara Hukuk Fakültesini en zor koşullar altında kurup geliştirmiş olan bu seçkin insanın getirilmesi, kendisinin Fakülteyi kısa sürede ne kadar yüksek bir düzeye çıkardığını ve bu çabanın Devletçe nasıl olumlu biçimde değerdendirildiğini gösterir. 19.VII.1934 tarihinde Fakülteden ayrılan Cemil Bilsel'in yerine "dekan" olarak Baha Kantar atandı ve Fakültenin Milli Eğitim Bakanlığına tamamen devrine kadar (31.V.1941) bu görevde kaldı. 1.VI.1941-2.VI.1944 tarihleri arasında Esat Arsabük ve 2.VI.1944 tarihinden 24.VI.1946 tarihine kadar da Sabri Şakir Ansay dekanlık görevini yürütmüşlerdir. Fakültenin günlük yönetsel işleri gene "müdür" Fevzi Balı tarafından çevrilmiştir. 1941 yılında müdüre bağılı olarak birer kalem âmiri, hesap memuru, kütüphane memuru ve muavini, idare memuru, iki kâtip, bir anbar ve üç dahiliye memuru ile bir doktor ve hastane memuru Fakültede görev yapıyorlardı.

Fakülte Reisleri (Başkanları) ve Dekanları:

Profesörler Meclisi Onursal Başkanı:

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

*Profesörler Meclisi Başkanları (Reisleri)*⁴⁵

Adalet Bakanları.

Mahmut Esat Bey (BOZKURT) 5.XI.1925-22.IX.1930

Yusuf Kemal Bey (TENGİRŞENK) 27.IX.1930-22.V.1933

Şükrü SARAÇOĞLU 22.V.1933-11.XI.1938

⁴⁵ Mahmut Esat BOZKURT'tan sonraki Adalet Bakanları da, Fakülte o Bakanlığı sayıldığından "Reis" kabul edilmişlerdir: Dahili Talimatname, Madde 2

Adalet Bakanı Hilmi URAN	11.XI.1938-3.1.1939
Adalet Bakanı Tevfik Fikret SİLAY	25.1.1939-26.IV.1939
Adalet Bakanı Fethi OKYAR	26.IV.1939-31.V.1941
Profesörler Meclisi Başkan Vekili:	
Prof. M. Cemil BİLSEL	5.XI.1925-17.VII.1934
Dekanlar:	
Ord. Prof. Baha KANTAR	5.XI.1934-31.V.1941
Ord. Prof. Esat ARSEBÜK	1.VI.1941-2.VI.1944
Ord. Prof. Sabri Şakir ANSAY	2.VI.1944-24.VI.1946
Prof. Zeki Mesut ALSAN	24.VI.1946-24.VI.1948
Prof. Dr. Hüseyin Cahit OĞUZOĞLU	24.VI.1948-24.VI.1950
Prof. Dr. Faruk EREM	24.VI.1950-19.VI.1952
Prof. Muvaffak AKBAY	19.VI.1952-24.VI.1954
Prof. Dr. Hikmet BELBEZ	24.VI.1954-25.VI.1956
Prof. Dr. Osman Fazıl BERKİ	25.VI.1956-25.VI.1958
Prof. Dr. Çoşkun ÜÇÖK	25.VI.1958-25.VI.1960
Prof. Dr. Necip BİLGE	25.VI.1960-22.VI.1961
Prof. Dr. Akif ERGINAY	22.VI.1961-2.XI.1962
Prof. Dr. Hicri FİŞEK	2.XI.1962-4.XI.1964
Prof. Dr. Kudret AYİTER	4.XI.1964-4.XI.1966
Prof. Dr. Yaşar KARAYALÇIN	4.XI.1966-4.XI.1968
Prof. Dr. Uğur ALACAKAPTAN	4.XI.1968-2.XI.1970
Prof. Dr. Adnan GÜRİZ	2.XI.1970-17.XII.1970
Prof. Dr. Erol CANSEL	17.XII.1970-2.XI.1972
Prof. Dr. İlhan AKİPEK	2.XI.1972-1.XI.1974
Prof. Dr. Tuğrul ANSAY	1.XI.1974-2.XI.1977
Prof. Dr. Turgut AKINTÜRK	2.XI.1977-1.XI.1980
Prof. Dr. Ali Naim İNAN	1.XI.1980-Hâlen Dekan

2- Öğretim üye ve yardımcıları:

Ankara Adliye Hukuk Mektebine öğretim üyesi bulmanın son derece zor olduğunu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan görüşmelerde pek çok mebus söylemişti. Bunun büyük bir sorun ortaya çıkarmayacağını ise Adliye Vekili Mehmet Esat Bey Meclis Kürsüsünde belirtmişti. Gerçekten de, Cemil Bilsel'in Mektebin kuruluşu ile görevlendirilmesinden sonra 15 Eylül 1925 tarihinde yapılan ilk toplantıda bu sorun hemen hemen çözümlenmişti. Çoğunluğunu, Avrupa'da öğrenim görmüş aydın ve genç hukukçuların oluşturduğu milletvekilleri, İstanbul Hukuk Fakültesi programlarına göre saptanan dersleri aralarında paylaştırmışlardır. Genel Hukuk Tarihi, Türk

Hukuk Tarihi dersleri, İstanbul Hukuk Fakültesi programında yoktu. Ama o dersler için de öğretim üyesi bulundu. İlk toplantıda yalnız Ceza ve Ceza Yargılama Hukuku ile Medeni Hukuk derslerini verecek öğretim üyesi bulunamamıştı. Cemil Bey, İstanbul Hukuk Fakültesinden çağırıldığı iki genç müderrisi, Baha (Kantar) ve Veli (Saltık) Beyleri bu derslere atadı.

İlk yılların öğretim üyelerinin çoğunluğunu milletvekilleri (Mebuslar) oluşturmaktadır. Milletvekillerine aylık değil “ücret-i takrir” denilen “ders parası” veriliyordu. Bir aralık, milletvekillerinin bu parayı alıp-alamayacağı konusunda bir tereddüt hasıl olmuş ve sorun Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin bir yorum kararı ile çözümlenmiştir.⁴⁶

Bu yorum kararı ile, milletvekilliği ile profesörlüğün bir kişide birleşebileceği yolunda, uzun süre bir gelenekte yerleşmiştir. Bu gelenek 1941 yılında ortadan kalkmıştır.

1927-1946 arasında, Fakültenin ilk yıllarındaki öğretim kadrosu gelişmiş, yeni ve genç öğretim üyeleri Kuruma girerken, bazı profesörlerin de ayrıldıkları görülmüştür. İlk dönem profesörlerinin büyük çoğunluğu akademik meslekten gelmedikleri için, Fakülteye genç yaştan itibaren kendilerini adayacak, öğretim üyeliğini tam bir meslek edinen kişileri yetiştirmeyi büyük bir anlayışla ve tüm çabalarıyla kendilerine amaç edinmişlerdir. Böylece öğretim kadrosu içinde genç “profesör muavinleri” (sonradan doçentler) ve profesörler çoğalmaya başladı. Bunların büyük bir çoğunluğunu Adliye Vekâleti hesabına yurt dışına (özellikle İsviçre ve Belçika’ya) gönderilen, orada lisans öğrenimini yeni baştan bitirip doktoralarını yapan gençler oluştuyordu.

1927-1946 döneminde Fakülteye 23 yeni öğretim üyesi gelmiştir. Ancak, bu 23 öğretim üyesinden 1946 yılına kadar Fakültede sürekli olarak çalışanların sayısı 15’tir.

“Profesör Muavinliği”nin ne zaman ve nasıl “doçentliğe” dönüştüğünü de henüz bilemiyoruz. Saptayabildiğimiz ilk doçent Hüseyin Avni Göktürk’tür. O da 1936 yılında doçent olmuştur. Daha önce Profesör Muavinliğinden atama yoluyla Profesörlüğe terfi edildiği Hüseyin Cahit Oğuzoğlu’nun biyografisinden anlaşılmaktadır. 1936 yılına kadar dışarıdan doğrudan doğruya profesör atandığı anlaşılmaktadır: (Kemal Arar gibi.) Daha sonra sınavla doçent alınması yöntemi yerleşmiştir. Genç “Asistanlık” da tahminen 1938-39 yılında

46 Bk. SİCİLLİ KAVANİN VII, s. 557. No. 87.

kabul edilmiştir. Asistanlıktan hemen doçentliğe geçilebilirdi, yani belli bir süre bekleme zorunluluğu yoktu. Bunu, o dönem öğretim üyelerinin kişisel dosyalarından çıkarıyoruz.

3- Hukuk Fakültesi öğretim üye ve yardımcılarının 1981 yılında kürsülere göre dağılımı:

1- Amme Hukuku Kürsüsü:

Prof. Dr. Münici Kapani (Kürsü Başkanı)

Doç. Dr. Yahya Zabunoğlu

As. Dr. Maksut Mumcuoğlu

As. Misket Turgut

2- Anayasa Hukuku Kürsüsü:

Prof. Dr. Ergun Özbudun (Kürsü Başkanı)

Doç. Dr. Tuncer Karamustafaoğlu

Doç. Dr. Oya Araslı

As. Dr. Mehmet Turhan

3- İdare Hukuku Kürsüsü:

Prof. Dr. Akın Düren (Kürsü Başkanı)

As. Dr. Yıldırım Uler

As. Dr. Metin Günday

As. Cüneyt Özansoy

4- Devletler Umumi Hukuku Kürsüsü:

Prof. Dr. Ö. İlhan Akipek (Kürsü Başkanı)

Doç. Dr. Aydoğan Özman

5- Medeni Hukuk Kürsüsü

Prof. Dr. Ali Naim İnönü (Dekan)

Prof. Dr. Kemal Tahir Gürsoy (Kürsü Başkanı)

Prof. Dr. Hâlık Tandoğan

Prof. Dr. Erol Cansel

Prof. Dr. Nuşin Ayiter

Prof. Dr. Seza Reisoğlu

Prof. Dr. Turgut Akıntürk

Prof. Dr. Fikret Eren

Doç. Dr. Bilge Öztan

Doç. Dr. Erden Kuntalp

Doç. Dr. Aydın Zevkliler

Doç. Dr. Ahmet Kılıçoğlu

As. Dr. İrfan Yazman

As. Dr. Lale Sirmen

As. Dr. M. Ali Erten

As. Dr. Fahrettin Aral

As. Dr. Mehmet Ünal

As. Hasan İşgüzar

6- Ticaret Hukuku Kürsüsü

Prof. Dr. Ali Bozer (Kürsü Başkanı)

Prof. Dr. Yaşar Karayalçın
Prof. Dr. Turgut Kalpsüz
Prof. Dr. Tuğrul Ansay
Doç. Dr. Nurkut İnan
Doç. Dr. H. Sami Türk
Doç. Dr. A. Sabih Arkan

7- Hukuk Muhakemeleri Usulü ve İcra-İflâs Hukuku Kürsüsü

Prof. Dr. Baki Kuru (Kürsü Başkanı)
Doç. Dr. Burhan Gürdoğan
Doç. Dr. Ergun Önen
Doç. Dr. M.A. Ejder Yılmaz
As. Dr. Ramazan Arslan

8- Devletler Hüsusi Hukuku Kürsüsü

Prof. Dr. Hicri Fişek (Kürsü Başkanı)
Prof. Dr. Erdoğan Göğer
As. Dr. Tuğrul Arat
As. Dr. Turgut Turhan

9- Roma Hukuku

Prof. Dr. Kudret Ayiter (Kürsü Başkanı)
Prof. Dr. Özcan Çelebican
As. Dr. Kerem Tunca
As. Hilâl Zilelioğlu

10- İş Hukuku Kürsüsü

Prof. Dr. Rüçhan Işık (Kürsü Başkanı)
Doç. Dr. Seyfullah Edis
As. Dr. Sarper Süzek
As. Dr. Nermin Berki

11- Ceza Hukuku ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kürsüsü

Doç. Dr. Selahattin Keyman (Kürsü Başkanı)
Doç. Dr. Eralp Özgen
Doç. Dr. Nevzat Toroslu
Doç. Dr. Zeki Hafızoğlu
As. Gülsüren Bozkurt

12- Hukuk Felsefesi ve Hukuk Sosyolojisi Kürsüsü

Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu (Kürsü Başkanı)
Prof. Dr. Adnan Gürüz
Doç. Dr. Ülker Gürkan
As. Dr. Cahit Can
As. Dr. Anıl Çeçen

13- Ekonomi Kürsüsü

Prof. Dr. Avni Zarakolu (Kürsü Başkanı)
Doç. Dr. Gürkan Çelebican
Doç. Dr. Ahmet Yılmaz Gökdere
Doç. Dr. Nahit Töre

As. Ufuk Serdaroğlu
As. Serdar Turgut

14- Maliye Kürsüsü

Prof. Dr. Muallâ Üncel (Kürsü Başkanı)
Doç. Dr. Nami Çağan
As. Dr. Ahmet Gürcan Kumrulu

III. ÖĞRETİM

A) Lisans, Lisansüstü ve Doktora:

Fakülte Maarif Vekâletine devredildikten sonra, 1925 yılından beri uygulanan öğretim rejiminin, elde edilen deneylere ve memleket ihtiyaçlarına göre gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi kararlaştırıldı. Profesörler Meclisince hazırlanan yönetmelik, "Maarif Vekilliği Talim ve Terbiye Heyeti'nin 1 Mart 1941 tarihli ve 22 sayılı kararı" ile onaylanarak yürürlüğe girdi.⁴⁷ 1948 yılında yürürlükten kalkan, ancak içindeki temel hükümleri bugüne kadar gelen bu yönetmelik ile Fakülte önemli bir aşamaya geçmiştir. Bu nedenle sözü geçen yönetmeliğin temel ilkelerini kısaca görelim:

Lisans öğretimi dört yıla çıkarılmıştır. Böylece, İstanbul Hukuk Fakültesi ile de bir paralellik sağlanmıştır. 1940-1941 ders yılından itibaren Fakülteye kaydolunan öğrenciler dört yıl okumuşlardır.

Dersler "esas" ve "seçime bağlı" olarak ikiye ayrılmıştır. Ayrıca "amelî dersler" de konulmuştur.

"Seminer" adı altında "ihtiyarî ve münhasıran ilmi araştırmaları istihdaf" eden bilimsel çalışma yöntemi getirilmiştir.

Sınav sistemi tümünden değiştirilmiştir. İlk kez eleme usulü getirilmiştir. Her yılın nisan sonu ve 10 Eylül tarihlerinde çekilecek kurallarla yaz ve güz dönemleri eleme sınavlarının hangi derslerden yapılacağı saptanacaktır. Eleme sınavları yazılı olur ve kurra sonucu çıkan iki dersten yapılır. Her iki dersten en aşağı beş numara almak zorunluluğu vardır. Eleme sınavını kazananlar sözlü sınavlara alınırlar. Sınavların tümünden başarılı sayılmak için hiçbir dersten beşten aşağı numara almamak ve toplam not ortalamasının en aşağı yedi olması koşuldur.

Bu ders programı, görüldüğü gibi, bugünkü programımızın temelidir. Böylece 1941 tarihli yönetmelik ile gerçekten önemli bir reform yapılmış olmaktadır.

⁴⁷ Bk. T.C. Maarif Vekilliği, Ankara Hukuk Fakültesi Lisans Tedrisat ve İmtihan Talimatnamesi, Ankara 1941, (41 madde ve 2 muvakkat maddeden oluşmuştur).

Öğrenciliğe kabul koşulları 22 Ağustos 1940 tarihli “Talebe Yazılma Talimatnamesi” hükümlerine göre yapıldı.

Fakültenin Milli Eğitim Bakanlığına devrinden sonra da öğrenci alma yöntemi işledi. Yatılı öğrenciler Adalet Bakanlığı (Adliye Vekâleti) hesabına okuyorlar ve zorunlu hizmetle yükümlü tutuluyorlardı. 1941 yılında yeni binanın yatakhane bölümü de tamamlandığından yatılı öğrenciler oraya nakledildiler⁴⁸.”

1941 yılından başlayarak yürütülen seminer faaliyetlerinin yanı sıra, 1945’ten itibaren doktora çalışmaları da Fakültede başladı⁴⁹”. Böylece Ankara Hukuk Fakültesi her yönden doyurucu bir bilim kurumu olan hedefine doğru hızla yol almağa başladı.

1948 yılı içinde sırayla Dergi, Kiraplık, Lisans Öğretim ve İmtihan ve Yayın Yönetmelikleri çıkartıldı. 1953 yılında da Doktora Talimatnamesinin bazı maddeleri değiştirildi.

Yeni “Lisans ve Öğretim İmtihan Yönetmeliğinde” Fakültenin dört yıl lisans öğretimi yapması esası korunmuş, fakat derslerin bazıları kaldırılmış, yeni dersler konulmuş, ders saatleri değiştirilmiştir. Her sınıfta altı ders okutulması ilkesi-sınav sistemi nedeniyle-kabul edilmiştir.

Sınav sistemi esas itibarıyla, 1941 tarihli Yönetmelik hükümlerine göre kurulmuş, ancak biraz daha katılaştırılmıştır. Sözlü sınavların hepsi bir günde yapılacaktır; bir sözlü dersten başarısız kalan, geçtiği diğer derslerden de başarısız sayılacaktır. Diğer esaslar aynen kalmıştır. 1964 yılında yeni bir “Lisans Öğretim ve İmtihan Yönetmeliği” çıkartıldı⁵⁰”. Bu Yönetmeliğe göre, İstatistik dersi birinci sınıfa alındı. Türk Hukuk Tarihi dersine “Müesseseler Tarihi” bölümü de eklenerek, haftalık ders saati üçe çıkarıldı. Ceza, İdare ve Ticaret Hukukları bölünerek iki sınıfta okutulmaya başlandı (Ceza Hukuku Genel Hükümleri, ikinci, Özel Hükümleri üçüncü sınıfta, İdarî Kaza üçüncü sınıfta, Ticarî İşletme ve Şirketler Hukuku üçüncü, Ticarî Senetler, Deniz Ticareti ve Sigorta Hukukları dördüncü sınıfta). Hukuk Felsefesi (üçüncü sınıfta), Hukuk Sosyolojisinden (dördüncü sınıfta) ayrıldı. Genel Medenî Usul Hukuku (üçüncü sınıfta) ile İcra-İflâs Hukuku

48 1976 yılı sonbaharına kadar Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğüne bağlı olan, Fakülte yapısı içinde bulunan “Cebeci Erkek Öğrenci Yurdu”.

49 EREM, 25 ci açış yılı konuşmasında bu bilgiyi vermiştir. Bk. EREM, AÜHFD, VII/3-4, (1950) s. 8. İlk doktora yönetmeliğinin metni: Bk. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrenci Rehberi 1959-1960, s. 36-42. Bu metinde 1953 yılı değişiklikleri de vardır. İlk metin ise şimdilik elimizde yoktur.

50 Resmî Gazete, 13. IV. 1964, no: 11681.

(dördüncü sınıfta) birbirinden ayrıldı. Medenî Hukuk dördüncü sınıfa da konuldu. İş Hukuku seçimlik olmaktan çıkarılarak zorunlu ders durumuna getirildi. Ayrıca Vergi Hukuku da yeni bir ders olarak, üçüncü sınıfa konuldu. Seçimlik ders sistemine dokunulmadı, ancak dördüncü sınıfta, İş Hukukunun zorunlu ders yapılmasından doğan boşluk, yerine “Mukayeseli Medeni Hukuk” konulmakla dolduruldu. “Pratik çalışmalar” (amelî dersler) yeniden düzenlendi ve sayıları artırıldı.

Sınav sisteminde de değişiklikler yapıldı. Eleme yöntemi aynen kaldı, ancak, sözlü sınavlardaki katılık yumuşatıldı: “1 ve 2. ci sınıflarda en çok iki, 3. sınıfta en çok üç, 4. sınıfta en çok dört dersten sözlü imtihana girmeyen, veya girip de başarı gösteremeyen öğrenci, eleme imtihanlarında kazandığı hak saklı kaldığı sürece girmedığı veya girip de başarı sağlayamadığı derslerden müteakip dönemlerde tekrar imtihana girebilir (Madde 32)” hükmü konuldu ve bu barajı aşamayanların bütün sözlü sınavlara tekrar girmesi kararlaştırıldı. İss-i Mizan yöntemi kaldırıldı, ancak geçme notu 6’ya çıkarıldı.

1968 yılında, ilkbahar sonlarında Fakültede başlayan öğrenci olayları sonunda, 1964 tarihli Yönetmeliğin sınavlarla ilgili hükümleri değiştirildi⁵¹. Böylece bugüne kadar uygulanan son sınav sistemi yürürlüğe girmiş oldu. Fakülte Kurulu 1975 yılı sonlarından itibaren yeni bir Lisans Öğretim ve Sınav Yönetmeliği Taslağı üzerinde çalışmaktadır. Bu yönetmelik kabul edildiği takdirde, Lisans öğretimi yepyeni bir aşamaya ulaşacaktır.

1948 yılından beri üzerinde her seferinde öğrencinin daha fazla lehine değişiklikler yapılan sınav sisteminin bugünkü biçimiyle öğrenciye gerçekten yararlı olup olmadığı konusunda uzun tartışmalı bir konudur.

1945 yılında hazırlanan Doktora Yönetmeliği 1965 tarihinde değiştirildi⁵² ve yeni bir uygulamaya gidildi. Ancak bu yönetmelik de 1975 yılında yürürlükten kalktı⁵³. Yeni Doktora Yönetmeliği 1945 ve 1965 tarihli yönetmeliklerin olumlu ve olumsuz yanları göz önünde tutularak hazırlanmıştır.

Fakülte 50. yılında, öğretim bakımından önemli aşamalarından biri daha gerçekleşmiştir. Türkiye’de ilk kez hukukta Yüksek

51 En önemli değişiklik 15. VIII. 1968 tarihli ve 12950 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe girdi. Daha sonraki iki değişiklik için bk. Resmî Gazete 26. VII. 1969 No. 13259 ve 9. II. 1970 No. 13421.

52 Resmî Gazete 11. VIII. 1965, No. 12072.

53 Resmî Gazete 3. VIII. 1973, No. 14614.

Lisans (Master) öğretimi kabul edildi⁵⁴. Uygulama 1976 ders yılında başladı. Böylece hukukta uzman kişilerin yetiştirilmesi olanağı doğdu.

B) Öğrenciler:

Ankara Adliye Hukuk Mektebine kabul edilmek için temel koşul, lise mezunluğudur. Üniversite, yüksek okul mezunları ya da bir “Üniversite Şubesine” (Fakültesine) veya bir yüksek okula devam edenler de öğrenciliğe kabul edilirler. Yedi yıllık İdadileri bitirenler veya Milli Eğitim Bakanlığınca bu düzeyde bulundukları onaylanan okullar mezunları sınavsız, lise derecesinde öğrenim görenler ise liseler müfredat programından sınav vererek Mektebe kabul edilmişlerdir. 1927 yılına kadar bu son yöntem, yani liseyi bitirememiş gençlerin bir sınav vererek diğer yüksek okullara da kabulü uygulanmış, 1927 yılında “Hukuk ve Mühendis” mektepleri dışındaki tüm yüksek okullara kabulde bu yöntem kaldırılmış, 1927 yılından sonra ise, Hukuk ve Mühendis Mekteplerine de yalnız ve kesinlikle lise mezunları alınmıştır.

İlgili Kararname, yurdun yargıç ve mühendise olan ihtiyacını çok açık biçimde göstermektedir. Böylece, uzun savaş yılları sırasında öğrenimlerini tamamlayamamış gençlere son bir olanak sağlanmak istenmiştir. 1928 yılından itibaren bu uygulama kesinlikle sona ermiştir.

Ankara Adliye Hukuk Mektebi öğrencileri yatılı ve yatisız olmak üzere iki bölüme ayrılmıştı. Yatisız öğrenci olmak için bir giriş sınavına gerek yoktu. Yatılı öğrenci miktarını ise Adalet Bakanlığı bu miktarın üzerinde talep olursa bir giriş sınavı yapıldı (Talimatname M. 14). Yatılı öğrenciler Adalet Bakanlığı hesabına okudukları için, mezun olduktan sonra beş yıl o Bakanlık buyruğunda çalışacaklardı. Bu nedenle öğrencilikten başka hiçbir işle uğraşamazlardı. Zorunlu hizmet yapacaklarına dair kendilerinden bir taahhütname de alınırdı (Talimatname M. 2).⁵⁵ Yatisız öğrenciler için ise yaş sınırı yoktu. Bu nedenle ilk yıl yatisız öğrencileri içinde Afgan Büyükelçisi Ahmet Han’ı, Atatürk’ün Genel Sekreteri ve Başyaveri ile yaverlerini, “Yaşlı-başlı birçok kimseleri, subayları çoluk-çocuk sahibi olan ve olmayan pek çok memur” u görmek mümkündü⁵⁶. Yatılı öğrencilerin ise onsekiz yaşından aşağı ve otuz yaşından yukarı olmaları mümkün değildi (Talimatname M. 13). İlk yıl birinci sınıfta 301 öğrenci kayıtlı idi ve bunların yetmişbeşi yatılıydı. “Yalnız ilk yıl hanım öğrenci

54 Hazırlanması oldukça uzun süren bu yönetmelik, sonunda 29 Aralık 1975 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

55 OĞUZOĞLU, Armağan (1966), s. 7.

56 Ay. yer.

yoktu. İkinci yıldaki birinci sınıfta üç hanım kaydedildi ve gittikçe sayıları arttı⁵⁷.

Adliye Hukuk Mektebi'nin Dahili Talimatnamesinde daha çok yatılı öğrencilerle ilgili hükümler vardır. Bunu da doğal kabul etmelidir. Yalnız, “inzibati cezalar” arasında, yatısız öğrencilere sadece “tevhîh veya daimi ihraç” cezaları verildiği halde, yatılı öğrencilere “leylilikten bir aya kadar ihraç, bir yıla kadar ihraç, leylilikten büsbütün ihraç” (Talimatname M. 10) cezaları verilmektedir ki bu fark ilginç ve düşündürücüdür.

Özellikle yatılı öğrenciler, yarı-askerî bir okul disiplini içindedirler. Yaşamları oldukça katı kurallar içinde geçmektedir. Cemil Bey'in kurduğu bu disiplin Ankara Adliye Hukuk Mektebinin amacına uygundur. Bu yüksek okul, ilk plânda yetenekli adliyeciler, özellikle yargıçlar yetiştirecekti. Bu nedenle, olanaklarını son sınırına değin çalışmaları gerekti. Adliye mesleğine ise, ilkönce yatılı öğrenciler, okulu bitirdikten sonra, zorunlu olarak gireceklerdi. Cemil Bey, bundan dolayı yatılı öğrencilerin yetenekli ve bilgili olarak yetişmelerinde bu sert disiplini uygulamanın yararlı olacağını düşünmüş olmalıdır. Bu disiplin, Kurtuluş Savaşını yeni bitiren bir memleketin başkentinde o gün egemen olan ruhu da bir derecede yansıtmaktadır.

Öğrencilerin daha ilk yılda, bilinçli bir yolda, toplumsal hayatın gereği olan dernek kurma isteklerini gerçekleştirmesi de önemlidir. Dernek kurmak için öğrenciler Profesörler Meclisine başvurmuşlardır. Meclisten gelen cevap çok ilginçtir: Bu konu profesörleri değil idareyi ilgilendirmektedir. Bu nedenle sözü geçen istek Müdüre havale edilmiştir, ve Mektep yönetimi dernek kurulmasına izin vermiştir. Bunun üzerine, Dernek'te söz sahibi olmak öğrenciler arasında hareketli ve heyecanlı olaylara ve gruplaşmalara yol açmıştır⁵⁸. Ama bu dernek kısa zamanda politik yaşamın içine girince, kapatılmıştır.

Mezunlar:

Kuruluşunun üçüncü yılında, yaz sınavları sonunda, 8 Temmuz 1928 tarihinde Fakülte ilk mezunlarını vermiştir. Güz dönemi sınavlarında mezun olanlarla birlikte, ilk mezunların sayıda 143 kişidir.

İlk mezunların diplomaları üzerine “Ankara Hukuk Fakültesi Mezuniyet Diploması” ibaresi yazılmış ve böylece “Fakültelik” niteliği, açıkça belirtilmiştir⁵⁹.

57 Ay. Ycr.

58 Ay. Eser, s. 44.

59 OĞUZOĞLU, Armağan (1966), s. 14.

1957 yılına dek Fakülteye alınan öğrenci sayısı artmaya devam etmiştir. 1960 yılında sıralama sınavı yolu ile öğrenci alınmaya başlanmış, daha sonra, “Üniversite Giriş Sınavı Sistemi” kabul edilince öğrencilerimiz bu yolla Fakülteye girmişlerdir. Her yıl alınacak öğrenci sayısı Fakülte Kurulunca saptanmaktadır. Bu miktar genellikle 450-500 arasında oynamaktadır.

Adalet Bakanlığı hesabına yatılı öğrenci alınması usulü 1947 yılından itibaren bırakılmış, böylece Fakülte tarihinin önemli bir safhası da kapanmıştır.

Hukuk Fakültesinden, 1928’den 1982’ye kadar 17.445 lisans öğrencisi; 1976’dan 1982’ye kadar 208-yüksek lisans öğrencisi ve 1946’ dan 1982’ye kadar da 111 doktora öğrencisi mezun olmuştur.

Kuruluşundan bugüne kadar Hukuk Fakültesinden mezun olan lisans öğrencileri

1928 = 143	1955 = 292
1929 = 94	1956 = 204
1930 = 129	1957 = 268
1931 = 79	1958 = 247
1932 = 79	1959 = 340
1933 = 113	1960 = 494
1934 = 89	1961 = 435
1935 = 143	1962 = 479
1936 = 172	1963 = 495
1937 = 156	1964 = 434
1938 = 190	1965 = 299
1939 = 297	1966 = 375
1940 = 203	1967 = 409
1941 = 289	1968 = 388
1942 = 419	1969 = 587
1943 = 206	1970 = 398
1944 = 167	1971 = 654
1945 = 235	1972 = 725
1946 = 178	1973 = 527
1947 = 242	1974 = 443
1948 = 300	1975 = 386
1949 = 345	1976 = 490
1950 = 427	1977 = 451
1951 = 531	1978 = 389
1952 = 444	1979 = 436
1953 = 207	1980 = 336
1954 = 258	1981 = 329
Toplam	17.445

C) Fakülte Kitaplığı:

Sosyal bilimlerin her alanında, araştıracının en önemli ve büyük yardımcısı, hiç kuşku yoktur ki, kitaplıktır. Bunun önemini fazla açıklamak gereksizdir. Fakültenin kuruluşundan itibaren, bu önemlilik kavranılmış ve kitaplık üzerinde durulmuştur. Ancak, kuruluş yıllarının yer ve ödenek bakımından olanaksızlıkları, kitaplığın istenilebilir bir düzeye çıkmasını engellemiştir. 1939 yılında Fakültenin ilk "Kütüphane Kataloğu" bastırıldı⁶⁰. Bu kataloğun incelenmesinden çıkan sonuçlar şöyledir: Ondört yıl içinde Fakülte kitaplığındaki kitap ve dergi sayısı henüz 3000'e bile varmamıştır. Katalog, kitaplık biliminde tanınan ayırım ilkelerine göre düzenlenmemiştir⁶¹. Fakülte asıl binasına taşındıktan sonra kitaplık da zenginleşmeye başladı. 1946 yılında Prof. Hirsch'in bu konu üzerinde çalıştığı görülür. Fakültenin modern bir bilimsel araştırma kurumu düzeyine çıkarılmasında büyük çaba harcayan ve bugünkü öğretim üyelerinin çoğunun hocası olan Prof. Hirsch, Kitaplığın da gerçek kurucusu sayılabilir. Onun emekleriyle, kitaplığın modern ihtiyaçlarına uyabilecek sistemi kuruldu, gerekli ödenekler sağlandı. Bugün, bir zamanlar çok mütevazî koşullarla kurulan kitaplık 100.000'e yaklaşan kitap sayısı ile Türkiye'nin en büyük uzmanlık kitaplıklarından biridir. Süreli yayınlar bölümüne her yıl 400'ü aşkın yerli ve yabancı dergi gelmektedir. 1967 yılında, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirebilmeleri için "Genel Kültür Kitaplığı" da açıldı. Burada edebiyat, sanat, tarih, siyaset ve diğer konularda 3000'i aşkın kitap hizmete sokulmuştur. "Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü"nün uzmanlık kitaplığı ile birlikte, Fakültede 100.000'den fazla kitap araştırmacıların ve öğrencilerin hizmetindedir. Türkiye koşulları içinde gerçekten büyük bir başarı sayılan bu sayının yıldan yıla artacağı beklenmektedir. Prof. Hirsch'in eserini yürüten ve kitaplığın kurucularından olan Prof. Yaşar Karayalçın'ın büyük emeklerini ve bugün çok önemli uzmanlık kitaplığını yöneten arkadaşların çabalarını şükranla zikretmek gerektir⁶².

60 Ankara Hukuk Fakültesi Kütüphane Kataloğu, İstanbul 1939, (Hazırlayan BOY-SAN, Fahri).

61 Katalog hukuk biliminin bölümlerine göre düzenlenmiştir. Sonuna da bir yazar indeksi eklenmiştir. Fakat bu ayırım sistemi karışıktır ve pratik değildir.

62 Kitaplık yöneticilerinin tüm çabalarına rağmen, katalogların henüz istenilen düzeye geldiği söylenemez. İşe yarar tek katalog yazar ve kitap adına göre düzenlenmiş, ayrıca yazı önemli kavramlar üzerinde de fişler çıkartılmıştır. Kitapların sistematik kataloğu daha, çok eksiktir. Ayrıca sayıları binleri bulan makale fişleri de henüz ayırıma uygun tutumamıştır.

D- HUKUK FAKÜLTESİ I-A SINIFI 1981 ÖĞRETİM YILI HAFTALIK DERS PROGRAMI (YENİ BİNA)

Günler	I. Ders 8.30- 9.20	II. Ders 2.30-10.20	III. Ders 10.30-11.20	IV. Ders 11.30-12.20	IV. Ders 14.00-14.50	V. Ders 15.00-15.50	VI. Ders 16.00-16.50	VIII. Ders 17.00-17.50
Pazartesi	Medeni Hukuk	Roma Hukuku	Ekonomi	Roma Hukuku	Ekonomi	Medeni Hu. Pratik Çalış.		
Salı	Roma Hukuku	Ekonomi	Ekonomi	Roma Hukuku	Ekonomi Pratik çalış.			
Çarşamba	Medeni Hukuk	Hukuk Başlangıcı	Medeni Hukuk	Hukuk Başlangıcı				
Perşembe	Medeni Hukuk	Anayasa Hukuku	Medeni Hukuk	Anayasa Hukuku	Roma Hukuku Pratik çalış.			
Cuma	Siyasi Tarih	Anayasa Hukuku	Siyasi Tarih	Anayasa Hukuku		Hukuk Başlangıcı		

HUKUK FAKÜLTESİ 1981 ÖĞRETİM YILI HAFTALIK DERS PROGRAMI I-B SINIFI (YENİ BİNA)

Günler	I. Ders 8.30- 9.20	II. Ders 9.30-10.20	III. Ders 10.30-11.20	IV. Ders 11.30-12.20	V. Ders 14.00-14.50	VI. Ders 15.00-15.50	VII. Ders 16.00-16.50	VIII. Ders 17.17.00-50
Pazartesi	Anayasa Hukuku	Roma Hukuku	Anayasa Hukuku	Roma Hukuku				
Salı	Roma Hukuku	Ekonomi	Ekonomi	Roma Hukuku	Ekonomi Pratik çalış.	Anayasa Hukuku Pratik çalış.		
Çarşamba	Hukuk Başlangıcı	Anayasa Hukuku	Hukuk Başlangıcı	Anayasa Anayasa	Medeni Hukuku			
Perşembe	Ekonomi	Ekonomi	Medeni Hukuk	Medeni Hukuk	Hukuk Başlangıcı	Roma Hukuku Pratik çalış.		
Cuma	Medeni Hukuk	Siyasi Tarih	Medeni Hukuk	Siyasi Tarih	Medeni Hukuk Pratik çalış.			

HUKUK FAKÜLTESİ 1981 ÖĞRETİM YILI HAFTALIK DERS PROGRAMI II. SINIF (YENİ BİNA)

Günler	I. Ders 8.30- 9.20	II. Ders 9.30-10.20	III. Ders 10.30-11.20	IV. Ders 11.30-12.20	V. Ders 14.00-14.50	VI. Ders 15.00-15.50	VII. Ders 16.00-16.50	VIII. Ders 17.00-17.50
Pazartesi	Ekonomi	Ceza Hukuku	Ekonomi	Ceza Hukuku	İdare Hukuku	Ceza Hukuku Pratik çalışm.		
Salı	Borçlar Hukuku	Ceza Hukuku	Borçlar Hukuku	Ceza Hukuku	İdare Hukuku	İdare Hukuku Pratik çalış.		
Çarşamba	Borçlar Hukuk	T. Hukuk T.	Borçlar Hukuku	T. Hukuk T.	İdare Hukuku	Borçlar Hukuku Pratik çalış.		
Perşembe	Ekonomi	D.U.H.	Ekonomi	D.U.H.	T. Hukuk T.	T. Hukuk T. Pratik çalış.		
Cuma	Maliye	D.U.H.	Maliye	D.U.H.	Maliye Pratik çalış.			

HUKUK FAKÜLTESİ İİİ. SINIF 1981 ÖĞRETİM YILI HAFTALIK DERS PROGRAMI (ESKİ BİNA)

Günler	I. Ders 8.30- 9.20	II.Ders 9.30-10.20	III. Ders 10.30-11.20	IV. Ders 11.30-12.20	V. Ders 14.00-14.50	VI. Ders 15.00-15.50	VII. Ders 16.00-16.50	VIII. Ders 17.00-17.50
Pazartesi	Borçlar Hukuku	M. Usul H.	Borçlar Hukuku	M. Usul H.	M. Usul H. Pratik Çalışma			
Salı	Vergi Hukuku	Ticaret Hukuku	Vergi Hukuku	Ticaret Hukuku	İdari Yargı Hukuku	Vergi Hukuku Pratik çalış.		
Çarşamba	Ticaret Hukuku	M. Usul H.	Ticaret Hukuku	M. Usul H.	Ekonomi Dokt İstatistik İşl. Ek. Adalet Psk.	İdari Yargı Pratik çalış.	Ticaret Hukuku Pratik Çalışm.	
Perşembe	Hukuk Felsefesi	Eşya Hukuku	Hukuk Felsefesi	Eşya Hukuku	Borçlar Hukuku Pratik çalış.	Eşya Hukuku Pratik çalış.		
Cuma	Ceza Hukuku	Ceza Hukuku	Eşya Hukuku	Eşya Hukuku	Ceza Hukuku Pratik çalış.			

HUKUK FAKÜLTESİ 1981 ÖĞRETİM YILI HAFTALIK DERS PROGRAMI IV. SINIF (ESKİ BINA)

Günler	I. Ders 8.30- 9.20	II. Ders 9.30-10.20	III. Ders 10.30-11.20	IV. Ders 11.30-12.20	V. Ders 14.00-14.50	VI. Ders 15.00-15.50	VII. Ders 16.00-16.50	VIII. Ders 17.00-17.50
Pazartesi	İcra-İflas. Hukuku	Ticaret Hukuku	İcra-İflas Hukuku	Ticaret Hukuku	Hukukisi Sosyoloji	M. Medeni Hukuku Toprak Huk. Fikri Huk.	Devlet Pratik Çalış.,	D.H.H. Pratik çalış.
Salı	İş Hukuku	Devletler H. Hukuku	İş Hukuku	Adli Tıp Hukuku	Ticaret Hukuku	Ticaret Hukuku Pratik Çalış.	İcra-İflas Hukuku Pratik Çalışm	
Çarşamba	Ticaret Hukuku	Ceza Usul Hukuku	Ticaret Hukuku	Kamu Hukuku	Sosyolojisi Hukuku	İş Hukuku Pratik Çalış.		
Perşembe	Ceza Usul Hukuku	Devletler H. Hukuku	Ceza Usul Hukuku	Kamu Hukuku	İş Hukuku	Ceza Usul Hukuku Pratik Çalış.		
Cuma	Miras Hukuku	Devletler H. Hukuku	Miras Hukuku	Kamu Hukuku	İcra-İflas Hukuku	T. Devrim T.	Miras Hukuku Pratik Çalışm	

IV. YAYINLAR

Kuruluşunun ilk yıllarında Ankara Hukuk Fakültesi yöneticileri tüm güçlerini kurumun sağlam bir temel üzerinde gelişmesini sağlayıcı olanakları bulma yolunda harcamışlardır. Bu nedenle ilk yıllarda, bir yüksek bilim kurumunun ana amacı olan araştırma ve yayın etkinliği henüz gerçekleştirilemeyen bir ilke olarak kaldı. Gerçi, kuruluş yıllarında, birkaç Avrupalı profesörün “Hukuk Mektebinde” konferanslar verdiği, derslerde olanakların elverdiği ölçüde tartışma ve bilimsel sonuçlar çıkarma yöntemine gidildiği biliniyorsa da,⁶³ daha, gerçek bir bilim kurumu etkinliğinden söz edilemezdi. Ama ilk yılların ders notları, tahrir edilen derslerin gerçekten özenle ve bilimsel olarak hazırlandığını göstermekte kuşku bırakmamaktadır. Nitekim, rahmetli hocamız Nusret (Metya) Bey ilk kez ders notlarını bilimsel bir yöntemle bastırması ve bu yapıtı, Fakültenin ilk yayını olmak şerefini kazanmıştır⁶⁴. 1927 yılında basılan bu yapıttan sonra, aynı yıl Tevfik Kamil (Koperler) ve Cemil (Bilsel) beyler ders kitaplarını bastırdılar⁶⁵. Böylece hem ders kitaplarının, hem de araştırmaların basılması yolu açıldı. Kısa bir süre içinde araştırmaların yayını artmaya başladı. 1933 yılında, “Ankara Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti” tarafından, “Hukuk” adıyla ciddi bir içeriğe sahip dergi çıkarıldı⁶⁶. Bu dergide, profesörlerin bilimsel araştırmaları yayınlanmaya başladı. 1944 yılında ise Fakülte Dergisinin ilk sayısı bilim dünyasına sunuldu ve bugüne kadar hiç ara verilmeden çıkarıldı.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üye ve yardımcılarının bilimsel yayınları ayrıntılı olarak Ernest Hirsch’in Türk Hukuk Bibliyografyası, 1941 (1934–1940 yılları)’nda, Doç. Dr. Ferit Hakkı Saymen’in aynı adlı bibliyografyasında ve Fakültenin 50. kuruluş yılı nedeniyle 1977’de basılan Ankara Hukuk Fakültesi öğretim üye ve yardımcıları Bibliyografyası 1975–1976’da yer almıştır.

Fakültenin 1981 sonlarında yayınladığı kitap sayısı 460’tır.

63 Bk. OĞUZOĞLU, Armağan (1966), s. 45 ve 46.

64 Fakültenin “1” sıra numarasındaki ilk yayını Nusret Metya’nındır: “Hukuk-u Hususiye-i Düvel, 1927” (Mevcudu kalmamıştır).

65 Tevfik Kamil: Hukuk-u Düvel-i Husiye, Ankara 1927, 160 S. ve Mehmet Cemil: Hukuk-u Düvel, 3-4 ciltler, Ankara 1927. (Her iki yapıtın da mevcutları kalmamıştır).

66 Bu Derginin elimizde yalnız iki nüshası vardır: “Sayı 1, 1, İkinci Teşrin 1933” ve “Sayı 2, İkinci Kânun 1934”.

V. HUKUK FAKÜLTESİNE BAĞLI ADALET YÜKSEK OKULU

A) Kuruluş, Öğretim ve Akademik Yapı:

Adalet Yüksek Okulu, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine bağlı olarak kuruluş yönetmeliği 31.3.1979 tarih ve 16595 sayılı Resmi Gazetede ve Sınav Yönetmeliği de 17.4.1979 tarih ve 16612 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmak suretiyle 1979-1980 ders yılında öğretime açılmıştır.

Adalet Yüksek Okulunun amacı, adalet hizmetlerinin görülmesinde ihtiyaç duyulan personeli yetiştirmek ve bu hizmetlerin görülmesinde görev almış bulunan personeli hizmet içi eğitime tâbi tutarak bilgi düzeylerinin yükseltilmesini sağlamaktır.

Okul, adalet hizmetlerinde görev yapmakta olan personelin okulun eğitim çerçevesine giren alanlarda yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için gerekli kurslar açma ve hizmet içi eğitim kuruluşları meydana getirme ve bunlara devam ederek başarı gösterenlere gerekli belgeleri verme yetkisine de sahiptir, (A.Y.O. Yönetmeliği Mad. 3).

1979-1980 Öğretim yılında Yüksek Okula 20'si adalet hizmetlerinde 3 yıl hizmet yapmış olmak üzere toplam 100 öğrenci alınmış bunlardan 25'i 1980-1981 ders yılında mezun olmuştur.

1980-1981 ders yılından itibaren 40'ı memur olmak üzere kontenjan 120 kişiye çıkarılmıştır. Halen Yüksek Okulda 47 kız 179 erkek olmak üzere toplam 226 öğrenci ile öğretim yapmaktadır.

I. sınıfta, Kamu Hukuk Bilgisi, Özel Hukuk Bilgisi, Hukuk Usulü Bilgisi, Daktilografi, Türkçe ve Hukuk Dili, Yargı Örgütü, Büro Yönetim Teknikleri, Avukatlık ve Noterlik Mevzuatı Mâli, Mevzuat;

II. sınıfta ise, Ceza ve Ceza Usulü Bilgisi, İcra-İflâs Bilgisi, Türkçe ve Hukuk Dili, Daktilografi, Muhasebe, İşletme ve Yönetim Bilgisi, Devrim Tarihi, Adli Tıp, İnfaz Bilgisi, Tebligat Mevzuatı, Suçlu Psikolojisi ve Kalem Mevzuatı olmak üzere her iki sınıfta toplam 21 ders okutulmaktadır.

Adalet Yüksek Okulunda, A.Ü. Hukuk Fakültesinden 3 profesör, 14 doçent, 6 doktor asistan, yine A.Ü. Tıp Fakültesinden 1 profesör, 1 uzman doktor, SBF Basın-Yayın Yüksek Okulundan 1 profesör, 1 Öğretim görevlisi, TODAİE'den 1, Ticaret Turizm Yüksek Öğret-

men Okulundan 1, Adalet Bakanlığından 3 öğretim görevlisi olmak üzere toplam 33 öğretim üye ve yardımcısı ile 1981-1982 öğretim yılında ders vermektedir.

B) Adalet Yüksek Okul Yönetmeliği:

Yönetmelik Ankara Üniversitesi Senatosunca 30.5.1978 tarihinde kabul edilmiş olup 31.3.1979 tarih ve 16595 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmıştır. Daha sonra 17.4.1979 tarih ve 16612 sayılı Resmî Gazetede Adalet Yüksek Okulu Öğretim ve Sınav Yönetmeliği yayınlanmış ve bu yönetmeliğin bazı maddelerinde yapılan değişiklikler, 2.5.1980 tarih ve 16976 sayı; 3.5.1980 tarih ve 16977 sayı; 18.10.1980 tarih ve 17139 sayılı ve 24.10.1980 tarih ve 17141 sayılı Resmî Gazetelerde yayınlanmıştır.

DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ

I. FAKÜLTENİN KURULUŞ VE GELİŞMESİ

A) Ön Hazırlıklar:

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin başkentte kurulma projesi bizzat Mustafa Kemal tarafından plânlanmış ve uzun bir hazırlık devresinde olgunlaşmıştır. Plân ilk meyvelerini 1931'lerde Türk Tarih Tetkik cemiyeti (Türk Tarih Kurumu) ve 1932'lerde Dil Kurumuyla vermiştir. Bu iki kurumun ilk yıllardaki çalışmaları umulanın üzerinde yarar sağlamakla birlikte, bu sahalara yetişmiş eleman sağlamak ve Türk,Tarih Coğrafya ve dilini de yabancı etkisinden kurtarıp, yabancı dillerde de eserler vermek amacıyla Atatürk 11 Mart 1935'te Kültür Bakanı Abidin Özmen'e Ankara'da bir fakülte kurulması emrini vermiştir¹. Ancak başlangıçta sadece "Ankara Tarih-Coğrafya Fakültesi" adıyla ve 150.000 liralık bir tahsisatla ele alınan kanun projesi geri alınmış ve Fakülteye bir de Dil sözcüğü eklenerek ve tahsisat artırılarak yeni bir kanun tasarısı hazırlanmıştır. Daha önce kurulan İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğretim programını kapsamakla birlikte, Fakülteye Edebiyat Fakültesi denmemesini sonraki Maarif Vekili Hasan Âli Yücel şöyle açıklamıştır:

"Atatürk ona bizim alıştığımız bir ismi vermedi. Başka memleketlerde bunun benzeri olan ilim müesseselerine konulmuş bir ismi seçmedi. Bunun büyük manası vardır. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi adını münasip görmesi Türk inkılâbının bu müesseseden beklediği gayeye sarahatle işaret etmektedir. O gayeyi şöyle hulasa edebiliriz: Öz kaynaklarına inmek suretiyle mazimizin aydınlatılması, bizimle münasebetle bulunmuş milletlerin tarihine gene kendi gözümüz ve

¹ Kuruluş yıllarına ait bazı bilgi ve anılar Prof. Dr. Âfet inan, D.T.C.F. Tarih Araştırmaları, no. 1, 1957, s. 1-16; D.T.C.F. Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Anma Kitabı, No. 239, 1974, s. 9-52 ve Ord. Prof. Aziz Şevket Kansu tarafından, ikinci yapıt, s. 5-53, verilmiştir.

kendi anlayışımızla bakılması, Türk dilini yabancı kaidelerin esirliğinden kurtararak kendi kudretleri ve kendi imkanları içerisinde geliştirme yollarının aranması ve onun özelliğini, kesikliğini, gerginliğini belirtmek için gayret sarfolunması, ülkemizin coğrafi tabiatının ilmi usullerle ve olduğu gibi tetkik edilmesi nihayet şuradan buradan alınmış fikirlerle değil, millî hayatımızın şuuruna dayanan bu görüşle elde edilmiş evrensel görüşe sahip mütefekkirlerimizin yetişmesidir”².

Yeni yasanın hazırlanması sırasında Başvekâlet’in verdiği raporda³ Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin kuruluş amacı şöyle ifade edilmiştir: “Hükümet merkezimizde bir taraftan Türk kültürünü bilgi metodu ile işleyecek bir tetkik ve araştırma müessesine olan ihtiyaç, diğer taraftan orta tahsil müesseselerimize ulusal dil ve tarihimizin ilmi ve en yeni telakkilerine göre hazırlanmış muallim yetiştirmek ve bugünkü muallimlerimizin bu yönden bilgilerini tamamlamak lüzumu Ankara’da bir Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi kurulmasını icabetirmiştir”.

B) Açılış ve Bina Sorunu:

Tüm hazırlıkları tamamlanan kanun 14 Haziran 1935 tarihinde T.B.M.M. tarafından 2795 sayıyla kabul edilmiş ve 22 Haziran 1935 tarih ve 2035 sayılı Resmî Gazetede ilân edilmiştir.

Sekiz maddeden oluşan kanuna göre, Ankara’da bir Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi açma yetkisi Kültür Bakanlığına verilmiş (m.1); öğrencilerden alınacak yazılma, okuma, yoklama, seminer ve diploma harçlarının miktar ve alınma biçimlerinin Finans ve Kültür Bakanlığınca saptanması kararlaştırılmış (m. 3); Fakülte öğretim ve yönetim işlerinin Kültür Bakanlığınca yapılacak bir talimatnameyle belirleneceği saptanmış (m. 4); Fakültede 1935 malî yılı içinde kullanılacak kesenekli öğretmenler kadrosu ile Fakültenin tüm masraflarının Kültür Bakanlığının 1935 malî yılı bütçesine konulacak paraya göre Bakanlar Kurulunca saptanması öngörülmüş (geçici m.2); kanun hükümlerinin yürütülmesi Finans ve Kültür Bakanlarına bırakılmış (m.6) ve aşağıdaki çizelgeler kabul edilmiştir (m. 2, geçici m. 1)

Hernekadar Fakültenin açılış tarihi bazı kaynaklarda 10 Aralık 1935 veya 9 Aralık 1936 olarak verilmişse de, resmî açılış 9 Ocak

² Maarif Vekâleti, Milli Şef ve Cumhurreisimizin Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesini ziyaretleri ve Fakültenin yeni binasında tedrisata başlaması, İstanbul, 1941, s. 13.

³ Hirsch, a.g. yapıt, c. 1, s. 561

ÇİZELGE 1

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
8	Dekan kâtibi	1	45
10	Kalem âmiri	1	35
12	Dahiliye memuru	1	25
12	Kâtip	1	25
12	Kütüphane memuru	2	25
12	Hesap memuru	1	25

ÇİZELGE 2

İşyarlığın adı	Sayı	Kesenek
Dekan	1	200
Enstitü direktörü	4	50
İşyarlığın adı	Sayı	Kesenek
Daktilo	1	100
"	1	80
Hademe	10	450
UZMANLAR		
Fotoğrafçı	1	150
Desinatör	1	150
Kartoğrafçı	1	150

1936'da olmuştur.⁴ Böylece yaklaşık yedi aylık sürede tüm hazırlıklar bitmiş olup, 9 Ocak 1936 Perşembe günü Fakülte Atatürk'ün huzurunda ve T.B.M. Meclisi Başkanı, Başbakan, Bakanlar, Kordiplomatik, konuk Afganistan Dışişleri Bakanı ve Elçisi, profesör, öğretmen ve öğrencilerin katılımıyla Halkevi (şimdiki Türkocağı konferans salonunda) büyük bir tören yapılmıştır. Törene 15.30 sıralarında İstiklâl marşıyla başlanmış ve Kültür Bakanı Saffet Arıkan'ın aşağıdaki açış konuşmasıyla devam edilmiştir:

"... Bugün yeni bir eserin, Türk Kültür dünyasına temel olacak bir kurumun, çok eski Türk varlığının silinmez damgasını taşıyan Ankara'da açılışını kutluyoruz. Vatan toprakları kurtarıldıktan ve yurt içinde yepyeni bir sosyal düzen kurulduktan sonra, vakit geçirmeksizin kültür işinin ele alınması gerekti. Kültür işinde ana kaynağın tarih olduğu kanaatidir ki bu alanda çalışmaya önem verdirdi... Bütün dileklerim sizler içindir. Fakat sizin başarılarınız bütün Türk Ulusu ve Dünya için olacaktır. İşte sizden istenen budur

⁴ Ankara Üniversitesi D.T.C.F. Dergisi, Fakültenin 25. yıldönümü sayısı, XIX, 1-2, Ocak-Haziran 1961, "Fakültemiz 25 yaşında" başlıklı anonim yazı, s. I-III; Maarif Vekâleti, a.g.e.y.s. 9,13.

ve bunu isteyen de hepimizin babamız Atatürk'tür. O yüksek Kur-Kurtarıcının ve dâhi Başbuğun önünde bu derin saygı ile eğilerek hep birlikte and içelim: Durmadan çalışacağız, buyruğunu yerine getireceğiz. Sayın arkadaşlar, Ankara Tarih, Dil-Coğrafya Fakültesi şu anda açılmıştır kutlu olsun...'⁵

İlk açılış dersini de Prof. Dr. Âfet İnan "Tarihe Giriş" konusunda vermiş ve günün basını da olaydan günlerce söz etmiştir.⁶

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi ilk öğretim yılına kiralanan Evkaf Apartmanının Gençlik Parkına bakan kısmındaki daireler (bugünkü Küçük Tiyatro'nun bulunduğu daireler)'de başlamış ve bugünkü yeni bina inşaatının tamamlanmasına kadar dört yıl bu ilk binasında öğretimi sürdürmüştür.

Fakülte yeni binasına 1940 Şubatında taşınmaya başlamış ve 4 Kasım 1940'ta da burada öğretime başlanmıştır. Yapılan ikinci açılış törenine B.M. Meclisi Reisi, Başvekil, Vekiller, Mebuslar, Temyiz Mahkemesi, Devlet Şûrası, Divanı Muhasebât Reisi ve Azaları, Fakülte İdare ve Talim Heyetleri, İstanbul Üniversitesini temsilen gelmiş olan Tıp, Edebiyat, Hukuk Fakülteleri Dekanları, Ankara Hukuk Fakültesi Dekanı, profesörler ve öğrenciler katılmış ve Fakülte Konferans Salonunda yapılan törene İstiklâl Marşıyla başladıktan sonra Başvekil Doktor Refik Saydam ve Maarif Vekili Hasan Âli Yücel birer konuşma yapmışlardır. Daha sonra Fakülte Profesörlerinden Manisa Mebusu Yusuf Hikmet Bayur "Trablusgarp Savaşından Balkan Savaşının Başına Kadar Giden Devre" konulu açış dersini vermiştir.

Fakültenin yeni binası sadece Atatürk Bulvarının değil, günümüz Ankara'sının da en güzel ve eskiyle yeniyi birarada yanından binalarından birdir. İnşaatına 1938 Nisanında başlanmış olup, 1950 Mayısında yapı tamamlanmıştır.

Binanın ön cephesi Ankara taşı ile, arka ve yan tarafları ise sıva ile kaplanmış olup, büyük balkonun alt duvarları ve pencere kenarları eski taştan yapılmıştır. Büyük holdeki döşeme ve merdivenler yerli mermerle kaplanmış, holün duvarları stokko lustro sıvasıyla kaplanmış, sütunlar leski taşı ve fayansla işlenmiştir. Büyük konferans salonu döşemelerinde yerli mermer, duvar ve sütunlarında leski taşı ile fayans kullanılmış, tavana, cilâsız ve doğal rengine bırakılan, Karaağaç kaplanmış ve 600 kişiyi rahatça alabilecek kapasitede

5 A.Ş. Kansu a.g.e.y.s. 53-54.

6 Açış dersi ve basında ertesi gün çıkan yazılar için bk. Âfet İnan a.g. yapıtlar, s. 12; 32-6

yapılmıştır. Binanın ısıtılması başlangıçta elektrikle ve otomatik olarak verilen sıcak hava ile olurken, sonradan kalorifer teşkilatı yapılmış ve 200 öğrenciyi alabilecek genişlikteki ders anfilerine projeksiyon tertibatı konmuştur.

Fakülte ana binasının proje ve inşaat plânlarının hazırlanması Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık Şubesine havale edilmiş ve o zaman Şube Başkanı Prof. Bruno Taut'nun gözetim ve denetiminde yapılmıştır⁷.

Ana binaya 1966 ve 1968'lerde yedişer katlı iki bina daha eklenmiş olup, bugün 1.'sinde elektrik atölyesi, lokanta ve dil kürsüleri, 2.'sinde de matbaa ve kitaplıklar bulunmaktadır.

Başlangıçta Fakülte arsası bugünkü Yüksek İhtisas Hastanesini de içine almaktaysa da, bu kısım 1952'lerde Fakülteden alınmıştır.

C) İlk Yıllardaki Yönetim ve Çalışması

Fakültenin ilk Dekanlığını Profesör Muzaffer Göker, Dekan Vekilliğini de Hasan Cemil Çambel yapmış olup, Fakültenin hem kuruluş, hem de ilk öğretim çalışmalarını yürütmüşler ve Âfet'ınan'ın yardımı ve Atatürk'ün de desteğiyle 1935-1936 dünya üniversitelerinin programları da gözden geçirilmek suretiyle yeni bir eğitim-öğretim sistemi geliştirilmiştir⁸.

Fakültenin öğretim kadrosuna, yurtdışında ihtisaslarını tamamlayan Türklerin yanı sıra, birçok yabancı profesör, özellikle Hitler Almanyasından kovulan bilginler, sözleşmeli olarak getirilmiş olup, başlangıçtaki yabancı profesör sayısı, yeni Türk öğretim elemanların yetişmesi ve yurtdışına gönderilen öğrencilerin dönmesiyle, yavaş yavaş azalmıştır.

Dekan, Dekan Yardımcısı ve Enstitü Direktörlerinin yanı sıra, yukarıda verdiğimiz çizelgedeki kadrolara gerekli eleman alınarak Fakültenin ilk memur sayısı dokuzu, uzman sayısı da üçü buluş ve bu kadro, aşağıda göreceğimiz üzere, Fakültenin gelişmesine paralel olarak, özellikle üniversiteye bağlandıktan sonra, büyük bir artış göstermiştir.

Bilimin yurt, ulus ve insanlık hizmetinde olduğunu göstermek isteyen Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi çalışma ve araştırmalarını

⁷ Maarif Vekâleti, a.g.e.y., s. 9-10

⁸ Derlenen bu programlar bir dosya halinde bugüne kadar korunmuş olup, Dekanlık odasında bulunmaktadır.

sadece kendi öğrencilerine değil, Fakülte dışındaki yurttaşlarada duyurmak amacıyla ilk yıllardan itibaren inceleme ve araştırma gezileri ve konferanslar tertiplemiş ve halka açılmayı bilmiştir. Bu nedenle, Tarih, Antropoloji, Coğrafya, Arkeoloji, Klâsik Filoloji, Türk Dili ve Edebiyatı Enstitüleri öğretim üye ve yardımcıları başkanlığında ve öğrenci gruplarıyla birçok geziler tertiplemiş; Fakülte öğretim elemanları seri konferanslar düzenlemiş ve tüm çalışmalar yayımlanmıştır.

Ankara Üniversitesine bağlanmasının arifesinde de Dil ve Tarih -Coğrafya Fakültesi bu çalışma ve incelemelerini sürdürmüştür. Bunların değerlendirmesini Dekan, Prof. Enver Ziya Karal'ın 1945-1946 Ders Yılı Açış Nutku'ndan⁹ bazı pasajlarla izleyelim:

“Fakültemizin yıllık çalışmalarının ve başarılarının mezunlarımızdan sonraki bölümünü araştırma ve inceleme gezileri teşkil etmektedir.

Modern üniversite öğretimi iki türlü çalışmadan kurulur: Öğretme ve araştırma. Mevcut bilgiyi öğrenmek veya öğretmek, onu bir yük veya kutsal bir emanet gibi taşımak orta çağların bir ilim telâkkisidir. Bugün gerçek mânada ilim, kazanılan bilgiyi gerektirgi vakit tabiat ve insan olayları karşısında kullanmayı bilmektir. Fakülte öğretmen ve öğrencisinin böyle bir melekeyi kazanması ilim konularını kitabın ve takririn dışında öz karakterleriyle tanınması sayesinde mümkündür.

Fakültemiz kurulduğu gündenberi ilmi çalışmaları bu mânada anladığı için Fakülte profesör ve doçentlerimiz öğretmen oldukları kadar araştırmacıdır. Öğrencilerimizin yetiştirilmesinde de güdülen maksat onların öğretmen ve araştırmacı olmalarını sağlayacak bilgi ahengini yaratmaktır.

Fakülte öğretim ödevini bu şekilde anladığı için takrir ve seminerlerin dışında öğretmen ve öğrenciler için inceleme, gezi ve araştırma seyahatlerine büyük önem vermiştir ve vermektedir.

9'uncu ders yılı tatilinde Coğrafya Enstitüsünden 29 kişilik bir kafiye Prof. Alagöz'le Doçent İzbirak'ın başkanlığı altında 21 Haziran ile 7 temmuz arasında batı Anadolu'da bir inceleme gezisi yaptı.

Kafiye, Tavşanlı-Bandırma-Balıkesir - Soma - Bergama - Manisa vilâyet ve kasabalarıyla bunların dolaylarını tabii ve beşerî coğrafya, tarih ve arkeoloji yönünden inceledi.

⁹ Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, IV, 1, Kasım-Aralık 1945, 5. 3-5.

Bu gezinin yapıldığı sıralarda Felsefe Enstitümüzden 20 kişilik bir grup Doçent Berkes'in başkanlığında İstanbul'un başlıca ceza evleriyle akıl hastanelerini ve bazı endüstri müesseselerini inceledikten sonra İmranlı adasında çalıştırılan mahkumların sosyal ve psikolojik şartlarını inceledi.

Geçen yaz sömestri sonunda Arkeoloji Enstitüsü öğrencileri ve öğretmenleri Haymana civarında Gâvur Kale yeri ile Karalar köyünü gezerek Eti eserleri üzerinde faydalı incelemelerde bulundular.

Bundan başka aynı Enstitüden Doçent Dr. Ekrem Akurgal, Dr. Tahsin Özgüç, Dr. Nimet Özgüç'ten kurulan bir heyet, Tarih Kurumu adına, Zile'de, Maşatlık köyünde bir ay süren kazılar neticesinde Anadolu'nun arkeolojik tarihi ile ilgili, değerli eserler meydana çıkardı. Ekim ayı başında Prof. Guterbock, Doçent Dr. Ekrem Akurgal ve Fransız Hititoloğu Viyera Çorum ve Yozgat dolaylarında bir hafta süren bir inceleme gezisi yaptılar.

Fakültemiz veya ilmi kurumlar adına heyet veya kahfile halinde yapılan bu geziler yanında Fakültemizin profesör ve doçentlerinden bazılarının memleketin türlü taraflarında yaptıkları araştırma çalışmalarına da birkaç kelime ile işaret etmek isterim.

Türk Dili ve Edebiyatı Enstitüsünden Doçent Pertev Boratav İlmi Yardımcısı İlhan Başgöz ve bir öğrencisiyle Erzurum ve Kars dolaylarında aynı Enstitüden İlmi Yardımcı Zeynep Dengi Manisa'da, Tarih Enstitüsünden Prof. Bekir Sıtkı Baykal ve Doçent Osman Turan İstanbul arşivlerinde, Alman Dili ve Edebiyatı Doçenti Melâhat Özgü İstanbul kütüphanelerinde, değerli incelemelerde bulundular. Coğrafya Enstitüsü Profesörlerinden Mac Callien'in iki öğrenci ile birlikte Toroslarda, aynı Enstitüden Doçent Reşat İzbirak'ın Hakkâri vilâyetinin Cilo Dağlarında ve Antropoloji Enstitüsünden Kılıç Kökten'in Tunceli havalisinde yaptıkları inceleme ve araştırma gezileri Fakültemizin yüzünü gerçekten ağartacak mahiyettedir. Yurdu muzu tanımak ve tanıtmak yolunda yapılan bu yurt gezilerini idare eden Profesör ve Doçent arkadaşlarla onlara iştirak eden öğrencilere Fakülte adına tebrik ve teşekkürlerimi sunmayı borç bilirim.

Muhterem arkadaşlarım, bu geziler münasebetiyle Ankara Üniversitesi haftasına da temas etmek istiyorum.

İstanbul ve Ankara Üniversitelerinin her yıl tertip ettikleri yurt haftalarının genel mânası ilmin yurt ve millet hizmetinde olduğunu göstermektir.

Ankara Üniversitesi haftası bu yıl da Millî Eğitim Bakanlığının onaylamasıyla Fakültemizce düzenlendi. Üniversite heyeti; Fakültemiz, Yüksek Ziraat Enstitüsü, Tıp Fakültesi ve Fen Fakültesi üyeleriyle kuruldu. Üniversite Haftası 1 ile 16 ekim arasında Gaziantep ile Urfa'da yapıldı. Güney Anadolu'nun kahramanlar yatağı olan bu iki il halkı heyetimizin şahsiyetinde Ankara Üniversitesine ve dolayısıyla ilme karşı tahminlerimizi aşan canlı ve sıcak bir alâka gösterdiler. Bu alâkalarından dolayı başlarında değerli valileri olduğu halde Gaziantep'lilere ve Urfa'lılara Ankara Üniversitesi heyeti adına önünüzde teşekkür etmek fırsatını bulduğum için kendimi bahtıl sayıyorum.

Gaziantep ve Urfa'da konferans saatlarımızın dışında düzenli bir plân içinde endüstri, ekonomi, eğitim ve sağlık kurumlarını gezdik. Bundan başka iki ilin ilçe ve köylerinden de önemli bir kısmını gördük.

Gördüğümüz yerlerde, Cumhuriyet Hükümetinin yaptığı bütün tesirli yardımlara rağmen en çok yol, eğitim ve sağlık alanlarında daha yapılacak pek çok iş olduğunu anladık. Dolaştığımız yerlerde her adımda zengin toprak ve bitki çeşitlerine, türlü medeniyetlerin tarihî âbidelerine ve arkeolojik eserlerine canlı ve renkli folklor örneklerine rastladık. Fakültemizin halkımızı irşat ve memleket konularını değerlendirmek hususunda tarihî bir ödevi olduğuna inandığım için Fakültemizi bitiren genç arkadaşlarıma Gaziantep ile Urfa'da vazife almalarını tavsiye etmeği faydalı buluyorum.

Arkadaşlar, Fakültemizin ödevlerinden birinin de araştırmalarının sonuçlarını yaymak olduğunu biliyorsunuz. 9'uncu ders yılında Fakülte yayım çalışmalarına normal olarak devam etti. Fakültemizin bütün profesör ve doçentlerinin araştırmalarını ilim âlemine tanıtmak için çıkarılmakta olan Fakülte dergisinin üçüncü cildi tamamlandı".

D) Ankara Üniversitesi¹⁰ Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Esas Talimatnamesi:

Talimatnameye göre 1946'lara doğru Fakültenin yönetimi Dekan, Fakülte Meclisi, Profesörler Meclisi, Enstitülerin Direktörleri, belirli işler için teşkil edilen komisyonlar, Fakülte Müdürü ve gerekli memurlar tarafından yürütülmüştür.

¹⁰ Ankara Üniversitesinin kurulması 1946'dan birkaç yıl önce kararlaştırılmış ve burada da gördüğümüz gibi, Talimatnamenin Maarif Vekaleti tarafından 1943 yılında kabulünde "Ankara Üniversitesi" terimi kullanılmaya başlanmıştır.

Ataması Maarif Vekili tarafından yapılan Dekan, Fakülteyi temsil, idare ve ilgili kurumlara başkanlık yapmakla görevlendirilmiş ve geçici olarak ayrıldığında da, Vekâletin izniyle, profesörlerden birini vekil olarak bırakması öngörülmüştür.

Profesör ve doçentlerden oluşan Fakülte Meclisi, Fakültenin yönetim ve işleyişinde dekana yardımcı olup, dekanla aynı görüşü paylaşmadığında veya Meclis kararını Dekan uygun görmediğinde Maarif Vekâletinin vereceği karar uygulanmakla görevlendirilmiştir.

Fakülte Müdürüyse, Fakültenin muhasebe, öğrenci işleri ve akademik personel dışındaki personelin yönetimiyle görevlendirilmiştir.

Fakültenin öğretim kadrosu (Tedris Heyeti) ise profesör, doçent, asistan, ilmi yardımcı ve lektörlerden ibarettir.

E) Fakültenin Ankara Üniversitesine bağlanması:

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi kuruluşundan 13 Haziran 1946'ya kadar Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak çalışmış, bu tarihten itibaren de 4936 sayılı Üniversiteler Kanunuyla Milli Eğitim Bakanlığından ayrılarak Ankara Üniversitesi bünyesinde yerini almıştır.

Yeni kanuna göre saptanan ancak peyderpey kullanılacak olan Fakültenin idari ve akademik kadrosu şöyledir¹¹:

YÖNETİCİLER

D.	Görev	Sayı	Ücret-aylık
	Dekan	1	400
	Enstitü Müdürü	8	100
	Devrim Tarihi Enst. Müd.	1	140

ÖĞRETİM ÜYELERİ

1	Profesör	1	150
2	"	5	125
3	"	8	100
4	"	16	90
5	"	21	80
6	Doçent	35	70
7	"	35	60
8	"	15	50

11 Hirsch, a.g.e., c. 11, s. 1121-1333.

ÖĞRETİM YARDIMCILARI

D	Görev	Sayı	Ücret, aylık
7	Asistan	30	60
8	"	30	50
9	"	28	40
10	"	5	35
6	Tercümeçi	1	70
7	"	1	60
8	Okutman	6	50
9	"	23	40
10	"	2	35
11	"	8	30
8	Uzman	3	50
9	"	3	40
10	"	3	35

TÜRK İNKILÂP TARİHİ ENSTİTÜSÜ

8	Müdür yardımcısı	1	50
9	Kitaplık memuru	1	40
9	Arşiv "	1	40
9	Müze "	1	40

MEMURLAR

6	Sekreter	1	70
7	Kitaplık Uzmanı	1	60
9	Hesap İşleri Şefi	1	40
9	Öğrenci İşleri Şefi	1	40
9	İçişleri "	1	40
9	Öğretim ve Sicil İşl. Şefi	1	40
10	Ayniyat ve Levazım Mem.	1	35
10	Birinci Mümeyyiz	4	35
11	İkinci "	5	30
9	Spor Uzmanı	1	40

Dekanlığı 17.10.1944'ten beri Prof. Enver Ziya Karal yapmış ve 1946 Haziranında başkanlığındaki Yönetim Kurulu Üyeleri ise Prof. Dr. Şinasi Altundağ, Prof. Dr. H.G. Güterbock ve Prof. Dr. Melahat Özgü'den oluşmuştur¹².

¹² 1935-1946 ve 1946-1981 yıllarındaki Fakültenin akademik yapısı, öğretim ve yayın durumlarını aşağıda inceleyeceğimiz için, burada sadece genel konuları ele aldık.

F) Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinin 1981 Yılındaki Merkezi Yönetim ve Kadro Durumu:

Fakültenin son Üniversiteler Kanunu ve ilgili yönetmeliklere göre düzenlenmiş olan merkezi yönetim ve mevcut kadro dağılımı şöyledir:

I. Merkezi Yönetimi

- A) Genel Kurul
- B) Profesörler Kurulu
- C) Yönetim Kurulu
- D) Dekan

A) Genel Kurul :

Fakültenin akademik çalışmalarını ilgilendiren konular hakkında karar verir. Fakülteyi ilgilendiren kanun, tüzük tasarıları hakkında düşüncelerini bildirir. Yönetmelik tasarılarını ve programları hazırlayıp Senato'ya sunar.

B) Profesörler Kurulu :

Fakültenin bütçe işleri, seçimler, özel kanun ve tüzüklerle Fakülteye verilmiş olan veya Fakülte Yönetim Kurulunca gönderilen işler, kürsü ve enstitülerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi hakkındaki teklifleri yapar.

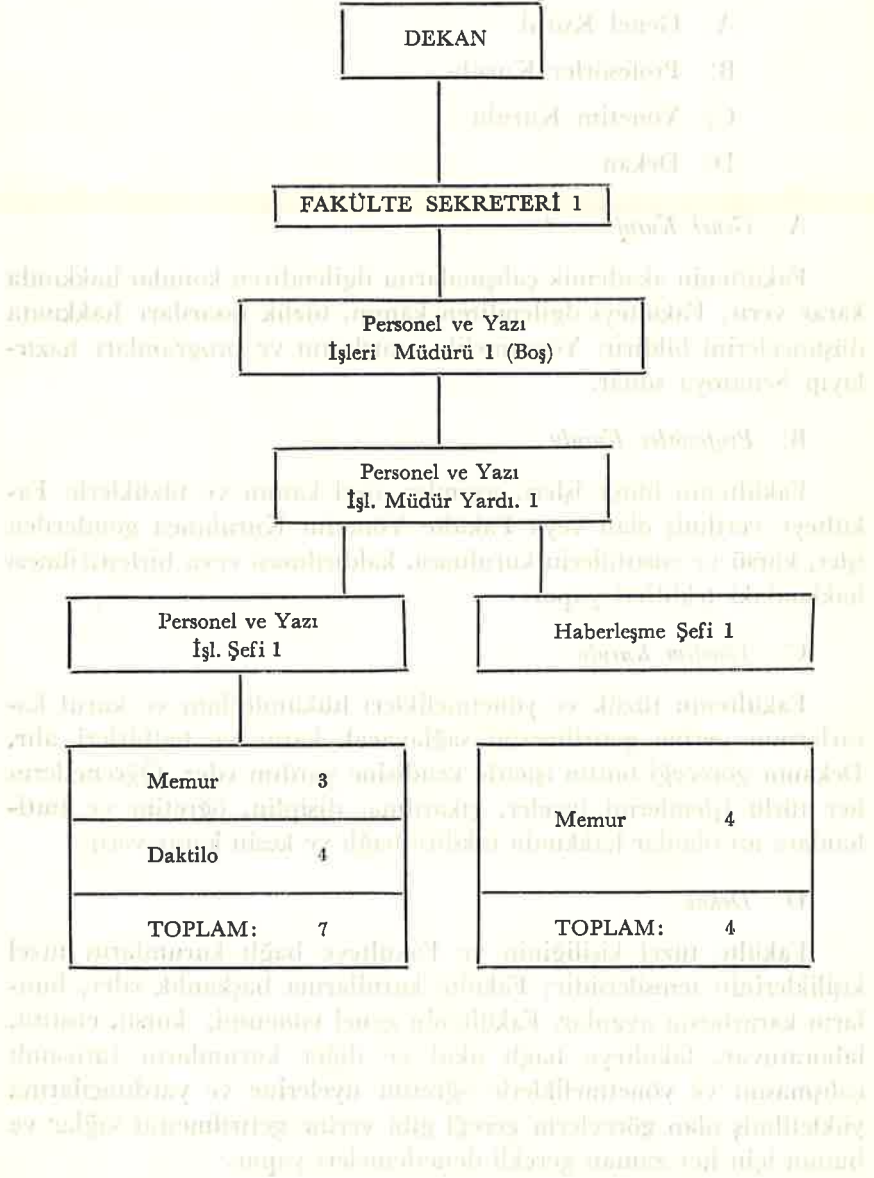
C) Yönetim Kurulu :

Fakültenin tüzük ve yönetmelikleri hükümlerinin ve kurul kararlarının yerine getirilmesini sağlayacak karar ve tedbirleri alır. Dekanın göreceği bütün işlerde kendisine yardım eder. Öğrencilerin her türlü işlemlerini inceler, çıkarılma, disiplin, öğretim ve imtihanlara ait olanlar hakkında takdire bağlı ve kesin karar verir.

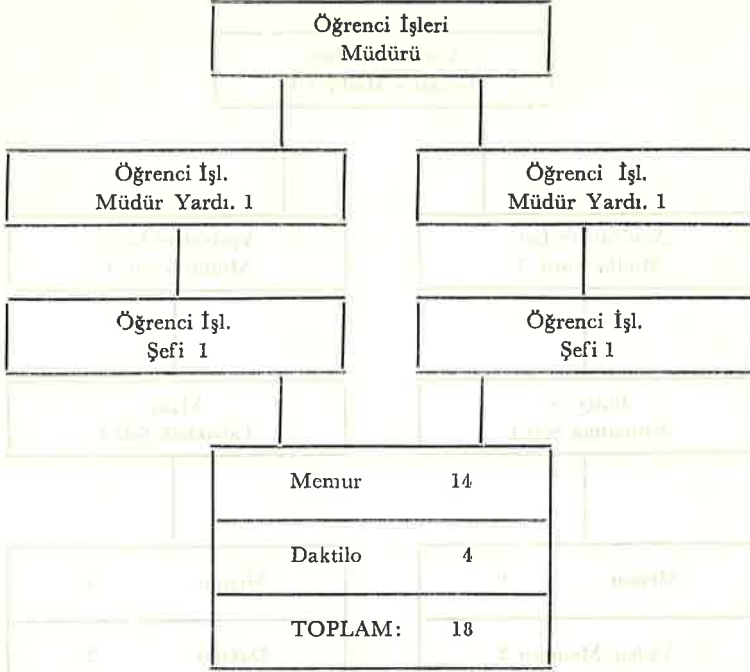
D) Dekan :

Fakülte tüzel kişiliğinin ve Fakülteye bağlı kurumların tüzel kişiliklerinin temsilcisidir; Fakülte kurullarına başkanlık eder, bunların kararlarını uygular, Fakültenin genel yönetimi, kürsü, enstitü, laboratuvar, fakülteye bağlı okul ve diğer kurumların intizamlı çalışmasını ve yönetmeliklerle öğretim üyelerine ve yardımcılara yükletilmiş olan görevlerin gereği gibi yerine getirilmesini sağlar ve bunun için her zaman gerekli denetlemeleri yapar.

II- Kadrosu

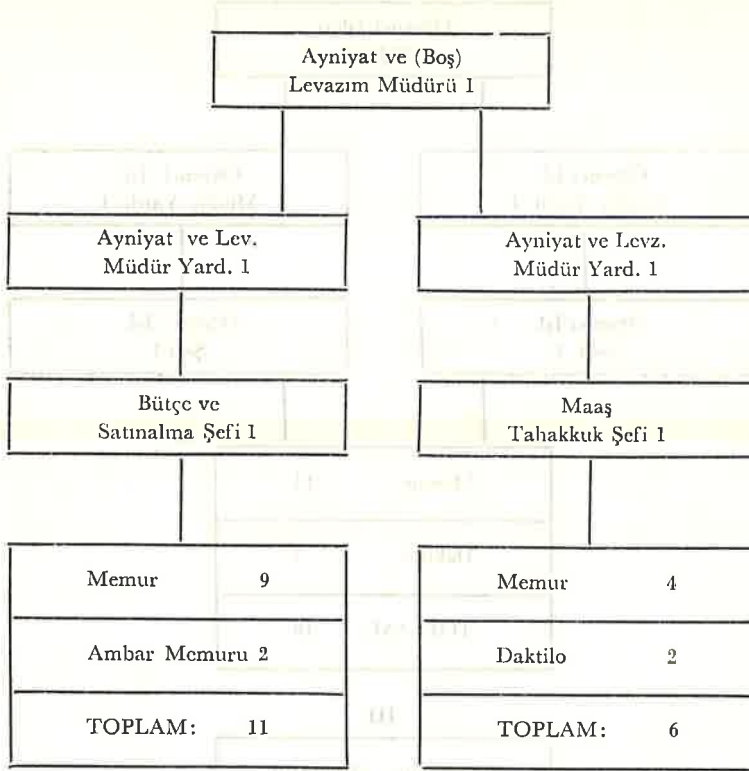
II

III

IV

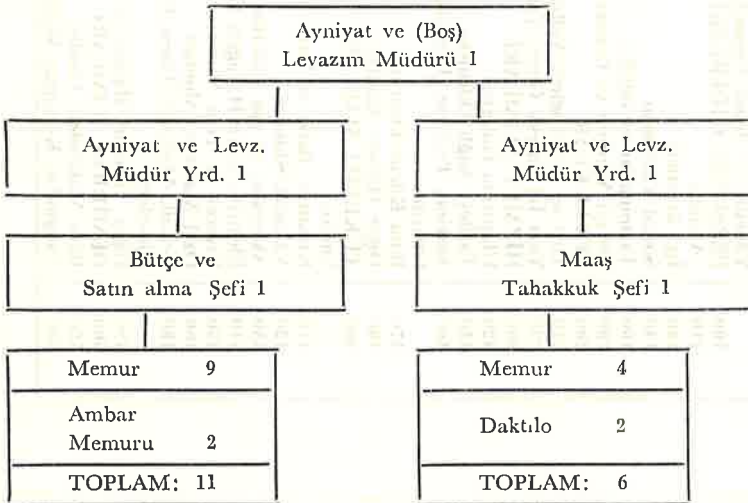
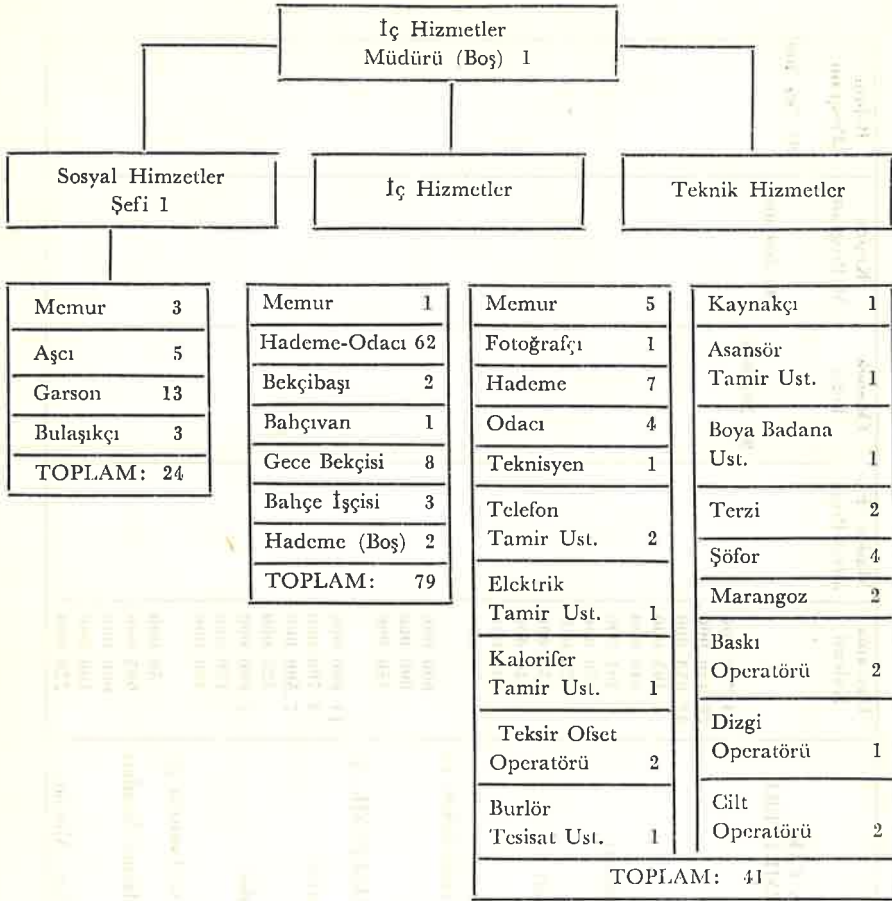

G) Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin mali yıl bütçesi

Fakültenin malî bütçesi, gelişmesine ve verilen ödeneğe bağlı olarak 1935'ten bu yana artmış olup, 1946'larda 100.000 lira civarındayken¹³, 1970'te (Mart 1970-Şubat 1971, 12 aylık). 2.679.000, 1975'te 32.590.000, 1980'de 233.913.000 ve 1981'de is 301.789.000 liraya yükselmiştir.

28 Şubat 1981 tarih ve 17265 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi 1981 Mali Yıl Bütçesi dağılımı şöyledir:

¹³ Bu tahmini sayıya, 4936 sayılı Ankara Üniversitesi Kuruluş Kanunda gösterilen Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesiyle ilgili ödeneklerin toplanması ve buna Fakülte Dekan, Enstitü Müdürleri, ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü Müdürü, Yardımcısı ve personeli; öğretim clemaları ve memur aylıklarının eklenmesi suretiyle varıyoruz.

Harcama Kalemi	AÇIKLAMA	Harcama Kalemi	Madde (Faaliyet-Proje)	Odenek Türü	Kesim (Alt Program)	Bölüm (Program)
	DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAK. YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ					301.789.000
	Yönetim ve destek hizmetleri					
	PERSONEL GİDERLERİ				95.209.000	
100	Aylıklar	73.799.000				
110	İşçi ücretleri	28.450.000				
130	Sosyal Yardımlar	32.053.000				
140	Tazminatlar ve ödüller	7.495.000				
160	Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri	4.440.000				
180	YOLLUKLAR	1.361.000				
200	Yurt içi geçici görev Yollukları	50.000				
210	Yurt İçi Sürekli Görev Yollukları	20.000				
220	HİZMET ALIMLARI	30.000				
300	Ulaştırma Giderleri	2.340.000				
320	Tarifeye bağlı Ödemeler	400.000				
340	Makine, Teçhizat, Demirbaş, Taşıt bakım ve Onarımı	90.000				
360	Bina Küçük Onarımı	600.000				
370	Diğer Hizmet Alımları	800.000				
390	TÜKETİM MALLARI VE MALZEME ALIMLARI	450.000				
400	Kırtasiye, Baskı ve Yayın Giderleri	14.860.000				
410	Yakacak Alımları	3.700.000				
420	Akaryakıt ve yağ Giderleri	7.500.000				
430	Elektrik, su ve Havagazı Giderleri	125.000				
440	Yiyecek ve Yem Alımları	2.000.000				
450	Özel Malzeme Alımları	130.000				
460	Tensil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtım giderleri	450.000				
480	Diğer Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	50.000				
490	DEMİRBAŞ ALIMLARI	905.000				
500	Büro Makineleri Alımları	660.000				
520	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	100.000				
530		220.000				

Harcama Kalemi	AÇIKLAMA	Harcama Kalemi	Madde (Faaliyet-Proje)	Ödenek Türü	Kesim (Alt Program)	Bölüm (Program)
590	Diğer Demirbaş Alımları	340.000				
800	DİĞER ÖDEMELER	500.000				
840	Uluslararası Profesör, Uzman, Menur, ve Öğrenci Mübadelesi Giderleri	500.000				
600	MAKİNE, TEÇHİZAT VE TAŞIT ALIM.	3.000.000		3.000.000		
620	Makine, Teçhizat Alımları ve Büyük Onarımları	3.000.000				
	EĞİTİM, ÖĞRETİM VE ARAŞTIRMA				200.553.000	
	Eğitim ve Öğretim		196.512.000			
100	PERSONEL GİDERLERİ	195.862.000				
110	Aylıklar	96.207.000				
120	Sözleşmeli Personel Ücretleri	4.534.000				
140	Sosyal Yardımlar	6.300.000				
150	Ek Çalışma Karşılıkları	1.390.900				
160	Tazminat ve ödüller	52.881.000				
170	Ödenekler	31.300.000				
180	Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri	1.750.000				
190	Diğer Personel Giderleri	1.500.000				
200	YOLLUKLAR	480.000				
210	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	80.000				
220	Yurt içi Sürekli Görev Yollukları	50.000				
240	Yurt Dışı Geçici Görev Yollukları	350.000				
300	HİZMET ALIMLARI	130.000				
340	Tarife bağli Ödemeler	130.000				
400	TÜKETİM MALLARI VE MALZEME ALIMLARI	40.000				
490	Diğer Tüketim Malları	40.000	4.041.000			
200	Araştırma YOLLUKLAR	1.350.000				
210	Yurt İçi Geçici Görev Yollukları	750.000				
240	Yurt Dışı Geçici Görev Yollukları	600.000				
300	HİZMET ALIMLARI	1.815.000				
320	Ulaştırma Giderleri	15.000				

Harcama Kalemi	AÇIKLAMA	Harcama Kalemi	Madde (Faaliyet-Proje)	Ödenek Türü	Kesim (Alt Program)	Bölüm (Program)
390	Diğer Hizmet Alımları	1.800.000				
400	TÜKETİM MALLARI VE MALZEME ALIMLARI	626.000				
410	Kırtasiye, Baskı ve Yayın Giderleri	310.000				
460	Özel Malzeme Alımları	300.000				
490	Diğer Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	16.000				
800	DİĞER ÖDEMELER	250.000				
870	Tablo, Heykel ve Eski Eserler Alımları ile Arkeolojik Kazı Giderleri	250.000				
	ALT PROGRAMLARA DAĞITILAMAYAN TRANSFERLER					
	T.C. Emekli Sandığına Ödenen %1 Ek Karşılıkları		1.397.000		6.027.000	
950	Sosyal Transferler	1.397.000				
	Personel Giderleri Geçen Yıllar Karşılıklı ve Karşılıksız Borçları		50.000			
960	Borç Ödemeleri	50.000				
	Diğer Geçen Yıllar Karşılıklı ve Karşılıksız Borçları		4.580.000			
960	Borç Ödemeleri	4.580.000				

H- Fakülteyle ilgili yasa ve yönetmelikler¹⁴

Yasalar

Tarih	sayı (Resmi Gazete)	Açıklama
14 Haziran 1935	2795, 3703 (ek)	Fakültenin kurulması hakkında
22 Haziran 1935	3035	Kuruluş kanunu
7 Temmuz 1939	3646	2795 ve 3703 (ek) sayılı kanunları yürürlükten kaldırılmıştır.
15 Nisan 1942	4204	Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü kurulması hakkın-
1970	1233	da Bu kadro kanunuyla Fakülteye 13 profesör alınmıştır.

Yönetmelikler (Talimatnameler)

		Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi,
		— Esas Talimatnamesi,
		— Öğretim Talimatnamesi,
		— Ara, Tamamlayıcı, Bitirme, Lisans ve Doktora Talimatnamesi,
1943		— Harçlıklı Talebe Talimatnamesi,
		— Disiplin Talimatnamesi,
		— İlmî yardımcıları Talimatnamesi,
		— Doçentliğe Ehliyet kazanma, Talimatnamesi,
17 Kasım 1944		— Kütüphanecilik kursu Talimatnamesi
		(Tüm bu yönetmelikler Maarif Vekilliği tarafından 1943 ve 1944 yıllarında yayımlanmıştır.)
1964	1965 öğretim yılı	Öğretim ve İmtihan yönetmeliği
"	"	Doktora imtihanı yönetmeliği
"	"	Enstitüler yönetmelikleri
"	"	Yayın yönetmeliği
		(Tüm bu yönetmelikler 1966 yılında Ankara Üniversitesi tarafından yayımlanmıştır.)
14 Kasım 1970	13667	Öğretim ve Sınav yönetmeliği
31 Temmuz 1970	13565	Öğretmenlik Pedagoji Formasyonu
22 Temmuz 1971	13903	Sertifika yönetmeliği
"	"	Yüksek Lisans ve Doktora yönetmeliği
"	"	Kütüphane yönetmeliği
"	"	Yayın yönetmeliği
"	"	Enstitüler yönetmelikleri
		(Bu yönetmelik grubu da 1971 yılından Ankara Üniversitesi tarafından yayımlanmıştır.)
30 Mayıs 1975	15250	Öğretim ve Sınav yönetmeliği
		(Hâlen geçerli olan bu son yönetmelik 1975 yılında Fakülte yayınları arasında çıkmıştır.)

¹⁴ Burada sadece Fakülteyle ilgili olanları verip, Üniversiteyle ilgili olanları elc almadık.

II- AKADEMİK YAPI

A- Bilim dalları

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin bilim dallarında da 1935'-den bu yana bir gelişme olmuş; 1935-1936 yıllarında birer kürsülük 16 bölüm varken, 1946-1947 öğretim yılında kürsü sayısı 20'ye çıkmış ve 1981 yılında da bu sayı 45'e ulaşmış ve bir de bölüm eklenmiştir. Bunların dağılımı şöyledir:

1935-1936 Öğretim yılındaki bölümler

- 1- Türk Dili ve Edebiyatı
- 2- Tarih
- 3- Coğrafya
- 4,5- Klasik Şark Dilleri (Arapça ve Farsça olmak üzere iki kürsü)
- 6,7- Eski Önasya Dilleri ve kültürleri (Sümeroloji ve Hititoloji kürsüleri)
- 8- Hindoloji
- 9- Sinoloji
- 10- Hungaroloji
- 11,12- Fizik Antropoloji-Prehistorya (Paleoantoloji) Etnoloji
- 13- Rus Dili ve Edebiyatı
- 14- Klasik Filoloji
- 15- Alman Dili ve Edebiyatı
- 16- Fransız " " " "

1946-1947 Öğretim yılındaki kürsüler

- 1- Türk Dili ve Edebiyatı
- 2- Türk Halk Edebiyatı ve Folkloru
- 3- Alman Dili ve Edebiyatı
- 4- Fransız Dili ve Edebiyatı
- 5- İngiliz Dili ve Edebiyatı
- 6- Rus Dili ve Edebiyatı
- 7- Hungaroloji
- 8- Klasik şark Dilleri
- 9- Klasik Filoloji
- 10- Sümeroloji
- 11- Hititoloji
- 12- Hindoloji
- 13- Sinoloji
- 14- Genel Türk Tarihi ve Eski Çağlar Tarihi
- 15- Orta Çağ Tarihi
- 16- Yeni Çağ Tarihi
- 17- Yakın Çağ Tarihi
- 18- Ülkeler Coğrafyası
- 19- Fiziki Coğrafya ve Jeoloji
- 20- Ekonomik Coğrafya
- 21- Antropoloji ve Etnoloji
- 22- Felsefe

1981 Öğretim yılındaki bölüm ve kürsüler

KÜRSÜLER

- 1- Alman Dili ve Edebiyatı
- 2- Amerikan Edebiyatı
- 3- Arap Dili ve Edebiyatı
- 4- Beşeri ve Ekonomik Coğrafya
- 5- Eskiçağ Tarihi
- 6- Eski Türk Edebiyatı
- 7- Fars Dili ve Edebiyatı
- 8- Fizik Antropoloji
- 9- Fiziki Coğrafya ve Jeoloji
- 10- Fransız Dili ve Edebiyatı
- 11- Genel Türk Tarihi
- 12- Halkbilim
- 13- Hindoloji
- 14- Hititoloji
- 15- Hungaroloji
- 16- İngiliz Dili ve Edebiyatı
- 17- İspanyol Dili ve Edebiyatı
- 18- İtalyan Dili ve Edebiyatı
- 19- Klâsik Arkeoloji ve Çağdaş Anadolu Arkeolojisi
- 20- Kütüphanecilik
- 21- Lâtin Dili ve Edebiyatı
- 22- Ortaçağ Tarihi
- 23- Paleoantropoloji
- 24- Prehistorya
- 25- Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi
- 26- Rus Dili ve Edebiyatı
- 27- Sanat Tarihi
- 28- Sinoloji
- 29- Sosyal Antropoloji
- 30- Sümeroloji
- 31- Tiyatro
- 32- Türkiye Cumhuriyeti ve Devrim Tarihi
- 33- Türk Dili
- 34- Urdu Dili ve Pakistan Tetkikleri
- 35- Türkiye ve Ülkeler Coğrafyası
- 36- Yakınçağ Tarihi
- 37- Yeniçağ Tarihi
- 38- Yeni Türk Edebiyatı
- 39- Yunan Dili ve Edebiyatı

BÖLÜM

Felsefe Bölüm Başkanlığı:

- 40- Bilim Tarihi
- 41- Felsefe Tarihi
- 42- Pedagoji
- 43- Psikoloji
- 44- Sistematik Felsefe
- 45- Sosyoloji

B- Araştırma birimleri

Hernekadar 1946-1947'lere kadar "ders", "kursü", "enstitü" ve "araştırma merkezi" terimleri birbirinin yerine kullanıldıysa da, 1942 yılında özel bir yasayla kurulan İnkılâp Tarihi Enstitüsü dışında, şimdiki anlamda araştırma birimi olarak "enstitüler" 1962 yılından itibaren kurulmuştur.

Yine 1942'lerde şimdiki anlamda Doğu Anadolu Araştırmaları Enstitüsü ve Batı Anadolu Araştırmaları Enstitüsü kurulmuş olup, bunlar, belirttiğimiz gibi, 1962'den sonra ad değiştirmişlerdir.

1981-1982 öğretim yılında mevcut 10 Enstitü şunlardır:

- 1- Antropoloji Bilimleri Araştırmaları
- 2- Batı Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları
- 3- Coğrafya araştırmaları
- 4- Doğu Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları
- 5- Eski Önyasya ve Akdeniz Medeniyetleri Araştırmaları
- 6- Felsefe Araştırmaları
- 7- Tarih Araştırmaları
- 8- Tiyatro Araştırmaları
- 9- Türk İnkılâp Tarihi
- 10- Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları

C- Akademik personel

1- Dekanlar

Adı ve Soyadı	Dekan. seçil. tarih	Dekanlık. ayr. tarih
1- Prof. Dr. Muzaffer Göker	1935	27.1.1939
2- Prof. Dr. Emin Erişgil	28.1.1939 ¹⁵	8.6.1942
3- Prof. Dr. Ş. Aziz Kansu	8.6.1942	6.5.1944 : istifa
4- Prof. Dr. Necmettin H. Onan	8.5.1944	17.10.1944 : askerlik
5- Prof. Enver Z. Karal	17.10.1944	19.1.1948 : istifa
6- Prof. Hâmit Dereli	21.1.1948	21.1.1950
7- Prof. Dr. Bekir S. Baykal	21.1.1950	21.12.1951 : istifa
8- Prof. Dr. Şinasi Altundağ	22.12.1951	25.12.1953
9- Prof. Dr. Akdes N. Kurat	25.12.1953	22.12.1955
10- Ord. Prof. Dr. Sedat Alp	22.12.1955	23.12.1957
11- Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal	23.12.1957	23.12.1959
12- Ord. Prof. Dr. Muzaffer Şenyürek	23.12.1959	1.6.1960 : istifa
13- Prof. Bedrettin Tuncel	1.6.1960	8.9.1960 : Mili Eğ. B. s.
14- Prof. Hâmit Dereli	3.11.1960	20.6.1962 : istifa

¹⁵ Prof. Dr. Emin Erişgil'in Fakülte dosyasındaki bir belgede 28.1.1939 tarihinde "Dekan Vekilliği"ne atandığı belirtiliyorsa da, Sayın Ord. Prof. Aziz Şevket Kansu'dan telefonla aldığımız bilgiye göre, "Prof. Dr. Muzaffer Göker'den sonra ve kendisinden önce dekanlık yaptığı" saptanmıştır.

15- Prof. Dr. Mustafa Akdağ	26.6.1962	2.11.1964
16- Prof. Yaşar Önen	2.11.1964	2.11.1966
17- Prof. Dr. Emin Bilgiç	2.11.1966	2.11.1968
18- Prof. Dr. Tahsin Özgüç	4.11.1968	4.11.1969 : Rektör seç.
19- Prof. Dr. Şerafettin Turan	7.11.1969	4.11.1972
20- Prof. Dr. Osman Ersoy	4.11.1972	5.11.1974
21- Prof. Dr. Oğuz Erol	5.11.1974	7.11.1977
22- Prof. Dr. Yaşar Yücel	7.11.1977	Hâlen Dekan

2- Öğretim Üye ve Yardımcıları

İlk öğretim yıllarındaki öğretim elemanlarının büyük bir kısmı Fakültenin esas kadrosunda olmayıp, başka üniversitelerden ve özellikle yurt dışından sözleşmeli olarak getirilmiş ve profesörlerin yarıdan fazla bir kısmını yabancı profesörler oluşturmuştur. Zamanla Fakülte kendi öğretim elemanlarını yetiştirmeye başlamış ve yabancı sayısı azalırken daimî kadrolu eleman sayısında bir düşüş olmuştur. Böylece, 1935-1936'larda 27 profesörün 14'ü yabancı, 13'ü Türk iken, 1946-1947'lerde 22 profesörden yarısını Türk, yarısını da yabancı profesör ve 1981 yılı sonlarında 63 profesörden ancak ikisini yabancı profesör oluşturmuştur.

Yabancı profesörlerin yanı sıra, 1939'dan itibaren Fakülteye yabancı uzmanlar (profesör, doktor veya her iki ünvan olmadan) ve okutmanlar kadrolu veya sözleşmeli olarak alınmaya başlanmış ve başlangıçta kabarık olan uzman sayıları 1981 sonlarında sifıra inmiştir. Yabancı öğretim elemanları profesör, uzman, okutman olarak görevlendirilmiş ve doçent, öğretim görevlisi ve asistan ünvanlarıyla alınmamışlardır.

Diğer yandan, Fakültenin gelişmesine paralel olarak öğretim elemanı sayısından da büyük bir artış olmuş ve şöyle bir gelişme görülmüştür.

	1935-1936 yıllarında	1946-1947 yıllarında	1981 Kasımında
Profesör	27	22	63
Doçent	23	32	49
Öğretim görevlisi	5	-	2
Uzman	-	2	4
Asistan	11	23	100
Okutman	5	10	31

III. ÖĞRETİM

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi ilk yıllarında Lise ve Öğretmen Okulları mezunlarını kabul etmiş ve lisans öğretimi yapmıştır. İlk

mezunlarını verdikten birkaç yıl sonra doktora öğretimi yapmaya ve 1971'de de bu iki öğretimin yanısıra yüksek lisans öğretimi yapmaya başlamıştır. Ayrıca, Fakültede 20 Kasım 1965'ten itibaren gece öğretimi yapılmaya başlanmış olup, 1968 yılında buna son verilmiş ve 1971'e kadar da kalan öğrenciler için sürdürülmüştür.

A) Lisans Öğretimi:

Bugün Üniversitelerarası seçme sınavlarında yeterli puan almış olan öğrenciler Fakülteye girebilmekte olup, Fakültedeki lisans öğretimi 4 yıldır. Yıllık öğretim kış ve yaz sömestrelere olmak üzere düzenlenmiş ve her sömestre süresi üç ay olarak saptanmıştır. Kış sömestresi Kasım başı–Ocak sonu, yaz sömestresi de Mart başı–Mayıs sonu arasında yapılmaktadır. Sınavlar da Haziran ve Ekim aylarında yapılmaktadır.

Tüm Ankara Üniversitesi Fakültelerinde olduğu gibi, Dil ve Tarih–Coğrafya Fakültesi de yabancı uyruklu öğrenciler almakta ve bu öğrenciler için ayrı bir sınav açmaktadır. Sınava girebilmek için yabancı öğrenciler önce Türkçe dil sınavını başarmak zorunda olup, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesinden lise diplomalarının denkliğini yaptırmak zorundadırlar. Liseyi Türkiye veya Kıbrıs Türk Federe Devletinde bitirmiş olanlarsa Üniversitelerarası Seçme Sınavlarına katılmak zorunda olup, bu öğrenciler yabancı kontenjanından yararlanamamaktadırlar.

Bu kontenjanların dağılımı şöyledir: Sistematiik Felsefe 1, Felsefe Tarihi 1, Bilim Tarihi 1, Psikoloji 1, Pedagoji 1, Sosyoloji 1, Protohistorya ve Önasya Arkoloji 2, Alman Dili ve Edebiyatı 1, Fransız Dili ve Edebiyatı 1, İngiliz Dili ve Edebiyatı 1, Hititoloji 1, Sümeroloji 1, Tiyatro 1, Türk Dili 5, Eski Türk Edebiyatı 1, Yeni Türk Edebiyatı 3, Eskiçağ Tarihi 1, Ortaçağ Tarihi 1, Yeniçağ Tarihi 1, Yakınçağ Tarihi 1, Genel Türk Tarihi 3, Türkiye Cumhuriyeti ve Türk Devrim Tarihi 3, Fiziki Coğrafya ve jeoloji 1, Beşeri ve Ekonomik Coğrafya 1, Palaoantropoloji 1, Fizik Antropoloji 1, Prehistory 1, Etnoloji 2, Sanat Tarihi 1, Kütüphanecilik 1¹⁶.

Fakültede dersler sömestre–saat (kredi) esasına göre düzenlenmiş olup, pedagoji sınavında başarılı olanlara lisans diplomasından başka bir de “Öğretmenlik Formasyonu sertifikası” verilmektedir.

Fakültenin 1935–1936 ilk öğretim yılındaki öğrenci sayısı 400 civarında olup, 1946–1947 yıllarında 341'e düşmüş ve 1981–1982

¹⁶ Türk Üniversiteleri 1980–1981 öğrenim yılı yabancı uyruklu öğrenci kayıtları. Ankara Üniversitesi Rektörlüğü yayınları: 1979, 1980, s. 5–6.

yıllarında 3235'e yükselmiştir. Fakültenin en çok öğrenci aldığı yıllarsa 1959-1960 (8349) ve 1961-1962 (3850) yılları olmuş ve 1973'ten bu yana da 3100-3500 arasında değişmiştir¹⁷.

Fakülteye bugüne kadar 137.156 öğrenci kaydolmuş ve 14.619 öğrenci de mezun olmuş, olup, kayıt olup gelmeme, nakil ve 1,2,3 ve 4. sınıflardan Fakülteyi terketme nedenleriyle, yaklaşık kaydolan 10 öğrenciden ancak 1'i mezun olabilmektedir. Bunların yıllara göre dağılımı şöyledir:

1- Kuruluşundan bu yana Fakülteye kaydolan ve mezun olan öğrenci sayıları

Yıllar:	Mevcut öğrenci sayısı:	Mezun olan öğrenci sayısı:
1935-1936	400 (veya 195)	Yok
1936-1937	233	"
1937-1938	126	"
1938-1939	110	10
1939-1940	211	11
1940-1941	197	27
1941-1942	204	49
1942-1943	187	89
1943-1944	368	80
1944-1945	297	112
1945-1946	307	107
1946-1947	341	104
1947-1948	289	123
1948-1949	113	115
1949-1950	89	117
1950-1951	119	118
1951-1952	88	81
1952-1953	116	118
1953-1954	76	78
1954-1955	98	101
1955-1956	5187	66
1956-1957	5664	69
1957-1958	6144	91
1958-1959	6845	111
1959-1960	8349	193
1960-1961	8350	189
1961-1962	4706	214
1962-1963	5033	282
1963-1964	4809	417
1964-1965	5272	679
1965-1966	6077	737

17 Öğrenci sayıları Afet inan (a.g. Dergi, s. 11), Ankara Üniversitesi öğrenci Klavuzu (no. 9, 1947, s. 173)... tarafından değişik biçimde verilmiş olup, biz diğer sayılar için de olduğu gibi, genellikle, Fakülte öğrenci işleri ve ilgili bölümlerin verdiği bilgileri esas olarak aldık: Y. Doç. Dr. Azmi Süslü.

1966-1967	6597	743
1967-1968	6190	777
1968-1969	7373	803
1969-1970	5099	914
1970-1971	4240	898
1971-1972	4585	1089
1972-1973	2435	708
1973-1974	3152	694
1974-1975	3101	703
1975-1976	2895	384
1976-1977	3336	536
1977-1978	3367	441
1978-1979	3571	435
1979-1980	3484	481
1980-1981	4091	515
1981-1982	3235	
Toplam	137.156	14.619

B) Yüksek Lisans Öğretimi:

Fakültede lisans öğretimi üstüne ve ihtisaslaşmaya yönelen bilgiye sahip eleman yetiştirmek veya doktora hazırlamak amacıyla yüksek lisans öğretimi yapılmakta olup, Fakülte veya diğer fakültelerin benzer kürsülerinden iyi veya pekiyi dereceyle mezun olanlar, ilgili kürsü başkanının muvafakatı ile, alınmaktadır. Yüksek lisans öğretimi sırasında alınan en az 12, en fazla 18 saat dersin yanısıra öğrenci bir de tez hazırlamaktadır.

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi yüksek lisans öğrenimi yapmaya 1971-1972 öğrenim yılında başlamış olup, bugüne kadar 259 öğrenciyi mezun etmiştir.

C) Doktora Öğrenimi:

Fakültede veya ilgili fakültelerde yüksek lisans diplomasını alan öğrenciler, ilgili kürsü başkanının onayı ve yabancı dil sınavını kazandıktan sonra doktora yapabilmek ve kürsü öğretim üyeleri denetimindeki 2-4 yıllık öğretim süresinde doktora tezi hazırlamaktadırlar.

Fakültede doktora öğrenimi 1940 tarihinde yapılmaya başlamış ve bugüne kadar 287 kişiye "Edebiyat Doktoru" ünvanı verilmiştir.

D) Öğretim Kadrosuna Eleman Yetiştirilmesi ve Fakültenin Uluslararası Alandaki Etkinliği:

Sıraladığımız eğitim-öğretim çalışmalarının yanı sıra, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, kuruluşundan bugüne kadar 140 ki-

şıye doçentlik, 94 kişiye profesörlük ve 9 kişiye de ordinaryüs profesörlük ünvanlarını vermiştir¹⁸.

Diğer yünden, Fakülte karar ve teklifiyle Ankara Üniversitesi, Prof. Albert Gabriel'e 30.5.1950 tarihinde ve Prof. Heinz Kristinus'a 22.6.1979 tarihinde "Fahri Profesörlük" ve Ernest Scharamm'a 1970 Nisan'ında; Gotthard Jaeschke'ye 11.12.1974'te ve UNESCO Genel Direktörü Amadou M'Bow'a 5.5.1981 tarihinde "Fahri Doktorluk" onursal ünvanlarını vermiştir.

Ayrıca, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinden birçok öğretim üyesi ülke içi ve dışı kuruluşlarda görev almışlar yeni fakültelerin kuruluş ve çalışmasında önderlik etmişler ve bazıları yurt dışından onursal ünvanlar almışlardır. Bunlardan saptayabildiklerimiz, Fransız Hükümetinin "Legion d'honneur" onursal ünvanını alan Prof. Dr. Şinasi Altundağ; Strazburg Üniversitesi'nin "Docteur-Hocteur-Honoris Causa" (1969) ve Fransız Hükümetinin "Cavaliere" ünvanlarını alan Prof. Dr. Şerafettin Turan (1970) ve Prof. Dr. Süheylâ Öncel (1973); Batı Alman Hükümetinin "Liyakat Nişanı"nı alan Prof. Yaşar Önen (1979) ve Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal (1981)'dir.

E-1981 yılında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi öğretim üye ve yardımcılarının bölüm ve kürsülere göre dağılımı:

ALMAN DİLİ VE EDEBİYATI

Prof. Yaşar Önen
Prof. Dr. Nevin Selen
Prof. Dr. Gürsel Aytaç
Prof. Dr. Vural Ülkü
Asis. Dr. Yüksel Baypınar
Asis. Dr. Battal İnandı
Asis. Gönül den Esem enli
Asis. Dr. Zeki Cemil Arda
Okutman Yayla Erdoğan
Okutman Necati Yılmaz
Okutman Rezzan Algün
Okutman Kadriye Ergazi
Okutman İclal Ergenç
Okutman Melek Murat

AMERİKAN EDEBİYATI

Prof. Dr. İrfan Şahinbaş
Prof. Dr. Necla Aytür
Asis. Sevd a Çalışkan

ARAP DİLİ VE EDEBİYATI

Doç. Dr. İnci Koçak
Asis. Dr. Azmi Yüksel
Okutman Muzaffer Özcan oğlu

BEŞERİ VE EKONOMİK COĞRAFYA

Prof. Dr. Mecd i Emiroğlu
Asis. Dr. Hamdi Kara
Asis. Dr. Yalçın Karabulut

ESKİÇAĞ TARİHİ

Prof. Dr. Füzuran Kınal
Asis. Dr. Ömer Çapar
Asis. Dr. Adil Alpman

ESKİ TÜRK EDEBİYATI

Prof. Dr. Hasibe Mazıoğlu
Doç. Dr. Mine Mengi
Asis. Dr. İsmail Ünver
Asis. Dr. Hasan Özdemir

¹⁸ Ordinaryüs profesörlük alanlar: Aziz Şevket Kansu (29.6.1944), Johannes Rohde, Gurot Pratt, Benno Landsberger (her üçü de aynı tarihte: (31.12.1945), Ekrem Akurgal (22.6.1957), Sedat Alp (10.2.1958), Muzaffer Şenyürek (12.3.1958, Aydın Sayılı (26.7.1958) ve Enver Ziya Karal (4.8.1960)'dır.

Asis. Hasan Kavruk
Asis. Hakkı Cem Dilçin

FARS DİLİ VE EDEBİYATI

Prof. Dr. Meliha Anbarcıoğlu
Doç. Dr. Saadetin Kocatürk
Asis. Abdüsselâm Bilgen
Asis. Dr. Mürsel Öztürk
Uzman Dr. Özgün Odelli

FELSEFE BÖLÜMÜ (6 kürsü)

BİLİM TARİHİ

Ord. Prof. Dr. Aydın Sayılı
Prof. Dr. Sevim Tekeli
Doç. Dr. Esin Kahyâ
Asis. Melek Dosay

FELSEFE TARİHİ

Prof. Dr. Mübahat Küyel
Asis. Recep Duran

PEDAGOJİ

Prof. Dr. Kemal Aytaç
Doç. Dr. Cavit Ünal
Doç. Dr. Halil Tekin
Asis. Dr. Mustafa Ergün
Asis. Dr. Hasan Cicioğlu
Asis. Dr. Ülker Akkutay
Asis. Türkan Karamağralı
Asis. Ersoy Taşdemirci

PSİKOLOJİ

Prof. Dr. Fatma Başaran
Doç. Dr. Neriman Samurçay
Asis. Serap Yıldırım
Asis. Zehra Yasin

SİSTEMATİK FELSEFE

Doç. Dr. Şahin Yenişchirlioglu
Asis. Dr. Dursun Murat Çüçen

SOSYOLOJİ

Doç. Dr. Altan Eserpek
Asis. Ahmet Rıza Elbay
Asis. Aytül Kasapoğlu

FİZİK ANTROPOLOJİ

Doç. Dr. Armağan Saatçioğlu
Asis. Avni Can Şentuna

FİZİK COĞRAFYA VE JEOLJİ

Prof. Dr. Oğuz Erol
Prof. Dr. Erdoğan Akkan

Prof. Dr. Özdoğan Sür
Prof. Dr. Ayhan Sür
Doç. Dr. İlhan Kayan
Asis. Dr. Cemalettin Şahin
Asis. Ali Fuat Doğu

FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI

Prof. Dr. M. Cemil Göker
Prof. Dr. Beynun Akyavaş
Doç. Dr. Atila Tolun
Doç. Dr. Gönül Yılmaz
Doç. Dr. H. Bahri Anamur
Asis. Dr. Neriman Eratalay
Asis. Sinem Gürsoy
Asis. Arzu Etensel
Öğr. Gör. Mualla Genez
Okutman Nevzat Yılmaz
Okutman Dr. Esma İnce
Okutman Remziye Yurdakul
Okutman Mehtap Önen
Okutman Z. Sema Çiğdemoglu

GENEL TÜRK TARİHİ

Prof. Dr. M. Altay Köymen
Prof. Dr. Bahaeddin Ögel
Prof. Dr. Aydın Taneri
Doç. Dr. Ayşe Onat
Doç. Dr. H. Yavuz Ercan
Doç. Dr. Rafet Yinanç
Asis. F. Şamil Arık
Asis. Refik Turan
Asis. Eşref Buharalı

HALK BİLİMİ

Prof. Dr. Orhan Acıpayamlı
Asis. Gülbüz Erginer
Asis. Dr. Atilla Erden

HİNDOLOJİ

Doç. Dr. İnci Macun
Asis. Sakin Comart

HİTİTOLOJİ

Ord. Prof. Dr. Sedat Alp
Doç. Dr. Yaşar Çoşkun
Doç. Dr. Hayri Ertem
Asis. Dr. Burhan Balcioğlu
Asis. Dr. Aygül Süel
Doç. Dr. Ahmet Ünal
Asis. E. Sedat Erkut

HUNGAROLOJİ

Asis. Vural Yıldırım
Asis. Hicran Yusufoglu

İSPANYOL DİLİ VE EDEBİYATI

Asis. Ertugrul Onalp
Çevirmen Hale Goknar

İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI

Prof. Dr. Engin Uzmen
Prof. Dr. Ahmet Edip Uysal
Prof. Dr. Ünal Aytur
Doç. Dr. Sema Gumşik
Doç. Dr. Sami Feriel
Asis. H. Can Unal
Asis. Birtane Feriel
Asis. Benay Bozdoğan
Öğr. Gör. İsmet Babaoğlu
Okutman Sibel Çalık
Okutman İlkur Akintürk
Okutman Nur Yamaç
Okutman Ali Sulay
Okutman Olcay Boysal
Okutman Dr. Yasin Ceylan

İTALYAN DİLİ VE EDEBİYATI

Prof. Dr. Süheylâ Öncel
Doç. Dr. Ziya Ermumcu
Doç. Dr. Necdet Adabağ
Asis. Dr. Durdu Kundakcı
Asis. Gülbende Kuray
Asis. A. Ümit Gürol
Okutman S. Ulviye Uluğ

KLASİK ARKEOLOJİ VE ÇAĞDAŞ ANADOLU ARKEOLOJİSİ

Prof. Dr. Cevdet Bayburtluoglu
Prof. Dr. Yusuf Boysal
Prof. Dr. Baki Ögün
Doç. Dr. Çoşkun Özgünel
Asis. Dr. Vedat İdil
Asis. Dr. Orhan Bingöl
Asis. Dr. Seyhan Doruk
Asis. Dr. Cengiz Işık

KÜTÜPHANECİLİK

Prof. Dr. Osman Ersoy
Doç. Dr. Özcer Soysal
Doç. Dr. Berrin Yurdadoğ
Asis. Dr. Bengü Çapar
Asis. Dr. Necmettin Sefercioğlu

Asis. Dr. Mustafa Akbulut
Uzman Çiğdem Türkan
Çevirmen Yakan Akın
Çevirmen Hasan Uludağ
Çevirmen Feziha Kurşunluoglu
Çevirmen Saadet Kaymaz

LATİN DİLİ VE EDEBİYATI

Doç. Dr. Güngör Varınlıoglu
Doç. Dr. Meliha Kulaoğlu
Asis. Dr. Filiz Öktem

ORTAÇAĞ TARİHİ

Prof. Dr. Faruk Sümer
Prof. Dr. Ali Sevim
Prof. Dr. Şerif Baştaç
Doç. Dr. İsmail Aka
Doç. Dr. Reşat Genç
Doç. Dr. K. Yaşar Koprıman
Doç. Dr. Melek Delilbaş
Asis. M. Remzi Ataoğlu

PALEOANTROPOLOJİ

Prof. Dr. Enver Bostancı
Asis. Dr. Berna Alpagut
Asis. Dr. Erksin Güleç

PREHİSTORYA

Asis. Dr. Işın Yalçinkaya
Asis. Dr. Güner Soylu

PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA AR- KEOLOJİSİ

Prof. Dr. Tahsin Özgüç
Prof. Dr. Nimet Özgüç
Prof. Dr. Kutlu Emre
Doç. Dr. Hayat Erkanal
Asis. Dr. Aykut Çınaroğlu
Asis. Dr. Uğur Silistreli
Asis. Dr. Aliye Özten
Uzman Metin Akyurt

RUS DİLİ VE EDEBİYATI

Prof. Dr. İsmail Kaynak
Asis. Dr. Aydın Süer
Asis. Dr. Altan Aykut
Okutman Ş. Karaçay Ortaylı
Okutman Hilmiye Barlas
Okutman Leman Ergenç
Çevirmen Feziha Kurşunluoglu

SANAT TARİHİ

Prof. Dr. M. Oluş Arık
Prof. Dr. Rüçhan Arık
Doç. Dr. Fügen İltir
Asis. Dr. Selçuk Mülâyim
Asis. Dr. Mehmet Tuncel

SİNOLOJİ

Prof. Dr. Muhaddere Özerdim
Doç. Dr. Ahmet Rıza Bekin
Doç. Dr. Pulat Otkan
Asis. Bilal Aykut

SOSYAL ANTROPOLOJİ

Prof. Dr. Nermin Erdentuğ
Asis. Dr. Zafer İlbars

SÜMEROLOJİ

Prof. Dr. Emin Bilgiç
Prof. Dr. Kemal Balkan
Prof. Dr. Kadriye Yalvaç
Asis. Dr. Hüseyin Sever
Asis. Dr. Galip Çağırğan
Asis. Dr. Cahit Günbatlı

TİYATRO

Prof. Dr. Sevda Şener
Prof. Dr. Metin And
Asis. Dr. Sevinç Sokullu
Asis. Dr. Nurhan Karadağ
Asis. Tahsin Konur
Öğr. Gör. Turgut Özakman
Uzman H. Ergin Orbey

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE DEVRİM TARİHİ

Doç. Dr. Nejat Kaymaz
Asis. Dr. Kurtuluş Kayalı
Asis. Dr. Ünsal Yavuz
Asis. Dr. İzzet Öztoprak
Asis. Ahmet Emin Yaman

TÜRK DİLİ

Prof. Hasan Eren
Prof. Dr. Vecihe Hatipoğlu
Prof. Dr. Zeynep Korkmaz
Prof. Dr. Doğan Akkan
Prof. Dr. Ahmet Temir
Doç. Dr. Mustafa Canpolat
Doç. Dr. Semih Tezcan
Doç. Dr. Tuncer Gülensoy
Asis. Dr. Hamza Zülfikar

Asis. Dr. Kayhan Erimer
Asis. Dr. Kâmile İmer
Okutman Sevim Güroy
Okutman Mehmet Hengirmen
Okutman K. Kamanlı Ateş
Okutman Kaya Türkay
Okutman H. Nuran Tezcan
Okutman Aysel Ceyhun
Okutman Gönül Erimer

URDU DİLİ VE PAKİSTAN TETKİK- LERİ

Prof. Dr. Hanif Fauq
Asis. Dr. Şevket Bulu

TÜRKİYE VE ÜLKELER COĞRAFYASI

Prof. Dr. Cevat R. Gürsoy
Prof. Dr. Talip Yücel
Prof. Dr. Aydoğan Köksal
Doç. Dr. Alaettin Tandoğan
Asis. Dr. Ejder Kalelioğlu
Asis. Dr. Mesut Elibüyük
Asis. Ali Özçağlar

YAKINÇAĞ TARİHİ

Prof. Dr. Şerafettin Turan
Doç. Dr. Yücel Özkaya
Doç. Dr. Musa Çadırcı
Asis. Dr. Mine Erol
Asis. Dr. Azmi Süslü

YENİÇAĞ TARİHİ

Prof. Dr. Yaşar Yücel
Prof. Dr. Adnan Erzi
Doç. Dr. Muzafer Arıkan
Doç. Dr. Özer Ergenç
Asis. Dr. Mahmut Şakiroğlu
Asis. Dr. Mehdi İlhan
Asis. Dr. Yusuf Oğuzoğlu

YENİ TÜRK EDEBİYATI

Doç. Dr. Olcay Öner toy
Asis. Dr. İsmail Parlatur
Asis. Ramazan Kaplan
Asis. Mehmet Acar

YUNAN DİLİ VE EDEBİYATI

Prof. Dr. Suat Sinanoğlu
Asis. Dr. Candan Şentuna
Asis. Gülbin Gebelek
Okutman Ender Varınoğlu

F) Öğrenciler:

Yukarda lisans öğretimi başlığında mevcut öğrenci sayısından söz ettiğimizden burada Fakültenin mezun ettiği öğrencilerin bir değerlendirmesini yapacağız.

Fakülte 1938–1939 öğretim yılında ilk 10 mezununu vermiş olup, 1946–1947 öğretim yılında 104 ve 1980–1981 öğretim yılında da 515 öğrenciyi mezun etmiştir. Fakültenin en az mezun verdiği yıllar, doğal olarak, 1938–1939 yılları ve en çok mezun verdiği yıllar ise 1089 öğrenciyle 1971–1972 yılları olmuştur. Bugüne kadar da Fakülteden 14.623 öğrenci mezun olmuş olup, Fakülte her yıl ortalama 350 öğrenciyi diploma vermiştir.

1981–1982 öğretim yılında Fakülteye kaydolun öğrenci sayıları ise, lisans öğrencisi olarak 1144 Türk, yabancı uyruklu ve nakilli alınan; 4 yüksek lisans öğrencisi ve 9 doktora öğrencisi olmak üzere toplam 1157'dir.

G) Fakülte Kitaplığı

Fakültenin kuruluşuyla birlikte kütüphanesi de faaliyete geçmiş ve Fakültenin gelişmesiyle orantılı olarak, yapılan bağışlar, kurumların gönderdikleri ve satın alınan kitaplarla²⁰ kitap sayısı artmıştır. 1947 yılında toplam kitap sayısı 52.427 iken, bu sayı son yıllarda 200.000'e yaklaşarak, Dil ve Tarih–Coğrafya Fakültesi hem Ankara Üniversitesinin, hem de Türkiye'nin en zengin uzmanlık kitaplığına sahip kurumlarından biri durumuna gelmiştir.

1968 yılı sonuna kadar ana binada 1 gencl ve 22 seminer ve kürsü kitaplığı varken, Şubat 1969'dan itibaren tüm kitaplıklar yeni binada toplanmıştır.

Kitapların düzenlenme ve fişlemeleri yapılmış olup, henüz toplu bir kataloğu yayınlanmamıştır. Çalışma saatleri içinde öğrencilere ve öğretim elemanlarına açık olan kitaplığın yaklaşık olarak yılda 20.000 civarında Fakülte içi ve dışından okuyucusu vardır. Ancak son yıllarda, gerekli ödenekleri verilmemesi nedeniyle, kitap satın alımı hemen hemen durmuş görünmektedir.

Burada şunu da belirtelim ki, merkezî kitaplığın yanısıra, Fakülte Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsünde bugün 70.000 adet arşiv belgesi,

²⁰ 1946'larda İsmail Saib Efendi'nin vârislerinden 10448 cilt kıymetli yazma ve yine aynı vârislerden 10278 cilt basma kitap satın alınmış ve bunların katologlanması yapılarak yerli ve yabancı kurumlara tanıtılmaya başlanmıştır

13.000 kadar fotoğraf koleksiyonu ve yaklaşık 8.000 cilt kitap bulunup, bunların düzenleme ve kopyalarının çıkarılması işlemi sürmektedir.

IV. YAYINLAR

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi öğretim elemanları Fakülte içi eğitim-öğretim faaliyetlerinin yanı sıra, ilk yıllardan itibaren bilimsel yapıtlar vermeye başlamışlar ve bunlar Fakülte adına Ankara Üniversitesi Rektörlük, Türk Tarih Kurumu ve Ziraat Fakültesi matbaalarında veya özel olarak bastırılmıştır.

Fakültenin kuruluşundan 1946'lara kadar, 7'si dil ve edebiyata, 5'i tarihe, 2'si coğrafya, 6'sı antropoloji ve etnolojiye, 2'si arkeolojiye, 2'si klasik filolojiye, 8'i felsefeye, 1'i fransızcaya, 5'i sinolojiye, 2'si Hindolojiye, 1'i.sümerolojiye, 2'si doktora tezine, 9'u da diğer konulara ait olmak üzere Fakülte adına toplam 50 ve buna yakın bir sayıda da özel olarak kitap basılmış olup,²¹ 1980 Haziran ayından itibaren faaliyete giren fakülte matbaasında basılmıştır.

1960'larda Fakülte adına basılan kitap sayısı 135'i bulurken,²² 1981 sonlarında bu sayı 315'e yükselmiş olup, Fakülte Matbaasının yıllık kitap-dergi basım kapasitesi 10 kadardır.

Diğer yönden Fakültede 1942'den beri yılda 4-5 sayı olmak üzere Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi, 1956'dan beri yılda bir sayı olmak üzere Anatolia ve, 1962'lerde yeni Enstitülerin kurulmasıyla, aşağıda adlarını vereceğimiz, dergilerle toplam 12 dergi yayınlanmaktadır. Tüm bu dergilerin cilt ve sayıları birbirini takibetmekle birlikte, gerek matbaa, gerek organizasyonsuzluk ve yeterince yazı verilememesi nedenleriyle bazı yıllar birleştirilerek basılmıştır.

Fakülte Dergileri	İlk basım tarihi	Yıllık sayı adedi
1- Yıllık Araştırmalar ²³	1940-1941	1
2- Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi	1942	4-5
3- Anadolu (Anatolia)	1956	1
4- Tarih Araştırmaları	1963	1
5- Araştırma (Felsefe)	1963	1
6- Antropoloji Araştırmaları	1963	1
7- Doğu Dilleri	1964	1

21 Aziz Şevket Kansu, A. Üniversitesi'nin ilk öğretim Yılına Açış Konuşması (1946-1947), no: 1, s. 12.

22 A.Ü.D.T.C.F. Dergisi, a. g. anonim yazı, s. III.

23 Bu Derginin sadece 1940-1941 yıllarına ait bir sayısı çıkmıştır.

8- Batı Dil ve Edebiyatları Araştırmaları	1964	1
9- Türkoloji	1964	1
10- Coğrafya Araştırmaları	1966	1
11- İtalyan Filolojisi	1969	1
12- Tiyatro Araştırmaları	1971	1

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi yayınları hakkında yayınlanan ve yayınlanmak üzere olan kataloglar:

1- Adnan Yeşiloğlu'nun Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi yayınları Bibliyografyası (Fakülte yayını na: 123, 1958, T.T.K. Basımevi, 160 sayfa);

2- Benal Acır'ın Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi yayınları Bibliyografyası, 1935-1966 (Fakülte yayını no: 179, 1968, 163 sayfa).

3- Yine aynı yazarın "Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesince Yayınlanan Dergilerdeki Makaleler Bibliyografyası" (basılacak)'dır.

Görüldüğü üzere, ilk iki yapıt 1966'lara kadar olan yayınları kapsadığından bu tarihten günümüze kadar olan yayınları kapsayacak bir çalışma henüz yapılmış değildir.

Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi 1981 dersiyılı programının kürsülere göre dağılımı

Kürsüsü: Türk Dili

1. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	Ön Şartlı (ÖŞ)	Mecburi Seçmeli (MS)	Kredisi (KR)
YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
TD	111	Eski Yazı ve Osmanlıca	Yok	M	8
TD	102	Türk Dili Tarihi	Yok	M	4
TD	104	Türkiye Türkçesi Grameri	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
TD	202	Türk Dili Tarihi	TD 102	M	4
TD	204	Türkiye Türkçesi Grameri	TD 104	M	4
TD	205	Türk Lehçeleri	Yok	M	8
TD	205/ A	Klasik Osmanlı Metinleri	Yok	M	8

Kürsü Kurulu kararı gereğince 12 kredilik Eski Türk Edebiyatı ETE 200 Nolu Ders yardımcı.

3. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
TD	301	Moğolca			
TD	303	Genel Dilbilimi (TD 203 ile)	Yok	M	4
TD	302	Türk Dili Tarihi	Yok	M	4
TD	304	Türkiye Türkçesi Grameri (404)	Yok	M	4
TD	305-405	Türk Lehçeleri	Yok	M	8
TD	305-405	Eski Türk Lehçeleri	Yok	M	8

Kürsü Kurulu kararı ile Yeni Türk Edebiyatı Kürsüsünden 12 kredilik yardımcı ders alınacak.

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
TD	401	Moğalca	Yok	M	4
TD	402	Türk Dili Tarihi	Yok	M	4
TD	403	Genel Dilbilimi	Yok	M	4

Kürsü Kurulu kararı gereğince 12 kredilik Halk Edebiyatı dersi yardımcı olarak alınacaktır.

Kürsüsü: Yeni Türk Edebiyatı

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
YTE	104	Yeni Türk Edebiyatının ilk Bi.	Yok	M	4
ETE	105	Osmanlıca	Yok	M	8
ETE	105	Osmanlıca	Yok	M	8
ETE	104	Edebi Bilgiler	Yok	M	4
TD	104	Türkiye Türkçesi	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
YTE	202	Tanzimat Dönemi Şiiri	YTE 104	M	4
YTE	203	Tanzimat Dönemi Romanı	YTE 104	M	4
YTE	204	Tanzimat Dönemi Tiyatrosu	YTE 104	M	4
ETE	202	Osmanlıca	ETE 105	M	8
ETE	203	Eski Türk Edebiyatı	ETE 105	M	8
TD	204	Türkiye Türkçesi		S	-
TD	203	Genel Dilbilimi	TD 104	M	4
FS	104	Farsça Okuma Tercüme		S	-
FS	105	Farsça Gramer		S	-
PS	104	Genel Psikoloji		S	-
SO	105	Genel Sosyoloji		S	-

3. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
YTE	302	Servet-i Fünun Dönemi Şiiri	YTE 202	M	4
YTE	303	Servet-i Fünun Dönemi Romanı	YTE 203	M	4
YTE	304	Fecr-i Ati Dönemi Edebiyatı	YTE 204	M	4
YTE	305	Osmanlıca	ETE 202	M	8
ETE	303	Eski Türk Edebiyatı	ETE 203	M	8
ETE	304	Halk Edebiyatı	ETE 204	S	-
TD	303	Genel Dilbilimi		S	-
TI	105	Türk Tiyatrosu		S	-
FS	204	Farsça Okuma Tercüme		S	-
FS	205	Farsça Gramer		S	-
AR	104	Arapça Okuma Tercüme		S	-
AR	105	Arapça Gramer		S	-
PS	302	Sosyal Psikoloji I.		S	-

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
YTE	402	Milli Edebiyat	Yok	M	8
YTE	403	Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı	Yok	M	8
ETE	406	Halk Edebiyatı		S	-
TI	205	Türk Tiyatrosu		S	-
YA	301	Islahat Hareketleri		S	-
AR	204	Arapça Okuma Tercüme		S	-
AR	205	Arapça Gramer		S	-
PS	402	Sosyal Psikoloji II.		S	-

1. YIL

Kürstüsü: Eski Türk Edebiyatı

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
ETE	104	Edebî Bilgiler	Yok	M	4
ETE	105	Eski Yazı Osmanlıca	Yok	M	8

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
ETE	202	Eski Yazı Osmanlıca	ETE 105	M	8
ETE	203	Eski Türk Edebiyatı	ETE 105	M	8
ETE	204	Halk Edebiyatı	Yok	M	6
ETE	205	Eski Türk Ed. Sem.	Yok	M	4

3. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
ETE	303	Eski Türk Edebiyatı	ETE 203	M	8
ETE	304	Halk Edebiyatı	ETE 204	M	6
ETE	305	Eski Türk Ed. Sem.	Yok	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
ETE	403	Manzum Metin Şerhi	Yok	M	4
ETE	404	Mensur Metin Şerhi	Yok	M	4
ETE	405	Eski Türk Ed. Sem.	Yok	M	2
ETE	405	Eski Türk Ed. Sem.	Yok	M	2
ETE	406	Halk Edebiyatı	Yok	M	4

1. YIL

Kürsüsü: Yeniçağ Tarihi

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
YE	104	Tarih Metodolojisi	Yok	M	4
YE	105	Yeniçağlara Gir. Ortadoğu ve Balkanlar	Yok	M	4
YE	106	Yeniçağ Avrupası (Rön. Reform)	Yok	M	4
OP	104	Osmanlı Paleografyası	Yok	MS	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
YE	202	Avrupa Tarihi (XVI-XVII. y.y.)	Yok	M	4
YE	203	Osmanlı Tarihi (XV-XVI. y.y.)	Yok	M	4
OP	204	Osmanlı Paleografyası	Yok	MS	4
YE	205	Osmanlı Mücs. Kay. (Seminer)	Yok	M	4
YE	206	Osmanlı İkt. Tarihi (Tımar Sistemi, Esnaf Örgütü, Ticaret.)	Yok	M	4

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
YE	301	Beylikler Dön. Türkiye Siy. Ta.	Yok	M	4
YE	302	Osmanlı Tarihi (XVI-XVII. y.y.)	Yok	M	4
YE	304	Osmanlı Mücs. Tarihi	Yok	M	4
YE	305	Yeniçağda Türk-İslam Dev. Ta.	Yok	M	8
YE	307	Beylikler Dön. Türkiye Tar. Sc.	Yok	M	4
YE	308	Osmanlı İkt. Tarihi Sem.	Yok	M	4

Not: YE 301 Kodlu dersi alanların YE 307 kodlu dersi almalrı zorunludur.

4. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
YE	401	XIV. ve XV. y.y. Orta ve Yakın Yakındoğu Tarihi	Yok	M	4
YE	402	Osmanlı Müs. Tarihi	Yok	M	4
YE	403	Yakınçağda Türk-İslam Dev. Tar.	Yok	M	4
YE	405	Osmanlı Diplomatiği	Yok	M	4
YE	406	XIV. ve XV. y.y. Orta ve Yakın Doğu Tarihi Kay. Üz. Seminer	Yok	M	4

Not: YE 401 kodlu dersi alanların YE 406 kodlu derside almaları zorunludur.

Genel Not: Yeniçağ Tarihi Kürsüsünden herhangi bir dersi seçecek öğrencilerin ilgili öğretim üyesinin onayını almaları zorunludur.

Kürsüsü: Eskiçağ Tarihi

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	
ES	104	Eskişark Tarihi	Yok	M	4
ES	105	Eskişark Tarihi	Yok	M	4
ES	106	Eskişark Tarihi Semineri	Yok	M	2
OR		Ortaçağ Tarihi Kürsüsü	Yok	M	4
GT		Genel Türk Tarihi Kürsüsü	Yok	M	4
GT	104	Osmanlı Patoğrafyası	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
ES	204	Eskişark Tarihi	Yok	M	4
ES	205	Eskişark Tarihi	Yok	M	4
ES	206	Eskişark Tarihi Semineri	Yok	M	2
ES	106	Eskişark Tarihi Semineri	Yok	M	4
YE		Yeniçağ Tarihi Kürsüsü	Yok	M	4
YA		Yakınçağ Tarihi Kürsüsü	Yok	M	4
LD-X		Latin Dili ve Edebiyatı Kürsüsü	Yok	S	4
YD-X		Yunan Dili ve Edebiyatı Kürsüsü	Yok	S	4
HI-X		Hititoloji Kürsüsü	Yok	S	4
SU-X		Sumeroloji Kürsüsü	Yok	S	4

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
ES	301	Eskişark Tarihi	Yok	M	4
ES	302	Eskişark Tarihi Semineri	Yok	M	4

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
ES	303	Eskigarp Tarihi	Yok	M	4
ES	304	Eskigarp Tarihi Semineri	Yok	M	4
YE		Yeniçağ Tarihi Kürsüsü	Yok	M	4
YA		Yakınçağ Tarihi Kürsüsü	Yok	M	4
LD-X		Latin Dili ve Edebiyatı Kürsüsü	Yok	S	4
YD-X		Yunan Dili ve Edebiyatı Kürsüsü	Yok	S	4
Hİ-X		Hititoloji Kürsüsü	Yok	S	4
SU-X		Sumeroloji Kürsüsü	Yok	S	4
KA-XX		Klasik Ark. ve Çağdaş Anadolu			
		Ark. Kür.	Yok	S	4
PR-XX		Protohistorya ve Önasya Ark. Kür.	Yok	S	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
ES	401	Eskişark Tarihi	Yok	M	4
ES	402	Eskişark Tarihi Semineri	Yok	M	4
ES	403	Eskigarp Tarihi	Yok	M	4
ES	404	Eskigarp Tarihi Semineri	Yok	M	4
YE		Yeniçağ Tarihi Kürsüsü	Yok	M	4
YA		Yakınçağ Tarihi Kürsüsü	Yok	M	4
KA-X		Klasik Ark. ve Çağdaş Anadolu			
		Ark. Kür.	Yok	S	4
PR-X		Protohistorya ve Önasya Ark. Kür.	Yok	S	4
TC-XX		Türkiye Cumhuriyeti ve T.D.			
		Tarihi Kür.	Yok	S	4

Not:

- 1) 2. yıl seçmeli derslerden X işaretleri olanlardan yalnız biri alınacak.
- 2) 3. yıl seçmeli derslerden X işaretli olanlardan biri, ve XX işaretli olanlardan biri alınacak.
- 3) 4. yıl seçmeli derslerden X işaretli olanlardan bir ve XX işaretli ders al.

Kürsüsü: Yakınçağ Tarihi

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
YA	105	Dünya Tarihi (1789-1848)	Yok	M	4
YA	104	Osm. İmp. Siyasi Tarihi (1789-1856)	Yok	M	4
YA	106	Pro-seminer	Yok	M	4
OP	106	Osmanlı Paleografyası	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
YA	205	Dünya Tarihi (1848-1914)	Yok	M	4
YA	204	Osm. İmp. Siyasi Ta. (1856-1918)	Yok	M	4
YA	206	Seminer	YA 106	M	4
OP	204	Osmanlı Paleografyası	OP 106	M	4

3. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
YA	302	Türk Kültür Tarihi	Yok	M	4
YA	301	Osm. İmp.'da Yeni Düz. (1789-1876)	Yok	M	4
YA	304	Seminer (Araştırma Yön. ve Kay. Değ.).	OP	206 M	4
YA	303	Seminer (Osmanlı Kaynakları)	Yok	M	4
YA	305	Dünya Tarihi (1914'ten günümüze)	Yok	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
YA	402	Osm. İmp'da Fikir Hareketleri	Yok	M	4
YA	404	Teşkilat Tarihi (XIX. yy. Osmanlı Ekonomisi)	Yok	M	4
YA	401	Osm. İmp'da Siyasî Akımlar ve Anayasa (1856-1918)	Yok	M	4
YA	405	Seminer	Yok	M	4
YA	403	Seminer (Metinlerle Çalışma)	Yok	M	4

Kürsüsü: Ortaçağ Tarihi

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
OR	104	Oğuzlar (Göktürkler, Uygurlar, Karahanlılar Oğuz Yabgu Des. Tar.)	Yok	M	4
OR	105	Bizans Tarihi	Yok	M	2
OR	106	İslam Tarihi	Yok	M	4
OR	107	Proseminer	Yok	M	4
OR	108	Batı Avrupa Tarihi	Yok	M	2

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
OR	202	İlhanlılar	Yok	M	4
OR	203	Bizans Tarihi	Yok	M	2
OR	204	İslam Tarihi	Yok	M	4
OR	205	Proseminer	Yok	M	4
OR	206	Karahanlılar ve Gazneliler (Kavimler Göçünden Moğol İstilasına kadar Karadenizin Kuzeyi ve Doğu Avr. Türk Kav.)	Yok	M	4
OR	208	Batı Avrupa Tarihi	Yok	M	2

3. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
OR	301	Türkiye Selçukluları	Yok	M	4
OR	302	Suriye Selçukluları	Yok	M	4
OR	303	Bizans Tarihi	Yok	M	4
OR	304	Genel Seminer	Yok	M	4
OR	305	Bizans Tarihi Semineri	Yok	M	4
OR	306	Timurlular Tarihi	Yok	M	4
OR	307	Suriye ve Mısır'daki Türkler	Yok	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
OR	401	Anadolu Beylikleri	Yok	M	4
OR	403	Bizans Tarihi	Yok	M	4
OR	404	Genel Seminer	Yok	M	4
OR	405	Kaynak Metinleri Semineri	Yok	M	4
OR	406	Melişah Zamanı Büyük Selçuklu İmparatorluğu	Yok	M	4
OR	407	Türkiye ile Batı Arasındaki Ticari İlişkiler (13-15. y.y.)	Yok	M	4

Kürstüsü: Genel Türk Tarihi

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
GT	105	Orta Asya Türk Tarihi (Genel)	Yok	M	4
GT	106	Büyük Selçuklu İmp.	Yok	M	4
GT	107	Anadolu Selçukluları	Yok	M	4
GT	108	Seminer (Os. Tar. Kaynakları) K.Ö.İ.	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
GT	205	Orta Asya Türk Tarihi	Yok	M	4
GT	211	Osmanlı Devletinin Kuruluşu	Yok	M	4
GT	208	Anadolu Beylikleri	Yok	M	4
GT	212	Metodoloji (K. Ög. İçin)	Yok	M	4

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
GT	305	GökTürkler-Uygurlar	Yok	M	4

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
GT	308	Orta Asya Türk Tar. Kaynakları	Yok	M	4
GT	311	Osmanlı Tarihi (1450-1550)	GT 211	M	4
GT	315	Selçuklu Müesseseleri ve Kay.	Yok	M	4
GT	316	Türk Hukuk ve İktisadi Tarihi	Yok	M	4
4. YIL					
PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
GT	412	Orta Asya Türk Tarihi	Yok	M	4
GT	415	Seminer (B. Sel. İmp. Tarihi)	Yok	M	4
GT	416	Türk Kültür Tarihi	Yok	M	4
GT	418	Eski Türk Sosyal Teşkilatı	Yok	M	4
GT	420	Osmanlı Devleti Teşkilatı	Yok	M	4
GT	421	Osmanlı Tarihi Semineri (K.Ö.İ)	Yok	M	4

Not: GT 316 kodlu "Mısır'da Türkler" adlı dersi Ortaçağ Kürsüsü (Mısır ve Suriye de Türk Devletleri adı altında verildiği için bu yıl kürsümüzden kaldırılmış ve yerine GT 316 kod numarası ile "TÜRK HUKUK ve İKTİSAD TARİHİ" adlı ders konmuştur.

Kürsüsü: T.C. ve Türk Devrimi Tarihi

1. YIL					
YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
TC	104	İnsanlık Tarihi	Yok	M	4
TC	105	İmp. Ulusal Devlete Geçiş	Yok	M	4
TC	106	Pro-Seminer (Tarih Yöntemi)	Yok	M	4
TC	107	Seminer (Alanla İlgili Bib.)	Yok	M	2
TC	108	Türkiye İkti. Tar. (Osm. Çök. Dön.)	Yok	M	2
2. YIL					
YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
TC	204	İnsanlık Tarihi	Yok	M	4
TC	206	Kurtuluş Sav. İç ve Dış Olay.	Yok	M	4
TC	207	Seminer (Alanla İlgili Eski. Met.)	Yok	M	4
TC	208	Tür. İkt. Tar. (Kurtuluş Sav. Dön.)	TC 108	M	2

3. YIL					
PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
TC	305	Türk. Kül. Tarihi	Yok	M	4
TC	306	Cumhuriyet Dön. İç ve Dış Olay.	Yok	M	4
TC	307	Türk Siyasal Hayatı	Yok	M	2
TC	308	Bilimsel Araş. Tek. (Seminer)	Yok	M	4
TC	309	Türkiye İti. Tar. (1923-1950)	TC 208	M	2

4. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
TC	406	Cum. Dön. Dış Pol.	Yok	M	2
TC	407	Türk Siy. Hayatı	Yok	M	2
TC	408	Cum. Dön. Tar. Anlayışı	Yok	M	2
TC	409	Seminer (Cum. Dön. Tem. Sor.)	Yok	M	4
TC	410	Türkiye İkt. Tar. (1950-1971)	TC 309	M	2
TC	411	Türkiye Örne. Çizgi. Ulus. Kur. Sav. Yok		M	4

Kürsüsü: Beşeri ve Ekonomik Coğ.

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
BC	104	Türkiye İktisadi Coğ.	Yok	M	2
BC	105	Genel Ekonomik Coğ.	Yok	M	2
BC	112	Çizim ve Grafik	Yok	M	2

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
BC	204	Türkiye İktisadi Coğ.	Yok	M	2
BC	205	Genel Ekonomik Coğ.	Yok	M	2
BC	212	Çizim Grafik	Yok	M	2

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
BC	301	Seminer	Yok	M	4
BC	303	Üretim Coğrafyası	Yok	M	4
BC	304	Türkiye İkt. Coğ.	Yok	M	2
BC	305	Fransa Coğ.	Yok	M	2
BC	307	Ulaşım Coğrafyası	Yok	M	2
BC	409	Yerleşme Coğrafyası	Yok	M	2
BC	314	Enerji Kaynakları	Yok	M	2
ZF		Genel Ekonomi	Yok	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
BC	401	Seminer	Yok	M	4
BC	403	Üretim Coğrafyası	BC 303	M	4
BC	407	Ulaşım Coğrafyası	BC 307	M	2
BC	409	Yerleşme Coğrafyası	LC 309	M	2
BC	410	Nüfus Coğrafyası	Yok	M	2
BC	404	Türkiye İkt. Coğ.	Yok	M	2
BC	414	Enerji Kaynakları	Yok	M	2

1. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
FC	104	Jeomorfoloji	Yok	M	4
FC	106	Taşlar Bilgisi (Fiz. Coğ. Öğ. İçin)	Yok	M	4
FC	107	Jeomorfoloji Uygulaması	Yok	M	4
FC	108	Klimatoloji	Yok	M	4
FC	109	Taşlar Bilgisi (Diğer Kürsüler)	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
FC	203	Klimatoloji Uygulaması	FC 108	M	2
FC	206	Jeomorfoloji Uygulaması	FC 107	M	4
FC	208	Klimatoloji	FC 108	M	2
FC	210	Karst Morfo.	FC 104	M	2
FC	211	Kıyı Morfo.	FC 104	M	2
FC	212	Kurak Bölge Morfolojisi	FC	M	2
FC	213	Volkan Morfolojisi	FC 104	M	2

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
FC	304	Hava Fotoğrafları	FC 104	M	2
FC	309	Jeomorfoloji Uygulama	FC 206	M	4
FC	310	Yapısal Morfoloji	FC 104	M	4
FC	311	Sular Coğrafyası	FC 104	M	4
FC	312	Bitki Coğrafyası	FC 104	M	4
FC	313	Buzul Morfolojisi	FC 104	M	2
FC	314	Hava Foto Uygulaması	FC 104	M	2
FC	315	Seminer	Yok	M	2

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
FC	403	Kuaterner	FC 104	M	2
FC	405	Hava Kütelleri	FC 208	M	2
FC	408	Klimatoloji Metodlar.	FC 203	M	4
FC	413	Oceanografya	FC 104	M	4
FC	414	Stratigrafi	FC 104	M	6
FC	415	Seminer	Yok	M	2

1. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖS	MS	KR
YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
ÜÇ	105	Türkiye Coğrafyası I	Yok	M	4
ÜÇ	106	Matematik Coğ.	Yok	M	2
ÜC	107	Kartografya: Projeksiyonlar Bil	Yok	M	2
ÜC	108	Asya'nın Fiziki Coğrafyası	Yok	M	2
ÜC	109	Asya'nın Beşeri Coğrafyası	Yok	M	2

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
ÜC	202	Yakın Çev. Etüdleri ve Sem. Haz.	Yok	M	4
ÜC	203	Harita Bilgisi	ÜC 107	M	4
ÜC	205	Türkiye Coğrafyası II	ÜC 105	M	4
ÜC	209	Asya'nın Ekonomik Coğrafyası	ÜC 109	M	2
ÜC	216	Afrika Coğrafyası	Yok	M	2

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
ÜC	303	Kartografyadan Seçilmiş Konular	ÜC 203	M	2
GC	305	Türkiyenin Coğrafi Bölgeleri	ÜC 205	M	4
ÜC	306	Kuzey Amerika	Yok	M	2
ÜC	307	Genel Turizm Coğrafyası	Yok	M	2
ÜC	307	Genel Turizm Coğrafyası	Yok	M	2
ÜC	310	Avrupa Coğrafyası	Yok	M	2
ÜC	316	Afrika Coğrafyası	ÜC 216	M	2
ÜC	317	Avustralya ve Yeni Zelanda	Yok	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
ÜC	402	Seminer			
			Yok	M	4
ÜC	404	Akdeniz Ülkeleri	Yok	M	2
ÜC	405	Türkiyenin Coğrafi Bölgeleri	ÜC 305	M	4
ÜC	407	Türkiye Turizm Coğrafyası	ÜC 307	M	4
ÜC	410	Avrupa Coğrafyası	ÜC 310	M	2
ÜC	416	Afrika Coğrafyası	ÜC 316	M	2
ÜC	417	Avustralya Coğrafyası	ÜC 317	M	2

Kürsüsü: Sistematik Felsefe

1. YIL

KOD NO	DERSİN ADI	Öş	MS	KR
YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
SF 012	Felsefeye Giriş (Dev. Ders)		M	4
SF 106	Modern Mantık I.	Yok	M	4
SF 108	Klasik Mantık I.	Yok	M	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
SF 012	Felsefeye Giriş (Dev. Ders)		M	4
SF 206	Modern Mantık II	Yok	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
SF 022	Genel Felsefe (Dev. Ders)	Yok	M	4
SF 028	Modern Mantık	Yok	M	4
SF 310	Hukuk Felsefesi	Yok	M	4
SF 305	Felsefe Semineri III.	Yok	M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
SF 022	Genel Felsefe (Dev. Ders)	Yok	M	4
SF 028	Modern Mantık (Dev. Ders)	Yok	M	4
SF 311	Sanat Felsefesi	Yok	M	4

Kürsüsü: Felsefe Tarihi

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
FT 101	Felsefe Tarihi Semineri	Yok	M	4
FT 012	Hel. Devir ve Hir. Ortaçağ	Yok	M	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
FT 201	Modern Çağ Fel. Ta. (XV-XVIII)	Yok	M	4

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
FT 202	Seminer II	Yok	M	4
FT 012	Hel. Devir ve Hir. Ortaçağ	Yok	M	4
3. YIL				
PE 351 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
FT 022	Çağdaş Felsefe Tarihi I.	Yok	M	4
FT 021	İslam Felsefesi I.	Yok	M	4
FT 024	Çağdaş Felsefe Tarihi II.	Yok	M	4
FT 301	Modern Çağ. Fel. Tar. (XVIII.yy)	Yok	M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
FT 021	İslam Fel. I.	Yok	M	4
FT 022	Çağdaş Felsefe Tarihi I.	Yok	M	4
FT 024	Çağdaş Felsefe Tarihi II.	Yok	M	4
FT 301	Modern Çağ. Fel. Tar. (XVIII)	Yok	M	4

1- Bilim Tarihinden enaz 24 kredi M.

2- Sistematik Fel. enaz 24 kredi M.

3- Sosyoloji Kür. enaz 16 kredi M.

4- Psikoloji Kür. enaz 16 kredi M.

5- Pedagoji Kür. enaz 4 kredi M.

6- Kaynak dil enaz 16 kredi M.

7- Dengi bilim tarihi 12. kredi M.

1975 öğretim ve sınav yönetmeliği sayfa 46-47 toplam kredi enaz: 186.

Kürsü: Bilim Tarihi

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 120	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 10	Devrim Tarihi		M	4
BT 012	Ortaçağ İslam Dünyasında Bilim	Yok	M	4
BT 011	Helenistik, Roma ve Karanlık Çağlarda Bilim	Yok	M	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
BT 012	Ortaçağ İslam Dünyasında Bilim	Yok	M	4
BT 011	Helenistik, Roma ve Karanlık Çağda Bilim	Yok	M	4
BT 201	Çin ve Hint Uygarlıklarında Bilim ve Teknoloji	Yok	M	4

3. YIL

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
BT 020	Matematik Tarihi	Yok	M	4
BT 301	Bilim Metod	Yok	M	4
BT 302	Tabii Bilimler Tarihi	Yok	M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
BT 020	Matematik Tarihi	Yok	M	4
BT 401	Astronomi Tarihi	Yok	M	4
BT 402	Tabii Bilimler Tarihi	Yok	M	4

Not: Bu derslerin hangi kurallara göre alınacağı Fakülte öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 46-57. sayfalarında yazılıdır.

Kürsüsü: Psikoloji

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 120	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
PS 104	Genel Psikoloji	Yok	M	4
PS 105	Psikolojiye Giriş Semineri	Yok	M	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
PS 201	Psikolojik Testler I.	PS 104	M	4
PS 202	Gelişim Psikolojisi I.	PS 104	M	4
PS 204	Çağdaş Psikoloji Akımları	PS 104	M	4
PS 205	Psikoloji Semineri I.	Yok	M	4
PS 206	Sosyal Psikoloji I.	PS 104	M	4
PS 207	Deneysel Psikoloji	PS 104	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
PS 301	Psikolojik Testler II.	PS 201	M	4
PS 306	Sosyal Psikoloji II.	PS 206	M	4
PS 313	Danışma Psikolojisi	PS 104	M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
PS 401	Klinik Psikolojisi	PS 301	M	4
SP 407	Grup Dinamikleri	PS 306	M	4
PS 409	Sanat Psikolojisi	PS 204	M	4

Kürsüsü: Sosyoloji

1. YIL

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
SO 105	Genel Sosyoloji		M	4
SO	Sosyoloji Pro-Semineri		M	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
SO 205	Sosyoloji Teorileri Tar.		M	4
SO 211	Sosyoloji Yönetiminin İlk.		M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
SO 337	Sanat ve Kültür Sosyolojisi		M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
SO 408	Örgüt Sosyolojisi		M	4
SO 403	Sanayi Sosyolojisi		M	4
SO 407	Sosyal Değişim ve Sosyal Sorun		M	4

Not: Tüm Dersler için SO 105 Genel Sosyoloji ön Şarttır.

Kürsüsü: Pedagoji

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 120	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
PE 101	Eğitim Bilimine Giriş	Yok	M	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
PE 201	Türk Eğitim Tarihi I.	Yok	M	4
PE 202	Batı Eğitim Tarihi	Yok	M	4
PE 203	Çağdaş Eğitim Akımları	AYok	M	4
PE 204	Osmanlıca Eğitim Metinleri	Yok	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE 301	Mukayeseli Eğitim Bilimi	Yok	M	4
PE 303	Eğitim Psikolojisi	Yok	M	4
PE 304	Eğitim Sosyolojisi	Yok	M	4
PE 305	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	Yok	M	4
PE 306	Okul Öncesi Eğitimi	Yok	M	4
PE 308	Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Sisteminin Gelişmesi	Yok	M	4
PE 310	Türk Eğitim Tarihi II.	Yok	M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
PE 402	Eğitim Ekonomisi ve Planlaması	Yok	M	4
PE 404	Genel ve Özel Öğretim Bilgisi	Yok	M	4
PE 405	Eğitimde Danışmanlık	Yok	M	4
PE 407	Özel Eğitim	Yok	M	4

Kürsüstü: Arap Dili ve Edebiyatı

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 120	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
AR 105	Dilbilgisi (Esas-Yardımcı)	Yok	M	4
AR 104	Okuma-Yazma-Çeviri	Yok	M	10
AR 106	Uygulama	Yok	M	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
AR 204	Okuma-Yazma-Çeviri (Esas -Yardımcı)	AR 104	M	4
AR 204	Okuma-Yazma-Çeviri (Esas Yardımcı)	AR 104	M	4
AR 205	Dilbilgisi (Esas-Yardımcı)	AR 105	M	4
AR 206	Metin Üzerinde Uygulama	AR 106	M	4
AR 207	Pro-Seminer	AR 104	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
AR 301	Arap Edebiyatı Tarihi	Yok	M	8
AR 302	Klasik Metinler	Yok	M	4
AR 303	Arap Edebiyatı Semineri	Yok	M	4
AR 304	Kompozisyon-Konuşma	Yok	M	4
AR 305	Yüksek Gramer	Yok	M	4
AR 306	Modern Metinler	Yok	M	4

4. YIL

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
AR 401	Arap Edebiyatı Tarihi	Yok	M	8
AR 402	Klasik Metinler	Yok	M	4
AR 403	Arap Edebiyatı Semineri	Yok	M	4
AR 404	Kompozisyon-Konuşma	Yok	M	4
AR 405	Yüksek Gramer	Yok	M	4
AR 406	Modern Metinler	Yok	M	4

Kürsüsü: Fars Dili ve Edebiyatı

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
FS 104	Farsça Okuma-Tercüme (Es. Yard.)	Yok	M	4
FS 105	Farsça Gramer (Es. Yard.)	Yok	M	4
FS 107	İran Ed. Tarihi Giriş (Esas)	Yok	M	2
FS 108	Pro-Seminer (Esas)	Yok	M	2
FS 104	Türkçeden Farsçaya Çeviri (Es.)	Yok	M	2
FS 104/ A	Çeviri-Kompozisyon (Es.)	Yok	M	4
FS 104/ B	Dikte-Okuma (Es.)	Yok	M	2

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
FS 202	Tarihi Metinler	Yok	M	4
FS 202/ A	Klasik Metinler	Yok	M	4
FS 204	Farsça Okuma-Çeviri (Es. Yard.)	FS 104	M	4
FS 205	Farsça Gramer (Es. Yardı.)	FS 105	M	4
FS 207	İran Ed. Tarihi	Yok	M	4
FS 208	İran Ed. Semineri	Yok	M	2
FS 209	Farsça Kompozisyon	Yok	M	4
FS 209/ A	Türkçeden Farsçaya Çeviri	Yok	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
FS 302	Tarihi Metinler	Yok	M	4
FS 303	Modern Metinler	Yok	M	4
FS 304	Metin Şerhi	Yok	M	4
FS 305	Farsça Gramer-Sentaks	FS 206	M	2
FS 306	Sebk-Şinasi	Yok	M	4
FS 307	İran Ed. Tarihi	Yok	M	4
FS 308	İran Ed. Semineri	Yok	M	2

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
FS 309 / A	Türkçeden Farsçaya Çeviri	Yok	M	2
FS 309	Farsça Kompozisyon	Yok	M	2
FS 310	Edebiyat Bilgileri	Yok	M	2

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
FS 403	Modern Metinler	Yok	M	4
FS 404	Metin Şerhi	Yok	M	4
FS 405	Klasik Metinler	Yok	M	4
FS 405 / A	Tarihi Metinler	Yok	M	4
FS FS	Sebk-Şinasi	Yok	M	4
FS 407	İran Ed. Tarihi	Yok	M	4
FS 408	İran Ed. Semineri	Yok	M	2
FS 410	Edebi Bilgiler	Yok	M	2

Kürsüsü: Sümeroloji

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
SU 104	Çivi Yazısı ve Tarihi Gelişmesi	Yok	M	4
SU 105	Akkad Dili Grameri ve Uygulama	Yok	M	4
SU 107	Çivi Yazılı Kay. Gör. Eski Önasya Kavimleri Tarihi ve Kült.	Yok	M	2
SU 111	Akkadca Kolay Metinler	Yok	M	2
SU 112	Hazırlık Semineri	Yok	M	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
SU 203	Sumerce Çeşitli Metinler	Yok	M	4
SU 204	Akkadca Çeşitli Metinler	Yok	M	4
SU 205	Akkadca, Babil Çağı Metinleri	Yok	M	4
SU 207	Çivi Yazılı Kay. Gör. Eski Önasya Kavimleri Tarihi ve Kült.	Yok	M	2
SU 210	Sumerce Çeşitli Metinler	Yok	M	2
SU 211	Akkadca Kolay Metinler	Yok	M	2
SU 212	Akkadca veya Sumerce Semineri	Yok	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
SU 301	Sumerce Çeşitli Metinler	Yok	M	4

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
SU 302	Akkadca ve Sumerce Değişik Metinler ve Seminer	Yok	M	4
SU 303	Akkadca Çeşitli Metinler	Yok	M	4
SU 307	Çivi yazılı Kaynaklara göre Eski Önasya Kavimleri Tarihi ve Kült.	Yok	M	2
SU 310	Sumerce-Akkadca iki Dilli Metin	Yok	M	4
SU 312	Sumer ve veya Akkadca Değ. Metinler ve Seminer	Yok	M	4
SU 313	Akkadca Çeşitli Metinler	Yok	M	4
SU	Akkadca veya Sumerce Semineri	Yok	M	2

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
SU 401	Sumerce Çeşitli Metinler	Yok	M	4
SU 402	Akkadca ve Sumerce Değişik Metinler ve Seminer	Yok	M	4
SU 403	Akkadca Çeşitli Metinler	Yok	M	4
SU 407	Çivi Yazılı Kaynaklara Göre Eski Önasya Kavimleri Tar. ve Kül.	Yok	M	2
SU 410	Sumerce-Akkadca iki Dilli Metin ve Seminer	Yok	M	4

Kürsüsü: Hititoloji

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
Hİ 104	Hititolojiye Giriş	Yok	M	2
Hİ 106	Hitit Gramerinin Ana Hatları	Yok	M	2
Hİ 105	Hitit Çivi Yazısı	Yok	M	2
Hİ 107	Kolay Tarihi Metinler	Yok	M	2

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
Hİ 206	Kült. ve Tapınak Envanteri	Yok	M	4
Hİ 202	Hit. İmp. Çağı. Ana Kaynaklar	Yok	M	4
Hİ 205	Dini Metinler	Yok	M	4
Hİ 203	Tarihi Metinler	Yok	M	4
Hİ 204	Hitit Kanunları	Yok	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
Hİ 320	Eski Hitit Dev. Ana Kaynakları	Yok	M	4

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
Hİ 324	Enstrüksiyonlar	Yok	M	4
Hİ 325	Dini Metinler	Yok	M	4
Hİ 327	Kültür Tarihi	Yok	M	2
Hİ 321	İmp. Çağına ait Tar. Met	Yok	M	4
Hİ 326	Mitolojik Metinler	Yok	M	4
Hİ 322	Muahedeler	Yok	M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
Hİ 420	Eski Hİt. Dev. Ana Kaynakları	Yok	M	4
Hİ 424	Enstrüksiyonlar	Yok	M	4
Hİ 425	Dini Metinler	Yok	M	2
Hİ 427	Kültür Tarihi	Yok	M	2
Hİ 421	İmp. Çağ. Ait Tarihi Metinler	Yok	M	4
Hİ 426	Mitolojik Metinler	Yok	M	4
Hİ 422	Muahedeler	Yok	M	4

Kürsüsü : Hindoloji

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
HN 101	Alfabe-Okuma	Yok	M	4
HN 102	Gramer	Yok	M	4
HN 103	Eskiçağ Hint Kültür Tarihi	Yok	M	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
HN 201	Tercüme	HN 101	M	4
HN 202	Gramer	HN 102	M	4
HN 203	Eskiçağ Hint Kültür Tarihi	Yok	M	4
HN 204	Sanskrit Edebiyatı Tarihi	Yok	M	4
HN 205	Seminer	Yok	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
HN 301	Tercüme	HN 201	M	4
HN 302	Gramer	HN 202	M	2
HN 303	Eskiçağ Hint Kültürü Tarihi	Yok	M	4
HN 304	Sanskrit Edebiyatı Tarihi	Yok	M	4
HN 305	Seminer	Yok	M	4

4. YIL

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
HN 401	Tercüme	HN	M	4
HN 402	Gramer	HN 302	M	4
HN 403	Eskiçağ Hint Kültür Tarihi	Yok	M	4
HN 404	Sanskrit Edebiyatı	Yok	M	4
HN 405	Seminer	Yok	M	4

Not: Hindoloji Kürsüsünün öğrencilerinin yardımcı ders alabilecekleri kürsüler, Türk Dili-Ortaçağ Tarihi-Genel Türk Tarihi-Felsefe Tarihi-Bilim Tarihi-Fars Dili ve Edebiyatı-Arap Dili ve Edebiyatı-Hititoloji-Sinoloji-Urdu Dili ve Pakistan Tetkikleri-Sanat Tarihi-Tiyatro.

Kürsüsü: Sinoloji

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
Sİ 104	Sinolojiye Giriş	Yok	M	4
Sİ 105	Eski Çin Dili	Yok	M	8
Sİ 107	Çağdaş Çince	Yok	M	12

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
Sİ 205	Eski Çin Dili	Yok	M	8
Sİ 207	Çağdaş Çince	Yok	M	12
Sİ 208	Çin Tarihi	Yok	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
Si 302	Çeviri (Tarih Metinleri)	Yok	M	8
Sİ 303	Seminer	Yok	M	4
Sİ 307	Çağdaş Çince	Yok	M	12
Sİ 308	Çin Tarihi	Yok	M	4
JA 315	Japonca	Yok	S	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
Sİ 402	Çeviri (Fel. ve Ed. Metinleri)	Yok	M	12
Sİ 403	Seminer	Yok	M	4
Sİ 407	Çağdaş Çince	Yok	M	12
Sİ 408	Çin Tarihi	Yok	M	4
JA 415	Japonca	Yok	S	4

Not: Bütün Kürsülerden yardımcı ders alınacaktır.

Kürsüsü: Hungaroloji

1. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
HU	101	Macar Dili	Yok	M	12
HU	102	Macar Tarihi	Yok	M	2

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
HU	201	Macar Dili	HU 101	M	12
HU	202	Macar Tarihi	HU 102	M	2
HU	203	Macar Dili Tarihi	Yok	M	2

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
HU	301	Macar Dili	HU 201	M	8
HU	302	Macar Tarihi	HU 202	M	2
HU	304	Macar Edebiyatı Tarihi	HU 201	M	10

4. YIL

Bu öğretim yılında III. sınıf öğrencisi bulunmadığından önümüzdeki yıl IV. sınıfta ders yapılacaktır.

Kürsüsü: Urdu Dili ve P.T. Kürsüsü

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
UR	101	Pakistan Tarihi	Yok	M	4
UR	102	Müslüman Hindistan Tarihi	Yok	M	2
UR	103	Alfabe	Yok	M	2
UR	104	Gramer	Yok	M	2
UR	105	Gramer	Yok	M	2
UR	106	Tercüme	Yok	M	4
UR	107	Okuma	Yok	M	2
UR	108	Dikte-Konuşma	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
UR	201	Pakistan Kültür Tarihi	Yok	M	4

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
UR	202	Müslüman Hindistan Tarihi	Yok	M	2
UR	203	Urduca Metinler	UR 103	M	2
UR	204	Gramer	UR 104	M	2
UR	206	Tercüme	UR 106	M	2
UR	205	Gramer	UR 105	M	2
UR	207	Tercüme	UR 106	M	2
UR	208	Dikte-Konuşma	UR 108	M	4
UR	208	Dikte-Konuşma	UR 108	M	4
UR	209	Urduca Metinler	UR 103	M	2

3. YIL

+

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
UR	301	Pakistan Kültür Tarihi	Yok	M	4
UR	302	Urdu Edebiyat Tarihi	Yok	M	4
UR	303	Klasik Metinler	UR 203	M	4
UR	304	Gramer	UR 204	M	2
UR	306	Tercüme	UR 206	M	2
UR	308	Konuşma	UR 208	M	2
UR	305	Gramer	UR 205	M	2
UR	307	Tercüme	UR 207	M	2

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
UR	401	Pakistan Kültür Tarihi	Yok	M	4
UR	402	Urdun Edebiyatı Tarihi	Yok	M	4
UR	403	Modern Metinler	UR 303	M	4
UR	404	Gramer	UR 304	M	2
UR	406	Tercüme	UR 306	M	2
UR	408	Kompozisyon	UR 303	M	2
UR	405	Gramer	UR 305	M	2
UR	407	Tercüme	UR 207	M	2
UR	409	Kompozisyon	UR 303	M	2

Kürşüsü: Sanat Tarihi

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
ST	101	Sanat Tarihine Giriş	Yok	M	4
ST	102	Teknik Resim-Rölöve	Yok	M	8
ST	016	Metodoloji ve Eleş. Semineri	Yok	M	4

2. YIL

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
ST 205	İslam Öncesi Türk Sanatı	Yok	M	2
ST 205	Türk Mimarisi	Yok	M	2
ST 206	İslam Mimarisi	Yok	M	4
ST 016	Metodoloji ve Eleş. Semineri	Yok	M	4
ST 013	İslam El Sanatları	Yok	M	2
ST 010	Türk El Sanatları	Yok	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
ST 305	Türk Mimarisi	Yok	M	4
ST 308	Avrupa Sanatı	Yok	M	4
ST 309	Minyatür Sanatı	Yok	M	4
ST 020	İslam Mimarisi	Yok	M	4
ST 026	Modern Sanat	Yok	M	4
ST 024	Resim-Minyatür Semineri	Yok	M	4
ST 013	İslam El Sanatları	Yok	M	2
ST 310	Erken Hristiyan Bizans San.	Yok	M	2
ST 010	Türk Sanatları	Yok	M	4
ST 022	Mimari Semineri	Yok	M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
ST 405	Türk Mimarisi	Yok	M	4
ST 408	Avrupa Sanatı	Yok	M	4
ST 0.16	Metodoloji ve Eleş. Semineri	Yok	M	4
ST 020	İslam Mimarisi	Yok	M	4
ST 026	Modern Sanat	Yok	M	4
ST 024	Resim-Minyatür Semineri	Yok	M	4
ST 013	İslam El Sanatları	Yok	M	2
ST 010	Türk El Sanatları	Yok	M	4
ST 410	Erken Hristiyan Bizans S.	Yok	M	4

Kürsüsü: Paleoantropoloji

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
PA 104	Genel Paleoantropoloji	Yok	M	2
PA 105	Pale. Muk. Osteo-Morfoloji	Yok	M	2

2. YIL

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
PA 202	Afrika Paleoantropolojisi	Yok	M	2
PA 203	Asya Paleoantropolojisi	Yok	M	2
PA 204	Pale. Biyometri, İstatistik, Gra. M. Yok		M	2

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
PA 301	Avrupa Paleoantropolojisi	Yok	M	1
PA 302	Amerika Paleoantropolojisi	Yok	M	1
PA 303	Avustralya ve Okyanusya Paleo.	Yok	M	1
PA 304	Pale. Australopithecienler	Yok	M	2
PA 305	Paleo. Kraniyo-Morfoloji ve Karn.	Yok	M	1
PA 306	Paleo. Osteometri, Fotometri ve Ront.	Yok	M	1
PA 307	Paleo. Primatoloji	Yok	M	2
PA 308	Paleo. Primatoloji Sem. ve Ta.	Yok	M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
PA 401	Anadoluda 4. zaman Paleo. ve Osteo-Paleoantropolojisi	Yok	M	2
PA 402	Ortadoğu Paleoantropolojisi	Yok	M	2
PA 403	Evrin ve Evrin Tarihi	Yok	M	2
PA 404	İnsanın ve Maymunların Odontolojisi ve Odontometrisi	Yok	M	2
PA 405	Paleoantropolojide Metodoloji ve Terminoloji	Yok	M	2

Kürsüsü: Fizik Antropoloji

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Tü kçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
FA 203	Genel Genetik İlkeleri I.	Yok	M	6
FA 202	Yaşayan Irklar	Yok	M	2

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
FA 203	Genel Genetik İlkeleri I.	Yok	M	6
FA 202	Yaşayan Irklar	Yok	M	2

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
FA 404	El İzlerinin Antropolojisi (Uygu.)	Yok	M	2
FA 403	İnsanlarda Bazı Bedensel Karakterlerin Kalıtımı	Yok	M	3
FA 402	Türkiye Ant. Semineri	Yok	M	1
FA 406	Lisans Semineri	Yok	M	2

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
FA 404	El İzlerinin Antro. (Uygulamalı)	FA 203	M	2
FA 407	Evrimin Genetik Temelleri	FA 203	M	6
FA 403	İnsanlarda Bazı Bedensel Karakterlerin kalıtımı	FA 203	M	3
FA 407	Evrimin Genetik Temelleri	FA 203	M	6
FA 402	Türkiye Ant. Semineri	Yok	M	1
FA 406	Lisans Semineri	Yok	M	2

Kürsüsü: Prehistorya

1. YIL

YD 101	AL-FR-İNG.		M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
PH 107	Uygulama	Yok	M	4
PH 104	Genel Prehistorya I.	Yok	M	2
	Fizik Antropoloji		S	7
	Paleoantropoloji		S	4

2. YIL

YD 201	AL-FR-İNG.		M	12
PH 206	Türkiye Prehistoryası	PH 104	M	4
PH 204	Genel Prehistorya II.	Yok	M	2
	Fizik Antropoloji		S	1
	Paleoantropoloji		S	4
	Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi		S	8
	Fiziki Çğrafya		S	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
PH 301	Prehistorik Arkeoloji Metodları	Yok	M	4
PH 306	Pleistosen Fona	Yok	M	2
PH 307	Seminer	Yok	M	2
PH 301	Türkiye ve Komşu Ülkeler			

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
	Prehistor.	Yok	M	2
	Paleoantropoloji		S	6
	Ülkeler Coğrafyası		S	2
	Fiziki Coğrafya		S	3
	Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi		S	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji		
PE	452	Pedagoji		
PE	453	Pedagoji		
PH	401	Prehistorik Arkeoloji Metodları	Yok	M 4
PH	406	Prehistorik Fona	Yok	M 2
PH	407	Seminer	Yok	M 2
PH	402	Türkiye ve Komşu Ülkeler Pre.	Yok	M 2
		Paleoantropoloji		S 4
		Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi		S 6
		Fiziki Coğrafya		S 8
		Ülkeler Coğrafyası		S 2

Kürsüsü: Alman Dili ve Edebiyatı

1. YIL

TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M 4
TD	103	Devrim Tarihi		M 4
AL	101	Yabancı Dil-Almanca	Yok	M 20
AL	104	Alm. Kül. Tarihine Giriş	Yok	M 4
AL	105	Telâffuz Alıştırmaları	Yok	M 4
AL	110	Edebiyat Bilimi Tem. Kav.	Yok	M 4
AL	111	Tercüme (T-A)	Yok	M 4
AL	112	Tercüme (A-T)	Yok	M 4
AL	201	Yabancı Dil-Almanca	AL 101	M 12
AL	204	Alman Kültür Tarihi	AL 104	M 4
AL	205	Fonetik	AL 105	M 4
AL	208	Lektür	AL 101	M 4
AL	210	Yeni Alman Edebiyatı Tarihi	Yok	M 4
AL	211	Tercüme (T-A)	AL 111	M 4
AL	212	Tercüme (T-A)	AL 112	M 4

3. YIL

PE	351	Pedagoji		
PE	352	Pedagoji		
PE	353	Pedagoji		
AL	302	Orta Yüksek Almanca (Giriş)	AL 201	M 4
AL	305	Fonoloji	AL 205	M 4
AL	306	Alman Dilbilimi	AL 201	M 4
AL	308	Çağdaş Alman Ede. Prosemineri	AL 208	M 4
AL	310	Çağdaş Alman Ede. Tarihi	AL 210	M 4

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
AL	311	Tercüme (T-A)	AL 211	M	4
AL	312	Tercüme (A-T)	AL 212	M	4
AL	313	Kompozisyon	AL 201	M	4
AL	315	Edebiyat Bilimi	Yok	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
AL	401	Alman Dili Tarihi	Yok	M	4
AL	405	Morfoloji ve Sentaks	Yok	M	4
AL	406	Alman Dilbilimi	Yok	M	4
AL	410	Çağdaş Alman Ede. Semineri	Yok	M	4
AL	411	Tercüme (T-A)	Yok	M	4
AL	412	Tercüme (A-T)	Yok	M	4

Kürsüsü: Fransız Dili ve Edebiyatı

1. YIL

LD	104	Latince	Yok	M	8
YD	101	Fransızca	Yok	M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi			4
FR	101	Cours de Langue	Yok	M	20
FR	102	Grammer	Yok	M	4
FR	105	Redaksiyon	Yok	M	4
FR	103	Ortograf	Yok	M	4
FR	106	Fr. Ed. Tarihi	Yok	M	4
FR	108	Yazarlar ve Metinler	Yok	M	4
FR	107	Dil Uygulamaları	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	Fransızca		M	12
FR	201	Cours de Langue	FR 101	M	12
FR	203	Orthographe	FR 103	M	4
FR	208	Yazarlar ve Metinler	Yok	M	4
FR	230	Dil İncelemeleri	Yok	M	4
FR	209	Şiir Sanatı	Yok	M	4
FR	241	Çeviri	Yok	M	4
FR	207	Dil Uygulamaları	FR 107	M	4
FR	211	Kompozisyon	Yok	M	4
FR	206	Fr. Ed. Tarihi	Yok	M	4
FR	202	Grammer	FR 102	M	4

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	353	Pedagoji			
FR	340	Tr. Fr. Çeviri	Yok	M	4
FR	308/B	Yazarlar ve Metinler	Yok	M	4
FR	330	Dil İncelemeleri	FR 230	M	2
FR	306	Fr. Ed. Tarihi	Yok	M	4
FR	308/A	Yazarlar ve Metinler	Yok	M	4
FR	311	Disertasyon	Yok	M	4
FR	336	Eski Fransızca	Yok	M	4
FR	341	Fr. Tr. Çeviri	Yok	M	4
FR	308/C	Yazarlar ve Metinler	Yok	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
FR	406	Fr. Ed. Tarihi	Yok	M	4
FR	408/C	Yazarlar ve Metinler	Yok	M	4
FR	408/A	Yazarlar ve Metinler	Yok	M	4
FR	411	Disertasyon	Yok	M	4
FR	436	Ortaçağ Metinleri	FR 336	M	4
FR	441	Fr. Tr. Çeviri	Yok	M	4
FR	408/B	Yazarlar ve Metinler	Yok	M	4
FR	440	Tr. Fr. Çeviri	Yok	M	4

Kürsüsü: İngiliz Dili ve Ed.

1. YIL

YD	101	İngilizce Yardımcı Ders		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
İN	101	İngilizce		M	20
İN	108	Çeviri		M	4
İN	109	İngiliz Ed. Tarihi		M	4
İN	110	Roman-Hikaye İncelemeleri		M	4
İN	112	Shakespeare'e Giriş		M	4

2. YIL

YD	201	İngilizce Yardımcı Ders			
İN	201	İngilizce	İN 101	M	12
İN	202	18. yy. Edebiyatı	İN 101	M	4
İN	203	18. yy. Romanı	İN 110	M	4
İN	204	Kompozisyon	İN 101	M	4
İN	205	Shakespeare Metinleri	Yok	M	4
İN	208	Çeviri	İN 108	M	4
AE	205	Amerikan Tiyatrosu	Yok	M	4
İN	214	İng. Edebiyatının Kaynakları	Yok	M	4

3. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
İN	301	19. yy. Romanı	İN 203	M	4
İN	302	19. yy. Edebiyatı	İN 202	M	4
İN	303	Shakespeare Metinleri	İN 112	M	4
İN	304	Kompozisyon	İN 201-203	M	4
İN	305	Shakespeare Eleştirisi	Yok	M	4
İN	308	Çeviri	İN 201-208	M	4
İN	314	Chaucer	Yok	M	4
İN	315	İng. Öğretim Metodları	Yok	S	4
AE	301	Amerikan Edebiyatı	İN 201	M	6
AE	306	Eleştiri	İN 202	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
İN	401	20. yy. Edebiyatı	Yok	M	4
İN	402	20. yy. Tiyatrosu	Yok	M	4
İN	404	Kompozisyon	Yok	M	4
İN	405	20. yy. Romanı	Âok	M	4
İN	407	Victoria Devri Edebiyatı	Yok	M	4
İN	408	Çeviri	Yok	M	4
AE	401	Amerikan Edebiyatı	Yok	S	6
İN	415	İng. Öğretim Metodları	Yok	S	4
İN	305	Shakespeare Eleştirisi	Yok	M	4

Kürsüsü: Amerikan Edebiyatı

1. YIL

TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
İN	101	İngilizce	Yok	M	20
İN	108	Çeviri	Yok	M	4
İN	109	İngiliz Ed. Tarihi	Yok	M	4
İN	110	Roman-Hikaye İncelemeleri	Yok	M	4
İN	112	Shakespeare'e Giriş	Yok	M	4

2. YIL

İN	201	İngilizce	İN 101	M	12
İN	202	18. yy. Edebiyatı	İN 101	M	4
İN	203	18. yy. Romanı	İN 110	M	4
İN	204	Kompozisyon	İN 101	M	4

KOD NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
İN 205	Shakespeare Metinleri	Yok	M	4
İN 208	Çeviri	İN 108	M	4
AE 205	Amerikan Tiyatrosu	Yok	M	4
İN 214	İng. Edebiyatının Kaynakları	Yok	M	4

3. YIL

PE 351	Pedagoji			
PE 352	Pedagoji			
PE 353	Pedagoji			
İN 301	19. yy. Romanı	İN 203	M	4
İN 302	19. yy. Edebiyatı	İN 202	M	4
İN 303	Shakespeare Metinleri	İN 112	M	4
İN 304	Kompozisyon	İN 201-204	M	4
İN 305	Shakespeare Eleştirisi	Yok	M	4
İN 308	Çeviri	İN 201-208		4
İN 314	Chaucer	Yok	M	2
İN 315	İng. Öğretim Metodları	Yok	S	
AE 301	Amerikan Edebiyatı	İN 201	M	6
AE 306	Eleştiri	İN 202	M	4

4. YIL

PE 451	Pedagoji			
PE 452	Pedagoji			
PE 453	Pedagoji			
İN 401	20. yy. Edebiyatı	Yok	M	4
İN 402	20. yy. Tiyatrosu	Yok	M	4
İN 404	Kompozisyon	Yok	M	4
İN 405	20. yy. Romanı	Yok	M	4
İN 407	Victoria Devri Ed.	Yok	M	4
İN 408	Çeviri	Yok	M	4
AE 401	Amerikan Edebiyatı	Yok	M	6
İN 415	İng. Öğretim Metodları	Yok	S	4
İN 305	Shakespeare Eleştirisi	Yok	M	4

Kürsüsü: İtalyan Dili ve Edebiyatı

1. YIL

ID 101	Yabancı Dil (Gramer)	Yok	M	20
TK 102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT 103	Devrim Tarihi		M	4
İD 104	Çeviri	Yok	M	8
İD 105	Audio-Visivo	Yok	M	8
İD 106	Kültür Tarihi	Yok	M	2

2. YIL

ID 201	Yabancı Dil (Gramer)	ID 101	M	12
ID 202	Kompozisyon	ID 101	M	2

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
İD	203	Metin Okuma	İD 104	M	8
İD	204	Çeviri	İD 104	M	8
İD	205	Audio-Visivo	İD 105	M	8
İD	206	Kültür Tarihi	Yok	M	2

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
İD	301	İtalyan Edebiyatı Tarihi	İD 201	M	8
İD	302	Kompozisyon	İD 202	M	2
İD	303	Metin Okuma	İD 203	M	8
İD	304	Çeviri	İD	M	8
İD	305	İlahi Komedi	İD 201	M	8
İD*	306	Kültür Tarihi	Yok	M	2
İD	307	Corso Monografico	İD 203	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
İD	401	İtalyan Edebiyatı Tarihi	Yok	M	8
İD	402	Kompozisyon	Yok	M	2
İD	403	Metin Okuma	Yok	M	8
İD	404	Çeviri	Yok	M	8
İD*	405	İlahi Komedi	Yok	M	8
İD*	406	Kültür Tarihi	Yok	M	2
İD	407	Corso Monografico	Yok	M	4

* İşaretli olan dersler 1981-1982 ders yılında okutulmayacaktır.

Kürsüsü: Rus Dili ve Edebiyatı

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
RU	107	Fonetik	Yok	M	4
RU	105	Rus Dili Grameri	Yok	M	8
RU	106	Rus Ed. Tarihi (Türkçe)	Yok	M	4
RU	104	Türkçeden Rusçaya Çeviri	Yok	M	4
RU	108	Rusçadan Türkçeye Çeviri	Yok	M	4
RU	109	Bulgar Dili ve Edebiyatı	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
RU	205	Rus Dili Grameri	RU 105	M	8

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
RU	204	Türkçeden Rusçaya Çeviri	RU 104	M	4
RU	207	Fonetik	RU 107	M	8
RU	208	Rusçadan Türkçeye Çeviri	RU 108	M	8

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
RU	307	Fonetik	RU 207	M	8
RU	305	Sentaks	Yok	M	4
RU	306	Edebiyat Tedrisi	Yok	M	4
RU	303	Metin Tercümesi	RU 204	M	8
RU	301	Rus Edebiyatı Tarihi	Yok	M	12

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
RU	402	Rusça Kompozisyon	Yok	M	4
RU	403	Metin Tercümesi	Yok	M	4
RU	407	Fonetik	Yok	M	4
RU	401	Rus-Edebiyatı Tarihi	RU 301	M	12

1 Kürsümüz öğrencileri zorunlu derslerin dışında istedikleri kursülerden 16 kredilik ders almakla yükümlüdürler.

2 RU 301 ve 401 kodlu derslerinde yapılan önşart değişiklikleri 1981-1982 ders yılından itibaren kürsümüzde uygulanacaktır.

Kürsüsü: Latin Dili ve Edebiyatı

1. YIL

KD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
LD	104	Latin Dili Grameri	Yok	M	8
LD	106/ A	Roma Edebiyatı Tarihi	Yok	M	2
LD	106/ B	Roma Edebiyatı Tarihi	Yok	M	2

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
LD	204	Latin Dili Grameri	LD 104	M	10
LD	206/ A	Roma Edebiyatı Tarihi	LD 106	M	2
LD	206/ B	Roma Edebiyatı Tarihi	LD 106	M	2

3. YIL +

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	353	Pedagoji			
LD	304	Latin Filolojisi			
LD	304/ A	Syntaks	LD 204	M	2
LD	304/ B	Şiir	LD 204	M	2
LD	304/ C	Caesar	LD 204	M	2
LD	304/ D	Cicero	LD 204	M	2
LD	304/ E	Vergilius	LD 204	M	2
LD	306/ A	Roma Edebiyatı Tarihi	LD 206	M	2
LD	306/ B	Roma Edebiyatı Tarihi	LD 206	M	2

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
LD	404	Latin Filolojisi			
LD	404/ A	Nesir	LD 304	M	2
LD	404/ B	Şiir	LD 304	M	2
LD	404/ C	Vergilius	LD 304	M	2
LD	404/ D	Sallustius	LD 304	M	2
LD	406/ A	Roma Edebiyatı Tarihi	LD 306	M	2
LD	406/ B	Roma Edebiyatı Tarihi	LD 306	M	2

Kürsüsü: Yunan Dili ve Edebiyatı

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
YU	104	Yunan Dili Grameri	Yok	M	8
YU	105	Yunan Edebiyatı Tarihi	Yok	M	2

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
YU	204	Yunan Dili Grameri	YU 104	M	10
YU	205	Yunan Edebiyatı Tarihi	Yok	M	2

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
YU	301	Yunan Filolojisi	YU 204	M	10
YU	305	Yunan Edebiyatı Tarihi	Yok	M	2

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
YU	401	Yunan Filolojisi	Yok	M	10
YU	405	Yunan Edebiyatı Tarihi	Yok	M	2

Kürsüsü: Tiyatro

1. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
Tİ	101	Sahne Bilgisi	Yok	M	4
Tİ	104	Tiyatro Tarihi	Yok	M	4
Tİ	105	Türk Tiyatrosu	Yok	M	4
Tİ	106	Tiyatro Kuramları	Yok	M	4
Tİ	109	Oyunculuk	Yok	M	4
Tİ	110	Tiyatroya Başlangıç	Yok	M	4
Tİ	111	Oyun Yazarlığı	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
Tİ	201	Sahne Bilgisi	Tİ 101	S	4
Tİ	204	Tiyatro Tarihi	Yok	M	4
Tİ	205	Türk Tiyatrosu	Yok	M	4
Tİ	206	Tiyatro Kuramları	Yok	M	4
Tİ	207	Sahne Çalışması	Yok	M	4
Tİ	208	Tiyatro Tekniği-Çizim	Yok	M	4
Tİ	209	Oyunculuk	Yok	M	4
Tİ	210	Eleştiri-İnceleme	Yok	M	4
Tİ	211	Oyun Yazarlığı	Yok	M	4

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
Tİ	301	Sahne Bilgisi	Tİ 101	S	4
Tİ	304	Tiyatro Tarihi	Yok	M	3
Tİ	306	Dramaturgi Prob.	Tİ 106-206	M	4
Tİ	307	Sahne Çalışması	Yok	M	8
Tİ	308	Tiyatro Tek. Çizim	Tİ 108	M	4
Tİ	310	Eleştiri-İnceleme	Yok	M	4
Tİ	311	Oyun Yazarlığı	Yok	S	4
Tİ	312	Laboratuvar Çalış.	Yok	S	8
Tİ	316	Sanat Sosyolojisi	Yok	M	4
Tİ	317	Oyun Yönetmenliği	Yok	S	6
Tİ	313	Konuşma	Yok	S	8
Tİ	314	Hareket	Yok	S	8

4. YIL

PE	451	Pedagoji
PE	452	Pedagoji
PE	452	Pedagoji

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
Tİ	401	Sahne Bilgisi	Tİ 101	S	4
Tİ	023	Tiyatro Yönetimi	Yok	M	4
Tİ	404	Tiyatro Tarihi	Yok	M	8
Tİ	406	Dramaturgi Prob.	Tİ 106-206	M	4
Tİ	410	Eleştiri-İnceleme	Yok	M	4
Tİ	411	Oyun Yazarlığı	Yok	S	4
Tİ	412	Laboratuvar Çalış.	Yok	S	8
Tİ	417	Oyun Yönetmenliği	Yok	S	6
Tİ	022	Geleneksel Kaynaklar	Yok	M	4

Kürsüsü: Kütüphanecilik

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
KÜ	101	Kütüphane ve Toplum	Yok	M	4
KÜ	102	Kütüphane Tarihi	Yok	M	4
KÜ	103	Kütüphane Hizmetleri	Yok	M	4
KÜ	106	Osmanlı Paleografyası	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
KÜ	201	Kütüphane Yönetimi	Yok	M	4
KÜ	203	Müracaat ve Bibliyografya I	Yok	M	4
KÜ	204	Kütüphane Materyalleri	Yok	M	4
KÜ	205	Kataloglama ve Sınıflama I.	Yok	M	6
KÜ	206	Osmanlı Paleografyası	KÜ 106	M	4

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
KÜ	301	Çocuk Edebiyatı	Yok	M	4
KÜ	302	Belge ve Bilgibilim	KÜ 205	M	4
KÜ	303	Müracaat ve Bibliyografya II.	KÜ 203	M	8
KÜ	304	Yazmaların Katalog. ve Sınıflaması	KÜ 206	M	4
KÜ	305	Kataloglama ve Sınıflama II.	KÜ 205	M	6
KÜ	306	Araştırma Metodları	Yok	M	4
KÜ	307	Arşiv	Yok	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji
PE	452	Pedagoji
PE	453	Pedagoji

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
KÜ	KÜ	Halk Kütüphaneleri	Yok	M	6
KÜ	402	Okul Kütüphaneleri	Yok	M	6
KÜ	403	Üniversite ve Araştırma Kütüp.	Yok	M	6
KÜ	405	Katologlama ve Sınıflama III.	Yok	M	6
KÜ	407	Kitap Dışı Materyaller	Yok	M	4
KÜ	408	Sibernetik	Yok	M	2
KÜ	409	Enformasyon Sistemleri	Yok	M	2
KÜ	410	Teknik Resim Sınıflama ve Arşivi	Yok	M	4
KÜ	422	Okul Kütüphaneleri Semineri	Yok	M	2

Kürsüsü: Klasik Ark. ve Çağdaş Anadolu Arkeolojisi

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
KA	104	Mimarlık Tarihine Giriş	Yok	M	2
KA	110	Seramik Sanatına Giriş	Yok	M	2
KA	111	Arkeolojiye Giriş I.	Yok	M	2
KA	112	Arkeolojiye Giriş	Yok	M	2
PR	105	Anadolu Ark. Giriş	Yok	MS	8
PR	104	Mezopotamya Ark. Giriş	Yok	MS	4
ST	102	Teknik Resim-Rölöve	Yok	MS	6
ST	101	Sanat Tarihi	Yok	MS	4
YU	104	Yunan Dili Grameri	Yok	M	8
LD	104	Latin Dili Grameri	Yok	M	8

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	11
KA	204	Arkaik Devir Yunan Mimarisi	Yok	M	4
KA	205	T. Bin Anadolu Mimarisi	Yok	M	4
KA	210	Myken Seramiği	Yok	M	4
KA	220	Mykenden Geo. Sgn kadar Plastik	Yok	M	4
KA	240	Kazı Teknikleri	Yok	M	4
PR	PR	Eski Anadolu Şehirleri	Yok	MS	4
PR	202	Sumer Ankad Sanatları	Yok	MS	4
ST	205	Türk Mimarisi	Yok	MS	4
YU	204	Yunan Dili Grameri	Yok	M	10
LD	104	Latin Dili Grameri	Yok	M	10

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
KA	301	Klasik Devir Mimarlığı	Yok	M	4
KA	311	Siyah Figür Tek Vazoculuk	Yok	M	4
KA	310	Orcenalizan Seramik	Yok	M	4

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
KA	380	Tarihi Coğrafya	Yok	M	4
KA	321	Arkaik Plastik	Yok	M	4
KA	320	T. Bin Anadolu Plastığı	Yok	M	4
PR	301	Anadolu'da Demir Devri	Yok	M	8
PR	305	Ara. Maden Gelişimi	Yok	M	4
PR	303	Assur Sanatı	Yok	M	4
ST	310	Erken Hr. Bizans Sanatı	Yok	M	2

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
KA	401	Helenistik Devir Mimarisi	Yok	M	4
KA	402	Roma Devri Mimarlığı	Yok	M	4
KA	404	Antik Şchircilik	Yok	M	4
KA	410	Kırmızı Fig. Tek. Vazoculuk	Yok	M	4
KA	421	Klasik Devri Plastığı	Yok	M	4
KA	480	Tarihi Coğrafya	Yok	M	4
PR	402	Öntarihte Ege ve Kıbrıs	Yok	M	4
PR	403	Anadolu'da Eski Tunç Çağı	Yok	M	4
ST	410	Erken Hr. Bizans Sanatı	Yok	M	4
ST	405	Türk Mimarisi	Yok	M	4
PR	405	Önasyada Fil Dişi Sanatı	Yok	M	4

Kürsüsü: Protohistorya ve Önasya Ark.

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
PR	104	Mezopotamya Arkeolojisine Giriş	Yok	M	4
PR	105	Anadolu Arkeolojisine Giriş	Yok	M	8

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
PR	202	Summer-Akkad Sanatları	PR	M	4
PR	203	Assur Tic. Kolo. Çağında Anadolu	PR 105	M	4
PR	204	Hitit Sanatı	PR 105	M	6
PR	205	Eski Anadolu Şchirleri	PR 105	M	4
PR	201	Anadolu'da Eski Tunç Çağı	PR 105	M	4

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
PR	301	Anadolu'da Demir Devri (Geç Hitit-Frig-Urartu)	PR 203-204	M	8

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PR	302	Önasya'da Gliptik Sanatı	PR 202	M	4
PR	303	Assur Sanatı	PR 202	M	4
PR	304	Seramik Sanatının Gelişimi	PR 203-204	M	4
PR	305	Anadolu'da Madencilğin Gel.	Yok	M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
PR	401	İran Arkeolojisi	PR 303	M	4
PR	402	Öntarih'te Ege ve Kıbrıs	Yok	M	4
PR	403	Eski Suriye Şehirleri	PR 303	M	4
PR	405	Önasya'da Fildişi Sanatı	PR 303	M	4
PR	406	Müzecilik	Yok	M	4
PR	407	Kazı Metodları ve Uygulama	PR 204-303		4

Kürsüsü: İspanyol Dili ve Edebiyatı

1. YIL

YD	101	İspanyolca	Yok	M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
İS	104	Gramer	Yok	M	6
İS	105	Ortograf	Yok	M	2
İS	106	İspanyol Tarihi	Yok	M	4
İS	107	İspanyol Edebiyatı	Yok	M	4

2. YIL

YD	201	İspanyolca		M	182
İS	204	Gramer	Yok	M	6
İS	205	Fonetik	Yok	M	4
İS	206	İspanyol Tarihi	Yok	M	4
İS	207	İspanyol Tarihi	Yok	M	4
İS	208	Metin	Yok	M	4
İS	209	Kompozisyon	Yok	M	2

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
İS	302	Çeviri			
İS	303	Seminer	Yok	M	4
İS	305	Dil Tarihi	Yok	M	4
İS	306	İspanyol Tarihi	Yok	M	4
İS	307	İspanyol Edebiyatı	Yok	M	4
İS	308	Metin	Yok	M	4
İS	309	Kompozisyon	Yok	M	2

4. YIL

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
İS	402	Çeviri	Yok	M	4
İS	403	Seminer	Yok	M	4
İS	406	İspanyol Tarihi	Yok	M	4
İS	407	İspanyol Edebiyatı	Yok	M	4
İS	408	Metin	Yok	M	4
İS	409	Kompozisyon	Yok	M	2

Kürsüsü: Halkbilim

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4
HA	101	Halkbilimde Ana Yapıtlar I.		M	2
HA	102	Kıtalar Halkbilimi	Yok	M	2
HA	103	Halkbilimine Giriş	Yok	M	2
HA	104	Halkbilimde Tem. Kav. ve Terimler	Yok	M	2

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
HA	201	Halkbilim Tarihçesi ve Ekolleri	Yok	M	4
HA	202	Türk Halkbilimine Giriş	Yok	M	2
HA	203	Halkbilimde Ana Yapıtlar II.	Yok	M	2
HA	204	Halkbilimde Araştırma	Yok	M	2
		Yön. ve Tet.			

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
HA	301	Geçiş Dönemleri	Âok	M	2
HA	302	Halk Sanatları ve Mimarisi	Yok	M	2
HA	303	Halkbilimde Ana Yapıtlar III.	Yok	M	2
HA	304	Halk Sanatları ve Mim. Semineri	Yok	M	2
HA	305	Geçiş Dönemleri	Yok	M	2
HA	306	Gelenek ve Görenek Seminer	Yok	M	4

Kürsüsü: Sosyal Antropoloji

1. YIL

YD	101	AL-FR-İNG.		M Y	20
TK	102	Türkçe-Kompozisyon		M	4
DT	103	Devrim Tarihi		M	4

KOD	NO	DERSİN ADI	ÖŞ	MS	KR
SA	130	Kültür ve Topluma İlişkin Kav.	Yok	M	4
PH	104	Genel Prehistorya	Yok	S	2
PH	107	Uygulama	Yok	S	4
FA	104	Genel Antropoloji Tarihi		S	1
SO	105	Genel Sosyoloji		S	4
PS	104	Genel Psikoloji		S	4
ZF		Genel Ekonomi		S	4

2. YIL

YD	201	AL-FR-İNG.		M	12
SA	205	Sosyal Antropolojiye Giriş		M	3
SA	221	Ekoloji		M	2
SA	222	İlkelerde Sosyal Organizası.		M	3
SA	231	Kültür Tahlili ve Tipleri		M	3
SO	205	Sosyoloji Teorileri Tarihi		S	
PH	204	Genel Prehistorya		S	2
PH	206	Türkiye Prehistoryası		S	4
BC	309	Yerleşim Coğrafyası		S	4
FA	106	Psikopedagojik Antropoloji		S	1
SO		Sanat ve Edebiyat Sosyolojisi		S	4
SO		Köy Sosyolojisi		S	
PS		Sosyal Psikoloji		S	4

3. YIL

PE	351	Pedagoji			
PE	352	Pedagoji			
PE	353	Pedagoji			
SA	305	Sosyal Adetler			
SA	304	Seminer			
SA	324	Kültür Kişilik İlişkisi		M	4
SA	311	Sosyal Ant. Araştırma Yönt.		M	3
SA	323	Sanayileşme ve Getir. Değiş.		M	3
SA	341	Yeryüzü Top. Aile ve Ak. İliş.		M	3
SA	302	Kültür Değ. ve Semineri			
SA	331	Geleneksel Kültür Yapısı	M		4
SA	333	Kültür Değişimleri		M	4
SA	334	Seminer		M	4
SA	321	Sağlık Antropolojisi		M	4

4. YIL

PE	451	Pedagoji			
PE	452	Pedagoji			
PE	453	Pedagoji			
ET	404	Seminer			
ET	403	Kültür Dinamizmi			
SA	405	Kültür tahlili - kişilik		M	4
SA	414	Kültür Dinamizmi		M	4

Not: Yönetmelikte gösterilen yardımcı dersler.

FEN FAKÜLTESİ

I. FAKÜLTENİN KURULUŞ VE GELİŞMESİ

Kuruluş sırasıyla Ankara Üniversitesinin üçüncü fakültesi olan Fen Fakültesi 17 Eylül 1943 yılında Büyük Millet Meclisince kabul edilen 4492 sayılı kanunla kurulmuş ve aynı yılın 8 Kasımında Gazi Eğitim Enstitüsü binasında öğretime başlamıştır. Bugünkü binaların ilk ikisine (A ve B binaları) 1954 yılında taşınmıştır. 1946 yılında da Ankara Üniversitesine bağlanmıştır.

Fen Fakültesinin kuruluşuyla ilgili olarak Başvekâlet Muamelât Umum Müdürlüğü 13.9.1943 tarih ve 6/3034 sayılı kanun lâyihası ve kabul edilen kanun aynen şöyledir.

Lâyiha

Son dünya olaylarının gerçekleri, milletlerin fen sahasında gelişmeleri lüzumunu bir kere daha meydana koymuştur. Memleketimizin fen adamlarına olan ihtiyacı, yüksek fen öğrenimi veren kurumlarımızın sayısını mümkün olan süratle arttırmayı gerektirmektedir. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesinde talebe mevcudunun son yıllarda azami haddini bulmuş olması ikinci bir Fen Fakültesinin açılmasını zaruri kılmış ve baş şehrimizde kurulacak Üniversitenin yeni bir Fakültesini daha vücuda getirmek düşüncesiyle bu ikinci Fen Fakültesinin Ankara'da açılması uygun görülmüştür. Bina, lâboratuvar ve öğretim elemanlarının temini imkânları gözönünde bulundurularak bu yıl mahdud bir talebe kadrosuyla yalnız matematik, fizik ve kimya şubelerini ihtiva edecek şekilde açılacak olan ve teşkilatının gelecek yıllarda tamamlanması düşünülen Ankara Fen Fakültesi aynı zamanda, Ankara'da kurulması daha önce kararlaştırılmış olan ve ilk fırsatta tesis edilmesi düşünülen Tıp Fakültesinin F.K.B. sınıfları öğretimini de sağlamış olacaktır. İlişik kanun projesi bu düşüncelerle hazırlanmıştır.

Kanun

Madde1- Ankara'da bir Fen Fakültesi kurulması için Maarif Vekilliğine selâhiyet verilmiştir.

Madde 2- 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maarif Vekilliği kısmına ilişik (1) sayılı cetvelde derece, adet ve ünvanları yazılı memuriyetler "Ankara Fen Fakültesi" başlığı altında eklenmiştir.

1 Sayılı Cetvel

Ankara Fen Fakültesi Öğretim Heyeti kadrosu

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
3	Profesör	2	100
4	"	1	90
5	"	1	80
6	"	3	70
6	Doçent	2	70
7	"	2	60
8	"	2	50
7	Başasistan	3	60
8	Asistan	3	50
9	"	2	40

İdare Heyeti kadrosu

9	Dekan kâtibi	1	40
10	Hesap memuru ve mutemet	1	35
12	Dosya memuru	1	25
12	Ayniyat memuru	1	25
12	Kâtip	1	25

Madde 3- 3888 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maarif Vekilliği kısmına ilişik (2) sayılı cetvelde derece, adet ve ücretleri yazılı memuriyetler "Ankara Fen Fakültesi" başlığı altında eklenmiştir.

2 Sayılı Cetvel

Ankara Fen Fakültesi İdare Heyeti

D.	Memuriyetin nev'i	Adedi	Ücret
6	Dekan	1	210
10	Enstitü Müdürü	3	100

Madde 4- Fakültece talebeden alınacak bilûmum haç ve ücretlerin miktarı ve alınma şekilleri Maliye ve Maarif Vekillerince tâyin olunur. Buraslu talebelerden bu haç ve ücretler alınmaz.

Madde 5- Ankara Fen Fakültesinin öğretim ve idari işleri Maarif Vekilliğince tesbit olunur.

Muvakkat Madde- Bu kanuna ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı müteferrik müstahdemler 1943 Malî yılı Muvazene-i umumiye kanununa bağlı (D) işaretli cetvelin Maarif Vekilliği kısmına eklenmiştir.

3 Sayılı Cetvel

Ankara Fen Fakültesi

Memuriyetin nev'i	Adedi	Ücret
Daktilo	2	85
Mekanisyen	1	100
Şoför	1	100
Hademe	5	50
"	5	40

Madde 6- Bu kanun ncşri tarinden mer'ihidir.

Madde 7- Bu kanunun hükümlerini icraya icra vekilleri Heyeti memurdur.

Kuruluşunda Fizik-Kimya ve Matematik bölümlerinde öğretim yapılırken, daha sonraki dört yılda bunlara Astronomi, Biyoloji (Botanik, Zooloji), Jeoloji ve Mineroloji dalları da eklenmiştir.

Ziraat Enstitüsü, Ziraat Fakültesi durumuna getirildiği zaman Ziraat Enstitüsü içindeki Fen bölümleri Fen Fakültesine aktarılmıştır (1948). Böylece Fen fakültesi içinde Biyoloji (Botanik-Zooloji ve Jeoloji üçlü lisansı) lisansı da açılmıştır. Aynı yıl Yüksek Kimyagerlik, Kimya Yüksek Mühendisliğine çevrilmiştir.

Zamanla Astronomi ve Jeoloji bölümleri gelişmiş, Matematik, Astronomi ikili lisansı yapılırken, Fizik-Kimya, Kimya-Fizik ikili lisanları da yapılmaya başlanmıştır. Kuruluşlarından 1965 yılına kadar Sertifika sistemiyle öğretim yapıp, 1965'de kredi sistemine geçilmiş ve seçimli derslerle öğrencinin istediği dalda uzmanlaşmasına da yol açılmıştır.

Özetlenen gelişim ve çalışma durumundan anlaşılacağı üzere Fen Fakültesi bir Ana Fakülte olmuştur. Bu kadar genişleyen hizmeti bir arada yürütmek güçleştüğinden aşağıdaki nedenlerle yeni bir düzenleme girişimi içindedir.

Doğdu bilimleriyle de temel fen bilimleri dediğimiz fizik, kimya, biyoloji gibi bilim dalları bugün ulaştıkları aşamada, geliştirdikleri

kavramlar, yöntemler ve araçlar ile çağımıza damgasını basacak bir etkinlik edinmişlerdir. Böylece yöntem ve araçları temelinden kavrayarak bilime yaratıcı katkılarda bulunmak zorunluluğu doğmuştur. Yoksa temel fen bilimlerinin ve teknolojinin ürünlerinden yararlanmak için başkalarının eline bakmak zorunda kalınacağı bir gerçektir. Dışa bağımlılıktan kurtulmanın bir yolu da temel fen bilimlerinde öğretim ve araştırma yapan kurumların gelişmesini sağlamakla mümkündür.

Ancak ülkemizde yüksek öğretim düzeyinde temel fen bilimlerin tümünün bir tek fakültenin dar çerçevesi içinde sıkışıp kalması bu dalların eğitim ve araştırma etkinlikleri bakımından gelişmesini önleyen bir engel haline gelmiştir. Aynı sorunla karşılaşan ülkelerde bu engeli aşmak için ya Anglosakson tipi doğrudan üniversiteye bağlı bağımsız yönetimi ve bütçesi olan bölümler sistemine gidilmiş, ya da bir çok Avrupa ülkesinde, Rusya'da ve Sosyalist ülkelerde olduğu gibi dar kapsamlı matematik, fizik, kimya... gibi fakülteler kurulmuştur. Aslında amaç bir, araçlar farklıdır. Amaç diplomaya götüren eğitim ve araştırma birimlerinin bütçe ve yönetim özgürlüğüne kavuşmasıdır. Ülkemizde üniversiteler yasasının koyduğu koşullar temel fen bilimleri bölümlerinin özerk birimler halinde gelişmesine olanak verdiği için, birçok temel ve uygulamalı fen dalları fakülte halinde düzenlenme yolunu tutmuşlardır. İstanbul Üniversitesi Kimya, Yerbilimleri, İşletme Fakülteleri, Ege Üniversitesi Kimya Fakültesi, Tekstil Fakültesi, Beslenme Fakültesi, İstanbul Teknik Üniversitesinin Kimya, Maden ve Metalurji Fakülteleri, Mimarlık ve Mühendislik, Fakülteleri, İnşaat Makina ve Gemi İnşaat Fakülteleri kurulması bu gereksinimleri zorunlu sonuçlarıdır.

Zamanla öğrenci sayısı artan ve araştırma birimleri genişleyen Fakülteye 1953-1954'lerde yapılan binalar da dar geldiğinden büyük laboratuvar ve dershanelerin, Sınaî ve Tatbiki Kimya Kürsüsünün, Astronomi Bölümünün ve kitaplıkların bulunduğu D binası ile Sistematik Botanik Kürsüsünün yerleştiği C binası yapılmıştır. Jeoloji binasının taşınacağı yeni bina ise hizmete girmek üzeredir.

Fakültenin Döner Sermaye İşletmesi ise 14.5.1976 tarihinde kurulmuş ve 12.7.1979'da çalışmaya başlamıştır.

Fakültenin çeşitli bölüm ve kürsüleri ile atölyelerinde Döner Sermaye İşletmesi aracılığı ile yapılabilecek işler aşağıda özetlenmiştir.

a) Laboratuvarlarda yapılacak her türlü inceleme, tanımlama, analiz ve benzeri işler.

b) Laboratuvar, tesis, sera ve atölyelerde yapılacak üretim, deney ve benzeri işler.

c) Yapılan araştırma ve incelemeler ile ilgili makele, dergi, ders notları, kitapları ve benzeri yayınların basılması, satılması.

d) Fakülte dışındaki kuruluş ile özel ve tüzel kişiler tarafından istenecek bilimsel görüş, proce, model deneyleri, bilgi işlem, organizasyon, iş değerlendirilmesi gibi işler.

Hâlen gelir getiren işler olarak da şunları sayabiliriz. Seralarda mevsime göre ağaç ve devamlı çiçek satışı, Botanik ve Zooloji Kürsülerince Lise öğrencileri için preparat yapımı. Fizik Bölümünde sıvı azot ve elektronik aletler üretimi ve satışlarıdır.

II. AKADEMİK YAPI

A) Bilim Dalları ve Araştırma Birimleri

Bugün Fen Fakültesinde 7 bilim dalı vardır. Bunların her birinin kuruluşları, gelişimleri ve etkinlikleri aşağıda özetlenmiştir.

1. MATEMATİK

Fakültenin kuruluş yılı olan 1943'te, Fakültede matematik lisansı öğretimi yapmak ve fakültenin diğer bilim dallarının matematik öğretimi gereksinimini karşılamak üzere "Matematik Enstitüsü" adıyla kurulmuştur. Matematik Enstitüsünün gelişimde yabancı profesörlerden Hamburger, Strang ve Müller'in büyük katkıları olmuştur. Zamanla araştırma birimlerinin artmasıyla tek elden yönetimi güçleşince bazı batı ülkelerinde görülen örnekleri gibi kürsülere ayrılmıştır.

- a) Tatbiki Matematik Kürsüsü
- b) Matematik Analiz Kürsüsü
- c) Cebir, Geometri Kürsüsü,
- d) Fonksiyonlar Teorisi Kürsüsü

2- ASTRONOMİ

Temel bilimlerden olan Astronomi dalı Fen Fakültesinde öğretmen olarak yetiştirilmekte olan gençlere gerekli Astronomi bilgilerini vermek, aynı zamanda bilimsel araştırmalar yapmak amacı ile 1943

yılında matematik yandalı olarak Astronomi Enstitüsü adı ile kurulmuş, 1965'te Astronomi Kürsüsü olarak adı değiştirilmiş 1974 te Astronomi Bölümü olmuş ve 1976 yönetmeliği ile de anadal haline getirilmiştir.

Lisans dersleri yanında lisans üstü dersleri de vererek öğretim üyesi yetiştirme görevini yerine getirmektedir.

Astroncmi biliminin gözlemsiz olamayacağını gören öğretim üyeleri 1958 yılında Ankara'nın 18 km. dışında Ahlatlıbel yöresinde bir gözlemevi kurulmasına karar vermişler ve bu gözlemevi 1963 yılında Prof. Dr. Kreiken zamanında resmen açılmıştır A.Ü.F.F. gözlemevinde güneş gözlemlerinde kullanılmakta olan bir radyo teleskop ve 15 cm çapında bir kude teleskop ile fotoelektrik fotometr çalışmalarının yapıldığı 30 cm. lik Maksutov teleskopu bulunmaktadır. Ayrıca gözlemlerin değerlendirilmesinde kullanılan bir iris fotometresi ve bir Hilger watt mikroofotometresi vardır. Bugün gözlemevinde değişen çift yıldızların ayrıntılı analizleri ve güneş leke gözlem ve istatistiği yapılmaktadır. Bu gözlemevi Amerika Oklahoma üniversitesi ve İtalya, Trieste Gözlem evi ile ortak çalışmalar yapmaktadır.

1979 yılında TÜBİTAK'ın desteğiyle Türkiye'de bütün Astronomların araştırmacı üye olduğu "Araştırma ünitesi" Astronomi Bölümü içerisinde kurulmuştur.

3- FİZİK

Fakültenin kuruluş yılı olan 1943'te Fizik lisansı öğretimi yapmak ve fakültenin diğer bilim dallarının fizik öğretimi gereksinimini karşılamak üzere "Fizik Enstitüsü" adıyla kurulmuş, sonraları aşağıda adları verilen 4 kürsüye ayrılmıştır:

- a) Tecrübi Fizik Kürsüsü
- b) Umumi Fizik Kürsüsü
- c) Atom Fiziği Kürsüsü
- d) Teorik Fizik Kürsüsü

1968 yılında bütün kürsülerin birleşmesiyle tek bir "Fizik Kürsüsü" haline gelerek bölüm düzeyinde çalışmaya başlamış 1974 ise "Fizik Bölümü" olmuştur.

Fizik Bölümünün gelişiminde yabancı Profesörlerden Fischer, Perlitz ve Warmuth'un büyük katkıları olmuştur.

1954 yılına kadar lisans öğretimi yapılan Fizik Bölümünde, 1954'te 5 yıllık Fizik Yüksek Mühendisliği öğretimi de başlatılmıştır. 1965 öğrenci yönetmeliği ile, Berkely Fizik öğretisinin l boratuvarları ile birlikte lisansın temelini oluşturması sağlanmıştır. 1976'da Fizik Yüksek Mühendisliği, Fizik Yüksek Lisansına eşdeğer yapılmıştır. Lisans ve Mühendislik öğretimleri yanında Yüksek lisans ve Doktora dersleri de verilerek  ğretim  yesi ve araştırmacı yetiştirme çalışmaları hızla geliştirilmektedir.

Araştırma Birimleri

a) Kuramsal Yüksek Enerji Fiziği

1961 yılında Kuramsal Fizik  ğretimi ve temel parçaçık fiziğinde araştırmalarda başlamıştır. Sonraları Trieste Uluslararası Kuramsal Fizik Merkeziyle işbirliğine girilmesi ve A.B.D. Colorado  niversitesi  ğretim üyelerinin desteği ile gelişim göstermiştir.

1975 yılında TUB TAK'ın desteği ile Yüksek Enerji Fiziği  nitesi kurulmuştur.

b) Molekül Fiziği:

1950 yılında kurulmuştur.

c) Magnetik Resonans:

1962'de Dünya Atom Enerjisinin desteği ile kurulmuştur. 1964 yılında a- Bands EPR: s- Band EPR ve zayıf alan çift rezonans NMR spektrometresi bitirilerek araştırmalara başlanmış ve 1975'te Bruker SXP, 4100 MH Puls spektrometresinin katılmasıyla daha da gelişmiştir.

d) Metal Fiziği:

Zooloji K rs s ndeki elektron mikroskobu ve Mossbauer l boratuvarındaki aygıtlardan yararlanılarak, metal kristallerinde gözlenen yapı bozuklukları ile kristallografik yapıyı değiştiren faz d n şimleri ve nedenleri bu birimde incelenmektedir.

e) Kristal Fiziği

1957'de kurulmuştur. Bu laboratuvarda kullanılan temel aygıtlar düşük sıcaklıklarda da çalışabilen bilgisayar denetimli Stoe 4  emberli x-ışınları difraktometresi, λ -ışınları fluoresans spektromet-

resi ve çeşitli fotoğraf yöntemlerinin uygulandığı kameralardan oluşmaktadır. 1975'te lâboratuvarın magnetik alınganlık kesimi de kurulmağa başlanmıştır.

f) **Mössbauer Lâboratuvarı:**

1978 yılında kurulmuştur. Lâboratuvarda yapılan araştırmalar şimdilik odasicaklığı ile sınırlıdır. İleride düşük sıcaklık deneyleri yapma olanakları da araştırılacaktır.

Bugün alçak enerji fiziğinin en önemli araştırma yöntemlerinden biri olan Mössbauer olayının Türkiye'de kullanılışı yenidir ve yalnız Fen Fakültesinde bu olanak vardır.

g) **Katı Hal Fiziği:**

1976 yılında metal, yarı iletken metal konularında bölümün mali gücü çerçevesinde ve olanakları ile bu lâboratuvar kurulmuştur.

b) **Kuramsal Katı Hal Fiziği**

Kullanılabilen biçim ve türden farklı olarak bu çalışma grubunda, özel bir geometride plânlanarak güneş enerjisinden foto elektrik etki ilkesine göre elektrik enerjisi elde etme amacına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Çalışmanın yürütmesi kuramsal hesaplamaların deneyle bilgi alışverişi içinde olmasına bağlıdır. Bu nedenle aynı konuda deneysel çalışan bir grubun kurulma olanakları araştırılmaktadır.

1) **Reaktör ve Nötron Fiziği Lâboratuvarı**

Bu lâboratuvar 1961 yılında araştırma amacıyla kurulmuştur, radyoizotop üretebilecek ve aktivasyon analizi yapabilecek kapasitededir. Atom Enerjisi Komisyonu personelinin hizmetine de açık bulundurulmaktadır. Araştırmaların Çekirdek Fiziği düzeyinde yapılabilmesini sağlamak amacıyla Van der Graff tipi hızlandırıcıya gereksinim vardır.

i) **Matematiksel Fizik ve Relativite Kuramı Birimi**

Bu birimde genel Relativite kuramı ve kozmoloji konularında kuramsal araştırmalar yürütülmektedir.

4- **KİMYA**

Fakültenin kuruluş yılı olan 1943'te "Genel Kimya Enstitüsü" olarak kurulmuş, sonraları gelişerek bu Enstitüden "Analitik Kimya

Enstitüsü" ayrılmış daha sonra Fizikokimya ve Sınai Kimya Enstitüleri kurulmuştur.

1- Genel Kimya Kürsüsü:

Fakültenin kuruluşundan beri Kimya öğrencilerine Anorganik ve Organik kimya dersleri ve laboratuvarları bu kürsü üyeleri tarafından yaptırılmaktadır. Ayrıca Kimya Bölümü dışında Fakülte öğrencilerine Temel Kimya dersleri verilmektedir. 1945-1967 yılları arasında Tıp, 1962-67 yılları arasında Eczacılık Fakültesi öğrencilerine de Genel Kimya dersleri verilmiştir.

Araştırmalar Organik Kimya ve Anorganik Kimya olarak iki ayrı disiplin altında yürütülmekte olup, son yıllarda modern aygıtların alınması ve araştırmacı sayısının artmasıyla araştırma olanakları genişlemiştir. Kürsüde Koordinasyon, Organometal, Tamiat Maddeleri, Aromatik yer değiştirme, Otoksidasyon konularında araştırmalar yapılmaktadır. Yüksek Lisans ve doktora öğrencilerine ilgili konularda dersler verilmektedir.

1975 yılında bu kürsünün öğretim elemanları tarafında Dekanlığa bağlı "Organik Kimya Araştırma Enstitüsü" kurulmuştur. Kuruluş amacı özetle:

"Organik Kimya dalında her türlü bilimsel ve uygulamalı araştırmalar yapmak yurdumuzun doğal kaynaklarını değerlendirmek, Türk Sanayiinin bilimsel, teknik ve ekonomik sorunlarının çözümlenmesinden ileri seviyede araştırmalar yapmak ve yaptırmak ve uzman araştırmacı elemanları yetiştirmektir.

2- Analitik Kimya Kürsüsü:

Fakültenin kuruluş yıllarında Genel Kimya Enstitüsü içinde yer alan Analitik Kimya Bilim dalı 1946'da Prof. Dr. Laur'la gelişmeğe başlamış. Prof. Dr. Grubitch (1952) zamanında Genel Kimya Enstitüsünden ayrılarak "Analitik Kimya Enstitüsü" adını almıştır.

Başlangıçta Fakültenin Kimya Bölümü öğrencilerinin Analitik Kimya öğrenimi yanında, Tıp, Ziraat ve Veteriner Fakülteleri öğrencilerinin kimya uygulamalarını da yürütmüştür. (1945-1967). Tabiiye bölümünün açılışından beri de (bugün Botanik, Zooloji Bölümleri) onların Analitik Kimya eğitim ve uygulamalarını yürütmektedir.

Kürsüde 1970 yılından sonra makro analiz yöntemlerinden mikro analiz yöntemlerine geçilmiş, Besin Kimyası, Kromatografi,

Koordinasyon Kimyası ve Çevre Kimyası gibi beceri kazandıran ve uzmanlaşmağa yönelten dersler konulmuş ve bu alanlarda ülke problemleri üzerinde yapılan araştırmalarda kürsümüze alınmış olan NMR Spektrometresi, UV-IR spektrofotometreleri, Palorograf ve atomik absorpsiyon cihazlarından büyük ölçüde yararlanılmıştır.

3- Fizikokimya Kürsüsü

1946 yılında Prof. Dr. Parts'ın gelmesiyle "Fizikokimya Enstitüsü" adıyla kurulan kürsü O'nun çabalarıyla hızlı bir gelişim göstermiştir. Prof. Dr. Y. Kauko'nun da kürsünün gelişiminde önemli katkıları olmuştur.

Araştırma Birimleri

a) Reaksiyon Kinetiği ve Polimer Ünitesi

Reaksiyon Kinetiği araştırmaları Kürsüsünün kurucusu Prof. Dr. A.G.E. Parts'la başlamıştır. 1950'lerden sonra başlayan Polimer Kimyası araştırmaları da geliştirilerek sürdürülmektedir.

b) Atomistik ve Nükleer Kimya Ünitesi

1961 yılında Doç. Dr. Cemil Şenver'in çabaları ve Fizikokimya Kürsüsü asistanlarının yardımlarıyla kurulan ünite 1967 yılına kadar özellikle NATO, CENTO ve Amerika Birleşik Devletleri yardımıyla getirtilen çeşitli alet malzeme ve Co 60 kaynağı ve radyoizotoplarla araştırmalar yapılmıştır. 1967 yılında yukarıda adı geçen kuruluşların yardım fonundan sağlanan aygıtlar ve bir kısım kürsü aygıtları Atom Enerjisi Komisyonu tarafından Fakülte bahçesinde yaptırılan binanın Nükleer Kimya laboratuvarına taşınmıştır. Prof. Dr. Cemil Şenvar'ın Hacettepe Üniversitesi Kimya Bölümüne naklinden sonra (1967) bu ünite çalışmalarında bir gerileme olmamıştır.

c) Elektrokimya ve Korozyon Ünitesi:

Elektrokimya ünitesi 1960 yılında kurulmağa başlamıştır. Çeşitli potansiyostatlar, x-y, x-t otomatik kaydedicileri, osiloskop, jeneratör gibi modern aygıtların getirtilmesiyle Elektrokimyanın değişik alanlarında araştırmalar yapma olanağı doğmuş ve gelişmiştir.

Korozyon ünitesi 1967'lerde kurulmağa başlamıştır. Başlangıçta elektrokimyasal yöntemlerle yapılan korozyon araştırmaları Zeiss Metal Mikroskopunun getirilmesiyle yüzeylerdeki değişimleri inceleme olanağı da vermiştir.

d) **Adsorpsiyon ve Kataliz Ünitesi:**

Bu daldaki çalışmalara 1964 yılında gözenekli katılarda adsorplanmış maddelerin fiziksel özelliklerinin incelenmesiyle başlanmıştır. Bu maksatla 10^{-4} mm Hg'ya kadar inilebilen bir yüksek vakum sistemi kurulmuştur. Düşük sıcaklıkta da çalışmak üzere bir termik analiz aygıtı geliştirilmiştir.

Kürsüde Kimya ve Jeoloji bölümlerinin lisans dersleri yanında, yukarıda sözü edilen çeşitli dallarda lisans üstü dersleri verilmektedir. Fizikokimya biliminin ilerlemesine paralel olarak yeni lisans üstü dersler açılmaktadır.

4- **Sınai ve Tatbiki Kimya Kürsüsü:**

Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi kurulduktan sonra kimya yüksek mühendisliği dalında da öğretime başlanmasının planlanmasıyla birlikte Sınai ve Tatbiki Kimya Enstitüsü kurulmuş ve başkanlığına 1947 yılında Berlin Technische Hochschule Profesörlerinden Otto Gerngross atanmıştır. Daha sonra Sınai Kimya Kürsüsü adını alan enstitüde, 1974 yılından beri Sınai ve Tatbiki Kimya Kürsüsü adı altında öğretim ve araştırma faaliyetleri sürdürülmektedir.

1973 Sonbaharında hizmete giren Kimya Mühendisliği laboratuvarında lisans düzeyinde akışkanlar mekaniği, ısı ve kütle aktarımı ve ayırma işlemleri laboratuvarları, çok iyi tasarlanmış ünitelerde sürdürülmekte ve aynı laboratuvar model ve pilot araştırma çalışmaları içinde etkin olarak kullanılmaktadır. Değişik fiziksel, kimyasal ve biyokimyasal koşullarda çalışan tepkime sistemlerinde ve düzeneklerinde yapılan araştırmalar kromatograflar (gaz, sıvı ve ince tabaka), spektrometre (kütle gibi) ve spektrofotometreler (IR, UV gibi) fiziksel analiz ve ölçüm cihazlarıyla desteklenmekte, lisans üstü çalışmalar ve araştırmalar sürdürülmektedir.

Bütün bu kürsüler 1974 yılından beri Kimya Bölümü olarak birleşmişler ve Fakültede Kürsülü Bölüm sisteminin ilk uygulayıcısı olmuşlardır.

5- **Jeoloji:**

1948-49 yılında jeoloji Enstitüsü olarak kurulmuş ve Tabiiye bölümü içindeki jeoloji öğretimi bu enstitü üyeleri tarafından yürütülmüştür.

1965 yılında jeoloji Bölümü kurulmuştur. Fen dalları içerisinde jeolojinin de bölüm olarak katılması ile Fakültede Yerbilimleri öğ-

retiminde ikinci bir aşama yapılmış ve Türkiye'nin gereksinimi olan jeologların fakültede de yetiştirilmesi sağlanmıştır. Jeolojinin temel disiplinleri geliştirildikten sonra yurt çapında maden, petrol, kömür, su aramaları, yol, baraj, hava meydanları v.b. mühendislik hizmetlerinin görülmesinde gittikçe artan gereksinim göz önüne alınarak 1974'te jeoloji Bölümü aşağıda adları verilen iki kürsüye ayrılmıştır.

a) Jeoloji Kürsüsü

b) Mineraloji Kürsüsü,

Bu aşamada da Genel Jeolojinin gelişmesine paralel olarak uygulamalı jeoloji ile ilgili yeni dersler açılmış ve fakülte jeoloji mühendisi ve yüksek mühendisi yetiştirmeğe de başlamıştır.

6- Botanik:

Yüksek Ziraat Enstitüsü bünyesinde, araştırmalar ile birlikte F.K.B. Eğitimi yaptırmakta olan Zooloji, Botanik ve Jeoloji kürsüleri, 1948-1949 öğretim yılında, Tabiiye dalında üçlü lisans eğitimi yaptırmak amacı ile, Fen Fakültesine kürsülerdeki öğretim üyelerinin kadroları ile birlikte olmak üzere nakledilmiş ve aynı yıl Botanik Enstitüsü kurulmuştur. Tabiiye eğitimi üçlü lisans dalında 1968 yılına kadar sürmüş 1960 yılında ikili bilim lisans eğitimi olarak değiştirilmiş ve Botanik Kürsüsü 1974 yılında Genel ve Sistemantik Botanik olarak ikiye ayrılmıştır:

a) Genel Botanik Kürsüsü,

Kürsüde fizyoloji, morfoloji ve genetik konularında öğretim ve araştırmalar yapılmaktadır.

b) Sistemantik Botanik Kürsüsü,

Bu kürsüde Bitki Ekolojisi ve Sosyolojisi, Sistemantik ve Alg Ekolojisi dallarında eğitim ve araştırmalar yapılmaktadır. Bitki Ekolojisinde bitkilerin çevreleri ve aralarındaki ilişkiler, ya bir bitki bireyi (Otekoloji) veya bitki tohumları ele alınarak (Sinekoloji-Bitki Sosyolojisi) incelenmektedir. Bitki Sosyolojisi çalışmalarında amaç yurdumuz bitki örtüsünün çevre koşulları ile dengeye ulaşmış veya halen değişmekte olan farklı vejetasyon ünitelerini, onların karakteristikleri bulmaktır. Daha ileri çalışmalarla bu bulgular ve jetasyon haritaları şeklinde sunulacaktır. Bütün bu çalışmalar yapılacak ve zirai çalışmalara, tabii çevrenin özellik ve gelişimi hakkında ışık tutaaktır. Bugüne kadar yapılan araştırmalarda yurdumuzun özellikle Akdeniz, İç Anadolu ve Kuzeybatı Anadolu yöreleri çalışılmıştır.

Araştırmaların önümüzdeki yıllar da Doğu Anadolu'da yapılmasını plânlanmıştır.

Kürsüde 1974 yılından itibaren, şimdiki halde Ankara çevresinde bulunan göl, baraj gölü ve göletlerde, mevcut mikrofloraları saptamak, suların bazı fiziksel ve kimyasal özelliklerini bu özellikler ile mikroflorasının karşılıklı etkilerini incelemek amacı ile araştırmalar yapılmaktadır. Ayrıca, bu konularla ilgili olup, çalışmalarını daha çok başlık üretimi üzerinde yoğunlaştıran bazı devlet kuruluşları elemanlarının çalıştıkları sulardan getirdikleri örnekler incelenerek mikroflora saptanmasına yardımcı olunmaktadır.

Kürsüde yapılan teksonomik çalışmalar hâlen, Edinburg'da Prof. Dr. Davis'in editörlüğünde yazılma aşamasında olan yurdumuz Flora'sına katkıda bulunmak amacı ile genellikle az bilinen, incelenen bölgelerinde yoğunlaşmıştır.

Kürsü bünyesinde, milletlerarası kodu "ANK" olan, yurdumuzun en büyük Herbariyumu bulunmaktadır. ANK Herbariyumu ilk olarak Y.Z.E. bünyesinde kurulmuş, Fakültenin öğretime açılması ile Fen Fakültesine taşınmıştır. 1970 yılında ise C binasına yerleşmiştir. Herbaryum son on yıl içinde büyük ve hızlı bir gelişim göstermiştir. Eskiden 2500 tür ve 30.000 dolayında tür ve 100.000 değerli koleksiyonlar da burada saklanmaktadır. Bunlar arasında Prof. Dr. Davis'inki başta gelir. Ayrıca geçen yüzyıl sonu ile bu yüz yıl başında ve ortalarında yurdumuzda bitki toplamış olan yabancı bilim adamlarından Sintenis, Maniscadjian, Bormüller, Krause, Kutte Huber-Morath, H. Walter, M. Zohary, Gassner'in topladıkları bitkilerde Herbariyumu zenginleştirmiştir. Kürsü eski öğretim üyelerinden Prof. Dr. H. Birand, Prof. Dr. K. Karamanoğlu ve Prof. R. Çetik'e ait bitki örnekleri de Herbaryumda saklanmaktadır. Kürsümüz ile, Türkiye Flora'sının yazıldığı, Edinburg Üniversitesi Teknosonomi bölümü ve Fen Fakültesi Florası ile ilgilenen diğer Avrupa üniversite veya Herbaryumları arasında özellikle son yıllarda yakın ilişki kurulmuş ve Herbaryum koleksiyonları bir kısmı revizyonları yapılmak üzere buralara gönderilmiştir. Gönderilen örneklerin büyük çoğunluğunun revizyonları yapılmış böylece, Herbaryum'un zenginliği yanında doğru adlandırılmış örnekleri de kapsamı sağlanmıştır.

Kürsüsü bünyesinde ders, uygulamalar ve araştırmalar için gerekli bitkileri yetiştirmek amacıyla kurulmuş seralar vardır. 1972 yılına kadar iki tane olan Sera sayısı yeni yapılan modern binalarla sekize yükselmiştir.

7- Zooloji:

1948-49 yılında Zooloji Enstitüsü olarak kurulmuştur. Daha sonraları yapılacak çalışmaların daha iyi olmasını ve elemanlarının belirli alanlarda uzmanlaşmalarını sağlayabilmek amacıyla aşağıda adları verilen iki kürsüye ayrılmıştır:

a) Sistematik Zooloji Kürsüsü

Sistematik Zooloji kürsüsü memleketimizin bugüne kadar, ancak gelip geçici yabancı araştırmacılar tarafından yüzeysel olarak ele alınan fuanasını doğru olarak ve bilimsel düzeyde saptamayı, eski bilgilerin revizyonunu yapmayı ve canlı çevre ilişkilerini saptamayı kendisine amaç edinmiştir.

b) Genel Zooloji Kürsüsü,

Genel Zooloji Kürsüsünde hayatsal olayların bilimsel düzeyde açıklanmasını amaç edinmiş ve bu konuda temel bilgileri verecek deney ve araştırmaları konu olarak seçmiştir. Ayrıca bu kürsü doğal dengenin korunması için uygulanması zorunlu olan yöntemlerin saptanmasını üstlenmiştir.

Her iki kürsü ortaklaşa izledikleri eğitim politikası ile ülkemizin çeşitli kuruluşlarının gereksinimi olan "Biyolog"ların yetiştirilmesinde, ayrıca orta eğitim ve hatta bazı yüksek öğretim kurumlarında başarılı Biyoloji öğretmenlerinin yetiştirilmesinde önemli rol oynamaktadırlar.

Gölbaşında "Mogan Gölü Hidrobiyoloji Eğitim ve Araştırma Laboratuvarı" Fakülte Genel Zooloji Kürsüsüne bağlı olarak, 1955 yılında arsa alınması ve laboratuvarın inşa edilmesiyle başlamış, ancak altı yapı tesislerinin eksikliği ve araştırma için gerekli araç ve gereçlerin alınmaması nedeniyle 1975'e kadar düşünülen amaçta bir gelişme sağlayamamıştır. 1975'ten sonra olanaklar elverdiğince kısım kısım gerekli alt yapı tesisleri, araç ve gereç sağlanarak eksikliklerin büyük bir kısmı tamamlanmıştır.

Kuruluş amacı: a) Zooloji kürsüsünde okutulan Balık Biyolojisi ve Sistematigi, Limnoloji, Balıkçılık Biyolojisi ve Kültür Balıkçılığı Lisans derslerinin uygulamalarını yaptırmak, b) Hidrobiyolojik konularda yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin araştırma yapmalarını sağlamak, c) Plankton, bentos, kerevit ve balıkla ilgili çeşitli konularda araştırmalar yapmak, d) Üretme havuzlarında gölün ekonomik değeri olan balık türlerini yapay olarak üretmek, ayrıca bu işlerle uğraşan kamu kuruluşlarının yavru balık veya döllenen yumurta gereksinmelerini karşılamak, e) bu konularla ilgili çeşitli kamu ku-

ruşlarının isteği üzerine kurs, konferans veya tatbiki seminerler düzenleyerek yardımcı olmaya çalışmak, f) araştırma ekibi oluşturulduktan sonra çevre göllerinin hidrobiyolojik etüdlerini yaparak durumlarını saptamak.

B) Akademik Personel

Fen Fakültesi bugüne kadar çeşitli Üniversitelerin kuruluşuna yardım ettiği gibi, bazı araştırma ve endüstri kurumlarına araştırmacı yetiştirmiştir. Bu amaçla fakülteden ayrılan üyelerimizin sayısı 40'ı profesör ve doçent, 30'u asistan olmak üzere 70'dir. Bu dağılım şöyle özetlenebilir. 1955-1967 yılları arasında kurulan Ege Üniversitesi'ne 11, ODTÜ'ne 8, Hacettepe Üniversitesine 8, 1972-1975 yılları arasında kurulan Karadeniz Teknik Üniversitesine 3, Diyarbakır Üniversitesine 5, Çukurova Üniversitesine 3, Selçuk Üniversitesine 1, diğer Üniversitelere 14, Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademilerine 4, Üniversitemiz Fakültelerine 4, araştırma laboratuvarı ve endüstri kurumlarına 8, (araştırma laboratuvarları ve endüstri kurumlarında çalışırken fakültede doktora yapanlar bu sayının dışındadır). Bunların dışında İnönü Üniversitesi'ne 1 kurucu rektör, 2 kurucu dekan görevlendirilmiştir. Hâlen Dekan olan ve Rektör vekilliğini yürüten üye de, 1750 sayılı Üniversiteler Yasasının 46. maddesine göre fakülteden görevlendirilmiştir. Fırat Üniversitesi Fen Fakültesinin Dekanlığı, 2 yıl 46. madde ile görevlendirilen bir Fen Fakültesi üyesi tarafından yürütülmüştür. Selçuk Üniversitesinin ilk kurucu Rektörlüğü ve ilk kurucu Dekanlığını fakültemizden görevlendirilen 2 üye yapmış, ilk dekan da fakülteden 46. madde ile görevlendirilen üye olmuştur.

Bugün Fakültede 30 Profesör, 46 doçent, 74 dr. asistan, 76 asistan, 13 uzman ve 9 okutman görev yapmaktadır.

1- 1943-1981 Fen Fakültesi Dekanları

S. No. Ünvanı Adı ve Soyadı	Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi
1. Prof. Dr. Hayri Dener	23.9.1943	4.3.1946
2. Prof. Dr. Avni Refik Berkman	4.3.1946	3.8.1946
3. Prof. Dr. Orhan Alisbah	3.8.1946	23.5.1947
4. Prof. Dr. Cemil Dikmen	23.5.1947	23.5.1949
5. Prof. Dr. Hikmet Birand	23.5.1949	27.6.1949
6. Prof. Dr. T. Okyay Kabakcıoğlu	27.6.1949	27.6.1951
7. Prof. Dr. Celal Saraç	27.6.1951	27.6.1953
8. Prof. Dr. Saffet Süray	27.6.1953	27.6.1955
9. Prof. Dr. Tevfik Karabağ	27.6.1957	27.6.1959
10. Prof. Dr. Saim Saraçoğlu	16.3.1962	3.11.1964
11. Prof. Dr. Rauf Nasuhoglu	3.11.1964	3.11.1966
12. Prof. Dr. Ali Rıza Çetik	3.11.1968	18.11.1970
13. Prof. Dr. Enis Erdik	18.11.1970	14.12.1970
14. Prof. Dr. M. Nihat Şişli	14.12.1970	3.2.1971
15. Prof. Dr. Sevinç Karol	3.2.1971	5.11.1974
16. Prof. Dr. Aral Olcay	4.11.1974	3.11.1980
17. Prof. Dr. Zeki Tüfekcioğlu	3.11.1980	Hâlen görevde.

2-1981 yılında Fen Fakültesi öğretim üye ve yardımcıların bölüm ve Kürsülere göre dağılımı

MATEMATİK KÜRSÜLERİ

TATBİKİ MATEMATİK K.

Prof. Dr. Oktay Çelebi
Doç. Dr. Maide Oruç
Doç. Dr. Cevat Kart
Doç. Dr. Fikri Akdeniz
Asis. Dr. Abdullah Altın
Asis. Dr. Ümit Çelebi
Asis. Dr. Hasan Kara
Asis. Dr. Necati Muhafız
Asis. İ. Ethem Anar
Asis. Fikri Öztürk
Asis. Dilek Köksal
Asis. Aydın Tiryaki
Asis. Hüseyin Bereketoğlu
Asis. Müjgan Aysever
Asis. Kerim Koca

FONKSİYONLAR TEORİSİ K.

Prof. Dr. Cengiz Uluçay
Asis. Dr. Mustafa Yılmaz
Asis. Dr. İ. Kaya Özkn
Asis. Dr. Sabahattin Balcı
Asis. Mustafa Doğan
Asis. Özcan Arslan

MATEMATİK ANALİZ K.

Prof. Dr. Berki Yurtsever
Doç. Dr. Öner Çakar
Doç. Dr. Erdoğan Bulut
Doç. Dr. Ekrem Öztürk
Asis. Dr. Mustafa Çiçek
Asis. Dr. Mustafa Balcı
Asis. Dr. Cihan Orhan
Asis. Hüseyin Bor
Asis. Hüseyin Çakallı
Asis. M. Ali Sarıgöl
Asis. Abuzer Esmer

CEBİR-GEOMETRİ K.

Prof. Dr. H. Hilmi Hacısalihoğlu
Doç. Dr. Rüstem Kaya
Asis. Dr. Arif Sabuncuoğlu
Asis. Dr. Necmettin Tanrıöver
Asis. Fikri Gökdağ
Asis. Şükrü Olgun
Asis. Erdoğan Esin

Asis. Emine Soyttürk
Asis. Abdullah Aziz Ergin

FİZİK BÖLÜMÜ

Prof. Dr. Zekeriya Aydın
Prof. Dr. Rauf Nasuhoğlu
Prof. Dr. Fahri Domanıç
Prof. Dr. B. Cahit Ünal
Prof. Dr. İlhami Yavuz
Prof. Dr. A. Fuat Cesur
Doç. Dr. Aytaç Yalçın
Doç. Dr. Arsın Aydın Uras
Doç. Dr. Nizamettin Armağar
Doç. Dr. İ. Hakkı Duru
Doç. Dr. Fevzi Köksal
Doç. Dr. Adil Gedikoğlu
Doç. Dr. T. Nuri Durlu
Asis. Dr. Şaziye Yüksel
Asis. Dr. Hüseyin Yüksel
Asis. Dr. Ayla Çelikel
Asis. Dr. Necmi Serin
Asis. Dr. Timsal Turhan
Asis. Dr. Basri Ünal
Asis. Dr. Tacettin Altanhan
Asis. Dr. Yalçın Elerman
Asis. Dr. Atilla Yücel
Asis. Dr. Satılmış Atağ
Asis. Hanaslı Gür
Asis. Yavuz Aka
Asis. Semiha Bahçeli
Asis. Haluk Mutlu
Asis. Ali Ulvi Yılmaz
Asis. Abdullah Verçin
Öğr. Gör. Dr. Mehmet Zengin
Öğr. Gör. Dr. Mesude Sağlam
Araş. Gör. Atilla Alkan
Araş. Gör. Tülay Serin

KİMYA BÖLÜMÜ (4 Kürsü)

GENEL KİMYA K.

Prof. Dr. Celâl Tüzün
Prof. Dr. Neclâ Gündüz
Prof. Dr. Nadire Yüksekşık
Doç. Dr. Ender Erdik
Doç. Dr. Tarık Pekel
Doç. Dr. Ekmelettin İhsanoğlu
Doç. Dr. Atilla Öktemer

Doç. Dr. Mehmet Çetin
Öğr. Gör. Dr. Selmin Özgüner
Asis. Dr. Vedia Ertüzün
Asis. Dr. Metin Obalı
Asis. Dr. Faruk Aktuzlu
Asis. Dr. Zeynel Kılıç
Asis. Nihal Sökmen
Asis. Gültekin Yıldız

ANALİTİK KİMYA K.

Prof. Dr. Turgut Gündüz
Prof. Dr. Şükran Gümüş
Doç. Dr. Yılmaz Özbay
Doç. Dr. Mürşide Tüzün
Asis. Dr. Nuray Kızılkılıç
Asis. Dr. Güleren Özkan
Asis. Dr. Ahmet Yaşar
Asis. Fitnat Köseoğlu
Asis. Hamza Yılmaz
Asis. Esen Kaynak
Asis. Esmâ Kılıç
Asis. Feyyaz Yüce
Asis. Orhan Ataklı
Uzm. İhsan Onbaşıoğlu
Uzm. Nurhan Ünal
Uzm. Şükran Ünal

FİZİKOKİMYA K.

Prof. Dr. Saadet Üneri
Prof. Dr. Emsal Pulat
Doç. Dr. Melike Kabasakaloğlu
Doç. Dr. Yüksel Sarıkaya
Doç. Dr. Yurdun Fırat
Öğr. Gör. Ayhan Zeren
Asis. Dr. Lâle Karakaya
Asis. Dr. Osman Gürel
Asis. Dr. Muzaffer Talu
Asis. Dr. Zeki Tez
Asis. Dr. Muammer Canel
Asis. Dr. Abbas Aksüt
Asis. Dr. A. Rıza Yılmaz
Asis. Dr. İlhan Koşan
Asis. Semra Bilgiç
Asis. Tayfun Sözeren

SİNÂİ VE TATBİKİ KİMYA K.

Prof. Dr. Aral Olcay
Doç. Dr. Necati Renda
Doç. Dr. Erdoğan Alper
Doç. Dr. Tuncer Özdamar
Asis. Dr. Fuat İnalakdere

Asis. Dr. Ali Y. Bilgesu
Asis. Dr. Mustafa Alpbaz
Asis. Dr. Taner Tuğrul
Asis. Dr. Ayla Çalıklı
Asis. Dr. Yusuf Saraç
Asis. Dr. Rıdvan Berber
Asis. Dr. Ercengiz Yıldırım
Asis. Dr. Hasip Yeniova
Asis. Vecihi Pamuk
Asis. M. Akif Şenelt
Asis. Murat Erol
Asis. Hüseyin Oğuz
Asis. Ali Ergun
Uzm. Esin Karahan
Uzm. Saadetin Öztürk
Kim. Müh. Mehmet Demirel

ASTRONOMİ BÖLÜMÜ

Prof. Dr. Zeki Tüfekçioğlu
Prof. Dr. Nadir Doğan
Prof. Dr. Cemal Aydın
Doç. Dr. Semanur Engin
Doç. Dr. Nihal Yılmaz
Doç. Dr. Zeki Aslan
Öğr. Gör. N. Kaya Kılan
Asis. Dr. İ. Ethem Derman
Asis. Abdurrahman Aşır

JEOLJİ KÜRSÜLERİ

JEOLJİ K.

Prof. Dr. Suat Erk
Doç. Dr. Ali Öztürk
Doç. Dr. Güler Taner
Doç. Dr. Vedia Tokar
Doç. Dr. Ali Koçyiğit
Asis. Dr. Ergun Gökten
Asis. Dr. Nurettin Sonel
Asis. Dr. Mahmut Tunç
Asis. Dr. Baki Varol
Asis. Dr. Nizamettin Kazancı
Asis. Dr. Yavuz Okan
Asis. Selim İnan
Asis. Zeki Tutkun
Uzman Selahettin Kaya

MİNERALJİ K.

Prof. Dr. Mehmet Ayan
Prof. Dr. İsmet Yılmaz
Doç. Dr. Turan Kayıran
Asis. Dr. Gönül Büyükonak

Asis. Dr. Akın Taner
Asis. Dr. Haluk Ayaroğlu
Asis. Dr. Nuri Terzioğlu
Asis. Dr. Ahmet Güven
Asis. Nihal Aydın
Asis. Erdal Şenöz
Asis. Hıdır Çağlayan
Asis. Sadık Acan
Asis. Hikmet Tümer
Asis. A. Tuğrul Başokur
Asis. Yılmaz Soysal
Asis. Aydın Özsan
Asis. Zehra Özmen
Uzman Gülsevin Arıkman

BOTANİK KÜRSÜLERİ

GENEL BOTANİK K.

Prof. Dr. Nimet Arslan
Doç. Dr. Gönül Algan
Doç. Dr. Ergin Duygu
Asis. Dr. Cihat Toker
Asis. Dr. İbrahim Yalçın
Asis. Dr. Tunç Ercoşkun
Asis. Dr. Işıl Öncel
Asis. Dr. Yavuz Emin Öktem
Asis. Rezzan Alkan
Asis. Ali Karakaya
Asis. M. Mahmut Yöndem
Asis. Hilal Gökner
Asis. Şeref Barutçu
Uzman Dündar Kameroğlu
Uzman Sülün Üstün
Uzman Reyhan Paylaş

SİSTEMATİK BOTANİK K.

Prof. Dr. Yıldırım Akman
Doç. Dr. Güler Aykulu
Doç. Dr. Tuna Ekim
Doç. Dr. Ender Yurdakulol
Asis. Dr. Mahmut Kılınç
Asis. Dr. Turhan Uslu
Asis. Dr. Atabay Düzenli
Asis. Dr. Osman Ketenoğlu
Asis. Dr. Olcay Obalı
Asis. Reşit İlarşan
Asis. Mustafa Aydoğdu
Asis. Arif Gönülol
Asis. Mehmet Demirörs
Asis. Barbaros Çetin
Asis. Hülya Akpolat

Uzman Ayla Özer
Uzman Simin Seren

ZOOLOJİ KÜRSÜLERİ

GENEL ZOOLOJİ K.

Prof. Dr. Süheyla Küçükeksi
Prof. Dr. Sevinç Karol
Prof. Dr. Jülide Tanyolaç
Doç. Dr. Şevki Yazgan
Doç. Dr. Adem Gülel
Asis. Dr. Orhan Akkol
Asis. Dr. Cevat Ayvalı
Asis. Dr. Yaşar Aksoylar
Asis. Dr. Mustafa Karabatak
Asis. Dr. Turan Güven
Asis. Hakkı Sayar
Asis. Zekiye Suludere
Asis. Atilla Yanköğlu
Asis. Süeda Çelik
Asis. M. Ali Akpınar
Asis. Aydın Özlük
Uzman Kayhan Baysal
Uzman Yaşar Üstan

SİSTEMATİK ZOOLOJİ K.

Prof. Dr. Bahtye Mursaloğlu
Doç. Dr. Turgut Tanyolaç
Doç. Dr. Birsan Ünalp
Doç. Dr. Ahmet Ömer Koçak
Doç. Dr. Veysel Kartal
Asis. Dr. Erkut Kıvanç
Asis. Dr. Neşet Şimşek
Asis. İrfan Albayrak
Asis. Metin Aktaş
Asis. Ayla Tüzün
Asis. H. Veysi Güneş
Asis. Mustafa Yel

OKUTMANLAR

İNGİLİZCE

Nesrin Akkan
K. Kemal Güneş
Ayla Alparslan
Gülşay Esen
Nuran Çınarlı
Ayşe Ketenoğlu

ALMANCA

Pınar Tanyu
Dönüş Karabağlı

FRANSIZCA

Nelka İnanç.

III. ÖĞRETİM

A) Fakültenin Öğretim Politikası:

Fakültede Matematik, Astronomi, Fizik, Kimya, Jeoloji, Botanik ve Zooloji dallarında lisans, yüksek lisans ve doktora öğretimleri yapılmaktadır. Lisanslar birli veya ikili olarak verilmektedir. Fakültede bu 7 daldan birinde birli veya ikili lisansı bitiren öğrenciler Matematikçi, Astronom, Fizikçi, Fizik Mühendisi, Kimyager, Kimya Mühendisi, Jeoloji Mühendisi ve Biyolog adı altında meslek adamı veya öğretmen olarak hayata atılırlar.

Yüksek lisans ve doktora eğitiminde amaç şöyle özetlenebilir:

- 1- Üniversiteler, Yüksek Okullar ve Akademilere öğretim üyesi araştırmacı yetiştirmek,
- 2- Araştırma laboratuvarına araştırmacı yetiştirmek,
- 3- Sanayide teknolojik araştırma ve geliştirme işlerinde çalışacak uzman yetiştirmek,
- 4- Yeni bilgileri mesleğini yürütmekte olan elemanlara aktarmak (meslek içi eğitim).

Devlet kalkınma plânlarına göre uzman eleman yetiştirmek üzere yabancı ülkelere yüksek lisans ve doktora yaptırmak için her yıl 500 öğrencinin gönderilmesi ön görülmüştür. Bu konuda yeterli başarı sağlanamadığından Fakülte özellikle 1970 yılından beri ülkemizin uzman eleman gereksinimini karşılamak için, uzman eleman yetiştirme çalışmalarına hız vermiş olup, bunları daha da geliştirme çabası içindedir.

Fakültenin kuruluşundan beri özellikle öğretim ve sınav yönetmeliklerine yansıyan belli başlı amaç değişiklikleri.

Fakültede öğretim, kuruluşundan beri yarı yıl (sömestre) sistemine göre yapılmıştır. Her ders yılında kış ve yaz yarı yılları olmak üzere iki yarı yıl ders yapılagelmiştir. Sınavlar ise Eylül (1980'e kadar ekim), Şubat ve Haziran olmak üzere 3 dönemde yapılmaktadır.

B) Lisans Öğretimi:

1943-65 yılları arasında Fakültede öğretim sertifika yöntemine dayanıyordu. 4 yıllık öğretimlerde 4 yüksek bilim sertifikası, 5 yıllık öğretimlerde 5 yüksek bilim sertifikası almak gerekiyordu. Her sertifika içinde 2-6 ders bulunuyordu. Laboratuvarlı dallarda ilgili

laboratuvar çalışmaları da bitirildikten sonra sınavla derslerin tümünden girilirdi. Bazı sertifikaların dersleri bir yılda bitmezdi. Birkaç yarı yıla dağılan ve çeşitli derslerden oluşan sertifika sınavlarında başarı sağlamak zordu. Sertifika içindeki derslerin birinde başarsız olan öğrencinin sınavın tümüne yeniden girmesi gerekirken, sonradan bir sertifikanın değişik derslerine farklı zamanlarda girme ve yalnızca başarsız oldukları dersin sınavına yeniden girme kolaylığı getirildi.

1955-66 Öğretim ve sınav yönetmeliği ile sertifika sistemi bırakılarak kredi sistemine geçilerek, kredi sisteminde dersler daha küçük birimlere bölündüğünden ğrenci için sınavda başarı şansı artırıldı. Bu yönetmelikle laboratuvarlar da derslerden ayrılarak laboratuvar sınavlarına derslerden ayrı girme şansı verildi, ayrıca öğrencilere zorunlu dersler dışında seçimli dersler de konularak daha lisans düzeyinde iken istediği konuda uzmanlaşma olanağı sağlandı.

Bu yönetmelikte yabancı dil dersleri artırıldı. Sonsuz sınav hakkı yerine sınırlı sınav hakkı getirildi.

Bu yönetmelikle lisans öğrenimleri 115-125, yüksek mühendislik öğrenimleri 145-155 kredi olarak her bölüme aynı ölçülerde uygulandı. (1 yarı yılda 1 saatlik ders 1 kredi, 2 saatlik uygulama 1 kredi, 3 saatlik laboratuvar 1 kredi).

1976-77 yılında yönetmelikte yapılan değişiklikle 4 yıllık lisans öğrenimleri kredileri 130-140 krediye yükseltildi. Yüksek mühendislik öğrenimleri ise mühendislik olarak 4 yıla ve öğrenimleri sırasında alacakları krediler de 130-140 krediye indirildi.

C) Lisans st ğretim:

1- Doktora ğretimi.

Fakültede 3.7.1947'de onanan ve 21.2.1955 'de bazı maddeleri değiştirilen doktora yönetmeliği uyarınca doktora tezi kabul edilen esas ve yardımcı disiplin sınavlarını başaranlara Fen doktorası diploması veriliyordu.

Ancak 1966 doktora yönetmeliği ile doktora öğreniminde önemli değişiklik yapıldı.

Doktora ğrenimi en az 2 yıl süren 60 kredilik bir öğrenim durumuna getirildi. 60 kredinin 10 kredisi doktora konusuyla ilgili derslerden, 8 kredisi seminer ve 42 kredisi de tezdten sağlanmaktadır. Ayrıca 1969'dan başlıyarak doktora yüksek lisansa dayatılarak, doktora başlıyabilmek için önce yüksek lisans öğrenimini bitirme koşulu getirildi.

2- Yüksek Lisans Öğrenimi

1966-67 tarihinde onanan öğrenci yönetmeliğinde yüksek lisans öğrenimi başlangıç tarihi 1969-70 ders yılı olarak öngörülmüştür. En az bir yıllık bir öğrenim olan yüksek lisans öğrenimi, 14 kredisi tezle ilgili dersler, 4 kredisi seminer, 12 kredisi tez olmak üzere 30 kredi idi. Yüksek lisans öğreniminin amacı öğrencilere bir alanda daha derin ve geniş bilgi vererek adayın bir bilim dalında yapılan araştırma ve gelişmelerini izleyecek bir düzeye erdirmek ve böylece ülke kalkınmasında gereksinim duyulan uzman insan gücü yetiştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Yüksek lisans öğreniminin bir diğel amacıda öğrencileri doktora öğrenimine hazırlamak, bunlar arasında gerçek araştırmacı ve bilim adamı olabilecekleri seçmektir.

10.4.1980 tarihinde onanan yeni yüksek lisans yönetmeliğı ile yüksek lisans öğrenimi kredisi 40'a yükseltilmiştir. Bu 40 kredinin ders, seminer ve teze ayrılan oranları her bölümün kendi özelliklerine göre düzenlenmiştir.

D) Öğretim Elemanı Yetiştirilmesi:

a) Fakülteye ve yeni açılan üniversitelere öğretim üyesi yetiştirmek yeni açılan üniversitelerin çoğunda Fen Fakültesi ve Temel Bilimler Fakültesi vardır. Fakülte asistanlarına verilen yüksek lisans ve doktora derslerinden yeni açılan bu kuruluşların asistanları da yararlanmaktadırlar. Bunların yüksek lisans ve doktora tezleri ya Fakültede verilmekte, tamamlattırılmakta veya başlattırılan tezler yeni açılan kurumların laboratuvar, araç ve gereç olanakları yeterli düzeye ulaşınca kendi buralarda yaptırılmakta, tamamlattırılmakta ve izlenmektedir. Gerektiğinde doçentlik tezlerinin hazırlatılmasına da yardım edilmektedir.

b) Tıp, Eczacılık, Dişçilik, Veteriner, Ziraat Fakülteleri ile Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin ilk sınıflarında verilmekte olan Temel Bilimler dersleri için öğretim üyesi yetiştirilmektedir.

c) Eğitim Enstitülerinin Temel Bilimleri dersleri için öğretim elemanı yetiştirmek: Enstitülerin başlıca öğretim elemanları kendi Eğitim Enstitüsü çıkışlıları asistan almak ve zamanla bunları bu kuruluşlara öğretmen atamak biçiminde yürütölüyordu. İki yıllık Eğitim Enstitülerini bitirenler bile bitirdikleri enstitüde öğretmen kalabiliyordu. Uzun yıllar Fen Fakültelerinin ihmal edilmesi nedeni ile bugün bu fakülteleri bitirenlerin ülkedeki liselerinde öğretmen

açığını dolduramadığından Eğitim Enstitülerini bitirenler de liselerde öğretmenlik yapmaktadır. Bu koşullarda Eğitim Enstitüsü öğretmenlerinin iyi yetiştirilmeleri gerekir. Sözüünü ettiğimiz lisans üstü öğretim yapan fakültelerde üniversitelere olduğu gibi, bu enstitülere de öğretim elemanı yetiştirilebilir.

d) Ülkemizde araştırma laboratuvarlarına gereken önem verilmemiştir. Batı ülkelerinde çeşitli dallarda merkez araştırma laboratuvarları yanında her fabrikanın bir araştırma ve geliştirme laboratuvarı vardır. Ülkemizde her fabrikada olmasa bile, her endüstri dalının birleşerek kuracakları birer araştırma laboratuvarları olmalıdır. Örneğin çimento fabrikaları aralarında birleşip bütçelerinden de olsa belli miktarları ayırarak kendi sorunlarının çözülmesi için bir araştırma ve geliştirme laboratuvarı kurmalıdırlar, şeker endüstrisinde olduğu gibi. Eğer bunlar yapılmazsa özellikle zamanla tam olarak gireceğimiz Avrupa Ortak Pazarında ürünlerimiz Avrupa ürünleriyle yarışamaz duruma gelecektir. Bu araştırma laboratuvarlarında çalışacak araştırmacılar da lisans üstü eğitimiyle yetiştirilebilir.

e) Meslek içi eğitim İkinci Dünya Savaşından sonra önemli savaşların çıkmaması bilimsel araştırmaların hızını çok artırmış ve bunun sonucu bilgi birikimi olmuştur. Bu yeni bilgileri mesleğini yürütmekte olan elemanlara aktarmak akşam kursları düzenlemek veya yaz okulları açmak yoluyla yapılabilir. Ayrıca lisans üstü ve doktora öğrencilerine verilmekte olan derslerden bu gibi öğrenciler de yararlanabilirler. Endüstri ve kamu kuruluşları meslek içi eğitim için başvurdukları zaman, çeşitli bilim dallarından öğretim üyeleri ve yardımcıları görevlendirilmektedir.

Fakülte, 1964 yılında öğrenime açılan Fen Lisesinin kuruluşunda öğretim üyelerinden kalabalık her grup halinde, öğrenim programlarının hazırlanmasında, öğretmenlerin yetiştirilmesinde, öğretim ve laboratuvar materyelinin geliştirilmesi ve kitapların hazırlanmasında çok önemli katkılarda bulunmuştur. Çünkü Fen Lisesinin iki önemli amacından biri ülkemizin o kadar yokluğunu duyduğunu temel fen bilimlerini daha orta öğretim çağında ele alarak yetiştirilmelerini sağlamak idi. Yani Fen Fakültesi Fen Lisesini kendisi için önemli bir öğrenci kaynağı sayıyordu. Öğretim üyelerinden S. Okay, B. Yurtsever, S. Süray, C. Şenver ve R. Nasuhoğlu bu çalışmaların tüm liselerimize genişletilmesi ile ilgili olarak lise öğretmenlerini yetiştirmek üzere açılan yaz kurslarında görev almışlardır. Bugün orta öğretimde uygulamaya konulan tüm modern fen ve matematik programlarının kaynağı, yaklaşık 10 yıl boyunca süren bu çalışmalar olmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlerin meslek içi eğitimleri için, başvuru olduğu zaman, Fakülte çeşitli bilim dallarında öğretim üyeleri ve yardımcıları görevlendirilerek öğretmenlerin bilgi yenilemelerine yardımcı olunmaktadır.

f) Lisans üstü öğretimin değerlendirilmesi Fakültede 1966'dan beri lisans üstü eğitim yapılmaktadır. Eğer yeterli bütçe harcamaları sağlanırsa Fakülte yukarıda özetlenen hizmetleri daha yaygınlaştırabilir. Fakülte de Astronomi, Botanik, Jeoloji, Kimya, Matematik ve Zooloji dallarında lisans' Fizik Jeoloji, Kimya dallarında Mühendislik öğretimleri yapılmaktadır. Bu dalların hepsinde Yüksek lisans ve Doktora yaptırılmaktadır.

Yakın zamana kadar üniversite asistanlarına teknikte çalışan meslekdaşlarına oranla daha az ücret ödendiğinden asistan bulmak güç olurdu. Bu sorun çözümlendiğinden son zamanlarda öğrenciler, üniversitelerde çalışmaya isteklidirler, ancak fakülte kadroları yetersizdir.

Fen Fakültesinin yüksek lisans ve doktora dersleri Ankara'da fakülte dışında üniversitemizin Tıp, Eczacılık, Diş Hekimliği, Ziraat Veterinerlik, Devlet Mimarlık Akademisi (ADMMA) asistanları, Selçuk, İnönü, Fırat ve Diyarbakır üniversitesi asistanları ve Ankara'daki bazı araştırma kurumları araştırmacı adayları tarafından izlenmektedir. Sözü edilen bu kuruluşların elemanlarına yüksek lisans ve doktora yaptırılmaktadır.

Lisans üstü öğretimin fakültede uygulanmasıyla nitelik bakımından çok daha üst düzeyde bilim adamı ve araştırmacı yetiştirme sağlandığı gibi, sayıca da çok artış olmuştur. Bugün fakültede öğretim üye sayısı 75'e erişmiştir, doktor asistan sayısı da 75'tir.

Fakültenin, kuruluş yılı olan 1943'den 1981'e kadar, 38 yıl gibi üniversiteler tarihinde kısa bir süre içinde, 233 doktora 135 doçentlik tezi, 1970-1980 arasında 175 yüksek lisans tezi yaptırması, fakültenin Türkiye'de Fen Biliminin ilerlemesi ve yaygınlaşmasını sağlayan bilim adamı ve araştırmacı yetiştirme için gösterdiği çabaların önemli bir bölümünü yansıtmaktadır. Fakülte öğretim üyelerinin görevlendirildikleri öğretim kurumlarında yaptıkları yüksek lisans ve doktoralar bu sayıların dışındadır. Öğretim üyesi yetiştirme alanındaki sağladığı başarı, özellikle lisans üstü eğitimin 1966'dan sonra kurlara bağlanmasıyla, hızlı bir artış göstermiştir. Öyle ki, ODTÜ, Hacettepe ve Ege Üniversitelerine çok sayıda öğretim üyesi gönderildiği halde, öğretim üyesi sayısı düşmediği gibi artış göstermiştir. Böylece son yıl-

larda açılan Diyarbakır, Selçuk, Fırat ve İnönü Üniversiteleri Fen Fakültelerinin öğretimlerinin yürütülmesi ve asistanlarının yetiştirilmesinde en büyük ağırlığı taşıırken, Ankara'da Tıp Ziraat, Veterinerlik, Dış Hekimliği, Eczacılık Fakülteleriyle Harp Okulu ve ADMA'nın öğretimlerine ve öğretim üyesi yetiştirilmesine katkısını sürdürmektedir.

E) Öğrenciler:

Fen Fakültesinde birli bilim lisansını bitiren öğrencilere bilim lisansı diplomasıyla aşağıdaki ünvanlar verilir:

Matematik	Bilim Lisansı için	Matematikçi,
Astronomi	Bilim Lisansı için	Astronom,
Fizik	Bilim Lisansı için	Fizikçi,
Kimya	Bilim Lisansı için	Kimyager,
Jeoloji	Bilim Lisansı için	Jeolog,
Botanik	Bilim Lisansı için	Botanikçi
Zooloji	Bilim Lisansı için	Zoolog.

İkili bilim lisansını bitiren öğrencilerin diplomasına önce anadal, sonra yandal yazılır ve bunlara anadala ilişkin yukarıdaki ünvanlar verilir, ancak ikili lisansı Zooloji-Botanik veya Botanik-Zooloji olanlara Biyolog ünvanı verilir.

Birli öğretmenlik lisansını bitiren öğrencilere öğretmenlik lisansı diploması ile şu ünvanlar verilir:

Matematik	Öğretmenlik Lisansı için	Matematik öğretmeni,
Fizik	Öğretmenlik Lisansı için	Fizik öğretmeni ve
Kimya	Öğretmenlik Lisansı için	Kimya öğretmeni.

İkili öğretmenlik lisansını bitiren öğrencilerin diplomasına önce anadal sonra yandal yazılır ve bunlara anadala ilişkin yukarıdaki öğretmenlik ünvanları verilir; ancak ikili öğretmenlik lisansı Zooloji-Botanik veya Botanik-Zooloji olanlara Biyoloji öğretmeni ünvanı verilir.

Mühendislik lisansını bitiren öğrencilere, Mühendislik diploması ile şu ünvanlar verilir:

Fizik Mühendisliği Lisansı için	Fizik Mühendisi,
Kimya Mühendisliği Lisansı için	Kimya Mühendisi ve
Jeoloji " " "	Jeoloji Mühendisi.

Fakültede kendi öğretim ve bilimsel çalışmaları yanında 1945-46 öğretim yılından başlayarak "Tıp Fakültesi birinci yıl öğrencilerinin F.K.B. (Fizik, Kimya Biyoloji) öğretimi, 1948-49 öğretim yılından başlayarak Ziraat ve Veteriner Fakülteleri birinci yıl öğrencilerinin F.K.T. (Fizik, Kimya, Tabiiye) öğretimi ve 1961-1962 öğretim yılından başlayarak Eczacılık Fakültesi birinci yıl öğrencilerinin F.K.B. öğretimi yapılmıştır.

Ancak zamanla sözü edilen fakültelerin öğrenci sayıları ve Fen Fakültesinin kendi öğrenci sayısının artması, Fen Fakültesi içinde bu öğrencilere yer bulma güçlüğü ve lisans üstü eğitiminin ağırlık kazanmasıyla F.K.B. ve F.K.T. öğretiminin 1967 yılında Fen Fakültesi içinde yapılmasına son verilmiştir.

A.Ü. Fen Fakültesi 1943 ile 1981 öğretim yılları arasında—öğrenci sayıları

<u>Öğretim yılları</u>	<u>Öğrenci mevcudu</u>
1943-44	37
1944-45	78
1945-46	90
1946-47	173
1947-48	165
1948-49	197
1949-50	205
1950-51	209
1951-52	147
1952-53	233
1953-54	202
1954-55	307
1955-56	584
1956-57	749
1957-58	919
1958-59	878
1959-60	1335
1960-61	2025
1961-62	2395
1962-63	1707
1963-64	1919
1964-65	1564
1965-66	1903
1966-67	1720
1967-68	1711
1968-69	1829
1969-70	1771
1970-71	1974
1971-72	1990
1972-73	2066
1973-74	1894

1974-75	1948
1975-76	1884
1976-77	1757
1977-78	2233
1978-79	2501
1979-80	2851
1980-81	2665

1980-1981 öğretim yılında kayıt olan öğrenci sayısı

Matematik	Astronomi	Fizik	Kimya	Jeoloji	Botanik	Zooloji	Toplam
81	22	80	91	56	53	58	441

1980 sonlarına kadar Fen Fakültesinden mezun olan öğrenci sayısı

Bilim lisansları	Yüksek Mühendis	Toplam
2539	3749	6288

F- Fen Fakültesi 1981-1982 ders yılı programının kürsülere göre dağılımı

1- MATEMATİK

a) Yaz yarı yılı

I. LİSANS DERSLERİ

M110A	Matematik Analiz	(4.0.0)
M110B	Matematik Analiz	(4.0.0)
M110U ₁	Matematik Analiz	(0.4.0)
M110U ₂	Matematik Analiz	(0.4.0)
M110U ₃	Matematik Analiz	(0.4.0)
M114A	Lineer Cebir ve Analitik Geometri	(4.0.0)
M114B	Lineer Cebir ve Analitik Geometri	(4.0.0)
M114U ₁	Lineer Cebir ve Analitik Geometri	(0.4.0)
M114U ₂	Lineer Cebir ve Analitik Geometri	(0.4.0)
M114U ₃	Lineer Cebir ve Analitik Geometri	(0.4.0)
M202	Cebir	(2.0.0)
M202U ₁	Cebir	(0.2.0)
M202U ₂	Cebir	(0.2.0)
M206	Analiz	(4.0.0)
M206U ₁	Analiz	(0.4.0)
M206U ₂	Analiz	(0.4.0)
M210	Tatbiki Matematik	(3.0.0)
M210U ₁	Tatbiki Matematik	(0.2.0)
M210U ₂	Tatbiki Matematik	(0.2.0)
M214	Genel Topolojiye Giriş	(2.0.0)
M216	Olasılık ve İstatistik	(3.0.0)
M216U ₁	Olasılık ve İstatistik	(0.2.0)
M216U ₂	Olasılık ve İstatistik	(0.2.0)

M224	Geometri	(2.0.0)
M224U ₁	Geometri	(0.2.0)
M224U ₂	Geometri	(0.2.0)
M302	Modern Cebir	(3.0.0)
M302U	Modern Cebir	(0.2.0)
M304	Diferensiyel Denklemler	(3.0.0)
M304U ₁	Diferensiyel Denklemler	(0.2.0)
M304U ₂	Diferensiyel Denklemler	(0.2.0)
M306	Fonksiyonlar Teorisi	(3.0.0)
M306U	Fonksiyonlar Teorisi	(0.2.0)
M308	Topoloji	(3.0.0)
M308U	Topoloji	(0.2.0)
M310	Lineer Uzaylar	(2.0.0)
M310U	Lineer Uzaylar	(0.2.0)
M312	Matematik İstatistik	(2.0.0)
M312U	Matematik İstatistik	(0.2.0)
M402	Diferensiyel Geometri	(3.0.0)
M402U	Diferensiyel Geometri	(0.2.0)
M404	Ölçü ve İntegrasyon Teorisi	(2.0.0)
M406	Fonksiyonlar Analiz	(4.0.0)
M408	Projektif Geometri	(2.0.0)
M408U	Projektif Geometri	(0.2.0)
M412	Kısmi Türevli Denklemler	(3.0.0)
M412U	Kısmi Türevli Denklemler	(0.2.0)

2. LİSANS ÜSTÜ DERSLER

M502	Yüksek Projektif Geometri	(2.0.0)
M630	Lineer Modeller	(3.0.0)
M540	Çok Kompleks Değişkenli Fonksiyonlar	(3.0.0)
M544	Optimal Kontrol Teorisi	(2.0.0)
M550	Dinamik Sistemler	(3.0.0)
M568	Diferensiyel Denklemler Kuramı II	(4.0.0)
M570	Topolojik Vektör Uzaylar	(3.0.0)
M604	İraksak Seriler Teorisi	(2.0.0)
M608	Yüksek Geometri	(4.0.0)
M530	Varyans ve Kovaryans Analiz	(3.0.0)
M634	Düzensel Dalgalar ve Küresel Ortalamalar	(2.0.0)
M642	Cech Kohomoloji Teorisi	(2.0.0)
M648	Cech Kohomoloji Teorisi	(3.0.0)
M660	Diferensiyel Denklemlerde Kararlılık Kuramı	(3.0.0)

3. BÖLÜM DIŞI DERSLER

M102A	Genel Matematik (Ast. Bölümü)	(4.0.0)
M102B	Genel Matematik (Fizik Bölümü)	(4.0.0)
M102C	Genel Matematik (Jeoloji Bölümü)	(4.0.0)
M1020	Genel Matematik (Kimya Bölümü)	(4.0.0)
M102U ₁	Genel Matematik (Ast. Bölümü)	(0.4.0)
M102U ₂	Genel Matematik Fizik Bölümü	(0.4.0)
M102U ₃	Genel Matematik (Fizik Bölümü)	(0.4.0)

M102U ₄	Genel Matematik (Jeoloji Bölümü)	(0.4.0)
M102U ₅	Genel Matematik (Kimya Bölümü)	(0.4.0)
M.102U ₆	Genel Matematik (Kimya Bölümü)	(0.4.0)
M122	Biyologlar için Matematik	(2.0.0)
M122U ₁	Biyologlar için Matematik	(0.2.0)
M122U ₂	Biyologlar için Matematik	(0.2.0)
M122U ₃	Biyologlar için Matematik	(0.2.0)

b- Kış yarı yılı

1. LİSANS DERSLERİ

Kod No	Dersin Adı:	D.U.L	Kredisi
M.109	Matematik Analiz	(4.4.0)	6
M.113	Lincer Cebir ve Analitik Geometri	(4.4.0)	6
M.201	Cebir	(2.2.0)	3
M.205	Matematik Analiz	(4.3.0)	5.5
M.207	Sayılar Teorisi	(2.1.0)	2.5
M.209	Tatbiki Matematik	(3.2.0)	4
M.213	Genel Topolojiye Giriş	(2.0.0)	2
M.215	Olasılık ve İstatistik	(3.2.0)	4
M.223	Geometri	(2.2.0)	3
M.301	Modern Cebir	(3.2.0)	4
M.303	Diferensiyel Denklemler	(3.2.0)	4
M.305	Fonksiyonlar Teorisi	(3.2.0)	4
M.307	Topoloji	(3.2.0)	4
M.309	Lincer Uzaylar	(2.2.0)	3
M.311	Matematik İstatistik	(2.2.0)	3
M.401	Diferensiyel Geometri	(3.0.0)	4
M.403	Ölçü ve İntegrasyon Teo.	(2.0.0)	2
M.405	Fonksiyonel Analiz	(4.0.0)	4
M.407	Projektif Geometri	(2.2.0)	3
M.411	Kısmi Türevli Denklemler	(3.2.0)	4
M.415	İraksak Serilere Giriş	(2.1.0)	2.5

2. LİSANS ÜSTÜ DERSLERİ

M.501	Yüksek Projektif Geometri	(2.0.0)	2
M.529	İstatistiksel Uygulamalı Matris Kuramı	(3.0.0)	3
M.539	Çok Kompleks Değişkenli Fonksiyonlar	(3.0.0)	3
M.543	Optimal Kontrol Teori	(2.0.0)	2
M.549	Dinamik Sistemler	(3.0.0)	3
M.569	Topolojik Vektör Uzaylar	(3.0.0)	3
M.603	İraksak Seriler Teorisi	(2.0.0)	2
M.607	Yüksek Geometri	(4.0.0)	4
M.631	Çok Değişkenli İstatistiksel Analiz	(2.0.0)	2
M.633	Düzlemsel Dalgalar ve Küresel Ortalamalar	(2.0.0)	2
M.641	Yüksek Analiz	(2.0.0)	2

M.643	Yumuşak Kohomoloji Teorisi	(3.0.0)	3
M.657	Projektif Geometride Özel Konular	(3.0.0)	3

3. BÖLÜM DIŞI DERSLER

M.101	Genel Matematik (Fizik + Kimya)	(4.4.0)	6
M.101	Genel Matematik (Jeoloji – Astronomi)	(4.4.0)	6
M.319	Kimya Mühendisliği İçin Diferensiyel Denk.	(3.2.0)	4

II. YAZ YARIYILINDA OKUTULACAK DERSLER 1. LİSANS DERSLERİ

M.110	Matematik Analiz	(4.4.0)	6
M.114	Lineer Cebir ve Analitik Geometri	(4.4.0)	6
M.202	Cebir	(2.2.0)	3
M.206	Matematik Analiz	(4.3.0)	5.5
M.208	Sayılar Teorisi	(2.1.0)	2.5
M.210	Tatbiki Matematik	(3.2.0)	4
M.214	Genel Topolojiye Giriş	(2.0.0)	2
M.216	Olasılık ve İstatistik	(3.2.0)	4
M.224	Geometri	(2.2.0)	3
M.302	Modern Cebir	(3.2.0)	4
M.304	Diferensiyel Denklemler	(3.2.0)	4
M.306	Fonksiyonlar Teorisi	(3.2.0)	4
M.308	Topoloji	(3.2.0)	4
M.310	Lineer Uzaylar	(2.2.0)	3
M.312	Matematik İstatistik	(2.2.0)	3
M.402	Diferensiyel Geometri	(3.2.0)	4
M.404	Ölçü ve İntegrasyon Teorisi	(2.0.0)	2
M.406	Fonksiyonel Analiz	(4.0.0)	4
M.408	Projektif Geometri	(2.2.0)	3
M.412	Kısmi Türevli Denklemler	(3.2.0)	4
M.416	İraksak Serilere Giriş	(2.1.0)	2.5

2. LİSANS ÜSTÜ DERSLERİ

M.502	Yüksək Projektif Geometri	(2.0.0)	2
M.630	Lineer Modeller	(3.0.0)	3
M.540	Çok Kompleks Değişkenli Fonksiyonlar	(3.0.0)	3
M.544	Optimal Kontrol Teori	(2.0.0)	2
M.550	Dinamik Sistemler	(3.0.0)	3
M.568	Diferensiyel Denklemler Kuramı II	(4.0.0)	4
M.570	Topolojik Vektör Uzaylar	(3.0.0)	3
M.604	İraksak Seriler Teorisi	(2.0.0)	2
M.608	Yüksək Geometri	(4.0.0)	4
M.530	Varyans ve Kovaryans Analizi	(3.0.0)	3
M.634	Düzensel Dalgalar ve Küresel Ortalamalar	(2.0.0)	2
M.642	Yüksək Analiz	(2.0.0)	2
M.648	Cech Kohomoloji Teorisi	(3.0.0)	3
M.660	Diferensiyel Denklemlerde Kararlılık Kuramı	(3.0.0)	3

3. BÖLÜM DIŞI DERSLER

M.102	Genel Matematik (Fizik + Kimya)	(4.4.0)	6
M.102	Genel Matematik (Jeoloji + Astronomi)	(4.4.0)	6
M.122	Biyologlar İçin Matematik	(2.2.0)	3

2- Fizik (kış ve yaz yarı yılları)

TEK KODLU ZORUNLU DERSLER (Kış Sömestresi)

Dersin Adı	Saat-Kredi
F.105	Mekanîğe Giriş (6-0-0)6
F.155	Fizik Lâb. I (0-0-6)2
F.201	Elektrik ve Magnetizma (6-6-0)6
F.251	Fizik Lâb. III (0-0-6)2
F.205	Devre Analizi (4-0-0)4
F.255	Devre Analizi Lab. (0-0-3)1
F.301	Kuantum Fiziği (6-0-0)6
F.351	Fizik Lab. V. (0-0-6)2
F.307	Elektronik I (4-0-0)4
F.357	Elektronik Lab. I (0.0.6)2
F.313	Fizik İçin Matematik (4.2.0)5
F.401	Teorik Mekanik (4.2.0)5
F.409	Elektromagnetik Teori (4.2.0)5
F.325	Teknik Resim (2.2.0)3
F.421	Kuantum Mekanîği (4.2.0)5

TEK KODLU SEÇİMLİK DERSLER (Kış Sömestresi)

Dersin Adı	Saat-Kredi
F.413	Reaktör Fiziği (4.2.0)5

LİSANS ÜSTÜ ÖĞRETİM ZORUNLU DERSLER (Kış Sömestresi)

Dersin Adı	Saat-Kredi
F.511	İstatistik Mekanik (2.3.0)3.5
F.521	Kuantum Mekanîği (2.3.0)3.5

FİZİK DIŞI DALLAR

Dersin Adı	Saat-Kredi
F.101	Denel Fizik (Matematik) (4.2.0)5
F.101	Denel Fizik (Kimya) (4.2.0)5
F.101	Denel Fizik (Jeoloji) (4.2.0)5
F.151	Denel Fizik Lab. (0.0.3)1

ÇİFT KODLU ZORUNLU DERSLER (Yaz Sömestresi)

Dersin Adı	Saat-Kredi
F.106 Mekanik	(6.0.0)6
F.156 Fizik Lab. II	(0.0.6)2
F.202 Dalgalar	(6.0.0)6
F.252 Fizik Lab. IV	(0.0.6)2
F.206 Teknik Elektrik	(4.0.0)4
F.256 Teknik Elektrik Lab.	(0.0.3)1
F.302 İstatistik Fizik	(6.0.0)6
F.352 Fizik Lab. VI	(0.0.6)2
F.308 Elektronik II	(4.0.0)4
F.358 Elektronik Lab. II	(0.0.6)2
F.314 Fizik için Matematik	(4.2.0)5
F.326 Makina Elemanları	(2.2.0)3

ÇİFT KODLU SEÇİMLİK DERSLER (Yaz Sömestresi)

Dersin Adı	Saat-Kredi
F.304 Atom ve Çekirdek Fiziği	(4.2.0)5
F.406 Katıhal Fiziği	(4.2.0)5
F.422 Kumtum Mekanığı II	(4.2.0)5

LİSANS ÜSTÜ ÖĞRETİM ZORUNLU DERSLER (Yaz Sömestresi)

Dersin Adı	Saat-Kredi
F.518 Elektrodinamik	(2.3.0)3.5
F.522 Kuantum Mekanığı	(2.3.0)3.5

FİZİK DIŞI DALLAR

Dersin Adı	Saat-Kredi
F.102 Denel Fizik (Matematik)	(4.2.0)5
F.102 Denel Fizik (Kimya)	(4.2.0)5
F.102 Denel Fizik (Jeoloji)	(4.2.0)5
F.108 Denel Fizik (Zoooloji-Botanik)	(4.2.0)5
F.152 Denel Fizik Lab.	(0.0.3)1
F.158 Denel Fizik Lab. (Zoo-Bot.)	(0.0.3)1

3. KİMYA**a- Kış yarı yılı**

Dersin Kodu ve Adı	Ders. Uyg. Lab. Kredisi
K.101 Denel Kimya (Zoooloji)	4 1 0 4.5
K.101 Denel Kimya Botanik	4 1 0 4.5
K.105 Analitik Kimyaya Giriş	2 0 0 2

Dersin Kodu ve Adı Ders. Uyg. Lab. Kredi

K.107	Temel Kimya (Kimya)	4	2	0	5
K.107	Temel Kimya (Jeoloji)	4	2	0	5
K.109	Teknik Resim	0	4	0	2
K.119	Temel Kimya (Fizik Lis)	4	2	0	5
K.119	Temel Kimya (Fizik Müh.)	4	2	0	5
K.155	Analitik Kimyaya Giriş Lab.	0	0	3	1
K.201	Analitik Kimya	3	0	0	3
K.205	Anorganik Kimya	4	0	0	4
K.207	Fizikokimya	4	2	0	5
K.217	Fizikokimya (Jeoloji)	4	1	0	4.5
K.219	Makina Bilgisi	2	2	0	
K.251	Analitik Kimya Lab.	0	0	9	3
K.267	Fizikokimya Lab.	0	0	3	10
K.305	Organik Kimya Lab.	0	0	15	5
K.311	Elektrokimya	2	1	0	2.5
K.315	Organik Kaltitatif Analiz	3	0	0	3
K.317	Teknik Elektrik	3	0	0	3
K.317	Organik Kimya II	2	0	0	2
M.319	Kim. Müh. için Diferensiyel Denk.	3	2	0	3.5
K.321	Analitik Kimya	2	1	0	2.5
K.331	Akışkanlar Mekanikliği	2	1	0	2.5
K.341	Stokiyometri	4	2	0	5
K.351	Organik Kimya Lab.	0	0	3	1
K.355	Fizikokimya Lab.	0	0	12	4
K.381	Akışkanlar Mekanikliği Lab (Temel işlem. Lab.)	0	0	3	1
K.363	Organik Kimya Lab.	0	0	9	3
K.371	Analitik Kimya Lab.	0	0	9	3
K.411	Biyokimya I	2	0	0	2
K.413	Malzeme Bilgisi	2	0	0	2
K.417	Kimya Tarihi	2	0	0	2
K.419	Besin Kimyası	2	0	0	2
K.421	Anorganik Kimya Tekno.	3	0	0	3
K.425	Plastik Kimyası	2	0	0	2
K.431	Kütle Aktarımı I (Temel İşlemler)	3	1	0	3.5
K.433	Reaktör Tasarımı I	3	1	0	3.5
K.435	Hukuk Bilgisi	2	0	0	2
K.437	Ekonomi	2	0	0	2
K.443	Enstrümental Analiz	4	0	0	4
K.469	Besin Kimyası Lab.	0	0	6	2
K.481	Temel İş. Lab.	0	0	6	2

Lisans Üstü Dersler

K.511	Adsorpsiyon Kataliz	2	0	0	2
K.531	Kim. Müh. Matematikliği	3	0	0	3
K.533	Kim. Müh. Mat. Modelleme	3	0	0	3
K.535	Taşıyım Olayları	3	0	0	3
K.539	Proses Kont. ve Din.	3	1	0	3.5
K.573	İleri Org. Kim. Tek.	1	0	3	2

K.575	Alisiklik Bileşik.	2	0	0	2
K.601	Analitik Kimyada Özel Kon.	2	0	0	2
K.603	Organik Kimyada Özel Kon.	2	0	0	2
K.607	Elektrokimyada Özel Kon.	2	0	0	2
K.617	Polimer Kimyası	2	0	0	2
K.619	Korozyon I	2	0	0	2
K.621	Elek. Kim. Çöz. Termodinamiği I	2	0	0	2
K.623	Katyonik Folimerizasyon	2	0	0	2
K.633	Elektro. Kim. Kinetik	2	0	0	2
K.641	Yapay İplik Kim.	2	0	0	2
K.643	Kuantum Kim. I	3	1	0	3.5
K.661	Endüs. Alet. Teknolojisi	2	0	0	2

b- Yaz yarı yılı

K.102	Denel Kimya (Zooloji)	4	0	0	4
K.102	Denel Kimya (Botanik)	4	0	0	4
K.108	Temel Kimya (Kimya)	4	2	0	5
K.108	Temel Kimya (Jeoloji)	4	2	0	5
K.156	Analitik Kimyaya Giriş Lab.	0	0	3	1
K.110	Kimyacılar için Matematik	2	2	0	3
K.202	Analitik Kimya	3	0	0	3
K.208	Fizikokimya	4	2	0	5
K.212	Organik Kimya I	4	0	0	4
K.252	Analitik Kimya Lab.	0	0	9	3
K.304	Organik Kimya Lab.	0	0	15	5
K.312	Metallurji	3	0	0	3
K.318	Organik Reaksiyonları	4	0	0	4
K.328	Kimyasal Kinetik	2	1	0	2.5
K.326	Kimyasal Termodinamik	2	1	0	2.5
K.332	Isı Aktarımı (İletimi)	2	1	0	2.5
K.342	Sınai Stokiyometri	4	2	0	5
K.352	Fizikokimya Lab.	0	0	9	3
K.358	Fizikokimya Lab.	0	0	9	3
K.368	Organik Kimya Lab.	0	0	12	4
K.382	Isı Aktarımı Lab. (Temel İşlemler Lab.)	0	0	3	1
K.414	Kolloit Kimya	2	0	0	2
K.418	Kimya Müh. Termodinamiği	2	1	0	2.5
K.438	Toprak Kimyası	2	0	0	2
K.420	Aromatik Bileşikler	3	0	0	3
K.422	Organik Kim. Teknolojisi	3	0	0	3
K.426	Besin Teknolojisi	2	0	0	2
K.430	Atom ve Çekirdek Kimyası	3	0	0	3
K.432	Kütle Aktarımı (Temel İş.)	3	1	0	3.5
K.434	Proses Kontrol	2	1	0	2.5
K.436	Hukuk Bilgisi	2	0	0	1
K.442	Proje	2	2	0	3
K.444	Reaktör Tasarımı II	2	0	0	2

Dersin Kodu ve Adı:

Ders. Uyg. Lab. Kredi

K.454	Sinai Kimya Lab.	0	0	6	2
K.460	Enstrüment. Anal. Lab.	0	0	3	1
K.482	Temel İşlemler Lab.	0	0	6	2
K.492	Biyokimya II	2	0	0	2
K.522	Endüstriyel Teksikoloji	2	0	0	2
K.534	Biyokimya Mühendisliği	3	0	0	3
K.536	Kömür	3	0	0	3
K.538	Yüzey Kimyası	2	0	0	2
K.540	Endüstriyel Alet. Tekn.	2	0	0	2
K.568	Org. Kim. Sipek. Yön (Kış Sö.)	4	0	0	4
K.572	Kimyacılar için Elektronik	2	0	0	2
K.574	Doğal Ürünler Kimyası	2	0	0	2
K.576	Heterosiklik Bileşik.	2	0	0	2
K.578	Çevre Kimyası	3	0	0	3
K.602	Analitik Kim. Özel Konular	2	0	0	2
K.604	Organik Kimyada Öz. Konular	2	0	0	2
K.606	Koordinasyon Kimyası	2	0	0	2
K.608	Elek. Özel Konular	2	0	0	2
K.610	Polimer Kimyası	2	0	0	2
K.616	Elek. Çözel. Termo II	2	0	0	2
K.618	Korozyon II	2	0	0	2
K.620	Korozyon III	2	0	0	2
K.632	Çevre Kim.	2	0	0	2
K.634	Elek. Kim. Kinetik	2	0	0	2
K.640	Elek. Kim. Özel Konular	3	0	0	3
K.644	Kuantum Kimyası II	3	1	0	3.5
K.652	Korozyon Lab.	0	0	3	1
K.672	Pestisitler	2	0	0	2

4- ASTRONOMİ

a) Kış yarı yılı

Ders Kodu Adı	Ders-Uyg. Lab.
A-105	Mekanîğe Giriş
A-201	Genel Astoroni
A-301	Küresel Astronomi
A-303	Gök Mekanîği
A-315	Genel Programlama 1
A-315	Genel Programlama I
A-401	Astronomik Aletler
A-403	Radyo Astronomi
A-407	Güneş Fiziği
A-411	Astronomide Özel Konular

b- Yaz yarı yılı

A-202	Genel Astroni
A-302	Astrofizik I

A-304	Gezegenler Teorisi	4-0-0
A-306	İstatistik Astronomi	4-0-0
A-316	Genel Programlama II	2-1-0
A-316	Genel Programlama II	2-1-0
A-402	Ay ve Güneş Tutulması	2-0-0
A-404	Pratik Astrofizik	2-1-0
A-406	Astrofizik II	4-0-0
A-452	Gözlemler	0-0-6

5- JEOLÖJİ (kış ve yaz yarı yılları)

		Ders	Uyg.	Lab.	Kredi
J.101	Genel Jeoloji	2	0	0	2
J.151	Genel Jeoloji Lab.	0	0	3	1
J.102	Genel Jeoloji	2	0	0	2
J.152	Genel Jeoloji	2	0	0	2
J.152	Genel Jeoloji Lab.	0	0	3	1

2. SINIF KIŞ YARIYILI

J.203	Mineraloji	2	0	0	2
J.253	Mineraloji Lab.	0	0	3	1
J.205	Makropaleontoloji	2	0	0	2
J.255	Makropaleontoloji Lab.	0	0	3	1
J.207	Ölçme Bilgisi	1	0	0	1
J.257	" " Lab.	0	0	3	1
J.259	Teknik Resim	0	0	3	1
J.233	Sedimentoloji	3	0	0	3
J.263	Sedimentoloji Lab.	0	0	3	1
J.235	Yapısal Jeoloji	2	2	0	3

2. SINIF YAZ YARIYILI

J.204	Mineraloji	2	0	0	2
J.254	" " Lab.	0	0	3	1
J.206	Mikropaleontoloji	2	0	0	2
J.256	" " " "	0	0	3	1
J.208	Ölçme Bilgisi	1	0	0	1
J.258	" " " " Lab.	0	0	0	1
J.260	Teknik Resim	0	0	3	1
J.240	Genel Jeofizik	1	2	0	2
J.212	Optik Mineraloji	2	0	0	2
J.262	" " " " Lab.	0	0	3	1
J.236	Yapısal Jeoloji	2	2	0	3

3. SINIF KIŞ YARIYILI

J.301	Stratigrafi Prensipleri	3	0	0	3
J.351	" " " " Lab.	0	0	3	1
J.303	Petrografi	2	0	0	2
J.353	" " " " Lab.	0	0	3	1

J.321	Tatbiki Jeofizik	1	2	0	2
J.305	Jeomorfoloji	2	0	0	2
J.355	" Lab.	0	0	1.5	0.5
J.315	Jeostatistik	2	0	0	2

3. SINIF YAZ YARIYILI

J.302	Historikjeoloji	2	0	0	2
J.304	Pertografi	2	0	0	2
J.354	" Lab.	0	0	3	1
J.322	Tatbiki Jeofizik	1	2	0	2
J.306	Fotojeoloji	1	0	0	1
J.360	" Lab.	0	0	3	1
J.308	Jeokimya	1	0	1	1.5
J.334	Sed. Kay. Petr.	1	0	0	1
J.356	Sed. Kay. Petr. Lab.	0	0	3	1
J.310	İleri Tektonik	3	0	0	3
J.340	Sondaj Tekniği	1	2	0	2

4. SINIF KIŞ YARIYILI

J.401	Meslek Hukuku	1	0	0	1
J.431	Saha Jeolojisi	2	0	0	2
J.433	Ekonomik Jeoloji	2	0	0	2
J.453	Ekonomik Jeoloji Lab.	0	0	3	1
J.415	Hidrojeoloji	1	0	0	1
J.455	Hidrojeoloji Lab.	0	0	3	1
J.417	Mühendislik Jeolojisi	1	2	0	2
J.441	Maden İşletmeciliğine Giriş	1	1	0	1.5
J.435	Petrol Jeolojisi	2	0	0	2
J.443	Zemin Mekaniği	1	0	0	1
J.463	Zemin Mekaniği Lab.	0	0	3	1
J.403	Türkiye Jeolojisi	3	0	0	3
J.405	Historik Jeoloji	2	0	0	2

4. SINIF YAZ YARIYILI

J.432	Saha Jeolojisi	0	8	0	4
J.434	Ekonomik Jeolojisi	2	0	0	2
J.454	Ekonomik Jeolojisi Lab.	0	0	3	1
J.416	Hidrojeoloji	1	0	0	1
J.456	Hidrojeoloji Lab.	0	0	3	1
J.418	Mühendislik Jeolojisi	1	2	0	2
J.436	Petrol Jeolojisi	2	0	0	2
J.444	Zemin Mekaniği	1	0	0	1
J.464	Zemin Mekaniği Lab.	0	0	3	1
J.442	Cevher Zenginleştirme	1	0	0	1

YÜKSEK LİSANS SEÇİMLİK DERSLER

J.521	Jeotermal Enerji	2	0	0	2
J.522	Jeotermal Enerji	2	0	0	2

J.540	Ends. Hanı. Yatakları	3	0	0	3
J.534	Kömür Jeolojisi	3	0	0	3
J.539	Türkiye Maden Yatakları	2	0	0	2
J.514	Yararlanma Fizibilite	2	0	0	2
J.541	Kuyu Logları	2	0	0	2
J.634	Jeokronoloji	2	0	0	2
J.636	Petrol Jeo. Özel Konular	2	0	0	2

Jeoloji dalında okutulacak yüksek lisans ve doktora dersleri:

J.501	Mikrofitopaleontoloji	1	1	3	2
J.503	" II	1	0	3	2
J.502	" II	1	0	3	2
J.505	Türkiye jeolosi II	2	0	0	2
J.504	Jeotektonik	3	0	0	3
J.506	Kuvaterner jeolojisi ve jeomorfolojisi	2	0	0	2
J.507	Stratigrafi prensipleri II	2	3	0	3.5
J.509	makropaleopaleontolojide özel konular II	2	3	0	3
J.511	Yapısal jeolojide özel konular	2	2	0	3
J.508	Numune alma ve foil tayin metodları (makro)	1	0	3	2
J.513	" " " "	1	0	3	2
J.510	Palcoekoloji	2	0	0	2
J.512	Biostratigrafi metodları I	2	0	0	2
J.515	" " II	2	0	0	2
J.514	Jeolojik harita alımı	0	6	0	3
J.601	Makropaleontoloji	1	0	3	2
J.602	Türkiye Jeolojisi II	2	0	0	2
J.603	Türkiye karakteristik makropaunası	2	0	0	2
J.604	Türkiye karakteristik florası	2	0	0	2
J.605	Yer bilimlerinde modern metod	2	0	0	2
J.606	yer bilimlerinden modern metod	2	0	0	2
J.607	historik jeolojide özel konular (paleozoik)	2	0	0	2
J.608	" " " (Mezozoik)	2	0	0	2
J.609	" " " (Paleojen)	2	0	0	2
J.610	" " " (Neojen)	2	0	0	2
J.611	Makropaleontolojide özel konular	2	0	3	3
J.612	" " " "	1	0	3	2
J.613	" " " "	1	0	3	2
J.614	Sedimantolojide özel konular	2	0	3	3
J.615	Sedimantolojide özel araştırma metodları	0	0	3	1
J.616	Mikrotektonik	2	0	3	3
J.617	İleri tektonik II	2	0	3	3
J.618	Sedimanter ortamlar	2	0	0	2
J.620	Jeostatistik II	1	0	3	2

6- BOTANİK

1. ANADAL BODATİN ÖĞRENCİLERİ İÇİN

A Zorunlu Dersler		Ders, Uyg. Lab. Kredi			
B.104	Genel Botanik	2	0	0	2
B.154	" " Lab.	0	0	1.5	0.5

B.106	Genel Botanik	2	0	0	2
B.156	" " Lab.	0	0	1.5	0.5
B.201	Bitki Hücresi	4	0	0	4
B.251	" " Lab.	0	0	3	1
B.202	Bitki Morfolojisi	3	0	0	3
B.252	" " Lab.	0	0	6	2
B.203	Tohumuz Bitkiler	3	0	0	3
B.253	" " Lab.	0	0	3	1
B.204	Borulu Tohumuz Bitkiler	1	0	0	1
B.254	" " Lab.	0	0	3	1
B.206	Tohumlu Bitkiler	3	0	0	3
B.256	" " Lab.	0	0	3	1
B.301	Bitki Fizyolojisi I	3	0	0	3
B.351	" " Lab.	0	0	3	1
B.302	Bitki Fizyolojisi II	3	0	0	3
B.352	" " Lab.	0	0	3	1
B.304	Bitki Biyokimyası	3	0	0	
B.313	Bitki Coğrafyası	2	0	0	2
B.401	Bitki Ekolojisi	3	0	0	3
B.451	" " Lab.	0	0	3	1
B.404	Türkiye Vejetasyonu	2	0	0	2
B.409	Vejetasyon Bilimi	3	0	0	3
B.459	" " Lab.	0	0	3	1

SEÇİMLİ DERSLER

		Der.	Uyg.	Lab.	Kredisi
B.305	Mikroteknik	1	0	0	1
B.355	" Lab.	0	0	6	2
B.306	Bitki Embriyolojisi	2	0	0	2
B.307	Toprak Bilimine Giriş	3	0	0	3
B.308	Genel Toprak Bilimi	2	0		
B.358	" " Lab.	0	0	3	1
B.310	Genel İklim Bilgisi	2	0	0	2
B.311	Genel Bakterioloji	2	0	0	2
B.312	Ekonomik Bitkiler	2	0	0	2
B.405	Büyüme ve Gelişme Fiz.	2	0	0	2
B.455	" " " " Lab.	0	0	3	1
B.406	Mikoloji	2	0	0	2
B.456	" Lab.	0	0	3	1
B.408	Tatlı su Alg Ekolojisi	2	0	0	2
B.458	" " " " Lab.	0	0	3	1
B.403	Jeolojik Devirlerde Bitki dün.	2	0	0	2
B.410	Bitki Ürün Fizyolojisi	2	0	0	2
B.460	" " " " Lab.	0	0	3	1
B.411	Taxonomide Sınıflandırma Metot.	2	0	0	2
B.413	Biyokimyasal Teknikler	2	0	0	2
B.416	Stress Fizyolojisi	2	0	0	2
B.454	Arazi Uygulama	0	6	0	4

2. İKİLİ BİLİM LİSANSI YAN DAL BOTANİK ÖĞRENCİLERİ İÇİN

A. ZORUNLU DERSLER

B.202	Bitki Morfolojisi	3	0	0	3
B.203	Tohumsuz Bitkiler	3	0	0	3
B.204	Borulu Tohumsuz Bitkiler	1	0	0	1
B.206	Tohumlu Bitkiler	3	0	0	3
B.301	Bitki Fizyolojisi I	3	0	0	3
B.302	" " II	3	0	0	3
B.313	Bitki Coğrafyası	2	0	0	2
B.401	Bitki Ekolojisi	3	0	0	3
B.404	Türkiye Vegetasyonu	2	0	0	2
B.409	Vejetasyon Bilim	3	0		

B. SEÇİMLİK DERSLER

B.306	Bitki Embriyolojisi	2	0	0	2
B.307	Genel Toprak Bil. Giriş	3	0	0	3
B.308	Genel Toprak Bilimi	2	0	0	2
B.310	Genel İklim Bilgisi	2	0	0	2
B.312	Ekonomik Bitkiler	2	0	0	2
B.406	Mikoloji	2	0	0	2
B.408	Tatlı su Alg Ekolojisi	2	0	0	2
B.403	Jeolojik Devirlerde Bitki Dün.	2	0	0	2
B.413	Biyokimyasal Teknikler	2	0	0	2

YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA DERSLERİ

B.501	Bitki Fizyolojisi III	3	0	0	3
B.551	" " " Lab.	0	0		
B.503	Vejetasyon Sınıf. Metodları	3	2	0	4
B.505	Hücre Ultrastrüktürü	2	2	0	3
B.507	K.M. Preperasyon Tek.	2	2	0	3
B.509	Taxonominin prensipleri	2	0	0	2
B.510	Bitki Biyokimyası II	3	0	0	3
B.514	Mik. Şekil çizme ve Fotograf çekme teknikleri	0	2	0	1
B.515	Borulu Tohumsuz Bitkiler II	2	0	0	2
B.516	Tohumsuz Bitkiler II	2	0	0	2
B.518	Tohumlu Bitkiler II	2	0	0	2
B.504	Botanik Arazi Uygulaması	0	6 gün	0	4
B.601	Bitkilerde Evolüsyon	2	0	0	2
B.602	Biyoklimatoloji	2	2	0	3
B.604	Bitkilerde Enzim Olayları	2	0	0	2
B.613	Karşılaştırmalı Morfoloji	3	0	0	3
B.663	" " " Lab.	0	0	6	1
B.617	Türkiyede Vegetasyon Serileri I	3	0	0	3
B.620	" " " II	3	0	0	3

7- ZOOLOJİ

1981-1982 SİSTEMATİK ZOOLOJİ

İkili Bilim Lisansı Anadal Zooloji

A- ZORUNLU DERSLER

Dersin Kodu ve Adı:	Ders Uyg. Lâb.	Kredi
Z.201 Omurgasızlar I	3.0.0	3
Z.251 Omurgasızlar I Lâb.	0.0.3	1
Z.205 Sistematğin Esasları	1.0.0	1
Z.205 Sistematğin Esasları	1.0.0	1
Z.206 Omurgasızlar II	3.0.0	3
Z.256 Omurgasızlar II Lâb.	0.0.3	1
Z.302 Omurgalı I	2.0.0	2
Z.352 Omurgalı I Lâb.	0.0.3	1
Z.401 Omurgalı II	3.0.0	3
Z.451 Omurgalı II Lâb.	0.0.3	1
Z.403 Hayvan Coğrafyası	1.0.0	1
Z.405 Evolusyon (Evrım)	2.0.0	2
Z.412 Yaban Hayatı	2.0.0	2
Z.404 Hayvan Ekolojisi	3.0.0	3
Z.454 Hayvan Ekolojisi Lâb.	0.0.3	1

B- SEÇİMLİK DERSLER

Z.306 Entomoloji	2.0.0	2
Z.356 Entomoloji Laboratuvarı	0.0.3	1
Z.313 Zararlı Omurgasızlar (Arthr. hariç)	2.0.0	2
Z.363 Zararlı Omurgasızlar (Arthr. hariç) Lâb.	0.0.3	1
Z.406 Taksidermi	1.0.0	1
Z.456 Taksidermi Laboratuvarı	0.0.3	1
Z.468 Omurgasızların Toplanması ve hazır. Laborat.	0.0.3	1
Z.409 Populasyon Dinamiği	1.0.0	1
Z.418 Türkiye Mammalia Faunası	0.2.0	2
Z.468 Türkiye Mammalia Faunası Lâb.	0.0.3	1

İKİLİ BİLİM LİSANSI-YANDAL ZOOLOJİ

A- ZORUNLU DERSLER

Z.201 Omurgasızlar I	3.0.0	13
Z.251 Omurgasızlar I Lâb.	0.0.3	1
Z.205 Sistematğin Esasları	1.0.0	1
Z.412 Yaban Hayatı	2.0.0	2
Z.403 Hayvan Coğrafyası	1.0.0	1
Z.405 Evolusyon (Evrım)	2.0.0	2
Z.206 Omurgasızlar II	3.0.0	3
Z.256 Omurgasızlar II. Lâb.	0.0.3	1

B- SEÇİMLİK DERSLER

Z.302	Omurgalı I	2.0.0	2
Z.352	Omurgalı I Laboratuvarı	0.0.3	1
Z.401	Omurgalı II	3.0.0	3
Z.451	Omurgalı III Lâb.	0.0.3	1

YÜKSEK LİSANS

Z.505	Bilimsel Yayınlarda Temel İlkeler	2.0.0	2
Z.506	İleri Evrim	2.0.0	2
Z.507	İleri Zoocoğrafya	2.0.0	2
Z.509	Bilimsel Fotoğraf Tekniği	1.0.0	1
Z.559	Bilimsel Fotoğraf Tekniği Lâb.	0.0.6	2
Z.602	Populasyon Ekolojisi	3.0.0	3
Z.652	Populasyon Ekolojisi Lâb.	0.0.3	1
Z.612	Müzecilik	2.0.0	2
Z.614	Yaban Hayatı İşletmeçiliği	2.0.0	2
Z.664	Yaban Hayatı İşlet. Lâb.	0.0.3	1
Z.616	Türkiye Kemeleri	2.0.0	2
Z.666	Türkiye Kemeleri Lâb.	0.0.6	2
Z.673	Türkiye Orthopterası Lâb.	0.0.3	1
Z.674	" Hymenopterası Lâb.	0.0.3	1
Z.675	" Collopterası Lâb.	0.0.3	1
Z.676	"	0.0.3	1
Z.677	" Lepidopterası Lâb.	0.0.3	1

1- Genel Zooloji Anadal Dersleri (İkili Bilim Lisansı)**A- ZORUNLU DERSLER**

Z.101	Genel Zooloji	4.0.0	4
Z.151	Genel Zooloji Lâb.	0.0.3	1
Z.203	Sitoloji	3.0.0	3
Z.253	Sitoloji Lâb.	0.0.3	1
Z.204	Histoloji	2.0.0	2
Z.304	Hayvan Fizyolojisi	4.0.0	4
Z.305	Genetik	2.0.0	2
Z.307	Biyokimya	4.0.0	4
Z.416	Embriyoloji	3.0.0	3
Z.466	Embriyoloji Lâb.	0.0.3	1
Z.420	Mikroskop Tekniği (Z. 208)	1.0.0	1
Z.470	M. Tekniği Lâb. (Z. 258)	0.0.6	2

B- SEÇİMLİK DERSLER

Z.254	Histoloji Lâb.	0.0.3	1
Z.426	Omurgalı organ Sistemleri Histolojisi	2.0.0	2
Z.476	Omurgalı organ sistemleri histolojisi	0.0.3	1
Z.354	Hayvan Fizyolojisi Lâb.	0.0.6	2
Z.357	Biyokimya Lâb.	0.0.6	2

Z.312	Genel Mikrobiyoloji	2.0.0	2
Z.362	Genel Mikrobiyoloji Lâb.	0.0.3	1
Z.408	Limnoloji	2.0.0	2
Z.458	Limnoloji Lâb.	0.0.3	1
Z.414	Balıkçılık Biyolojisi	2.0.0	2
Z.464	Balıkçılık Biyolojisi Lâb.	0.0.3	1
Z.407	Radyobioloji	2.0.0	2

Genel Zooloji Yandal Dersleri:

A- ZORUNLU DERSLER

Z.101	Genel Zooloji	4.0.0	4
Z.151	Genel Zooloji Lâb.	0.0.3	1
Z.204	Histoloji	2.0.0	2
Z.304	Hayvan Fizyolojisi	4.0.0	4
Z.307	Biyokimya	4.0.0	4
Z.305	Genetik	2.0.0	2

B- SEÇİMLİK DERSLER

Z.254	Histoloji Lâb.	0.0.3	1
Z.408	Limnoloji	2.0.0	2
Z.458	Limnoloji Lâb.	0.0.3	1
Z.407	Radyobioloji	2.0.0	2

YÜKSEK LİSANS - DOKTORA DERSLERİ

Z.503	Omurgasızların Karşılaştırmalı Histolojisi	3.0.0	3
Z.553	Omurgasızların Karşılaştırmalı Histolojisi Lâb.	0.0.6	2
Z.504	Biyomolekül Metabolizması	2.0.0	2
Z.554	Biyomolekül Metabolizması L.	0.0.3	1
Z.613	Omurgasızların Endorinolojisi	3.0.0	3
Z.663	Omurgasızların Endokrinolojisi Lâb.	0.0.3	1
Z.617	Hayvanlarda Davranış	2.0.0	2
Z.618	Böcek Fizyolojisi	3.0.0	3
Z.668	Böcek Fizyolojisi Lâb.	0.0.3	1
Z.622	Türkiye Tatlı Su Balık Biyolojisi ve Dağılımı	2.0.0	2
Z.672	Türkiye Tatlı su Balık Biyolojisi ve Dağılımı Lâb.	0.0.6	2

IV- YAYINLAR

A.Ü. Fen Fakültesi'nin bilimsel yayınlarının yer aldığı "COMMUNICATIONS de la Faculté des Sciences de l'Université d'Ankara" 1948 yılında yayına başlamış, basım zorluğu ve kağıt sıkıntısı çekilen bazı yıllar dışında, günümüze dek sürekli olarak yayınlanan bir dergi olmuştur.

1948-1950 yılları arasında Türkçe ve Yabancı Dilde, iki dergi olarak serilere ayrılmadan basılan Communications bundan

sonra yalnız yabancı dillerde olmak üzere 1952-1974 yılları arasında A (Matematik, Fizik, Astronomi), B (Kimya), C (Doğal Bilimler) şeklinde üç seri olarak basılmış ve 1974'den sonra ise A₁-Matematik, A₂-Fizik, A₁Astronomi, B- Kimya, C₃- Jeoloji, C₁-Botanik, C₃-Zoooloji serilerine ayrılarak ve ayrı fasiküller halinde basımını sürdürmektedir.

Derginin yıllara göre yayın durumu ise şöyledir:

1- 1948-1950 yılları arasında 1., 2. ve 3. ciltler toplam 769 sayfa olarak yayınlanmıştır.

2- 1952-1974 yılları arasında,

a) A Serisi 4. ciltten başlayarak 23. cilde kadar 20 cilt halinde ve toplam 2038 sayfa olarak,

b) B serisi 4. ciltten başlayarak 21. cilde kadar 18 cilt halinde ve toplam 1212 sayfa olarak,

c) C serisi 4. ciltten başlayarak 18 .cilde kadar 15 cilt halinde ve toplam 1350 sayfa olarak yayınlanmıştır.

3- 1975-1980 yılları arasında

a) A_s serisi 24. ciltten 29. cilde kadar 6 cilt halinde ve toplam 366 sayfa olarak,

b) A₁ serisi 24. ciltten 29. cilde kadar 6 cilt halinde ve toplam 190 sayfa olarak,

c) A_s serisi 24. ciltten 28. cilde kadar 5 cilt halinde ve toplam 230 sayfa olarak,

d) B serisi 22. ciltten 26. cilde kadar 5 cilt halinde ve toplam 319 sayfa olarak,

e) C₁ serisi 19. ciltten 23. cilde kadar 5 cilt halinde ve toplam 295 sayfa olarak,

f) C₁ serisi 19. ciltten 23. cilde kadar 5 cilt halinde ve toplam 517 sayfa olarak,

g) C₁ serisi 19. ciltten 24. cilde kadar 6 cilt halinde ve toplam 211 sayfa olarak basılmıştır.

Öğretim üye ve yardımcıların yabancı ülkelerin bilimsel dergilerinde yayınlanan makalelerinin sayısı da bir hayli kabardır.

KİTAPLAR

Fakültenin kuruluş yılı olan 1943'den 1980 yılına kadar tercüme veya derleme olarak çeşitli konularda ders kitapları bastırılmıştır. Bugün basılan kitap sayısı 140'ı bulmuştur. Bir kısım kitaplar üniversite basımevinde basılmak için sıra beklemektedir.

Bir çok ders notları baskı güçlüğü nedeniyle teksir notu olarak basılmakta, kitap haline getirilmemektedir.

Öğretim üyelerinin Fakülte dışında basılan kitapları da vardır.

TIP FAKÜLTESİ

I- FAKÜLTENİN KURULUŞ VE GELİŞMESİ

Cumhuriyetin kuruluşunda ülkede yalnız İstanbul Darülfünuna bağlı tek Tıp Fakültesi vardı ve tüm hekim sayısı 554 idi. 1933 üniversite reformuyla yeniden oluşturulan İstanbul Tıp Fakültesinin tüm çabalarına rağmen Türkiye'nin hekim ihtiyacını karşılayamayacağı anlaşıldığından İstanbul Tıp Fakültesi Profesörler Kurulu 1935'te 2. bir Tıp Fakültesi açma kararı aldı. Sağlık Bakanı Dr. Refik Saydam'ın çabası ile 9.6.1937 tarih ve 3228 sayılı kanunla Ankara'da şimdiki Fakülte Merkez binası ve Yüksek İhtisas Hastanesi yerinde ikinci Tıp Fakültesi kurulması kararlaştırıldı. Fakülte ve Hastane projesi 1937'de Fransız Mimarı Jean Walter'e verildi. Hernekadar bu proje 1942'de bittiyse de, 1939'larda başlayan savaş Fakültenin gerçekleştirilmesine engel oldu. 2. Dünya Savaşının son yıllarında, 1945'te, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, o dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel, İstanbul Üniversitesi Rektörü Ord. Prof. Tevfik Sağlam, Ankara Fen Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hikmet Birand, Milli Savunma Sağlık Dairesi Başkanı Prof. Dr. Abdülkadir Noyan, Gülhane Baş Tabibi ve Profesörlerinden Prof. Dr. Süreyya Hidayet ve Prof. Dr. Zeki Hakkı Pamir, Milli Eğitimin Müsteşar ve Yüksek Öğretim Genel Müdürünün hazırladığı kanun taslağı Türkiye Büyük Milli Meclisinin incelenmesi sonucu 20.6. 1945 tarihinde (4761 numaralı) yasallaştı.

Tıp Fakültesi, Yeni kurulan bir fakülte oluşu ve kamu hizmetine yönelik geniş uygulama alanı olduğu için devamlı gelişme halinde olmuştur. Fakat bir yandan temel eğitim, klinik öncesi ve klinik binalarındaki fiziksel yapı genişlemeleri veya göçleri, diğer yandan değişen Üniversite Yasaları ve Yönetmelikleriyle Akademik kaynaklar ve çalışma yöntemlerinde meydana gelen değişiklikler bazı senelerde daha büyük atılım veya değişikliklere neden olmuştur. Fakülte tarihinde bu şekilde 4 büyük değişiklik olmuştur:

2- 1952-1953 dönemi: Cebeci Binalarının Gülhane As. Tıp Akademisine Fakülteye devri dönemi.

3- 1966-1967 dönemi : Merkez (Morfoloji) binasının bitişı ile yeni yerleşme ve yeni yönetmelik dönemi.

4- 1972-1974 dönemi: 1750 Sayılı Üniversiteler Kanununa göre kürsüler, yeni yerleşme ve inşaat düzenlemeleri.

5- 1974 sonrası: Tıp Fakültesi devamlı gelişme ve atılımlar gösterdiği halde bu senelerde daha büyük değişiklikler olmuştur.

A. Ankara Tıp Fakültesinin Kuruluş Kanunu ve Öğretime açılışı

Kabul Tarihi: 20.6.1945, Kanun numarası: 4761

Madde: 1- Ankara'da bir Tıp Fakültesi Kurulmuştur.

Madde: 2- Ankara Tıp Fakültesinin öğretim ve Yönetim işlerinde güdülecek esaslar Milli Eğitim Bakanlığınca konulur. Bu Fakültenin profesör, doçent ve asistanlarının seçim ve tayinleri İstanbul Üniversitesinde uygulanan esaslara göre yapılır.

Madde: 3- Ankara Tıp Fakültesi yapıları bitinceye kadar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı öğretim için gerekli binaları Milli Eğitim Bakanlığı emrine verir. Fakültenin staj, klinik ve sair öğretim işleri için Gülhane Askeri Doktor Okul ve Klinikleri ile Ankara Numune Hastanesinden, Doğumevinden faydalanılır. Bu kurumların Başhekimleri Fakülte öğretimi ile ilgili işleri Milli Savunma, Milli Eğitim, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak esaslara göre yürütürler.

Madde: 4- Ankara Tıp Fakültesi öğrencilerinden alınacak harç ve ücretler ve alınma şekilleri Maliye ve Milli Eğitim Bakanlıklarınca birlikte tesbit olunur. Askeri öğrencilerden ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Yurdu öğrencileri ile burslu öğrencilerden bu harç ve ücret alınmaz.

Madde: 5- Ankara Tıp Fakültesi Yapı ve kurma işleri için 2.800.000 liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeğe Milli Eğitim Bakanlığı yetkilidir.

Madde: 6- 3565 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Milli Eğitim Bakanlığı kısmına bu kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki kadrolar eklenmiş ve aynı cetveldeki Ankara Fen Fakültesi Öğretim Heyeti kadroları yerine bağlı (2) sayılı cetveldeki kadrolar konulmuştur. An-

kara Tıp Fakültesinin Öğretim Kurulunda Milli Savunma Bakanlığının muvafakati ile görevlendirilecek ordu mensupları hakkında 1281 sayılı hükümleri vurgulanır.

Madde: 7- 4644 sayılı Kanuna bağlı (3) sayılı cetvelin Milli Eğitim Bakanlığı kısmına bu kanuna bağlı (3) sayılı cetveldeki kadrolar eklenmiştir.

Madde: 8- Ankara'da bir Tıp Fakültesi Kurulması hakkındaki tarihli ve 3228 sayılı kanun kaldırılmıştır.

Geçici Madde: 1- Ankara Tıp Fakültesinin kuruluşu sırasında bu Fakültenin profesörleri memleketimizin veya yabancı memleketlerin bilim kurumlarında profesör ünvanını almış olanlar, arasında tayin olunurlar.

Henüz Ankara Üniversitesi kurulmamış olduğu için öğretim ve yönetim yöntemleri İstanbul Üniversitesindekilere göre yapılacaktır.

Kanunun yayınlanmasından 16 gün sonra, 7.7.1945'te, Milli Savunma Sağlık Daire Başkanı Tümgn. Prof. Dr. Abdülkadir Noyan Ankara Tıp Fakültesi Dekanlığına ve I. İç Hastalıkları Ordinaryüs Profesörlüğüne atandı. Dekanlık binası Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsünde çalışmaya başladı. Kanun yürürlüğe girdikten 24 gün sonra da, 14.7.1945'te, Hıfzısıhha'da Hasan Âli Yücel başkanlığında İstanbul Rektörü Ord. Prof. Dr. Tevfik Sağlam, İstanbul Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Fahri Arel, Ankara Tıp Fakültesi Dekanı Ord. Prof. Dr. Abdülkadir Noyan, Sağlık Bakanı Müsteşar yardımcısı Zeki Nasır Berker ve Yüksek Öğretim Genel Müdürü Nesmettin Halil Onan toplanarak Fakültenin Kurucu Öğretim Üyeleri olarak Gülhane ve Numune Hastahanesindeki hekimlerden bazılarını profesör olarak belirtilen klinikler için seçtiler. İç Hastalıklarına Ord. Prof. Dr. Abdulkadir Noyan, Gülhaneden; 1. İç Hastalıklarına Prof. Dr. İrfan Titiz, 2. İç Hastalıklarına Prof. Dr. Zeki Hakkı Pamir, 1. Cerrahiye Prof. Dr. Kamil Sokollu, Fizik Tedaviye Prof. Dr. Nüzhet Şakir Dirisu, Üroloji'ye, Prof. Dr. Kemal Serav, Radyoloji'ye, Prof. Dr. Eftal Aşar, Göz'e, Prof. Dr. Süreyya Gördüren, İntaniye'ye, Prof. Dr. Hüseyin Kemal Plevnelioğlu, Psikiatri ve Sinir Hastalıklarına, Dr. Nazım Şakar, Kadın-Doğum'a, Prof. Dr. Ali Esat Birol Numune Hastanesinden 2. Cerrahiye, Prof. Dr. E. Melohior Çocuk Hastalıklarına ve, Prof. Dr. Eckstein Direktör olarak görevlendirilmiştir.

Şimdiki Cebeci Hastanemizin bulunduğu yerde 1 ve 2. İç Hastalıkları, 1. Cerrahi, İntaniye, Kadın-Doğum, Nöro-Psikiatri, Ortopedi, Üroloji, Göz, Fizik Tedavi, Nöroloji, Anatomi, Numune Has-

tanesinde de 2. Cerrahi, Çocuk ve daha sonra Kulak-Burun-Boğaz, Nöroloji, Adli Tıp Klinik ve Enstitüleri ver almış oldu. FKB Eğitimi Fen Fakültesi, Gazi Eğitim ve Ziraat Enstitüsü (sonradan Ziraat Fakültesi) olanaklarından faydalanılarak yapılması kararlaştırıldı.

Yukarıda adı geçen hastane klinik ve konferans salonları yanında Hıfzısıhha 200 öğrencilik anfi yapılması kararlaştırıldı. Joan Walter'in büyük projesi süratle uygulanacaktı. Buna göre şimdiki Fakülte merkez binası arkasında büyük Hastane şimdiki İhtisas Hastanesi yerinde Tıp Talebe Yurdu yapılacak, bütün bu binalara demiryolu üstünden bir köprüyle Sıhhiye tarafındaki ana caddeden giriş yapılacaktı. İlk Morfoloji binasına başlanacaktı.

19 Ekim 1945 Cuma günü saat 11.00'de Cebeci Hastanesinde şimdiki Sağlık Bilimleri Kolejinin yapıldığı Gülhane Büyük Dersanesinde törenle Ankara Tıp Fakültesi eğitimine başladı. Törene Cum-başkanı, Başbakan, Bakanlar, İstanbul Üniversite ve Teknik Üniversite Rektörleri, Ankara Fen Fakültesi Dekanı ve kalabalık misafirler ve hekimler katılmış, Ankara sayılı bir gününü yaşadı.

28 Eylül 1945'te Fransız Mimarı Jean Walter projesinin, klinikler kısmı hariç, merkez binanın Morfoloji kısmının temeli atılmıştır. Bu plân yapıları 17 sene olduğu için mimar Ankara'ya davet edilmiş, her sene 300-400 tıp öğrencisi alınacak şekilde yeni bir program verilmeğe çalışılmıştır.

İlk sene 142 yeni öğrenci FKB öğrenimini Fen Fakültesinde okutulmakta, iken son sınıfta İstanbul'dan naklen gelen 85 askeri tıbbiye öğrencisi, 66 Sağlık Bakanlığı burslu öğrencisi (yurtlu) ve 23 Ankara'lı öğrenci, yani 175 öğrenci ile eğitime devam edildi. İlk senede Tıp Fakültesinin toplamı 317 öğrencinin 26'sı bayandı.

Önce Milli Eğitim Bakanlığı emriyle İstanbul Tıp Fakültesi Talimatnamesi (Yönetmeliği) uygulanmış ve sonra yeni Yönetmelik çıkmıştır. Buna göre; 12 yarı yıllık öğrenimin Fen Fakültesinde okutulan ilk 2 yarıyılında Anatomi ve Histoloji de okutulmaktaydı. Asıl 10 yarıyılık tıp öğrenimi denilen kısmın ilk 3 yılında Anatomi, Histoloji Fizyoloji, Biokimya, Fizyopatoloji ve Farmakoloji okutulmaktaydı. Klinik dersleri 4,5 veya 6. yarıyıldan başlatılmakta, Propedeutik 4. yarıyılında, Staj 9 ve 10. yarıyıldan yapıyordu. İç Hastalıklar stajı 3 ay, Genel Cerrahi, Enfeksiyon, Kadın-Doğum 2'şer ay, Kulak-Burun-Boğaz, Göz, Deri, Ortopedi, Fizik Tedavi, Çocuk ve Üroloji 34'er gün, Psikiatri, Nöroloji için 15'er gün staj yapıyordu. Diğer Yönetmeliklere ilerde ayrı bir bölümde değinilecektir. Aynı zamanda

Milli Eğitim, Milli Savunma ve Sağlık Bakanlıkları arasında İşbirliği Yönetmeliği yapılarak 3 Bakanlıkla Protokol imzalanmıştır.

Fakülte kurulduğunda Acta Medica Turcica ve Ankara Tıp Fakültesi Mecmuaları çıkarılması kararlaştırıldı.

1945-1946 Öğretim yılında eğitime geç başlandığından 30 Haziran 1946'da sonlanarak 15 Temmuz da sınavlara başlandı ve böylece Ankara Tıp Fakültesi 66'sı Sağlık Bakanlığından burslu, 85'i asker olmak üzere ilk defa 174 mezun vermiş oldu. Bu 174 ilk mezunun 5'i bayan idi. 142 FKB öğrencisinden 19'u sınıfta kalmıştır.

6.7.1946 tarih ve 5239 sayılı yasayla Ankara'daki Hukuk Mektebi, Dil-Tarih ve Coğrafya, Fen ve Tıp Fakültesi Ankara Üniversitesi olarak birleştirilmiş, böylece yurdumuzda üçüncü Üniversite kurulmuştur. Fakültede 110 profesör ve doçent, 160 asistan kadrosu verilmiş ve o seneki bütçe 350.00.-TL.sı öğretim gereçleri, 40.000.-TL araştırma ve inceleme olmak üzere 550.000.-TL. idi (Cumhuriyet Altını 40.-TL olduğundan bu rakamlar 300'le çarpılmalıdır. Asistan maaşı 140.-TL öğretim Üye maaşı 250-300 TL sı civarında idi).

Giderek öğrenci, öğretim üye, hasta akımı artmış fakat binalarda gelişim olmamıştır.

1946-1947'de 389 öğrenci, 1947-1948'de 861 öğrenci vardı. Öğrenci sayısındaki bu denli artış yanında Orta Anadolu'dan büyük bir hasta akını başladığı için binalar çok yetersiz kalıyordu. Jean Walter projesi çok yavaş ilerliyor, Cebecideki Gülhane'de Milli Savunma Hasta ve Sağlık, Numune Hastanesinde ise Sağlık Bakanlığının Hasta ve Sağlık ekibi ve hatta Yönetim disiplini yönünden büyük sıkıntılar hergün artmaktaydı. Şimdi Ankara Hastanesi olarak bilinen Kızılay'a ait hastane inşaatının 1947'de Tıp Fakültesine devri görüşmeleri sonuç vermedi. Fakat bu öğrenim yılında yani Fakülte kuruluşunun 3. senesinde 49 profesör ve doçent çalışmaktaydı.

B-1952-1953 dönemi

1952-1953 (Gülhanenin Cebeciden Ayrılışı)

Giderek artan yer sıkıntıları 1952'ye kadar sürdü. 20.6.1952 tarih ve 5985 sayılı yasayla Gülhane Askeri Tıp Akademisi Cebecideki bütün bina ve tesislerini ve hatta Fakülte kullanılmakta olan alet ve malzemesini Tıp Fakültesine devretti ve Gülhane Harb Okulu ve Bahçelievlerdeki binalarına taşındı (1953).

Bu dönemin Dekanı Prof. Dr. Nusret Karasu'nun büyük hizmetleri unutulamaz. Bundan sonra 1953'te Hıfzıssıhha enstitüsündeki Dekanlık yönetim büroları ve klinik öncesi enstitüler Cebeci binalarına taşındı. Dekanlık büroları şimdiki Acil Servis ve Cerrahi Polikliniği hemen üstündeki Cerrahinin birinci katına yerleşti. Fizyoloji ve Fizyopatoloji şimdi Diş Hekimliği ve Merkez Röntgen ve poliklinik olarak kullanılan Adli Tıp'la bitişik binaya yerleşti. Anatomi ve patoloji şimdi Fizik Tedavi (B-Bloku ek binası) olarak restore edilen Gassilane üstündeki binalara taşındı. Mikrobiyoloji şimdiki Enfeksiyon Hastalıkları binası alt katını paylaştı. Histoloji ve Embriyoloji Cerrahinin Mamak yoluna komşu (Üreoloji ve Ortopediye bakan) kanadının 1. katına taşındı. Biokimya Gülhane Biyokimyasının boşalttığı şimdiki Merkez Labrotuarı ve Göğüs Cerrahisinin yerine geçti. Farmakoloji şimdiki cerrahi birinci katı uzantısı ve hastane Patoloji laboratuvarı olan yere taşındı.

Psikiyatri halen Anesteziyoloji'nin bulunduğu Cerrahi kanadı ile altındaki bölüme yerleşti. 1949'da Numune Hastanesinden Cebeciye gelen Deri Hastalıkları şimdiki yerinin bir kısmında genişledi. Hijyen Şimdiki Merkez Laboratuvarı ve Endokrinoloji laboratuvarına yerleşti. Gene 1953'te Dekanlık ve Yönetim büroları eski Gülhane Kumandanlık ve Başhekimliği olan şimdiki genel yöneticilik ve eczanenin bulunduğu binaya geçti.

1953'ten sonra eski Askeri Hemşire Okulu, sonra Sıhhiye Assubay okulu ve en son Amerikan Hastanesi olan şimdiki Gastroenteroloji binası onarılıp 1949 da kuruldu fakat Ulus-Hisar Verem Savaş Hastanesinde çalışmakta bulunan Fizyoloji (Göğüs Hastalıkları ve Tüberküloz) Kürsüsü buraya taşındı.

1955'te İzmirde kurulan Ege Üniversitesi Tıp Fakültesine birçok öğretim üye ve yardımcısı gönderilerek yardım edilmiştir. 1956'da Hacettepe'de Fakülteye bağlı "Çocuk Sağlığı ve Bilimsel ve Sosyal Araştırma Enstitüsü" kurulmuştur. Daha sonra bu genişletilerek Çocuk Dahiliye, Kardiyovasküler ve Genel Cerrahi, Üroloji, Göz, Kulak-Burun-Böğaz, Ortopedi, Nöroşirurji, Allerji, Radyoloji, patoloji ve diğer dalları içeren Modern bir Çocuk hastanesi haline dönüştürüldü (1958-1959).

1959'da kurulan Gastroenteroloji Kürsüsü ilkin İç Hastalıkları bünyesi içinde, sonra Ankara Hastanesi, daha sonrada Yüksek İhtisas Hastanesine (1964) geçmiştir.

1962'de Nükleer Tıp Merkezi binası yapıldı ve sonradan 1968'de kat eklenerek genişleme imkanı verildi.

1962'de kurulan Anesteziyoloji Kürsüsü ilkin Cerrahi içinde ufak bir bölüm olarak kullanıldı. 1972'de psikiyatrinin şimdiki binasına taşınması üzerine onun 2. katındaki (Abidinpaşa yoluna bakan kısım) batı kanadına taşındı.

1963'te Çocuk Hastalıkları ve Bakımı Kürsüsü Ankara Numune Hastanesinden Cebecideki 5 katlı yeni binasına taşındı.

Fakültenin Hacettepe Öğretim Üyesi Prof. Dr. İhsan Doğramacı'nın öncülüğünde kurulan Hacettepe Çocuk Sağlığı Merkezi daha sonra Fakülteye bağlı 2. Çocuk Kliniği haline dönüştürüldü ve 1963'te Üniversitemize bağlı kurulan Hacettepe Tıp Fakültesinin öğretim üyelerinin büyük çoğunluğunu Tıp Fakültesi öğretim üyeleri oluşturdu 13 öğretim üyesi ve birçok öğretim üye yardımcısı Hacettepeye geçti.

1964'te Göz Kliniğinin Mamak yolundaki şimdiki binalara geçişinden sonra bu yerin bir kısmına Göğüs Cerrahi Birimi 1965'te yerleşti, 1966'da da Göğüs Cerrahisi Kürsü haline geldi. Aynı senelerde gene bu binada Nöroşirurji birimi göreve başladı.

C 1966-1967 Dönemi

Merkez (Morfoloji) binasının bitişi, Yeni Öğretim ve İmtihan Yönetmeliği dönemi.

1966'da aradan 21 sene geçmesine rağmen Sıhhiyedeki Jean Walter projesinin ancak merkez (Morfoloji) binası biter duruma gelmişti. Bayındırlık Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı bu inşaatı çok yavaş sürdürüyordu. Halbuki Hastane inşaatı hiç başlamamıştı. Bu nedenle inşaat işleri proje ve kontrol denetimini, çok dağınık olan binaları bakım ve onarımını düzenlemek için 1966'da Fakülteye bağlı müstakil İnşaat Dairesi kuruldu.

1966'da Merkez (Morfoloji) binası biter gibi olduğundan Tıp öncesi Öğretimi ve Temel Tıp Öğretimi Kürsüsü ve Enstitüleri ile Dekanlık ve yönetim bürolarının bu binaya taşınması kararlaştırıldı ve bu 1967'de gerçekleştirildi. Bu yapısal bina değişikliğiyle Fakülte öğretim sisteminde de köklü değişiklikler yapıldı ve hala uygulanan "Öğretim ve İmtihan Yönetmeliği" yapılarak yayınlandı (2.7.1966) ve 1966-1967 öğretim yılında uygulanmaya başlandı.

En büyük değişikliklerden biri eskiden (Fizik, Kimya ve Biyoloji) olarak adlandırılan ve çeşitli Fakültelerde okutulan birinci yıl öğrenimi Tıbbi Yönelik Fizik, Kimya, Zooloji, Botanik, İstatistik ve Gene-

tik dersleri düzenlenerek Fakültede Tıp öncesi öğretim klinik uygulama ve kliniklerde kürsü derslerinin kaldırılması gibi öğretimde köklü değişimler bu döneme rastlar.

Yaklaşık olarak 21 seneden beri Jean Walter plânının hastane kısmı hariç yapılmakta olan Merkez Binası (Dekanlık Yönetim büroları, Klinik öncesi Kürsü ve Enstitüler, konferans salonu ve kütüphane) biter duruma geldiğinden 1967'de bu kuruluşlar Cebeci'den Sıhhiye'ye taşındı.

Böylece Merkez (Morfoloji) binadan 1967'de her türlü modern araç ,gereç ve özel laboratuvar ve dersaneleri bulunan modern düzeyde Anatomi, Patoloji, Histoloji, Hijyen ve Koruyucu Hekimlik, Mikrobiyoloji, Parazitoloji, Fizyoloji, Biokimya, Fizyopatoloji Fizik, Kimya, Botanik, Zooloji ve Tıp Tarihi Kürsüleri çalışmaya başlamış oldu.

D-1972-1974 Dönemi

1750 Sayılı Üniversite kanununa göre kürsüler, yeni düzenlemeler.

1972-1974 döneminde bir yandan 200 er yataklı Göğüs ve Psikiatri hastane binaları çalışır duruma gelmiş, bunların yerlerine diğer klinikler yer almış, Fakülte dışında çalışan Gastroenteroloji ve Kardiyoloji Yüksek İhtisas Hastanesinden Cebeci'ye gelmiş, Sağlık Koleji, Toplum Sağlığı Merkezi, Kreş, öğrenci kantini, öğretim üye yemekhanesi, 800 hatlı büyük telefon şebekesi, 800 tonluk su deposu, Göz Kliniğine Ameliyathane ve kat inşaatı, Samanpazarında 12.786 m², Çankaya-Yıldızda 59.000 m², Balgat Asfaltında 10.000 m²'lik arsalar satın alınmış ve Cebeci Hastaneleri reorganizasyon projeleri yaptırılmıştır.

Bu fizik değişikliklerinden daha önemlisi 7.7.1973'te çıkan 1750 sayılı Üniversiteler kanunudur. Buna göre tüm kürsüler adeta hükümsüz sayılarak Fakülte Kurul kararla yeniden kurulmuş, başkanları 5 yıl için seçilmiştir. Türkiye'de birçok Fakültenin bu işleri 1-2 seneye varan uzun sürede yapmasına karşın Tıp Fakültes Kurulu hızlı bir tempo ve bütün bu işlemleri 1974 başında yönetmelikler hazırlayarak 1-2 ay içinde tüm kürsü düzenlemelerini bitirmiştir. Yeni yasaya göre 3 Şirürji Kürsüsü birleştirilmiştir. Eski Kürsülerden Genetik, Zooloji ve Biyoloji, Medikal Biyoloji Kürsüsü haline getirilmiştir. Kadrosunda öğretim üyesi bulunmayan İstatistik Kürsüsü Hijyen'e, Tıp Tarihi ve Deantoloji Genel Şirürji'ye, Kimya Biyokimyaya bağlanmıştır. Ayrıca İç Hastalıklarından Kardiyoloji, Endokrinoloji

Kürsüleri ayrılmıştır. Enstitü olan Toplum Hekimliği ise Kürsü haline getirilmiştir. Bunun dışında tüm Kürsüler yerinde bırakılmış ve eski başkanları yeniden seçilmiştir.

Fakülte içinde Yüksek Okul olarak kurulan Dış Hekimliği Okulu öğrencilerinin, öğretim üye ve yardımcılarının artışı yer bakımından yönetsel bazı sıkıntılar getirdiğinden 1973'te bunun Dış Hekimliği Fakülte olması üzerine dekanı ve tüm öğretim üyeleri Fakülteden verilmek ve görevlendirilmek üzere yeni bir Fakülte daha açıldı.

Ege Erzurum ve Adana Üniversitesi Tıp Fakültelerine verilen bir çok öğretim üyesi ve Hacettepe ve Diyarbakır Tıp Fakültelerine atanan veya görevlendirilen birçok öğretim üyesi yanında Ankara Üniversitesi Dış Hekimliği Fakülte öğretim üyelerinin hemen tümü Fakülteden ayrılmıştır.

Gene bu 1972-1974 döneminde Fakültenin kurduğu ikinci Fakülte Antalya Tıp Fakültesidir.

9.1.1973'te Senato ve 5.4.1973'te Milli Eğitim Bakanlığının onayıyla kurulan Fakültenin şimdiye kadarki tüm dekanları ve öğretim üyelerinin çoğunluğu Fakülteden atanmış veya görevlendirilmişlerdir.

1972-1974 Döneminde Yapı ve Yerleşim Değişiklikleri

Halen İç Hastalıkları yeni binası dediğimiz 150 yataklı, birçok laboratuvarları olan bina 1971'de tamamen hizmete açılmıştır. Radyoloji, sun'i böcek, koroner ünit ve diğer değişiklikler 1973 ve 1974'te bitirilerek yeni kurulan kardiyoloji ve Endokrinoloji Kürsülerine yer sağlanmıştır. Kardiyoloji için Anjiyografi E K O, Vekto ve diğer aletler alınmıştır.

Böylece Yüksek İhtisas Hastanesinde çalışmakta olan Kardiyoloji Seksiyonunun Kürsü olarak Cebeciye dönmesi sağlanmıştır.

Projesi 1965'te başlatılıp 1966'da değişikliğe uğrıyan (2 x 8200 m₂ lik) 220 şer yataklı 8 katlı Göğüs Hastalıkları ve Psikiatri hastane binaları bitirilerek 1972'de yerleşmeleri sağlanmıştır. 2 bina arasındaki anfi 50. yıl anfisi olarak 1973'te açılmıştır.

Göğüs Hastalıkları Kliniğinin boşalttığı bina onarılarak Yüksek İhtisas Hastanesinde bulunan Gastroenteroloji buraya (şimdiki yeri) taşınmıştır. Psikiatri kliniğinin boşalttığı yere de Anesteziyoloji ve Genel Şirürji paylaşımlardır. Psikiatri polikliniği Nöroşirürjiye verilmiştir.

Vehbi Koç Göz Bankası ve Fakültenin işbirliği ile yapılan Makam yolundaki (Hastane karşısı) Poliklinik ve Tedavi Merkezi 1973'te hizmete girmiş, Türkiye'de ilk defa ışık ve Leyzer uygulamalarına başlanmıştır.

60 Çocuk için Kreş ve Ana Okulu 1973'te başlatılarak 14 Mart 1974'te hizmete açılmıştır.

Öğretim Üyeleri için şimdiki modern yemekhane yaptırılarak 1974'te taşınmıştır. Eski öğretim üye yemekhanesine 800 hatlı modern otomatik telefon satın alınmış ve kurulmuştur.

Abidinpaşa'da 1968 den beri geçici olarak yerleşen Toplum Hekimliği Enstitüsü için Belediyeden 1973'de 2600 m² arsa alınarak 1974'te projesi bitirilerek 1975'te inşaatla başlanma imkanı verilmiştir.

1976'de geçici binalarda kurulan Sağlık Koleji için 8 katlı, 250 yataklı (öğrenci için) 8 dersaneli modern bina yapımına 1972'de başlamış ve 1974-1975'te hizmete girmiştir. Ayrıca, en üst katta Hayvan Laboratuvarı ve Deneysel Cerrahi merkezi kuruldu.

Bu binada dekanlık, dekanlık büroları, çok geniş merkezi kütüphane, 1000 kişilik konferans salonu, 150 kişilik 4 dersane, 50-100 kişilik kürsü laboratuvarı dersaneleri, büyük uygulama ve araştırma laboratuvarları, 120 öğretim üyesini alacak şekilde Profesörler Kurulu Salonu yer almıştı.

Cebecideki Tıp Öncesi Kürsüleri, dekanlık büroları ve kütüphanenin Sıhhiyedeki merkez binasına taşınması üzerine Cebecide yeni bir yerleşme düzenlemesi yapıldı.

Fizyoloji ve Fizyopatolojinin bulunduğu Adli Tıbbı bitişik binaya Fakülteye bağlı olarak kurulan Diş Hekimliği Yüksek Okulu taşındı. Anatomi ve Patolojinin bulunduğu şimdiki Fizik Tedavi ek binasında (B-bloku) sonradan Hemşire Koleji kuruldu (1967. Mikrobiyolojinin boşalttığı yere İntaniye, Farmakoloji ve Histolojinin boşalttığı yere Genel Cerrahi geldi.

Dekanlık ve Yönetim Bürolarının bulunduğu şimdiki Genel Yöneticilik binası Hastane Başhekimliği, Başhekimlik, Hasta Kabul Bürosu ve Döner Sermaye'ye ayrılmıştır. Bu binanın alt katını ise Nöbetçi Doktoru, Amiri ve Nöbetçi Hemşire ve Acil Hasta Muayene odası olarak ilerde genişletilecek Acil Servisin çekirdeği oluşturulmuştur.

1966'da Genel Cerrahi üzerine bir kat eklenerek 100'e yakın yataklı modern ve rahat bir bölüm kazanılmıştır. Temeli 1955'te atılan Kadın-Doğum binası 1967'de biterek hizmete girmiştir. 6 katlı, 210 yataklı, modern ameliyathane, poliklinik ve laboratuvarları bulunan bu bina çok sıkışık olan Kadın - Doğumu rahatlatmıştır.

Genel Cerrahi birimi olarak şimdiki Göğüs Cerrahisinin bulunduğu yerde bulunan Nöroşirürji Kürsü haline gelmiş ve, 1976'de Kadın-Doğumun eski yerine taşınmıştır.

1967'de Nükleer Tıp Merkezine kat çıkılarak rahatlatılmıştır.

İlkin 1963'te Hacettepe Tıp Fakültesi olarak kurulmuş olup, sonradan Üniversiteye dönüşen kuruluştan sonra, Tıp Fakültesi 1967'de Üniversitemize bağlı Diyarbakır Tıp Fakültesini kurmuştur. İlk dekanlarından üçü ve birçok dallarda öğretim üyesi Fakülteden gitmiş ve görevlendirilmiştir.

1969'da Parazitoloji Kürsüsü Mikrobiyoloji Kürsüsüyle birleştirilmiştir.

1969'da 800 kişilik Cebece'deki modern yemekhane ve mutfak projeleri ile 150 yataklı İç Hastalıkları projesi hazırlanmaya başlamıştır.

1970'de Ortopedi üzerine Türkiye Sakatlar Rehabilitasyonu Derneği kat yaptırarak donatmış, böylece 36 yatak, kütüphane ve diğer tesisler eklenmiştir.

1971'de Nöroloji ve Kulak-Burun Boğaz Kürsülerinin bulunduğu katlara kanat şeklinde kat eklenmiş, poliklinik düzenlenmiştir.

E-1974 sonrası

1975'te ayrıca Radyoloji yeni binası, Göz ve Üroloji üzerine kat çıkarılmaya başlanmış bunlar 1976-1977'de bitmiştir. 1976'da Gastroenteroloji üzerine kat çıkarılmaya başlanmış ve 1977'de bitmiştir. 1976'da Göğüs Cerrahisi Kürsüsü bitişiğindeki Eczane şimdiki yerine (Genel Yöneticilik 1. kat) nakledilerek yeniden onarılmış, ameliyathane ve odalar eklenmiştir.

Acil Servis Genel Cerrahi alt katındaki Diş Hekimliği bölümüne taşınarak (1976) daha modernize edilmiş ve günün her saatinde acil hastalara cevap verir duruma getirilmiştir.

Dekan Prof. Dr. Hayati Ekmen'in görevi dönemindeki en önemli gelişmelerden biri 1976'da yürürlüğe giren 2066 sayılı yasayla pro-

fesör kadrosunun 144, doçent kadrosunun 157 asistan kadrosunun 637 ye yükselmiş olmasıdır. Böylece eski birikimler ve ihtiyaçlar karşısında ideal kadroların dağıtımı pek kolay olmadı. Bu yeni kadrolarla özellikle tıp öğrencisi ve temel eğitim öğretimi yapan kürsü kadroları takviye edilerek Fakülteye daha çok öğrenci almak için ikili öğrenim başlatıldı. Böylece yılda 300 civarındaki öğrenci sayısı 450 ye yükseldi.

1977'de Ortopedi Polikliniği yapılmıya ve Genel Cerrahiye Makamı tarafında kat çıkarılmıya başlandı ve bunlar 1978'de bitirildi. Gene 1978'de Ortopedi Polikliniğinin bir kısmı Üroloji Polikliniğine, Ortopedi birinci katının bir kısmı Nöroşirürjiye verilerek onarıldı.

1979'da Cerrahi'nin Ameliyathaneleri ve Yoğun Bakım Merkezi Modernleştirildi. Fizik Tedavi Bölümü onarımı ve Rahabilitasyon ünitesi yapıldı, 1980'de hizmete girdi. 1980'de Radyoloji ek inşaatı yapıldı.

1968 de başlıyan 1280 yataklı Hastanenin inşaatı hâlâ devam etmektedir. 1982-1983'te bitirileceği sanılmaktadır. Donatım ve tıbbi makina teçhizatın sağlanma süresi bilinmemektedir. Fiat artışı ve inşaat kapasitesinin büyüklüğü ve bütçeden yeterli tahsisat verilmemesi nedeniyle inşaat uzamıştır. Küçük olmasına karşın uzun süren bir inşaatda 1975'te başlayıp 1980'de biten Toplum Hekimliği inşaatı olmuştur. 1979'da projesi yapılarak başlatılan 14 katlı Kardiyoloji binasının 1986'da biteceği sanılmaktadır.

II- AKADEMİK YAPI

Fakültenin kuruluşundan bu yana giderek öğrencilerin artmasının yanı sıra, hasta akını da artmış ve bu öğretim ve uygulamayı karşılayabilmek için asistan ve öğretim üye sayısı arttırılmıştır. Bu artan kadrodan yetişen birçok öğretim üyesini Hacettepe, Diyarbakır, Ege ve Antalya Tıp Fakültelerine de azımsanamayacak sayıda vermiştir. Fakültenin başkent Ankara'da oluşu ülkemizin en çok hasta yatağına ve tıp öğrencisi ve öğretim üyesine sahip oluşu nedeniyle Hükümet ve diğer kuruluşlarda önemli hizmet yapmıştır.

1974'e kadar 209 profesörlüğe yükselme ve atama yapılmış, 479 doçent yetiştirilmiş, 1392 hekime tıpta uzmanlık eğitimi yaptırılarak uzmanlık, 28 Üniversite mezununa Bilim Doktora Diploması verilmiştir. Diyarbakır ve Antalya Tıp Fakülteleri için yetiştirip mezun ettikleriyle 5.773 doktora hekimlik diploması verilmiştir. Ayrıca Fa-

k ltenin açtığı Sağlık Bilimleri Okulundan bugüne kadar 384 hemşire mezun edilmiştir.

35 senelik Fakülte kayıtlarını inceliyebildiğimiz son 23 senesinde ( mr n n % 60'ı (557.874 kişiye yatarak, 4.145.929 kişiyi ayakta muayene ve tedavi yapılmış, 5.923.204 laboratuvar araştırması, 3.350.000 röntgen film incelemesi yapılmıştır. Bu büyük kamu hizmetinin yanısıra, Ankara Tıp Fakültesinin Türkiye Tıp Fakültelerine akademik y nden kaynak görevi yapması, milletin sağlığına ne kadar içtenlikle hizmet edi inin bir simgesidir.

Bundan sonraki aşama için  ğretim sisteminde ve hastanecilik uygulamasında iki büyük hazırlık içindedir:

Tıp öğretimini teorik ve uygulamalarda be  sene içinde daha kısa tatillerle uygun bir eğitim programı uygulayarak altıncı senede genç hekim adaylarına intern denilen uygulamacı stajyer hekim olarak yetiştirme hazırlıkları içindedir. Böylece hem genç hekim kendisine dah güvenceli olacak, hem de internlikten sonra bilgili bir pratisyen olarak daha faydalı hizmet sunabilecektir.

Hastanecilikteki atılımı, yapımı uzun süredir devam eden Sıhhiyedeki 1280 yataklı modern eğitim hastanesinin 1-2 seneye kadar bitmesi üzerine modern işletmecilik g r   yle burada uygulama ve araştırmaya daha çok imkan veren bir sistem uygulanacaktır. Çok sayıda gündüz yatakları ile bir günlük tedavi gereken hastalar hastane yataklarını işgal etmiyecektir. Asistan ve  ğrencilerin Acil Servis ve Yoğun Bakım eğitimi daha iyi sağlanabilecektir.

A- Bilim dalları

Tıp Fakültesinin gelişmesine paralel olarak bilim dalları da artmış ve 1945'ten itibaren kurulmuş olan kürsü sayısı 1981'de 34'tür.

- 1- Anatomi
- 2- Adli Tıp
- 3- Anestezi ve Reanimasyon
- 4- Biokimya
- 5- Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları
- 6- Farmakoloji
- 7- Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
- 8- Fizyoloji
- 9- Fizyopatoloji

- 10- Genel Cerrahi
- 11- Gastroenteroloji
- 12- Göğüs Hastalıkları ve Tüberküloz
- 13- Göğüs ve Kardiyovasküler Cerrahi
- 14- Göz
- 15- Histoloji-Embriyoloji
- 16- Hijyen ve Koruyucu Hekimlik
- 17- İç Hastalıkları
- 18- Enfeksiyon Hastalıkları
- 19- Kadın Hastalıkları ve Doğum
- 20- Kardiyoloji
- 21- Kimya
- 22- Kulak-Burun-Boğaz
- 23- Medikal Biyoloji
- 24- Medikal Fizik
- 25- Mikrobiyoloji ve Parazitoloji
- 26- Nöroloji
- 27- Nöroşirürji
- 28- Nükleer Tıp
- 29- Ortopedi ve Travmatoloji
- 30- Patoloji
- 31- Psikiyatri
- 32- Radyoloji
- 33- Toplum Hekimliği
- 34- Üroloji

B- Akademik Personel

1- Dekanlar:

1. Dekan Ord.Prof.Dr. Abdülkadir NOYAN (1945—1948)
Vefat etti
2. Dekan Prof.Dr. Nüzhet Şakir DİRİSU (1948—1950)
Vefat etti
3. Dekan Prof.Dr. Zeki Faik URAL (1950—1952)
Emekli
4. Dekan Prof.Dr. Nusret KARASU (1952—1954)
Emekli
5. Dekan Prof.Dr. Süreyya GÖRDÜREN (1954—1956)
Vefat etti

6. Dekan Prof.Dr. Kazım ARAS	(1956—1958) Emekli
7. Dekan Prof.Dr. Zafer PAYKOÇ	(1958—1960)
8 ve 9. Dekan Prof.Dr. Behiç ONUL	1960—1964
10. Dekan Prof.Dr. Lütü TAT	(1964—1966)
11. Dekan Prof.Dr. Adnan ÖZTÜREL	(1966—1968)
12. Dekan Prof.Dr. Adnan GÜVENER	(1968—1970)
13. Dekan Prof.Dr. Lütü TAT	(1970—1972)
14. Dekan Prof.Dr. Rıdvan EGE	(1972—1974)
15. Dekan Prof. Dr. Hayati EKMEK	(1974—1977)
16. Dekan Prof.Dr. A. Celal SUNGUR	(1977—1981)

Ayrıca Tıp Fakültesinden Prof.Dr. İzzet Birand, Prof. Dr. İhsan Doğramacı ve Prof.Dr. Türkan Akyol Ankara Üniversitesi Rektörü olarak hizmet etmişlerdir.

2- Öğretim üye ve yardımcılar

1946-1947 eğitim döneminde ilk kez İç Hastalıklarına 18, Genel Şirurjiye 9, Çocuk Hastalıklarına 20, Kadın-Doğuma 8, Ortopediye6, Deri Hastalıklarına 5, İntaniyeye 4, Göz'e 3, Kulak-Burun-Boğaza 3, Radyolojiye 3, Nörolojiye, 2, Psikiatriye 2, Farmakolojiye 1 asistan, yani toplam olarak 85 asistan alınması önerildi.

1948 Ankara Üniversitesi kuruluş kadrolarıyla 160 asistan, 15 uzman kadrosu verildi. 1959'da 100 asistan, 16 uzman kadrosu daha eklenmiştir. Halen Fakültemizde 324 asistan vardır.

1976'da 2066 sayılı yasayla Fakülteye 637 asistanlık kadrosu verilmiştir.

Fakülte kurulduğundan beri 1392 uzmanlık sınavı başarıyla sonuçlanmıştır. Bunlardan 1228'i fakültede asistanlığına başlayıp tamamlayarak uzman olmuşlardır. Bunların senelere göre dağılımı şöyledir:

Uzmanlık Sınavı Verenler

Sene	Uzman olan	Sene	Uzman olan	Sene	Uzman olan
1948	1	1961	31	1972	69
1950	1	1962	64	1973	30
1952	1	1963	21	1974	36
1953	17	1964	6	1975	45
1954	33	1965	62	1976	68

1955	26	1966	44	1977	72
1956	59	1967	22	1978	70
1957	64	1968	70	1979	74
1958	97	1969	49	1980	57
1959	33	1970	63		521
1960	23	1971	84		516
					355
	355		516		1392

Fakülte kuruluş yıllarında, 1948, 1950 ve 1952'de ancak birer hekim uzman olmuşken 1948'de kurulan Ankara Üniversitesi ve Kuruluş Kanunu ile verilen asistan kadrolarından sonra 1953'ten itibaren bu sayı giderek artmıştır. 1973'te çıkarılan 1750 sayılı Üniversite kanununun kuruluşunu izleyen üç sene hariç son 20 senede yılda 60-80 hekim lisans üstü eğitimi bitirerek Tıpta Uzman olmuştur. 1973'teki bir araştırmada Ankara Tıp Fakültesinin 25 senede 1129, İstanbul Tıp Fakültesi ise kurulduğundan beri 1832 uzman yetiştirdiği karşılaştırılırsa, Fakültenin lisans üstü eğitime verdiği önem anlaşılır. Nitekim fakültede özel yönetmelikle 1976'da kurulan Mezuniyet Sonrası Eğitim Komisyonu koordine eğitime çok önem vermektedir. 1980 sonuna kadar Fakülteden 1392 hekim uzman olmuştur, bu Türkiye'deki tüm uzman hekimlerin % 10'u kadardır.

Fakültede klinik uygulamanın ağırlığı nedeniyle lisans üstü eğitimin daha çok tıpta uzmanlık eğitimi olarak yapılmasına karşın 27.12.1967'de yayınlanan Yönetmelikle Fakültede doktora yapılmaya başlanmıştır.

1974'ten beri Fakültede 28 üniversite mezunu doktora vermiştir.

Öğretim üyesi durumuna gelince,

Fakültede kurulduğundan beri 35 senedir 210 profesörlük ataması yapılmıştır. Hâlen 128 profesör çalışmaktadır.

Bunlardan ilki Fakülte kurucu Dekanı olarak özel kararnameyle 7.7.1945'te atanan Ord. Prof. Dr. Abdulkadir Noyan'dır. Hatırlanacağı gibi Fakülte Kuruluş Kanun yayın tarihi 20.6.1945'te dekan seçimini takiben haftada, daha önce belirtilen komisyon tarafından 3'ü yabancı uyruklu ve 10'u Gülhane Profesörlerinden olmak üzere profesör ataması daha kararnameyle yapıldı. 4936 numaralı Üniversiteler Kanunu 13.6.1946'da yürürlüğe girinceye kadar biri yabancı uyruklu, ikisi Gülhane, ikisi Numune Hastanesinden olmak üzere 8

profesörün seçimi daha Fakülte Profesörler Kurulunca yapılarak görevlendirilmişlerdir.

Üniversiteler Kanunu yayınlandıktan sonra geçici madde hükümleri uyarınca 1946'da 3, 1947'de 2 yabancı uyruklu, 1948'de 5, 1949'da 1, 1950'de 1 profesörün ataması yapıldı. Fakültemiz 1948'de diğer 3 fakülteyle birleşerek Ankara Üniversitesinin kuruluşuna katıldı. 1951'den itibaren yeni Üniversiteler Kanununa göre seçimle profesör ataması yapılmaya başlandı.

Bunu izleyen yıllarda, senede 1-6 profesörlük ataması veya yükselmesi yapılyordu.

27 Mayıs 1960'tan sonra 4936 sayılı Üniversite Kanununu değiştiren 28.10.1960 tarih ve 115 sayılı Üniversiteler Kanunu kadro aramaksızın profesörlüğe yükselmeye olanağı getirmişti. Aynı sene Milli Birlik Hükümeti tüm ülkede 147 öğretim üyesini emekli yapmış veya Üniversite dışında görevlendirmişti. Tıp Fakültesinden de 7 öğretim üyesi ayrılmıştı. Bunlar sonradan yine Fakülteye dönmüşlerdir. 1973 Üniversite Kanunu ise kadrosuz profesörlüğü kaldırmakta ve öğretim üyelerini 40 ve 46. madde hükümlerine göre, ihtiyaç duyulan Üniversitelere görevlendirmeyi getirmişti. Tıp Fakültesinden Diyarbakır ve Antalya Tıp Fakültelerine 10 kadar öğretim üyesi 46. maddeyle 2 sene'ye kadar 100'e yakın öğretim üyesi de 40. maddeyle gene bu 2 Fakültede senelerdir görev yapmaktadır. Ayrıca Ankara Diş Hekimliği ve Eczacılık Fakültelerinde, Spor ve Akademisinde birçok öğretim üyesi hâlâ görev yapmaktadır.

Fakültede bugüne kadar 207 profesör atanmış veya profesörlüğe yükselme olmuştur. Buna karşın da bunlardan 90'ı başka fakültelere geçmiş, emekli olmuş veya vefat etmiştir.

1977'de yürürlüğe giren 2066 sayılı Kadro Kanunu ile Fakülteye 144 profesörlük verilmiştir, hâlen bu kadroların 128'i doludur.

Fakültedeki doçentlik Sınavları ve atamalarına gelince,

Fakülte 1945'te kurulduğu senede bütün atamalar profesör olarak yapılmıştır.

Fakülte kuruluşunu takibeden yılda, 1946'da, 7 Uzman, Cavit Sökmen, Behiç Onul, Sabih Oktay, Emin Burad (vefat etti), Nusret Sungu (Vefat etti), Hamdi Ergene (vefat etti), Orhan Toygar ve Bahtiyar Demirağ, doçentlik sınavlarını başarıyla verdiler ve atamaları yapıldı.

1946'da 4489 sayılı Üniversiteler Kanunu ile doçentlik sınavları daha kademeli ve güç duruma gelmiştir.

1960'da 115 sayılı kanunla değiştirilen Üniversite Kanunu ile doçentlik sınavlarını kademeli ve bütün Üniversitelerden kurulu jürilerle daha akademik şekilde yapılmaya başlandığından baş vurular iki misli artmış, doçent ünvanını kazananlar artmıştır. 1960–1970 döneminde senede 11–23 doçent olmuştur. 1970'den itibaren senede 18–23 uzman doçent olmuştur.

6 Temmuz 1973 tarih ve 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu ve buna dayalı olarak düzenlenen tüzükle 1974'ten itibaren doçentlik sınavı senede iki defa yapılmakta ve adaylar kura ile dağıtılmaktadır. Son 35 senedir uzmanlardan doçentlik sınavının başarı oranı en yüksek olduğu 1974'tür ve 24 uzman doçent olmuştur.

Ankara Tıp Fakültesi kurulduğundan beri 35 senedir 807 doçentlik tezi verilmiş ve bu adaylardan 479'u (% 55) Doçentlik sınavını başarıyla vermişlerdir.

Fakülte Kuruluşundan beri doçentlik Sınavını bitirenlerin sayısı:

Sene	Doçentlik Sınavını Başaran	Sene	Doçentlik Sınavını Başaran	Sene	Doçentlik Sınavını Başaran
1946	7	1958	10	1970	20
1947	1	1959	9	1971	18
1948	7	1960	15	1973	23
1949	8	1961	12	1974	29
1950	3	1962	11	1975	23
1951	8	1963	11	1976	21
1952	13	1964	15	1977	21
1953	6	1965	23	1978	20
1954	5	1966	13	1979	27
1955	18	1967	12	1980	17
1956	5	1968	22		219
1957	8	1969	18		89
					171
	89		171		479

2066 sayılı yasayla Fakülteye 157 doçentlik kadrosu verilmiş olup bunlardan 88'i doludur.

3. Kamu Hizmetleri

Tıp Fakültelerinin görevi yalnız üniversiteler düzeyde lisans ve lisans üstü eğitim-öğretim, araştırma yapmak değil aynı zamanda va-

tandaşlarının koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetleri için uygulabilir plân ve program yapmak ve sağlık hizmetlerine yüksek düzeydeki uygulamalı hizmetleriyle yardım etmektir. Ankara'da birçok Tıp Fakültesi olmakla beraber gerek kuruluşundan beri çeşitli sosyal ve ekonomik düzeydeki uğraşları ve milletine yaklaşımı ve gerekse kuruluşundaki tarihi gelenek ve görevi gereği yalnız bu bölgenin değil Türkiye'nin birçok bölgesinde yaşayan insanlarımızın koruyucu ve tedavi edici hizmetlerini 2208 yataklı hastaneleriyle Tıp Fakültesi halka büyük hizmet sunmanın mutluluğu içindedir. Atatürk döneminde, 1937'lerde, Proje çalışmaları başlatılıp, 2. Dünya Savaşı nedeniyle 1945'te kurulabilen Fakülte Atatürk'e yarasız hizmet vemenin çabası içinde olmuştur.

Cebeci hastanesinde halen 2208 yatak vardır. Bunlar çokluk sırasına göre Genel Şirurji 330, Göğüs Hastalıkları, Psikiatri 210, Kadın-Doğum 200, İç Hastalıkları 140, Fizik Tedavi 111, Göz 100, Ortopedi 95, Çocuk 76, Kardiyoloji, Nöroşirurji, Göğüs Kardiovasküler Şirurji 70, Nöroloji 67, Gastroenteroloji, İntaniye, Deri Hastalıkları 65, Kulak-Burun-Boğaz 52, Endokrinoloji 50, Lepre 35, Nükleer Tıp, Acil Servis 20'şer yatakları vardır.

Fakültenin birçok hastane ve kurumlarda olan tüm yataklı bölümleri 1974'ten beri Cebeci'de toplanmıştır. Halen Cebeci'de 22 ayrı kürsü, klinik veya enstitüye ait 2208 yatak vardır.

Son senelerde ortalama senede 24.360 kişi yatarak tedavi görmüş, 302684 kişi ayaktan muayene ve tedavi görmüştür. 16.285 kişiye ameliyat yapılmış, 721.000 kişi de biokimya, hematoloji, radyoloji, E K G ve E M G ve diğer yönlerden inceleme ve araştırma, 185.954 kişi de Radyolojik inceleme, 12001 patoloji incelemesi yapılmıştır. Yataklı Bölümü olmayan Radyoloji, Mikrobiyoloji, Patoloji, Hijyen ve diğer kürsü ve enstitülerin laboratuvar çalışmaları ve incelemeleri ise ayrıca değerlendirilmelidir.

1968'den itibaren klinik öncesi kürsülerin Merkez Morfoloji binasına taşınmasından sonra yatan hasta sayısı 15.000-18.000'den başlayarak 41.455'e kadar çıkmıştır. Son 23 senede Fakülte Cebeci Hastanesinde 557.874 hasta yatarak tedavi görmüştür. Bunlardan 15 15.314'ü (% 2,7) vefat etmiştir.

1973'te yayınlanan 1765 sayılı Üniversite Yasası gereğince kürsü ve hastane faaliyetleri yıllık raporla Fakülte Kuruluna sunulduğundan daha ve geniş sayısal inceleme yapılmıştır. Bu tarihten sonraki

Merkez Laboratuvarı, Acil Servisi ve 1974' te kurulan Diş Servisine ait bilgi vermek durumuna gelinmiştir. Son 10 senede amaliyat olanların sayısı 124.692 dir. Ayakta muayene ve tedavi olanlar 1967'ye kadar senede 100.000-120.000 iken sonra giderek artmış son senelerde 327.000'i aşmıştır. Son 23 senede bu şekilde ayakta muayene ve tedavi edilen hasta sayısı 4.145.929'dur.

Nüfusumuzun 4 milyondan fazla kişisi ayakta, yarım milyondan fazla hasta yatarak Fakültemizde tedavi görmüştür.

23 senedir klinik laboratuvarlarında 5.923.204 analiz ve inceleme yapılmıştır. Acil Servis ve Merkez laboratuvarında son 7 senede yapılan 538.459 tahlil ve inceleme bunun dışındadır. 1972'ye kadar senede 200.000'in altındayken 1980'de bu rakam son iki senedir 700.000 in üzerindedir. Gene 23 senedir Radyoloji ve Hastanede 11 ayrı kürstide bulunan Röntgen laboratuvarında 972.002 hastanın filmi (ortalama 2.886.006 film) çekilmiştir. Acil Servis ve Merkez Röntgende son 7 senede 154.799 hastanın (ortalama 453.397 film) Radyolojik incelemesi de buna eklenirse 3.530.000 film incelemesi yapılmıştır. 1603 otopsi yapılmıştır.

Fakültede hastane ve poliklinik hizmetlerine destek ve yardımcı olmak üzere Merkez Laboratuvar vardır. Burada röntgen, bakteriyoloji, hematoloji, biokimya bölümleri hizmet yapmaktadır. Merkez laboratuvarlarının da son senelerde hizmeti haylice artmıştır. Biokimya incelemesi senede 25-36.000 iken son senelerde 50.000'e, hematoloji incelemesi 10-12.000 den' 16-17.000'e, Bakterioloji (mikrobiyoloji) araştırması 5-6000'den 10-12'000'e çıkmıştır. 1980'de Merkez Laboratuvarlarında 91.671 tahlil ve inceleme yapılmıştır. Gene bu bölüme ait Röntgen bölümünde 1974'te 5.687 kişide radyolojik inceleme yapıldığı halde 1980'de 592'si mide, 512'si 1100'si safra kesesi, 131'i kolon ve 425'i ilaçla üriner sistem incelemesi olmak üzere 18.302 hastada 46.182 film çekilerek radyolojik incelemeler yapılmıştır. Acil Servis radyoloji bölümünde ise gene 1980'de 17.306 çekilmiştir.

Görülüyor ki, Fakültede son çeyrek asırda 4 milyondan fazla kişiye yatırılmadan, yarım milyon kişi yatırılarak muayene ve tedavi yapılmış 6.000.000 kadar labratuvar muayenesi ve 3.350.000 kadar röntgen film incelemesi yapılmıştır. Bu fakülte hastane bölümünün hizmetindeki önemli hizmetini gösterir.

4-Tıp Fakültesi öğretim üye ve yardımcılarının 1981 yılında Kürsülere göre dağılımı

ADLİ TIP

Prof. Dr. Adnan ÖZTÜREL
Prof. Dr. İbrahim TUNALI
Dr. Hüseyin Roman
Dr. Cahit Zentürk
Dr. Özer Kendi
Dr. Tülây Gedik

ANATOMİ

Prof. Dr. Kaplan Arıncı
Doç. Dr. Alaettin Elhan
Dr. Gürsel Ortuğ
Dr. Ali İhsan Sayıcı

ANESTEZİYOLOJİ VE REANİMASYON

Prof. Dr. Refik Paykoç
Prof. Dr. Birsan Akkartal
Doç. Dr. Handan Cübrük
Doç. Dr. Filiz Tüzüner
Dr. Yüksel Keçik
Dr. Oya Özatamer
Dr. Melek Tolunay
Dr. İlhami Telli
Dr. Aydın Budaycıoğlu
Dr. Nurşen Eldileymi
Dr. Adnan Oflazer
Dr. Haydar Şahinoğlu
Dr. Salih Yıldız
Dr. Ayşe Gürel
Dr. Feyhan Ökten
Dr. Selmin Ökesli
Dr. Asuman Altay
Dr. İ. Ergun Çukur
Dr. Süleyman Güner
Dr. Tuncay Alp
Dr. Öner Cebeci
Dr. Serdar Akın
Dr. Aynur Oğuz
Dr. M. Caner Mimaroglu

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI

Prof. Dr. Ayhan Çavdar
Prof. Dr. Binnaz Ege
Prof. Dr. Rezan Berki
Prof. Dr. Güner Abal
Prof. Dr. Ayten Arcasoy
Prof. Dr. Ayten İmamoğlu

Prof. Dr. Memnune Yüksel
Doç. Dr. Fadıl Ertogan
Doç. Dr. Şükrü Cin
Doç. Dr. Emel Babacan
Doç. Dr. İlksen Turhanoglu
Doç. Dr. Sevgi Gözdaşoglu
Doç. Dr. Necmiye Tümer
Dr. Nurten Girgin
Dr. Ülker Doğru
Dr. Gönül Öcal
Dr. Tomris Türmen
Dr. Emine Suskan
Dr. Ferhan Gürpınar
Dr. Halil Gümüş
Dr. Gönül Yıldız
Dr. Zümrüt Uysal
Dr. Mesiha Ekim
Dr. Hüseyin Güvenç
Dr. A. Nejat Akar
Dr. Ayşe Fulya Yüksel
Dr. R. Neşe Kılıçcıoğlu
Dr. Sabri Kemahlı
Dr. İnci Ayan
Dr. Gayaz Akçurin
Dr. Ali Hasan Pamir
Dr. Emel Cabı
Dr. Ayşe Pekyılmaz
Dr. Canan İnanoğlu
Dr. Sevgi Başkan
Dr. Duygu Uçkan
Dr. Çetin Alabey

BİYOKİMYA

Doç. Dr. Zühal Yurtarslanı
Doç. Dr. İ. Hakkı Gökhun
Dr. Sumru Taşman
Dr. Nail Çetin Küskü
Dr. Leylâ Açıkan
Dr. Eşref Aygün
Asis. Dr. Şükran Tunç
Asis. Y. Nuri Şahin
Asis. Dr. Mahbube Tütüncü

DERİ VE ZÜHREVİ HASTALIKLARI

Prof. Dr. Ahmet Akçaboy
Prof. Dr. Lütfü Tat
Prof. Dr. Nizamettin Erbakan

Prof. Dr. Atif Taşpınar
Doç. Dr. Aysel Gürler
Doç. Dr. Erbak Gürgey
Dr. Mehmet Ali Gürer
Dr. Ümit Soyuer
Dr. Yavuz Peksarı
Dr. Şule Öncel
Dr. Aysel Yüce
Dr. Cengizhan Erdem
Dr. Muammer Söylemezoğlu
Dr. Aynur Kocaemre
Dr. Deniz Ertan
Dr. Turgay Çetin
Dr. Lâle Dönderici
Dr. Sevim Saraç

ENDOKRİNOLOJİ VE METABOLİZMA HASTALIKLARI

Prof. Dr. Alim Uzunaliçoğlu
Prof. Dr. Selâhattin Koloğlu
Prof. Dr. Gürbüz Erdoğan
Doç. Dr. A. Nuri Kamel
Dr. Metin Arslan
Dr. Mehmet Ali Uçar
Dr. Yalçın Aral
Dr. Hamdi Akan
Dr. Kemal Tuncay Yazgan
Dr. Ayşe Nilgün Eskisoy
Dr. Münire Koloğlu
Dr. Ümit Karayalçın
Dr. Nilgün Başkal
Dr. Vedia Cesur

FARMAKOLOJİ

Prof. Dr. Şükrü Kaymakçalan
Prof. Dr. Kazım Türker
Prof. Dr. İ. Hakkı Ayhan
Doç. Dr. F. Cankat Tulunay
Doç. Dr. Arda Bökesoy
Dr. Mehmet Melli
Dr. Özden Palaoğlu

FİZİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON

Prof. Dr. Hami Koçaş
Prof. Dr. Tansu Yorulmaz
Doç. Dr. Aker Akyokuş
Doç. Dr. E. Süreyya Ergin
Doç. Dr. Mesut Birol Atay
Dr. Oğuz Acara
Dr. Nurben Süldür
Dr. Vesile Sepici

Dr. Fatma Atalay
Dr. Gülây Dinçer
Dr. Bülent Seçkin
Dr. Ümit Öner Akbaş
Dr. Sevim Orkun
Dr. Fitnat Gürkan
Dr. Funda Ergun Şahinkaya
Dr. Meral Ergin
Dr. Handan Yaman
Dr. Gökten Sayar
Dr. Ferhan Cantürk

FİZYOLOJİ

Prof. Dr. Mehmet Akçaş
Prof. Dr. Fikri Özer
Prof. Dr. Rüknettin Tanalp
Prof. Dr. Sema Yavuzer
Dr. S. Seher Derman
Dr. Nezahat Bezicioğlu
Dr. B. Günseli Eyüpoğlu
Dr. Demet Çorapçıoğlu

FİZYOPATOLOJİ

Doç. Dr. Fuat Taner
Dr. Beyhan Dinçtürk
Dr. Gülser Öğün
Dr. Yıldız Divanlı
Dr. E. Güzin Özelçi
Dr. Faruk Çetin
Asis. Huriye Sencer

GENEL ŞİRÜRJİ

Prof. Dr. Osman Akata
Prof. Dr. Ahmet Yaycıoğlu
Prof. Dr. Orhan Bumin
Prof. Dr. Şadan Eraslan
Prof. Dr. Kamil İmamoğlu
Prof. Dr. İsmail Kayabalı
Prof. Dr. Zeki Çandar
Prof. Dr. Abdülmecit Doğru
Prof. Dr. Kazım Ergin
Prof. Dr. Hüseyin Gürsoy
Prof. Dr. Abdülmüttalip Ünal
Prof. Dr. Ali Rıza Arat
Prof. Dr. Ercüment Gürel
Prof. Dr. İbrahim Ceylan
Prof. Dr. Bülent Timlioğlu
Doç. Dr. Dikmen Arıbal
Doç. Dr. Nusret Torun
Doç. Dr. Altan Tüzüner
Doç. Dr. Tuncay Ertunç

Doç. Dr. Sevinç Uysal
Doç. Dr. Bahattin Korucu
Doç. Dr. Akın Önbayrak
Doç. Dr. Ülkü Gökalg Güney
Dr. Atilla Törüner
Dr. Ertan Tatlıcıoğlu
Dr. Ragıp Çam
Dr. Ercüment Kuterdem
Dr. Nusret Aras
Dr. Adil Baykan
Dr. M. Semih Baskan
Dr. Erdal Anadol
Dr. Halük Gökçora
Dr. Bilsel Baç
Dr. Bülent Alıç
Dr. Adnan Kaynak
Dr. Hikmet Akgül
Dr. A. Ertuğrul Karahüseyinoğlu
Dr. Celâlettin Keleş
Dr. Salih Uluözyurt
Dr. Hüseyin Zayıfoğlu
Dr. Mehmet Gürel
Dr. Taner Küçükçelebi
Dr. Mehmet Emin Güneş
Dr. Sezgin Aksoy
Dr. Akif Coşturoğlu
Dr. Nihat Yücel
Dr. A. Muzaffer Ozan
Dr. S. Cihan Bumin
Dr. Bülent Bozdağ
Dr. Murat Akyol
Dr. Semih Aydınтуğ
Dr. A. Oğuz Demirsoy
Dr. Murat Beyazıt
Dr. Fatih Çanga
Dr. Bülent Koç
Dr. Turgut Özzeybek
Dr. Güven Özer
Dr. R. Murat Gürün
Dr. Oğuz Karlıyıl
Dr. H. Tarık Çağa
Dr. Sadettin Karacagil
Dr. Salim Demirci
Dr. Tuğbay Tuğ
Dr. H. Zafer Acar
Dr. H. Mehmet İnceköy

GASTROENTEROLOJİ

Prof. Dr. Zafer Paykoç
Prof. Dr. Necip Danışoğlu

Prof. Dr. Özden Uzunalımoglu
Dr. Uğur Kandilci
Dr. N. Erdem Alptuna
Dr. İ. Safa Yıldırım
Dr. Abdülkadir Dökmeci
Dr. Ali Özden
Dr. Gülbin Ünsal
Dr. N. Candan Polat
Dr. Tülin Şahin
Dr. Süleyman Cihan Yurdaydın
Dr. Ali Gören
Dr. Selim Karayalçın

GÖZ HASTALIKLARI

Prof. Dr. Sabahat Abadan
Prof. Dr. M. Erol Turaçlı
Doç. Dr. İlhan R. Günalp
Doç. Dr. Leylâ Atmaca
Doç. Dr. Necile Erkam
Doç. Dr. Özden Özdemir
Dr. Esin Aker
Dr. Berati Hasanreisoglu
Dr. Ömer Kamil Doğan
Dr. Kudret Dürük
Dr. Saadet Koloğlu
Dr. Kısmet Erding
Dr. Güler Çetingüç
Dr. Mehmet Şakir Ünal
Dr. Meral Berköz
Dr. Ahmet Maden
Dr. Süleyman Kaynak
Dr. Kubilâyet Çetinkaya
Dr. Merih Önel
Dr. Merih Olcay
Dr. Ayşe Özdemir
Dr. Eser Duman
Dr. Salih Ahmet Temel
Dr. Fatih Karel
Dr. Emin Özmert
Dr. Fatma Kaya
Dr. Bülent Özkan

GÖĞÜS-KALP VE DAMAR ŞİRÜRJİSİ

Prof. Dr. Erdoğan Yalav
Prof. Dr. Galip Urak
Prof. Dr. Vedat İçöz
Prof. Dr. Şinasi Yavuzer
Doç. Dr. Ali Ersöz
Dr. Hadi Akay
Dr. İlker Öktem

Dr. Hakkı Akalın
Dr. Şevket H. Kavukçu
Dr. Sadi Kaya
Dr. Bülent Kaya
Dr. Mustafa Paç
Dr. Kemallettin Uçanok
Dr. Ünal Sakıncı
Dr. Ümit Özyurda
Dr. Hüsamettin Sökücü
Dr. M. Adnan Uysal
Dr. Ersin Kara
Dr. E. Tümer Çorapçıoğlu
Dr. Atalay Mete

GÖĞÜS HASTALIKLARI VE TÜBER- KÜLOZ

Prof. Dr. Necdet Menemenli
Prof. Dr. Türkân Akyol
Prof. Dr. Nezihe Enacar
Prof. Dr. Hilmi Gürses
Prof. Dr. Lütfü Gürbüz
Prof. Dr. Belma Çobanlı
Doç. Dr. Doğanay Alper
Dr. Efşin Pınar
Dr. Aydemir Özay Sezer
Dr. Sumru Beder
Dr. G. Aysel Ayas
Dr. Gülten Ata
Dr. Türkân Tathcıoğlu
Dr. Oktay İmecik
Dr. Gülseren Karabıykoğlu
Dr. Necati Koç
Dr. Tülin Yılmaz
Dr. Hayati Bilgiç
Dr. Yurdanur Şehirlioğlu
Dr. Ali Kocabaş
Dr. Oya Bakır
Dr. Nihat Yazıcıoğlu
Dr. Numan Numanoğlu
Dr. Y. Selim Demirel
Dr. Haydar Yener
Dr. Şule Zorlutuna
Dr. Güngör Edepli
Dr. Haluk Şaban Türkteş
Dr. Zeynep M. sırlıgil
Dr. Can Öztürk

HİSTOLOJİ VE EMBRİYOLOJİ

Prof. Dr. Aliye Erkoçak
Doç. Dr. Şeref Yazgan

Doç. Dr. Sacide Gazilerli
Doç. Dr. Yüksel Balı
Dr. Ayten Sirel
Dr. Canan Akbay
Dr. Nurşen Sayın
Dr. A. Engin Açıkalın
Dr. M. Cengiz Güven
Asis. Cengiz Bayçu

HİJYEN, KORUYUCU HEKİMLİK VE İSTATİSTİK

Prof. Dr. Sevim Yumuturuğ
Prof. Dr. Türkân Sungur
Doç. Dr. Aslan Tunçbilek
Öğr. Gör. Dr. Cahit Erkam
Dr. Ersöz Tüccar
Dr. Ercan Nair
Asis. Yıldır Atakurt

İÇ HASTALIKLARI

Prof. Dr. A. İlhan Özdemir
Prof. Dr. Bekir Berkol
Prof. Dr. Güncer Tokgöz
Prof. Dr. Orhan Seyfi Şardaş
Prof. Dr. A. Ergün Ertuğ
Doç. Dr. Murat Duman
Doç. Dr. V. Akın Uysal
Doç. Dr. Bülent Erbay
Dr. Oktay Karatan
Dr. Nahide Konuk
Dr. Muammer Günaydın
Dr. Yıldırım Çınar
Dr. Nurşen Düzgün
Dr. Şükrü Kaya Gürlek
Dr. Saniye Şen
Dr. Engin Baykal
Dr. Neval Duman
Dr. Şükrü Sindel
Dr. Fevzi Ersoy
Dr. M. Tanzer Ölçer
Dr. Kenan Yılmaz Ömürlü
Dr. Ayşe Kars
Dr. Taner Çamsarı
Dr. Osman Müftüoğlu
Dr. Osman İlhan
Dr. Gül Yener
Dr. Halûk Koç
Dr. Mustafa Yıldız
Dr. Dilek Dinçol
Dr. Nazan Eren

Dr. Remzi Karaoğuz
Dr. Gülây Karapirim
Dr. Ayten Yatman
Dr. Gülgün Pamir
Dr. Nuri Çakır
Dr. Ş. Handan Onur
Dr. Murat Kahraman
Dr. İ. Rıfki Ersoy

İNFEKSİYON HASTALIKLARI

Prof. Dr. Behiç Onul
Prof. Dr. Melâhat Onul
Prof. Dr. Zeki Durusu
Prof. Dr. Semih Kandilci
Doç. Dr. Kamil Gültan
Doç. Dr. Gültekin Altay
Doç. Dr. Tuncay H. Sözen
Doç. Dr. Oktay Meço
Doç. Dr. M. Emin Tekeli
Dr. Tuncay Kerman
Dr. Cehdi Ertong
Dr. Fatma Sırmateç
Dr. Çetin Ak
Dr. Kadriye Özsoy
Dr. F. Latife Yavuz
Dr. Mehmet Bitirgen
Dr. Ayşe Atilla

KARDİYOLOJİ

Prof. Dr. Sabih Oktay
Prof. Dr. Sabahat Kaymakçalan
Prof. Dr. Turhan Akyol
Prof. Dr. Akif Berki
Prof. Dr. Ahmet Sonel
Prof. Dr. Türkan Gürel
Prof. Dr. İsfendiyar Candan
Doç. Dr. Abidin Kumbasar
Doç. Dr. Güneş Akgün
Dr. Metin Özenci
Dr. Devriş Oral
Dr. Cemel Lüleci
Dr. Halime Küçükyılmaz
Dr. Muharrem Güldal
Dr. Necmettin Değer
Dr. Adalet Gürlek
Dr. M. Nail Çağlar
Dr. Çetin Erol
Dr. Filiz Ersel
Dr. Celâl Kervancıoğlu
Dr. Ümit Ölmez

Dr. M. Murat Kınıkoğlu
Dr. Z. Ümit Belbez
Dr. Gültekin Süleymanlar
Dr. Oktay Sancaktar
Dr. Ayşe Saygın

KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM

Prof. Dr. Erkin Kandemir
Prof. Dr. Ahmet Esencdal
Prof. Dr. Turhan Bayçu
Prof. Dr. Hikmet Yavuz
Prof. Dr. Can Ali Gürgüç
Prof. Dr. Mazhar Ülker
Doç. Dr. Akın Çanga
Doç. Dr. Sevgi Tezcan
Doç. Dr. Sevim Dinçer
Doç. Dr. Lügen Cengiz
Doç. Dr. Gülşen Vardar
Dr. A. Gülây Kurtay
Dr. Yavuz Berkol
Dr. Mülâzım Yıldırım
Dr. Özdemir Himmetoğlu
Dr. Deniz Çakçı
Dr. Demir Özbaşar
Dr. Fatma Yürür
Dr. Feride Kutlar
Dr. Birsu Saruışık
Dr. A. Rıza Taze
Dr. Gülfizar Uysal
Dr. Cenap Kurtkaya
Dr. Ünal Rodoplu
Dr. Bülent Kavuzlu
Dr. Serdar Erçakmak
Dr. Fadıl Kara
Dr. Rifat Hakkı Gürsoy
Dr. Cihangir Yılanlıoğlu
Dr. Lütfü Esat Orhon
Dr. Cihat Ünlü
Dr. Fırat Ortaç
Dr. Mustafa Bahçeci

KULAK-BURUN-BOĞAZ HASTALIKLARI

Prof. Dr. Şadi Berkmen
Prof. Dr. Cihat Borçbakan
Prof. Dr. Nimetullah Esmer
Prof. Dr. Rıza Keser
Doç. Dr. Çetin Cuhruk
Doç. Dr. Esen Beder
Dr. Mustafa H. Çalgüner

Dr. Ziya Cenik
Dr. Muharrem Gerçeker
Dr. M. Tevfik Aktürk
Dr. Nuri Özgirgin
Dr. Nihat Ayan
Dr. Esor İbrahim Balkan
Dr. Süleyman Candan
Dr. Yavuz Uyar
Dr. Atıf Çetiner
Dr. Alp Demireller
Dr. Babür Küçük

KİMYA

Doç. Dr. Mustafa Akpoyraz
Doç. Dr. Fabrünnisa Pamuk
Dr. Mustafa Aktürk
Dr. Beytiye Özgün
Dr. Şule Pekyıldırım
Asis. Sibel Sungur

MEDİKAL BİYOLOJİ

Prof. Dr. Eşref Deniz
Prof. Dr. Bekir Sıtkı Şaylı
Dr. Işık Bökesoy
Dr. Gülseren Ökten
Dr. Levent Bingöl
Dr. Sevil Pehlivan
Dr. A. Necati Çanakçı

MEDİKAL FİZİK

Prof. Dr. Ziya Güner
Doç. Dr. Ferit Pehlivan
Dr. Hamza Esen
Dr. İsmail Günay
Dr. Babür Şahinoğlu
Dr. Belma Yeni

MİKROBİYOLOJİ VE PARAZİTOLOJİ

Prof. Dr. Hayati Ekmen
Prof. Dr. Namık Aksoyca
Prof. Dr. Sabahattin Payzın
Prof. Dr. Kemal Özsan
Prof. Dr. Necdet Sevik
Prof. Dr. Muhlis Özsan
Prof. Dr. Rasim Cicioğlu
Doç. Dr. A. Tevfik Cengiz
Doç. Dr. R. Kürşat Altuntaş
Doç. Dr. Hatice Özenci
Dr. Aynur Yakar
Dr. Tülâ Türker
Dr. Neval Ağuş

Dr. Osman Yavaşoğlu
Dr. Derya Aysev
Dr. Latife Mamıkoğlu
Dr. Nesrin Erol
Dr. Nalan Sezer
Dr. Ayşegül Akçakoca
Dr. Abdülrazzak Ata

NÖROLOJİ

Prof. Dr. Adnan Güvener
Prof. Dr. İsmet Çağlar
Prof. Dr. Doğan Öge
Prof. Dr. Kemal Bilgin
Doç. Dr. Nermin Mutluer
Dr. Ali Soyuer
Dr. Adil Çulcuoğlu
Dr. Nursel Bayraktar
Dr. Deniz Selçuki
Dr. Ayten Özcanlı
Dr. Necati Kalelioğlu
Dr. Nezih Yüccemen
Dr. Mehmet Ali Genç
Dr. Tülin Tanrıdağ
Dr. Ülkü Türk

NÖROŞİRÜRJİ

Prof. Dr. Nurlan Avman
Prof. Dr. Ziya Gökalp
Prof. Dr. Ertekin Arasil
Doç. Dr. Yücel Kanpolat
Dr. Ertuğ Özkal
Dr. Cumhur Dinçer
Dr. Ali Oğuz Taşcıoğlu
Dr. Celâl Kılıç
Dr. Atilla Erdem
Dr. Ant Metin Atasoy
Dr. Mehmet Selçuki
Dr. Uğur Erongun
Dr. Tansu Mertol
Dr. Ö. Fatih Gürsoy
Dr. Zeki Şekerci
Dr. Bülent Boyar

NÜKLEER TIP

Prof. Dr. Fevzi Renda
Prof. Dr. Ali Tan Işırtman
Doç. Dr. Münir Telatar
Doç. Dr. Asım Akin
Dr. Necati Yılmaz
Dr. Nahide Gökçora

Dr. Kemal Metin Kır
Dr. Nur Erçakmak

ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ

Prof. Dr. Zeki Durusu
Prof. Dr. Rıdvan Ege
Prof. Dr. Güngör S. Çakırgil
Doç. Dr. Yücel Tümer
Doç. Dr. Ertan Mergen
Dr. İlker Çetin
Dr. Oğuz Polatkan
Dr. M. Derya Dinçer
Dr. Ali Biçimoğlu
Dr. Bozkurt Taylan
Dr. Bahattin Ünsaç
Dr. Kenan Sarıdoğan
Dr. Ahmet Uçaner
Dr. Osman Körüklü
Dr. Tayfun Açıkgöz
Dr. Halûk Agus
Dr. Tarık Yazar
Dr. M. Serdar Binnet
Dr. Ş. Cem Gökçe
Dr. Mustafa Fehmi Akyıldız
Dr. Uğur Günel

PSİKİYATRİ

Prof. Dr. Coşkun Şarman
Prof. Dr. Celâl Köksal
Prof. Dr. Abdülkadir Özbek
Prof. Dr. Muallâ Öztürk
Doç. Dr. Gülören Ünlüoğlu
Doç. Dr. Işık Sayıl
Doç. Dr. Cumhur Kerimoğlu
Dr. Halûk Özbay
Dr. Saynur Canat
Dr. Erdal Işık
Dr. Efser Kerimoğlu
Dr. Abdülkadir Çevik
Dr. Nazmiye Topluşık
Dr. Haydar Çağlayan
Dr. Nermin Doğan
Dr. Yıldırım Beyatlı Doğan
Dr. Feyruz Karaali
Dr. Engin Turan
Dr. Hüsnü Erkmen
Dr. İbrahim Balcıoğlu
Dr. Aytül Yücel
Dr. Nusret Akyürek
Dr. Olcay Tiryaki

Dr. Zehra Arkan
Dr. Kemal Göğüş
Dr. Hüseyin Hamdi Özsan
Dr. Aylâ Soykan
Dr. Müberra Oktay

PATOLOJİ

Prof. Dr. Orhan Bulay
Prof. Dr. Kadri Bacacı
Doç. Dr. Atilla Taçoy
Doç. Dr. Özden Tulunay
Doç. Dr. Cemil Ekinci
Dr. Oya Yücel
Dr. Ömer Uluoğlu
Dr. Nural Onaran
Dr. Selim Ereku
Dr. Leylâ Aslan
Dr. Handan Güneş
Dr. N. Engin Aydın
Dr. Deniz Aygıl
Dr. Ömür Ataoğlu
Dr. Ferit Özhan Aksu
Dr. Nur Karahan
Dr. Ercüment Akman
Dr. F. Ayşenur Paç

RADYOLOJİ

Prof. Dr. Uluhan Berk
Prof. Dr. Erdoğan Işıkman
Prof. Dr. Hüseyin Sümer
Doç. Dr. Orhan Cemil Tüzün
Doç. Dr. Ahmet Çakmak
Dr. Timuçin Ergin
Dr. Özlem Çağlayan
Dr. Hülya Nurözler
Dr. Abdülkadir Çınar
Dr. Canan Taşcıoğlu
Dr. Emin Aytan
Dr. Tayfun Tercan
Dr. U. Nureddin Sanlıdilek
Dr. İlhan Erdem
Dr. Sedat Işık
Dr. H. Namık Mercan
Dr. Ufuk Kemal Gülsoy
Dr. Mustafa Salih
Dr. Mehmet Kemal Akışık
Dr. S. Kemal Aytaç

TOPLUM HEKİMLİĞİ

Prof. Dr. Celâl A. Sungur
Prof. Dr. Yaşar Bilgin

Dr. Aysel Işık
Dr. İclâl Kantaroğlu
Dr. Erol R. Sezer
Dr. Emine Oya Özmete
Dr. Ferda Çelenk
Dr. Nazan Bilgel
Dr. Ş. Aysun Merdoğan
Dr. Ege Süzer
Dr. Ferruh Yavuz
Dr. Muazzez Öztürk
Dr. Ata Soyer

Doç. Dr. Saadettin Küpeli
Doç. Dr. Şevket Tuncer
Dr. Erol Özdiler
Dr. Kadri Anafarta
Dr. Ali Rıza Ayder
Dr. A. Namık Kiper
Dr. Sedat Ünal
Dr. Osman Özteke
Dr. Ö. Faruk İnan
Dr. Orhan Yiğitbaş
Dr. Metin Evirgen
Dr. Levent Hacıhasanoğlu
Dr. Nihat Arıkan
Dr. Ş. Erol Güntekin
Dr. Halûk Özkaya

ÜROLOJİ

Prof. Dr. İhsan Günalp
Prof. Dr. Rahmi Gerçel
Prof. Dr. Mahmut Kafkas
Prof. Dr. L. Sezai Yaman
Prof. Dr. Orhan Göğüş
Prof. Dr. Yusuf Z. Müftüoğlu

TIP TARİHİ VE DEONTOLOJİ

Prof. Dr. Fuat A. Göksel
Öğr. gör. Dr. Yaman Örs

III- ÖĞRETİM

A- Lisans, lisansüstü (doktora), tıpta Uzmanlık öğretim-leri ve öğrenciler:

Amaç Tıp Biliminin teorik ve uygulamalı yönlerini öğrencilere sindirerek öğretmek, araştırma ve uygulama yöntemlerini deneyimlerle, tıp san'atını gözlemle ve bizzat yaptırarak öğretmek, insan sevgi ve saygısını davranışlarının katkısız bir sembolü haline getirmektir.

Fakülte tıp eğitimi ve bugüne kadarki Öğretim ve İmtihan Yönetmelikleri

1- Birinci Yönetmelik (1945-1951) dönemi:

Ankara Tıp Fakültesi 20.6.1945 tarih ve 4671 sayılı kanunla kurulduktan ve 19 Ekim 1945'te İstanbul Tıp Fakültesi Yönetmeliği (Talimatnamesi) ile eğitime başlandıktan sonra, bina, yerleşme, öğretim üye temini gibi o güne kadar ciddiyetle üzerinde durulan sorunlara öğrenci ve eğitimi sorunu da eklenmiştir.

1945'te 21 madde halindeki ilk Ankara Tıp Fakültesi Öğretim ve İmtihan Talimatnamesi Milli Eğitim Bakanlığınca onaylandı. Fakülte eğitim gelişmesini izliyebilmek için muhtelif zamanlarda değiştirilen yönetmeliklerin temel prensipleri hakkında bilgi vermek gerekir. En büyük yönetmelik değişiklikleri 1945, 1951, 1957, 1966 tarihlerin-

de olmuştur. Bunun dışında arada uygulamayı rahatlatıcı ufak değişiklikler yapılmıştır.

Birinci sene sonunda Fen Fakültesinde okutulan FKB dersleri, 3. sene sonunda Anatomi, Fizyoloji, Histoloji, Embriyoloji ve Biyokimyadan, 4. sene sonunda Mikrobiyoloji, Parazitoloji ve Hijyenden, 5. sene sonunda Farmakoloji ve Tedavi Patolojik Anatomi ve Fizyopatoloji, son sınıfta küçük stajlar sonunda staj imtihanı, sene sonunda İç Hastalıkları, Cerrahi, Kadın-Doğum ve Adli Tıp'tan imtihan olmaktaydı. Bütünlemede bir dersten bile kalsa ertesine sene bütün derslerden yeniden sınava girme zorunluluğu vardı. Aynı sınıfta iki kere sınıfta kalınca okulla ilişkisi kesilmekteydi.

2- İkinci Yönetmelik (1951-1957) dönemi:

1950'de yapılan ve 1951-1952 öğretim yılında uygulanan Yönetmelik 5 yılda edinilen deneyimler sonucu yapılmıştır.

12 yarı yıllık öğretim: a) tıbbi hazırlık öğretimi, b) klinik öncesi öğretimi, c) klinik öğretimi olarak üçe ayrılmıştı. İlk iki Sömestrede Fizik, Kimya, Botanik ve Zooloji dersleri okutulurken tıbbi hazırlık öğretimi yapılmaktadır. FKB öğretiminin azami 2 senede bitirilmesi gerekiyordu. Klinik öncesi en az 3 sönestr olup kliniğe hazırlayıcı ve normal insan morfoloji ve biyoloji hakkında bilgi veriyordu. Anatomi, Fizyoloji, Histoloji ve Biokimya derslerinden oluşmaktaydı. 6 sönestrede sınavları bitirme zorunluluğu vardı. Klinik öğretiminin amacı hekimlik bilgi ve sanatını öğretebilmektir. Mikrobiyoloji, Fizyopatoloji, Farmakoloji, Materia Medika, Medika, Tıp Tarihi dersleri ve klinik stajlarından oluşmaktaydı. Stajlar 6 sönestrede tamamlanmaktaydı. Her sönestreden evvel Genel Kurul gelecek sönestrenin programını hazırlamaktaydı.

3- Üçüncü Yönetmelik (1957-1966) dönemi:

Gene aradan 6 sene geçmiş, bir kuşak daha mezun olarak Yönetmelikte yeni değişiklikler yapılmıştır.

F.K.B. Fen Fakültesinde okutulmakta, tıp öğretim süresi en az 10, en çok 16 sönestr olup, 6 sönestri temel tıp öğretim, 4 sönestri tıp öğretimi olarak tanımlanmıştır.

Öğrenci yalnız kaldığı dersten sorumlu olmakta, 4 sınav hakkı tanınmakta ve mezuniyet sınavı kaldırılmakta, öğrenim 1 Ekim-21 Mayıs arası sürdürülmektedir.

4- Dördüncü Yönetmelik (1966) dönemi:

Sekiz senelik uygulamadan sonra Fakülte Genel Kurulunca 13. 13.5.1966'da kabul edilip, Senatoca 14.6.1966'da onaylanan ve 2.

7. 1966'da yürürlüğe giren Yönetmelik 1966-1967 öğretim yılında uygulanmaya başlandı ve ufak değişmelerle hâlâ yürürlüktedir.

Bu Yönetmeliğe göre Tıp Bilimleri Lisansı yanında başka Fakülte ve Yüksek okullarda okumakta olanlara ek olarak Tıp Bilim dallarında çalışma olanağı sağlandı. Öğretim Ekim başında başlayıp, Haziran'da bitmektedir, buna göre, tıp öğretimi 6 yıldır ve yıllara dağılışı şöyledir:

1- Tıp öncesi öğretimi (.Ö.Ö.),

2- Temel tıp öğretimi (T.T.Ö.) 3 yıl (2, 3 ve 4. yılda),

3- Klinik tıp öğretimi (K.T.Ö.) 2 yıl 5, 6. yılda),

(T.Ö.Ö.) en çok 4, (T.T.Ö.) 8 ve (K.T.Ö.) 6, yani toplam 18 sömestreyi geçmez.

Bu 1966-1967 Yönetmeliği birçok yenilikler getirmiştir. Bunun başlıcaları şunlardır:

1- Öğretim Süresi en az 12 en çok 18 sömestredir.

2- Tıp öncesi öğretimi Tıp Fakültesi bünyesine alınmıştır. Bu yönetmeliğe göre işlem gerecektir. Osteoloji, Genetik ve İstatistik dersleri de buraya eklenmiştir.

3- Yabancı dilde bu yönetmeliğe tabidir. Eski yönetmeliklerden farklı olarak Genel ve Tıbbi metin olarak iki bölümde okutulmaktadır.

4- Klinik tıp öğretiminde teorik kürsü dersleri tamamen staj içersine alınmıştır.

Fakülte öğretim ve İmtihan Yönetmelikleri ile yaptığı büyük gelişimlerin en önemlilerinden biri 1966-1967 Yönetmeliği ile kurulan "Öğretim Koordinasyon Komisyonu" ve bunun her sene hazırlatıp bastırttığı "Öğretim Klavuzu"dur. 1969'dan beri her sene 200-300 sahifelik kitaplar halinde basılan bu kitaplarda pratik ve teorik ders konuları, bunların kürsülerde kimler tarafından kaçar saat yapılacağı vize ve sınav şekilleri çok açık ve geniş olarak gösterilmiştir.

Ülkemiz Tıp Fakültelerinin çoğunda uzun senelerdir klasik sistemle eğitim yapılmakta, öğrenci kontenjanı heryıl arttırıldığı için kalabalık sınıflarda çok fazla teorik eğitim yapılmakta, buna karşılık uygulamalar ve hasta başı eğitimine ayrılan saatler çok kısıtlı olmaktadır. Bu nedenle mezun olan hekimler hasta ile başbaşa kaldıklarında kendilerini yeterli bulmamakta ve ancak ihtisas yaptıktan sonra kendilerine güven duyabilmektedir. Bunun sonucu ülkemizde asıl ihtiyaç duyulan pratisyen hekimlerin sayısı azalmakta, gereksiz sayıda ihtiyaç fazlası uzman hekimler çoğalmaktadır.

Fakülte yetkili kuralları son birkaç senedir bu eğitim sistemini daha verimli hale getirmek için Yönetmelik değişikliği çalışmalarını sürdürmektedir. Temel ilke olarak fakültenin son bir yılı, 12 ay süreli bir uygulama sınıfı (internlik) olarak kabul edilmiştir. Öğrenciler bu bir yılda asistanlar gibi hastalarla sorumlu olarak meşgul olacak, uygulama yapacaktır, seminerler dışında teorik ders yapılmıyacaktır. Uluslararası standartlara göre bir tıp fakültesinde toplam 5500 saat ders yapılması gerektiği için, Fakültenin ilk 5 yılındaki dersleri yeniden düzenlemek gerekmiş ve temel tıp bilimleri derslerinin ilk 5 semestrede bitirilmesi, sonra bir semestre propedötik eğitim yapılması genelde uygun görülmüştür. Dördüncü ve beşinci sınıflarda staj uygulaması yapılacaktır.

Başka bir yenilik olarak temel tıp derslerinden bir kısmının klinik tıp dersleri ile entegre bir şekilde verilmesi kabul edilmiştir. Staj sınıflarında öğleden sonra klinikle ilgili Farmakoloji, Patoloji, Bickimya ve Fizyopatoloji derslerinin bir kısmı kliniklerde verilecektir. Böylece öğrencinin temel tıp derslerinden daha çok yararlanması sağlanacaktır.

Buna ait ön çalışmalar Öğretim Koordinasyon, Mezuniyet Sonrası Eğitim ve Yönetmelik Komisyonlarınca son durumuna getirilmiş, kürsü temsilcileriyle bir kez daha gözden geçirilerek Fakülte Kuruluna kısa zamanda sunulacaktır. Böylece Yurt ihtiyaçlarına daha gerçekçi bir yaklaşımla uygulamalı tıp öğrenimine başlanacaktır.

Fakülte kuruluşundan beri kaydolan yeni öğrenci ve mezun olan hekim durumu:

Yıllar	Okula kaydolan öğrenci Sayısı	Mezun olan hekim Sayısı
1945-1946	142	174
1946-1947	216	121
1947-1948	230	118
1948-1949	426	50
1949-1950	455	71
1950-1951	248	84
1951-1952	295	124
1952-1953	262	200
1953-1954	211	187
1954-1955	246	196
1955-1956	218	246
1956-1957	211	183
1957-1958	242	147
1958-1959	274	163
1959-1960	348	148

1960-1961	348	187
1961-1962	283	138
1962-1963	317	80
1963-1964	300	6
1964-1965	274	102
1965-1966	268	144
1966-1967	245	182
1967-1968	271	162
1968-1969	235	154
1969-1970	269	183
1970-1971	239	238
1971-1972	242	196
1972-1973	281	151
1973-1974	303	226
1974-1975	298	187
1975-1976	302	174
1976-1977	447	203
1977-1978	456	202
1978-1979	470	276
1979-1980	476	245
1980-1981	315	
	10.363	5.773

Fakültenin kuruluşunu izleyen senelerde İstanbul Tıp Fakültesinden asker ve burslu (Sağlık Bakanlığının Yurt'lu denilen) öğrencileri Ankara'ya nakledildiğinden ve Anadolu'nun bu bölge çocukları kendi isteğiyle Fakülteye geldiklerinden kaydolan öğrenci sayısı 1940'larda çok değişkendir. 1950'lerde senelerde 250 kadar yeni öğrenci alınmıştır. 1960'lardan başlayarak bu 300 civarında tutulmuş, 1976'da ikili eğitime başladıktan sonra 470 civarında yeni öğrenci alınmıştır. Ancak 1280 yataklı hastanenin sanıldığı gibi 1981'de hizmete giremeyeceği anlaşıldığından klinik sınıflardaki uygulama zorluğundan geçen sene ancak 315 öğrenci alabildik.

Öğrencilerin başarı durumuna gelince,

Genellikle ilk ve son seneleri ayrı incelemek gerekir.

Başarı oranlarını vermeden öğretim ve sınav yönetmeliklerinin, başka bir deyimle eğitim sistemimizin 1946, 1960, 1957 ve 1966'da köklü değişikliklere uğradığını bir kez daha belirtmek gerekir. Bundan önceki öğretim ve eğitim bölümünde bunlara ait bilgi verilmektedir.

FKB eğitimindeki sınıf geçme, başarı oranı ilk yönetmeliğin uygulandığı 1951'e kadar ortalama % 27 civarındadır. 1950 Yönetmeliğinin uygulandığı dönemde başarı oranı % 53'tür 1957 yönetmeliğinin uygulandığı dönemde başarı oranı % 77'dir. FKB eğitimini

değiştirerek ve bunu tıp öncesi öğrenim şeklinde plânlıyarak Fakültede okutmaya başladıktan, yani 1966 Yönetmeliğinden sonra birinci sınıfta başarı oranı ortalama % 87'dir. Görülüyor ki, 6-7 senelik dönemlerle ayrılabilen devrelerde birinci sınıftaki başarı oranı % 27, %53, % 78 ve % 87 olarak daima yükselmiştir. Bu başarı oranının yükselmesince yönetmelik ve eğitim kuruluşlarının değişmesi kadar, merkezi sistem sınavları ile daha seçme öğrenci alınışı, birinci sene öğreniminin Fakültede yapılışı gittikçe artan öğretim üye ve yardımcı sayısı ile öğretim araçlarının gelişmesi etkilemiştir.

2. sınıf (3 ve 4. sömestr) başarı oranı oldukça yüksektir. Bu güne kadar ki ortalama % 88'dir. Bazı derslerin ve sınavların bu seneye kaydırıldığı senelerde sınıf geçme oranı biraz düşük olmuştur.

3. sınıf (5 ve 6. sömestr) başarı oranı da iyidir, bugüne kadar ki sınıf geçme ortalaması % 84'dür (son on senede).

4. sınıf (7 ve 8. sömestr) başarı oranı da yüksektir. Bu güne kadar ki ortalama sınıf geçme oranı % 93 tür.

5. sınıf (9 ve 10. sömestr) 1950'den sonraki uygulanan yönetmeliklere göre staj sınavlarına ertesi sene de girebildiğinden ve sınıfta kalma olmadığından sınıf geçme oranı tam sayılabilir.

6. sınıf (11 ve 12).sömestr) öğrencilerine gelince Fakültenin kuruluşunun ilk 6 senesinde % 92- % 99,2 arasında, yani son sınıfta başarı ortalaması % 96,3 olmuştur. Bunu izliyen 7 senede (2. Yönetmelik döneminde) mezuniyet başarısı % 51-78 arasında, yalnız bir sene % 90 olup, bu 6 senede ortalama mezuniyet oranı % 70'tir. 1959-1966 arasında 3. Yönetmelik döneminde son sınıfta mezuniyet % 85,1'dir. 1966-1967 öğrenim yılından beri ise son sınıfta mezuniyet oranı % 90, - dir. İlk kuruluş yıllarındaki yüksek başarı hariç , 21 senedir gittikçe başarı oranı yükselmiştir. Fakülte kuruluşundanberi 35 senedir son sınıflardaki başarı, mezuniyet ortalaması % 84,7'dir.

Bugüne kadar Fakülteden Diyarbakır, Antalya öğrencileri dışında mezun olan 5.773 doktor (hekim)dir. Bunlardan % 19'u bayan, % 81'i erkektir. Burslu % 17, asker öğrenci son senelerde azalmasına rağmen ortalama % 20 dir.

Bugün ülkemizde 27.755 civarında hekim olduğuna ve Fakülteden 5.773 hekim mezun olduğuna göre ülkemiz sağlık hizmetlerinde Fakültenin önemi anlaşılr.

Yardımcı Sağlık personeline gelince,

Tıp Fakültesinin hekim yetiştirmesi kadar yürüttüğü modern ve uygulamalı tıp eğitimine uygun olarak yardımcı sağlık personeli ye-

tiştirmeyi de ilke edindiği için 1967'de Sağlık Bilimleri Kolejini kurarak eğitime başlattı. Burada, hemşire, rehabilitasyon hemşiresi, ebe, anestetist ve röntgen teknisyeni yetiştirildi. 1975'te 8 katlı modern binada eğitime başlandıktan sonra, bu 4 yıllık kolejde senede 80 öğrenci alınmaya başlandı.

Yıllara göre alınan öğrenci ve mezun olanların durumu aşağıdaki listede görülmektedir:

Yıllar	Alınan Öğrenci	Mezun sayısı	Yıllar	Alınan Öğ.	Mezun Sa.
1967-1968	25	—	1974-1975	50	35
1968-1969	24	—	1975-1976	81	34
1969-1970	33	—	1976-1977	81	46
1970-1971	30	15	1977-1978	61	76
1971-1972	35	22	1979-1980	81	68
1972-1973	35	30	1980-1981	81	—
				435	259
1973-1974	40	28		222	95
	222	95		657	354

Bu yatılı kolejden mezun olanların yarıya yakını Fakülte Kürsü, labratuvar, enstitü ve kreşlerinde çalışmaktadır.

Yüksek lisans eğitimine gelince,

Bu, tıpta uzmanlık ve doktora olarak ikiye ayrılabilir.

Fakültenin eğitim ve öğretim çalışmalarında lisans eğitim denilen hekimlik eğitimi kadar lisans üstü eğitimi de ağırlık taşımaktadır. Bir yandan akademik kademelere hazırlık ve üniversiteye öğretim üyesi yetiştirme çabacı yanında, diğer fakültelerden farklı olarak yurt sağlığına hizmet edecek uzman hekim yetiştirme görevini Tıp Fakültesi titizlikle yerine getirmiştir. Bir yandan araştırma ve lisans eğitimi yaparken diğer yandan hasta teşhis, tedavi ve hastalıktan korunma gibi büyük ölçüde kamu hizmeti yapan fakülte tıpta uzmanlık eğitimine büyük önem vermiştir. Yalnız en çok ihtiyaç duyulan ve çok isteklisi bulunan bilim dalları yanında, az istekli bulunan veya akademik bilim dallarına da uzman yetiştirmeğe büyük önem verilmiştir.

Fakülte ilk kurulduğunda Tababet ve Şuubâtı Sanatlarının Tarz-ı İcrasına Dair Kanuna göre hazırlanan Uzmanlık Tüzüğüne göre ancak 9 bilim dalında ihtisas veriliyordu. 1945'te kürsülerin açılmasına rağmen Nöroloji, Psikiatri, Ortopedi ve Fizik Tedavi müstakil ihtisas değildi. 1948 Tüzüğü ile bunlar, Fitizyoloji (Göğüs Hastalıkları) gibi bazı dallar ihtisas sayıldı. 1960 Tüzüğü Nöroşirurji, Göğüs Cerrahisi,

Anesteziyoloji gibi yeni dallarla genişletildi. 1962 Tüzüğünde ise akademik dallar da da ihtisas verilme yanında Gastroentoroloji, Kardi-yoloji, Domatoloji vb. yan dallarla, Askeri ve Toplum Sağlığına ait ihtisas dalları eklendi. Nihayet 5.4.1983 tarihli olup, hâlen yürürlük-te olan "Tababet İhtisas Tüzüğü" ile 40 ana dal ve 26 yan daldaki ihti-sas yetki ve alanı kabul edilmiştir. Askeri Sağlık İhtisasları, Halk Sağlığı, Spor Hekimliği gibi birkaç ihtisas hariç bu 66 ihtisasın büyük çoğunluğu Tıp Fakültesinde yapılabilmektedir.

B- TIP FAKÜLTESİ 1981 DERS PROGRAMLARI

1- Yaz Sömestresi:

Dersler		Haftalık Saatleri
1- 2. Sömestr		
M. Kimya	(A)	4
" "	(B)	4
M. Biyoloji	(A)	3
" "	(B)	3
M. Fizik	(A)	4
" "	(B)	4
Osteoloji	(A-B)	3
Pratik	(A)	6
" "	(B)	6
Yabancı Dil	(A)	6
" "	(B)	6

3- 4. Sömestr

Fizyoloji	(A)	4
" "	(B)	4
Biyokimya	(A)	6
" "	(B)	5
Histoloji	(A)	6
" "	(B)	6
Anatomi	(A)	2
" "	(B)	2
Anatomi Pratik	(A-B)	2
Pratik Çalışma	(Fizyoloji, Histoloji, Biyokimya)	9
Yabancı Dil	(A)	5
" "	(B)	5

5- 6. Sömestr

Mikrobiyoloji	(A)	6
" "	(B)	5
Patoloji	(A)	3
" "	(B)	3

Dersler		Haftalık Saatleri
Fizyopatoloji	(A)	3
"	(B)	3
Hijyen K.H.	(A)	3
"	(B)	3
Toplum Hekimliği	(A)	1
"	(B)	1
Pratik (Patoloji)	(A1)	2
"	(A2)	2
"	(B1)	2
"	(B2)	2
Pratik (Fizyopatoloji)	(A1)	2
"	(A2)	2
"	(B1)	2
"	(B2)	2
Pratik (Mikrobiyoloji)	(A)	4
"	(B)	4
Pratik (Hijyen K.H.)	(A1)	2
"	(A2)	2
"	(B1)	2
"	(B2)	2
Toplum Hek. Uygulama	(A)	2
"	(B)	2
Yabancı Dil	(A)	3
"	(B)	3

7- 8. Sömeſtr

Propedötik Ders		5
"		5
Farmakoloji	(A)	12
"	(B)	12
Patoloji	(A)	3
"	(B)	3
Patoloji Pratik	(A)	4
"	(B)	4
Epidemiyoloji	(A)	1
"	(B)	1
Yabancı Dil	(A)	5
"	(B)	5

9-10. Sömeſtr

Staj	40
------	----

11-12. Sömeſtr

Staj	36
Adli Tıp	2
Tıp Tarihi ve Deontoloji	2

Dersler

Haftalık Saatleri

Tıp Tarihi ve Deontoloji
Devrim Tarihi

2
1

2- Kış Sömestresi

Yaz sömestresinde uygulanan aynı program yaz sömestresinde de uygulanmaktadır.

IV- YAYINLAR

A- Araştırma ve Yayın etkinliği

Bir Üniversite kuruluşunun bir yönü de araştırma yapmak ve bunu yayınlamaktır. Araştırmaların bir grubu akademik aşamalar için yapılmıştır. Bunlar Profesörlük tezi, doçentlik tezi, ihtisas ve doktora tezi olarak 3 grupta özetlenebilir.

Bugüne kadar Tıp Fakültesinde 107 profesörlük tezi hazırlanmıştır. Bilindiği gibi 28.10.1960'da yayınlanan 4936 sayılı Üniversiteler Kanununu değiştiren 115 sayılı Kanun gereğince doçentlerin profesörlüğe yükseltilmesinde bilimsel erkini ortaya koyan takdim tezi öngörülmektedir. İşte bu tarihten beri profesörlüğe yükselen 107 öğretim üyesi nu nitelikte araştırma yaparak yayınlamışlardır.

Doçentlik tezi ise, doçent olmak isteyenlerin kendi bilim dallarında kişisel araştırmalara dayanarak bilimsel bir sonuca varma ve bu sonucu bilimsel metodlarla açıklama ve savunma yeteneğini, bağımsız araştırma yapma gücünü saptaması yönlerinden ciddi bir araştırma çalışmasıdır. Fakültede kurulduğundan beri 506 doçentlik tezi yapılarak sunulmuşsa da bunlardan ancak 353'ü doçentlik sınav koşullarını yerine getirerek doçent olabilmıştır.

Asistanlık tezi tıpta uzmanlık belgesi olabilmek için gerek Tababet ve Şuabatı Kanununun öngördüğü ve buna göre düzenlenen tıpta uzmanlık tüzüğüünün ve gerekse asistanlık yönetmeliği gereğince kendi bilim dalında bir konuda araştırma ve değerlendirme yeteneğini ortaya koyan bir tez hazırlamasını öngörmektedir. Yurt dışında benzeri olmayan bu ihtisas tezini vermeyenler yurt dışında ihtisas sürceğini tamamlasalar bile Türkiye'de ihtisas sınavına giremezler ve uzman olamazlar. Bugüne kadar 1129 asistan kendi konularında hazırladıkları asistanlık tezleri jüriler tarafından olumlu bulunarak sınavlarının diğer kısımlarını tamamlayarak tıpta uzman olmuşlardır. Ayrıca doktora eğitimine başlayanlarda başarılı tez vererek sınavlarını tamamlamışlardır.

Yayımlara gelince, 1946'dan beri Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası yayınlanmaktadır. Senede 4 sayı olarak basılmaktadır. 1949'danberi de İngilizce olarak Acta Medica Turcica yayınlanmaktadır. Türkçe olan mecmua Türkiye'deki tıp fakülteleri öğretim üyelerine ve başlıca sağlık kurumlarına ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. İngilizce olan Mecmua ise dünyanın başlıca kütüphane ve tıp fakültelerine dağıtılmaktadır. Bunun yanında öğretim üyelerinin yazdıkları ders, yardımcı ders kitapları ve tercüme ettikleri kitaplar süratle bitmektedir. Bütün öğrenci sayısının 1500'ü geçmemesine, her sınıftaki öğrenci sayısı 200-300 olmasına, rağmen 2000 olarak bastırılan bir senede bittiğinden ertesi senelerde 3-4000 basma zorunluğunda kalmaktadır. Bu kitaplar bütün yurttaki tıp mensupları tarafından aranan ve alınan kitaplar olması yönünden kıvanç vericidir.

Elbetteki araştırma demek yayım demek değildir. Klinik, Enstitü ve Laboratuvarlarda yapılmış yüzlerce araştırma birçok nedenlerle yayınlanamamıştır. Yeteri sayıda materyel ve takip yanıbaşında, kongre ve konserlerde takdim edilmesine rağmen yayınlama zorunluluğunu göze almama yüzünden birçok araştırma değerlendirilememektedir. Bu arada yurt dışı kongrelere değinmek isteriz. Öğretim üyelerinden 15-20'si her sene yurt dışı kongrelere katılmakta, araştırma ve sonuçlarını oralarda değerlendirme olanağı bulmaktadır. Ayrıca memleketimizdeki Tıp kongrelerine o bilim dalında olan öğretim üye ve yardımcıları büyük çoğunlukla katılmakta ve katkıda bulunmaktadır. Son iki senedir bazı uluslararası Milli Tıp Bilim Dalı Kongre ve Sempozyumları fakültemizde yapılmaya başlanmıştır. Öğretim üyelerinden bir çoğu yerli ve yabancı bilim derneklerinin yöneticisi veya üyesidir. Bunlar yurt içi ve dışı bilimsel ilişki ve araştırmalar yönünden güç kazandırmaktadır. Ayrıca Farmakoloji, Hijyen, Göğüs Hastalıkları, Enfeksiyon, Mikrobiyoloji, Adli Tıp, Ortopedi ve diğer kürsüler resmi kuruluşların araştırma organları ile sıkı işbirliği halindedir. Göz Araştırma Laboratuvarı, Nükleer Tıp, Radyoizotop Araştırma Laboratuvarı, Radyoterapi Merkezi, Sun'i Böbrek Merkezi, Endokrinoloji Laboratuvarı, Solunum Fizyolojisi, Mikrobiyoloji Laboratuvarı, Hematolojide ve diğer laboratuvar ve enstitülerde çağdaş metotlarla kendi materyellerimiz üzerinde araştırmalar yapılmaktadır. 1974'de çalışmaya başlayacak olan 2. Elektromikroskop, 14 kanallı otoanalizör ve diğer modern cihazlarla kliniklerde en modern teşhis araçlarıyla hastalarda gerekli araştırmalar yapılmakta en uygun tedavi ve en modern ameliyatlar yapılabilmektedir.

Orta Anadolu'da bulunuşumuz ve daha çok fakir hastaların geliştiği nedeniyle hasta sayımız çok ve çeşitlidir. Trafik kazalarının akımı ne-

deniyle Ortopedi, Nöroşirurji ve Göğüs Cerrahisi kapasitesinin üstünde çalışmaktadır. Acil vak'alar Genel Cerrahiye devamlı meşgul etmektedir. Bütün bunlar kendi özelliklerine göre geniş araştırma materyeli teşkil etmektedir.

B- Fakülte Yayınları

Fakülte öğretim üyeleri ülkemiz tıp literatürüne en çok yayın veren bir kaynaktır. Özel olarak bastırılan kitaplar ve bir çok yurt içi ve yurt dışı mecmualarda yayınlanan araştırma ve makaleleri ile gene en çok yayın yapan Fakülte'dir. Biz burada öncelikle Fakülte yayınlarına değineceğiz:

1- Kitaplar:

Bu güne kadar Tıp Fakültesi 411 kitap yayınlamıştır. Bunların kürsü veya bilim dallarına göre dağılımı şöyledir:

Kürsüler	Kitap Sayısı	Kürsüler	Kitap sayısı
Adli Tıp	8	Nakli yekün	203
Anatomi	12	İç Hastalıkları	7
Biokimya	13	İnfeksiyon	13
Kimya	5	Kadın-Doğum	23
Çocuk Hast. ve Sağlığı	4	Kardiyoloji	6
Deri ve Zührevi Hast.	12	Kulak-Burun-Boğaz	10
Endokrinoloji ve Met.	2	Medikal Biyoloji	8
Farmakoloji	15	Medikal Fizik	6
Fizik Tedavi	1	Mikrobiyoloji-Parazitoloji	7
Fizyoloji	27	Nöroloji	6
Fizyopatoloji	8	Ortopedi-Travmatoloji	16
Gastroenteroloji	2	Patoloji	9
Genel Şirurji	59	Psikaitri	12
Göğüs Hastalıkları	3	Tıp Tarihi	5
Göğüs ve Kardiovarbüler Şirurji	1	Toplum Hekimliği	10
Göz Hastalıkları	13	Radyoloji	3
Histoloji	5	Üroloji	7
Hijyen	13	Genel Tıp Konularında	22
		Genel Yayınlar	38
	203		411

2- Mecmua:

1948-1949 ders yılında başlayarak Türk tıp okurları için "Tıp Fakültesi Mecmuaları ve uluslararası tıp okurları için İngilizce olan "Acta Medica"yı yayınlamaktadır. Ankara Tıp Fakülte Mecmuası 1977 den itibaren senede 4 forma olmak üzere 1100 den 1250 baskıya çı-

karıldı. "Acta Medica Turcica" ise İngilizce olan her sayısı 900 adet bastırılarak dünya Kütüphanelerine dağıtılmaktadır.

Bu bölümün başında belirttiğimiz gibi, öğretim üyelerimizin Fakülteye bastırtıkları kitaplar kadar dışarda kitap yayınlamaktadırlar.

Öğretim üyelerinin yabancı dillerde yayınlanan inceleme ve yayınları da oldukça çoktur.

Fakültede görev alan tüm öğretim üyelerinin bugüne kadar toplayabildiğimiz yayınlarının sayısı 6913'tür.

Görülüyor ki, Fakülte öğretim üyeleri 411'i Fakültenin bastırdığı kitap ve 6913 Türkçe ve yabancı dildeki yayın ile Türk Tıbbına hizmet sunmuştur. Ayrıca ders kitaplarının 3000-4000 basılmasına başka bir deyimle 10 senelik ihtiyacı karşılaması varsayımına rağmen 1-2 senede bitmektedir. Çünkü Türkiye'deki birçok Tıp Öğrencisi ve Tıp Men-subu Fakülte yayınlarını izlemektedir.

Yayın Yılı	Yayın Adı	Yayın Sayısı	Yayın Yılı
1913	1. Tıp Fakültesi	1	1913
1914	2. Tıp Fakültesi	1	1914
1915	3. Tıp Fakültesi	1	1915
1916	4. Tıp Fakültesi	1	1916
1917	5. Tıp Fakültesi	1	1917
1918	6. Tıp Fakültesi	1	1918
1919	7. Tıp Fakültesi	1	1919
1920	8. Tıp Fakültesi	1	1920
1921	9. Tıp Fakültesi	1	1921
1922	10. Tıp Fakültesi	1	1922
1923	11. Tıp Fakültesi	1	1923
1924	12. Tıp Fakültesi	1	1924
1925	13. Tıp Fakültesi	1	1925
1926	14. Tıp Fakültesi	1	1926
1927	15. Tıp Fakültesi	1	1927
1928	16. Tıp Fakültesi	1	1928
1929	17. Tıp Fakültesi	1	1929
1930	18. Tıp Fakültesi	1	1930
1931	19. Tıp Fakültesi	1	1931
1932	20. Tıp Fakültesi	1	1932
1933	21. Tıp Fakültesi	1	1933
1934	22. Tıp Fakültesi	1	1934
1935	23. Tıp Fakültesi	1	1935
1936	24. Tıp Fakültesi	1	1936
1937	25. Tıp Fakültesi	1	1937
1938	26. Tıp Fakültesi	1	1938
1939	27. Tıp Fakültesi	1	1939
1940	28. Tıp Fakültesi	1	1940
1941	29. Tıp Fakültesi	1	1941
1942	30. Tıp Fakültesi	1	1942
1943	31. Tıp Fakültesi	1	1943
1944	32. Tıp Fakültesi	1	1944
1945	33. Tıp Fakültesi	1	1945
1946	34. Tıp Fakültesi	1	1946
1947	35. Tıp Fakültesi	1	1947
1948	36. Tıp Fakültesi	1	1948
1949	37. Tıp Fakültesi	1	1949
1950	38. Tıp Fakültesi	1	1950
1951	39. Tıp Fakültesi	1	1951
1952	40. Tıp Fakültesi	1	1952
1953	41. Tıp Fakültesi	1	1953
1954	42. Tıp Fakültesi	1	1954
1955	43. Tıp Fakültesi	1	1955
1956	44. Tıp Fakültesi	1	1956
1957	45. Tıp Fakültesi	1	1957
1958	46. Tıp Fakültesi	1	1958
1959	47. Tıp Fakültesi	1	1959
1960	48. Tıp Fakültesi	1	1960
1961	49. Tıp Fakültesi	1	1961
1962	50. Tıp Fakültesi	1	1962
1963	51. Tıp Fakültesi	1	1963
1964	52. Tıp Fakültesi	1	1964
1965	53. Tıp Fakültesi	1	1965
1966	54. Tıp Fakültesi	1	1966
1967	55. Tıp Fakültesi	1	1967
1968	56. Tıp Fakültesi	1	1968
1969	57. Tıp Fakültesi	1	1969
1970	58. Tıp Fakültesi	1	1970
1971	59. Tıp Fakültesi	1	1971
1972	60. Tıp Fakültesi	1	1972
1973	61. Tıp Fakültesi	1	1973
1974	62. Tıp Fakültesi	1	1974
1975	63. Tıp Fakültesi	1	1975
1976	64. Tıp Fakültesi	1	1976
1977	65. Tıp Fakültesi	1	1977
1978	66. Tıp Fakültesi	1	1978
1979	67. Tıp Fakültesi	1	1979
1980	68. Tıp Fakültesi	1	1980
1981	69. Tıp Fakültesi	1	1981
1982	70. Tıp Fakültesi	1	1982
1983	71. Tıp Fakültesi	1	1983
1984	72. Tıp Fakültesi	1	1984
1985	73. Tıp Fakültesi	1	1985
1986	74. Tıp Fakültesi	1	1986
1987	75. Tıp Fakültesi	1	1987
1988	76. Tıp Fakültesi	1	1988
1989	77. Tıp Fakültesi	1	1989
1990	78. Tıp Fakültesi	1	1990
1991	79. Tıp Fakültesi	1	1991
1992	80. Tıp Fakültesi	1	1992
1993	81. Tıp Fakültesi	1	1993
1994	82. Tıp Fakültesi	1	1994
1995	83. Tıp Fakültesi	1	1995
1996	84. Tıp Fakültesi	1	1996
1997	85. Tıp Fakültesi	1	1997
1998	86. Tıp Fakültesi	1	1998
1999	87. Tıp Fakültesi	1	1999
2000	88. Tıp Fakültesi	1	2000
2001	89. Tıp Fakültesi	1	2001
2002	90. Tıp Fakültesi	1	2002
2003	91. Tıp Fakültesi	1	2003
2004	92. Tıp Fakültesi	1	2004
2005	93. Tıp Fakültesi	1	2005
2006	94. Tıp Fakültesi	1	2006
2007	95. Tıp Fakültesi	1	2007
2008	96. Tıp Fakültesi	1	2008
2009	97. Tıp Fakültesi	1	2009
2010	98. Tıp Fakültesi	1	2010
2011	99. Tıp Fakültesi	1	2011
2012	100. Tıp Fakültesi	1	2012
2013	101. Tıp Fakültesi	1	2013
2014	102. Tıp Fakültesi	1	2014
2015	103. Tıp Fakültesi	1	2015
2016	104. Tıp Fakültesi	1	2016
2017	105. Tıp Fakültesi	1	2017
2018	106. Tıp Fakültesi	1	2018
2019	107. Tıp Fakültesi	1	2019
2020	108. Tıp Fakültesi	1	2020
2021	109. Tıp Fakültesi	1	2021
2022	110. Tıp Fakültesi	1	2022
2023	111. Tıp Fakültesi	1	2023
2024	112. Tıp Fakültesi	1	2024
2025	113. Tıp Fakültesi	1	2025
2026	114. Tıp Fakültesi	1	2026
2027	115. Tıp Fakültesi	1	2027
2028	116. Tıp Fakültesi	1	2028
2029	117. Tıp Fakültesi	1	2029
2030	118. Tıp Fakültesi	1	2030
2031	119. Tıp Fakültesi	1	2031
2032	120. Tıp Fakültesi	1	2032
2033	121. Tıp Fakültesi	1	2033
2034	122. Tıp Fakültesi	1	2034
2035	123. Tıp Fakültesi	1	2035
2036	124. Tıp Fakültesi	1	2036
2037	125. Tıp Fakültesi	1	2037
2038	126. Tıp Fakültesi	1	2038
2039	127. Tıp Fakültesi	1	2039
2040	128. Tıp Fakültesi	1	2040
2041	129. Tıp Fakültesi	1	2041
2042	130. Tıp Fakültesi	1	2042
2043	131. Tıp Fakültesi	1	2043
2044	132. Tıp Fakültesi	1	2044
2045	133. Tıp Fakültesi	1	2045
2046	134. Tıp Fakültesi	1	2046
2047	135. Tıp Fakültesi	1	2047
2048	136. Tıp Fakültesi	1	2048
2049	137. Tıp Fakültesi	1	2049
2050	138. Tıp Fakültesi	1	2050
2051	139. Tıp Fakültesi	1	2051
2052	140. Tıp Fakültesi	1	2052
2053	141. Tıp Fakültesi	1	2053
2054	142. Tıp Fakültesi	1	2054
2055	143. Tıp Fakültesi	1	2055
2056	144. Tıp Fakültesi	1	2056
2057	145. Tıp Fakültesi	1	2057
2058	146. Tıp Fakültesi	1	2058
2059	147. Tıp Fakültesi	1	2059
2060	148. Tıp Fakültesi	1	2060
2061	149. Tıp Fakültesi	1	2061
2062	150. Tıp Fakültesi	1	2062
2063	151. Tıp Fakültesi	1	2063
2064	152. Tıp Fakültesi	1	2064
2065	153. Tıp Fakültesi	1	2065
2066	154. Tıp Fakültesi	1	2066
2067	155. Tıp Fakültesi	1	2067
2068	156. Tıp Fakültesi	1	2068
2069	157. Tıp Fakültesi	1	2069
2070	158. Tıp Fakültesi	1	2070
2071	159. Tıp Fakültesi	1	2071
2072	160. Tıp Fakültesi	1	2072
2073	161. Tıp Fakültesi	1	2073
2074	162. Tıp Fakültesi	1	2074
2075	163. Tıp Fakültesi	1	2075
2076	164. Tıp Fakültesi	1	2076
2077	165. Tıp Fakültesi	1	2077
2078	166. Tıp Fakültesi	1	2078
2079	167. Tıp Fakültesi	1	2079
2080	168. Tıp Fakültesi	1	2080
2081	169. Tıp Fakültesi	1	2081
2082	170. Tıp Fakültesi	1	2082
2083	171. Tıp Fakültesi	1	2083
2084	172. Tıp Fakültesi	1	2084
2085	173. Tıp Fakültesi	1	2085
2086	174. Tıp Fakültesi	1	2086
2087	175. Tıp Fakültesi	1	2087
2088	176. Tıp Fakültesi	1	2088
2089	177. Tıp Fakültesi	1	2089
2090	178. Tıp Fakültesi	1	2090
2091	179. Tıp Fakültesi	1	2091
2092	180. Tıp Fakültesi	1	2092
2093	181. Tıp Fakültesi	1	2093
2094	182. Tıp Fakültesi	1	2094
2095	183. Tıp Fakültesi	1	2095
2096	184. Tıp Fakültesi	1	2096
2097	185. Tıp Fakültesi	1	2097
2098	186. Tıp Fakültesi	1	2098
2099	187. Tıp Fakültesi	1	2099
2100	188. Tıp Fakültesi	1	2100
2101	189. Tıp Fakültesi	1	2101
2102	190. Tıp Fakültesi	1	2102
2103	191. Tıp Fakültesi	1	2103
2104	192. Tıp Fakültesi	1	2104
2105	193. Tıp Fakültesi	1	2105
2106	194. Tıp Fakültesi	1	2106
2107	195. Tıp Fakültesi	1	2107
2108	196. Tıp Fakültesi	1	2108
2109	197. Tıp Fakültesi	1	2109
2110	198. Tıp Fakültesi	1	2110
2111	199. Tıp Fakültesi	1	2111
2112	200. Tıp Fakültesi	1	2112
2113	201. Tıp Fakültesi	1	2113
2114	202. Tıp Fakültesi	1	2114
2115	203. Tıp Fakültesi	1	2115
2116	204. Tıp Fakültesi	1	2116
2117	205. Tıp Fakültesi	1	2117
2118	206. Tıp Fakültesi	1	2118
2119	207. Tıp Fakültesi	1	2119
2120	208. Tıp Fakültesi	1	2120
2121	209. Tıp Fakültesi	1	2121
2122	210. Tıp Fakültesi	1	2122
2123	211. Tıp Fakültesi	1	2123
2124	212. Tıp Fakültesi	1	2124
2125	213. Tıp Fakültesi	1	2125
2126	214. Tıp Fakültesi	1	2126
2127	215. Tıp Fakültesi	1	2127
2128	216. Tıp Fakültesi	1	2128
2129	217. Tıp Fakültesi	1	2129
2130	218. Tıp Fakültesi	1	2130
2131	219. Tıp Fakültesi	1	2131
2132	220. Tıp Fakültesi	1	2132
2133	221. Tıp Fakültesi	1	2133
2134	222. Tıp Fakültesi	1	2134
2135	223. Tıp Fakültesi	1	2135
2136	224. Tıp Fakültesi	1	2136
2137	225. Tıp Fakültesi	1	2137
2138	226. Tıp Fakültesi	1	2138
2139	227. Tıp Fakültesi	1	2139
2140	228. Tıp Fakültesi	1	2140
2141	229. Tıp Fakültesi	1	2141
2142	230. Tıp Fakültesi	1	2142
2143	231. Tıp Fakültesi	1	2143
2144	232. Tıp Fakültesi	1	2144
2145	233. Tıp Fakültesi	1	2145
2146	234. Tıp Fakültesi	1	2146
2147	235. Tıp Fakültesi	1	2147
2148	236. Tıp Fakültesi	1	2148
2149	237. Tıp Fakültesi	1	2149
2150	238. Tıp Fakültesi	1	2150
2151	239. Tıp Fakültesi	1	2151
2152	240. Tıp Fakültesi	1	2152
2153	241. Tıp Fakültesi	1	2153
2154	242. Tıp Fakültesi	1	2154
2155	243. Tıp Fakültesi	1	2155
2156	244. Tıp Fakültesi	1	2156
2157	245. Tıp Fakültesi	1	2157
2158	246. Tıp Fakültesi	1	2158
2159	247. Tıp Fakültesi	1	2159
2160	248. Tıp Fakültesi	1	2160
2161	249. Tıp Fakültesi	1	2161
2162	250. Tıp Fakültesi	1	2162
2163	251. Tıp Fakültesi	1	2163
2164	252. Tıp Fakültesi	1	2164
2165	253. Tıp Fakültesi	1	2165
2166	254. Tıp Fakültesi	1	2166
2167	255. Tıp Fakültesi	1	2167
2168	256. Tıp Fakültesi	1	2168
2169	257. Tıp Fakültesi	1	2169
2170	258. Tıp Fakültesi	1	2170
2171	259. Tıp Fakültesi	1	2171
2172	260. Tıp Fakültesi	1	2172
2173	261. Tıp Fakültesi	1	2173
2174	262. Tıp Fakültesi	1	2174
2175	263. Tıp Fakültesi	1	2175
2176	264. Tıp Fakültesi	1	2176
2177	265. Tıp Fakültesi	1	2177
2178	266. Tıp Fakültesi	1	2178
2179	267. Tıp Fakültesi	1	2179
2180	268. Tıp Fakültesi	1	2180
2181	269. Tıp Fakültesi	1	2181
2182	270. Tıp Fakültesi	1	2182
2183	271. Tıp Fakültesi	1	2183
2184	272. Tıp Fakültesi	1	2184
2185	273. Tıp Fakültesi	1	2185
2186	274. Tıp Fakültesi	1	2186
2187	275. Tıp Fakültesi	1	2187
2188	276. Tıp Fakültesi	1	2188
2189	277. Tıp Fakültesi	1	2189
2190	278. Tıp Fakültesi	1	2190
2191	279. Tıp Fakültesi	1	2191
2192	280. Tıp Fakültesi	1	2192
2193	281. Tıp Fakültesi	1	2193
2194	282. Tıp Fakültesi	1	2194
2195	283. Tıp Fakültesi	1	2195
2196	284. Tıp Fakültesi	1	2196
2197	285. Tıp Fakültesi	1	2197
2198	286. Tıp Fakültesi	1	2198
2199	287. Tıp Fakültesi	1	2199
2200	288. T		

ZİRAAT FAKÜLTESİ

A- FAKÜLTE'NİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ

Ülkemiz tarımsal sorunlarının çözümlenebilmesinin bu alanda geniş kültüre sahip idareci ve araştırmacıların yetiştirilmesine bağlı olduğu çok uzun yıllar önce, Osmanlı İmparatorluğu zamanında anlaşılmış ve XIX. yüzyıl ortalarında yüksek öğretim kurumu olarak ziraatçı yetiştiren bir okul açılmıştır. Bu okul o tarihten bugüne kadar, çeşitli aşamalardan geçerek bugünkü düzeyine ulaşmıştır.

Tarımsal öğretim ve eğitim; gelişme süresi içinde başlıca üç aşama göstermektedir. Bunlar ilk deneme ve Halkalı Ziraat Mektebi Âlisi; Ankara Yüksek Ziraat Mektebi ve Yüksek Ziraat Enstitüsü; Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi safhalarıdır.

İlk Deneme ve Halkalı Ziraat Mekteb-i Alisi:

Eldeki belgeler yüksek öğrenim veren ilk ziraat okulunun 1848 yılında Büyük Reşit Paşa'nın emirleriyle Ayamama Çiftliğinde (İstanbul-Yeşilköy) açıldığını göstermektedir. Bu okul o devirde Fransadaki Grignon Yüksek Okulu tipinde olup, öğretime 46 öğrenci ile başlamıştır. Zirai eğitimdeki bu ilk girişim uzun ömürlü olmamış, okul kuruluşundan 2 yıl sona kapatılmıştır.

Okulun kapanışından oldukça uzun bir zaman sonra, Suphi Paşa'nın öncülüğü ile ikinci bir girişim yapılmış, ancak okulun öğretime açılması 1891 yılında gerçekleştirilebilmiştir. Bu okul yine İstanbul'da Yeşilköy civarında kurulmuş ve "Halkalı Ziraat Okulu" (Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi) adını almıştır. Halkalı Yüksek Ziraat Okulu dört yıllık öğretime dayanmakta olup, 37 yıllık başarılı bir faaliyetten ve pek çok Ziraat Yüksek Mühendisi yetiştirdikten sonra, "Ziraat Tahsilinin Islahı Kanunu"nın yürürlüğe girmesiyle, 1928 de kapatılmıştır.

Atatürk döneminde tarım konusunda yapılan en büyük girişim, kuşku yokki, tarım yüksek öğretiminde yapılmıştır. Atatürk ve Başbakan İsmet İnönü ülke tarımının gelişmesinin ancak çağdaş öğretim ve araştırma yöntemlerini uygulamakla sağlanabileceği görüşüne varmışlardır.

Daha 1923 yılından başlayarak, İstanbul Ziraat Yüksek Okulu (Halkalı Ziraat Mekteb-i Alisi) mezunlarından bir grup batı ülkelere ve özellikle Almanya'ya gönderilerek, bu gençlerin orada ileri bir öğretim görmeleri ve çağdaş araştırma yöntemlerini öğrenmeleri sağlanmıştır.

Cumhuriyetin 10. yıl dönümünde (30 Ekim 1933 tarihinde) Yüksek Ziraat Enstitüsü büyük bir törenle ve Başbakan İsmet İnönü'nün elleri ile açılmıştır.

Y.Z.E., Tabii İlimler Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Ziraat Sanatları Fakültesi, Veteriner Fakültesi ve bir yıl sonra katılan Orman Fakültesinden oluşan Üniversitel bir kuruluştur. Bu beş Fakülteden Tabii İlimler ve Ziraat Sanatları Fakülteleri ayrıca öğrenci almamıştır. Birincisi Ziraat Orman ve Veteriner Fakülteleri öğrencilerine FKB derslerini vermek ve araştırma yapmak, ikincisi ise Ziraat Fakültesi öğrencilerine Ziraat teknolojisi derslerini vermek ve bu alanda araştırmalar yapmakla görevlendirilmiştir.

Y.Z.E.'nde bütün dersler Alman profesörler tarafından verilmekte idi. Bu durum II. Dünya Savaşının başlamasından sonra Alman profesörlerin ülkelerine dönmelerine kadar sürmüştür. Bu tarihten itibaren dersler Doçentliğe ulaşmış Türk öğretim üyeleri tarafından verilmiştir.

Y.Z.E. Ülkede bilimsel araştırma ve öğretim alanında yeni bir çığır açmış ve çağdaş anlamda yenilikler getirmiştir. Şöyleki:

— İlk kez batı anlamında araştırma yapmak geleneğini yerleştirmiştir.

— Öğretim üyesi olacak gençlerin mutlaka doktora yapması zorunluluğunu getirmiştir.

— Öğretim üyeliği ve yardımcılığı için aşamalı bir gelişme öngörülmüştür. Bunlar sırası ile aday asistan, ikinci ve birinci sınıf asistan, Baş asistan (Doktora üzerine), Laboratuvar şefi, ikinci ve birinci sınıf doçent (Habilitasyon tezi üzerine), ikinci ve birinci sınıf profesör (Komisyon raporu üzerine), ikinci ve birinci sınıf Ordinaryüs profesörlük aşamalarıdır. Y. Z. E.'ne tam gün çalışma ilkesi uygulanmıştır.

Y.Z.E. Kanunu (2291 sayılı) ile, bu bilim yuvasında oluşan ilke ve gelenekler 1946'da çıkartılan Üniversiteler yasası (4936 sayılı) için örnek olmuştur.

II- AKADEMİK YAPI

A- **Bilim dalları:**

Günümüzde eriştiği aşaması ile Fakültenin, 134 Doçent ve Profesörü, 127 asistanı, ve 600 dolayında çalışanı, 50 parça bina ve tesisleriyle Ülkemizin güçlü tarımsal öğretim, araştırma, yayım ve üretim merkezlerinden birisidir.

1. **Bahçe Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Bölümü:**

Bahçe Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Bölümü, meyve ve sebzelerin, yetiştirme ve çoğaltma teknikleri ile bunların ıslahları konusunda her türlü araştırma ve öğretim yapar. Bu konulardaki çalışmaları koordine eder. Sorunların öncelik ve önem sırasına göre ele alınmalarını düzenler. Bölüm öğrencilerinin yurdumuzun çeşitli bölgelerdeki bahçe bitkileri yetiştiriciliğini tanımalarını sağlamak amaçları ile müşterek toplantı ve geziler tertip eder. Bu bölüm 1953 yılında kurulmuştur.

Bölümü Oluşturan Ana Kursüler

Meyve Yetiştirme ve Islahı Kursüsü

Bağ-Bahçe Kursüsü

2. **Bitki Koruma Bölümü**

Bitki Koruma Bölümü, fitopatoloji ve entomoloji bilim disiplinlerinden oluşan ve bu alanlar içine giren eğitim, öğretim ve araştırma hizmetlerini gören bir bölümdür.

Ülkemizde bitkisel üretimin arttırılmasında, ürünlerin hastalıklardan, zararlılardan ve yabancı otlardan korunmaları çok önemli bir teknik tedbirdir.

Bitki korumasında, biyo-ekolojilerin ve mücadele yollarının araştırılması ve bu maksatla gerekli elemanların eğitimi, yetiştirilmeleri, uygulamaya verilmesi ve ilgili kuruluşlara gereğince bu alanda önerilerde bulunulması gibi faaliyetler, bölümün kuruluş amaç ve hedeflerini teşkil etmektedir.

Bitki Koruma Bölümü, zirai mücadele kuruluşlarının işbirliği ile bu zararları asgariye düşürmeye çalışmaktadır. Bitki korumada önemli bir yöntem olan, hastalık ve zararlılara karşı dayanıklı çeşitlerin elde

edilmesi ancak, Bitki Koruma Bölümü, Bitki Yetiştirme ve Islahı Bölümü ve ilgili kamu kuruluşlarının gerçek işbirliği ile sağlanabilir.

Bu hizmetler ihmal edildiği takdirde, elde edilmesi mümkün olan ürünler; hastalık, zararlı ve yabancı otların zararlarından ötürü, diğer bütün tedbirlerin, emek ve masrafların boşa gitmesine neden olacaktır.

Halen hastalık, zararlı ve yabancı otlardan ötürü yeterli mücadele yapılmaması yüzünden, her yıl yaklaşık olarak 8 milyar T.L. değerinde ve 9 milyon ton civarında muhtelif tarımsal ürünün yok olduğunu belirtmek, bu konunun diğer teknik tarım kolları içerisinde yerini ve önemini açıklamaya yeterlidir.

Bölüm, 1961 yılında kurulmuş, ilk defa öğrenci 1971-1972 ders yılında alınmıştır.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsü

Bitki Koruma Kürsüsü

3. Hayvan Yetiştirme ve Islahı Bölümü

Gelişmiş ve gelişmekte olan bütün ülkelerde Ziraat Fakültelerinin öğretim ve araştırma konuları arasında hayvansal üretim ile ilgili olanlara daima ilk planda yer verilmektedir. Büyük Atatürk'ün direktifleri ile 1933 yılında Ankara'da bir Tarım Üniversitesi mahiyetinde kurulan ve Ziraat, Veteriner Orman, Fen ve Teknoloji Fakültelerinden oluşan Yüksek Ziraat Enstitüsünde hayvansal üretimle ilgili bütün dersler yalnız Ziraat Fakültesinde okutulmakta, bu dersler Fakültenin beş ana öğretim grubundan birini teşkil etmekte idiler.

Fakültemizde zamanla yeni öğretim grupları gelişmiş, fakat hayvansal üretimle ilgili grup daima önemini muhafaza etmiştir. Tarımda öğretim ve ihtisas alanlarının gittikçe artması karşısında Fakültemizde öğretimin bölüm sistemine göre yapılması zorunlu olunca da Hayvan Yetiştirme ve Islahı Bölümü ilk kurulan bölümler arasında yer almış ve 1953 yılında kurulmuştur.

Hayvan Yetiştirme ve Islahı Bölümünde, hayvansal üretim teknikleri tarım işletmesinin genel hasılasını artıracak biçimde ve diğer üretim kolları ile ilişkiler dikkate alınarak incelenmekte ve öğretilmektedir.

Ziraat Fakülteleri dünyanın her yerinde insanlar için faydalı bitkisel ve hayvansal ürünleri daha yüksek miktarlarda ve kalitelerde elde etmenin ve bunları çeşitli şekillerde işleyerek ve pazarlayarak de-

ğer artışı sağlamanın teknik ve ekonomik yolları üzerinde araştırmalar yapmış ve yüksek seviyede araştırmacı ve yayımcı clemantar yetiştirmek amacı ile kurulmakta ve gelişmektedirler. Bu amaç içinde, hayvansal üretim doğrudan doğruya yer almaktadır.

Hayvan Yetiştirme ve Islahı Bölümü bu yönde öğretim, araştırma ve yayın faaliyeti ile tarımsal faaliyette önemli rol oynamaktadır.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsüler

Zootekni Kürsüsü, Besin Maddeleri ve Hayvan Besleme Kürsüsü.

6. Kültürteknik Bölümü

Kültürteknik tarımsal üretimde toprak ve su kaynaklarının rasyonel bir biçimde kullanılması, geliştirilmesi ve üretiminin çeşitli aşamalarında uygun çevre ortamının yaratılmasında gerekli tüm yapı ve tesislerin planlanması, projelenmesi ve yapımında hem biyolojik bilimler ve hem de mühendislik teknolojilerinden özel bir şekilde yararlanan bir bilim dalıdır.

Ülkemizde, Doğu Karadeniz bölgesi dışındaki küçük bir şerit dışında kalan tarım arazimizde, bitki yetiştirme devresinde düşen yağışın miktarı ve dağılımı, optimum bir tarımsal üretim için yeterli değildir. Bu durumda zaten ağır bir nüfus baskısı altında bulunan ve kullanma yönünden marjinal potansiyeli çoktan aşılmış olan tarım arazimizde birim alandan elde edilen üretimin artırılması için sağlanan diğer üretim faktörlerinin (yüksek verimli tohumluk, gübre, toprak işleme v.b.) en iyi bir şekilde değerlendirilmesinde (sulama, drenaj toprak ve su muhafazası tedbirleri ve tarımsal yapı ve tesisler) ve halen ürün getirmeyen olarak nitelenen arazilerin ıslah edilerek tarıma açılmasında kültürteknik çalışmalarının büyük bir yeri vardır.

Bu amaçlara hizmet eden Kültürteknik Bölümü, Fakültemizde 1970-1971 ders yılında öğretime başlamış ve öğrenci kabul etmiştir.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsü:

Kültürteknik Kürsüsü

7. Peyzaj Mimarisi Bölümü

Memleketimizin fiziksel yapısı içinde hızla gelişmekte olan imar hamleleri, aktüel ve hayati bir problem haline gelmiştir. Fiziksel planlama çalışmalarının temel prensiplerinin tesbitinde başrolde bulunan bilim ve sanat kolları; bölge planlaması, şehircilik, mimarlık ve peyzaj mimarisidir. Bu çalışmalarda Peyzaj Mimarisini alâkadar eden konular şunlardır:

Türkiye'nin doğa varlıklarının ve peyzaj güzelliklerinin korunması,

Zirai Peyzajın tertip ve tanzimi,

Milli Parkların ve tabiatı koruma alanlarının tesbiti ve planlanması,

Rekreasyonel alanların tesbiti ve planlaması,

Turistik tesislerin çevre tanzimi,

Karayolu güzergahlarının ağaçlandırılması,

Baraj çevrelerinin yeşil saha tanzimi,

Şehirlerin iç ve dış yeşilliklerinin tanzimi.

Yurt ölçüsünde çok geniş ve hayati mahiyette olan bu faaliyetler, söz konusu bölümün önemini ve rolünü göstermektedir. Bu bölüm 1971 yılında kurulmuştur.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsü:

Bahçe Mimarisi ve Ağaçlandırma Kürsüsü.

8. Süt Teknolojisi Bölümü

Süt Teknolojisi Bölümü; kuruluşundan bu yana, besin değeri ve diğer özellikleri bakımından mükemmel bir gıda olan sütün en iyi şekilde işlenmesi ve tüketilmesi konularında öğretim için teşkilatlanmıştır.

Sütün insan beslenmesinde temel bir gıda olması, buna karşılık kısa zamanda bozulması tabiatı, onun analizine, muhafazasına, işlenmesine, değerlendirilmesine ve pazarlanmasına büyük önem kazandırmaktadır.

Teknik esaslara göre muhafaza edilmeyen ve işlenmeyen maddenin bir yandan insan sağlığı bakımından zararlı oluşu, diğer yandan ham maddenin zayı edilmesi büyük zararlar açmaktadır.

Bu sebeple süt teknolojisi konusu, öğretim için bölümde geliştirilirken, sütün toplanması, işlenmesi ve dağıtım hizmetlerini yapan çeşitli kuruluşlar ile işbirliği yapılmasına önem verilmektedir. Bununla ilgili olarak, bölüm, Süt Endüstrisi Kurumu, Tarım Bakanlığı ve Köy Kalkınma Kooperatiflerinin çeşitli sorunlarına çözüm yolları bulmuştur.

Bölümün amacı, süt üretiminin artırılması ve üretimin teknik koşullarda değerlendirilmesi, dolayısıyla sütün tüm özelliklerinden yararlanabilme olanaklarının memleketimize kazandırılmasıdır.

Bu amaçlar tümüyle gerçekleştiği zaman, bugün milli gelirimizin % 7 sini sağlayan süt, şüphesiz üretim ve değerlendirme yönünden büyük destek görecektir. Böylece dünya süt üretiminde işgal ettiğimiz 18. sıra da daha önlere gelme imkanı bulacaktır.

Bu amaçlara hizmet eden bölüm, 1958 yılında kurulmuştur.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsü

Süt ve Mamullareri Kürsüsü

9. Tarla Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Bölümü

Tarla Ziraatı Türkiye tarımında en büyük yeri işgal etmektedir. Tarla bitkileri bir taraftan halkın beslenmesinde diğer taraftan giyiminde kullanılan önemli ürünler vermektedir. Bu tarım kolu ile nüfusun büyük bir kısmı uğraşarak geçimlerini temin etmektedir.

Türkiye tarımında geniş alanlar işgal eden, değişik biyolojik kuvvetlere sahip olan ve karşılaşan tarla bitkileri yetiştiriciliğinden hem iç ve hem de dış piyasalar için önemli ürünler elde edilmektedir.

Tarla Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Bölümü 1953 yılında kurulmuş olup, Türkiye tarımının en geniş kesimine ait öğretim hizmetleri için örgütlenmiştir.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsüler :

Bitki Yetiştirme Islahı Kürsüsü, Endüstri Bitkileri Kürsüsü, Yem Bitkileri, Çayır Mer'a Kürsüsü.

10. Toprak İlmî Bölümü

Toprak İlmî Bölümü, birim alandan en fazla ürün elde etmek üzere toprak ve bitki besleme konularını eğitmek için örgütlenmiştir. Toprak, tarımsal üretimin temel unsurudur. Toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik yapısının iyi bir şekilde bilinmesi tarımsal faaliyetin ön koşulu-koşuludur. Bitkilerin besin maddelerinden faydalanma ilişkileri ise, yetiştiricilik için gerekli bulunan bilgileri teşkil etmektedir.

Toprak İlmî Bölümü bu bilgileri geliştirmekle tarımsal faaliyette önemli yer almaktadır.

Bu bölüm 1956 yılında kurulmuştur.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsüler :

Toprak Bilgisi Kürsüsü, Radyofizyoloji ve Toprak Verimliliği Kürsüsü, Bitki Besleme Kürsüsü.

11. Ziraat Ekonomisi Bölümü

Tarımsal faaliyet, teknik bakımından esas itibariyle, bitkisel üretim, hayvansal üretim ve ziraat teknolojisi dallarından oluşmaktadır. Ziraat Ekonomisi, bu üç ana üretim dalının, işletmede rasyonel çalışmayı mümkün kılacak şekilde yer almasının şartlarını ve yollarını göstermektedir. Tarımda prodüktivite artışı, işletmelerin rasyonel çalışmaları, teknik gelişme ve yenilikleri uygulama ile sağlanabilir. Ancak, teknikte meydana gelen bütün yenilik ve ilerlemelerin, tarımda uygulanabileceğini kabul etmek hatalı olur, zira ekonomik şartlara uymayan modern tekniğin tatbikat sahasında yeri yoktur. Bu nedenle; tarımsal ekonomi alanında yapılan bünyeleri yapıları ve tipleri, iş faktörü ve neticeleri, arazinin kullanılışı, kaynaklar ve ürünlerin dağılımı, kaynaklardan daha iyi istifade, tarımsal kooperatifçiliğin yayılması ve gelişmesi, kıymet takdiri, tarımsal pazarlama, tarımla ilgili konular ile bunların uygulamaları, tarım politikası ve çiftçi eğitimi konuları büyük önem taşımaktadır.

Ziraat Ekonomisi bölümü bu konuların hem işletme seviyesinde ve hem de milli seviyede öğretimi ve araştırması için örgütlenmiştir. Bölüm bu önemli konuyu yürütecek elemanlar ile ülkemiz tarımına yön verecek Ziraat Ekonomistlerini yetiştirmektedir.

Ziraat Ekonomisi Bölümü 1954 yılında kurulmuştur.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsüler:

Ziraat Ekonomi ve İşletmecilik, Ziraat Politikası.

12. Ziraat Makinaları Bölümü

Gelişen teknoloji içerisinde Ziraat Makinaları konusu da önemli bir yer almaktadır. Ülkemiz kuruluşlarına uygun teknolojinin gelişimine katkıda bulunacak ve aynı zamanda gelişen teknolojiyi en verimli bir şekilde uygulayacak ihtisas elemanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Fakültede Ziraat Makinaları Bölümü 1953 yılında kurulmuş olup, ülkemizin, bu önemli ihtiyacının karşılanmasına hizmet etmektedir.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsüler:

Ziraat Kuvvet Makinaları Kürsüsü, Ziraat Alet ve Makinaları Kürsüsü.

13. Ziraat Teknolojisi Bölümü

Ziraat Teknolojisi Bölümü, tarımda bitkisel ve hayvansal ürünleri ve bunların artıklarını işleyerek veya fermentasyon yolu ile da-

yanıklı şekle sokarak, bozulmasını önlemek sureti ile halkın gıda, içki, kürk, deri gibi ihtiyaçlarının en iyi şekilde değerlendirilmesini sağlayan, bu konuların teknolojik ve bilimsel yön ve yöntemlerini araştıran, geliştiren, öğreten, personel yetiştiren ve bunların kalite kontrollerinin yöntemlerini ve standartlarını saptayan, tarımın endüstriyel bir koludur.

1954 yılında kurulan bu bölümün, tarımda elde edilen bitkisel ve hayvansal gıda maddelerinde ve mezbaha mahsullerinde meydana gelecek zayıtın zamanında önlenmesinde, bunların daha değişik, tad, şekil, biçim ve zevklerde halkın istifadesine sunulmasında, özetle tarım endüstrisinin memleketimizde kuruluş ve gelişmesi için gerekli eğitim ve öğretimde önemli bir yeri vardır.

Bölümü Oluşturan Ana Kürsüler:

Ziraat Sanatları Kürsüsü, Fermantasyon Teknolojisi Kürsüsü, Mezbağa Mahsulleri Kürsüsü.

14. Su Ürünleri Bölümü

Türkiye, adalarımız kıyıları dahil 8333 km. kıyı şeridi, 175.715 km. akarsuyu, 203.500 hektar doğal göl alanı ve devamlı artan baraj, göletler ve diğer su rezervuarları ile büyük bir su ürünleri potansiyeline sahip bir ülke olmasına karşın su ürünleri üretimi sınırlı ve potansiyele göre düşüktür.

Su Ürünleri Bölümü su ürünleri üretimini sınırlayan faktörlerden eğitime ilişkin sorunlar üzerinde çalışmalar yapmak amacıyla kurulmuştur. 1974 yılında Hayvan Yetiştirme ve İslahı Bölümüne bağlı olarak kurulan Su Ürünleri Kürsüsü 1978 yılında müstakil bölüm haline gelmiş ve 1980-1981 öğretim yılında öğrenci alarak eğitime başlamıştır.

15. Bölümlere Bağlı Olmayan Kürsüler

Fakültede üç kürsü bölümlere bağlı olmayıp bağımsız olarak çalışmaktadır. Bu kürsüler, bir kısım bölüm öncesi dersleri ile çeşitli bölümlerin Fakülte öğretim derslerini ve Diploma Sonrası Yüksek Okulunun bazı derslerini verirler, konuları ile ilgili araştırma ve yayın yaparlar.

Bölümlere bağlı olmayan bu kürsüler:

Lif Teknolojisi ve Köy El Sanatları Kürsüsü, Ziraat Mikrobiyolojisi Kürsüsü, Genetik ve İstatistik Kürsüsü ve Ev Ekonomisi Kürsüsüdür.

III. ÖĞRETİM

A- Lisans Öğretimi:

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinde (YZE dönemi dahil) öğretim 1933-1947, 1947-1953, 1953-1967, 1967-1977 ve 1977'den sonraki olmak üzere 5 döneme ayrılmıştır.

Öğretim yanında ve hemen hemen aynı ağırlıkta olmak üzere araştırmaya yer ayırması; akademik ünvan verme yetkisine sahip bulunması, 1933 yılında 2291 sayılı yasa ile kurulan Y.Z.E. Ziraat Fakültesinin fonksiyonel olarak üniversite karakterde olduğunun kanıtlarıdır. Yapısal olarak da, belli bilim disiplinine ve bunun alt bölümlerine göre kurulmuş oluşu gene üniversite özelliğini gösterir.

Bu aşamada öğretim 8 sömestre olup, bunun ilk ikisi büyük devlet çiftliklerinde yapılan 10 aylık -sürekliliğe staja ayrılmıştır. Üçüncü ve dördüncü sömestrede F.K.T. (T: Zooloji, Botanik, Mineroloji ve Jeoloji) ile Ekonomi, Anatomi Meteoroloji gibi bazı ek dersleri kapsıyordu. Diğer sömestrelere ziraatın bütün bilim dallarında öğretim yapılmakta idi.

Sınavlar Haziran ve Ekim olmak üzere 2 dönemde yapılmakta idi ve ilk yıllarında (1933-43), Haziran döneminde ancak 3 dersten ekime kalmak mümkündü; aksi halde sınıfta kalınmaktaydı. Gene ilk yıllarda zorunlu, son yıllarda öğretim üyesinin isteğine bağlı olmak üzere şubat ayında "sömestre sınavı" vardı.

Mezun olabilmek için bütün derslerden en az 5 / 10 not almak ve keza İnkılâp Tarihi ve yabancı dil dersleri ile Talim Taburu, Askerlik stajında başarılı olmak ve "Mezuniyet Tezi" hazırlamak gerekli idi. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi 1947-1953 yıllarında Y.Z.E. döneminin aynı öğretimi sürdürmüştü.

Bölüm sistemine geçiş 1953'de gerçekleştirilmiştir ve "Özel Ziraat Bilgiler Lisansı" yanında "Genel Ziraat Bilgiler Lisansı"da yürürlükte kalmıştır. Öğretim gene 8. sömestre sürmekte idi ve toplam (pratik çalışma 20, yabancı dil 18 saat dahil) en az 180 sömestre saat öğretim temel alınmış idi. Öğrenciler fakülteye girişte bölümlere ayrılmakta ve sadece o bölümün zorunlu olduğu dersleri almakta idi. Dersler (1) Hazırlayıcı dersler, (2) Tamamlayıcı Meslek dersleri ve (3) Bölüm dersleri (en az 45 sömestre saat) olarak gruplandırılmıştı. Tamamlayıcı derslerin bir kısmı seçmeli olarak ayrılmıştı. Pratik çalışmalar kış ve yaz tatillerinde yapılmaktaydı. Yönetmeliğe göre hazırlayıcı derslerin sınavlarını başarmak bir "baraj" olarak kabul edilmiş ve sınava giriş hakkı sonsuza yükseltilmiştir.

İlk sömestreden itibaren çok farklı dersler alan Bölüm öğrencileri Ziraat Yüksek Mühendisi ünvanı ile mezun olmalarına rağmen çok farklı formasyonda idiler. Bazı bölümlerin okumuş oldukları zorunlu ortak dersler, tüm derslerin % 15'inden ibaret olabiliyordu (Toprak Bölümü ve Hayvan Yetiştirme Bölümü). 1957-1968 öğretim yılından itibaren 5 yıllık bölüm öğretimine başlandı. Bu sistemin "Genel Ziraat" ve "Dört yıllık Bölüm" sistemlerine olan üstünlükleri 4 noktada toplanabilir.

(1) Öğretimin 2 sönestre uzaması bilim ve teknolojiadaki gelişmeler nedeni ile derslerin içeriğindeki artışa ayak uydurmaya imkan vermiştir.

(2) FKT derslerinin hepsini alma imkanı doğmuştur.

(3) Bazı dersler programa alınmış veya bağımsız ders haline getirilmiştir (İstatistik Metodları, Matematik II, Mühendislik Mekaniği, Teknik Resim, Analitik Kimya, Genel Biyokimya, Genel Fizyoloji, Genetik, Mikrobiyoloji, Zirai Elektrifikasyon, Zirai İnşaat, Zirai Kıymet Takdiri ve Muhasebe, Zirai Pazarlama, Toprak ve Su Muhafazası, Yayım ve Haberleşme, Köy Sosyolojisi). Ayrıca bölüm derslerinde de benzeri gelişmeler olmuştur.

(4) Öğrenciler ziraatın her dalına ait genel konularında da bilgi sahibi olmuşlardır.

Bu sistemde Bölüm sayısı 11'e çıkarılmıştır.

(1) Bahçe Bitkileri Yetiştirme ve Islahı, (2) Bitki Koruma (3) Hayvan Yetiştirme ve Islahı, (4) Kültürteknik, (5) Peyzaj Mimarisi (6) Süt Teknolojisi, (7) Tarla Bitkileri Yetiştirme ve Islahı, (8) Toprak İlmi, (9) Ziraat Ekonomisi, (10) Ziraat Makinaları ve (11) Ziraat Teknolojisi.

Bu aşamada öğrenciler girişte Fakülteye kaydedilmekte ve 7. sönestre sonunda, isteğine ve her bölümün belirttiği derslerden başarı durumuna göre bölümlere ayrılmakta idi.

(5) 1977 yönetmeliği ile dört yıllık "Lisans" ve bir yıl daha öğrenim görmeyi kapsayan "Yüksek Lisans" dönemi (4+1 sistemi) başlamış bulunmaktadır.

Bu yeni sisteme göre öğrenciler 1953 yönetmeliğe benzer şekilde Fakülteye girerken Bölümlerini seçmekte, 4 yıllık (8. sön.) öğrenim Temel Bilim dersleri (630 Ders saati) ve Ziraat Mühendisliği Temel derslerini (812 D.s.) birlikte almakta, ayrıca Bölüme Hazırlayıcı dersler ve bölüm dersleri (toplam olarak 1302 D.S.; Bunun en çok 798 D.S.'i bölüm dersi olabilir) ve özel (bölüme has) dersler görmektedir.

Temel Bilim dersleri bir baraj oluşturmakta ve "Sertifika" almadan ikinci sınıf derslerine devam edememektedir. Başarı notu 60/100'dür. Belirtilen ders gruplarından başka Türk dili, Yabancı Dil, Türk Devrim Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi, Pratik Çalışma (En az 3 ay) ve Lisans Tezi zorunluluğu vardır. Sonuç olarak toplam ders saati 3800'e ulaşmaktadır.

Bölümler evvelce belirtildiği gibi 11 adettir. (Su Ürünleri Bölümü ile sonradan 12 Bölüm oluşmuştur.) Dördüncü sömestrede kısıtlı oranda bölüm değiştirme imkanı tanınmıştır. Yabancı dil derslerinde muafiyet almak veya 3 kurstan birine devamı (bilgi düzeyine göre) mümkün kılınmıştır.

Öğrenciler Ziraat Mühendisliği Temel Dersleri adı altında ziraatın bütün dallarına ait ve bazı diğer dersleri almaktadır.

Beşinci yıl (Yüksek Lisans) öğrenimi, 1971-1972 akademik yılından beri faaliyet gösteren (İhtisas ve Doktora dersleri, seminerler, araştırma, laboratuvar çalışmalarının sürdürüldüğü) Diploma Sonrası Yüksek Okulunda görülecektir.

Bu sistem sonucu olarak Türkiye'de ilk defa "Ziraat Yüksek Mühendisliği" formasyonuna ek olarak "Ziraat Mühendisliği" formasyonu da ortaya çıkmaktadır.

Fakülte, 1955 yılına değin Ülkenin tek Tarımsal Yüksek Öğretim Kuruluşu olarak bilgi üretme ve yayma görevini sürdürmüştür.

Daha sonraki yıllarda Fakültenin sorumluluk ya da önderliğinde açılan Ziraat Fakülteleri ise 1955 yılında Ege Üniversitesinin, 1957 de Atatürk Üniversitesinin ve 1970 yılında ise Çukurova Üniversitesinin çekirdeğini oluşturmuştur.

Bu dört Fakülte ülke tarımı için, günümüze değin 10.000 den fazla Ziraat Yüksek Mühendisi yetiştirmiştir. Bunlara ek olarak halen, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, Diyarbakır Ziya Gökalp Üniversitesi ve Bursa Üniversitelerinde de Ziraat Fakülteleri Kuruluş aşamalarında gelişmelerini sürdürmektedir.

Teknolojinin hızla değiştiği zamanımızda bugünün öğretim sistemi ve programları geleceğin gereksinimini acaba ne ölçüde karşılayabilecektir? Bu sorunun yanıtı ise kuşkusuz, yarının gereksinimi ve tarımsal sorunlarının niteliğine bağlı olacaktır.

O bakımdan, bugün olduğu gibi yarının tarımsal yüksek öğretiminde de uygulamadaki teknik gereksiniminin ön planda tutulması zorunludur. Bu yüzden, tarımın çeşitli kollarında ortaya çıkan tekno-

lojik gelişmenin, öğretim programını oluşturan derslere hızla yansıtılması son derece önemlidir.

İleride, bugünün 4 yıllık Ziraat Mühendisliği lisans öğretiminde, süre yönünden bir değişiklik olmasa bile ortaya çıkacak teknolojik gelişmelere paralel olarak kapsamda önemli değişimler beklenebilir.

Belirli ana bilim dallarında (bölümlerde) uzmanlaşmaya dönük öğretim sistemi bu niteliğini sürdürse bile bölüm öncesi derslerin daha genel bir içerik kazanması, çevre ve biyolojiye dönük konularda biyomühendislik yaklaşımına önem verilmesi, tüm öğretim aşamalarında sistem yaklaşımının ağırlık kazanması beklenebilir.

B- Lisans Üstü Öğretim:

Özellikle 20. Yüzyılımızda bilim ve teknikte sağlanan aşamalar ve ulaşılan düzeyler, derinlemesine ve genişlemesine öyle hızlı olmuştur ki; klasik eğitim düzeni bunu taşımaktan aciz kalmış ve bu gelişmeye tam olarak ayak uyduramamıştır. Bu durum da klasik öğretime ek olarak iki öğretim düzenini hızla geliştirmiştir. Bunlar, lisans üstü öğretim ve lisans dışı öğretim olmaktadır.

Çok genişleyen ve gelişen bilim ve teknikte; klasik eğitimle lisans düzeyinde sağlanan genel kültürü gövde kabul ederek, bunun üzerinde gelişen dalların her birinde bireyin yetişmesini, ilerlemesini ve ileri teknikleri uygulamasını öğretmeyi amaçlamakta; aynı zamanda bu konularda bilinen sorunları çözmeyi görev olarak almış bulunmaktadır.

Tarımsal araştırma ve araştırmacının ülke için sağlayacağı yararları göz önünde tutan fakültemiz; fakültelerimizin öğretim kadrosunun temelini oluşturan asistan kadrosu ile, diğer kuruluşların ihtiyacı olan araştırmacı personeli, yetiştirmek, araştırma kuruluşları ile sıkı bir işbirliği sağlamak, ülkenin ihtiyaç duyduğu tarımsal sorunlara süratle çözüm getirmek, öğretim üyelerinin daha spesifik konularda gelişmelerini özendirmek ve üniversite olanaklarını daha rantabl kullanılmasını sağlamak amacı ile "Diploma Sonrası Yüksek Okulu"nu kurmuş ve bu okul 1971 yılında resmen faaliyete başlamıştır.

Önce İhtisas ve Doktora olmak üzere iki aşamalı eğitim yapan bu kuruluş; tarım mühendisliğinin bütün dallarında bir birliğin sağlanması üzerine 4 yıllık bir eğitimle Mühendis diplomasının verilmesi 1.5-3 yıllık bir eğitimle yüksek lisans ya da "Master" derecesinin alınması ve bunun üzerinde 3-5 yıllık bir eğitimle Doktora çalışmasının tamamlanmasını öngören bir yapıya kavuşturulmuş bulunmaktadır.

Konunun önemi kavrandığından diğer Ziraat Fakültelerimiz de bu konuda girişimler yapmağa başlamış bulunmaktadır.

Tarım alanında yapılacak olan mezuniyet sonrası eğitiminin ilk resmi kuruluşu olan okulumuz, 9 yılda çok önemli gelişmeler göstermiştir.

Halen okulumuzda 25 yabancı uyruklu olmak üzere 200'e yakın öğrencimiz ihtisas ve doktora öğrenimini sürdürmektedir.

Bugüne kadar 136 doktora ve 35 ihtisas tezi bitirilmiş ve bunların büyük bir bölümünün özetleri bastırılarak, kuruluşlar ile araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

C- ZİRAAT FAKÜLTESİNE İLİŞKİN VERİLER

1. Öğretim Kadrosu

Profesör	:	75
Doçent	:	59
Asistan Dr.	:	63
Asistan	:	51
Öğretim Görevlisi	:	12
Araştırma Görevlisi	:	2
Okutman	:	9
Çalışanlar		
Memur	:	425
İşçi	:	140

YAYINLAR:

Tarih	Türü	Sayısı
1933-1947	Yüksek Ziraat Enstitüsü Yayınları	965
1943-1948	Yüksek Ziraat Enstitüsü Dergisi	361
1951-1979	Ziraat Fakültesi Yıllığı	909
1948	Çalışmalar	165
1948-1980	Ders Kitabı	216
	Yardımcı Ders Kitabı	29
	Bilimsel Araştırma ve İncelemeler	438
	Uygulama Klavuzu	11
	Tercüme (Çeviri)	16
	Derlemeler	48
	Konferanslar	33

ZİRAAT FAKÜLTESİ DİPLOMA SONRASI YÜKSEK OKULU

Okulun Amacı ve Tarihçesi

Ziraat Fakültesi Diploma Sonrası Yüksek Okulunun Senatoca kabul edilen Yönetmeliği 27 Temmuz 1971 tarihinde Resmi Gazete-

de yayınlanmış ve bu tarihten itibaren de Yüksek Okul faaliyete geçmiştir. Buna göre Yüksek Okul 2 yıllık bir öğretim dönemini tamamlamış bulunmaktadır.

Diploma Sonrası Yüksek Okulunun kuruluşundaki amaç, Yönetmeliğin 1. maddesinde de açık olarak belirtildiği gibi, ziraat konularında ihtisas ve doktora öğretimi yapmak, ayrıca kısa süreli eğitim programları uygulamaktır. Böylece Yüksek Okulda üç türlü öğretim yapılmaktadır.

İhtisas öğretiminin amacı Ziraat Fakültesinin Kursülerinden birinde öğrenciye o ihtisas dalı ile ilgili konular üzerinde uygulamalı görevleri yapma yeteneğini kazandırmaktır. Öğrencinin ihtisas diplomasını alabilmesi için tez dahil toplam 50 kredi saati tamamlaması, ayrıca yabancı dil sınavını da başarıyla vermesi gerekmektedir.

Doktora öğretiminin amacı ise, öğrenciye öğrenim yaptığı bilim dalında araştırmalar yapabilme yeteneğini kazandırmaktadır. Öğrencinin doktora diploması alabilmesi için yine tez dahil toplam 80 kredi saati tamamlaması ve yabancı dil sınavında başarılı olması gerekmektedir.

Öte yandan başka fakülte veya bölümden mezun olan öğrenciler de, şartlı olarak, doktora öğrenimi yapabilmektedirler.

Yüksek Okul faaliyetleri arasında yer alan kısa süreli kurs ve seminerler ise Ziraat Yüksek Mühendisleri için bir diplomaya bağlı olmadan yapılmakta ve bunlara başka fakülte mezunları da iştirak edebilmektedirler.

Yüksek Okulun başlıca organları Müdür, Yönetim Kurulu ve Öğretim Kuruludur.

Müdürün görevi, Öğretim ve Yönetim Kurullarına başkanlık etmek ve bu kurullar tarafından alınan kararları uygulamaktır.

ZİRAAT FAKÜLTESİNDE DEKANLIK YAPMIŞ OLANLAR

Prof. Dr. Celâl Tarıman (1948–1950; 1962–1964)

Prof. Dr. Tevfik Eşberk (1950–1952; 1964–1965)

Prof. Dr. Ekrem Rüştü İzmen (1952–1953; 1957–1959)

Prof. Dr. Sedat Kansu (1953–1955; 1959–1960)

Prof. Dr. Sabahattin Özbek (1955–1957; 1965–1968)

Prof. Dr. Arif Akman (1960-1962; 1970-1971)

Prof. Dr. Orhan Düzgüneş (1968-1970)

Prof. Dr. Şehabettin Elçi (1970)

Prof. Dr. Necmi Sönmez (1971)

Prof. Dr. Rasim Doğuş (1971-1974)

Prof. Dr. Turan Güneş (1974-1980)

Prof. Dr. Ali Balaban (1980)

**1981 ders yılında Ziraat Fakültesi öğretim üye ve yardımcılarının
Kürsülere göre dağılımı**

BAHÇE BİTKİLERİ

Prof. Dr. Atilla Günay
Prof. Dr. Yılmaz Fidan
Prof. Dr. Mahmut Ayfer
Doç. Dr. Atilla Eriş
Doç. Dr. Sabahattin Tamer
Doç. Dr. İlhami Köksal
Dr. Vedat Şeniz
Dr. Yücel Gülşen
Dr. Hasan Çelik
Dr. Menşure Çelik
Dr. Salih Çelik
Dr. Kazım Abak
Dr. Rahmi Türk
Asis. Ruhsar Yanmaz
Asis. Erdem Koçyiğit
Asis. Murat Kantarcı
Öğr. Gör. Melahat Göçmen
Öğr. Gör. Sema Düzenli

Asis. Filiz Özyanar
Asis. Sultan Kılıç
Asis. Avni Uğur
Asis. M. Oktay Gürkan
Öğr. Gör. Emel Öktem
Öğr. Gör. Şerife Bayram
Öğr. Gör. Solmaz Karaağaç

TARLA BİTKİLERİ

Prof. Dr. Ekrem Kün
Prof. Dr. Osman Tosun
Prof. Dr. Hüseyin Gökçora
Prof. Dr. Didar Eser
Prof. Dr. Kamil İlisulu
Prof. Dr. Mustafa Işıkan
Prof. Dr. Ömer Bakır
Prof. Dr. Sezen Şehirali
Prof. Dr. Zahir Öğütçü
Prof. Dr. Emin Ekiz
Prof. Dr. İhsan Özkaynak
Prof. Dr. Nevzat Yürür
Doç. Dr. Ahmet Eraç
Doç. Dr. Celal Er
Doç. Dr. Metin Tokluoğlu
Doç. Dr. Esvet Açıkgöz
Dr. Temel Gençtan
Dr. Hasan Hüseyin Geçit
Dr. Servet Tekeli
Dr. Neşet Arslan
Dr. Özer Kolsarıcı
Asis. Murat Özgen
Asis. C. Yaşar Çiftçi
Asis. Hayrettin Ekiz
Asis. H. Yavuz Emekliler

BİTKİ KORUMA

Prof. Dr. Abdullah Gürcan
Prof. Dr. Zeliha Düzgüneş
Prof. Dr. Akif Kansu
Prof. Dr. Mustafa Özer
Prof. Dr. Selahattin İren
Doç. Dr. Necati Baykal
Doç. Dr. Seval Toros
Doç. Dr. Neşet Kılınçer
Doç. Dr. Gürsel Erdiller
Doç. Dr. Oktay Yeğen
Dr. İrfan Tunç
Dr. Özdemir Hancıoğlu
Dr. Salih Maden
Asis. Yakup Zekai Katırcıoğlu

KÜLTÜRTEKNİK

Prof. Dr. Necmi Sönmez
Prof. Dr. Mustafa Ayyıldız
Prof. Dr. Ali Balaban
Prof. Dr. Yetkin Güngör
Prof. Dr. Erkan Benli
Prof. Dr. Cengiz Okman
Dr. Aydın Öneş
Dr. Turhan Aküzüm
Dr. İrfan Girgin
Dr. Zeki Erözel
Dr. Osman Yıldırım
Dr. Nejat Evsahibioglu
Asis. Süleyman Kodal
Asis. M. Ali Tokgöz
Asis. Metin Olgun
Asis. Fazlı Öztürk

TARIM ÜRÜNLERİ TEKNOLOJİSİ

Prof. Dr. Reçet Seçkin
Prof. Dr. Bekir Cemeroglu
Prof. Dr. A. Kemal Göğüş
Prof. Dr. Işıl Fidan
Prof. Dr. Nesrin Kaptan
Prof. Dr. Ayten Doğan
Prof. Dr. Hilmi Pamir
Prof. Dr. İsmet Türker
Prof. Dr. Ömer Köşker
Prof. Dr. Tümer Uraz
Doç. Dr. Ekin Şahin
Doç. Dr. Aygün Şehirali
Doç. Dr. Velittin Gürgün
Doç. Dr. Nczihe Tunail
Doç. Dr. Turgut Denizel
Doç. Dr. Emel Sezgin
Doç. Dr. Tunay Durgun
Doç. Dr. İsmet Şahin
Doç. Dr. Aziz Ekşi
Doç. Dr. Ömer Lütfü Gürses
Doç. Dr. Oğuz Kılıç
Doç. Dr. Lütfü Çakmakçı
Dr. İsmail Yavaş
Dr. Hazım Özkaya
Dr. Sedat Dönmez
Dr. Nuray Kolsarıcı
Dr. Fikri Başoğlu
Dr. Hamdi Ertaş
Dr. Cellalettin Koçak
Dr. Abdi Karacabey
Asis. Ali Bayrak

Asis. Filiz Özçelik
Asis. Yusuf Ziya Günata
Asis. Atilla Yetişmeyen
Asis. Okan Alpar
Asis. Metin Atamer
Asis. Abdulkadir Halkman
Asis. Recai Ercan
Asis. Nevzat Artık

TOPRAK

Prof. Dr. Hüseyin Ünal
Prof. Dr. İlhan Akalan
Prof. Dr. Nuri Munsuz
Prof. Dr. Ahmet Mermut
Prof. Dr. Cavit Turan
Prof. Dr. Burhan Kacar
Prof. Dr. Akgün Aydeniz
Prof. Dr. Sevim Zabunoğlu
Prof. Dr. Tefvik Aksoy
Doç. Dr. Ferhan Hatipoğlu
Doç. Dr. Gürkan Çelcibi
Doç. Dr. Mehmet Aktaş
Doç. Dr. İlhan Karaçal
Doç. Dr. Sami Danışman
Doç. Dr. Koray Haktanır
Doç. Dr. İlhami Özkan
Doç. Dr. Hüseyin Savaş Başkaya
Doç. Dr. Yener Ataman
Doç. Dr. Özcan Tanju
Doç. Dr. A. Vahap Katkat
Dr. Mustafa Rıza Çanga
Dr. Kemal Salçuk Oskay
Dr. Ahmet Özgümüş
Dr. Cemil Cangir
Dr. İlhami Ünver
Asis. Sadık Usta
Asis. Mahmut Yüksek
Asis. Rifat Yalçın
Öğr. Gör. Mevlüt Bayındır
Öğr. Gör. Dr. Yusuf Özgöncü
Öğr. Gör. Orhan Şansal

SU ÜRÜNLERİ

Prof. Dr. Doğan Atay
Doç. Dr. Mehmet Salih Çelikkale
Doç. Dr. Muammer Erdem
Dr. İbrahim Erkoyuncu
Dr. Şevket Büyükhatoğlu

TARIM EKONOMİSİ

Prof. Dr. A. Fethi Açıl

Prof. Dr. Turan Güneş
Prof. Dr. Ziya Gökalep Mülayim
Prof. Dr. Mehmet Bülbül
Prof. Dr. Suat Aksoy
Prof. Dr. Rezan Şahinkaya
Prof. Dr. Neriman Gürtanın
Prof. Dr. Emirtekin Altınbaş
Doç. Dr. Firdevs Kaya
Doç. Dr. Rauf Arıkan
Doç. Dr. Rasih Demirci
Doç. Dr. Gülcan Eraktan
Doç. Dr. Seniha Hasipek
Doç. Dr. Emine Gönen
Doç. Dr. Mine Arlı
Doç. Dr. İ. Hakkı İnan
Dr. Taner Kırıl
Dr. Selahattin Eraktan
Dr. Erkan Rehber
Dr. Cemal Taluğ
Dr. Nurettin Yıldırım
Dr. Ayhan Tufan
Dr. Hasan Tatlıdıl
Dr. Ömer Faruk Yalçın
Dr. Nevin Aktaş
Dr. Mine Mangır
Dr. Yahşi Yazıcıoğlu
Asis. Hasan Erdem

PEYZAJ MİMARLIĞI

Prof. Dr. Yüksel Öztan
Prof. Dr. Nizamettin Koç
Doç. Dr. Salih Vural
Doç. Dr. Selami Sözer
Doç. Dr. Metin Başal
Doç. Dr. Hayran Çelem
Dr. Nur Sözen
Dr. Murat Ertuğrul Yazgan
Dr. Yalçın Memlük
Asis. M. Halim Perçin
Asis. Mükerrrem Arslan (Demir)
Asis. Turgay Ateş
Asis. Güniz Akıncı
Asis. Oğuz Yılmaz

ZOOTEKNİ

Prof. Dr. Kamil Doğan
Prof. Dr. Ayhan Eliçin
Prof. Dr. A. Remzi Akyıldız
Prof. Dr. A. Besim Gürocak
Prof. Dr. Yılmaz Yücelen

Prof. Dr. Tahsin Kesici
Prof. Dr. Necati Işık
Prof. Dr. Metin Yeldan
Prof. Dr. Cemalettin Akpınar
Prof. Dr. Macit Eker
Prof. Dr. Orhan Düzgüneş
Doç. Dr. Rüveyde Akbay
Doç. Dr. Şahibe Çalışkaner
Doç. Dr. Erdoğan Tuncel
Doç. Dr. Sadık Metin Yener
Dr. Ekin Tokar
Dr. Yücel Aşkın
Dr. Emin Bayraktaroğlu
Dr. Murat Zincirlioğlu
Dr. Mesut Türkoğlu
Dr. Fikret Gürbüz
Dr. Sevinç Asal
Dr. Orhan Kavuncu
Asis. Numan Akman
Asis. Fırat Cengiz
Asis. Çetin Fıratlı
Asis. Ömer Faruk Alarslan
Asis. Ömer Timer Otaran
Öğr. Gör. Yalçın Akçalı
Öğr. Gör. Ersin Ögüş

TARIMSAL MEKANİZASYON

Prof. Dr. Güngör Yavuzcan
Prof. Dr. Rasim Doğuş
Prof. Dr. Baha Galip Tunalgil
Prof. Dr. Mehmet Arif Erol
Prof. Dr. Süleyman Kadayıfçılar
Doç. Dr. Şinasi Yetkin
Doç. Dr. Bilge Erdiller
Doç. Dr. Ahmet Saral
Doç. Dr. Bahri Gökçebay
Doç. Dr. Musa Ayık
Dr. Aziz Özmerzi
Dr. Halil Bölükoğlu
Dr. Mehmet Dilmaç
Dr. Mustafa Özcan Ültanır
Dr. Doğan Erdoğan
Dr. Kamil Alibaş
Asis. İbrahim Çilingir
Asis. Bülent Eker
Asis. Ali Kasap
Asis. Selçuk Arın
Asis. Gürcan Yüksel
Öğr. Gör. Hüseyin Aktaş

Öğr. Gör. Fatma Erdoğan
Öğr. Gör. Cevat Akcan

OKUTMANLAR

İNGİLİZCE
Zeynep Sevil Uraz
Muzaffer Yalçın
Tülin Öztürk
Canan Duran

ALMANCA
Sabahat Aydınтуğ
Esin Soysal
FRANSIZCA
Ayhan Kılçı
Muharrem Bağcıoğlu
TÜRKÇE
Yücel Arpaz

VETERİNER FAKÜLTESİ

I- Kuruluş ve gelişmesi

Ülkemizde gerek İmparatorluk döneminde gerekse Cumhuriyetin ilanından sonra hayvan sağlığı güncelliğini korumuş bulunmaktadır. Osmanlılarda hayvan hekimliğinin en iyi örnekleri “yazma baytar-nameler”de görülmüştür. Ne var ki bu eserlerde hayvan hastalıkları ve tedavileri, salgınlar konusunda verilen bilgiler bilimsel olmaktan uzaktır. Tedavi yöntemleri ilkel ve batıl inanışlarla doludur.

Diğer bütün yüksek okullarda olduğu gibi “Veteriner Okulu”da önce ordunun gereksinmelerini karşılamak amacı ile açılmıştır. İlk Veteriner Okulu 12 öğrenci ile 1842’de öğretime başlamıştır. Öğrenim süresi üç yıldır. Bu okul 1849’da Harp Okuluna bağlanarak orada 4 yıl süreyle veterinerlik dersleri okutulmaya başlanmıştır. Ancak 1873’te Veteriner sınıfları Harp Okulundan ayrılarak Galatasarayda bulunan Tıp Mektebine nakledilmiştir.

1888 yılı askeri veteriner öğretiminde bir dönüm noktası olmuş, veteriner sınıfları tekrar Harp Okuluna alınmış ve ders programları yeniden düzenlenmiştir. 1905 yılına kadar Harbiye’ye bağlı olarak eğitim ve öğretim sürdürülmüş, bu tarihte veteriner sınıfları “Mekteb-i Tıbbiye’ye alınmıştır. Bu ikinci birleştirme ile dersler de iki okulun elemanlarınca birlikte verilmeye başlanmıştır.

Bilindiği gibi 1909’da Tıp Okulunun “Fakülte” olması üzerine, veteriner sınıfları ayrılarak ilk kez ayrı binalarda bağımsız bir okul olarak öğretime başladı. Askeri Veteriner Okulunun sivil okulla birleştirilerek “Fakülte” haline getirilmesi ilk kez 1910’da ele alındı. Ziraat Nezaretinin onayı ile okullar birleştirilerek eğitim programları yeniden düzenlendi. Ancak imparatorluğun içinde bulunduğu güç koşullardan ötürü umulan gelişmeler sağlanamadı. 12 Mayıs 1921’de Askeri Baytar Mektebinin kapatılması tasarlandıysa da bundan vazgeçilerek Mülkiye Baytar Okulu ile birleştirilmesi kararlaştırıldı.

Böylece askeri öğrenciler resmen 1921'den itibaren Baytar Mekteb-i Âlisinde öğretime devam ettiler. İmparatorlukta yaygın hayvan hastalıklarını önlemeye yönelik çalışmalar 1. Meşrutiyetin ilanı ile yoğunluk kazanmıştır. Ön hazırlıklar tamamlandıktan sonra 1889'da sivil Tıp'a bağlı olarak gündüzlü okumak üzere Sivil Veteriner Okulu öğretime başladı. Burada iki yıl öğretim gören öğrenciler 1891'de inşaatı biten "Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi"nde yatılı olarak iki yıl daha okudular. Okul ilk mezunlarını 1893'te verdi. 1894-95 öğretim yılında ise Halkalı ve Tıbbiyedeki öğrenciler bir araya getirildiler ve "Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi" adı verilen okulda öğretime başladılar.

• 11. Meşrutiyetin ilanından sonra okulun ders programı yeniden düzenlenerek sınavların nasıl yapılacağı bir yönetmelikle belirlendi. Geniş bir kadro ile öğretim sürdürüldüyse de araya 1. Dünya Savaşı'nın girmesiyle mezun verilmedi.

1920-21 öğretim döneminde ise askeri ve sivil okullar yeniden birleştirilerek "Baytar Mekteb-i Âlisi" adını aldı. 28 Kasım 1928'de okul İktisat Vekâleti'nden ayrılarak Maarif Vekâleti'ne bağlandı. Adı "Yüksek Baytar Mektebi" olarak değiştirildi. 1933 Ekiminde ise Yüksek Ziraat Enstitüsüne devredildi. Ankara'da YZE binalarının tamamlanmasıyla okul Ankara'ya nakledildi ve Kasım 1933'ten itibaren Baytar Fakültesi adıyla öğretime başladı. Baytar Fakültesinde öğretim 8 sönestrede (4 yıl) iki devreye ayrılmıştı. Almanya'dan gelen öğretim üeleriyle çağdaş bir eğitim öğretim yaptırılmakta idi. Bu dönemde Baytar Fakültesi şu enstitülerden oluşmaktaydı: 1- Teşrih, Histoloji ve Embriyoloji. 2- Fizyoloji. 3. Emraz-ı Umumiye, Teşrih-i Marazi. 4- Parazitoloji. 5- Hayvanı Hıfzıssıhha ve Bakterioloji. 6- Seririyat-ı Dahiliye. 7- Seririyat-ı Cerrahiye. 8- Zootekni (Ziraat Fakültesi ile müşterek)

1937 Haziranında "Baytar" yerine "Veteriner hekim" denilmesi kararlaştırıldı. Baytar Fakültesinin adı da "Veteriner Fakültesi" oldu. Ayrıca bazı enstitülerin adı yeni terimlere göre değiştirildi. 1939'da Farmakoloji ve Toksikoloji Enstitüsü kuruldu. 15 Temmuz 1939 günkü karar ile fakülte'deki öğretim süresi o yıl gireceklere uygulanmak üzere 5 yıla (10 sönestre) çıkarıldı. Bu nedenle 1943 yılında Veteriner Fakültesi mezun vermedi.

1946'da Ankara Üniversitesinin kurulması üzerine Y.Z.E. bağlı Veteriner Fakültesi Ziraat Fakültesi ile birlikte 30 Haziran 1948'de Üniversiteler kanununa ek 9. madde ve 7. geçici maddenin birinci fıkrası ile bu Üniversiteye bağlandı. Böylece 1933'den beri Ankara Y.Z.E bünyesinde bulunan Veteriner Fakültesi Ankara Üniversitesinin bir fakültesi haline gelmiş oldu.

1952 yılı Fakültenin tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Daha önce enstitüler şeklinde olan bölümler bu yılın başında kürsüler durumuna getirildi. 1950'de kurulan Veteriner Tarihi ve Deontoloji kürsüsü ile birlikte kürsü sayısı 18'e çıkarıldı. Bunlar alfabetik sıraya göre şöyle sıralanmıştır:

- 1- Anatomi Kürsüsü
- 2- Bakteriyoloji ve Salgınlar Kürsüsü
- 3- Besin Kontrolu ve Hijyen Kürsüsü
- 4- Biyokimya Kürsüsü
- 5- Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü ve Kliniği
- 6- Farmakoloji ve Toksikoloji Kürsüsü
- 7- Fizyoloji Kürsüsü
- 8- Histoloji ve Embriyoloji Kürsüsü
- 9- İç Hastalıklar Kürsüsü ve Kliniği
- 10- Genel Parazitoloji ve Helmintoloji Kürsüsü
- 11- Patolojik Anatomi Kürsüsü
- 12- Protozooloji, Tıbbî Artropodoloji ve Paraziter Hastalıklarla Savaş Kürsüsü
- 13- I. Şirurji Kürsüsü ve Kliniği
- 14- II. Şirurji Kürsüsü ve Kliniği
- 15- Umumî ve Tecrübî Patoloji Kürsüsü
- 16- Veteriner Tarihi ve Deontoloji Kürsüsü
- 17- Yem Kontrol Besleme ve Beslenme Hastalıkları Kürsüsü
- 18- Zootekni Kürsüsü

1965 yılından itibaren Fakülteye şu kürsüler eklendi:

- 19- Hayvancılık İşletme Ekonomisi Kürsüsü (29 Mayıs 1965)
- 20- İstatistik ve Veteriner Hizmetleri Planlama Kürsüsü (8 Nisan 1966)
- 21- Su Ürünleri, Balıkçılık ve Av Hayvanları Kürsüsü (16 Mayıs 1967)
- 22- Viroloji Kürsüsü (11 Haziran 1968)
- 23- Dölerme ve Sun'i Tohumlama Kürsüsü

AKADEMİK PERSONEL

Veteriner Fakültesi 1946 yılında Ankara Üniversitesine bağlandıktan sonra yeni bir döneme girmiş, öğretim üyesi, öğretim yardım-

cısı ve araştırmacı sayılarında her geçen yıl artışlar kaydedilmiştir. Halen Fakültede 32 profesör, 35 doçent, 22'si doktorasını tamamlamış 73 asistan olmak üzere toplam 140 öğretim elemanı görev yapmaktadır. 1981 yılında 3 öğretim üyemiz emekliye ayrılırken, değerli bir hocamızı da kaybetmiş bulunuyoruz.

Veteriner Fakültesi öğretim üye ve yardımcılarının kürsülere göre dağılımları şöyledir:

Veteriner Fakültesi öğretim üye ve yardımcılarının Kürsülere göre dağılımı

ANATOMİ

Prof. Dr. Metin Taşbaş
Prof. Dr. Nejdett Dursun
Doç. Dr. Süleyman Tecirlioğlu
Doç. Dr. Yaşar Uçar
Asis. Kamil Öcal
Asis. Merih Yöndem

BAKTERİYOLOJİ VE SALGINLAR

Prof. Dr. Mustafa Arda
Prof. Dr. Hamza Keskintepe
Doç. Dr. Ahmet Minbay
Doç. Dr. Nejat Aydın
Doç. Dr. Ersin İstanbulluoğlu
Doç. Dr. Ömer Akay
Dr. Müjgan İzgür
Asis. K. Serdar Diker
Asis. M. Kemal Aydıntuğ

BESİN KONTROLU VE TEKNOLOJİSİ

Prof. Dr. Zeki Tolgay
Prof. Dr. Mehmet Aziz Demirel
Prof. Dr. İrfan Tezcan
Prof. Dr. Ergün Özalp
Prof. Dr. Ahmet Yurtyeri
Doç. Dr. O. Cenap Tekinşen
Doç. Dr. Şerif Kaymaz
Doç. Dr. Burhan Dinçer
Doç. Dr. Yalçın Yıldırım
Dr. Mehmet Tuğrul Ülgen
Dr. Ahmet Yücel
Dr. Sadi Akgün
Dr. Bülent Mutluer
Dr. Nuri Çağın

BİYOKİMYA

Prof. Dr. Ethem Ersoy
Prof. Dr. Nihat Bayşu

Doç. Dr. Kâmurcan Ertürk
Doç. Dr. Hayati Çamaş
Doç. Dr. Leyla Kalaycioğlu
Dr. Ş. Hilal Ergün
Dr. Yılmaz Dündar
Asis. Nihat Mert
Asis. Arif Altuntaş
Asis. Haluk Testereci
Asis. Murat Ertürk

DOĞUM BİLGİSİ VE JİNEKOLOJİ

Prof. Dr. Çetin Kılıçoğlu
Doç. Dr. Erol Alaçam
Dr. Hakkı İzgür
Asis. Erhan Fatih Ünal
Asis. Tevfik Tekeli
Asis. Şükrü Arif

DÖLERME VE SUN'I TOHUMLAMA

Prof. Dr. Afif Sevinç
Doç. Dr. Hazım Gökçen
Dr. Nafiz Yurdaydın
Asis. Necmettin Tekin

FARMAKOLOJİ VE TOKSİKOLOJİ

Prof. Dr. A. Nazım Özkazanç
Prof. Dr. Şükrü Görtünca
Prof. Dr. Selahattin Ceylan
Doç. Dr. Yusuf Şanlı
Dr. Sezai Kaya
Asis. İlyaz Özata

FİZYOLOJİ KÜRSÜSÜ

Prof. Dr. Fahri Bölükbaşı
Doç. Dr. Baki Yılmaz
Dr. Kemalettin Yaman
Dr. Bahri Emre
Asis. Nesrin Sulu
Asis. Okan Ertuğrul

GENEL VE DENEYSEL PATOLOJİ

Prof. Dr. Cemalettin Köktüslu
Doç. Dr. İ. Ayhan Özkul
Dr. Aka Gündüz Özyazgan
Dr. Hüdaverdi Erer
Asis. Osman Kutsal

GENEL PARAZİTOLOJİ VE HELMİN- TOLOJİ

Prof. Dr. Nevzat Güralp
Prof. Dr. Yılmaz Tigin
Prof. Dr. Tücan Oğuz
Doç. Dr. Recep Tınar
Doç. Dr. Ayşe Burgu
Dr. Metin Alabay
Asis. Ahmet Doğanay
Asis. Müfit Toparlak

HAYVANCILIK İŞLETME EKONOMİSİ

Doç. Dr. Sadi Aral
Dr. A. Şavaş Ünal
Asis. Engin Sakarya
Ar. gör. Dr. M. Yücel Akıncı

HİSTOLOJİ VE EMBRİYOLOJİ

Prof. Dr. Mahmut Sağlam
Prof. Dr. Atilla Tanyolaç
Doç. Dr. İ. Aydın Evren
Doç. Dr. Aytekin Özer
Dr. Reşat Aştı
Asis. Ziya Özcan
Asis. Belma Alabay

İÇ HASTALIKLARI

Prof. Dr. Cemal Nadi Aytuğ
Doç. Dr. Hikmet Ünsüren
Doç. Dr. Hüseyin Yılmaz İmren
Dr. Mehmet Besim Özlem
Asis. Mehmet Şahal
Asis. Ziya Emre
Asis. Arif Kurtde

İSTATİSTİK VE VETERİNER HİZMET- LERİ PLANLAMA

Prof. Dr. Hüseyin Saim Kendir
Doç. Dr. Ersoy Canküyer
Asis. Bekir Örs

PATOLOJİK-ANATOMİ

Prof. Dr. Hüseyin Kerim Urman
Doç. Dr. Şenay Berkin
Dr. H. Ümit Milli

Asis. Günay Alçıgır
Asis. M. Müfit Kahraman
Asis. Rıfkı Hazıroğlu

PROTOZOOLOJİ VE TIBBİ ARTRO- PODOLOJİ

Prof. Dr. Fahri Sayın
Doç. Dr. Sıtkı Güler
Doç. Dr. Şükran Dinçer
Dr. Zafer Karaer
Asis. Sami Taşçı
Asis. Ayşe Çakmak

SU ÜRÜNLERİ VE HASTALIKLARI

Prof. Dr. İsmet Baran
Doç. Dr. Metin Timur
Dr. Selçuk Seçer
Dr. Gülten Köksal
Dr. Fikri Aydın
Dr. Orhan Erdem

ŞİRURJİ

Prof. Dr. Hayrettin Anteplioglu
Prof. Dr. Erdoğan Samsar
Prof. Dr. Faruk Akın
Doç. Dr. Necdet Güzel
Dr. Bahattin Koç
Asis. Nuri Yavru
Asis. Kadircan Özkan
Asis. Zeki Alkan

TRAVMATOLOJİ VE ORTOPEDİ

Prof. Dr. Doğan Aslanbey
Prof. Dr. M. Öztürk Tekeli
Doç. Dr. Arkun Candaş
Doç. Dr. O. Sacit Görgül
Dr. Kemal Yanık
Asis. Mehmet Gürkan
Asis. Mehmet Sağlam

VETERİNER TARİHİ VE DEONTOLO- Jİ

Prof. Dr. Ferruh Dinçer
Asis. Sabriye Doğanay

VİROLOJİ

Prof. Dr. Erdoğan Finci
Doç. Dr. İbrahim Burgu
Dr. Feridun Öztürk

Dr. Asuman Toker
Dr. Yılmaz Akça

Uzman Atilla Çelebican
Uzman Mehmet İnan

YEM KONTROL BESLEME VE BES- F.K.B.

LENME HASTALIKLARI

Prof. Dr. Mahmut Akkılıç
Prof. Dr. Hümeysra Özgen
Doç. Dr. Hüseyin Erdinç
Doç. Dr. Şakir Doğan Tuncer
Doç. Dr. Ahmet Ergün
Dr. İrfan Çolpan
Asis. Cengiz Güner
Ar. Gör. Sakine Yalçın

Doç. Dr. Ş. Kaya Göksoy
Doç. Dr. Aynur Ünal
Asis. Ahmet Tekin
Asis. Taner Pamukçu
Asis. Abdullah Kiraz
Asis. Dündar Türek
Asis. Türköz Aydın
Asis. Şükran Yücel
Asis. Fahri Orhan

ZOOTEKNİ

Prof. Dr. Emin Arıttürk
Prof. Dr. Mehmet Sandıkçıoğlu
Prof. Dr. Orhan Alpan
Prof. Dr. Rafet Arpacık
Doç. Dr. Halil Akçapınar
Doç. Dr. Tahir Aksoy
Dr. Erol Şengör
Ar. Gör. Muhterem Aydoğan
Asis. Mehmet Akandır
Asis. Öznur Poyraz
Asis. Orhan Çetin

OKUTMANLAR

İNGİLİZCE

Necla Sefercioğlu
Emel Cantürk

ALMANCA

Neşe Gürerk
Olcay Dilik

FRANSIZCA

Yılmaz Canküyer
İsmet Gerçel

III-ÖĞRETİM

Yeni Üniversite Kanunu, özerklik yanında Fakültemize gerek öğretim üyeleri ve yardımcıları kadroları bakımından gerekse bilimsel araştırmalar yönünden geniş imkanlar sağlıyordu. Bu katılma sırasında Veteriner Fakültesi öğretim üyeleri ve yardımcıları sayısı 4'ü ordinaryüs profesör, 13'ü profesör, 3'ü doçent ve 4'ü asistan olmak üzere ancak 34'ü buluyordu.

Ders programları yeniden şöyle düzenlenmişti:

Birinci Sömestre: Zooloji, botanik, kimya, fizik, anatomi, yabancı dil ve askerlik.

İkinci Sömestre: Birinci sömestredeki dersler.

Üçüncü Sömestre: Anatomi, histoloji, fizyoloji, yabancı dil ve askerlik.

Dördüncü Sömestre: Anatomi, histoloji, fizyoloji, iç seriri teşhis, dış seriri teşhis, yabancı dil ve askerlik.

Beşinci Sömestre: Genel mikrobiyoloji, genel patoloji, genel parazitoloji, genel tedavi, genel şirurji, genel salgınlar, farmakoloji, zoo-

tekni, klinik-otopsi-farması tatbikatı, yem bilgisi, alet bilgisi, iç seriri teşhis, operasyon bilgisi.

Altıncı Sömestre: İmmunoloji-seroloji, genel tedavi, genel patoloji, genel şirurji, parazitoloji, protozoloji, farmakoloji, özel tedavi, operasyon bilgisi, zootekni, yem bilgisi, ayak hastalıkları ve nal tekniği, klinik-otopsi-farması tatbikatı, yabancı dil, askerlik.

Yedinci Sömestre: Özel tedavi, özel şirurji, özel salgınlar, besin kontrolü, doğum bilgisi, özel patoloji, zootekni, kümes hayvanları hastalıkları, operasyon bilgisi, hijyen, helmintoloji, klinik-otopsi-farması tatbikatı, ayak hastalıkları ve nal tekniği, yabancı dil, askerlik.

Sekizinci Sömestre: Özel tedavi, özel patoloji, özel salgınlar, göz hastalıkları, özel şirurji, besin kontrolü, entomoloji, doğum bilgisi, toksikoloji, reçete bilgisi, klinik-otopsi-farması tatbikatı, histopatoloji tatbikatı, yem ve çayır muayenesi, ayak hastalıkları ve nal tekniği, yabancı dil, askerlik.

Dokuzuncu Sömestre: özel bakteriyoloji, geviş getiren hayvanların hastalıkları, sütçülük, paraziter hastalıklarla savaş, helmintoloji, adli tıp, tatbiki fizyoloji, veteriner tarihi, arı ve balık hastalıkları, inkilâp tarihi, iktisat, klinik-otopsi-farması-besin kontrolü tatbikatı, patolojik-anatomi demonstrasyon, askerlik.

Onuncu Sömestre: Geviş getiren hayvanların hastalıkları, entomoloji, paraziter hastalıklarla savaş, özel salgınlar, özel bakteriyoloji tatbikatı, operasyon bilgisi ve tatbikatı, protozoloji, sütçülük, iktisat, sağlık zabıtası, patolojik-anatomi demonstrasyon, arıcılık ve arı balık hastalıkları, klinik-otopsi-farması-besin kontrolü tatbikatı, inkilâp tarihi.

Onuncu Sömestrenin haralarda tatbikat yapabilmesi için 1949-50 ders yılında program yeniden düzenlendi. 1955 yılında bu sömestre öğrencileri 4 kolda (klinikler, bakteriyoloji, besin kontrolü, zootekni tatbikat yapmak üzere ayrılmağa başladılar.

1950 yılında F.K.B. sömestrelere anatomi dersleri kaldırılmışken, duyulan ihtiyaç üzerine, 1960-61 öğretim yılında tekrar programa alınmıştır.

Birinci ve ikinci sömestrede okutulan F.K.B. dersleri Fen Fakültesi bünyesinde okutulurken 1968-69 ders yılından itibaren Veteriner Fakültesinde verilmeğe başlamıştır:

Veteriner Fakültesinin Lisans Öğretim ve Sınav yönetmeliği 1977 Temmuzunda yeniden düzenlenmiş, Haziran 1978 Mart 1979 ve 20

Şubat 1980 tarihlerinde değişikliklere uğrayarak en son şeklini almıştır. Bu yönetmeliğe göre öğretim süresi yine 5 yıl olarak kalmıştır. Her öğretim yılı dört dönemden oluşmaktadır ve dönemler 8 hafta sürer. Son (8.) haftada o dönemde biten derslerin sınavları yapılmaktadır. 2. ve 3. dönemler arasında derslere 15 gün ara verilir.

Derslere devam zorunludur. Dersin bütünlüğü gözönünde tutularak devam oranı saptanır ve devamsızlıkları 1/3 ten fazla olan öğrenciler, o dersten devamsız kabul edilerek sınıfta kalmış sayılırlar.

Öğrenciler yaz aylarında “Staj Yönergesi”nde belirtilen ilkelere göre Yaz Stajı yapmaktadırlar. Yönetmeliğe uygun olarak tüm derslerden başarı sağlayan ve yaz stajını tamamlayan öğrencilere “Veteriner Hekim” diploması verilir.

A.Ü. Veteriner Fakültesinde okutulan derslerin yıllara göre dağılımı şöyledir:

YAYINLAR

A.Ü. Veteriner Fakültesi kuruluşundan bu yana çok sayıda bilimsel eser yayınlamış bulunmaktadır. Bunlardan önemli bir kısmı (1970 yılına kadar) “Türkiye’de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi, Ankara 1970” adlı eserde yer almış bulunmaktadır.

1954 yılından beri çıkmakta olan “Veteriner Fakültesi Dergisi” yılda dört kez yayınlanmaktadır. Derginin 28. cildi Atatürk’ün 100. doğum yılı özel sayısı olarak çıkmış bulunmaktadır. Bu ciltte dört sayı bir arada verilmiş bulunmaktadır.

A.Ü. VETERİNER FAKÜLTESİ HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SAĞLIK BİLİMLERİ UZMANLIK YÜKSEK OKULU

Bu okul Üniversiteler Kanununun 11. maddesi gereğince A.Ü. Veteriner Fakültesine bağlı olmak üzere 20 Haziran 1967’de kurulmuştur. Veteriner Fakültesi mezunlarını alır. Okul Öğretim Üyeleri Kurulunca saptanacak ilkelere göre diğer ilgili fakülte mezunları da okula kabul olunabilirler. Öğretim süresi üç yıldır.

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesine bağlı Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulunda, A. Ü. Veteriner Fakültesi “Doktora Yönetmeliği” uyarınca doktora öğretim ve eğitimi ve Okul “Uzmanlık Yönetmeliği” gereğince “Uzmanlık

Öğretim ve Eğitimi" yapılmaktadır. Bu yönetmeliğin 8. maddesinde belirtilen Uzmanlık ana dalları şu bilim dallarını kapsamaktadır:

I- Temel Bilim Dalları

1. Morfoloji (Anatomi-Histoloji ve Embriyoloji) Uzmanlık Bilim Dalı
2. Fizyoloji Uzmanlık Bilim Dalı
3. Biyokimya Uzmanlık Bilim Dalı
4. Farmakoloji ve Toksikoloji Uzmanlık Bilim Dalı

II- Koruyucu Hekimlik Dalları

1. Bakteriyoloji-Mikoloji ve Salgın Hastalıkları Uzmanlık Bilim Dalı
2. Viroloji Uzmanlık Bilim Dalı
3. Parazitoloji ve Paraziter Hastalıklar Uzmanlık Bilim Dalı
4. Patoloji Uzmanlık Bilim Dalı

III- Besinkontrolü ve Teknolojisi Dalları

- 1- Besinkontrolü ve Teknolojisi Uzmanlık Bilim Dalı
2. Süt Muayene-Kontrol ve Teknolojisi Uzmanlık Bilim Dalı
3. Et Teknolojisi Uzmanlık Bilim Dalı
4. Su Ürünleri Teknolojisi Uzmanlık Bilim Dalı

IV- Hayvan Yetiştiriciliği Dalları

1. Yapağı-Tiftik-Deri Muayene, Kontrol ve Teknolojisi Uzmanlık Bilim Dalı
2. Sığır Yetiştirme ve Yetiştirme Hastalıkları Uzmanlık Bilim Dalı
3. Koyun ve Tiftik Keçi Yetiştirme ve Yetiştirme Hastalıkları Uzmanlık Bilim Dalı
4. Kümes Hayvanları Yetiştirme ve Yetiştirme Hastalıkları Uzmanlık Bilim Dalı
- 5- At Yetiştirme ve Yetiştirme Hastalıkları Uzmanlık Bilim Dalı
6. Arıcılık ve Arı Hastalıkları Uzmanlık Bilim Dalı
- 7- Tavşan ve Kürk Hayvanları Yetiştirme ve Yetiştirme Hastalıkları Uzmanlık Bilim Dalı

8. Su Ürünleri ve Hastalıkları Uzmanlık Bilim Dalı

9. Yem Maddeleri, Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Uzmanlık Bilim Dalı

10. Sun'i Tohumlama, Genetik ve Tenasül Biyolojisi Uzmanlık Bilim Dalı

11- Pazarlama ve Hayvancılık İşletme Ekonomisi Uzmanlık Bilim Dalı

V- Klinikler Uzmanlık Bilim Dalı

EGİTİM PROGRAMI

Uzmanlık Yüksek Okulunda eğitim yaygın ve yoğun biçimde sürdürülür.

Uzmanlık Yönetmeliğinin 9. maddesine göre yaygın eğitimde dersler kış ve yaz sömestrellerinde yoğun eğitimde ise nisan ve kasım aylarında verilir.

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doktora Yönetmeliğinin 7 maddesine göre Doktora Adaylarının doktora ünvan ve diplomasını almaya hak kazanabilmeleri için 80 krediyi tamamlamaları, bu kredilerden 25 inin teorik ve pratik derslerden, 15'ini seminerden ve 40'ını tezden sağlamaları gerekmektedir.

A.Ü. Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu Uzmanlık Yönetmeliğinin 11. maddesine göre Uzman Adaylarının uzman ünvan ve diplomasını almaya hak kazanabilmeleri için 55 krediyi tamamlamaları, bu kredilerden 15 ini teorik ve pratik derslerden, 10 unu uygulamalı çalışmalardan, 5 ini seminerden, 20 sini tezden ve 5 kredide yabancı dilden sağlamaları ve bilim dalı sınavını başarmaları gerekmektedir.

Türkiye'de Üniversitelerin Gelişmesine Olan Katkısı:

A.Ü. Veteriner Fakültesi, yurdumuzun çeşitli bölgelerinde kurulmuş olan fakülte ve üniversitelere öğretim üyesi göndererek katkıda bulunmuştur. Başta İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi olmak üzere Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesine, Çukurova Üniversitesine, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesine, Hacettepe Üniversitesine ve Anadolu Üniversitesine öğretim üyesi yardımında bulunulmuştur. Diğer kurum ve kuruluşlarda görev alan öğretim üyelerimizin listesi şöyledir:

Doç. Dr. Celalettin Akkayan	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	24.12.1973
Prof. Dr. Mehmet Alibaşoğlu	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	7. 8.1975
Prof. Dr. Sâti Baran	A.İ.T.İ.A. Dış Hekimliği	11.10.1979
Prof. Dr. Muzaffer Beşe	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	16.10.1973
Prof. Dr. Tayyip Çalışlar	F.Ü. Veteriner Fakültesi	1971
Prof. Dr. Eşref Deniz	A.Ü. Tıp Fakültesi	21.3.1977
Prof. Dr. Akın Finci	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	13.11.1973
Prof. Dr. Kamil Göksu	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	28.1.1976
Prof. Dr. Mustafa Güley	A.Ü. Eczacılık Fakültesi	2.10.1968
Prof. Dr. Turan İnal	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	23.3.1974
Prof. Dr. Nail Küçük	Çukurova Üniversitesi	2.4.1974
Prof. Dr. Ahmet Noyan	Hacettepe Üniversitesi	6.9.1973
Prof. Dr. Mihri Mimioglu	F.Ü. Veteriner Fakültesi	29.8.1973
Prof. Dr. Cemal Omurtak	A.Ü. Eczacılık Fakültesi	25.7.1962
Prof. Dr. Kemal Ozan	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	10.12.1973
Prof. Dr. Nurettin Öktem	A.Ü. Eczacılık Fakültesi	8.1.1968
Prof. Dr. Halil Özcan	F.Ü. Veteriner Fakültesi	26.4.1973
Prof. Dr. Bahir Özgencil	F.Ü. Veteriner Fakültesi	15.9.1970
Prof. Dr. Turgut Özgüden	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	3.7.1974
Prof. Dr. Nahide Özgümüş	E.Ü. Tıp Fakültesi	21.3.1958
Doç. Dr. K. Muzaffer Üstüdal	Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi	7.5.1981
Prof. Dr. Servet Şenel	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	21.7.1976
Prof. Dr. Çetinkaya Şendil	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	3.8.1979
Doç. Dr. Süleyman Şener	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	8.4.1981
Prof. Dr. Mustafa Temizer	F.Ü. Veteriner Fakültesi	15.9.1970
Prof. Dr. B. Cahit Yalçın	İ.Ü. Veteriner Fakültesi	3.12.1973
Prof. Dr. Bedii Şakir Toktay		1958

Uluslararası ilişkiler:

Türk -Alman Teknik İşbirliği Programı çerçevesinde "A.Ü. Veteriner Fakültesi ile Hannover Yüksek Veteriner Okulu Arasında İşbirliği Projesi" 7 Ocak 1981 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu antlaşma uyarınca başlatılan projeler için Hannover'den üç öğretim üyesi gelerek Fakültede projelerle ilgili çalışmalara katılmışlardır.

Öğretim üyelerimizden bazıları da işbirliği komitesince daha önceden planlanan konularda çalışmak üzere Hannover'e giderek araştırma ve incelemelerde bulunmuşlardır. Aynı antlaşma uyarınca Fakülte asistanlarından ikisi doktora yapmak üzere Almanya'ya gönderilmişlerdir.

Bu antlaşmanın başlıca amacı hayvansal üretimin geliştirilmesine katkıda bulunmak üzere öğretim, eğitim ve uygulamada teknik ve malî destek sağlamaktır. Ankara-Hannover arasındaki bu bilimsel ve teknik antlaşma ülkemiz için olduğu kadar Avrupa ülkeleri için de ekonomik yararlar sağlayacaktır.

Veteriner Fakültesinde Dekanlık yapmış olanlar

Prof. Dr. Selahattin Batu (1950 - 1952)	1
Prof. Dr. Macit Erkol (1952 - 1954)	2
Prof. Dr. Zihni Erençin (1954 - 1956)	3
Prof. Dr. Latif Berkman (1956 - 1958)	4
Prof. Dr. Selahattin Batu (1958 - 1960)	5
Prof. Dr. Hasan Başkaya (1960 - 1962)	6
Prof. Dr. Nevzat Güralp (1962 Haziran - Ekim)	7
Prof. Dr. Sabri Doğuer (1962 - 1964)	8
Prof. Dr. Selahattin Gürtürk (1964 - 1968)	9
Prof. Dr. Emin Arıtürk (1968 - 1970)	10
Prof. Dr. Muzaffer Beşe (1970 - 1973)	11
Prof. Dr. Satı Baran (1973 - 1977)	12
Prof. Dr. H. Saim Kendir (1977 - 1980)	13
Prof. Dr. Nihat Bayşu (1980 - 1 Ay)	14
Prof. Dr. İsmet Baran (1980 -)	15

MEZUNLAR

Veteriner Fakültesinden mezun olanların büyük çoğunluğu Tarım Bakanlığı Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü emrinde il ve ilçelerde hara ve inekhanelerde "veteriner hekim" olarak çalışmaktadırlar. Ayrıca Belediyeler veteriner işlerinde, Tarım Bakanlığına bağlı Et ve Balık kurumları ile diğer kamu kuruluşlarında görev alanlar da bulunmaktadır. A.Ü. Veteriner Fakültesinden 1933-1981 yılları arasında 3381 öğrenci mezun olmuştur.

1970 yılından bu yana Fakültenin verdiği mezunların yıllara göre dağılımları şöyledir:

Mezuniyet yılı	Mezun sayısı
1970	65
1971	49
1972	73
1973	87
1974	76
1975	87
1976	86
1977	77
1978	111
1979	121
1980	106
1981	107

Doktora yapanlar

Fakülte mensubu

Dışardan

1968 4
1969 6
1969 6
1970 1
1971 3
1972 5
1973 1
1974 11
1975 3
1976 8
1977 6
1978 3
1979 2
1980 4
1981 10

6
3
3
2
2
4
2
6
6
9
8
10
11
28
14

VETERİNER FAKÜLTESİ DERS PROGRAMI

1. YIL DERSLERİ

Birinci Dönem	T.	P.	Top.	İkinci Dönem	T.	P.	Top.	Üçüncü Dönem	T.	P.	Top.	Dördüncü Dönem	T.	P.	Top.
Fizik	3	3	42	Fizik	3	3	42	Fizik	3	3	42	Zooloji	3	3	42
Kimya	3	3	42	Kimya	3	3	42	Kimya	3	3	42	Botanik	3	3	42
İstatistik	6	—	42	Zooloji	3	3	42	Zooloji	3	3	42	Y.Dil	12	—	84
Devrim Tarihi	6	—	42	Botanik	3	3	42	Botanik	3	3	42	Ekonomi ve İşletmecilik	6	—	42
Yabancı Dil	6	—	42	Yabancı Dil	6	—	42	Yabancı Dil	6	—	42				
Toplam	168	42	210		126	84	210		126	84	210		168	42	210

2. YIL DERSLERİ

Birinci Dönem	T.	P.	Top.	İkinci dönem	T.	P.	Top.	Üçüncü dönem	T.	P.	Top.	Dördüncü dönem	T.	P.	Top.
Komparatif Anatomi	3	3	42	Komparatif Anatomi	3	3	42	Komparatif Anatomi	2	4	42	Komparatif Anatomi	2	4	42
Embriyoloji-Histoloji	4	2	42	Histoloji	3	3	42	Histoloji	3	3	42	Histoloji	3	3	42
Fizyoloji	3	3	42	Fizyoloji	3	3	42	Fizyoloji	3	3	42	Fizyoloji	3	3	42
Biyokimya	3	3	42	Biyokimya	3	3	42	Biyokimya	3	3	42	Biyokimya	3	3	42
Ekonomi ve İşletmecilik	6	—	42	Veteriner tarihi, Deontoloji ve Veteriner Kanunları	3	3	42	Su Ürünleri ve Ekoloji	3	3	42	Su Ürünleri ve Ekoloji	3	3	42
Toplam	136	74	210		126	84	210		98	112	210		98	112	210

T. = Teorik P. = Pratik Top. = Toplam

3. YIL DERSLERİ

Birinci Dönem	T.	P.	Top.	İkin Dönem	T.	P.	Top.	Üçüncü dönem	T.	P.	Top.	Dördüncü dönem	T.	P.	Top.
Yem Maddeleri ve Hayvan Besleme	4	2	42	Yem Maddeleri ve Hayvan Besleme	4	2	42	Yem Maddeleri ve Hayvan Besleme	3	3	42	Besin Kontrolü (I)	4	2	42
Genel Mikrobiyoloji	4	2	42	İmmunoloji-Seroloji	3	3	42	Özel Mikrobiyoloji	3	3	42	Özel Mikrobiyoloji	3	3	42
Genel Parazitoloji	4	2	42	Helmintoloji	3	3	42	Helmintoloji ve Arıba- lık Hastalıkları*	3	3	42	Genel Şiirurji	6	—	42
Genel Patoloji	4	2	42	Genel Patoloji	3	3	42	Viroloji	3	3	42	Viroloji	3	3	42
Tıbbi Artropodoloji	4	2	42	Protozooloji	3	3	42	Protozooloji	3	3	42	Genetik-Genel Zoote kni	6	—	42
Toplam	130	80	210		112	98	210		105	105	210		154	56	210

* Arı ve Balık hastalıkları 12 saat olup, sınavı ayrı yapılır.

4. YIL DERSLERİ

Birinci Dönem	T.	P.	Top.	İkinci Dönem	T.	P.	Top.	Üçüncü Dönem	T.	P.	Top.	Dördüncü Dönem	T.	P.	Top.
Özel Patoloji	3	3	42	Özel Patoloji	3	3	42	Özel Patoloji	3	3	42	Özel Patoloji	3	3	42
Özel Zoote kni	3	3	42	Özel Zoote kni	3	3	42	Özel Zoote kni	3	3	42	Hayvan Islahı	6	—	42
Farmakoloji	3	3	42	Farmakoloji	3	3	42	Farmakoloji	3	3	42	Farmakoloji	—	6	42
İç hastalıkları giriş	6	—	42	Klinik Anatomi- Özel Zoote kni*	3	3	42	İç hastalıkları ve Kliniği	3	—	42	Özel Şiirurji ve Kliniği	2	—	42
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji	—	—	42	İç Hastalıkları ve Kliniği	3	—	42	Özel Şiirurji ve Kliniği	3	—	42	Ayak Hastalıkları ve KLİNİK	4	—	42
KLİNİK	—	3	—	KLİNİK	—	3	—	KLİNİK	—	6	—	KLİNİK	—	6	—
Toplam	126	84	210		105	105	210		105	105	210		105	105	120

* Öğrenciler Aralık ayında Klinik Anatomi, Ocak ayında da Özel Zoote kni dersi yapacaklardır.

** Öğrenciler Mayıs ayında Farmakoloji, Haziran ayında da Özel Patoloji dersi yapacaklardır.

5. YIL DERSLERİ

Birinci Dönem	T.	P.	Top.	İkinci Dönem	T.	P.	Top.	Üçüncü dönem	T.	P.	Top.	Dördüncü dönem	T.	P.	Top.
Dölerme ve suni Tohum- lama Besin Kontrolü (II)	3	3	42	Dölerme ve suni Tohum- lama Et ve Et Ürünleri tek- nolojisi	3	3	42	Kümes Hayvanı Hasta- lıkları Süt ve Süt Ürünleri tek nolojisi	3	3	42	Toksikoloji	3	3	42
Özel Şirurji ve Kliniği Operasyon bilgisi ve Kliniği	2	—	42	İç Hastalıkları ve Kliniği Operasyon bilgisi ve Kli- niği	3	—	42	İç Hastalıkları ve Kliniği Operasyon bilgisi ve kli- niği	3	—	42	Et Muayenesi İç Hastalıkları ve Kli- niği Adli Tıp*	3	—	42
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji	3	—	42	Doğum Bilgisi ve Jine- koloji	3	—	42	Doğum Bilgisi ve Jine- koloji	3	—	42	Özel Şirurji ve Kliniği Doğum Bilgisi ve Jine- koloji	3	—	42
KLİNİK	3	—	42	KLİNİK	3	—	42	KLİNİK	3	—	42	KLİNİK	—	9	42
Toplam	105	105	210		105	105	210		105	105	210		105	105	210

* Adli Tıp 12 saat olup sınavı ayrı yapılır.

T. = Teorik P. = Pratik Top. = Toplam

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ

I- Fakültenin Kuruluş ve Gelişmesi

Osmanlı İmparatorluğunda kurumların bütünü din temeline dayalı olmakla birlikte özellikle din eğitim ve öğretimi üst düzeyde “Medrese”lere bırakılmıştı. Uzun yıllar din eğitimi yanısıra toplumun gereksinme duyduğu alanlarda da insan yetiştirmede başarılı olmuş olan bu kurum, imparatorluğun çöküşüne paralel olarak etkinliğini yitirmiş, Yakınçağın başlarına gelindiğinde asıl görevini yapamaz olmuştu. Çöküşü önlemek amacı ile birçok alanda yeni düzenlemelere gidilirken medreselere dokunulmamış ancak eğitim ve öğretimi çağdaşlaştırmak için yeni okullar açılmaya başlanmıştır.

Batılı öğretim kurumları göz önünde tutularak, ilk, orta ve yüksek öğretim yapan okulların açılması yanısıra, “Üniversite” açma girişimleri olmuştur. Medreselerin dışında Üniversitede de “İlâhiyat”la ilgili derslerin üst düzeyde okutulması –Batıdaki örneklerine uygun olarak düşünülmüş ve Osmanlı Darülfünun’unda “Ulûm-ı Âliye-i Diniyye” adı altında bir şube bulunması uygun görülmüştür.

11. Meşrutiyetin ilanından sonra Darülfünunun yeniden düzenlenmesi için çalışmalar yapılırken “Ulûm-ı Şer’iyye Şubesi” adı ile çağdaş anlamda bir İlâhiyat Fakültesi’nin kurulması önerilmiştir. 8 Nisan 1912’de kabul edilen “Nizâmname” ile bu şubede okutulacak derslerde saptanmıştır. Böylece İmparatorlukta ilk kez Medreselerin dışında Üniversiteye bağlı bir kuruluşta üst düzeyde din eğitimi verilmeye başlanmıştır. Ancak Darülfünun’un “Ulûm-i Şer’iyye Şubesi” uzun ömürlü olamamış, Medreselerin ıslahı için yapılan çalışmalar sonunda “Medresetü’l-Mütehassisin” (İhtisas Medresesi)in kurulması üzerine (1915), Üniversitenin bu şubesi kapatılmıştır.

Cumhuriyetin ilânından sonra öğretimin birleştirilmesi (Tevhid-i Tedrisat 3 Mart 1924) ile Türkiye’deki bütün ilim ve öğretim kurumları ve bu arada Şer’iye ve Evkaf Vekâleti veyahut Özel Vakıflar tara-

findan yönetilen bütün Medrese ve Mektepler Maarif Vekâletine bağlanmıştır. Bu arada yasanın 4. maddesiyle “Maarif Vekâleti, yüksek diniyat mütehasşısıları yetiştirmek üzere” Üniversite bünyesinde bir İlahiyat Fakültesi kurulmasını, imâmet, hitabet gibi dini hizmetler görece kimselerin yetiştirilmesi için de ayrı okullar açılması öngörölüyordu. Nitekim uygulama da bu yönde olmuş, Maarif Vekâletine devredilen Medreseler kapatılırken, İstanbul’da İlahiyat Fakültesi kurulmuştur. Ancak 1933 te Darülfünunla birlikte İlahiyat Fakültesi de kapatılmış, kurulan İstanbul Üniversitesi bünyesinde İlahiyat Fakültesine yer verilmişti. Ancak İ.Ü. Edebiyat Fakültesine bağlı İslâm İlimleri Enstitüsü açılmış bu kuruluş da 1936 da kapanmıştır.

Türkiye’nin yetişkin din adamına olan gereksinmesi gözönünde tutularak 1949 yılında İlahiyat Fakültesi’nin yeniden açılması kararlaştırılmıştır. Bu fakülte, hem Türkiye’nin aydın din adamı ihtiyacını karşılayacak, hem de son devirlerde kabuklaşmaya yüz tutmuş medrese zihniyetinden uzak, bilimsel kurallarla inceleme ve araştırmalarda bulunan bir merkez olacaktı.

21 Kasım 1949 da Ankara Üniversitesine bağlı olarak açılan ve öğretime başlayan İlahiyat Fakültesi, bazı öğretim üyelerinin bulunmamasından ötürü ilk ders programına konulan Arapça, Farsça ve batı dilleriyle Sosyoloji, Mantık ve İlimler Tarihi gibi bazı dersler D.T.C. Fakültesinde okutulmuştur. Daha sonraları öğretim kadrosunun tamamlanması sonunda bu derslerde İlahiyat Fakültesinde verilmeye başlanmıştır.

İlahiyat Fakültesi, kuruluşundan 1966 yazına dek Cebecideki binada öğretim yapmış, bugünkü binasına 1966 Mayıs sonlarında taşınmıştır.

II AKADEMİK YAPI

İlahiyat Fakültesi, İslâm dininin ortaya çıkışını, yayılışını ve kurallarını üst düzeyde öğreten, araştıran bilim dallarını kapsayan 16 kürsüden oluşmaktadır. Kendi alanlarında çalışmalarını sürdüren bu kürsüler şunlardır:

A- KÜRSÜLER

1- *Tefsir ve Türk Din Müsikisi Kürsüsü* : Bu kürsü Fakültede kurulan ilk kürsülerdendir. Kuruluş yıllarında öğretim üyesi bulunmadığından, Tefsir dersi Doğmatik İlimler Kürsüsü içinde ayrı bir ders olarak okutulmuştur. 18.12.1951 tarihinde Üniversite Senatosu “Tef-

sir Kürsüsü'nün kurulmasını uygun görmüş, Hadis derssinde burada okutulmasını kararlaştırmıştır. Ancak 1961 de Fakültenin başvurusu üzerine Hadis Kürsüsü kurulmuş, 1974 de ise Kur'an dersinin okutulması Tefsir Kürsüsüne verilmiştir. 1979 da ise Türk Din Mûsikisi Kürsüsü Tefsir Kürsüsü ile birleştirilmiş ve kürsünün adı "Tefsir ve Türk Din Mûsikisi Kürsüsü" olmuştur. 1 profesör, 3 Dr. asistan ve 1 asistanla eğitim ve öğretimini sürdürmektedir.

2- *Hadis Kürsüsü* : Hadis dersinin önemi ve konusunun genişliği gözönünde tutularak, 11.4.1961'de kurulmuştur. Halen 2 profesör, 3 Dr. asistan ve 1 asistanla çalışmalarına devam etmektedir.

3- *İslâm Tarihi Kürsüsü* : Türk ve İslâm Sanatları Tarihi Kürsüsüne bağlı olarak okutulan İslâm Tarihi dersi, konu, nitelik ve yöntemi bakımından ayrı bir kürsü olabilecek kapasitede görülerek Senatonun onayı ile 12.12.1961 de "İslâm Tarihi Kürsüsü" kurulmuştur. 2 Doçent ve 1 asistanla varlığını sürdürmektedir.

4- *İslâm Hukuku Kürsüsü* : Kürsü ilk defa 1951 de kurulmuş, ancak öğretim üyesi bulunmadığından 1973 te İslâm Dini ve Mezhepleri Tarihi Kürsüsüyle birleştirilmiştir. 1979 da öğretim üyesi sağlanınca yeniden bağımsız bir "İslâm Hukuku Kürsüsü" açılmıştır. Kürsüde 1 doçent, 1 öğretim görevlisi ve 1 asistan bulunmaktadır.

5- *İslâm Kurumları Tarihi Kürsüsü* : İslâm Tarihi ile birlikte okutulan "İslâm Kültürü ve Kurumları" ile ilgili dersler yeni ders programında "İslâm Kurumları" diye yer almış, 1972 de ise kürsü haline getirilmiştir. 1 profesör, 1 doçent, ve 1 asistanla eğitim ve öğretimini sürdürmektedir.

6- *İslâm Felsefesi ve Filozofları Kürsüsü* : Fakültede öncelikle kulan kürsülerdendir (1951 de kurulmuştur) Tasavvuf tarihi derside 1974 e kadar bu kürsüce okutulmuştur. Ancak bu tarihte ders bağımsız bir kürsü olmuştur. 1 profesör, 2 Dr. asistan görev yapmaktadır.

7- *Tasavvuf Tarihi Kürsüsü* : Tasavvuf felsefesinin her şeyden önce İslâm Dini Felsefesi olduğu, Fakültenin de 5 yıla çıktığı gözönünde tutularak 16.5.1973 te "Tasavvuf Tarihi Kürsüsü'nün kurulması uygun görülmüştür. Kürsünün 1 profesör ve 1 Dr. asistanı vardır.

8- *Kelâm Kürsüsü* : Başlangıçta Kelâm dersi İslâm Dini ve Mezhepleri Tarihi Kürsüsüne bağlı olarak okutulmuş, (Kelâm ilmi başka bir deyimle İslâm Dini Felsefesinin sistematik bir ilim olduğu gözönünde tutularak) 1972 de ise kürsü haline getirilmiştir. Halen kürsüde 1 profesör, 3 doçent, 2 Dr.asistan ve 1 asistan bulunmaktadır.

9- *İslâm Mezhepleri Tarihi Kürsüsü* : 1951 yılında kurulan bu kürsü öğretim üyesi bulunamadığından 1975'te İslâm Tarihi Kürsüsüne bağlanmış, ancak dersi okutabilecek bir doçentin yetişmesi üzerine 1979'da yeniden açılmıştır. 1 doçent, 1 Dr. asistan ve bir asistanı bulunmaktadır.

10- *Felsefe ve Mantık Kürsüsü* : Önceleri "Felsefe ve Mantık Kürsüsü" olarak kurulmuşken 1961'de "Felsefe Tarihi" ve "Sistematik Felsefe" adında iki kürsüye bölünmüş, 1976 yılında yeniden birleştirilerek tek kürsü olmuştur. Kürsüde 1 profesör, 2 doçent, 1 Dr. asistan ve 1 asistan görevli bulunmaktadır.

11- *Türk İslâm Sanatları Tarihi Kürsüsü* : İlk kez 1951 yılında "İslâm Sanatları Tarihi" adı ile kurulmuştur. 1969 'da adı "Türk ve İslâm Sanatları Tarihi" olarak değiştirilmiştir. 2 doçent ve 1 asistanla eğitim ve öğretimini sürdürmektedir.

12- *Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü* : 1960'da Klâsik Dinî Türkçe Metinler Kürsüsü" olarak açılmıştır. 1971 'de ise adı "Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü" olarak değiştirilmiştir. Kürsünün 1 doçent ve 2 asistanı bulunmaktadır.

13- *Dinler Tarihi Kürsüsü* : 1951'de kurulmuştur. İslâm dini dışındaki dinleri konu edinmektedir. Öğretim kadrosunda 1 profesör, 2 doçent ve 1 Dr. asistan bulunmaktadır.

14- *Din Sosyolojisi Kürsüsü* : Din sosyolojisi dersi Fakültenin kuruluşundan itibaren uzun yıllar Türk ve İslâm Sanatları Tarihi Kürsüsünce okutulmuş, 1969 da ise bağımsız bir kürsü haline getirilmesi uygun görülmüştür. Kürsüde 1 profesör, 1 doçent ve 1 Dr. asistan görev yapmaktadır.

15- *Din Psikolojisi Kürsüsü* : Pedagoji ve din psikolojisi dersleri "Din Psikolojisi ve Pedagoji Kürsüsü"nce okutulmakta iken, Pedagoji dersi Sistematik Felsefe Kürsüsüne bağlanmış, kürsüsünün adı da 1962 de "Din Psikolojisi Kürsüsü" olarak değiştirilmiştir. Kürsüde 1 doçent 1 doçent ve 1 Dr. asistan bulunmaktadır.

16- *Din Eğitimi Kürsüsü* : 13.5.1980'de kurulan yeni bir kürsüdür. Fakülte mezunlarının Diyanet İşleri Başkanlığında ve Milli Eğitim Bakanlığında görev aldıkları gözönünde tutularak din eğitimi formasyonu almalarında yarar görülmüş, bu amaçla Kürsünün kurulması yerinde görülmüştür. 1 doçenti bulunmaktadır.

B- ENSTİTÜLER:

İlâhiyat Fakültesinde, iki enstitü bulunmaktadır.

- 1- Türk ve İslâm San'atları Tarihi Enstitüsü,
- 2- İslâm İlimleri Enstitüsü.

1- Türk ve İslâm San'atları Tarihi Enstitüsü, Fakülteye bağlı olarak 1953 te kurulmuştur. Türk sanatının Orta Asya'dan başlayarak çeşitli coğrafya bölgelerindeki değişmesini, gelişmesini incelemek, Türkiye'de ve Türkiye dışında ortaya konmuş olan Türk ve İslâm Sanatı eserlerini öteki milletlere tanıtmak ve yabancı sanat tarihçilerinin Türk ve İslâm Sanatları Tarihi hakkında verdikleri yanlış hükümleri düzeltmek, sonuçları ilim dünyasına sunmak, enstitünün başlıca amaçlarıdır.

2- İslâm İlimleri Enstitüsü, 1956 yılında kurulmuştur. İslâm İlimleri alanında araştırmalarda bulunmak ve sonuçlarını yayınlamak, kütüphanelerde bulunan yazma islâmî eserlerin kataloglarını yapmak, yayınlamak, bir foto-kopi ve mikro-filmi arşivi kurmak, dinî gelenekleri mahallerinde incelemek, seri konferanslar düzenlemek ve bu enstitünün amaçları arasındadır.

C- KİTAPLIK

İlâhiyat Fakültesi Kitaplığında, sayısı 14000 i bulan kitap vardır. Bu kitapların büyük bir bölümünü bazı hayırsever vatandaşlar bağışlamışlardır. Bunlar arasında, bilhassa Hacıbayram Camii imam ve hatibi merhum Mehmed Ziver Efendi, merhum Ağınlı müderris Hüseyin Efendi, merhum Veled Çelebi İzbudak, merhum emekli hâkim İbrahim Tollu dâima şükran ve rahmetle anılacaklardır.

Derslerde işlenen konularla ilgili kitaplarda zaman zaman satın alınmaktadır. Ayrıca, sürekli olarak gönderilen Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu ve Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yayınlarında kitaplığımızdaki kitap sayısını her gün biraz daha arttırmaktadır.

III- ÖĞRETİM

A.Ü. İlâhiyat Fakültesinde öğretim süresi beş yıldır. İlk iki yılda öğrencilere Türkçe-Kompozisyon derslerinin yanı sıra temel'dinî bilgiler verilir. İlk yılda Kur'anın yüzünden okutulması öğretilir. Öğrenciye İslâm dinin ön bilgileri verilir. 1980-1981 ders yılında uygulanan ders programı aşağıda sınıflara göre gösterilmiştir.

1980-1981 öğretim yılında: I. sınıfta 308, II. sınıfta 259, III. sınıfta 157, IV. Sınıfta 150, ve V. sınıfta 188 olmak üzere toplam öğrenci mevcudu 1062 dir.

Fakülte öğretime başladığından bu yana 1411'i erkek, 178'i kız olmak üzere toplam 1589 öğrenciyi mezun etmiştir. Bunların öğretim yıllarına göre sayıları şöyledir:

Yıl	Erkek	Kız	Toplam
1952-53	31	9	40
1953-54	11	5	16
1954-55	20	2	22
1955-56	6	-	6
1956-57	8	3	11
1957-58	14	3	17
1958-59	19	1	20
1958-59	19	1	20
1959-60	33	2	35
1960-61	34	4	38
1961-62	22	1	23
1962-63	21	2	23
1963-64	33	4	37
1964-65	54	6	60
1965-66	89	4	93
1966-67	76	6	82
1967-68	70	4	74
1968-69	80	13	93
1969-70	120	6	126
1970-71	114	10	124
1971-72	76	8	84
1972-73	85	15	100
1973-74	107	7	114
1974-75	68	7	76
1975-76	28	2	30
1976-77	86	6	92
1977-78	69	11	80
1978-79	91	16	107
1979-80	119	13	132
1980-81	126	19	145

İlâhiyat Fakültesi ilk defa 1954 yılında "Doktora" mezunu vermiş, 1980 takvim yılı sonuna kadar toplam 74 kişi yaptıkları doktora

çalışmaları sonunda başarılı görülerek “İlâhiyat Doktoru” unvanını almıştır.

IV- YAYINLAR

İlâhiyat Fakültesi öğretime başladığından bu yana sıra numarası olarak 149 eser yayınlamıştır. Ayrıca bu sürede “İlahiyât Fakültesi Dergisi” 25 cildini tamamlamış olup, yayımı sürdürülmektedir.

Fakülte bünyesinde bulunan “İslâm İlimleri Enstitüsü” tarafından çıkarılan “İslâm İlimleri Enstitüsü Dergisi” ise 4 cildini tamamlamış olup, 5. cildi baskıdadır.”

“Türk ve İslâm Sanatları Tarihi Enstitüsü” tarafından yayınlanan “Yıllık Araştırmalar Dergisi” ise 3. cildini çıkarmış bulunmaktadır.

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERS PROGRAMI

I. SINIF DERS PROGRAMI

TÜRKÇE-KOMPOZİSYON

(1. Sınıf haftada 2 saat)

- 1) Kompozisyonun mahiyeti, dalları, tarihi gelişmesi,
- 2) Yazı, imlâ ve noktalama,
- 3) Sözlü Kompozisyon türleri,
- 4) Dini hitabet,
- 5) Yazılı kompozisyon türleri,
- 6) Araştırma ve etüd usulü.

(II. Sınıf haftada 1 saat)

1) Kur’ânın doğru, güzel ve iyi bir şekilde okunmasını sağlayan tevcit ilminin bütün konuları nazari tatbiki olarak öğretilir.

2) Her öğrenciye sene içerisinde bir hatim yaptırılır.

3) Birinci sınıfta ezberlenen ayet, sûre ve dualara ilave olarak, Bakara sûresinin ilk bey âyeti, âyetül Kürsü, Anenerrasûlü, Nahl sûresinin 56., âyeti, Haşr sûresinin üç ayeti ve Duh’â sûresinden dîl sûresine kadar olan 12 kısa sûre, yâsin, mülk ve nebe sûreleri ezberlettirilir ve bu tâlim üzere okutulur.

İSLAM TARİHİ

II. Sınıf haftada 2 saat)

I- İslâm Öncesi Arap Tarihi ve Cahiliye Çağı

- 1) İslâm Tarihi'nin kaynakları,
- 2) Arapların Menşe'i ve anayurtları,
- 3) Hicaz bölgesinin politik, sosyal, ekonomik ve dinî durumu,
- 4) Arabistan'da tek Tanrı inancı.

II- Hazreti Muhammed Devri:

- 1) Hz. Muhammed'in Soyu, doğumu, gençliği ve evlenmesi,
- 2) Hz. Muhammed'in İslâm'ı yaymakla görevlendirilmesi,
- 3) İslamiyet'in yayılması için girişilen çabalar,
- 4) Hz. Muhammed'in politik, sosyal, ekonomik ve dini alanlardaki başarıları, kurduğu düzen ve yerleştiği komşu devletlerin durumları,
- 5) İslamiyetin yayılışı sırasında komşu devletlerin durumları,
- 6) Hz. Muhammed'in ölümü, eşleri ve çocukları,
- 7) Hz. Muhammed'in maddi ve manevi mirası.

III- Dört Halife Devri:

- 1) İslamiyet'in yayılışının başarı sebepleri,
- 2) Hz. Ebu Bekir Devri:
 - a) İrtidat Hareketleri
 - b. Fütûhat,
- 3) Hz. Ömer Devri:
 - a. Fütûhat,
 - b. Gayr-i Müslimlerin durumu,
 - c) Devlet gelirleri ve bunların dağıtımı,
- 4) Hz. Ozman devri,
- 5) Hz. Ali devri,
- 6) Ali-Muaviye çekişmesi, İslâm'da din, fikir ve politika anlayışında ilk ayrılıkların ortaya çıkışı,
- 7) Ali oğullarının ve Muaviye'nin hilâfeti ele geçirme çabaları,

8) Dört halife devrinde gerçekleştirilen sosyal, ekonomik kurumlar,

9) Emevî ve Abbasi devirlerine kısa bir bakış,

DİN SOSYOLOJİSİ:

(II. Sınıf haftada 2 saat)

Fakültemizin 2. sınıfında okutulan Din Sosyolojisi derslerinde önce sistematik sosyolojiye bir giriş olmak üzere sosyolojinin tanımı, konusu ve metodu'yla ilgili gerekli bilgiler verilmektedir. Burada özellikle sosyolojinin araştırma alanının sınırları belirlenmekte, topluluk ve kültür alanlarının ilişkisi açıklanmaktadır. Yapı ve olgu olarak topluluk; ile, cemaat, menfaat topluluğu, halk ve millet v.b. gibi çeşitli topluluk şekilleri, sosyal hareketlilik ve sosyal değişme, tabaka ve sınıf, eğitim ve öğretim gibi topluluk gerçekleri hakkında bilgi verilmektedir. Bu girişten sonra, sosyoloji ve din sosyolojisinin bilim olarak bir tarihçesi verilip; a) Din olaylarının sosyolojik tanımı, b) Dinlerde sınıflama, c) Çevre ve dinin karşılıklı ilişkileri, d) Din sosyolojisinin ana problemleri, e) Dini tecrübe ve anlatımları, f) Dinlerin topluluk ve dünya karşısında tutumları, g) Özdeş ve dinden doğan topluluklar, h) Laiklik, i) Tarih boyunca laiklik anlayışının gelişmesi, ii) Türkiye Cumhuriyetindeki durum, iii) Din bakımından devlet şekilleri ve islâm'ın çağdaş yaşayışla ilgili görünüşü ele alınmaktadır.

II. SINIF DERS PROGRAMI

FELSEFEYE GİRİŞİ:

(II. Sınıflara haftada 2 saat)

I- VARLIK PROBLEMİ:

a) Kavramlar: Varlık, gerçeklik, var oluş, öz ilinti

b) Varlık probleminin başlıca çözüm şekilleri: Materyalizm-İdealist Metafizik-Spiritualizm

II- BİLGİ PROBLEMİ:

1) Bilgi nedir? bilgi türleri

2) İnsan bilgisinin değeri: Dogmatizm, Septisizm, Pragmatizm

3) İnsan bilgisinin menşei: Amprizm, Rasyonalizm

III- AHLAK PROBLEMİ

- 1- Ahlakın tanımı, değer hükümleri
- 2- Ahlakın başlıca kavramları (iyi ,hak, vazife.. v.s.)
- 3- Başlıca ahlak teorileri

IV-1) Felsefe ile diğer bilgi türleri arasındaki ilişki : İlimle, dinle, sanatla,

- 2) Felsefî bilginin yeri ve önemi

MANTIK DERSİ

(II. Sınıf haftada 2 saat)

- 1- Mantık nedir?
- 2- Mantık'ın tarihçesi
- 3- Kavram ve Terim
- 4- Tanım
- 5- Hüküm ve Önerme
- 6- Akıl Yürütme
- a) Dedüksiyon (Kıyas)
- b) Analoji ve Tümevarım

TÜRK İSLAM EDEBİYATI

- 7) Tasdik Türleri ve Beş San'at

(II. Sınıf haftada 2 saat)

1. Osmanlı harfleri, imlânın gelişmesi
2. İmlâsı klişeleşmiş kelimeler
3. Türkçe metinlerdeki Arapça ve Farsça unsurlar
4. Metin şerhi
5. Edebî sanatlar ve vezin
6. Ebced hesabı
7. Transkripsiyon

DİN PSİKOLOJİSİ:

(II. Sınıf haftada 1 saat)

1. Psikolojinin bugünkü gelişimi içerisinde, a) Sahası, b) Konusu, c) Metodunun belirtilmesi, d). Psikoloji'nin çeşitli metod ve denemeler üzerine yapılan tenkitler ve değerlendirmeler.

2. Psikolojinin önemi ve diğer bilimlerle arasındaki yeri, uygulandığı alanlar.

3. İnsanları faaliyeti sürükleyen motifler, a) Motiflerin bölümleri,

b) Çeşitli psikik mekanizmalar.

4. Kişilik ve teorileri-Dindar kişilik.

TÜRK DİN MÜSİKİSİ DERSİ:

(II. Sınıf haftada 2 saat)

İnsanın rûhi hayatına ve dini yaşantısına tesiri olan Türk Din Musikisi dersi Fakültemizin II. sınıfında haftada 1 saat nazari ve bir saatte tatbiki olarak, iki saat okutulmaktadır. Bu dersin programı şöyledir.

Nazariyât

Ön bilgiler: Musiki sanatı, tanımı, türleri, adlandırılması, Kur'an ve hadislerle göre musiki, musiki hakkında söylenmiş güzel sözler, musikinin konusu, sesin tanımı ve dört niteliği, seslerin süreleri ve notâ değerleri, musikinin yazılması, anahtar ve türleri, kalın ve ince seslere göre kullanılan anahtarlar, notalar porte üzerine yazılış şekilleri ve yerleri, çeşitli musiki yazılarının birbirine çevrilmesi, ebced notasının bugünkü notaya çevrilmesi, kısa tarihçe ve İslâm-Türk din musikisi, câmi, tekke, tasavvuf mevlevî, bektaşî musikileri, teknik özellikleri, makam, usûl, perde kavramları ve türleri, ses sistemi, tam dördlü ve beşliler.

Tatbikât:

Makam ve usûllerle ilâhiler (Kanûn, tanbur, ney kudüm, bender v.s.)

III. SINIF DERS PROGRAMI:

TÜRK İSLAM EDEBİYATI DERSİ:

(III. Sınıf haftada 2 saat)

1. Dini Türk Edebiyatı mahsullerinin tasnifi,

2. Edebiyatımızda Tefsir'e dair eserler,

3. Edebiyatımızda Fıkha dair eserler,

4. Elyazmaları, yazma eser kütüphaneleri ve katalogları,

5. Metin tenkidi usulü.

SİSTEMATİK FELSEFE DERSİ:

(III. Sınıf haftada 2 saat)

A- 1. Bilgi Teorisi

2. Varlık Teorisi

3. Ontoloji

B- Ahlak Felsefesi

1. Ahlâkın konusuna ve problemlerine genel bir bakış

2. Ahlâkın diğer disiplinlerle ilişkisi

3. Felsefi sistemler ve Ahlâk

4. Ahlâki hükümlerin tahlili

5. İslam'da felsefi Ahlâk

FELSEFE TARİHİ DERSİ:

(III. Sınıf haftada 2 saat)

I- Felsefe Tarihi nedir? gerekli midir?

II- Felsef'i düşüncenin ilk belirtileri

III- Yunan Felsefesi

A- Kozmolojik dönem

B- Antropolojik dönem

C- Büyük Sistemler dönemi

IV- Helenistik Felsefe

V- Roma Felsefesi

VI- Ortaçağ Felsefesi

DİN PSİKOLOJİSİ DERSİ:

(II. Sınıf haftada 2 saat)

1. Din Psikolojisinin tanımı (alanı ve konusu),

2. Din Psikolojisinin günümüze kadar tarihsel gelişimi

3. Din Psikolojisinin kaynakları

4. Din Psikolojisinin metotları

5. Din ve kişilik a) Çevre ve Kültürün rolü b) Çocukta Din, c) Gençlikte din, d) Ergin kişide dinin psikolojik temelleri, e) Dinsel aksiyonların psikolojik değerlendirmeleri

6. Çeşitli dinsel olguların psikolojik değerlendirmeleri

7. Tasavvuf psikolojisi

8. Düşünce ve davranış bozuklukları içinde dinsel belirtiler

9. Din eğitiminde din psikolojisinin önemi.

İSLÂM MEZHEPLERİ TARİHİ:

(III. Sınıf haftada 2 saat)

1. İslam'da Mezheplerin Doğuşunu Hazırlayan Sebepler.

2. İlk Siyasi Mezhepler: a) Havâric ve kolları, b) Şîa ve kolları

3. İtikâî Mezhepler: a) Bâtınîlik, b) Mu'tezile, c) Cebriye, d) Murcie, e) Müşebbihe

DİNLER TARİHİ:

(III. Sınıf haftada 2 saat)

1. Dinin önemi, mevkii, Dinler Tarihinin yeri,

2. Dinlerin yayılış alanı, mensupları,

3. Dinler Tarihinin zaman bilgisi,

4. Din bilimleri,

5. Dinler Tarih, tanım ve tarihçesi,

6. Dinin menşei hk. görüşler,

7. Dinler Tarihinin başlıca kaynakları,

8. İlkel Dinler,

9. Sümer ve Babillilerin dinleri,

10. Eski Anadolu dinleri,

11. Eski Türk dinî tarihi,

12. Arap Cahiliye İnançları (İslâm'dan önceki inançlar),

13. Eski Grek ve Roma dini,

14. Eski Avrupa Dinleri,

15. Eski Amerika Dinleri,

- Her ay 2 saat seminer.

TEFSİR DERSİ:

(III. Sınıf haftada 3 saat)

Bu sınıfta haftada üç saat Kur'ân tarihi ve Kur'ân tefsiri ile ilgili bilgiler okutulmaktadır. Kur'ân tarihinde Kur'ân kelimesinin anlamı ve diğer isimleri, vahy, âyet, sûre, Kur'ânın yazı ile tesbiti ve cem'i, Kur'ânın yedi harf üzerine inmesi ve kıraatı gibi konular verilmektedir. Tefsir ile alakası olan bilgiler ise: nüzûl sebepleri, nesh meselesi, muhkem ve müteşâbih, sûrelerin başlangıç harfleri, garibu'l-Kur'ânın i'câzı ve üslûbu, Kur'ânda yeminler, Kur'ânda kıssalar, Kur'ânda tekrarlar Kur'ânda meseller, Hakikat ve Mecâz, Müşkilu'l-Kur'ân, mücmel ve mübeyyen, el-vücûn ve'n-nezâir, Kur'ânda müphemler, Kur'ânın fazileti gibi konular.

HADİS DERSİ:

(III. Sınıf haftada 2 saat)

Bu sınıfta "Hadis Tarihi" ile ilgili, aşağıdaki konulara yer verilir:

1. Hadisin lügat ve ıstılah manası,
2. Hadis ve sünnet, haber, eser tabirleri,
3. Hadislerin yazılması meselesi,
4. Hadisleri yazmayı yasaklayan hadislerle, teşvik eden hadisler ve bunların te'vili,
5. Hz. Peygamberden hadis yazan sahâbiler, ilk sahifeler.
6. Sahâbe: tarifi, dereceleri,
7. Sahâbenin adaleti meselesi, bu konuda mezheplerin görüşleri,
8. Sahabenin hadis rivayeti,
9. Hadis vaz'ının doğuşu,
10. Mevzu hadislerin çeşitleri, tenkidi.

İSLAM HUKUKU DERSİ

(III. Sınıf haftada 2 saat)

1. İslâm Hukuku'nun tarifi, mahiyeti, ve önemi.
2. İslâm Hukuku'nun Özellikleri, Sistematiği (Çağdaş hukukla mukayeseli olarak).
3. Fıkıh Usûlü'nün Ortaya Çıkışı.
4. Fıkıh ekollerinin doğuşu ve özellikleri

- a. Yaşayan İslâm Hukuku Ekolleri (Hanefî, Maâlikî, Şâfiî, Hanbelî, Ca'ferî, Zeydî, İsmailî ve İbazî mezhepleri).
- b. Yaşayan İslâm Hukuku Ekolleri (Zahirî, Taberî, Sevri ve Evzâî mezhepleri)
5. İslâm Hukuku'nun Kaynakları ve Fıkıh Usûlü. (Kitab, Sünnet, Kıyas, İcma'î İstihsan, örf ve âdet...)
6. Kaynak eserlerden örnek metinler.

İSLAM TARİHİ DERSİ:

(III. Sınıf haftada 2 saat)

I. Tarih ve Tarihte Usul:

- 1- Tarih nedir ve Bir Tarih Araştırması Nasıl Yapılır?
2. İslâm Tarihçiliği ve Geçirdiği Safhalar,
3. İslâm Tarihçiliği içinde Osmanlı Tarihçiliğinin Yeri,
4. Ana kaynaklardan Örnekler.

II- İslâm Devletleri ve Komşuları ile Olan İlişkileri:

1. Emevilerin Çıkışı ve Yıkılışı,
2. Emeviler Zamanında Uygarlık,
3. Abbasilerin Çıkışı ve Yıkılışı,
4. Abbasiler Devrinde Uygarlık,
5. Emevilerle Abbasiler Arasındaki Açık Farklar,
6. Abbasilerin Sonunda Doğuda ve Batıda Çıkan Küçük Devletleri,
7. Endülüs Emevileri,
8. Tarihte Türkler,
9. İlk Müslüman Türk Devletleri ve Türklerin İslâma Hizmet
10. Selçuklular ve Anadolu'nun Türkleşmesi,
11. Türkler ve Haçlılar,
12. Osmanlı Devleti ve Halifeliğin Osmanlılara Geçışı,

III- İslâm Devletlerinin Siyasi Yapısı:

1. Din ve Siyaset,
2. İslâm'da Siyasi Kurumlar (Halifelik, Vezirlik, Veliahtlık, Seçim v.s.)

3. Türklerde Siyasi Hayat,
4. Osmanlı Devletinde Siyasi Hayat, Siyasi Kurumlar ve İşleyişi,
5. Arap-Türk İlişkileri ve Son Asırda Bunlara Batılıların Müdahalesi,
6. Günümüzde Müslüman Devletler ve Bunların Birbirleriyle Olan İlişkileri.

IV. SINIF DERS PROGRAMI

KELAM ve İSLAM FELSEFESİ BÖLÜMÜ

İSLAM FELSEFESİ ve FİLOZOFLARI

(IV. Sınıf haftada 3 saat)

1. İslâm Felsefesine Giriş,
2. Felsefenin Anlamı,
3. İslâm'da Felsefi Hareketler,
4. Meşâîler,
5. İşrakiler,
6. Tasavvufcular ve Gazzali,
7. Dehriiler,
8. Natüralistler,
9. Tekafuul-Edilleciler,
10. İnanç sorunları ve Tanrı Kavramı,
11. İslâm'da Ahlâk,
12. Anadolu Düşünürleri,
13. İslâm Felsefesinin Etkileri.

KELAM DERSİ

(IV. Sınıf haftada 3 saat)

Giriş:

1. Kelâm Biliminin tanımı,
2. Kelâm Biliminin konusu ve amaçları,
3. Kelâm Biliminin Doğuşu ve Gelişmesi,

Bilgi Kuramı:

1. Bilginin tanımı,
2. Bilginin imkânı,
3. Bilgilerin bölümleri,
4. Kanıtlar ve Kanıtlama yolları.

Tabiat Felsefesi:

1. Evreni Meydana getiren ögele Töz (Cevher) ve İlinti (araz),
2. Göreceli Kavramlar: Zaman ve Mekân,
3. Kelamcıların Alemin yaratılmış olmasına ilişkin kanıtlar,
4. Nedensellik Kuramı,

Allah ın Varlığı ve Kanıtları:

1. Oluş kanıtı,
2. İmkân kanıtı,
3. Düzen kanıtı,
4. Varlık kanıtı,

Not: Ayrıca İslâm Felsefesi ve Kelâm Bölümünde haftada bir saat olmak üzere konu ile ilgili arapça parçalar okutulmaktadır.

TEFSİR DERSİ:

(IV. Sınıf haftada 2 saat)

Bu bölümün haftalık iki saatlik tefsir dersi programında, rivâyet ve dirâyet tefsirleri, dirâyetin önemi üzerinde durulduktan sonra, seçilecek iki dirâyet tefsirinden metinler mukayeseli bir şekilde okutulacaktır.

Ayrıca bu sınıfta üç saat seminer yaptırılacaktır.

HADİS DERSİ:

(IV. Sınıf haftada 3 saat)

Hadis dersi Tefsir ve Hadis Bölümünün aynısı okutulacaktır.

İSLAM MEZHEPLERİ TARİHİ

(IV. Sınıf haftada 3 saat)

1. Günümüz İslâm Dünyasında Yaşayan Mezhepleri:

- a) Vehhâbiyye, b) Nusayriyye, c) Dürzîlik, d) Yazîdîlik, e) Bâ-
bîlik-Bahâîlik, f) Kâdiyânîlik (Ahmediyye)
2. Ehl-i Sünnet İtikaâdi Mezhepleri.
3. Türk Tarihinde Mezhep Hareketleri.

İSLAM KURUMLARI TARİHİ

(IV. Sınıf haftada 2 saat)

1. İslâm kültürünün doğuşu,
2. İslâm öncesi kültürlerin islâm uygarlığına etkileri ve katkıları,
3. Yönetim Kurumları (Merkezî ve taşra yönetimi, berid, ordu).
4. Siyasal Kurumlar (Halifelik, saltanat),
5. Ekonomik Hayat (toprak yönetimi, şehirlerin gelişimi, şehir hayatı, ticaret, meslekî teşekküller "Fütüvvet-Ahîlik", vergiler ve maliye),
6. Sosyal Kurumlar (Hukuk kurumları, eğitim ve öğretim kurumları, bilim hayatı ,vakıflar),
7. Düşünce Hayatı (çeşitli düşünce akımları),
8. İslâm Dünyasında yenilik akımları.

FELSEFE TARİHİ:

(IV. Sınıf haftada 2 saat)

1. Helenistik ve Hristiyanlık felsefelerinin özellikleri,
2. S. Augustin ve felsefî düşüncesi,
3. S. Thomas ve felsefî düşüncesi,
4. Hristiyanlık ortaçağı Skolastik düşüncenin özellikleri,
5. Rönesans'ı doğuran dinî, ilmî ,siyasî ve kültürel sebepler,
6. Rönesans döneminde tabiat ilimlerinde görülen ilerlemeler ve Kopernik, Kepler, Galilenin İlmî buluşları,
7. Rönesans döneminde Reform hareketi ve Luther,
8. Fransis Bacon
9. Descartes,
10. Kartezyen mektep ve Malbranche
11. Spinoza ve Leibniz,
12. Hobbes,
13. Locke,
14. Hume,

15. Berkley,
16. Kant,
17. Hegel ve Marx,
18. A. Comte ve Pozitivizm,
19. 19. asır spiritüalizmi: Ravaisson, Lachelier ve E. Boutroux
20. W. James ve Pragmatizm,
21. Bergson ve sezgici felsefe,

DİNLER TARİHİ:

(IV. Sınıfta haftada 2 saat)

Dinler Tarihi dersi Tefsir ve Hadis bölümünün aynısı okutulacaktır.

TEFSİR VE HADİS BÖLÜMÜ

TEFSİR DERSİ :

(IV. Sınıf haftada 4 saat)

Bu bölümde haftada dört saat olan tefsir dersinin bir saatında, tefsir ve te'vil kelimelerinin anlamı, tefsir ve terceme arasındaki farklar, Kur'ânın doğu ve batı dillerinde tercemeleri, tefsirde ihtilaf sebepleri ve tefsir çeşitleri, Ahkâm istinbâtı (kelimelerin hüküm yönünden tasnifi) gibi konular üzerinde durulmaktadır. Geriye kalan üç saatte, her sene ayrı olmak şartı ile, çeşitli birkaç fikhî tefsirden seçilecek metinler mukayeseli bir şekilde okutulacaktır.

Ayrıca bu sınıfta, bu ders dönemi içerisinde 5 seminer yaptırılacaktır.

HADİS DERSİ:

(IV. Sınıf haftada 4 saat)

Bu sınıfta Hadis Usûlünün aşağıdaki belli-başlı konularına yer verilir:

1. Sünet ve hadis,
2. Hadis râvileri olarak sahâbe ve tâbi'ün,
3. Hadis râvilerinde aranan şartlar râvilerin cerh ve ta'dili,
4. Hadislerin alınması (Tahammulu'l-İlm) ve metotları,
5. İsnad, sened, metin,
6. Mütevâtir, meşhûr, âhad hadisler,

7. Sahih hadisler, Sahihlik şartları, dereceleri,
8. Hasen Hâdisler. Hasen hadisin şartları, kısımları, hükmü,
9. Zayıf Hadisler. Hadiste zayıflık şartları, zayıf hadislerin kısımları,
10. Sahih hasen ve zayıf arasında müşterek hadis çeşitleri,
11. Mevzu hadislerin zuhuru, hadis uydurma sebepleri,
12. Hadis ilminin bazı önemli konuları: İhtilâfu'l-Hadis, İlelu'l-Hadis, Hadiste nesh.
13. Hadis râvilerinden bahseden eserler.

İSLAM HUKUKU DERSİ:

(IV. Sınıf haftada 2 saat)

1. Medenî Hukuk ve Medenî Usûl Hukuku,
 - a. Şahıs Hukuku
 - b. Aile Hukuku
 - c. Eşya Hukuku
 - d. İslâm Hukuku'nda Muhakeme Usûlü
2. Borçlar Hukuku,
 - a. Genel Hükümler
 - b. Akitler ve Çeşitleri
3. Kaynak eserlerden örnek metinler.

İSLAM FELSEFESİ VE FİLOZOFLARI:

(IV. Sınıf haftada 1 saat)

1. İslâm Felsefesine giriş
2. Meşâîflar
3. İşrakiler
4. Tasavvufcular
5. Naturalistler
6. İslâm'da Ahlâk
7. Allah'ın Varlığının Delilleri
8. İslam Düşüncesinin Batıya Etkileri.

TASAVVUF TARİHİ:

(IV. Sınıf haftada 1 saat)

1. Tasavvuf Tarihi

2. İslâm Tasavvufu Tarihi

3. İbn Miskeveyh ve Yunan'da ve İslâm'da Ahlâk Görüşleri

KELAM DERSİ

(IV. Sınıf haftada 2 saat)

Kelâm dersi Kelâm ve İslâm Felsefesi bölümünün aynısı okutulacaktır.

İSLAM MEZHEPLERİ – TARİHİ:

(IV. Sınıf haftada 2 saat)

1. Günümüz İslâm Dünyasında Yaşayan Mezhepleri:

- a. Vehhâbiyye, b) Nusayriyye, c) Dürzîlik, d) Yezîdîlik, e) Bâbîlik-Bahâîlik, f) Kaâdiyânîlik, (Ahmediyye),

2. Ehl-i Sünnet İtikâdî Mezhepleri.

İSLAM KURUMLARI TARİHİ:

(IV. Sınıf haftada 2 saat)

İslâm Kurumları Tarihi dersi Kelâm ve İslâm Felsefesi bölümünün aynısı okutulacaktır.

DİNLER TARİHİ:

(IV. Sınıf Haftada 2 saat)

1. Günümüzde yaşayan dinlerin umumî mukayeseli şeması üzerinde çalışma.

2. Hinduizm,

3. Buddizm, Şinteizm,

4. Yahudi dini,

5. Hristiyanlık,

6. İslâm dinî ile diğer dinlerin karşılaştırılması. İslâmiyetin diğer dinlere üstünlüğü. –Her ay 2 saat seminer–

TÜRK VE İSLAM SANATLARI-TARİHİ:

IV. hafta 1 saat)

IV. Sınıf (*Her iki bölüm öğrencileri için*)

1. Sömestr:

1. İslâm San'atına Giriş

San'at Nedir?

İslâm San'atına tesir Eden Âmiller ve İslâm San'atının Doğuşu
İslâm San'atının Mâhiyeti

2. Emevi Devri Dinî Mimârîsi
3. Emevi Devri Sivil Mimârîsi
4. Endülüs Emevilerinde Dini ve Sivil Mimârî
5. Emevi Devri San'atının Hususiyetleri

II- Sömestr:

- 1- Abbasî Devri Dinî Mimarîsi
- 2- Abbasî Devri Sivil Mimârîsi
3. Tolunoğulları'nın Dinî Mimârîsi
4. Ribatlar
- 5- Abbasî Devri San'atının Hususiyetleri
- 6- Karahanlı ve Gazneli Mimârîsi
- 7- Büyük Selçuklularda Dinî Mimârî

V. SINIF DERS PROGRAMI:

KELAM ve İSLAM FELSEFESİ BÖLÜMÜ:

(V. sınıf haftada 4 saat)

Kelâm dersi Tefsir ve Hadis bölümünün aynısı okutulacaktır yalnız bu bölüm için seçilen klâsik kelâm metinleri (Haftada bir saat olarak okutulmaktadır).

TEFSİR DERSİ:

(V. sınıf haftada 2 saat)

Haftada iki saat tefsir dersi olan bu bölümde, genellikle dirâyet tefsirlerinin kelâm ve cidâl yönü ağır basan metinler seçilecek, bunlar açıklamalı ve mukayeseli olarak okutulacaktır. Ayrıca bu sınıfta, üç seminer yaptırılacaktır.

İSLAM HUKUKU DERSİ :

(V. sınıf haftada 2 saat)

1. Medenî Hukuk

a. Aile Hukuku (Nikâh ve manileri, boşanma ve çeşitleri, nafaka ve nesebin tesbiti).

b. Miras Hukuku

aa. İslâm'da Miras Hükümetleri,

bb. Arazi İntikâl Kanunları,

2. Medenî Usûl Hukuku

a. İslâm Hukuku'nda Mühakeme Usûlü,

b. İslâm'da kazâ ve kadıların yetkileri.

TASAVVUF TARİHİ DERSİ:

(V. sınıf haftada 3 saat)

1. Tasavvuf Tarihi,

2. İslâm Tasavvuf Tarihi,

3. İbn Miskeveyh ve Yunan'da ve İslâm'da Ahlâk Görüşleri

Not: bu kitaplardan uygun görülen yerler okutulacaktır.

DİN FELSEFESİ DERSİ:

(V. sınıf haftada 2 saat)

I- Din Felsefesi ile ilgili genel ve Tarihî bilgiler

1. Terim olarak "Din Felsefesi"

2. Din Felsefesi'nin çeşitli bilim dallarıyla olan ilgisi.

3. Din Felsefesi'nin tarihçesi.

II- Metafizik ve dinî inanç

1. Metafizik'in sınırları ve Allah'ın varlığı meselesi

2. Allah-Alem ilişkisi: Yaratma, Determinizm, Finalizm

3. Allah-İnsan ilişkisi: Vahy'in metafizik boyutları

4. Beden-ruh ilişkisinin dinî boyutları ve ölümsüzlük (beka) meselesi

III- Bilgi Nazariyesi ve Din

1. Dinî bilginin alanı ve belli başlı özellikleri

2. Dinî ve tevrübî bilgi

3. Fideizm: Akıl ve İman alanlarını birbirinden ayırma

4. Bilme ve inanma

5. Otorite ve İnanma

6. Bilgi Nazariyesi açısından şüphecilik, agnostisizm ve ateizm

IV- Ahlâk ve Din

1. Ahlâktan Allah'a

2. Allah'tan ahlâka

V- Dinî ve İlim

1. Dinî ve ilmi dünya görüşleri
2. İlimlerin gelişmesi ve Din
3. Dinin ilimle uzlaşması veya çatışması

EPIĞRAFİ DERSİ :

(V. Sınıf haftası 1 saat)

1. Genel olarak dünyada olan alfabeler hakkında kısa bilgiler,
2. Alfabeler, fonatik ve harf mahreçleri hakkında genel bilgi,
3. Osmanlı diplomatiğinde ve büroksisinde kullanılmış olan yazı türleri,
4. Osmanlı Arşiv belgelerinde kullanılan yazı türlerinin örneklerle gösterilmesi.

DİN EĞİTİMİ DERSİ:

(V. sınıf haftada 2 saat)

1. Temel Kavramlar,
2. Diğer bilimlerle alış-veriş
3. Okulda Din Eğitimi ve Öğretimi,
4. Camii'de Din Eğitimi ve Öğretimi.

TEFSİR ve HADİS BÖLÜMÜ

TEFSİR DERSİ:

(V. sınıf haftada 4 saat)

Haftada dört saat tefsir dersi olan bu bölümün, iki saatında tefsir târihi olarak, Hazreti Peygamber, sahabe, tâbiilerin tefsirleri örneklerle verildikten sonra, her asrın simgesi olabilecek önemli tefsirler üzerinde durularak, günümüzdeki tefsir hareketleri anlatılacaktır. Çeşitli tefsir ekolleri üzerinde durulacaktır. Geriye kalan diğer iki saate ahkâm tefsirlerinden seçilecek metinler mukayeseli bir şekilde okutulacaktır.

Ayrıca bu sınıfta, bir seminer yapılacaktır.

HADİS DERSİ:

(V. sınıf haftada 4 saat)

Bu sınıfta hadis tarihinin umumi meselelerinden bir veya bir kaçını incelenmektedir. Bu cümleden olarak, Hz. Peygamber'in İslâm'daki

yeri, tarihi devirler boyunca hadislerin İslâm cemiyetlerindeki tatbiki durumu, Hadislerde İslâm Dini'nin geleceği meselesi vb. Bu konular Kur'ân-ı Kerim ve hadis metinleri verilerek suretiyle işlenmektedir.

İSLAM HUKUKU-DERSİ:

(V. Sınıf haftada 3 saat)

1. Amme Hukuku

a. Ceza Hukuku ve Ceza Usûl Hukuku

b. İdare Hukuku,

c. Devletler Hukuku,

2. Miras Hukuku

a. İslâm'da Miras Hükümleri,

b. Arazi İntikal Kanunları,

3. Kaynak eserlerden örnek metinler

KELAM DERSİ:

(V. sınıf haftada 2 saat)

I- **Bilgi Problemi:**

1. Bilginin kaynağı ve çeşitleri
2. İstidlâl ve Çeşitleri,
3. Delil ve çeşitleri,

II- **Varlık Problemi:**

1. Varlık hükümleri
2. Varlık ve mahiyet ilişkisi (Kelâm ve modern felsefede)
3. Yokluk ve buna ilişkin çeşitli problemler,
4. Filozoflara göre varların tasnifi,
5. Kelamcılara göre varların tesnifi,
6. İmkân ve Yaratma nazariyesi,

III- **Allah'ın Varlığı:**

1. Allah'ın varlığının felsefi ve kelâmî delilleri,
2. Allah'ın sıfatları (Kâinat ilişkisi)

IV- **İnsan Fiilleri:** (*İnsan hürriyeti problemi*)

V- **Peygamberlik**

VI- **Mead** (*Tekrar yaratılmak*)

VII- **İman Problemi:**

EPIGRAFI DERSİ

(V. sınıf haftada 1 saat)

1. Genel olarak dünyada mevcut olan alfabeler hakkında kısa bilgi,
2. Alfabeler, fonatik ve harf mahreçleri hakkında genel bilgi,
3. Osmanlı diplomatliğinde ve bürokrasisinde kullanılmış olan yazı türleri,
4. Osmanlı Arşiv belgelerinde kullanılan yazı türlerinin örneklerle gösterilmesi.

DİN EĞİTİMİ DERSİ:

(V. sınıf haftada 2 saat)

1. Temel kavramlar,
2. Diğer bilimlerle alış-veriş
3. Okulda Din Eğitimi ve Öğretimi
4. Camii'de Din Eğitimi ve Öğretimi

TÜRK ve İSLAM SANATLARI TARİHİ:

V. Sınıf (*Her iki bölüm öğrencileri için*):

I. Sömestr:

1. Anadolu Selçuklularında Dinî Mimârî
2. Anadolu'da İlhanlı Devri Dinî Mimârîsi ve bu Devrin Hususiyetleri
3. Beylik Devri Dinî Mimârîsi ve bu Devrin Hususiyetleri

II. Sömestr:

1. Osmanlı Câmi Mimârîsinin Doğuşu ve Gelişmesi
2. Klâsik Devir
3. Türk Câmi Mimârîsinde Mekân Gelişmesi.

KURULUŞUNDAN BERİ İLAHİYAT FAKÜLTESİNDE DEKANLIK YAPMIŞ OLANLAR

Adı Soyadı	Seçilişi	Ayrılışı	Ayrılış sebebi
Ord. Prof. Esat Arscübük	22.11.1949	12.6.1951	Süresi dolarak
Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin	12.6.1951	12.6.1953	Süresi dolarak
Prof. Mehmet Karasan	12.6.1953	14.5.1954	Mebus seçilerek
Prof. Dr. Bedi Ziya Egemen	14.5.1954	22.8.1955	İstifa ile

Ord. Prof. Sabri Şakir Ansay	22.8.1955	22.8.1957	Süresi dolaralk
Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin	22.8.1957	23.6.1959	Rektör seçildi
Ord. Prof. Hilmi Ziya Ülken	23.6.1959	23.10.1959	İstifa ile
Prof. Dr. Bedi Ziya Egemen	23.10.1959	2.6.1960	İstifa ile
Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu	2.6.1960	30.11.1960	İstifa ile
Prof. Dr. Neşet Çağatay	19.4.1961	3.11.1964	Süresi dolarak
Prof. Dr. Kemal Balkan	3.11.1964	3.11.1966	Süresi dolarak
Prof. Dr. Hüseyin Yurdaydın	3.11.1966	4.11.1968	Süresi dolarak
Prof. Hamdi Ragıp Atademir	4.11.1968	27.4.1970	İstifa ile
Prof. Dr. Mehmet Taplamacıoğlu	27.4.1970	5.11.1970	Süresi dolarak
Prof. Mehmet Karasan	5.11.1970	28.4.1971	İstifa ile
Prof. Dr. Neşet Çağatay	28.4.1971	4.11.1972	Süresi dolarak
Prof. Dr. Necati Öner	4.11.1972	4.11.1977	Süresi dolarak
Prof. Dr. Hikmet Tanyu	4.11.1977	4.11.1980	Süresi dolarak
Prof. Dr. Hüseyin Atay	4.11.1980	—	Halen görevdedir.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
(Öğretim Üye ve Öğretim Yardımcılarına Ait Liste)

Sıra No	Kürsüler	Ünvanı	Adı ve Soyadı
1	Tefsir ve Türk Din Musikisi Kürsüsü	Prof. Dr. As. Dr. As. Dr. As. Dr. Asistan	İsmail Cerrahoğlu Orhan Karmış Salih Akdemir Mevlüt Güngör Ruhi Kalender
2	Hadis Kürsüsü	Prof. Dr. Prof. Dr. As. Dr. As. Dr. As. Dr. Asistan	Talât Koçyiğit Mehmet Hatiboğlu Mücteba Uğur Cemal Sofuoğlu Mehmet Şimşek Hayri Kırbaçoğlu
3	İslâm Tarihi Kürsüsü	Doç. Dr. Doç. Dr. Asistan	Mustafa Fayda Ahmet Uğur Münir Atalar
4	İslâm Hukuku Kürsüsü	Doç. Dr. Öğ. Gör. Dr. Asistan	Abdülkadir Şener Esat Kılıçer İbrahim Çalışkan
5	İslâm Kurumları Tarihi Kürsüsü	Prof. Dr. Doç. Dr. As. Dr.	Hüseyin Yurdaydın İsmet Kayaoğlu Nesimi Yazıcı
6	Kelâm Kürsüsü	Prof. Dr. Doç. Dr.	Hüseyin Atay (Dekan) Kemal Işık

		Doç. Dr.	Cihat Tunç
		Doç. Dr.	Mehmet Dağ
		As. Dr.	Mikdat Yalçın
		As. Dr.	M. Sait Yazıcıoğlu
		Asistan	Hanifi Özcan
7	İslâm Mezhepleri Tarihi Kürsüsü	Doç. Dr.	E. Ruhi Fırlı
		As. Dr.	Sabri Hizmetli
		Asistan	Hasan Onat
8	İslâm Felsefesi ve Filozofları Kürsüsü	Prof. Dr.	İbrahim A. Çubukçu
		As. Dr.	Hayrani Altınbaş
		As. Dr.	Mehmet Bayraktar
9	Tasavvuf Tarihi Kür.	Prof. Dr.	Cavit Sunar
		As. Dr.	Muhsin Balakbabalar
10	Felsefe ve Mantık Kür.	Prof. Dr.	Necati Öner
		Doç. Dr.	Mehmet Aydın
		Doç. Dr.	Süleyman H. Bolay
		As. Dr.	Hüseyin Aydın
		Asistan	Tahir Yaren
11	Din Sosyolojisi Kürsüsü	Prof. Dr.	Mehmet Taplamacıoğlu
		Doç. Dr.	Rami Ayas
		As. Dr.	Münir Koştaş
12	Din Psikolojisi Kürsüsü	Doç. Dr.	Neda Armaner
		As. Dr.	Erdoğan Fırat
13	Türk-İslâm sanatları Tarihi Kürsüsü	Doç. Dr.	Halûk Karamağaralı
		Doç. Dr.	Beyhan Karamağaralı
		Asistan	İbrahim Numan
14	Dinler Tarihi Kürsüsü	Prof. Dr.	Hikmet Tanyu
		Doç. Dr.	Günay Tümer
		Doç. Dr.	Mehmet Aydın
		As. Dr.	Abdurrahman Küçük
15	Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü	Doç. Dr.	Esat Coşan
		Asistan	Mehmet Akkuş
		Asistan	Ali Yılmaz
16	Din Eğitimi Kürsüsü	Doç. Dr.	Beyza Bilgin

OKUTMANLAR

Arapça Okutmanı		İhsan İnan
Arapça Okutmanı	Dr.	Cemal Muhtar
Arapça Okutmanı		Remzi Barışık
Arapça Okutmanı		Necati Avcı
Arapça Okutmanı		Adem Akın
Arapça Okutmanı		Ramazan Şimşek
Kur'an Okutmanı		Demirhan Ünlü
Kur'an Okutmanı	Dr.	Şevki Saka
İngilizce Okutmanı		Ayşe İnci Güner
Fransızca Okutmanı		Hülya Özdemir
Farsça Okutmanı		Halil İ. Sarıoğlu

SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ

I- KURULUŞ VE GELİŞMESİ

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin yüz yılı aşan bir süre önce kuruluşu ve bu güne kadar gelişmeleri, yurdumuzda batılılaşma ve kalkınma çabalarıyla çok yakından ilgilidir. Geçen yüz yılın ortalarında, özellikle belirmeye başlayan bu çabalar arasında, Devlet görevlerinin çok dalbudak saldığı, karmaşıklıştığı bir çağda, yurdun her şeyden önce, her bakımdan iyi yetişmiş yöneticilere olan gereksinimi kavranmıştır. Ancak yöneticilerledir ki, Devletin toplumsal ve siyasal yapısını çağdaş Batı anlayışı içinde kurmak, yönetim mekanizmasını ve yöntemlerini yeni gereksinmelere uydurmak ve yüksek bir düzeyde işletmek gerçekleştirilebilirdi. Bunun için de, siyasal ve toplumsal bilimlerin devlet yönetimiyle ilgili yönlerini öğretecek, bir yandan bu bilimlerin verilerini tüm olarak anlamayı, öte yandan da Devlet yönetiminin belirli kollarına uzmanlık kazanmış eleman yetiştirilmesini sağlayacak bir öğretim sistemine ve eğitim kurumuna gereksinim vardı.

Tanzimat döneminin bütün davranış ve girişimlerinde başlıca iki amaç izlenmiştir. Amaçlardan biri, Devlet örgütünü, yönetim ve yöntemlerini, Batılı anlamda yenileştirerek, Devletin çalışmalarını sistemleştirmek; öteki de, kurulan yönetim mekanizmasını bilgi ve beceriklilikle işletecek gücü ve kafaları yetiştirmektir.

İşte Mekteb-i Mülkiye'nin ilk temeli, böyle bir anlayış içinde, bu köklü gereksinimleri karşılamak üzere, ilk Maarif Nazırı olan Sâmî Paşa zamanında atılmıştır. 1858 yılında, mezunları kaymakamlık, müdürlük gibi yönetim görevlerinde çalıştırılmak üzere, bir Mekteb-i Mülkiye kurulması kararlaştırılmıştır. Mektep, 1859 da öğretime başlamıştır. İlk Mülkiye, Rüşdiye ile İdadî arasında, iki senelik bir orta öğretim kurumu idi. Mülkiye, 4 Aralık 1877 de geliştirilmiş, üç sınıfı İdadî, iki sınıfı Yüksek olmak üzere bir Yüksek Okul olmuştur.

Abdurrahman Şeref Bey'in müdürlüğü sırasında, 1883 de, Mülkiye yatılı okul olmuş. 1892 de bir sınıf daha eklenerek. Okul'da öğretim altı yıla çıkarılmıştır. Bu dönemde, Mülkiye'ye seçme sınavı ile öğrenci alınmakta, en iyi derecede başarı gösteren kırk öğrenci yatılı kabul edilmekte idi.

Az sonra II. Abdülhamid'in yurdu saran istibdadı, Mekteb'i Mülkiye üzerinde de etkisini göstermiştir. Bilimsel öğretim yanında, daha çok teokratik ve mistik bir öğretim de yer almağa başlamıştır. Bu arada İktisat, Hukuk ve Tarih derslerinden birtakımı kaldırılmış, birtakımının da ders saati indirilmiş, bunlardan boşalan saatler din derslerine eklenmiştir. 1902-1903 ders yılında Mektebin gerçek özelliklerinden bir olan yatılılığa son verilmiştir. 1908 den sonra, Mülkiye'nin bir başka özelliği olan, seçme sınavı ile öğrenci alma yöntemi bırakılmıştır. Bu yoldan ayrılmanın sakıncaları ise çok geçmeden görülmüştür. 1913 de, Mekteb-i Mülkiye, Paris Siyasal Bilgiler Okulundan esinlenerek yeniden örgütlendirilmiştir. Mekteb'te uzmanlaşmayı sağlamak üzere, Siyasi, İdarî ve Mali şubeler açılmıştır.

Mekteb-i Mülkiye 1915 de kapatılmış ve ödeneği Daarülfünun bütçesine aktarılmıştır. Fakat az sonra bunun bir yanlış davranış olduğu anlaşılmış ve düzeltilmesi yoluna gidilmiştir. O sıralarda Sadrazam ve Dahiliye Nazırı bulunan Tâlat Paşa, Doğu vilâyetlerine bir geziden dönüşünde, Mekteb-i Mülkiye'nin Türk toplumunda o zamanki yerini ve gerekçesini ve şu sözlerle belirtmiştir: "Her tarafı harabazar olan memleketin neresinde bir umran ve temeddün eseri gördümse bunu orada hizmet eden Mülkiye'li bir Kaymakamın, bir Mutasarrıfın, bir Vali'nin eser-i hizmeti ve gayreti olduğunu takdir ettim. Anladım ki, Mülkiye mezunları kadar bu memlekete hizmet eden, yurdun en uzak ve mahrum köşelerinde nur, hayat, medeniyet ve umran halkeden kimse yoktur." 1918 Nisan da, yeni bir kanunla, Mekteb-i Mülkiye Dahiliye Nezaretine bağlı olarak, üç sınıflı bir yüksek okul halinde açılmış, iki yıl sonra, 1920, de, yeniden Maarif nezaretine bağlanmıştır.

Cumhuriyet ile birlikte, Mekteb-i Mülkiye yeni bir hız ve ileri atılış aşamasına girmiştir. Mülkiye'nin Ankara'ya taşınması 1930 yılından beri düşünülmekteydi. Bu amaçla, 1934 de, Cebeci'de yapılmaya başlanan bina 1935 de tamamlanmıştır. Aynı yıl içinde çıkartılan 2777 sayılı kanunla, Mülkiye adı Atatürk'ün isteğine uygun olarak, Siyasal Bilgiler Okulu'na çevrilmiştir. Siyasal Bilgiler Okulu'nun öğretim süresi dört yıla çıkarılmış, 1936-1937 ders yılı Ankara'da yeni ve bugünkü binasında başlamıştır.

Üniversitelerimize yeni bir yön ve kimlik veren 1946 tarihli Üniversiteler Kanununun çıkması, Üniversite ile Siyasal Bilgiler Okulu arasında hukuk yönünden var olan benzerliği sarsmıştır. Siyasal Bilgiler Okuluna ilişkin 2777 sayılı kanunun 6 ncı maddesi, İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyeleri için konulmuş ilkelerin ve kuralların Siyasal Bilgiler Okulu öğretim üyelerine de uygulanmasını gerektirmektedir.

Yeni Üniversiteler Kanunu ile, öğretim alanındaki benzerlik ve eşitlik yanında, hukuk yönünden eşitliği de sağlayan bu madde kaldırılmıştı. Böylece, Üniversiteler Kanunu ile sağlanan yeni gelişme olanaklarından yararlanması için Siyasal Bilgiler Okulu'nun da bir Fakülte haline gelmesi gerekmektedir. Nitekim çok geçmeden, 23 Mart 1950 tarih ve 5627 sayılı kanunla, Siyasal Bilgiler Okulu, Ankara Üniversitesi'ne, Siyasal Bilgiler Fakültesi adı altında katılmıştır.

II- ÖĞRETİM

Uzun ve şerefli bir geçmişi, kendisine özgü havası, özellikleri olan Siyasal Bilgiler Fakültesinin Üniversite topluluğuna katılması, Mülkiye ile yaşanan gelenek zincirini koparmamıştır. Mülkiye Üniversiteye bir Fakülte olarak katılmakla, yalnız tarihi boyunca yeni koşullara uymak, yeni gereksinimleri karşılamak üzere geçirdiği değişimlerden bir yenisini geçirmiştir. Üniversiteye katıldıktan sonraki yıllarda, Fakültemiz, öğretim üyesi, öğrenci, öğrenci sayısı, araştırmalar ve yayınlar bakımından büyük bir gelişme göstermiştir. 1955 yılında yeni bir lisans yönetmeliği kabul olunmuştur. Bu yönetmelikle, uzmanlık bölümleri, o zamana kadar son sınıfta ayrılmakta iken, üçüncü sınıftan başlamıştır. Böylece, Fakültenin ilk iki yılı, sosyal ve siyasal bilimler alanında Fakülte öğrencilerine genel kültür veren sınıflar olmuştur. Fakültenin son iki yılı ise, yeni adlar almış üç Uzmanlık bölümüne ayrılmıştır: (1) Diplomasi ve Dış Münasebetler Şubesi; (2) Maliye ve İktisat Şubesi; (3) İdari Şube. Bundan başka siyasal ve sosyal bilimlerdeki yeni gelişmeleri de göz önünde tutarak lisans programlarına yeni dersler konulmuştur.

Öte yandan, o zamana kadar yalnız lisans seviyesinde öğretim ve eğitim yapan Fakültemiz, 1955-56 ders yılından başlayarak, siyasal bilimler alanında Doktora programları da yürürlüğe koymuş bulunmaktadır.

Bu programları daha da geliştirmek amacıyla, 1975-1976 ders yılında yürürlüğe giren yeni bir lisansüstü öğretim yönetmeliği kabul edilmiştir.

Fakültemiz, öğretim ve eğitimini, yurdumuzun bugünkü ve gelecekteki gereksinimleri ile bilim alanındaki gelişmeleri göz önünde tutarak, sürekli yenileştirme çalışmalarına ara vermemiştir. 1955 yönetmeliğini on yıl kadar uyguladıktan ve uzun araştırma ve hazırlık çalışmalarından sonra, 1966 yılında yeni bir Lisans Yönetmeliği kabul edilmiştir.

Bu yönetmelikte, Fakülte sınıflarının temel kuruluşuna dokunulmamış, yalnız yeni bir uzmanlaşma bölümü (İşletmecilik) eklenmiştir. Böylece, Siyasal Bilgiler Fakültesi Lisans öğretimi, bugün de, ilk iki sınıfı siyasal ve sosyal bilimler alanında genel kültür veren, son iki sınıfı da dört ayrı alanda (İktisat ve Maliye; Siyaset ve İdare Bilimleri; Uluslararası İlişkiler; İşletmecilik) uzmanlaşma temelleri sağlayan dört yıllık bir programla uygulanmaktadır. Yeni Lisans programı ile, uzmanlaşma bölümlerine, zorunlu dersler yanında seçimli dersler de konulmuştur. Ayrıca, her sınıfın ders programı yeniden gözden geçirilmiş, bazı dersler olduğu gibi bırakılırken, bazılarının kapsamlarında değişimler ve gelişmeler yapılmış, üstelik yeni dersler programa alınmıştır.

1965-66 ders yılından bu yana, Fakülteye bağlı bir Basın ve Yayın Yüksek Okulu da öğretime başlamıştır. Bu okulun ilk iki yılı genel kültür sınıfları, son iki yılı da uzmanlık sınıflarıdır. Uzmanlık bölümleri şunlardır: Gazetecilik ve Halkla İlişkiler, Radyo ve Televizyon.

Böylece, XIX ncü yüzyılın ikinci yarısının başlarında, Devlet yönetiminde beliren yeni gereksinimleri karşılamak üzere kurulmuş olan Mekteb-i Mülkiye, Merkez Yönetimi için eleman yetiştirmeye çalışan bir meslek okulu iken, bugün, Devlet yönetiminin bütün kadrolarına, iktisadi kamu kuruluşlarına, özel kesime bilgili, uzmanlık yolunda sağlam temellere dayanan, yakın bir gelecekte yüksek yönetici görevlere geçebilecek yetenekte elemanlar yetiştirme görevini, aksatmadan yürütmektedir. Öte yandan, Fakültemiz, bir Üniversite kurumu olarak, kendi uğraşı alanında, lisans ve lisansüstü düzeyde siyasal ve toplumsal bilimler öğretimi yapmakta; sağlam bilgiye dayanarak düşünen, inceleyen ve sorunları dar bir açıdan görmek yerine bilimsel yöntemlere uygun olarak göz önünde tutan ve çözüm yolları arayan yurttaşlar yetiştirmeye de öncelik vermektedir. Fakültemiz, ayrıca, toplumsal ve siyasal bilimlerle ilgili konularda araştırma yapan, bu bilimlerde en yeni gelişmelerin ışığı altında yurt sorunlarını inceleyen ve çalışmalarının sonuçlarını kamu oyuna ve ilgili Devlet organlarına duyuran bir kurum olmaya her gün artan bir çaba göstermektedir.

Yukarda da belirtilmiş olduğu gibi Siyasal Bilgiler Fakóltesinde lisans ve lisansüstü öğretimi yapılmaktadır. Bu öğretimler, Fakólte-
deki öğretim üyeleri, bilimsel çalışma ve yayınlar hakkında aşağıda
özet bilgiler sunulmaktadır.

a- LİSANS ÖĞRETİMİ

Bilindiği gibi Siyasal Bilgiler Fakóltesine Üniversitelerarası
Seçme Sınavı sonuçlarına göre öğrenci kabul edilmektedir. Son yıl-
larda Fakólteye 400 öğrenci alınmakta, yabancı uyruklular için ay-
rıca 25 kontenjan ayrılmaktadır. Fakólteye bağı Basın ve Yayın Yük-
sek Okuluna ise yılda 150 öğrenci alınmaktadır.

Siyasal Bilgiler Fakóltesi, ilk ikisi genel kültür, son ikisi de uz-
manlık olmak üzere, dört sınıftan oluşmaktadır. Uzmanlık sınıfları,
'İktisat ve Maliye', 'Siyaset ve İdare Bilimleri', 'Uluslararası İlişki-
ler' ve 'İşletmecilik' bölümlerine ayrılmaktadır. Basın ve Yayın Yük-
sek Okulunda da dört yıllık bir öğretim programı uygulanmaktadır.
İlk iki sınıfta toplumsal bilimler alanında genel kültür dersleri veril-
mekte, son iki yılda toplumsal bilimlerdeki kuramsal derslerle birlik-
te, 'gazetecilik ve halkla ilişkiler' ya da 'radyo ve televizyon' dalların-
da uzmanlaşmaya yönelten dersler sunulmaktadır.

Siyasal Bilgiler Fakóltesinde, İktisat, Siyasal ve Toplumsal bi-
limler, İşletmecilik, Hukuk alanlarında çeşitli kuramsal ve uygula-
maya yönelik dersler okutulmaktadır. Fakóltenin üçüncü ve dör-
düncü yıllarında aralarında seçimlik olanların da yer aldığı bu dersler
ilerde gösterilmektedir. Basın ve Yayın Yüksek Okulunda da top-
lumsal bilimler alanındaki kuramsal dersler yanında, özellikle son iki
yılda, meslek dersleri okutulmaktadır.

Fakóltenin uzmanlık bölümlerinde, derslerden başka, her öğ-
rencinin katılmak zorunda olduğu seminerler de yapılmaktadır. Se-
minerlerin amacı, öğrencilere bilimsel araştırma yöntemlerini öğret-
mek, onları bu yöntemleri uygulamaya alıştırmak, çalışmalarını bi-
limsel koşullara uygun yazılı incelemeler biçiminde sunmaya yönel-
mek, öğrencilerin sunulan incelemeleri birlikte tartışıp değerlendiri-
melerini sağlamaktır.

Siyasal Bilgiler Fakóltesi ve Basın ve Yayın Yüksek Okulunda
yabancı dil öğretimine ayrı bir önem verilmektedir. Öğrenciler İn-
gilizce, Fransızca ya da Almanca dillerinden birini almak zorunda-
dırlar.

b- LİSANSÜSTÜ ÖĞRETİMİ

Yukarda da belirtilmiş olduğu gibi, Siyasal Bilgiler Fakültesinde, bugün 1975-1976 ders yılında yürürlüğe giren Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğine göre bir lisansüstü öğretim programı uygulanmaktadır. Yüksek Lisans (master) ve doktora aşamalarını içeren bu programa göre, lisansüstü öğretim, 'İktisat', 'Siyasal Bilimler' ve 'İşletme' alanlarında, siyasal bilimler alanındaki program da 'Siyaset Bilimi', Uluslararası İlişkiler', 'Yönetim Bilimi', 'Sosyal Siyaset' dallarında sunulmaktadır. 1980-1981 öğretim yılında, İktisatta 72, siyasal bilimlerde 198, işletmede 93, öğrenci olmak üzere toplam 363'e ulaşmıştır. Bu SBF'de lisansüstü programlarını tamamlayarak "doktor" unvanını alanların sayısı 118'i bulmuştur.

1980'de hazırlanan yönetmelik uyarınca Fakültede halen üç alan (İktisat, Siyasal Bilimler, işletme) ve Siyasal Bilimler Alanının dört dalında (Siyaset ilimi, Uluslararası ilişkiler, Sosyal Politika, Yönetim Bilimi) lisansüstü öğretim sürdürülmektedir.

Lisansüstü proramına yabancı dil ve bilgi yeterlik sınavlarıyla seçerek öğrenci kaydeden SBF, programı zorunlu derslerin yanı sıra geniş bir seçimlik ders ve seminer yelpazesi sunarak yürütmektedir. Örneğin 1980-81 döneminde, tüm alanlarda ve her iki yarı yılda, toplam olarak sunulan zorunlu ders sayısı 331, seçimlik ders sayısı 53 seminer sayısı ise 19'a varmıştır. Hemen tüm öğretim üyelerinin ve doktor asistanların görev aldığı lisansüstü öğretim bir "Lisansüstü Yüksek Okulu" kurulmasını gerektirebilecek yaygınlık ve öneme ulaşmıştır.

ÖĞRETİM ÜYELERİ VE YARDIMCILARI

Siyasal Bilgiler Fakültesinde, Kasım 1981 tarihinde 35 profesör, 37 doçent, 55 asistan görev yapmaktadır. Bu öğretim üye ve yardımcıların isimleri ve ait oldukları kürsüler ilerde gösterilmektedir.

LİSANS ÖĞRETİMİNDE DERSLERİN SINIF VE BÖLÜMLERE GÖRE DAĞILIMI

Fakültede I ve II. sınıflarda bütün dersler zorunludur. III. ve IV. sınıfların bütün bölümlerinde öğrenci her dönemde iki seçimlik ders almak zorundadır.

SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ DERS PROGRAMI

1 ci Sınıf

KIŞ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
İktisat (I)	Zorunlu	3 saat
Hukukun Temel Kavramları ve Kurumları	Zorunlu	3 saat
İstatistik	Zorunlu	3 saat
Sosyoloji	Zorunlu	3 saat
Siyaset Bilimine Giriş	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	6 saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

İktisat (II)	Zorunlu	3 saat
Siyasal Tarih	Zorunlu	3 saat
Anayasa Hukuku	Zorunlu	3 saat
Borçlar Hukuku	Zorunlu	3 saat
Devrim Tarihi	Zorunlu	2 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	6 saat

Not: Bu çizelgedeki dersler yönetmelik uyarınca 1975-1976 öğretim yılından itibaren okutulmaya başlanmıştır.

2. Sınıf

KIŞ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
Maliye	Zorunlu	3 saat
İktisat Tarihi	Zorunlu	3 saat
İdare Hukukuna Giriş	Zorunlu	3 saat
Medeni Hukuk	Zorunlu	3 saat
Siyasal Düşünceler Tarihi	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	6 saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
Sosyal İktisat	Zorunlu	3 saat
Türkiye Ekonomisi	Zorunlu	3 saat
Yönetim Bilimi	Zorunlu	3 saat
Uluslararası İlişkiler	Zorunlu	3 saat
Ceza Hukuku ve Kriminoloji	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	6 saat

Not: Bu çizelgedeki dersler, yönetmelik uyarınca 1976-1977 öğretim yılından itibaren okutulmaya başlanmıştır.

3 İKTİSAT ve MALİYE BÖLÜMÜ

KIŞ DÖNEMİ DERSLER

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
Mikro İktisat	Zorunlu	4 saat
İktisadi Düşünceler Tarihi	Zorunlu	4 saat

İktisadi Sistemler	Zorunlu	4	saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4	saat
Seminer	Zorunlu	2	saat
Matematik	Seçimlik	4	saat
Tarım Ekonomisi	Seçimlik	3	saat
Sosyal Siyaset ve İş Hukuku	Seçimlik	3	saat
Genel Muhasebe	Seçimlik	4	saat
İşletme İktisadi	Seçimlik	3	saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

Maliye (2)	Zorunlu	4	saat
Para Banka Teorileri	Zorunlu	4	saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4	saat
Seminer	Zorunlu	2	saat
Matematiksel İktisada Giriş	Seçimlik	4	saat
Planlama ve Programlama Teknikleri	Seçimlik	4	saat
İktisat Politikası	Seçimlik	4	saat
İşletme Hukuku	Seçimlik	3	saat
İşgücü İktisadi ve Sendikacılık	Seçimlik	3	saat

1- Bu dersler Yönetmelik uyarınca 1977-1978 öğretim yılından itibaren okutulmaya başlanmıştır.

2- Her dönemde iki seçimlik ders seçme zorunluluğu konulmuştur.

4 İKTİSAT ve MALİYE BÖLÜMÜ

KIŞ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
Maliye Politikası	Zorunlu	4 saat
Uluslararası İktisat	Zorunlu	4 saat
İktisadi Planlama	Zorunlu	4 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
İstatistik (2)	Seçimlik	4 saat
Sosyal Güvenlik	Seçimlik	4 saat
Türk İktisat Tarihi	Seçimlik	4 saat
Türk Vergi Sistemi	Seçimlik	4 saat
Ticaret Hukuku	Seçimlik	3 saat
Kamu Ekonomisi	Seçimlik	4 saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

İktisadi Büyüme	Zorunlu	4	saat
Kalkınma İktisadi	Zorunlu	4	saat
Uluslararası İktisadi Kuruluşlar ve Bütünleşmeler	Zorunlu	4	saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4	saat
Seminer	Zorunlu	2	saat
Ekonometriye Giriş	Seçimlik	4	saat
İktisat Teorisindeki Gelişmeler	Seçimlik	4	saat
Dünya Ekonomisi ve Güncel Ekonomik Sorunlar	Seçimlik	4	saat

Revizyon ve Mali Analiz Teknikleri	Seçimlik	3	saat
Banka ve Sigorta Hukuku	Seçimlik	2	saat

1- Bu dersler yönetmelik uyarınca 1978-1979 ğretim yılından itibaren okutulmaya başlanmıştır.

2- Her dönemde iki seçimlik ders seçme zorunluluğu konulmuştur.

3 İŞLETMECİLİK BÖLÜMÜ

KIŞ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
İşletme İktisadı (I)	Zorunlu	3 saat
Genel Muhasebe	Zorunlu	4 saat
Mikro İktisat	Zorunlu	4 saat
Sosyal Siyaset ve İş Hukuku	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
Tarım Ekonomisi	Seçimlik	3 saat
Matematik	Seçimlik	4 saat
Bilgisayar	Seçimlik	4 saat
Uluslararası İktisat	Seçimlik	4 saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

İşletme İktisadı (II)	Zorunlu	3 saat
İşletme Finansmanı	Zorunlu	3 saat
İşletme Hukuku	Zorunlu	3 saat
Personel İdaresi	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
Makro İktisat	Seçimlik	4 saat
Plânlama ve Programlama Teknikleri	Seçimlik	3 saat
Banka ve Sigorta Hukuku	Seçimlik	3 saat
Envanter ve Bilanço	Seçimlik	2 saat
İşgücü İktisadı ve Sendikacılık	Seçimlik	3 saat

4 İŞLETME BÖLÜMÜ

KIŞ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
Pazarlama (I)	Zorunlu	3 saat
Maliyet Muhasebesi	Zorunlu	3 saat
Mali Denetim (Revizyon)	Zorunlu	3 saat
Sanayi İşletmeciliği	Zorunlu	3 saat
Ticaret Hukuku	Zorunlu	3 saat
Yabancı	Zorunlu	4 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
Banka Muhasebesi	Seçimlik	3 saat
Maliye Politikası	Seçimlik	4 saat

Sosyal Güvenlik	Seçimlik	4	saat
Türk Vergi Sistemi	Seçimlik	4	saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

Pazarlama (2)	Zorunlu	3	saat
Örgütsel Davranış	Zorunlu	3	saat
Mali Analiz Teknikleri	Zorunlu	3	saat
Şirketler Muhasebesi	Zorunlu	3	saat
İşletme Matematiği ve İstatistiği	Zorunlu	3	saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4	saat
Seminer	Zorunlu	2	saat
Stok Yönetimi ve Kalite Kontrolü	Seçimlik	3	saat
Proje Değerlendirilmesi	Seçimlik	3	saat
Kamu Oyu	Seçimlik	3	saat
Ekonometriye Giriş	Seçimlik	4	saat

3 SİYASET ve İDARE BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

KIŞ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati	
Siyasal Davranış ve Siyaset Sosyolojisi	Zorunlu	3	saat
İdari Yargı	Zorunlu	3	saat
Yönetim Bilimi (2)	Zorunlu	3	saat
Ceza Yargılama Hukuku	Zorunlu	3	saat
Sosyal Siyaset ve İş Hukuku	Zorunlu	3	saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4	saat
Seminer	Zorunlu	2	saat
Kriminoloji	Seçimlik	3	saat
İktisadi Düşünceler Tarihi	Seçimlik	4	saat
Tarım Ekonomisi	Seçimlik	3	saat
Sosyal Bilimler Metodolojisi	Seçimlik	3	saat
Devletler Hususi Hukuku	Seçimlik	3	saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

Siyasal Rejimler ve Devlet Sistemleri	Zorunlu	3	saat
Türk Siyasal Hayatı (I)	Zorunlu	3	saat
Mahalli İdareler	Zorunlu	3	saat
İdari Teşkilât Tarihi	Zorunlu	3	saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4	saat
Seminer	Zorunlu	2	saat
Maliye (II)	Seçimlik	4	saat
İşgücü İktisadi ve Sendikacılık	Seçimlik	3	saat
Kamu Oyu	Seçimlik	3	saat
Türk ve İslâm Düşünceler Tarihi	Seçimlik	3	saat

4 SİYASET ve İDARE BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

KIŞ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
Türk Siyasal Hayatı (2)	Zorunlu	3 saat
İdari Hizmetler	Zorunlu	3 saat
Yönetim Bilimi (3)	Zorunlu	3 saat
Kamusal İlişkiler	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
Sosyal Güvenlik	Seçimlik	4 saat
Siyaset Psikolojisi	Seçimlik	3 saat
Yönetim Teknolojisi	Seçimlik	3 saat
Türk İktisat Tarihi	Seçimlik	4 saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

Temel Haklar ve Özgürlükler	Zorunlu	3 saat
Şehircilik	Zorunlu	3 saat
Türkiye'nin Toplumsal Yapısı	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
Doğal Kaynaklar Ekonomisi	Seçimlik	2 saat
Toplumsal ve Siyasal Gelişme Akımları	Seçimlik	3 saat
Kooperatifçilik	Seçimlik	2 saat
Türk Dış Politikası	Seçimlik	3 saat

3 ULUSLARARASI İLİŞKİLER BÖLÜMÜ

KIŞ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
Devletler Hususi Hukuku	Zorunlu	3 saat
Devletler Hukuku (I)	Zorunlu	3 saat
Bölgesel Politika	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
Siyasal Davranış ve Siyaset Sosyolojisi	Seçimlik	3 saat
Sosyal Siyaset ve İş Hukuku	Seçimlik	3 saat
İktisadi Düşünceler Tarihi	Seçimlik	4 saat
Uluslararası Alanda İnsan Hakları	Seçimlik	2 saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

Siyasal Tarih (I)	Zorunlu	3 saat
Devletler Hukuku (2)	Zorunlu	3 saat
Devletler Hususi Hukuku	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
Makro İktisat	Seçimlik	4 saat

Siyasi Rejimler ve Devlet Sistemleri	Seçimlik	3	saat
Türk Siyasal Hayatı (I)	Seçimlik	3	saat
Uluslararası Ceza Hukuku	Seçimlik	2	saat
İşgücü İktisadı ve Sendikacılık	Seçimlik	3	saat

4 ULUSLARARASI İLİŞKİLER BÖLÜMÜ

KIŞ DÖNEMİ DERSLERİ

Dersin Adı	Niteliği	Haftalık Ders Saati
Siyasal Tarih (2)	Zorunlu	3 saat
Devletler Hukukunun Seçme Sorunları	Zorunlu	3 saat
Uluslararası Kuruluşlar	Zorunlu	3 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
Uluslararası İktisat	Seçimlik	4 saat
Türk İktisat Tarihi	Seçimlik	4 saat
Türk Siyasal Hayatı (2)	Seçimlik	3 saat
Sosyal Güvenlik	Seçimlik	4 saat

YAZ DÖNEMİ DERSLERİ

Türk Dış Politikası	Zorunlu	3 saat
Uluslararası Güncel Sorunlar	Zorunlu	3 saat
Dünya Ekonomisi ve Güncel Ekonomik Sorunlar	Zorunlu	4 saat
Yabancı Dil	Zorunlu	4 saat
Seminer	Zorunlu	2 saat
Çağdaş Siyasal Akımlar	Seçimlik	4 saat
Türkiye'nin Toplumsal Yapısı	Seçimlik	3 saat
Toplumsal ve Siyasal Gelişme Akımları	Seçimlik	3 saat
Türkiye AET İlişkileri	Seçimlik	3 saat

SİYASAL BİLİMLER ALANI YÖNETİM BİLİM DALI ZORUNLU DERSLER YÜKSEK LİSANS

DÖNEM I

Türkiye'nin İdari Yapısı
Sosyal Bilimler Metodolojisi

DÖNEM II

Örgüt Kuramı
Siyasal Bilim Kuramları II

DOKTORA

DÖNEM I

Karar Verme

DÖNEM II

Ekonomik Kamu Hukuku

SEÇİMLİK DERSLER

(Yüksek Lisans ve Doktora Ortak)

DÖNEM I

Kent Toprakları Sorunu
Yerel Yönetimler

DÖNEM II

Personel Yönetimi
Yerel Yönetimler

Parlamentarizm
Marksist Devlet Kuramı
Cezaların İnfazında İnsancıl
Yaklaşımlar ve İnfaz Sonrası
Müesseseler

Osmanlılarda Tımar Sistemi ve Feodalite
İşçilerin Yönetime Katılması
Yurt Dışına Çıkma ve Yurda Girme
Özgürlüğü

Not: Öğrenci her dönemde iki ders seçmek zorundadır.

SEMİNERLER

(Yüksek Lisans ve Doktora Ortak)

DÖNEM I

Anakent Yönetimi

DÖNEM II

Karşılaştırmalı İdare Hukuku

İŞLETME ALANI

Yüksek lisans öğrenci finansman ya da pazarlama bölümlerinden birini seçmek, her dönemde iki zorunlu, iki seçimli ders, yılda bir seminer almak zorundadır. Doktora öğrencisi her dönemde bir zorunlu, iki seçimli ders, yılda bir seminer almak zorundadır.

YÜKSEK LİSANS

Finansman Bölümü

ZORUNLU DERSLER

DÖNEM I

Finansal Yönetim
Örgütsel Gelişim

DÖNEM II

Üretim Yönetimi
Pazarlama

SEÇİMLİK DERSLER

DÖNEM I

Maliyet Sistemleri
Mali Analiz

DÖNEM II

Planlama ve İşletme Bütçeleri
Proje Hazırlama ve Değerlendirme

SEMİNER

Finansman Semineri

Pazarlama Bölümü

ZORUNLU DERSLER

DÖNEM I

Finansal Yönetim
Örgütsel Gelişim

DÖNEM II

Üretim Yönetimi
Pazarlama

SEÇİMLİK DERSLER

DÖNEM I

Piyasa Araştırması I
Pazarlama Araçları

DÖNEM II

Piyasa Araştırması II
Dış Pazarlama

SEMİNER

Pazarlama Semineri

DOKTORA

Pazarlama Bölümü

ZORUNLU DERSLER

DÖNEM I

İşletme Politikası

DÖNEM II

Türk İşletmelerinde Kapasite Sorunları

SEÇİMLİK DERSLER

DÖNEM I

Satış Tahmin Yöntemleri

Perakendeci İşletmecilik

DÖNEM II

Ürün Planlaması

Reklâm ve Etkilerinin Ölçülmesi

SEMİNER

Kamu İktisadi Teşebbüslerinde Pazarlama Sorunları

III- YAYINLAR

Fakültemiz kürsü ve öteki araştırma birimleri mensupları, kendi bilim dallarına giren konularda yaptıkları bireysel ve ortak çalışmalarından bir çoğunu, Fakültemiz yayınları arasında yayımlamışlardır. Şimdiye dek Fakültemizde yayımlanan bilimsel yapıtları sayısı 465'dir. Ayrıca, Fakültemiz öğretim üye ve yardımcıları, araştırmalarını bilimsel dergilerde de yayımlamaktadırlar.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 1943'den bu yana üç ayda bir yayımlanan sayılarla sürdürülmektedir. Fakültemizdeki Dış Münasebetler Enstitüsünün yayını olan *Milletlerarası Münasebetler Türk Yıllığı-Turkish Yearbook of International Relations* ise, 1960'dan beri yılda bir kez çıkarılmaktadır. Ayrıca, Fakültemize bağlı BYYO'nun 1970'den beri çıkarttığı *BYYO Yıllığı* da, fakültemiz bünyesinde yayımlanan bilimsel dergilerden üçüncüsüdür.

IV- ENSTİTÜLER VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Siyasal Bilgiler Okulunu Ankara Üniversitesi topluluğu içine katan 5627 sayılı Kanunun 1 nci maddesi, Fakülteye bağlı olmak üzere, (İdari İlimler), (Dış Münasebetler), (Maliye) ve (İskân ve Şehircilik) Enstitülerinin kurulmasını da öngörmüştür. Bu dört Enstitü 1952 yılında kurulmuştur. Bunlardan başka 1958 yılında beşinci bir

(İşletme İktisadı ve Muhasebe) Enstitüsü kurularak çalışmalarına başlamıştır. 1981 de bu enstitülere (Sosyal Politika Enstitüsü) de katılmıştır. Bütün bu Enstitülerin tüzel kişiliği vardır. Bir Enstitü Müdürü'nün başkanlığında bulunan beşer kişilik Yönetim kurullarıyla yönetilmektedirler. Enstitülerin çalışmaları, alanlarına giren konulara ilişkin olarak, kitaplık ve arşiv kurmak, bu konularda konferanslar, serbest kurlar, seminerler, bilimsel toplantılar ve kongreler düzenlemek yoluyla gerçekleştirilmektedir. Enstitüler, yurt içinde ve dışında başka kurumlarca düzenlenen kongre ve konferanslara da temsilci ve bilimsel raporlar göndererek katılmaktadır. Çalışma alanlarında yerli, yabancı ve milletlerarası kurumlarla ilişkiler kurarlar ve işbirliği yaparlar. Çalışmalarının sonuçlarını yayınlar, Devlet kurumlarının soracakları konularda araştırmalar yaparlar, raporlar hazırlarlar.

İdari İlimler Enstitüsü'nün amacı, idari ilimler, siyaset ilmi ve idare hukuku alanında ve bunlarla yakın ilgisi olan hukuk dallarında nazari ve tatbiki mahiyette ilmi araştırmalar yapmak, memleketin idari meselelerini incelemek ve bu ilimlerin gelişmesine, yayılmasına çalışmaktır.

Dış Münasebetler Enstitüsü'nün amacı, Devletler umumi hukuku ve hususi hukukunun, siyasi tarih ile dış münasebetleri alakadar eden diğer hukuk dallarının nazari ve tatbiki bir öğretim, araştırma ve yayın merkezi olmak; Yurt dışında Türkiye'ye ait meseleleri tanıtmak, milli mesele ve haklarımızı açıklamak ve yurt içinde milletlerarası münasebetlerin izahına çalışmaktır.

Maliye Enstitüsü'nün amacı, gencl mali ve iktisadi konular ve bunlarla ilgili meselelerle memleketin mali ve iktisadi meseleleri üzerinde her türlü ilmi araştırmalar yapmak, maliye ve iktisat ilimlerinin gelişmesine ve yayılmasına, serbest kurları ve yayınları ve sair çalışmalarlarıyla faydalı olmaktadır.

İskan ve Şehircilik Enstitüsü'nün amacı, nüfusumuzun memleketin servet kaynaklarına göre ve tabii, sıhhi, sosyal, hukuki, estetik bakımlardan ve en elverişli bir surette yerleşmesini ve yaşamasını temin edecek etüd ve araştırmalar yapmaktır.

İşletme İktisadı ve Muhasebe Enstitüsü'nün amacı, İşletme iktisadı ve Muhasebe ilimleri sahasında ve bunlarla ilgili ilim dallarında nazari ve tatbiki mahiyette ilmi araştırmalar yapmak; memleketin bu sahalardaki meselelerini incelemek ve bu ilimlerin gelişmesine, yayılmasına, serbest kurlar ve yayınları ve sair çalışmaları ile yardım etmektir.

Gelişme ve Toplum Araştırmaları Merkezi 1978 yılında, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin bünyesinde, tüzel

kişiliği olan ve bilimsel, mali, idari özerkliğe sahip bir araştırma, eğitim birimi olarak kurulmuştur. Başlıca amacı Türkiye’de Toplum Bilimlerin gelişimine, kalkınma sorunlarının çözümüne kuramsal ve uygulamalı bilimsel araştırmalarla katkıda bulunmaktır. Bunun için Fakülte dışında Türk ve yabancı bilim çevreleriyle, Türk kamu kuruluşlarıyla işlek bir araştırma ilişkileri kurulması öngörülmektedir.

Fakülte bünyesindeki bir diğer tüzel kişilikli, bilimsel, araştırma birimi de “*İnsan Hakları Merkezi*”dir. İnsan hakları Merkezinin başlıca amacı insan haklarına saygının Türkiye’de ve bölge ülkelerinde yaygınlaştırılması ve ülkemizde insan haklarının eksiksiz ve tüzel güvenceye kavuşturulması için çalışmaktır. UNESCO’nun da yardımlarıyla 1978 Aralık’ında kurulan İnsan Hakları Merkezi’nin ilk etkinliği 1979 Mart’ında İstanbul’da düzenlediği uluslararası bir toplantı olmuştur. UNESCO İnsan Hakları ve Barış bölümünün desteği ile 1980 Haziran’ında Ankara’da “İnsan Hakları Eğitimi” konulu ikinci bir uluslararası toplantı düzenleyen Merkez, UNESCO’nun bölgesel insan hakları merkezleri oluşturma projesinin bir parçasını oluşturmaktadır. 21. UNESCO Genel Konferansında (Ağustos 1980) SBF İnsan Hakları Merkezi’nin bölgesel merkez haline dönüştürülmesi için UNESCO Sekreteryasının gerekli desteği sağlaması kararlaştırılmıştır.

V- MÜLKİYELİLER BİRLİĞİ VE MÜLKİYELİLER BİRLİĞİ VAKFI

Mülkiye mezunlarının kendilerini bir çatı altında toplayan ilk meslek kuruluşu 1908 yılında “Mekteb-i Mülkiye Mezunları Ittihat ve Teavün Cemiyeti” namıyla kurulmuştur. Bu kuruluş sonradan “Mezunin-i Mülkiye kulübü” adını almış ve memleketin içinde bulunduğu olağanüstü durum dolayısıyla 1913 yılında kapanmıştır.

Mülkiyeliler, ikinci girişimlerini aradan 33 yıl geçtikten sonra 1946 yılında yapmışlardır. Bugünkü “Mülkiyeliler Birliği” bu girişimin sonucudur. Birliğin 6 bin dolaylarında tabii, 3 bin aslı üyesi ve beş şubesi vardır. Birlik 1966 yılında, kamu yararına çalışan derneklerden sayılmıştır.

Birliğin ilk 15 yıllık çalışması, kendini tanıtmaya ve kabul ettirme dönemi olarak geçmiştir. Ancak mesleki, sosyal ve kültürel faaliyetlerini kirayla oturduğu binalarda sürdürmenin büyük güçlükler ve sakıncalar yarattığını görerek, kendine ait bir binaya sahip olma girişiminde bulunmuştur. Üyelerinin özverel çabaları sonucu, on yıl

içinde bu sorun da çözümlenmiştir. Ankaranın en merkezi yerinde Konur sokak, Yüksel ve Selanik caddelerinin çevrelediği 1500 metre-karelik ada, birlik tarafından satın alınmıştır. Bu ada üzerindeki üç binada birliğin misafirhane, kütüphane, konferans salonu, lokanta, okuma ve dinlenme salonları bulunmaktadır.

Ancak bu aşamada, faaliyetlerin dernek statüsü içinde yürütülmesinde çeşitli sakıncalar ortaya çıktığından, 1971 yılında MÜLKİYELİLER BİRLİĞİ VAKFI kurulmuştur. Birliğin milyonlarca lira değerindeki taşınmaz ve taşınır malları Vakfa devredilmiştir.

Mülkiyeliler Birliğinin Vakfı ile birlikte yürüttüğü mesleki, sosyal ve kültürel çalışmalarından bazıları aşağıdadır:

1. Mesleki Çalışmalar:

Mülkiyelilerin üç ana grubunu oluşturan idari, mali ve siyasi konularda meslek mensuplarının sorunlarını çözecek incelemeler ve bunlara dayanılarak da yasa tasarıları ve önerileri hazırlanması meslek çalışmalarının esasını oluşturmaktadır.

Birlik merkez binasında mesleki uğraşlar için özel çalışma odaları bulunmakta, ayrıca bu gibi sorunlarla ilgili olarak sürgit Siyasal Bilgiler Fakültesi yönetimi ve öğrencileriyle ilişki kurulmaktadır.

2. Kültürel Çalışmalar:

a) Her yıl konferans, açık oturum ve sempozyumlar düzenlenerek çeşitli yurt sorunlarına ışık tutulmağa çalışılmaktadır.

b) Sosyal bilimler dallarında uygulamaya da ışık tutacak biçimde çeşitli makaleleri içeren Mülkiyeliler Birliği Dergisi çıkarılmaktadır. Dergi, 1965 yılından beri üç ayda bir olmak üzere sürekli olarak yayımlanmaktadır. Ayrıca çeşitli yurt sorunları hakkında kitap yayımı yapılmaktadır.

c) Türk sanat yaşamına katkıda bulunmak için yurt içinde ve yurt dışında resim ve diğer sanat dallarında sergiler açılmakta ve konserler düzenlenmektedir.

d) Her yıl, mali ve ekonomik konularda araştırma yapmayı teşvik etmek için 15.000. TL. ödüllü Rüştü Koray Armağanı verilmektedir.

e) On bin cildi aşkın eser bulunan Mülkiyeliler Birliği Vakfı M. Ali Tuzcuoğlu Kütüphane ve Konferans Salonu aydınlarımızın yararlanmasına sunulmuştur.

3. Sosyal Çalışmalar:

- a) Taşradan gelen üyelerimiz için misafirhanede ucuz konaklama ve yemek yeme olanakları yaratılmıştır.
- b) Üyelerimiz için, geniş olanaklı sosyal grup sigortası, ayrıca kaza, maluliyet ve ölüm sigortası kurulmuştur.
- c) Her yıl, maddi olanaktan yoksun ve çalışkan üniversite öğrencileri için burs verilmektedir.
- d) Bünyesinde 600 kadar amatör sporcuyu barındıran ve çeşitli branşlarda spor yaptırmaya olanakları sağlayan Mülkiye Spor Kulübü her yönden desteklenmektedir.

Ancak, bütün bu çalışmaların daha verimli ve geniş kapsamlı olabilmesini sağlamak üzere, içinde huzur evleri, öğrenci yurdu, misafirhane, kütüphane, konferans salonu, araştırma enstitüleri, lokanta, dinlenme ve eğlenme yerleri bulunacak, ayrıca Vakfa düzenli gelir kaynağı sağlayacak olan "Büyük Mülkiye Sitesi"nin proje çalışmaları yapılmaktadır.

Yönetim Biçimi:

Mülkiyeliler Birliği, iki yılda bir seçilen bir yönetim kurulu tarafından yönetilmekte ve Kurucu üyeler ile Birlik Başkanları ve Genel Kurulun seçtiği beş temsilciden oluşan bir de Yüksek Danışma Kurulu bulunmaktadır.

Mülkiyeliler Birliği Vakfı, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Yüksek Danışma Kurulu, Birlik Genel Kurulu ile Birlik ve Vakıf Yönetim Kurullarının 4 yıl için seçtiği 7 üyeden oluşan bir Yönetim Kurulu tarafından 903 sayılı Yasa çerçevesinde yönetilmektedir.

Mülkiyeliler Birliği'nin adresi: Konur sokak no: 1 Ankara Tel.: 18 55 72.

Mülkiyeliler Birliği Vakfı'nın adresi: Yüksel Cad. No: 12 Kızılay, Ankara.

ÖTEKİ YÜKSEK OKUL VE ENSTİTÜLERİN GELİŞMESİNE KATKI

1965-66 ders yılından beri Fakülteye bağlı Basın ve Yayın Yüksek Okulu'nun öğretim yaptığını gördük. BYYO'nun kuruluşundan bu güne dek, Fakültemiz öğretim üyeleri, bu okulun eğitici ve yönetici kadrolarında yer alarak, gelişimine önemli katkılarda bulunmuşlardır.

Ayrıca, Fakültemiz, 1952'den beri eğitim ve araştırma işlevlerini sürdüren Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü'nün gelişimine de çok önemli katkılarda bulunmuş ve bunu sürdürmektedir. TODAİE ve bu Enstitüye bağlı Sevk ve İdare Yüksek Okulu'na, Siyasal Bilgiler Fakültesi, kuruluşlarından beri eğitim ve yönetim kadrolarını kendi öğretim üyelerinden görevlendirilenlerle besleyerek katkıda bulunmaktadır. TODAİE'nin kuruluş statüsü'ne göre, bu enstitünün yönetim kurulunda her yıl Siyasal Bilgiler Fakültesi mensubu üç öğretim üyesinin yer alması öngörülmüştür. Yönetim Kurulu üyelerinin yanı sıra, SBF TODAİE'nin Genel Müdürlüğünü yapmak üzere de şimdiye dek bazı öğretim üyelerini görevlendirmiş bulunmaktadır. Ayrıca, bu okulun eğitim kadrolarında da, her yıl SBF'den görevlendirilen çok sayıda öğretim üyesi yer almaktadır.

VII- MEZUNLAR LİSTESİ

Siyasal Bilgiler Fakültesi kuruluşundan 1980 yılı sonuna kadar toplam 9366 lisans mezunu vermiştir. Bu mezunların 1768'i Cumhuriyet öncesi, 3313'ü ise SBF fakülte olmadan önceki döneme aittir. SBO'nun SBF adıyla Ankara Üniversitesine katılmasından sonraki 30 yılda, gerek öğrenci, gerekse mezun sayısında önemli artışlar olmuştur. Bu konudaki çizelge aşağıdadır.

Öğ. Yılı	Öğ. Say.	Lisans Mezun Sayısı				
		İkt. Mal.	Siy. İd.	Ulus. İliş.	İşletme	Toplam
1949/50	494	50	43	11	—	104
1950/51	523	47	54	7	—	108
1951/52	554	42	56	11	—	109
1952/53	574	49	47	8	—	104
1953/54	582	51	39	8	—	98
1954/55	632	44	66	11	—	121
1955/56	686	72	55	11	—	138
1956/57	699	80	53	11	—	147
1957/58	708	80	33	9	—	122
1958/59	806	101	46	13	—	160
1959/60	842	98	46	12	—	156
1960/61	847	101	28	13	—	142
1961/62	1021	93	66	18	—	177
1962/63	1190	64	116	15	—	195
1963/64	1233	116	40	35	—	191
1964/65	1232	105	32	40	—	177
1965/66	1269	117	47	40	—	204
1966/67	1292	154	36	35	—	225
1967/68	1302	150	62	46	—	258

1968/69	1269	172	44	44	—	262
1969/70	1260	75	30	40	65	211
1970/71	1271	88	42	30	37	247
1971/72	1302	101	20	36	62	219
1972/73	1283	112	24	34	44	214
1973/74	1410	110	26	12	22	175
1974/75	1679	144	42	24	42	256
1975/76	1824	128	53	26	36	243
1976/77	1912	209	74	26	33	347
1977/78	1942	204	72	29	24	329
1978/79	2088	194	56	42	19	311
1979/80	2233	183	69	35	16	303
1980/81	2195	—	—	—	—	—
Toplam:	3335	1517	746	455	6053	

SBF mezunlarının bölümlere göre değerlendirilmesi son 15 yılda İktisat ve Maliye şubesine doğru güçlü bir kaymanın varlığını kanıtlamaktadır. Mezunlarla ilgili olarak yapılan sınırlı araştırma ve gözlemler bu kaymanın fakültenin giderek kamu görevlerine cıeman yetiştirmenin yanı sıra, bankacılık alanına ve özel sektöre üst düzey yöneticisi sağlar duruma gelmesi sonucunu doğurduğu izlenimini vermektedir.

VIII- SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİNİN DEKANLARI

Prof. Fethi ÇELİKBAŞ	10. 4.1950 —	23. 5.1950
Prof. Fadıl Hakkı SUR	23. 5.1950 —	21. 5.1952
Prof. Dr. Yavuz ABADAN	21. 5.1952 —	21. 5.1954
Prof. Bedri GÜRSOY	21. 5.1954 —	22. 5.1956
Prof. Dr. Turhan FEYZİOĞLU	22. 5.1956 —	3.12.1956
Prof. Dr. Kemal Fikret ARIK	3.12.1956 —	2.12.1958
Prof. Fehmi YAVUZ	2.12.1958 —	15. 9.1960
Prof. Dr. Cahit TALAS	15. 9.1960 —	26. 6.1961
Prof. Bedri GÜRSOY	26. 6.1961 —	5.11.1962
Prof. Dr. A. Suat BİLGE	5.11.1962 —	2.11.1964
Prof. Dr. Cumhur FERMAN	2.11.1964 —	18.11.1965
Prof. Dr. Fahir H. ARMAOĞLU	18.11.1965 —	14. 4.1966
Prof. Aziz KÖKLÜ	14. 4.1966 —	2.11.1966
Prof. Aziz KÖKLÜ	2.11.1966 —	5.11.1968
Prof. Dr. İlhan UNAT	5.11.1968 —	5.11.1970
Prof. Dr. Cahit TALAS	5.11.1970 —	22.2.1971
Prof. Dr. Mümtaz SOYSAL	22. 2.1971 —	9.11.1971
Prof. Dr. Ruşen KELEŞ	9.11.1971 —	9.11.1972
Prof. Dr. Ruşen KELEŞ	14.11.1972 —	1.11.1974
Prof. Dr. Feyyaz GÖLCÜKLÜ	1.11.1974 —	12. 4.1976
Prof. Dr. Gündüz ÖKÇÜN	12. 4.1976 —	9. 6.1977
Prof. Dr. Cevat GERAY	9. 6.1977 —	3.11.1977
Prof. Dr. Cevat GERAY	3.11.1977 —	

**IX- SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ÜYE VE YARDIMCILARI
LİSTESİ**

E N S T İ T Ü	K Ü R S Ü	ÖĞRETİM ÜYE VE YARDIM.
İdari İlimler Enstitüsü	Siyasal Davranış Kürsüsü	Prof. Dr. Nermin Abadan Unat Doç. Dr. Doğu Ergil Doç. Dr. Ahmet Yücekök Asis. Serap Can
İdari İlimler Enstitüsü	Siyasal Teoriler Kürsüsü	Prof. Dr. Bülent Daver Doç. Dr. Mete Tunçay Doç. Dr. Artun Ünsal Doç. Dr. Alaeddin Şenel Asis. Dr. Ümit Hassan Asis. Dr. Mehmet Ali Ağaogulları
İdari İlimler Enstitüsü	Sosyoloji Kürsüsü	Prof. Dr. Özer Ozankaya Asis. Dr. Mevlüt Bozdemir Asis. Dr. Murat Şeker
İdari İlimler Enstitüsü	Türk Siyasal Hayatı Kürsüsü	Doç. Dr. Sina Akşin Doç. Dr. İlber Ortaylı Asis. Dr. Ömür Sezgin Asis. Dr. Uygur Kocabaşoğlu
İdari İlimler Enstitüsü	Medeni Hukuk Kürsüsü	Prof. Dr. İlhan Öztrak Prof. Dr. Safa Reisoglu Doç. Dr. Şafak N. Erol Doç. Dr. İbrahim Kaplan
İşletme İktisadı ve Muhasebe Enstitüsü	İşletme İktisadı ve Muhasebe Kürsüsü	Prof. Dr. Vahdet Aydın Prof. Dr. Yüksel Koç-Yalkın Prof. Dr. Latif Çakıcı Prof. Dr. Güney Devrez Prof. Dr. Özdemir Akmut Doç. Dr. A. Erkan Eke Asis. Dr. Tamer Müftüoğlu Asis. Dr. Nazif Gürdoğan Asis. Akın Kösetorunu
Dış Münasebet Enstitüsü	Siyasi Tarihi Kürsüsü	Doç. Dr. Oral Sander Doç. Dr. Ömer Kürkçüoğlu Asis. Dr. Şükrü Sina Gürel Asis. Serhan Ada
Dış Münasebet Enstitüsü	Devletler Hukuku Kürsüsü	Doç. Dr. Hüseyin Pazarcı Asis. Dr. Ömer Madra Asis. Dr. Ayşe Füsün Arsava
Dış Münasebet Enstitüsü	Devletler Hususi Hukuku Kürsüsü	Prof. Dr. İlhan Unat Prof. Dr. Rona Aybay Asis. Dr. Işıl Özkan

E N S T İ T Ü

K Ü R S Ü

ÖĞRETİM ÜYE VE YARDIM.

Dış Münasebet Enstitüsü	Uluslararası İlişkiler Kürsüsü	Prof. Dr. Mehmet Gönübol Prof. Dr. Türkkaya Ataöv Asis. Dr. Baskın Oran Asis. Dr. Ersin Onulduran Asis. Dr. Haluk Bahri Gerger
İdari İlimler Enstitüsü	Anayasa Hukuku Kürsüsü	Prof. Dr. Mümtaz Soysal Prof. Bahri Savcı Doç. Dr. Fazıl Sağlam Asis. Dr. Yavuz M. Sabuncu
İdari İlimler Enstitüsü	İdare Hukuku Kürsüsü	Prof. Dr. Şeref Gözübüyük Prof. Dr. Metin Kıratlı Doç. Dr. Turgut Tan Asis. Dr. Tekin Akıllıoğlu
İdari İlimler Enstitüsü	Kamu Yönetimi Kürsüsü	Prof. Dr. Cemal Mihçioğlu Prof. Dr. Kurthan Fişek Doç. Dr. Oğuz Onaran Asis. Dr. İhsan Sami Garan
İşletme İktisadı ve Muhasebe Enstitüsü	Ceza Hukuk Kürsüsü	Prof. Dr. Feyyaz Gölcüklü Doç. Dr. Yüksel Ersoy Asis. Dr. Durmuş Tezcan
İşletme İktisadı ve Muhasebe Enstitüsü	Ticaret Hukuku Kürsüsü	Prof. Dr. Sait Kemal Mimaroglu Doç. Dr. Celal Gölc Doç. Dr. Zühtü Aytaç
Maliye Enstitüsü	Uluslararası İktisat ve İkt. Gel. Kürsüsü	Prof. Dr. Necdet Serin Doç. Dr. Korkut Boratav Doç. Dr. Çelik Kurdoğlu Asis. Dr. Oğuz Öner Asis. Dr. Yahya S. Tezel Asis. Dr. Şevket Pamuk
Maliye Enstitüsü	İktisat Politikası Kürsüsü	Prof. Dr. Ahmet Demir Prof. Dr. Erden Öney Doç. Dr. Bilsay Kuruç Doç. Dr. Çelik Aruoba Asis. Dr. Mehmet Arda Asis. Dr. Kadir D. Şaturoğlu Asis. Cem Samel
Maliye Enstitüsü	İktisadi Düşünceler Tarihi ve İkt. Tar. Kürsüsü	Prof. Aydın Yalçın Doç. Dr. Mehmet Selik Doç. Dr. Beşir Hamitoğulları Asis. Dr. Süleyman Gedik Asis. Halil Berktaş

ENSTİTÜ	KÜRSÜ	ÖĞRETİM ÜYE VE YARDIM-
Maliye Enstitüsü	İktisat Teorileri Kürsüsü	Doç. Dr. Orhan Türkay Asis. Dr. Salih Ak Asis. Erdal Muzaffer Ünsal
Maliye Enstitüsü	İstatistik ve Ekonometri Kürsüsü	Prof. Dr. Tuncer Bulutay Prof. Dr. Uğur Korum Doç. Dr. Hasan Ersel Doç. Dr. Yılmaz Akyüz Doç. Dr. Nuri Yıldırım Asis. Dr. Ercan Uygur
Maliye Enstitüsü	Maliye Kürsüsü	Prof. Bedri Gürsay Prof. Dr. İsmail Türk Prof. Dr. Üren Arsan Prof. Dr. Özhan Uluatam Doç. Dr. Günceri Akalın
İskân ve Şehircilik Enstitüsü	Şehircilik Kürsüsü	Prof. Fehmi Yavuz Prof. Dr. Ruşen Keleş Prof. Dr. Cevat Geray Asis. Dr. Can Hamamcı
İskân ve Şehircilik Enstitüsü	Sosyal Siyaset ve İş Hukuku Kürsüsü	Prof. Dr. Cahit Talas Prof. Dr. Sait Dilik Doç. Dr. Alpaslan Işıklı Asis. Dr. Pars Esin Asis. Ahmet Makal Asis. Dr. Tülin Hoşgör Asis. Dr. Şehmuz Güzel Asis. Melda Sur

Siyasal Bilgiler Fakültesine bağlı Basın ve Yayın Yüksek Okulu

A- Okulun kuruluşu ve gelişmesi: Ankara Üniversitesi içinde bir Basın ve Yayın Yüksek Okulunun kurulması fikri, ilk kez Gazeteciler Cemiyeti ile diğer ilgili basın sendikalarından gelmiştir. Dönemin hükümetince de desteklenen bu istek, bir yandan Ankara Üniversitesine, bir yandan da UNESCO'ya iletilmiştir. UNESCO Genel Merkezi ile A.Ü. ve UNESCO Türkiye Millî Komisyonunca desteklenen bu girişim üzerine yapılan incelemelerden böyle bir okulun kurulması için en uygun yerin Siyasal Bilgiler Fakültesi olduğu sonucuna varılmıştır.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörler Kurulu'nun 21 Haziran 1962 günü aldığı karar ile Basın ve Yayın Yüksek Okulunun Fakülteye bağlı olarak kurulmasını benimsemiş, kuruluş çalışmalarını yapmak üzere bir komisyon oluşturmuştur.

Aynı günlerde, Ankara Gazeteciler Cemiyeti de konu ile yakından ilgilenerek, Ankara'da bir Basın ve Yayın Yüksek Okulunun açılması ve onun yararlı olup olmayacağı konusunu gazetecilik mesleğinin tanınmış üyelerinden kurulu bir komisyona inceletmiş, komisyonun hazırladığı raporda Ankara'da böyle bir yüksek okulun açılmasının gerekleri, yararları ve zorunluğu üzerinde durulmuştur. Bu rapor Haziran 1962'de Siyasal Bilgiler Fakültesine sunulmuştur.

Bir yandan akademik yönden, bir yandan da meslekî yönden yürütülmekte olan bu çalışmalar ortak bir noktaya getirilmiş olup Basın ve Yayın Yüksek Okulunun kuruluşunda önemli aşama olmuştur. Okulun kuruluş çalışmalarına ışık tutacak ve esas olacak ilkeler ortak bir çalışma sonunda saptanmış, çalışmalar belirli bir yön almıştır.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörler Kurulunun 21 Haziran 1962 günlü kararı ile kurulmuş olan komisyon; okulun kuruluşu, amacı, öğretim metod ve araçları ile ders programı üzerinde çalışmaları ile vardığı ve gerekli gördüğü ilkeler bir yandan UNESCO'ya bildirilirken, diğer yandan da, Basın-Yayın ve Turizm Bakanlığı, Ankara Gazeteciler Cemiyeti, Ankara Gazeteciler Sendikası ve Anadolu Ajansı, S.B.F. Komisyonunca hazırlanan bu çalışmalar ve ilkeler üzerindeki görüşlerini bildirmeye davet edilmişlerdir. Bir yıl süren ortak çalışmalar sonunda da ortak esaslar saptanmıştır. Bu esaslara göre 1963 Ekiminde Ankara Üniversitesi Senatosuna Basın ve Yayın Yüksek Okulunun statüsü saptanarak sunulmuştur. Senato bu esaslar üzerinde bazı değişiklikler yapmıştır. Bunun üzerine, bir yandan adları geçen kurumlarla yeniden işbirliği ve görüşmeler başlamış, bir yandan da Okulun kurulması ve açılması ile ilgili sorunların UNESCO Genel Merkezinden gönderilecek uzman tarafından incelenmesi ve görüşlerinin alınması yoluna gidilmiştir. UNESCO'nun gönderdiği danışman uzman Nisan 1964'de Ankaraya gelerek SBF'de oluşturulan komisyonla çalışmaya başlamış ve Mayıs 1964'te raporunu Üniversiteye sunmuştur.

UNESCO uzmanı Prof. Clausse'un bu raporu üzerine hazırlanan yönetmelik Ankara Üniversitesi Senatosunun 30 Haziran 1964 gün ve 471/2805 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Basın ve Yayın Yüksek Okulunun, A. Ü. Senatosu tarafından kabul edilmiş olan statüsü, 14 Temmuz 1964 günü Milli Eğitim Bakanlığınca da onanarak, 24 Ağustos 1964 gün ve 11788 sayılı Resmi Gazetede yayınlannmıştır.

Bu yönetmeliğin yayınlanmasından sonra Okulun açılış hazırlıklarına girilmiştir. Siyasal Bilgiler Fakültesi ders programlarının

saptanmasında, çeşitli öğretim kurumlarından yararlanmak üzere, bütün dünya üniversitelerine birer anket göndererek, bir basın ve yayın okuluna sahip bulundukları takdirde, bu çeşit okul veya eğitim kurumlarında ders ve öğretim programları hakkında bilgi istenmiştir. Ders programının hazırlanmasında ankete gelen cevaplardan büyük ölçüde yararlanılmıştır.

A.Ü. S.B.F. Basın ve Yayın Yüksek Okulu bu çalışmalar sonunda 1965 Kasımından itibaren eğitim ve öğretime açılmış, ilk müdür olarak Prof. Dr. Fahir H. Armaoğlu atanmıştır.

B- Öğretim: Basın ve Yayın Yüksek Okulunun amacı, basın, radyo-televizyon, film gibi kitleye hitap eden yayın ve eğitim alanlarında eleman yetiştirmektir. Okul, bu amaçla sosyal, siyasal ve ekonomik olayları kavramayı sağlayacak şekilde çok yönlü, geniş kültür, teknik ve ihtisas bilgileri vererek, Türkiye'nin basın ve yayın hayatını ilgilendiren sorunlar üzerinde öğretim, eğitim ve araştırma yapar.

Okulu bitirenlere Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın ve Yayın Yüksek Okulu mezuniyet diploması verilir. Diploma öğrencinin mezun olduğu uzmanlık bölümü de belirtilir.

Basın ve Yayın Yüksek Okulunda öğretim dört yıldır. Öğretim yılı güz ve yaz dönemi olmak üzere ikiye bölünür. Okul, ilk ikisi genel, son ikisi uzmanlık olmak üzere 4 sınıftır. Uzmanlık sınıfları "Gazetecilik ve Halkla İlişkiler" bölümü ve "Radyc ve Televizyon" bölümüne ayrılır. Gerekğinde öğrencilerin uzmanlık bölümlerine ayrılmasında uygulanacak ilkeleri öğrencilerin görüşünü de aldıktan sonra, Yönetim Kurulu belirler.

Okulun öğretimi, a) Dersler, b) Uygulamalı çalışmalar c) Stajdan oluşur. Uygulamalı çalışmaların amacı, okulda okutulan meslekî ve uzmanlık derslerinin programlarına giren konuları uygulamaktır. Stajın amacı ise öğrencilere uzmanlık dallarında tecrübe kazandırmak ve onları mesleklerini uygulamaya alıştırmaktır.

Basın ve Yayın Yüksek Okulunda yabancı dil öğretimi de yapılmaktadır. Fransızca, İngilizce ve Almanca dersleri okutulmaktadır. Bu derslerin amacı Okul öğrencilerine, kendi konularında yabancı dilde yazılmış eserlerin kolaylıkla okuyup anlayacak düzeyde bilgi kazandırmak ve isteyenlere ikinci bir yabancı dil öğrenme olanağı sağlamaktır.

Basın ve Yayın Yüksek Okulunda okutulan derslerin yıllara göre dağılımı şöyledir:

BİRİNCİ SINIF

	Haftada saat
Dersler (Zorunlu)	
Anayasa Hukuku	2
İktisat	2
Sosyoloji	2
Siyaset Bilimine Giriş	2
Uluslararası İlişkiler Tarihi	2
Hukukun Temel Kavramları	2
Dünya Edebiyatı (Türkçe)	2
Türk Dili ve Kompozisyon	2
İstatistik	2
Yabancı Dil	6
Sertifika Dersi:	
Daktilografi (Zorunlu)	3
Seçimlik Dersler:	
Müzik	2
Tiyatro	2
Resim	2
Sinema	2
Anadolu Sanatı	2

İKİNCİ SINIF

İktisat	3
Maliye	2
Uluslararası İlişkiler	2
Siyasal Düşünceler ve Rejimler (Ağırlık XX. yüzyılda)	2
Sosyal Politika	2
Türkiye'nin İdari Yapısı	2
İktisadi ve Siyasal Coğrafya	2
Fotoğrafçılık	2
Sosyal Psikoloji	2
Türk Edebiyatı (Ağırlık XX. yüzyılda)	2
Yabancı Dil	6
Devrim Tarihi	1

ÜÇÜNCÜ SINIF

Ortak Dersler

Basın-Yayın Tarihi	2
Haber Toplama ve Yazma Tekniği	2
Kamu Oyu	2
Haberleşme ve Teorileri ve Araçları	2
Bilgi Kaynakları ve Arşivcilik	1
Halkla İlişkiler ve Reklamlık	2
Günün Ekonomik Sorunları	1
Günün Sosyal Sorunları	1

Türk Ekonomisi	2
Türk Siyasal Hayatı	2
Teknoloji ve Toplum	1
Yabancı Dil	4

GAZETECİLİK VE HALKLA İLİŞKİLER BÖLÜMÜ

Gazete Yayınlama Tekniği (Uygulamalı)	5
---------------------------------------	---

RADYO VE TELEVİZYON BÖLÜMÜ

Radio ve Televizyon Programcılığı	1
Radio ve Televizyon Yayını (Uygulamalı)	5

DÖRDÜNCÜ SINIF

Ortak Dersler

Dersler (Zorunlu)	Saat
Haberleşme Hukuku	2
Fikri Haklar	2
Basın-Yayın İşletmeciliği	2
Günün Uluslararası Politika Sorunları	2
Günün İç Politika Sorunları	1
Devlet Hukuku ve Uluslararası Kuruluşlar	2
Siyaset Sosyolojisi	2
Basın-Yayın Yoluyla Halk Eğitimi	1
Turizm	2
Kamu Hürriyetleri	2
Yabancı Dil	4

GAZETECİLİK VE HALKLA İLİŞKİLER BÖLÜMÜ

Halkla İlişkiler	2
Yazı Çeşitleri ve Yazı Yazma Tekniği (Uygulamalı)	2
Gazete Yayınlama Teknikleri (Uygulamalı)	4

RADYO VE TELEVİZYON BÖLÜMÜ

Radio ve Televizyon Yazarlığı	2
Radio ve Televizyon Yayını (Uygulamalı)	4
Radio ve Televizyon İdaresi	1

C- ÖĞRENCİLER

IV- MEZUNLAR LİSTESİ

İlk mezununu 1968/69 ders yılı sonunda veren BYYO'nun mezun sayısı ise 635'e ulaşmıştır.

BYYO'nun öğrenci ve mezun sayısı yıllara göre şöyledir:

LİSANS MEZUN SAYISI

Öğ. Yılı	Öğ. Say.	Gazetecilik	Halkla İliş.	Radio-TV	Toplam
1965/66	72	—	—	—	—
1966/67	143	—	—	—	—

1967/68	204	—	—	—	—
1968/69	259	11	23	23	57
1969/70	259		26	24	50
1970/71	276		21	28	49
1971/72	306		27	28	55
1972/73	320		21	24	36
1973/74	341		13	19	32
1974/75	425		22	22	44
1975/76	481		13	28	41
1976/77	562		9	40	49
1977/78	597		37	62	99
1978/79	647		9	72	81
1979/80	641		4	38	42
1980/81	696	Toplam: 11	193	23	408
					635

Basın ve Yayın Yüksek Okulu Öğretim Üye ve Yardımcıları

RADYO VE TELEVİZYON

Doç. Dr. Aysel Aziz
 Öğr. Gör. Suha Arın
 Öğr. Gör. Güner Sarıoğlu
 Öğr. Gör. Rıfat Aras
 Asis. Dr. Metin İnceoğlu
 Asis. Sezer Akarcalı

GAZETECİLİK VE HALKLA İLİŞKİLER

Doç. Dr. Ahmet Danışman
 Doç. Dr. Metin Kazancı
 Öğr. Gör. Şevket Evliyagil
 Öğr. Gör. Nevzat Dağlı
 Asis. Dr. Yazgülü Aldoğan
 Asis. Engin Alçora
 Asis. Murat Güvenir
 Asis. Muharrem Varol
 Asis. Ahmet Tolungüç
 Asis. Güner Ulaş

ORTAK DERSLER

Doç. Dr. A Taner Kışlalı

Doç. Dr. Ünsal Oskay
 Asis. Dr. Seval Gürel
 Öğr. Gör. Doç. Dr. Turan Erol
 Öğr. Gör. Dr. Ziya Eralp
 Öğr. Gör. Dr. Murat Katoğlu
 Öğr. Gör. Melahat Oral
 Öğr. Gör. Emin Özdemir
 Öğr. Gör. Sami Özerdim
 Asis. Tuğrul Eryılmaz
 Asis. Aydın Uğur
 Asis. Veysel Batmaz
 Asis. Nilgün Niş

OKUTMANLAR

İNGİLİZCE

Halide Satar
 Zeynep Şahin
 Yurdağül Benice

FRANSIZCA

Ahmet Öylek

A.Ü. ECZACILIK FAKÜLTESİ

I- KURULUŞ VE GELİŞMESİ

Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 16 Aralık 1960 tarihinde, 156 sayılı yasa ile kurulmuştur.

Ankara, Yenışehir Menekşe Sokakta kiralanan bir binada 1961-1962 Öğretim yılında öğretime başladı. A.Ü. Eczacılık Fakültesinin başlıca amacı 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkındaki Yasa ile tanımlanan ve fonksiyonları belirlenen eczacılar yetiştirmektir. Kuruluş yıllarında yalnız bu amacını gerçekleştirebilen A.Ü. Eczacılık Fakültesi, halen, bilimsel araştırma, yayım ve çeşitli Devlet kuruluşlarına danışmanlık yapma gibi, Fakültelerin diğer amaç ve görevlerini de yerine getirmektedir.

Kurulduğu yıllarda dersane ve laboratuvar olanakları çok kısıtlı olan, bu konuda Üniversitemizin diğer fakültelerinden yararlanan A.Ü. Eczacılık Fakültesi, halen 2 bloktan oluşan binaları, dersane, öğrenci ve araştırma laboratuvarları, kütüphane, kafeterya, seralar, deney hayvanları üretim ve bakım ünitesi ve tıbbi bitkiler kültürü deneme alanlarıyla ülkemizin hatta Avrupa'nın örnek Eczacılık Fakültelerinden biri haline gelmiştir. Bütün bu özellikleriyle, ülkemizin ilk Eczacılık Fakültesi olan Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, gerek eğitim ve öğretimde gerekse araştırma ve yayında ülkemizdeki eczacılık öğretimi yapılan kurumlar arasında önde gelmektedir. Batıdaki benzeri kurumlarla karşılaştırıldığında bir çoğuyla eşit ve bazılarından da daha iyi bir düzeyde olduğu gözlenmektedir.

II- AKADEMİK YAPI:

Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, kuruluş yıllarında çok güç koşullarda ve dar bir akademik kadro ile görev yapmıştır. Özellikle kuruluş yılı olan 1960-61 yıllarında Profesörler Kurulu oluş-

mamış, Fakülteyle ilgili kararlar, Dekan'ın kauldığı A.Ü. Tıp Fakültesi Profesörler Kurulunda alınmıştır. Ancak bu kuruluş dönemini kısa sürede tamamlayarak kurul ve kürsülerini oluşturmıştır. 1960-1970 yılları arasında geçen süre "Kuruluş Dönemi" olarak kabul edilirse, Fakülte gerçek gelişimini 1970-1980 arasındaki yıllarda göstermiştir.

A- 1980-1981 Öğretim Yılında Kürsüler ve Kürsülerce Verilen Dersler:

A.Ü. Eczacılık Fakültesinde sadece Eczacılık Fakülte ve Yüksek Okullarında okutulan spesifik dersler (Farmakognozi, Farmasötik Kimya, Farmasötik Teknoloji) yanında Eczacılık öğretiminin bütünlüğünü sağlayan dersler (Farmakoloji, Biyokimya, Toksikoloji, Mikrobiyoloji) ve ayrıca temel bilim konuları ile yardımcı bilim konularını içeren dersler okutulur.

A.Ü. Eczacılık Fakültesinde bilim dalları kürsüler şeklindedir. Zorunlu derslerin hepsi, seçmeli derslerin çoğu kürsülerce verilmektedir.

a. Analitik Kimya Kürsüsü:

1966 yılına kadar Profesörlük olan Analitik Kimya bu tarihte kürsü haline getirilmiştir.

Akademik Personel: 1 Doçent, 1 Öğretim Görevlisi, 4 Doktor asistan, 2 asistandan oluşmaktadır.

Kürsünün verdiği Dersler:

1. Kalitatif Analitik Kimya (Teorik, Pratik)
2. Kantitatif Analitik Kimya (Teorik, Pratik)
3. Fizikokimya (Teorik)
4. Genel ve Anorganik Kimya (Teorik)
5. Organik Kimya (Pratik)

Kürsünün araştırma alanları: İlaçların kalitatif analizinde kullanılan yöntemlerin geliştirilmesi; Elektro kimyasal yöntemlerin organik ve inorganik bileşiklerin kalitatif ve kantitatif analizlerine uygulanması araştırmaları; Su kirlenmesi üzerinde araştırmalar; Elektrokimyasal reaksiyonların yürüyüş biçimlerinin tayini konusunda yapılan voltametrik, potansiyostatik ve polanografik araştırmalar.

Kürsüce yayınlanmış ders kitaplarının yanısıra kürsüce yapılan bilimsel çalışmalar A.Ü. Eczacılık Fakültesi Mecmuası, A.Ü. Fen Fakültesi Mecmuası, Kimya Mühendisliği Mecmuası ve Farmasötik Bilimler Ankara Derneği Bülteni gibi çeşitli yayınlarda yayınlanmaktadır.

b. Biyokimya Kürsüsü:

1965 yılında kurulmuştur. 1978 yılında Biyoloji derslerinin de bağlanmasıyla kürsünün adı Biyokimya ve Biyoloji kürsüsü halini almıştır.

Akademik Personel: 2 Profesör, 1 Uzman, 5 Doktor Asistan, 1 Asistandan oluşmaktadır.

Kürsünün Verdiği Dersler:

1. Biyokimya (Teorik, Pratik)
2. Biyoloji (Teorik, Pratik)
3. Kan transfizyonu ve İnsan Kaynaklı ilâçlar (Seçmeli)

Kürsünün Araştırma Alanları: Mitokondrial ve Stoplazmik alanın aminotransferaz enzimi ile ilgili çalışmalar ve aynı enzimin serumdaki şekli ile karşılaştırmalar; Bazı antikanserojen alkilleyici ajanların LD50'sinin saptanması ve ilgili çalışmalar; İnsan eritrosit asitfosfataz enziminin izolasyonu, saflaştırılması ve moleküler ve kinetik özelliklerinin araştırılması çalışmaları; prostaglandin sentezindeki çeşitlilikler ve kan basıncı ile ilişkilerinin poliansature yağ asitlerinin yokluğunda incelenmesi; Selülozun mikroorganizmalar yoluyla altimiklerine parçalanması; Tavuk taşılığı zarının etken maddesinin purifikasyonu ve etki şekli; Sigara içilmesinin anne sütü üzerine etkisi; C vitamininin antikanserojen etkisi ve prostoglandin teşekkülü; mide mûsin sekresyonunun ve serum histidin seviyesinin mide ülseri teşekkülündeki rolü ve mekanizması.

Kürsüde yapılan araştırmalar A. Ü. Ecz. Fak. Mec. ve T.Ü.B.-T.A.K. Araştırma grubu Bilimsel makale özetlerinde yayınlanmaktadır. Ayrıca Biyokimya ve Botanik ders kitapları vardır.

c. Farmakognozi ve Farmasötik Botanik Kürsüsü:

1976 yılına kadar 2 ayrı kürsü halinde olan bu kürsü 1966 yılında kurulmuştur.

Akademik Personel: 2 Profesör (Farmakognozi) 4 Doçent (2 Farmakognozi, 1 Farmasötik Botanik ve 1 Eczacılık Tarihi ve Deontoloji)

1 Uzman, 7 Dr. asistan, 2 asistan, 1 öğretim görevlisi

Kürsünün Verdiği Dersler:

1. Farmakognozi (Teorik, Pratik)
2. Farmasötik Botanik (Teorik, Pratik)
3. Eczacılık Tarihi (Teorik)
4. Deontoloji ve Eczacılık Yasaları (Teorik)
5. Latince ve Farmasötik Terminoloji (Teorik)
6. Eczacılığa Yönelme (Seçmeli)
7. Eczane açılması ve İşletilmesi (Seçmeli)
8. Doğal ve Sentezik İlaç Hammaddeleri (Seçmeli)

Kürsünün Araştırma Alanları: Türkiye tıbbi bitkilerinin değerlendirilmesi; tıbbi bitkilerden etken madde üretimi için yöntem geliştirilmesi; uçucu yağlar, likitler, Alkaloidler ve Flavonoidlerle ilgili çalışmalar; Türkiye tıbbi bitkileri üzerinde morfoloji ve kemotaksiyonomi açısından araştırmalar;

Eczacılık ve Tıp Tarihi araştırmaları ile halk ilacı olarak kullanılan ham droglar araştırılması ve etken madde üretimi için kaynak olabilecek yeni bitkiler taranmaktadır.

Kürsü öğretim üyelerince hazırlanmış çeşitli ders kitapları vardır. Kürsüce yapılmış araştırmalar, A.Ü. Ecz. Fak. Mec., Planta Medica ve Doğa gibi dergilerde yayınlanmaktadır.

d. Farmakoloji Kürsüsü:

1965 yılında kurulmuştur.

Akademik Personel: 1 Profesör, 2 Dr. asistan, 2 asistan,

Kürsünün Verdiği Dersler:

1. Farmakoloji (Teorik, Pratik)

Kürsünün Araştırma Alanları: Marihuana'nın laboratuvar hayvanları üzerindeki etkileri; Antabus ve alkolün laboratuvar hayvanları üzerindeki etkileri; akrep zehirinin farmakolojik etkileri; Kolinesteraz aktivitesini etkileyen ilaçlar; Polipeptidler. Bradikinin ve Anjiotensin; çeşitli psikomimetik ilaçların kombine kullanılmalarında gösterdikleri farmakolojik etkiler.

Kürsüde yapılan araştırmalar, A.Ü. Ecz. Fak. Mec. ve Arzneimittelforschung'da yayınlanmaktadır. Ayrıca Farmakoloji ders kitapları vardır.

e. Farmasötik Kimya Kürsüsü:

Kürsü 1966 yılında kurulmuştur.

Akademik Personel: 1 Profesör, 4 Doçent, 2 Dr. asistan, 3 asistan.

Kürsünün Verdiği Dersler:

1. Anorganik Farmasötik Kimya (Teorik, Pratik)
2. Organik Farmasötik Kimya (Teorik, Pratik)
3. Organik Kimya (Teorik)
4. Doğal ve Sentetik İlaç Hammaddeleri (Seçmeli)

Kürsünün Araştırma Alanları: Antitümör aktiviteye sahip ilişkilerin çeşitli yönleri, Özellikle ilaç tasarımları ve sentezleri; steroidler, moleküler değişiklikler, yeni sentez yolları, bitkilerden hareketle yarı sentezler; İyotlu radiokontrastlar, yapı-etki ilişkileri, sentezleri; genel olarak yapı-etki çalışmaları ve paraketrelerin yeni korelasyonu; İlaç analizlerinde çeşitli enstrimantal tekniklerin uygulanması; yarı sentetik penisilinler ve sefalosporinler; Spazmolitik ve analjezik aktivite gösteren bileşiklerin tasarımı ve sentezi; ilaç sentezinde endüstriyel yöntemleri geliştirme çalışmaları.

Kürsüde yapılan araştırmalar, A.Ü. Ecz. Fak. Mec., Lloydia, Phytochemistry ve Doğa gibi dergilerde yayınlanmaktadır. Ayrıca ders kitapları da vardır.

f. Farmasötik Teknoloji Kürsüsü:

Kürsü, 1966 yılında Galenik Farmasi kürsüsü adıyla kurulmuştur.

Akademik Personel: 1 Profesör, 1 Doçent, 6 Doktor asistan, 2 asistan, 1 uzman ve 2 öğretim görevlisi.

Kürsünün Verdiği Dersler:

1. Farmasötik Teknoloji (Teorik, Pratik)
2. Genel Fizik (Teorik, Pratik)
3. Matematik (Teorik)
4. Eczacılıkta Araştırma ve Yayın (Seçmeli)
5. Biyofarmasötik (Seçmeli)
6. Eczacılıkta bilgisayar uygulaması (Seçmeli)
7. Endüstride Eczacılık (Seçmeli)
8. Kozmetik (Seçmeli)

Kürsünün Araştırma Alanları: İlâç üretiminde kullanılan formülasyonların ve yöntemlerin geliştirilmesi. kalite kontrolü; Çeşitli ilaç şekillerinden etken maddenin çözünme hızının incelenmesi; İlaçların biyoyararlılığı ve Farmakokinetik; Mikrokapsülasyon teknikleri; İlaçların stabilitelele ile ilgili araştırmalar, sürekli etki sağıhyan preparatları ve bunların biyoyararlılığı; ilaç ambalaj malzemeleri, kalite kontrolü; Dispers sistemlerin jeolojik özellikleri; parenteral çözelti üretimi; Merhemler üzerinde invitro çalışmalar; bilgisayarların eczacılıkta uygulanması, tabletlerin fiziksel özellikleri üzerinde çalışmalar.

Proteinlere bağlanma kinetiğı; yüksek basınçlı sıvı kormatografisi (HPLC); Süppozituvarlardan invitro ve invivo etken madde çıkışı ve biyoyararlılığı; safra taşlarının invitro çözünme kinetiğı; Lipozomlar üzerinde çalışmalar; Akışkanlaştırılmış yatak yöntemi uygulamaları.

Kürsüde Yapılan Araştırmalar: A.Ü. Ecz. Fak. Mec., Türk Hijyen ve Tecrübi biyoloji dergisi, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Bülteni, J. Pharm. Pharmac., J. Clinical Pharmacy, Manuf. Chem. Aerosol News., Drug Devel. and İndustrial Pharm., Powder Technol., Doğa gibi dergilerde yayınlanmaktadır. Ayrıca Teorik ve Pratik Ders kitapları da yayınlanmıştır.

g. Hijyen Kürsüsü:

1965 yılında kurulmuştur.

Akademik Personel: 1 Profesör, 1 asistan, 1 eczacı.

Kürsünün Verdiği Dersler:

1. Hijyen (Teorik, Pratik)

Kürsünün Araştırma Alanları: Bilim dalının çeşitli konularında araştırmalar sürdürölmekte olup özellikle beslenme ve meyva sularının vitamin içerikleri konularında çalışılmaktadır.

h. Mikrobiyoloji ve Besin Analizleri Kürsüsü:

Kürsü 1965 yılında kurulmuştur.

Akademik Personel: 1 Profesör, 2 Dr. asistan, 1 asistan,

Kürsünün Verdiği Dersler:

1. Mikrobiyoloji (Teorik, Pratik)

2. Besin Analizleri (Teorik, Pratik)

Kürsünün Araştırma Alanları: Çeşitli besinler üzerinde mikrobiyolojik araştırmalar; Klinik ve endüstri alanlarında mikrobiyolojik

çalışmalar; Alkollü ve alkolsüz içkilerin kimyasal, mikrobiyolojik ve toksikolojik olarak incelenmeleri ve karakteristiklerinin saptanması.

Kürsüde yapılan araştırmalar, A.Ü. Ec. Fak. Mec., ve Veteriner Hekimleri Derneği Mecmuası gibi organlarda yayınlanmaktadır.

Ayrıca Mikrobiyoloji ve Besin Analizleri ders kitapları da yayınlanmıştır.

i. Tıp Bilimleri Kürsüsü:

Kürsü 1965 yılında kurulmuştur.

Akademik Personel: 1 Profesör, 1 Doktor Asistan, 2 Asistan, 1 öğretim Görevlisi (Genel Patoloji)

Kürsünün Verdiği Dersler:

1. Anatomi (Teorik)
2. Fizyoloji (Teorik, Pratik)
3. Genel Patoloji (Teorik)
4. Tıbbi İlk Yardım (Teorik, Uygulama)

Kürsünün Araştırma Alanları: Tıp Bilimleri Kürsüsünde araştırmalar Fizyoloji Bilim Dalı üzerinde yoğunlaştırılmıştır.

Antrojenlerin, östrojenlerin aminooksidaz teşhisi türleriyle birlikte ve bazı bitki ekstrelerinin kan kolesterol seviyesi üzerinde, orient ağırlığına, kan basıncına, EKG'ye, izole kanbağa kalbine, izole ilevs'e etkileri araştırılmış ve araştırılmaktadır.

Kürsüde yapılan araştırmalar A.Ü. Ecz. Fak. Mec., A.Ü. Tıp Fak. Mec. ve Farmasötik Bilimler Ankara Derneği Bülteni gibi organlarda yayınlanmaktadır.

Ayrıca Anatomi, Fizyoloji, Tıbbi İlk Yardım ve Fizyoloji pratik ders kitapları yayınlanmıştır.

j. Toksikoloji Kürsüsü:

Kürsü 1965 yılında kurulmuştur.

Akademik Personel: 1 Profesör, 2 Dr. Asistan, 2 asistan, 1 Uzman

Kürsünün Verdiği Dersler:

1. Toksikoloji (Teorik, Pratik)
2. Çevre Sorunları ve Pestisitler (Seçmeli)

Kürsünün Araştırma Alanları: Çeşitli ilaçların analitik toksikolojisi; İptila veya yanlış kullanma sonucu akut ve kronik zehirlen-

melerde biyolojik materyalden ilaçların ve metabolitlerinin saptanması; Bitki zehirlenmelerinin saptanması; Endüstriyel zehirlerin, çalışma alanlarında ve bunlara maruz kalmış işçilerde tanınması ve tayini gibi endüstriyel-toksikolojik problemler; Plastik besin kapları ve plastik içeren diğer kapların durumu; İlaçların ve diğer bazı kimyasal maddelerin mikrozomal enzimlerin aktivitesi üzerindeki etkileri; hava kirliliğinin toksikolojik açıdan araştırılması, ilaç-Nitrit etkileşmesi ile N-Nitrozo bileşiklerinin şekillenmesi, çevre örneklerinden N-Nitrozo bileşiklerin saptanması.

Kürsüde yapılan araştırmalar, A.Ü. Ecz. Fak. Mec., Tüberküloz ve Toraks Dergisi, J. Chromatogr., Drug Metabolism and Disposition ve Doğa gibi dergilerde yayınlanmaktadır.

Ayrıca Toksikoloji Teorik ve Pratik ders kitapları da yayınlanmıştır.

B. Kürsülere Bağlı Olmayan Dersler:

(1980-1981 Öğretim Yılında)

1. Devrim Tarihi (Prof. Dr. Suat Sinanoğlu)
2. Türk Dili (Okutmanı Sacit Ekin) – Seçmeli
3. Eczacılıkta Ekonomik Kurallar (Doç. Dr. Ahmet Gökdere) – Seçmeli
4. Hukukun Temel İlkeleri (Prof. Dr. Adnan Güriz) – Seçmeli
5. Psikoloji ve Ruh Sağlığı (Dr. Ali Dönmez) – Seçmeli
6. Aile Planlaması (Dr. Ziya Durmuş) – Seçmeli
7. Fizik Beden Eğitimi (Nusret Öktem) – Seçmeli

Yabancı Dil Okutmanları:

1. İngilizce (Yıldız Ersöz)
2. Fransızca (Güzin Atademir)
3. Almanca (Fahire Öztekin)

III- ÖĞRETİM:

a. Lisans: Eczacılık Fakültesinde, yasa ve yönetmeliklerin öngördüğü şekilde Eczacılık Lisans Öğretimi yapılmaktadır. Amaç, ülke koşul ve gereksinimine uygun ve bugün için eczane, hastane, araştırma, üretimde, kontrolde çalışabilecek bilgiyle donatılmış eczacı yetiştirmektir.

b. Yüksek Lisans: Eczacıların çeşitli alanlarda daha yararlı biçimde çalışabilmeleri için, yüksek lisans öğretiminin tüm hazırlıkları tamamlanmış ve 1981 yılında bu öğretimin başlatılması programlanmıştır. Böylece meslek alanında bir çok soruna kısa sürede çözüm getirilmiş olacaktır.

c. Doktora: Lisans üstü öğretimden sonra yapılabilen ve daha üst düzeyde uzmanlaşmayı sağlayan bir öğretimdir.

d. Lisans dışı öğretim: A.Ü. Eczacılık Fakültesi Programlarında yoktur. Ancak Farmasötik Bilimler Ankara Derneği tarafından düzenlenmekte olan "Meslek için eğitim" programlarına öğretim üye ve yardımcılarıyla katkıda bulunmaktadır.

A.Ü. Eczacılık Fakültesinin öğretim politikası, genel olarak öğretimin bütün aşamalarında her zaman ileriye yönelik, gerekli bilgilerle donatılmış eczacılar yetiştirmektir. Uzmanlaşmayı ön plana alarak eczacılara yeni iş alanları sağlamaya çalışmak, öğretim üyesi yetiştirmek, ülke ekonomisi ve kültürüne katkıda bulunacak araştırmalar yapmaktır. Bu amaçla, öğretim programları ve yönetmelikler zaman zaman gözden geçirilmekte, çağdaş ve ileriye dönük gerekli değişiklikler yapılarak uygulamaya sokulmaktadır. Öğretim, öğrencilerin eczacılığın salt pozitif bilimler içinde kısır hayat görüşü içinde kalmamaları amacıyla çeşitli seçmeli derslerle desteklenmektedir. Yabancı dil öğretimine de özen gösterilmektedir.

A.Ü. Eczacılık Fakültesi, kuruluş döneminde çok dar akademik kadroyla çalışmıştır. Kurucu Dekan, bir kaç öğretim üyesi, misafir öğretim üyeleri ve öğretim görevlileri ile teorik ve pratik dersler sürdürülmüştür. Bu dönemde asistan sayısı da 3-5 kadardır. Çok değerli profesör 4 öğretim üyesinin vefatına rağmen A.Ü. Eczacılık Fakültesi'nin bugünkü Akademik Kadrosu aşağıdaki sayıya ulaşmıştır.

Profesör	: 7
Doçent	: 10
Dr. Asistan	: 31 + 1 = 32
Asistan	: 18
Uzman	: 4
Araştırma Görevlisi	: 1
Okutman	: 4
Kadrolu öğretim görevlisi	yoktur.

Öğretim kadrosundaki Profesörlerden 1'i, Doçentlerden 8'i ve Asistanların hemen hepsi A.Ü. Eczacılık Fakültesinin kendi yetiştir-

diği öğrencilerdendir. Ayrıca diğer Eczacılık Fakülte ve Yüksek Okullarının öğretim kadrolarında, A.Ü. Eczacılık Fakültesinde Lisans ve Doktora öğrenimi yapmış bir çok eczacı bulunmaktadır.

IV- TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTELERİN GELİŞMESİNE OLAN KATKI

A.Ü. Eczacılık Fakültesi, yeni açılan Eczacılık Yüksek Okulları ve Fakültelerinin yurt düzeyinde eğitim yapabilmesi için öğretim üyesi göndermiş, bu okulların asistanlarına doktora yaptırarak öğretim sorununa çözüm getirmeye gayret etmiştir. Bunlardan A.İ.T.İ.A. Eczacılık Yüksek Okulu Öğretim Görevlilerinden 6'sı Fakültemizde doktora yapmış ve 15 asistan eczacı doktora öğrenimlerine devam etmektedir. Eskişehir İ.T.İ.A., Eskişehir Eczacılık Yüksek Okulu asistanlarından 4'ü de halen Fakültemizde doktora yapmaktadır.

İlaç analizi konusunda özellikle Refik Saydam Merkez Hıfzıssıhha Enstitüsünün uzman eczacıya gereksinimini dikkate alarak, bu kurumu, bünyesindeki eczacıların doktora yapması için desteklemiştir. Bugün bu alanda çalışan eczacıların 5'i Fakültemizde doktora yapmıştır.

VI- YAYINLARI:

a) A.Ü. Eczacılık Fakültesi Dergisi, 1971 yılından itibaren çıkarılan ve Fakültede yapılan çalışmaların yayınlandığı bilimsel bir dergidir. 1977 ve 78 de ikişer sayı, diğer yıllarda parasal olanakların çok kısıtlı olması nedeniyle birer sayı çıkarılabilen derginin 10. cildi tamamlanmıştır, 11. cilt baskıdadır.

Öğretim üyeleri tarafından yayınlanan araştırma' inceleme ve ders kitaplarının toplamı 50'yi geçmektedir.

Mezunlar:

A.Ü. Eczacılık Fakültesi, 1964-65 öğretim yılından itibaren mezun vermeye başlamıştır. Kurulduğu yıl olan 1960'dan günümüze kadar Fakültemize 2354 öğrenci kaydolmuş ve 751'i kız, 599'u erkek olmak üzere 1350 eczacı mezun olmuştur. Mezun olan eczacıların yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmektedir.

1964-65	35	1969-70	59	1974-75	80
1965-66	661	1970-71	63	1975-76	123

1966-67	74	1971-72	87	1976-77	103
1967-68	77	1972-73	99	1977-78	92
1968-69	65	1973-74	94	1978-79	140
				1979-80	98

Bu 1360 eczacıya 74 Askeri eczacı ve 65 yabancı uyruklu eczacı dahildir.

Mezunlarımızın hemen hepsi ülkemiz sağlık hizmetlerinde görev almışlardır. Bunlardan 48'i halen A.Ü. Eczacılık Fakültesi öğretim kadrosunun çeşitli kademelerinde görev yapmaktadır.

A.Ü. Eczacılık Fakültesinde bu güne kadar 63 doktora çalışması tamamlanmıştır. Yapılan doktoraların bilim dallarına göre dağılımı aşağıda gösterilmektedir:

Analitik Kimya	5
Biyokimya	6 + 1 = 7
Eczacılık Tarihi	2
Farmakognozi	10
Farmakoloji	4
Farmasötik Botanik	7
Farmasötik Kimya	10
Farmasötik Teknoloji	9
Fizyoloji	1
Mikrobiyoloji	4
Toksikoloji	4
Toplam	62 + 1 = 63

ECZACILIK FAKÜLTESİ DEKANLARI

- Prof. Dr. Nurettin Öktel (1961-1964)
- Prof. Dr. Muzaffer Atasagungil (1964-1966)
- Prof. Dr. Kâmil Karamanoğlu (1966-1968)
- Prof. Dr. Mustafa Güley (1968-1970)
- Prof. Dr. Mekin Tanker (1968-1970)
- Prof. Dr. Gazanfer Bingöl (1974-1980)
- Prof. Dr. Mekin Tanker (1980-)

1981 Yılında Eczacılık Fakültesi öğretim üye ve yardımcıların birimlere göre dağılımı

ANALİTİK KİMYA

Doç. Dr. İnci Biryol
Kim. Yük. Müh. Sırrı İsbir
Dr. Pharm. Mehmet Tevfik Orbey
Dr. Pharm. Muzaffer Tunçel
Dr. Pharm. Feyyaz Onur
Dr. Pharm. Cem Yücesoy
Ecz. Zühre Şentürk
Ecz. Gönül Erdoğan

BİYOKİMYA

Prof. Dr. Gazanfer Bingöl
Prof. Dr. Yıldırım Akman
Dr. Pharm. Serpil Nebioğlu
Dr. Pharm. Nedret Kılıç
Dr. Pharm. Nilgün Altan
Dr. Pharm. Kutlay Burat
Dr. Pharm. Şeyma Ögüt
Uzm. Dr. Sevin Altan
Ecz. Zeliha Koçer

FARMAKOĞNOZİ VE FARMASÖTİK BOTANİK

Prof. Dr. Mckin Tanker
Prof. Dr. Nevin Tanker
Doç. Dr. Mehmet Koyuncu
Doç. Dr. Engin Şarer
Doç. Dr. Erendiz Atasü
Doç. Dr. Eriş Asil
Dr. Pharm. Muallâ Yenen
Dr. Pharm. Nazire Özkal
Dr. Pharm. Gülden Sezik
Dr. Pharm. Maksut Çoşkun
Dr. Pharm. Semra Kurucu
Dr. Pharm. Osman Soner
Dr. Pharm. Filiz İlisulu
Uzm. Dr. Pharm. Bilge Şener
Ecz. Sevgi Şar
Biol. Fatih İzgü
Öğ. Gör. Dr. Erendiz Özbayoğlu

FARMAKOLOJİ

Prof. Dr. Orhan Altınkurt
Dr. Pharm. İlker Kanlık
Dr. Pharm. Melih Altan
Ecz. Nurettin Abacıoğlu
Ecz. Cem Akıncıtürk
Araş. Gör. Ecz. Rümcysa Sunal

FARMASÖTİK KİMYA

Prof. Dr. Ningur Noyanalpan
Doç. Dr. Mevlüt Ertan
Doç. Dr. Seçkin Özden
Doç. Dr. Rahmiye Ertan
Doç. Dr. Tuncel Özden
Dr. Pharm. Doğu Nebioğlu
Dr. Pharm. Abidin Ayalp
Ecz. Erdem Büyükbıngöl
Ecz. Işın Şenol
Ecz. İsmail Yalçın

FARMASÖTİK TEKNOLOJİ

Prof. Dr. Enver İzgü
Doç. Dr. İlbeyi Ağabeyoğlu
Dr. Pharm. Tamer Baykara
Dr. Pharm. Tanver Doğanay
Dr. Pharm. Kandemir Canefe
Dr. Pharm. Nilüfer Tarımcı
Dr. Pharm. Hayat Alkan
Dr. Pharm. Nevin Çelebi
Ecz. Füsün Acartürk
Ecz. Nurten Kaynar
Uz. Ecz. Cem Özyurt
Öğ. Gör. Doç. Dr. Abidin Aypar
Öğr. Gör. Doç. Dr. Nuri Ersoy

HİJYEN

Prof. Dr. Sevim Yumuturuğ
Ecz. Işıl Şimşek

MİKROBİYOLOJİ VE BESİN ANALİZLERİ

Prof. Dr. Kemal Özsan
Dr. Pharm. Vet. Med. Ahmet Akın
Dr. Pharm. Nejat Uçartürk
Ecz. Sulhiye Yıldız

TIP BİLİMLERİ

Prof. Dr. M. Naci Ayrıl
Dr. Pharm. Bilge Uzalp
Ecz. Neşe Tunçel
Ecz. Gülgün Ozansoy
Öğr. Gör. Fehmi Aksoy

TOKSİKOLOJİ

Prof. Dr. Nevin Vural
Dr. Pharm. Tülin Söylemezoğlu
Dr. Pharm. Ali Esat Karakaya
Ecz. Asuman Karakaya
Ecz. Mümtaz İşcan
Ecz. Gülin Güvendik

EGİTİM FAKÜLTESİ

I- Fakültenin Kuruluşu ve gelişmesi

Bilindiği gibi hiç bir ülkede insanlar yetiştirilmeden, eğitilmeden daha iyi bir dünya beklenemez. Bir ülkenin en büyük hazinesi olan insan ögesi kendi kendine düşünebilme ve bir şeyler yaratabilme yeteneğine sahip, sağlam, dinamik, yaratıcı nitelikli, iyi eğitim görmüş yurttaşlar olarak yetiştirilmeden o ülkede ne ekonomik, ne toplumsal kalkınma ve ne de demokratik bir düzen kurma olanaklıdır. Hatta mevcut ekonomik toplumsal ve demokratik düzen bozulmaktan kurtarılamaz. İşte bunun için bütün toplumlar, bilgi düzeyleri ve olanakları oranında gelecek kuşakları daha iyi yetiştirmek, daha iyi eğitmek için uğraşmışlardır.

Konu ülkemizde de bu biçimde görülmüş, eğitim sorununun önemi her dönemde belirtilmiş ancak eğitim sorununa bilimsel çözümler arayacak eğitim uzmanı yetiştirme sorunu uzun yıllar düşünülmemiştir. Bunun sonucunda topluma seslenen her kişinin sözünü eğitim sorunu ile başlayıp eğitim sorunu ile bitirdiği, ancak bu sözleri söyleyenin bir eğitim uzmanı olmadığı tablosu doğmuştur.

Eğitimi modernleştirme çabalarının başlatıldığı yıllar ile 1960'lı yıllar arasını karşılaştıracak olursak bir çok bilim dalında bir çok uzman yetiştirildiği halde eğitim alanında uzman boşluğunun varolduğunu görürüz.

Üniversitelerin çeşitli bölümlerini bitiren ve öğretmen olarak çeşitli düzeyde eğitim kurumlarına atanan gençlerin çoğu öğrencilerin alanlarına ilişkin bilgiyi nasıl aktaracaklarını, onlarda kavrama, düşünme, problem çözme gibi davranışları nasıl geliştireceklerini bilmiyorlardı. Bu eksik bir çok kez bir çok çocuğun kendisin ieciten öğretmenle dengeli bir iletişim kurmasını engelliyor, bu da bazı çocukların eğitiminde yanlışlıklar yapılmasına neden oluyordu. Bu eksikliği gidermek için bilimsel bir biçimde gerçekleştirilecek "öğretmenlik sertifikası" programlarına gereksinim vardı.

Eğitim sorununda hassas olan Üniversitemiz gerek öğretmen yetiştirme gerek memleketimizde eğitim ile ilgili çeşitli problemlerin bilimsel metodlarla akademik düzeyde araştırılmasını ve toplumumuz için en uygun hal çarelerinin bulunmasını sağlayacak bilim adamları yetiştirme, gerek eğitim bilimlerindeki modern gelişmelerin ortaya çıkardığı çeşitli uzmanlık alanlarına (Rehberlik, Program Geliştirme, Planlama, Ölçme ve Değerlendirme, Halk Eğitimi gibi) eleman yetiştirme; gerek mevcut öğretmen ve idarecilerin kendi uzmanlık alanlarının zaman içindeki gelişmesine paralel olarak hizmet içi yetiştirilmeleri ve bu yetişmenin belirli bir düzene bağlanmasına yardım etmek için nasıl bir kurum kurmak konusunu araştırmaya başladı. Önce öğretmen yetiştirme problemi için üniversitenin içinde bir yüksek okul kurulması daha sonra "modern eğitim bilimlerinde akademik araştırma" yapma sorunun çözümü için üniversiteye bağlı bir araştırma merkezi kurulması gibi kurumlar üzerinde düşünüldü. Ve nihayet 31.8.1964 günü Üniversitemiz Senatosunun 2718 sayılı kararı ile bütün bu fonksiyonları kendisinde toplayacak bu çeşitli fonksiyonların hepsini de başarabilecek gerekli kadro imkanlarına sahip yeni bir fakülte kurulmasını kararlaştırdı*.

Öğretim üyelerinden oluşan Kurucu Heyet henüz Fakültenin Kuruluş Yasası çıkmadığı için Üniversitenin öğretim üyesi ve başka yönlerden kendi olanaklarıyla yaptığı yardımlar, o güne kadar gerek yurt içinde gerek yurt dışında eğitim alanında eser vermiş, bilimsel çalışma yapmış Dr. Fatma Varış, Dr. Hasan Ali Koçer, Dr. Mithat Enç gibi eğitimcilerin yardımlarını da katarak 1965 yılı Temmuz ayında Hukuk Fakültesi binasının bir blokunda Fakülteyi faaliyete geçirdiler.

1965-66 ders yılında % 25'i kız olmak üzere 112 öğrenci alındı. Açılışından bir yıldan fazla zaman geçtikten sonra da 2.8.1966 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi Eğitim Fakülte'sinin Bütçe ve Kadro kanununu kabul etti.

Böylece yasalaşan Eğitim Fakültesi'nin amaçları aynı yasada şöyle belirlenmiştir:

1. Eğitim sorunlarının bilimsel olarak çözümlenmesine ve Türk Milli Eğitim Politikasının gelişmesine katkıda bulunmak.
2. Öğretmen okullarına meslek dersleri öğretmeni yetiştirmek,

* Kurucu heyet olarak da şu öğretim üyelerini görevlendirdi: Prof. Dr. Bedii Ziya Egemen, Prof. Dr. Yaşar Karayalçın, Prof. Dr. Mihri Mimioğlu, Prof. Dr. Hâlide Topçuoğlu, Ord. Prof. Dr. Suut Kemal Yetkin. Bu öğretim üyeleri, Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu'nu Dekanlığa seçerek kuruluş çalışmalarını başlatmışlardır.)

3. Üniversite öğrencilerinden ileride öğretmen olmak isteyenlere öğretmenlik sertifikası vermek,

4. Mevcut öğretmen ve idarecilerin kendi uzmanlık alanlarının zaman içindeki gelişmesine paralel olarak hizmet içi yetiştirilmeleri ve bu yetişmenin belirli bir düzene bağlanmasına yardım etmek,

5. Eğitim bilimlerindeki modern gelişmelerin ortaya çıkardığı çeşitli uzmanlık alanlarına (rehberlik, program geliştirme, planlama, ölçme ve değerlendirme, halk eğitimi, özel eğitim gibi) eleman yetiştirmek.

II- AKADEMİK YAPI

A. BİLİM DALLARI

a) EĞİTİMDE PSİKOLOJİK HİZMETLER BÖLÜMÜ

Kuruluş Tarihi: 1965

Amaçlar ve Etkinlikler: Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü'nün amacı, psikolojinin çeşitli dallarında öğrencilere, kuramsal ve uygulamalı bilgi ve araştırma becerileri kazandırmak, çeşitli düzeylerdeki eğitim kurumlarından öğrencilerin kendilerini en üst düzeyde geliştirip gerçekleştirebilmelerine olanak sağlayacak psikolojik ortama hazırlama, çeşitli kurumların ruh sağlığı birimlerinde psikolojik ölçme araçlarını uygulamak ve psikolojik danışma hizmetlerini verebilme ve endüstri kuruluşlarında çalışanlar arasında uyum ve verimi artırıcı koşulları araştırma ve düzenleme yetilerini kazandırmaya yönelik programlar geliştirmek ve yürütmektir.

Bölüm, hizmet içi eğitim programları kapsamında "Eğitimde Psikolojik Hizmetler Sertifika Programı"nı yürüttüğü gibi fakültenin diğer bölümlerince yürütülen çeşitli sertifika programlarında bölümle ilgili dersleri de vermektedir.

Bunların dışında, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü, psikolojinin çeşitli dallarında lisans-üstü eğitim yapmak isteyenlere yönelik çalışmalar da yapmaktadır. Böylece daha dar konularda ayrıntılı bilgilere yer veren dersler, araştırma yapmaya olanak hazırlayan çalışmalar yürütülmektedir.

b) EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BÖLÜMÜ

Kuruluş Tarihi: 1965

Amaçlar ve Etkinlikler: Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü, Milli Eğitimin örgün ve yaygın hizmet veren kurumlarına ve eğitim

ünitesi oluşturmuş bulunan sektörlerle, program uzmanı yetiştirmektedir. Keza bu bölüm, öğretmen yetiştiren kurumlarda eğitime dönük dersleri verecek öğretmeni teorik ve uygulamalı yaklaşımlarla yetiştirmektedir. Bu amaçlarını gerçekleştirebilmek için bölümde, programlar, eğitim kademelerine göre ele alınıp incelenmekte ve ayrıca hizmet-içi eğitim programları ile öğretmen eğitimine dönük programlar üzerinde durulmaktadır.

Bölümde, bütün öğrencilere verilen temel dersler yanında, özellikle bölüm derslerinde, geniş ölçüde uygulamalara yer verilmektedir.

Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü, her kademedен öğretmenlere ve eğitim görevlilerine, eğitsel sorunlarını akademik bir yaklaşımla çözümlemelerine yardım edecek yüksek lisans ve doktora programları vermektedir. Program geliştirme sorunlarını çeşitli disiplinlere göre ele alan araştırmalara geniş yer verilmektedir.

Öğretmenlik Sertifikası Programının yürütülmesinden de sorumlu olan bölüm, çeşitli disiplinlerin daha iyi ve etkin bir şekilde öğretilmesi için "Özel Öğretim Yöntemleri" alanında araştırma ve öğretim yapmakla görevlidir. Bu alanlarda yapılan öğretim, ilgili okullarda yaptırılan gözlem ve uygulamalara paralel olarak yürütülmektedir.

c) EĞİTİM YÖNETİMİ VE TEFTİŞİ BÖLÜMÜ

Kuruluş Tarihi: 1965

Amaçlar ve Etkinlikler: Bölümün amacı, geniş ve önemli bir kamu hizmeti olan eğitim alanında yönetim sürecini etkili bir biçimde ele almak; bunun için gerekli tüm araştırma, inceleme ve bilimsel çalışmaları yapmak; lisans ve lisans üstü düzeylerde eğitim ve öğretim yapmak ve kurumların bu alanda gereksindiği uzmanları yetiştirmek için hizmet-içi eğitim yapmaktır.

Bölüm amacına ulaşmak için eğitim yönetimi ve teftişi alanında ve bu alana katkıda bulunan eğitim bilimi, yönetim bilimi, psikoloji, toplumbilim, hukuk ve diğer davranış bilimlerinde yurtta ve diğer ülkelerde yapılan araştırmaları ve yayınları yakından izlemekte; Türk eğitim sistemindeki gelişmeleri gözlemekte ve bu gelişmelere katkılarda bulunmakta; yönetim ve teftişe ilişkin bilimsel bulguları eğitim sistemine uygulamak için çalışmalarda bulunmakta; eğitim yönetimi, eğitimin hukuksal dayanakları, personel yönetimi, insan ilişkilerinin yönetimi, personelin hizmet-içi eğitimi, öğretimin denetimi ve kurumların teftişi gibi alanlar üzerinde özellikle çalışmalar yapmaktadır. Bölüm yalnız lisans düzeyinde değil, lisans üstü düzeylerde ve kurum-

ların gerekli gördüğü yönetim alanlarında öğrenci ve uzman yetiştirmektedir. Bölüm, Türkiye'nin eğitim sisteminde, yetişmiş eğitim yöneticilerinin ve müfettişlerinin sayısının yükselmesi için tüm olanaklarını işe koşmuş bulunmaktadır.

d) HALK EĞİTİMİ BÖLÜMÜ

Amaçlar ve Etkinlikler: Türkiye'deki halk eğitim çalışmalarında, toplum kalkınmasında araştırma, program, uygulama ve değerlendirme konularında uzman personeli yetiştirmek; eğitim plânlamasında, yönetiminde, hizmet içi eğitim ve teknik eğitim programlarında çalışacak olan yönetim, denetim araştırma uzmanlarını halk eğitimi ve toplum kalkınmasına yöneltmek amacına yöneliktir. Halk eğitiminde uzman personel yetiştirmeyi amaçlayan lisans ve lisans-üstü öğretimin de kuramsal ve uygulamalı çalışmaları yanı sıra kitle iletişim araçlarıyla halk eğitimi, halkla ilişkiler ve kooperatifçilik gibi ilgili konularda da bilgi ve beceriler kazandırılır.

Ayrıca araştırma ve yayınlarla bu konudaki uygulamaların etkinliğini arttırmayı amaçlayan akademik çalışmalar düzenlenir.

e) ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ

Kuruluş Tarihi: 1965

Amaçlar ve Etkinlikler: Özel Eğitim alanının çeşitli problem ve ihtiyaçları üzerinde inceleme, deneme, ve araştırmalar yapmak özel eğitimde ihtiyaç duyulan çeşitli eğitim ve yönetim personelinin;

a) Lisans, b) Yüksek Lisans, c) Doktora, d) Özel Eğitim Sertifikası programları çerçevesi içinde yetiştirmek, özel eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi konusunda yayın, danışma vb. yönlerde çalışmalar yapmaktır.

f) TEKNİK EĞİTİM BÖLÜMÜ

Kuruluş Tarihi: 1978

Amaçlar ve Etkinlikler: Teknik Eğitim Bölümünün esas amacı, teknik eğitim ve eğitim teknolojisi alanlarında araştırma ve öğretim etkinlikleriyle bilimsel çalışmaları yaygınlaştırmak ve alanda gelişmeyi sağlamaktır.

Bu amacı gerçekleştirmek üzere teknik eğitim ve eğitim teknolojisi hizmetlerine ilişkin araştırma ve öğretim etkinliklerinde bulunmaktadır. Bu görevini yerine getirmek için Bölüm, teknik eğitime iliş-

kin olarak program geliştirme, öğretim yöntemleri, özel alan uygulamaları; eğitim teknolojisiyle ilgili olarak da kuramsal ve uygulamalı derslere laboratuvar ve seminer çalışmalarına lisans ve lisans-üstü düzeylerde yer verir.

Bölüm, bu etkinlikleri gerçekleştirirken, örgün ve yaygın mesleki teknik eğitimin bir bütünlük içinde ve çağın gereklerine ve toplumsal koşullara uygun olarak gelişmesine çalışmaktadır.

g) EĞİTİM EKONOMİSİ VE PLANLAMASI BÖLÜMÜ

Kuruluş Tarihi: 1978

Amaçlar ve Etkinlikler: Günümüzde ekonomik kuramın eğitime uygulanmasıyla, eğitim kesimi yeni bir boyut kazanmıştır. Bölüm eğitimin bu yeni alanında lisans, yüksek lisans ve doktora programları sunmaktadır. Ayrıca ulusal eğitimimizin ekonomik ve planlama sorunlarına yönelik bilimsel araştırma, seminer vb. akademik etkinliklerde bulunmaktadır. Eğitim ve ekonomiyi bir bütünlük içinde çok yönlü lisans, lisans-üstü düzeydeki programlarıyla bu Bölüm, ulusal eğitimimizin uygulamaya yönelik sorunlarını incelemeyi temel hedef seçmiştir.

Böylece hem Milli Eğitim Bakanlığı örgütü, hem Devlet Planlama Örgütü, Kamu İktisadi Kuruluşları, özellikle bankaların 657 sayılı Devlet Personel Yasası uyarınca kurulmuş eğitim birimlerinin gereksinme duyduğu “eğitim uzmanı, eğitim planlama uzmanı”nı yetiştirmeye öncelik verilmektedir. 1978 yılında kurulan ve Fakülte Lisans Öğretim Sınav Yönetmeliği değişikliği sonucu ancak 1982-1983 öğretim yılından itibaren lisans programına öğrenci alabilecek olan EEP Bölümü 1979-1980 öğretim yılından beri, lisans tamamlama, yüksek lisans ve doktora programı açmaktadır.

h) EĞİTİMİN SOSYAL VE TARİHİ TEMELLERİ BÖLÜMÜ

Kuruluş Tarihi: 1965

Amaçlar ve Etkinlikler: Eğitimin değişik toplum tipleri ile, aynı toplumun değişik tarihsel aşamalarındaki sosyal özellikleri ile, toplumun değişik grup, tabaka ve bölgelerinin sosyo-kültürel özellikleriyle olan ilişkilerinin tümünü ayrı ayrı bilim dallarının yardımı ile incelemeyi amaç edinmiştir.

Bu bölüm eğitimin üç temel görünümünü ele alır: Tarih-Felsefe Sosyoloji. Düşünsel alanlardan hareket ederek felsefe yöntemlerinin

eğitim kavramlarına uygulanışını, eğitim değerlerinin genel değer kavramları içerisinde incelenmesi, düşün üretkenliği koşullarının araştırılarak kişide ve toplumda bilimsel ve sanatsal atılımların gerçekleşmesi için gerekli eğitim anlayışlarının geliştirilmesi, insanlık tarihi deneyimleri ile çağdaş anlayışlar arasındaki iletişim olanaklarının lisans ve lisans-üstü eğitim düzeylerinde öğretim ve araştırılması, amaçları arasındadır.

1) İSTATİSTİK VE ARAŞTIRMA EĞİTİMİ BÖLÜMÜ

Kuruluş Tarihi: 1978

Amaçlar ve Etkinlikler: İstatistik ve Araştırma Eğitimi Bölümü'nün temel amacı, lisans ve lisans-üstü öğrencilerinin bilimsel yöntem ve teknikleri, belli düzeylerde, bilip uygulayabilecekleri biçimde yetiştirmelerine, ve eğitimde istatistik ve araştırma yöntem ve tekniklerinin geliştirilmesine ve eğitimdeki uygulama olanaklarının iyileştirilmesine öğretim-araştırma-hizmet yoluyla yardımcı olmaktır.

Lisans düzeyindeki öğrencilere açtığı dersler ile bir hizmet görevi yapan Bölüm, eğitim istatistiği ve araştırma yöntem bilimi alanlarında uzmanlaşmak isteyen lisans-üstü öğrencilerine yüksek lisans ve doktora düzeyinde programlar açmaktadır.

1) GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ KÜRSÜSÜ

Kuruluş Tarihi: 1965

Amaçlar ve Etkinlikler: Güzel Sanatlar Eğitimi Kürsüsü, eğitimin temel işlevlerinden biri olan kültürel ve sanatsal değerleri, hem tarihsel hem çağdaş boyutlarıyla ele alıp yeni kuşaklara aktarma yolunda öğretim, araştırma ve yayın çalışmaları yapmakta, eğitime değişik açılardan yaklaşım ve hizmet getirmektedir. Başta Türk dili olmak üzere ulusal ve toplumsal değerlerin, özellikle plastik sanatlar ve edebiyat değerlerimizin yeterince tanıtılması, lisans ve lisans-üstü düzeylerinde örneklerle işlenmesi temel işlevdir.

Öğrencilerin yazılı ve sözlü anlatım yeteneklerini geliştirmek, elden geldiğince kusursuz bir anlatım alışkanlığını onlara benimsetmek; Türk sanat varlıklarını işlemek, evrensel sanat sorunlarına ve eleştiri yöntemlerine eğilerek insanı ve kişiliği geliştiren boyutu ile sanat ürünlerinin örneklerle izlenmesi, yeni Türk edebiyatının ana çizgileri ile karakteristik yönleri üzerinde durarak edebiyatçıların eğitim çabalarını ve yaratmaya çalıştıkları yeni insan tiplerini eğitim açısından inceleyip değerlendirmek; çocuk edebiyatı sorunları ile çok

yönlü uğraşmak, Kürsünün temel çalışma alanlarıdır. Böylece tümel anlamda bir sanat eğitimi kavramına da ulaşan yarının eğitimcilerinin, meslek ve özel yaşamlarında karşılaşacakları toplumsal, bilgisel ve kültürel sorunları da, sanat olaylarında olduğu gibi çok yönlülük içinde tartışıp değerlendirmelerini sağlamak Kürsünün başlıca beklentisidir.

B- ARAŞTIRMA BİRİMLERİ

A.Ü. EĞİTİM FAKÜLTESİ EĞİTİM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

Kuruluş Tarihi: 1976

Amaçları ve Etkinlikleri: Eğitimin yerel, ulusal ve evrensel boyutlarıyla araştırma konusu yapılması; Türk milli eğitim sorunlarının çözümüne, eğitim araştırmaları için gerekli belgeleme, veri işleme, mali yardım vb. destek hizmetlerin sağlanmasına, fakültenin tüm eğitim çalışmalarına katkıda bulunmaya, araştırma-geliştirme, yayın ve eğitim yoluyla yardımcı olmayı amaçlar. Gerçek ve tüzel kişilerce istenecek plan, program ve projeleri hazırlar, danışmanlık, vb. hizmetleri sağlar, konferans, kurs, seminer vb. eğitim etkinliklerini yürütür. Araştırma yardımcılığı, konuk araştırmacılık, vb. olanaklar sağlayarak araştırmacıların hizmet-öncesi ve hizmet içinde yetiştirilmelerine katkıda bulunur.

III- ÖĞRETİM

1) Fakültenin amaçları şöyle belirlenmiştir:

1. Eğitim sorunlarının bilimsel olarak çözümlenmesine ve Türk Millî Eğitim Politikasının gelişmesine katkıda bulunmak.
2. Öğretmen okullarına meslek dersleri öğretmeni yetiştirmek,
3. Üniversite öğrencilerinden ileride öğretmen olmak isteyenlere öğretmenlik sertifikası vermek.
4. Mevcut öğretmen ve idarecilerin kendi uzmanlık alanlarının zaman içindeki gelişmesine paralel olarak hizmet içi yetiştirilmeleri ve bu yetişmenin belirli bir düzene bağlanmasına yardım etmek,
5. Eğitim bilimlerindeki modern gelişmelerin ortaya çıkardığı çeşitli uzmanlık alanlarına (rehberlik, program geliştirme, plânlama, ölçme ve değerlendirme, halk eğitimi, özel eğitim gibi) eleman yetiştirmek.

Bu amaçların gerçekleştirilmesi için fakültenin kuruluşundan beri zaman zaman yeni kürsü ve bölümler kurulmuş, programa yeni dersler eklenmiştir.

2) Fakültenin Lisans-üstü eğitimi şu dereceleri içine almaktadır: a) Eğitim Yüksek Lisansı, b) Eğitim Doktorası. Eğitim Yüksek Lisansı, Lisans öğrenimini izleyen üç ila altı yarıyılık başarılı öğrenim ve test çalışması sonunda elde edilen akademik dereceyi gösterir. Eğitim Doktorası ise, Eğitim Fakültelerinde veya diğer Üniversite ve Fakültelerin eğitim bölüm ve kürsülerinde, Eğitim Yüksek Lisansı (Master, Eğitimde Bilim Uzmanlığı) derecesini almış olanlardan, bu yönetmelik hükümlerine göre yapacakları öğrenimle ve hazırlayacakları bir tezle eğitim alanında derinleşme ve bilimsel araştırma yeteneğini kazanmış olduklarını sınavlarla kanıtlayanlara verilecek akademik dereceyi ifade eder.

3) Fakültenin Lisans dışı öğretimi (meslek içi) şu alanları kapsamaktadır: Öğretmenlik Sertifikası, Eğitim Yönetimi ve Teftiş Sertifikası, Özel Eğitim Sertifikası, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Sertifikası.

IV- YAYINLAR

1965 Yılında kurulan Fakülte diğer akademik etkinlikleri yanında yayın etkinliğine de önemli bir yer vermiştir.

Fakültenin yayınları: Araştırma, inceleme, tezler, ders notları, çeviriler ve makaleler şeklindedir. Bu etkinliklerin ürünü kitap olarak, makaleler ise Fakültenin dergisinde okurlara sunulmaktadır.

Yayınlar sayısal durumu şöyledir:

1. Kitap	:	90	adet
2. Dergi	:	13	cilt
3. Doçentlik tezi	:	29	adet
4. Doktora tezi	:	35	adet
5. Lisans-Üstü tez	:	105	adet

Bu yayınları Fakültenin 15 yıllık yaşamına oranladığımız zaman yılda ortalama 6 kitap, bir Dergi, 2 Doçentlik tezi, 2 den fazla doktora tezi ve 7 adet lisans-üstü tez düşmektedir.

V- MEZUNLAR:

1) Fakültenin mezunlarının sayısal dökümü bölümlere ve yıllara göre aşağıda gösterilmiştir.

Bölümler	EİPE	OPR	ÖE	EİPE	OPR	ÖE	EPÖ	HE	Toplam
	OPR	ÖE	EİPE	EYTP	EPH				
Yıllar									
1969	7	1	—	71	5	4	—	—	88
1970	37	8	6	103	37	4	—	—	195
1971	40	6	3	30	43	6	—	—	128
1972	18	9	1	5	29	5	—	—	67
1973	—	—	—	7	17	8	9	8	49
1974	—	—	—	16	9	4	11	7	47
1975	—	—	—	3	5	—	1	1	10
Toplam	102	24	10	235	145	31	21	16	584

Yıllar	B Ö L Ü M L E R					Toplam
	EPH	ÖE	HE	EYTP	EPÖ	
1976	7	5	3	21	10	46
1977	8	6	1	15	16	46
1978	5	3	4	22	7	41
1979	26	2	5	20	6	59
1980	12	13	4	15	17	61

2) Fakültenin kuruluşundan bu yana yetiştirilen Eğitim Yüksek Lisansı ve Doktora yapmış öğrenci sayısı yıllara göre aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.:

Öğretim Yılı	Eğitim Yüksek Lisansı		Doktora	
	Yeni Kayıt	Mezun	Yeni Kayıt	Mezun
1969-1970	128	—	—	—
1970-1971	290	23	—	—
1971-1972	240	18	14	—
1972-1973	149	32	4	2
1973-1974	325	33	11	7
1974-1975	520	16	6	5
1975-1976	334	24	5	6
1976-1977	778	11	5	6
1977-1978	2209	36	7	3
1978-1979	897	37	11	3
1979-1980	2012	46	8	3

3) Fakültenin kuruluşundan bu yana Lisans dışı (meslek içi) programlarda yetiştirilen öğrenci sayısı dallara göre dökümü aşağıda gösterilmiştir.

ÖĞRETMENLİK SERTİFİKASI

Öğretim Yılı	Yeni Kayıt	Mezun
1967 — 1968	1183	—
1968 — 1969	65	28
1969 — 1970	184	1
1970 — 1971	60	—
1971 — 1972	146	1
1972 — 1973	100	3
1973 — 1974	117	4
1974 — 1975	544	40
1975 — 1976	1328	31
1976—77	434	213
1977—78	419	81
1978—79	481	129
1979—80	1293	171

Özel Eğitim Sertifikasından şimdiye kadar 19 kişi mezun olmuştur.

Eğitim Yönetimi Sertifikası programı devam etmekte olup henüz mezun vermemiştir.

Eğitimde Psikolojik Hizmetler Sertifika programı henüz başlamamıştır.

EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLARI

Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu (1965–1967)

Prof. Dr. Bülent Nuri Esen (1967–1968)

Prof. Dr. Gıyasettin Ünsal (1968–1969)

Prof. Dr. Yaşar Karayalçın (1969–1970)

Prof. Kenan Akyüz (1970–1972)

Prof. Dr. Ali Naim İnan (1972–1974)

Prof. Dr. Fatma Varış (1974–1977)

Prof. Dr. Ziya Bursalıoğlu (1977–)

VI- ÖĞRETİM ÜYE VE YARDIMCILARI LİSTESİ

Kadro lu Profesörler

Adı, Soyadı	Bölümü	Göreve baş.	Profesör old.
Prof. Dr. Ziya Bursahoğlu	EYT	1968	26. 1.1976
Prof. Dr. Fatma Varış	EPÖ	1965	24. 3.1975
Prof. Dr. Gülseren Gü nçe	EPH	1968	24. 5.1974
Prof. Dr. Engin Geçtan	EPH	1969	27. 3.1975
Prof. Dr. Hasan Ali Koçer	ESTT	1967	20. 3.1975
Prof. Dr. Yahya Akyüz	ESTT	1968	10. 4.1980
Prof. Dr. Hıfzı Doğan	TE	1971	21. 4.1977

Kadro lu Doçentler

Adı, Soyadı	Bölümü	Göreve baş. tarihi	Doçent olduğu tarih
Doç. Dr. Haydar Taymaz	EYT	1975	4.12.1979
Doç. Dr. Esin Onur	EYT	1968	19. 6.1979
Doç. Dr. Emine Akyüz	EYT	1968	7. 1.1981
Doç. Dr. Doğan Çağlar	ÖE	1972	15. 5.1979
Doç. Dr. Cevat Alkan	TE	1972	27.10.1975
Doç. Dr. Kâmur an Çilenti	TE	1980	1978
Doç. Dr. Cahit Kavcar	GSE	1968	26.12.1979
Doç. Dr. İlhan Akhun	İAE	1972	23. 1.1975
Doç. Dr. M. Ali Kısakürek	EPÖ	1969	26.12.1979
Doç. Dr. Leyla Özyürek	EPÖ	1971	15. 5.1979
Doç. Dr. Yıldız Kuzgun	EPH	1980	28. 4.1978
Doç. Dr. İpek Gü rkaynak	EPH	1976	6. 5.1980
Doç. Dr. Saffet Bilhan	ESTT	1975	23. 1.1979
Doç. Dr. Mahmut Tezcan	ESTT	1967	18. 6.1980
Doç. Dr. Mine Tan	ESTT	1968	23. 1.1979
Doç. Dr. İ. Ethem Başaran	EYT	1975	4.12.1979
Doç. Dr. Yahya Özsoy	ÖE	1971	1979
Doç. Dr. Niyazi Karasar	İAE	1972	24.2.1976
Doç. Dr. Mahmut Adem	EEP	1968	25. 5.1976

Doktor alı Asistanlar

Adı, Soyadı	Bölümü	Göreve baş. tarihi	Doktorasını verdiği tarih
Asis. Dr. Adil Türkoğlu	EPÖ	1971	13. 5.1977
Asis. Dr. Mahmut Tandoğan	EPÖ	1979	24. 8.1979
Asis. Dr. Bekir Onur	EPH	1970	29.6.1976
Asis. Dr. Belka Özdoğan	EPH	1968	20. 6.1975
Asis. Dr. Nizamettin Koç	EPH	1972	20.10.1977
Asis. Dr. Metin Alkan	EYT	1979	16.16.1978
Asis. Dr. Ayşegül Ataman	ÖE	1970	5. 3.1976
Asis. Dr. Latife Bıyıklı	ÖE	1969	8. 3.1976

Asis. Dr. Mehmet Özyürek	ÖE	1978	13. 8.1977
Asis. Dr. Süleyman Eripek	ÖE	1976	6.10.1980
Asis. Dr. Alişan Hızal	ÖE	1971	29. 4.1977
Asis. Dr. İnci San	GSE	1967	1. 7.1974
Asis. Dr. Muhsin Hesapçıoğlu	EEP	1979	28. 7.1976
Asis. Dr. Ali Dönmez	EPH	1978	20.12.1977

Doktorasız Asistanlar

Adı, Soyadı	Bölümü	Göreve başladı- ğı tarih
Asis. Tanju Gürkan	EPÖ	4. 7.1978
Asis. Füsün Akkoyun	EPH	4. 4.1979
Asis. Nükte Edgüer	EPH	4. 7.1978
Asis. Uğur Öner	EPH	18. 7.1978
Asis. Belkıs Temren	ESTT	5. 7.1978
Asis. Ali Balcı	EYT	22. 6.1979
Asis. Serap Aylan	HE	25. 4.1978
Asis. İsmail Özçelik	ÖE	3. 7.1979
Asis. Ümit Karaman	EYT	30. 1.1981
Asis. Bülbin Sucuoğlu	ÖE	11. 2.1981
Asis. Ezel Tavşancıl	İAE	16. 2.1981
Asis. Esin Yalçın	EEP	30. 1.1981
Asis. Hafize Kecer	TE	20. 2.1980

1750 Sayılı Yasanın 40. Maddesi Uyarınca Ek Görevliler

Adı, Soyadı	Bölümü	Göreve baş- ladığı tarih
Prof. Dr. Cevat Geray	HE	23. 6.1981
Prof. Dr. Rüçhan Arık	GSE	17. 6.1974
Prof. Dr. Cemal Mihçioğlu	EEP	10. 2.1970
Prof. Dr. Necdet Serin	EEP	25.12.1969
Doç. Dr. Metin Kazancı	HE	27. 1.1978
Doç. Dr. Aysel Aziz	HE	24.4.1975

Öğretim Görevlileri:	Bölümü	Doktorasını ver- diği Tarih	Göreve Baş- ladığı Tarih
Dr. Ferhan Oğuzkan	EPÖ	1965	1975
Dr. Sıral Ülkü	EPH	28. 6.1979	1972
Dr. Aytaç Açıkalın	EYT	26.12.1980	1977
Dr. Enise Kantemir	GSE	26. 7.1974	1967

Okutmanlar	Göreve başlama Tarihi
Dr. Nurhan İnce (İngilizce)	28.2. 1967
Altan Evren (Almanca)	19.10.1976
Hasan Kaya Öztaş (Fransızca)	25.12.1975
R. Ufuk Sarier (İngilizce)	21. 4.1967

Uzmanlar:

Hülya Gökmen	25.10.1977
Ali Şahinkesen	29.9.1978
Mustafa Metin	11.7.1979
Nur Koyuncu	26.10.1978
Gönül Akçamete	21.9.1978

Fakültemize emeği geçmiş ve fakat muhtelif tarihlerde aramızdan ayrılarak Hakkın rahmetine kavuşmuş bulunan değerli hocalarımızın listesidir:

1. Ord. Prof. Esad Arsebük	İslâm Hukuku	1952
2. Prof. Dr. Hilmi Ömer Budda	Dinler Tarihi	1952
3. Prof. Dr. Remzi Oğuz Arık	Türk ve İsl. Sannat Tarihi	1954
4. Prof. Dr. Yusuf Ziya Yörükân	Kelâm ve Mez. Tarihi	1954
5. Öğr. Gör. Hüsnü Lostar	Kelâm	1957
6. Ord. Prof. Sabri Şakir Ansay	İslâm Hukuku	1958
7. Prof. Dr. Necati Lugal	Arapça-Farsça ve Klâsik dinî Türkçe Metinler	1964
8. Prof. Dr. Kâmurân Birand	Felsefe ve Mantık	1964
9. Öğr. Gör. Rıfki Melûl Meriç	Klâsik Dinî Türkçe Metinler	1964
10. Prof. Dr. Bedîi Ziya Egemen	Din Psikolojisi ve Pedagoji	1967
11. Ragıp İmamoğlu	Arapça	1974
12. Ord. Prof. Hilmi Ziya Ülken	Sistemâtik Felsefe	1974
13. Prof. Dr. Mehmet Karasan	Sistemâtik Felsefe	1974
14. Prof. Dr. Muhammed Tanci	Mezhepler Tarihi	1974
15. Prof. Dr. Hamdi Ragıp Atademir	Felsefe Tarihi	1976
16. Doç. Dr. Yaşar Kutluay	Mezhepler Tarihi	
17. Prof. Dr. Tayyib Okıç	Tefsir ve Hadis	1977
18. Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin	Türk ve İslâm Sanat Tarihi	1980

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

I- Fakültenin Kuruluşu ve gelişmesi:

Cumhuriyetin ilanından sonra eğitim-öğretimde olduğu kadar insan sağlığı alanında da önemli adımlar atılmaya başlanmıştır. Özellikle 1946'da Ankara Üniversitesinin açılması, Tıp Fakültesinin bu üniversite bünyesinde hizmete girmesiyle yurdumuzda çağdaş yöntemlerle doktor yetiştirilmesi yolunda yeni bir aşama olmuştur.

A.Ü. Tıp Fakültesine bağlı bir Diş Hekimliği Yüksek Okulu açılması çalışmaları 1959'da başlamıştır. Daha sonra Tıp Fakültesi dekanlığının girişimi ile bir heyet oluşturularak, Ankara'da beş sınıflı Diş Hekimliği Fakültesi açılması kararı alınmıştır. Bu karar Tıp Fakültesi profesörler kurulunca da benimsenmişse de çeşitli etkenlerle uzun süre Üniversite Senatosundan geçerek kesinleşmemiştir.

1963 yılında konu yeniden gündeme getirilmiş, Tıp Fakültesi Profesörler Kurulu, 5.11.1963 gün ve 929 sayılı kararı ile Fakülteye bağlı bir "Diş Hekimliği Yüksek Okulu" kurulmasını uygun görmüştür. Üniversite Senatosunun onayından sonra Milli Eğitim Bakanlığı da 28.11.1963 gün ve 41-6/1299 sayılı yazıları ile okulun açılmasına izin vermiştir.

Bunun üzerine Prof. Dr. Cihat Borçbakan tarafından bir yönetmelik hazırlanarak Fakülte Profesörler kuruluna sunulmuştur. Rektörlük ve Milli Eğitim Bakanlığından geçerek 14 Aralık 1963 günlü ve 11581 sayılı Resmi Gazetede neşredilerek yürürlüğü girmiştir. Yüksek Okul açılışından birkaç yıl sonra 26 Temmuz 1967 yılında Diş Hekimliği Yüksek Okulunun Kadro Kanunu da Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. 12 Temmuz 1969 günü 13247 sayılı Resmi Gazete ile de A.Ü. Tıp Fak. Diş Hek. Yük. Okulu Kuruluş ve İşleyiş Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir.

Bilindiği gibi Diş Hekimliği Eğitiminin temelini tıp eğitimi teşkil etmesi sebebiyle yurdumuzda kurulan bütün fakülteler ancak Tıp

Fakülteleri bulunan şehirlerde açılabilmiştir. Fakültenin Yüksek okul olarak kurulduğu yıllardaki başlıca amacı toplumun dış hekimine duyulan ihtiyacı idi. Zira yurdumuzda dış hekimini yetiştiren bir tek kurum vardı. O da İstanbul Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesidir ki; eski binasında yetersiz araçlarla çok az dış hekimini yetiştiren bu kurum, toplumun gereksinimi karşılayamıyordu.

Dış hekimine duyulan ihtiyacın neticesi Ankara'da aynı yıllarda Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi bünyesinde olarak iki dış hekimliği yüksek okulu peşi peşine açıldı. 1963 yılında beş sınıflı yüksek okul olarak açılan kurumumuz eğitime 1963-1964 yıllarında Tıp Fakültemizin Cebeci Hastanesi Cerrahi bölümleri binalarının altındaki şimdiki Cerrahi polikliniklerinde başlamıştır. İlk sene 30 öğrenci ile eğitime başlayan yüksek okulumuz uzun yıllar yetersiz bir binada yokluklar içinde eğitimini aksatmadan yürütmüştür.

Eğitim kadrosuna gelince; O yıllarda yurdumuzda dış hekimliği alanında yetişmiş öğretim üyesi (doçent ve profesör) çok az olmasına rağmen okulumuzun açılış yıllarında; bütün mesleki branşlarda yetişmiş doktoralı elemanlar mevcuttu. Eğitimin F.K.B. dersleri ile Poliklinik dersleri Tıp Fakültesi kürsü hocaları ve mesleki dersleri ise doktoralı meslektaşlar tarafından verilmekteydi.

Uzun yıllar gelişim mücadelesi geçiren kurumumuz 10 sene sonra 25.6.1973 tarihinde Tıp Fakültesi bünyesinden ayrılarak, Ankara Üniversitesine bağlı Dış Hekimliği Fakültesi olarak eğitime devam etmiştir. Okulumuz Fakülte olduktan sonra Cebeci'deki Tıp Fakültesinin binalarından ayrılarak 1975 yılında Sağlık sokak ve Ziya Gökalp caddesindeki Fakülte bütçesinden kiralanan binalarına taşınarak şimdi işgal ettiği yeni bina inşaatı bitinceye kadar eğitime devam etti. 1977 yılı Şubat ayında inşaatı henüz bitmemiş yeni binaya taşındıktan sonra ilk seneler yerleşme sıkıntıları çekerek ancak rahat bir duruma gelebildi. Zira pratik çalışması için demirbaş malzemesi yetersiz olan bir kurumun yeni binaya taşınmasından çıkan sorunlar da ilave edilecek olunursa hangi şartlarda eğitimini sürdürdüğü kendiliğinden ortaya çıkar. Bugün Türkiye koşulları içinde benzeri Fakülte ve Yüksek okullarla mukayese edilecek olursa eğitim kadrosu, binası ve araç gereçleri ile ön sıralarda yerini aldığı görülür.

I- Akademik yapı:

Üniversiteler sisteminde her fakültenin eğitime göre bilim dalları ve bu dalları temsil eden bölüm ve kürsüleri mevcuttur.

Fakültemizin bilim dallarını yürüten kürsülerin adlarını şöyle sıralıyabiliriz.

A- BİLİM DALLARI

1- Klinik ana dallar

Kron-Köprü Protez

Ağız-Diş-Çene Hastalıkları Tedavisi ve Cerrahisi

Tam-Bölümlü Protez

Konservatif Diş Tedavisi

Diş ve Çene Ortopedisi

Pedodonti

Periodontoloji

Oral Diagnoz ve Diş Hekimliği Radyolojisi

2- Klinik Öncesi dallar

Anatomi (İnsan anatomisi)

Histoloji ve Embriyoloji

Fizyoloji

Biyokimya

Hijyen ve Koruyucu Hekimlik

Patoloji

Mikrobiyoloji

Farmakoloji (Toksikoloji)

B- Fakültedeki Bölüm ve Kürsülerin Kuruluş Amaçları:

Kurumumuz yüksek okul zamanında müdürlüğe bağlı Cerrahi, Protez, Tedavi, Ortodonti bölümlerinden ibaret dört ana mesleki dalı mevcuttu. F.K.B dersleri ile klinik öncesi yardımcı tıp dersleri ise bağlı bulunduğu Tıp Fakültesinin alakalı kürsüleri tarafından verilmekte idi. Yüksek okul 25.6.1973'de Ankara Üniversitesine bağlı Fakülte olduktan sonra Fakülte eğitimin gereği olarak 5.2.1974 günü ve 22/329 sayılı Senato kararı ile aşağıdaki ana dal kürsüleri açılmıştır.

1- Ağız, Diş Hastalıkları ve Çene Cerrahisi Kürsüsü

2- Diş, Çene ve Yüz Ortopedisi Kürsüsü

3- Protez Kürsüsü

4- Diş Koruma ve Tedavi Kürsüsü

5- Pedodonti Kürsüsü

Yukarıda sayılan kürsüler meslek bilim dallarını temsil etmesinden dolayı öncelikle kurulmuşlardır. Zaten bu bilim dalları Üniversitelerarası bilim dalları listesinde de eskiden beri mevcuttu. Bundan sonra Dış Hekimliği Fakültesinin, 30.4.1974 günü ve 33/511 sayılı Senato kararı ile

- 1- Histoloji ve Embriyoloji
- 2- Biyokimya
- 3- Fizyoloji
- 4- Anatomi
- 5- Hijyen ve Koruyucu Hekimlik
- 6- Patoloji
- 7- Farmakoloji
- 8- Mikrobiyoloji adları ile klinik öncesi kürsüleri kurulmuştur.

Bu kürsülerin kurulmasındaki genel amaç: Kürsülerin başlıca ödevi olan bilimsel çalışma yaparak kendi dalında bilim adamı yetiştirmektir. Dış hekimliğinde ana meslek dallarına temel olan bu tıp bilim kürsülerinin kurulması zamanımızda zaruret haline gelmişti. Zira bu kürsülerin okuttuğu dersler Tıp Fakültesinin yardımıyla uzun zaman devam edemezdi. Kürsüler kurulmadıkça ne bilimsel çalışma ve ne de dış hekimliğinin gelişmesine yardımcı olacak bilim adamı yetişemezdi. İşte yukarıda sayılan nedenlerden dolayı kürsülerin kurulması gerçekleşmiştir. Halen yukarıda saydığımız klinik ana dalları yürüten kürsülerde mevcut öğretim üye ve yardımcıların dağılımını gösterecek olursak kısa zamanda bu kürsülerin nasıl geliştikleri meydana çıkacaktır.

Öğretim Üyesi sayısına göre sıralıyacak olursak;

Sıra	Kürsü Adı	Mevcut Prof.	Mevcut Doç.	Öğretim Üye Toplamı
1-	Dış ve Çene Ortopedisi	1	4	5
2-	Ağız-Dış-Çene Hastalıkları Tedavisi ve Cerrahi	1	2	3
3-	Tam-Bölümlü Protez	-	2	2
4-	Kron-Köprü Protez	-	2	2
5-	Konservatif Dış Tedavisi	-	-	0
6-	Pedodonti	1	-	1
7-	Periodontoloji	-	1	1

Klinik ana bilim dalı kürsülerin faaliyetleri genel olarak Üniversiteler Kanununda belirtilmiş olmakla beraber bu dallar günün koşullarına göre teorik ve pratiği ile en iyi meslek adamı yetişmesini sağlamaya yönelmişlerdir.

Fakültemizin ikinci gelişen kürsüleri ise Farmakoloji ve Mikrobiyoloji Kürsüleridir. Yalnız bu iki kürsüde kadrolu birer doçent öğretim üyemiz mevcuttur. Diğer Kürsülerin öğretim üyesi ihtiyacı A.Ü. Tıp Fakültesinden Üniversiteler Kanununun 40. maddesine göre sağlanmaktadır. Fakültemizde, 29.6.1977 gün ve 148/3027 sayılı Senato kararı ile Fizik, Kimya, Biyoloji, Genetik dersleri Teme lBilimler adı altında birleştirilerek bir bölüm olarak kurulmuş olup, dersler 1750 sayılı Üniversiteler Kanununun 40. maddesi gereğince A.Ü. Fen Fakültesi öğretim üyeleri tarafından verilmektedir.

Fakültemizin bilim dalları ve gelişimini yukarıda kısaca özetledikten sonra şu sonuca varmaktayız. Onsekiz senelik bir mazisi bulunan Fakültemizin ancak ana dalları yeter derecede gelişmiştir. Gerekçe olarak ana dallarda mevcut öğretim üyesinin yardımcı dallara göre orantısız şekilde çok olması bir neden olarak gösterilebilir. Bir kürsünün hızlı gelişmesinde en büyük etken öğretim kadrosunun çoğalması, sonra da araç gereç gelir.

Bugün Fakülteye Maliye Bakanlığı tarafından 1976 yılında verilen 25 Profesör 40 doçent ve 90 asistan kadrosundan ancak 3 Profesör, 13 doçent, 40 doktoralı asistan, 25 doktorasını vermemiş asistan kadrolu olarak vazife gö m.ektedirler. Ayrıca 4 kadrolu Uzman ve 6 okutman görevlidir. Birkaç sene sonra fakültenin profesörlük ve doçentlik kadrolarının büyük bir gelişme göstereceğine dair belirtiler mevcuttur.

Fakültenin ana dal kürsüleri ile hemen hemen bütün yardımcı dal kürsüleri araştırma birimleri halinde, bilimsel çalışma yapabilecek kapasiteye sahip olup, araştırma laboratuvarları, klinikleri, araç gereçleri ile gelişimlerini oldukça yeterli şekilde tamamlamışlardır.

III- Öğretim:

a- Öğretim Politikası:

Diş Hekimliği Fakültemizin nüvesini teşkil eden yüksek okul zamanında da, modern dişhekimliği eğitimini başarıyla yapmış olup, ilk beş yıllık dönemlerinden ve daha sonraki yıllarda mezun olan talebelerinin bugün Fakültemizde öğretim üyesi olarak hizmet vermeleri Fakülte için müstesna bir değer taşımaktadır.

Fakültemizin öğretim üyesi yardımcılarını teşkil eden bugünkü kadronun ekseriyetini kendi yetiştirdiği talebelerin oluşturması bize

fakültenin Türkiye koşullarında insan gücü yetiştirmekteki amacını açıkça göstermektedir.

Fakültenin Kuruluşundan bu güne kadarki başlıca öğretim politikası, her geçen gün daha iyi öğretim yaparak batı anlamında meslek adamı yetiştirmektir. Yüksek okulken başarı ile başlattığı eğitimi fakülte olduktan sonra da devam ettirmiş ve her düzeydeki eğitimiyle beraber bilimsel araştırmaya da yönelik mesleğe büyük hizmetler yapmıştır.

Fakültemiz Türkiye koşullarında kısa zamanda büyük gelişmelerle yurdumuzdaki diş hekimliği kurumları içinde mümtaz yerini almıştır.

Kuruluşundan bu güne kadar üç defa öğretim ve sınav yönetmeliği değişikliği yapmış; ilk yönetmelik 1975 yılına kadar tatbik edilmiş ve bu tarihten sonra ikinci yönetmeliği çıkmıştır. İkinci yönetmelik ise altı sene uygulanmış olmasına rağmen zamanla ihtiyacı karşılayamadığı saptanmıştır. İki yıllık çalışma neticesi 1981-82 yılında uygulanacak yeni öğretim ve sınav yönetmeliği 23 Mart 1981 günü ve 17288 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan son yönetmeliktir.

İlk çıkan yönetmelik uzun yıllar tatbik edilmesine rağmen Fakülte olduktan sonra da kullanılmıştır. Ancak 1975 yılında ikinci bir yönetmelik çıkarmak mümkün olmuştur.

İkinci yönetmeliğin 6 yıllık tatbikatı, bir çok eksikliklerin ve boşlukların varlığını göstermiştir. Fakültemizde büyük gayretlerle çıkarttığımız yeni yönetmelik her iki tecrübenin en iyi değerlendirilmesi neticesi ortaya konmuştur. Günün şartlarına göre bugünkü Türkiye koşullarında eğitim ve sınav bakımından eşdeğer fakültelerle mukayese edecek olursak en modern eğitimi ve en ideal sınav şeklini belirtmektedir. Her yönetmelikte olduğu gibi son yönetmelikte de öğrencinin en iyi yetişmesi, çalışmaya teşvik ve öğrendiğini en ideal şekilde değerlendirmek imkanları nazarı dikkate alınmıştır.

Neticede gaye Türkiye koşullarında meslekte en iyi insan gücü yetiştirme amaç edinilmiştir. Atatürk ilkelerine bağlı, mesleğinde ehil ve dürüst diş hekimi ile aynı niteliklere sahip bilim adamı yetiştirmekte bütün fakültelere örnek olabilmek fakültemizin başlıca amacıdır.

2- *Lisansüstü Öğretim değerlendirilmesi:*

Fakültemiz lisansüstü öğretimini yüksek okul iken değerlendirmiş ve o zaman bağlı bulunduğu Tıp Fakültesi ve yüksek okullar doktora yönetmeliğinde yerini almıştı.

Fakültemiz yüksek okul olarak açılışından bu güne kadar kariyerin ilk basamağı olan doktora öğrencisi yetiştirmiş ve kendisine ol-

duğu kadar diğer fakültelere de bilim adamı yetiştirmede oldukça hizmet sağlamıştır.

Bu güne kadar fakültemizden yetişen doktorant sayısı yakın bir gelecekte mevcut fakültelerimizin öğretim kadrosunu yeterince doldurabilecektir.

b- Mezunlar:

Diş Hekimliği Fakültesi 5 yıl süreli eğitim vermesine Yüksek Okulken başlamış ve 1963-1964 yıllarında birinci sınıfa talebe alınmıştır. 1967-1968 de ilk mezunlarını vermiştir. Fakültemizin yıllara göre mezun sayısı liste olarak verilmiştir.

Diş Hekimliği eğitimi belirtildiği gibi 5 yıldır. Lisans eğitiminin ağırlık bakımından yıllara göre dağılımı şöyledir: I. dönem: 1 yıl Diş Hekimliği öncesi eğitimi, II. Dönem: 2 yıl (2 nci ve 3 üncü yıllar) Klinik öncesi eğitimi, III. Dönem: 1 yıl (4 ncü yıl) Klinik eğitimi. IV. Dönem: 1 yıl (5 ncü yıl) Staj eğitimi.

Öğrenciler Üniversiteler Kanunun 54. maddesi uyarınca 5 yıllık eğitimi en çok 7,5 yılda bitirmek zorundadırlar. Ancak I. dönem Diş Hekimliği öncesi eğitimin en çok iki yılda tamamlanması zorunludur.

Diş Hekimliği Fakültesinde, teorik ve pratik derslere, seminerlere devam zorunludur. Bir dersin 1/6 sıندان fazlasına devam etmeyen öğrenci, bu dersin yıl sonu sınavına giremez ve o dersten sınıfta kalmış sayılır.

Fakültede okutulan derslerin yıllara göre dağılımı şöyledir:

DIŞ HEKİMLİĞİ ÖNCESİ ÖĞRETİMİ:

Diş Hekimliği öncesi eğitiminin amacı, öğrencilere temel ve klinik öncesi eğitim ile klinik eğitimine esas olacak bilgileri vermektir. Bu dönemdeki dersler tablo I'de gösterilmiştir.

TABLO—I (1. Öğretim Yılı Dersleri)

Dersler	Kış Yarıyılı		Yaz Yarıyılı	
	Haftalık Saat		Haftalık Saat	
	Teorik-Pratik		Teorik-Pratik	
Genel-Medikal Fizik	2	3	2	3
Genel-Medikal Kimya	2	3	2	3
Biyoloji ve Tıbbi Genetiğe Giriş	2	3	3	3
Biyoistatistik	1	—	1	—
Protez Manüplasyon (Tam Bölümü)	1	3	1	3
Protez Manüplasyon (Kron-Köprü)	1	3	1	3
Osteoloji	—	—	1	2
Yabancı Dil (Genel A Kuru)	12	—	12	—
Haftalık Toplam	21	15	23	17

KLİNİK ÖNCESİ ÖĞRETİMİ:

Bu dönem öğretiminin amacı, diş hekimliği öncesi eğitimini tamamlamış öğrenciyi diş hekimliği eğitimini izleyebilecek bir düzeye ulaştırmak, aynı zamanda öğrenciye bilimsel aşamalarda yararlı olacak bilgiler vermektir.

Klinik öncesi öğretiminin süresi iki yıldır (2 ve 3 üncü yıllar). Bu dönemde diş hekimliği öğrencileri için temel ve kliniğe hazırlayıcı bilgiler verilir.

2 ve 3 üncü yıllara ait dersler ve süreleri tablo II ve III de gösterilmiştir.

TABLO II (2. Öğretim Yılı Dersleri)

Dersler	Kış Yarıyılı Haftalık Saat Teorik-Pratik		Yaz Yarıyılı Haftalık Saat Teorik-Pratik	
Anatomi (İnsan anatomisi)	2	4	2	3
Histoloji ve Embriyoloji	2	2	2	3
Fizyoloji	2	2	2	2
Biyokimya	2	2	1	2
Tam-Bölümlü Protez (Fantomda)	2	4	1	4
Kron-Köprü Protez (Fantomda)	1	4	1	4
Konservatif Diş Tedavisi (Fantomda)	1	2	1	4
Diş Hekimliğinde Maddeler Bil.-(Protez kürsüsünce verilecek)	1	—	1	—
Ağız Diş ve Çene Hastalıkları Tedavisi ve Cerrahisine giriş	—	—	1	—
Diş ve Çene Ortopedisine Giriş	2	1	1	1
Yabancı Dil (Genel B Kuru)	4	—	4	—
Haftalık Ders Saati Toplamı	19+21=40		17+23=40	

(3. Öğretim Yılı Dersleri)

Dersler	Kış Yarıyılı Haftalık Saat Teorik-Pratik		Yaz Yarıyılı Haftalık Saat Teorik-Pratik	
Hisyon ve Koruyucu Kkimlik	1	1	1	1
Patoloji	2	2	2	2
Mikrobiyoloji	2	2	2	2
Farmakoloji (Toksikoloji)	2	2	2	2
Tam-Bölümlü Protez (Fantomda)	1	3	1	3
Kron-Köprü Protez (Fantomda)	1	3	1	4
Konservatif Diş Tedavisi (Fantomda)	2	5	2	4
Ağız-Diş-Çene Hastalık Tedavi ve Cerrahisi	3	—	3	—
Diş ve Çene Ortopedisi	2	1	1	2
Pedodonti	1	—	1	—
Periodontoloji	1	—	1	—
Yabancı Dil (Tıbbi Metin A)	3	—	3	—
Haftalık Ders Saati Toplamı	21+19=40		20+20=40	

DİŞ HEKİMLİĞİ KLİNİK ÖĞRETİMİ:

a) Diş Hekimliği klinik öğretiminin amacı, öğrenciye diş hekimliği ile ilgili bilgi ve becerileri vererek onları klinik çalışmalarına hazırlamaktır. Bu döneme ait derslerle uygulamaları şöyledir:

(4. Öğretim Yılı Dersleri)

D e r s l e r	Kış Yarıyılı		Yaz Yarıyılı	
	Haftalık Saat		Haftalık Saat	
	Teorik-Pratik		Teorik-Pratik	
Konservatif Diş Tedavisi	2	23	1	3
Periodontoloji	1	3	1	3
Pedodonti	1	3	1	3
Ağız, Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi	2	3	2	3
Diş-Çene-Yüz Ortopedi (Ortodonti)	3	3	2	3
Kron-Köprü Protez (Klinik)	1	3	2	3
Tam-Bölümlü Protez (Klinik)	2	3	2	3
Dental Anesteziyolojisi (Cerrahi)	1	—	1	—
Oral Diagnoz ve Diş Hekimliği Radyolojisi	1	3	1	3
Topoğrafik Anatomi (Anatomi)	—	—	1	—
Yabancı Dil (Tıbbi Metin)	2	—	2	—
Haftalık ders saat toplamı	16 + 24 = 40		16 + 24 = 40	

Kısa süreli stajlara devam ederek yeterlilik belgesi almayan öğrenciler bütün sınavları verseler dahi son sınıfa geçemezler.

KISA SÜRELİ STAJLAR

S t a j a d ı	Staj süresi	Staj geçme şekli
Psikiyatri	2 hafta	Devam ve yeterlilik belgesi
Nöroloji	2 hafta	Devam ve yeterlilik belgesi
Göz Hastalıkları	2 hafta	Devam ve yeterlilik belgesi

DİŞ HEKİMLİĞİ STAJI:

Diş Hekimliği stajının amacı öğrenciye, diş hekimliği ile ilgili Fakülte ve diğer Tıp Fakülteleri kliniklerinde teorik-pratik bilgileri vererek, onları mezuniyet sınavına hazırlamaktır. Bu dönemde öğrenciler her gün 8.30-15.30 saatleri arasında, gruplar halinde dekanlığın hazırlayacağı program gereğince diş hekimliği klinik ve polikliniklerinde çalışırlar. Bu dönem öğrencileri eğitim koordinasyon komisyonunun (ilgili kürsülerin görüşlerini alarak) saptayacağı kürsüler tarafından önceden ilan edilen klinik ödevlerini yapmak zorundadırlar. Bundan başka teorik olarak tablo V'deki dersleri görürler.

(5. Öğretim yılı Dersleri)

Dersler	Kış Yarıyılı Haftalık Saat	Yaz Yarıyılı Haftalık Saat
Deontoloji ve Diş Hekimliği Tarihi	1	1
Türk Devrim Tarihi	1	1
Adli Tıp	1	1
Çene-Yüz Protezi (Tam-Bölümlü Protez)	1	1
Haftalık Toplam	4	4 = 8

Stajlar uzun ve kısa süreli olmak üzere iki gruptur. Kısa süreli stajlar iki haftalık eğitimden sonra ve aşağıda belirtilen tabloda gösterilmiştir.

KISA SÜRELİ STAJLAR

Staj adı	Staj süresi	Staj geçme şekli
Genel Cerrahi	2 hafta	Devam ve yeterlilik belgesi
K.B.B. Hastalıkları	2 hafta	Devam ve yeterlilik belgesi
İç Hastalıkları	2 hafta	Devam ve yeterlilik belgesi
Cildiye (Dermatoloji)	2 hafta	Devam ve yeterlilik belgesi

UZUN SÜRELİ STAJLAR

Kürsü adı	Staj süresi	Staj geçme şekli
1— Konservatif Diş Tedavisi	4 hafta	Sınav ile
2— Ağız, Diş Çene Hast. Cer.	6 hafta	Sınav ile
3— Köprü Protezi	4 hafta	Sınav ile
4— Tam-Bölümlü Protez	4 hafta	Sınav ile
5— Diş-Çene Yüz Ortopedisi	4 hafta	Sınav ile
6— Pedodonti	3 hafta	Sınav ile
7— Periodontoloji	3 hafta	Sınav ile

YABANCI DİL ÖĞRETİMİ:

Diş Hekimliği Fakültesinde İngilizce, Fransızca, Almanca ile Fakülte Kurulunun uygun göreceği başka yabancı diller öğretilir. Öğrenciler bu yabancı dillerden birini seçmek zorundadır. Yabancı dil öğretiminin amacı, öğrenciye bu dillerle diş hekimliği yayınlarını, ders ve konferanslarını izleme yeteneği vermektir.

Yabancı dil öğretimi tablo da gösterilmiştir. Ayrıca bu yabancı dillerin programları I, II, III, IV. sınıflardaki dağılışı, bu derslere ait tablolarda işlenmiştir. Öğrenci fakülteye yazıldığında seçtiği yabancı dili yazı ile bildirir.

TABLO (Yabancı Dil Öğretimi)

Dersin adı	Yıl	Hafta Saat
Genel Yabancı Dil (A Kuru)	1.	12
Genel Yabancı Dil (B Kuru)	2.	4
Yabancı Dil Tıbbi Metin (A Kuru)	3.	3
Yabancı Dil Tıbbi Metin (B Kuru)	4.	2

IV- Yayınlar:

1- Fakülte Tarafından Yayınlanan Bilimsel Çalışmalar: Fakülte Yüksek okulken ilk kuruluş yıllarında öğretim üyesi çok az, bina, araç-gereç yetersiz olduğundan bilimsel çalışmalar yeterince yapılamamıştır. Ancak ana bilim dallarında görev yapan doktoralı meslekdaşların doçentlik çalışmalarını görebiliriz. Fakülte olduğundan bugüne kadar halen kadrolarımızda mevcut akademik personelin Doktora, Doçentlik ve Profesörlük takdim tezleri gibi bilimsel çalışmalarından başka Fakülte tarafından yayınlanan çeşitli dallarda 69 adet bilimsel çalışmalar yapılmıştır.

Bu çalışmaların bilim dallarını içeren Kürsülere göre dağılımını yaparsak aşağıdaki tabloyu görmemiz mümkündür.

1- Ana Diş Hekimliği Dallarındaki Bilimsel Araştırmalar:

Konservatif Diş Tedavisi = 7

Diş ve Çene Ortopedisi = 11

Ağız-Diş-Çene Hastalıkları Tedavisi ve Cerrahisi = 8

Periodontoloji = 5

Pedodonti = 1

Oral Diagnoz ve Diş Hekimliği Radyolojisi = 1

Tam-Bölümlü Protez = 9

2- Klinik Öncesi Diş Hekimliği Dallarındaki Bilimsel Araştırmalar:

Mikrobiyoloji = 6

Fizyoloji = 3

Anatomi (İnsan anatomisi) = 5

Histoloji ve Embriyoloji = 4

Biyokimya = 3

Hijyen ve Koruyucu Hekimlik = 1

Farmakoloji = (Toksikoloji) = 1

Genetik = 1

3- Diğer Dallarda Yayınlanan Bilimsel Araştırmalar:

İstatistik = 3

Kadın Doğum = 1

2- Bilimsel Dergiler Hakkında Bilgi: Fakülte Yüksek okulken çok kısa zaman devam eden bilimsel dergi çıkarmıştır. Fakat maddi imkansızlıklar ve yayın azlığından dolayı dergi uzun ömürlü olamamıştır.

Fakülte olduktan sonra ilk defa 1973 yılının Temmuz ayından başlamak üzere dört ayda bir "Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Bülteni" adı altında bilimsel bir dergi çıkarılmaktadır. Ayrıca ana bilim dalları ile yardımcı bilim dallarında basılmış 9 adet ders kitabımız hizmete sunulmuştur. Yayınladığımız bilimsel dergimiz günden güne zenginleşmekte ve akademik değerini kazanmaktadır.

4- Türkiye Üniversitelerinin Gelişmesine olan Katkı:

Fakültemizin Diyarbakır Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinin 1977 yılında kurulmasına (doktora öğrencisi yetiştirerek ve bazı öğretim üyelerimizin 40. maddeden görev alarak ders vermek suretiyle) katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz. Fakültemizin kuruluş yıllarında Profesör öğretim üyemizin az olması nedeni ile kurucu kadrosunda (Dekan ve Yönetim Kurulu Üyesi gibi) görev alamamıştır.

5- Mezunlar

Yıl	Birinci Sınıf Alınan öğren. sa.	Mezun Olan Öğrenci sayısı
1963—1964	22	yok
1964—1965	38	yok
1965—1966	40	yok
1966—1967	55	yok
1967—1968	48	20
1968—1969	37	8
1969—1970	38	20
1970—1971	31	34
1971—1972	44	19
1972—1973	75	28
1973—1974	47	16
1974—1975	51	17
1975—1976	64	22
1976—1977	62	28
1977—1978	114	26
1978—1979	118	30
1978—1979	118	30
1979—1980	57	39
1980—1981	56	Henüz mez. vermedi
Toplam	997	307

Yukarıdan anlaşılacağı üzere, 18 yıl içinde Yüksek okulken 1973 yılında Fakülte olan kurumumuz 997 öğrenci olarak 307 öğrenci mezun etmiştir.

1- Fakültenin kuruluşundan bu yana yetiştirdiği meslek adamı sayısı (Bilim dallarına göre)

Fakültemiz doktora öğrencisi olarak kuruluşundan bu güne kadar bilim dallarına göre yetiştirdiği doktorant sayısı aşağıda gösterilmektedir.

Bilim dalı	Mezuniyet Yılı	Sayısı
Ağız, Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi	1971	1
Ağız, Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi	1972	1
Ağız, Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi	1976	1
Ağız, Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi	1977	4
Ağız, Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi	1978	1
Ağız, Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi	1979	2
Ağız, Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi	1980	4
Diş, Çene Yüz Ortopedisi (Ortodonti)	1971	1
Diş, Çene Yüz Ortopedisi (Ortodonti)	1972	4
Diş, Çene Yüz Ortopedisi (Ortodonti)	1973	1
Diş, Çene Yüz Ortopedisi (Ortodonti)	1977	2
Diş, Çene Yüz Ortopedisi (Ortodonti)	1978	1
Diş, Çene Yüz Ortopedisi (Ortodonti)	1980	1
Pedodonti	1977	3
Pedodonti	1978	32
Konservatif Diş Tedavisi	1972	1
Konservatif Diş Tedavisi	1974	1
Konservatif Diş Tedavisi	1977	2
Konservatif Diş Tedavisi	1978	2
Periodontoloji	1980	1
Protez	1972	2
Protez	1974	3
Protez	1976	1
Protez	1977	2
Protez	1979	1
Protez	1980	9
Anatomi	1975	1
Fizyoloji	1977	2
Farmakoloji	1978	1
Hijyen, Koruyucu Hekimlik	1978	1
Hijyen, Koruyucu Hekimlik	1978	1
Mikrobiyoloji ve Ağız Enfeksiyonu	1978	1
Mikrobiyoloji ve Ağız Enfeksiyonu	1979	1
Biyokimya	1978	1
Patoloji	1979	1

Yukarıdaki listenin dökümünü yapacak olursak; Toplam: 64 adet doktora sayısının bilim dallarına göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Bilim dalı	Sayısı
Ağız Dış Çene Hastalıkları Cerrahisi	14
Dış Çene Yüz Ortopedisi (Ortod).	10
Pedodonti	5
Konservatif Dış Tedavisi	6
Periodontoloji	1
Protez	18
Anatomi	1
Fizyoloji	2
Farmakoloji	1
Hijyen ve Koruyucu Hekimlik	2
Mikrobiyoloji ve Ağız Enfeksiyonları	2
Biyokimya	1
Patoloji	1
	64

2- Kuruluşundan bu yana yetiştirilen lisans, uzmanlık ve doktora öğrencileri sayısı:

Fakültemiz Yüksek Okul olarak kuruluşundan bu güne kadar 307 lisans öğrencisi 5 uzmanlık öğrencisi 64 doktora öğrencisi yetiştirmiştir.

A.Ü. Dış Hekimliği Fakültesinin Kuruluşundan İtibaren Dekanlık Yapmış Öğretim Üyeleri

Prof. Dr. Cihat Borçbakan 1973'den 14.2.1975'e kadar

Prof. Dr. Kâzım Aras 28.6.1978 e kadar

Prof. Dr. Bedii Küçüköçerler 30.6.1981 e kadar

Prof. Dr. Şakir Akça 30.6.1981 den itibaren

1981 Yılında Dış Hekimliği Fakültesi Öğretim üye ve yardımcılarının birimlere göre dağılımı

AĞIZ, DIŞ HASTALIKLARI VE ÇENE CERRAHİSİ-ANATOMİ VE PATOLOJİ

Uzm. Dr. Sacide Demiralp
Dr. Dt. Ender Ergun

Prof. Dr. Şakir Akça
Doç. Dr. Mustafa N. Türker
Doç. Dr. Asriye Mocan
Doç. Dr. Selahattin Or
Doç. Dr. Gülümser Çölok
Doç. Dr. Samimi Demiralp
Doç. Dr. Galip Ergen
Doç. Dr. Şule Yüçetaş
Dr. Dt. Mete Kılıçkale
Dr. Dt. İhsan Sakallı

ORTODONTİ

Prof. Dr. Nurettin Günay
Doç. Dr. Ümit Gazilerli
Doç. Dr. Oktay Üner
Doç. Dr. Mustafa Ülgen
Doç. Dr. Z. Mirzen Arat
Dr. Dt. Bilgin Giray
Dr. Dt. Ayşegül Köklü
Dt. Zahir Altuğ

Dt. Hakan N. İşcan
Dt. Namık Bebbölet
Dt. Zehra Beyazıt

KRON-KÖPRÜ PROTEZ

Doç. Dr. Ali Zaimoğlu
Doç. Dr. Hüsnü Yavuzylmaz
Dr. Dt. Ayla Arıkan
Dr. Dt. Bengül Yurdukoru
Dr. Dt. Yavuz Burgaz
Dr. Dt. Adalet Erdem
Dr. Dt. Ferda Köklü
Dt. Hasan N. Alkumru
Dt. Sema Kedici
Dt. O, Murat Doğan

TOTAL-PARSİYEL PROTEZ

Doç. Dr. Ahmet D. Pamir
Doç. Dr. Mutahhar Ulusoy
Doç. Dr. Ufuk Hasanreisioğlu
Doç. Dr. Gülşen Can
Dr. Dt. H. A. Yoruç Yazgan
Dr. Dt. Kevser Aydın
Dr. Dt. Lale Karaağaçlıoğlu
Dr. Dt. Yüksel Türköz
Dt. Arife Öktem
Dt. S. Nilüfer Denli
Dt. H. Betül Kalıpçılar

PEDODONTİ VE KONSERVATİF DİŞ TEDAVİSİ

Prof. Dr. Bedii Küçüküçerler
Doç. Dr. Leyla S. Durutürk
Doç. Dr. Tezer Berk
Dr. Dt. Hayriye Sönmez
Dr. Dt. Şaziye Aras
Dr. Dt. Nilgün Uluözyurt
Doç. Dr. Dilek Dalat
Dr. Dt. Nuran Ulusoy
Dr. Dt. Lale Zaimoğlu
Dr. Dt. Nur Demirtola
Dr. Dt. Semiramis Esmer
Dr. Dt. Atilla Karaağaçlıoğlu
Dr. Dt. Mahmut Öz
Dr. Dt. Mahir Günday
Dr. Dt. E. Gültekin Türköz
Dt. Behiye Erdoğan

PERİODONTOLOJİ

Doç. Dr. Köksal Balış
Dr. Dt. H. Selim Bostancı

Dt. Nejat Arpak
Dt. Gönen Özcan
Dt. Kaya Eren
Dt. Cemil Bulak
Dt. Coşkun Baran

MEDİKAL FİZİK

Kıymet Salbaş

MEDİKAL KİMYA

Elvan Fidaner

BİYOLOJİ

Banu Konak

FARMAKOLOJİ HİSTOLOJİ VE EM-BİRİYOLOJİ

Doç. Dr. Özenç Timlioglu
Dr. Celal Ilgaz

FİZYOLOJİ

Dr. Fiz. Emine Koç
Dr. Fiz. Sülün Ayhan

MİKROBİYOLOJİ, BİOKİMYA, HİJ-YEN VE KORUYUCU HEKİMLİK

Doç. Dr. Çetinay Yumlu
Dr. Dt. Aykut Mısırlıgil
Dr. Dt. Nilgün Ayhan
Dr. Osman Ceyhan
Dr. Ecz. İsmail Saygılı
Uzm. Dr. Suna Karahan
Dr. Aytaç Ertaşkın
Tamer Yılmaz

BİOİSTATİSTİK

Dr. Yavuz H. Sinoplu
Uzm. Dr. Hüseyin Sarıkardeşoğlu

ORAL-DİAGNOZ VE RADYOLOJİ

Dr. Dt. A. Nuri Yazıcıoğlu

OKUTMANLAR

İNGİLİZCE

Sevim Balaban
Tülin Pamir
Remziye Arman

ALMANCA

Turgut Ekmekçi

FRANSIZCA

Burçin Asil
Fatma Görkey

ANTALYA TIP FAKÜLTESİ

I- FAKÜLTENİN KURULUŞ VE GELİŞMESİ

Ülkenin artan nüfusuyla birlikte beliren hekim açığının kapatılması için akademik eğitimin yurt düzeyine yayılması düşünülmüştür. Kurulmuş Ege Üniversitesiyle, o yıllarda gelişmesinin başlangıcında bulunan Çukurova Üniversitesinin yerleşme alanları arasındaki yaklaşık 1000 km'lik bir Akdeniz kıyı şeridi boyunca, benzer akademik kuruluşun bulunmaması etken olmuştur.

Antalya ve çevresinin, nüfus artışıyla orantılı hızla gelişen, zenginleşen, sosyo-ekonomik yönden kültürünü yüceltme açlığı içinde bulunan bir yöre olduğu saptanmıştır. Antalya ve çevresinin doğal özellikleriyle güzelliği, iklimin uygunluğu, arkeolojiyle ilgili kalıntı ve umulan buluntularının çokluğu gözönüne alındığında öğretici kadroyu sağlamakta güçlük çekilmeyeceğine inanılmıştır. Tıp Fakültesinin yanısıra kurulacak Yer Bilimleri, Arkeoloji ve Sanat Tarihi gibi bilim alanlarını kapsayacak öteki fakültelerin de geliştirilmeleleriyle birlikte, Akdeniz Üniversitesinin çekirdeğinin oluşturacağı tasarılanmıştır.

Fakültenin kurulmasıyla ilgili Ankara Üniversitesinin girişimleri 1972 Aralık ayında başladı. 1973 Nisan ayı içinde Milli Eğitim Bakanlığıyla Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun bulup onaylamasından sonra, fakülte işlemleri geliştirilmeye çalışıldı. Ancak, fakültenin kurulmasının onaylandığı 1973 yılı ilk yarısıyla 1975 yılı Nisan ayı arasında, 4936 sayılı yasanın yerini 1750 ve 1765 sayılı Yeni Üniversiteler Yasasının alması nedeniyle kuruluş kadrolarının onayı ve kadro yasasının çıkarılması bürokratik olarak gecikti. Kadro yasası, 2 yıl süreli bir gecikmeyle çıkarılabildi. Buna koşut olarak, kurucu fakülte kurulu da oluşturulamadığından, Antalya Tıp Fakültesinin gelişmesinde 2 yıllık bir boşluk yer aldı.

Kurucu Fakülte Kurulunun Mayıs 1975'te oluşmasından sonra Haziran 1975'te Antalya Tıp Fakültesinin kuruluş kadroları yasasıyla kadro cetveli Resmî Gazete'de yayınlandı¹. Aynı yıl içinde Rektörlüğün öğretim ve eğitime başlanması isteği yazısıyla eğitim ve öğretimin rayına oturtulmasına gidildi. İlk öğrenciler alındıktan sonra öğretim ve eğitime Ankara'da başlandı. Antalya'da Tıp Fakültesi'ne yerleşim yeri sağlanması 2 yıl sürdü. Antalya'da öğretim ve eğitime, Tıp Fakültesinin birinci sınıfından olmak üzere 1977-78 ders yılında başlandı. 1980-81 ders yılında halen fakültenin ilk 4 sınıfı Antalya'da öğretim görmektedir.

ANTALYA TIP FAKÜLTESİ

6/7/1948 Tarih ve 5239 Sayılı Ankara Üniversitesi Kuruluş Kadroları Hakkındaki Kanuna Ek Kanun

Kanun No: 1914

Kabul Tarihi: 19/6/1975

MADDE 1- Ankara Üniversitesine bağlı olarak kurulan, Antalya Tıp Fakültesinin kuruluş kadrolarına ait ilişik (1) sayılı cetvel, 5239 sayılı Ankara Üniversitesi Kuruluş Kadroları Kanunundaki (1) sayılı cetvele eklenmiştir.

MADDE 2- İlişik (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar 1975 mali yılında kullanılmaz.

MADDE 3- 5239 sayılı Ankara Üniversitesi Kuruluş Kadroları Hakkındaki Kanunun (1) sayılı cetvelinin Ankara Tıp Fakültesi kısmına ilişik (3) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar eklenmiştir.

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

23/6/1975

I SAYILI CETVEL

Kadro Ünvanı	Derece	Adet
Profesör	1	18
Doçent	2	12
Doçent	3	6
Doçent	4	6
Asistan	5	18
Asistan	6	18
Asistan	7	36

1 25 Haziran 1975 tarih ve 15276 sayılı Resmî Gazete:

Asistan	8	24
Uzman	3	6
Uzman	4	6
Uzman	5	4
Uzman	7	4
Okutman	3	2
Okutman	4	2
Okutman	5	2

II SAYILI CETVEL

Kadro Unvanı	Derece	Adet
Profesör	1	8
Doçent	2	6
Doçent	3	2
Doçent	4	2
Asistan	6	8
Asistan	6	8
Asistan	7	12
Asistan	8	10
Uzman	3	2
Uzman	4	2
Uzman	5	2
Uzman	7	2
Okutman	3	1
Okutman	4	1

III SAYILI CETVEL

Kadro Unvanı	Derece	Adet
Doçent	3	5
Uzman (Anesteziyolog)	5	2
Asistan	5	35
Asistan	8	25
Uzman (Diş Hekimi)	8	2
Uzman (Psikolog)	6	2
Uzman (Fizikçi)	7	1
Uzman (Elektronik Müh.)	7	2
Uzman (Kimya Müh.)	7	2
Asistan (Biyolog)	8	5

II- AKADEMİK YAPI

Antalya Tıp Fakültesinde Bölüm ve Kürsü Sistemleri birarada benimsenmiştir. Fakültede 8 bölüm vardır; Kürsüler bölümlerle koordine olarak işlev alırlar (Kuruluştaki öğretim üyesi yetersizliği nedeniyle bazı kürsüler, geçici olarak birleştirilmiştir; öğretim üyeleri atamaları yapıldıkça ayrılımları sürdürülmektedir).

A- Bilim Dalları

1- Tıp Öncesi Bölümü:

1- Medikal Biyoloji Kürsüsü

2- Medikal Fizik Kürsüsü

2- Klinik Öncesi Bölümü:

1- Anatomi Kürsüsü

2- Biyokimya ve Kimya Kürsüsü

3- Fizyoloji Kürsüsü

4- Histoloji-Embriyoloji Kürsüsü

5- Patoloji Kürsüsü

6- Fizyopatoloji Kürsüsü

7- Farmakoloji Kürsüsü

3- Halk Sağlığı Bölümü:

1- Mikrobiyoloji ve Parazitoloji

2- Hijyen ve Epidemiyoloji

3- Toplum Hekimliği Kürsüsü

4- Enfeksiyon Hastalıkları Kürsüsü

4- İç Hastalıkları Bölümü:

1- İç Hastalıkları Kürsüsü

2- Kardiyoloji Kürsüsü

3- Göz Hastalıkları Kürsüsü

4- Gastroentoloji Kürsüsü

5- Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Kürsüsü

6- Deri ve Zührevî Hastalıklar Kürsüsü

7- Nöroloji Kürsüsü

8- Fizik Tedavi Kürsüsü

5- Cerrahi Bölümü:

1- Genel Cerrahi Kürsüsü

2- Nöroşirurji Kürsüsü

3- Üroloji Kürsüsü

4- Ortopedi ve Travmatoloji Kürsüsü

5- Göz Hastalıkları Kürsüsü

6- K.B.B. Kürsüsü

7- Göğüs ve Damar Cerrahi Kürsüsü

8- Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kürsüsü

6- Kadın Hastalıkları ve Çocuk Bölümü:

1- Kadın-Doğum Hastalıkları Kürsüsü

2- Çocuk Hastalıkları ve Sağlığı Kürsüsü

7- Adli Tıp, Psikiyatri ve Tıp Tarihi Bölümü:

1- Adli Tıp Kürsüsü

2- Tıp Tarihi Kürsüsü

3- Psikiyatri Kürsüsü

8- Radyoloji Bölümü:

(Kürsüsü yoktur)

B- Kurucu ve Yöneticiler

Prof. Dr. Niyazi Sezen (1975-1976, Dekan)

Prof. Dr. Semih Kandilci (1976-1977, Dekanlığa vekalet)

Prof. Dr. Rüknettin Tanalp (1977-1979, Dekan)

YÖNETİM KURULU

DEKAN

Prof. Dr. Çetin Büyükberker

DEKAN YARDIMCISI

Prof. Dr. Korkut Yaltkaya

ÜYE

Prof. Dr. Erol Işın (önceki Dekan)

ÜYE

Prof. Dr. T. Aslan Aksu

ÜYE

Prof. Dr. Erdoğan Altınel (Senato üyesi)

ÜYE

Prof. Dr. Meral Tekelioğlu-Uysal (Senato üyesi)

ÜYE

Doç. Dr. Gönül Mutlu

ÜYE

Doç. Dr. Tuncer Karpuzoğlu

FAKÜLTE KURULU

DEKAN

Prof. Dr. Çetin Büyükberker (kadrolu)-Psikiyatri

DEKAN YARDIMCISI

Prof. Dr. Korkut Yaltkaya (kadrolu)-Nöroloji

Prof. Dr. T. Aslan Aksu (kadrolu):-Biyokimya

Prof. Dr. Erdoğan Altınel (kadrolu)-Ortopedi ve Travmatoloji

Prof. Dr. Naci Bor (46. mad.)-Fizyoloji

Prof. Dr. Erol Işın (kadrolu)-Göğüs-Kalp-Damar Cerrahisi

Prof. Dr. Meral Tekelioğlu-Uysal (kadrolu)-Histoloji-Embriyoloji

Doç. Dr. Güler Aksu (kadrolu)-Göz

Doç. Dr. Erdal Başaran (Kadrolu)-Deri ve Zührevi

Doç. Dr. Erol İçel (kadrolu)-Anesteziyoloji ve Reanimasyon

Doç. Dr. Mustafa Kalemli (kadrolu)-Üroloji

Doç. Dr. Tuncer Karpuzoğlu (kadrolu) -Genel Cerrahi

Doç. Dr. Gönül Mutlu (kadrolu) -Mikrobiyoloji-Rarazitoloji

Doç. Dr. Mete Saveren (kadrolu)-Noroşirurji

Doç. Dr. Atilla Taçoy (46. madde)-Patoloji

Doç. Dr. Mine Üner (kadrolu)-Kadın-Doğum

Doç. Dr. Gülşen Yakupoğlu (kadrolu) İç Hastalıkları

C- Öğretim Üye ve Yardımcıları

1978'den başlayarak 1981 yılı başına değin Antalya Tıp Fakültesinde, 17 öğretim üyesi, 5 uzman, 3 okutman, 57 asistan kadrolu olarak görev aldı.

Ayrıca 3 öğretim görevlisi bulunuyor.

1750 Sayılı Yasanın 40. ve 46. maddeleriyle ilgili görevlendirilen öğretim üyesi sayısı kuruluşundan bu yana yaklaşık 50 kadardır.

III- ÖĞRETİM

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesindeki öğretim ve eğitimin uygulama ve yönlendirilmesine genel çizgileriyle benzerlik gösterir. Yerel

koşulların gerektirdiği özgün değişiklikleri içeren Antalya Tıp Fakültesi Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, 12 Aralık 1980 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi. Fakültenin ana amacı, Türkiye'deki iyi hekim standartlarına erişmelerini sağlayacak bilgi ve becerileri, öğretim ve eğitimleri süresince Tıp Öğrencilerine verebilmektir. Fakültenin gelişmesi, öğretim üyesi sayısının artması, kadroların geliştirilip genişletilmeleriyle sağlanabilecektir. Yeterli büyümeye erişince, yakın gelecekte, kurulmuş olan "Araştırma Birimleri" geliştirilecektir.

Antalya Tıp Fakültesinde sürdürülmekte olan mezuniyet sonrası Uzmanlık ve Doktora düzeyindeki eğitimde Ankara Tıp Fakültesinin ilgili yönetmeliğine uyulur. Önceki yıllarda, yaklaşık 30 kadar asistan, mezuniyet sonrası eğitimlerini Ankara Tıp Fakültesinin destek veren çeşitli kürsülerinde tamamladılar. Antalya Tıp Fakültesine özgü "Mezuniyet Sonrası Eğitimi Yönetmeliği"nin hazırlanmasına hız verildi.

Ankara Üniversitesi Antalya Tıp Fakültesi kuruluşundan bu yana yalnızca iki dönem mezun verdi. Sayıları sınırlı olan bu tıp doktorları, eğitimleri süresince Ankara'da kaldılar. Antalya yerleşme bölgesinde eğitime başlayan öğrenciler iki yıl sonra Fakülteyi bitirecekler. Halen, fakültenin her bir sınıfında ortalama 35'er öğrenci bulunmaktadır.

IV- YAYINLAR

Fakültenin kadrolu öğretim üyeleri 1979 yılından başlayarak atanmışlardır. Çeşitli Üniversitelerin Tıp Fakültelerinden nakille gelen Antalya Tıp Fakültesi öğretim üyelerinin bilimsel yayınları, geldikleri üniversitelerin yayın faaliyetleri listesi içinde bulunuyor.

Bilimsel dergiler hakkındaki bilgiye gelince,

Fakültenin yayın organı olarak Antalya Tıp Fakültesi dergisinin çıkarılma hazırlıkları sürdürülmektedir. Atatürk'ün 100. Doğum Yılı'nın Kutlanması onuruna, 19 Mayıs 1981' de ilk sayısının bastırılabilmesi için yapılan çalışmalar hızlandırılmıştır.

IV. BÖLÜM

IV. Bölüm

ANKARA ÜNİVERSİTESİ'NİN YURTİÇİ VE ULUSLARARASI ALANDAKİ ETKİNLİKLERİ

Atatürk'ün Hukuk ve Dil ve Tarih-Coğrafya Fakülteleriyle temelini atıp, ilerde Üniversiteye dönüştürmeyi düşündüğü, ancak gerçekleşmesini göremeden hayata gözünü yumduğu Ankara Üniversitesi bugün 12 Fakülte ve 4 Yüksek okuldan oluşmuş olup, 30.000'e yaklaşan öğrenci sayısı ve akademik ve idari personeli ile Türkiye'nin ikinci büyük Üniversitesi durumundadır.

Başkentte bulunuşu, Anadolu'ya dönük ve O'nun bağrında yerşeren Üniversite ve Fakültelerin açılış ve gelişmesinde önderlik etmesi, onları öğretim elemanlarıyla desteklemesi yönleriyle Ankara Üniversitesi Türkiye içinde ve uluslararası alanda özel bir konuma sahiptir.

II. ve III. bölümlerde Ankara Üniversitesi'nin ve Fakültelerinin yurtiçi etkinliklerini genel çizgileriyle gözden geçirdiğimiz için, burada sadece Atatürk'ün 100. doğum yılında düzenlenen "Uluslararası Atatürk Sempozyumu"ndan söz edip, genel öğretim programlarına (öğrenci istatistikleri) iki örnek verecek ve Ankara Üniversitesi Rektörlük yayınlarının bir listesini sunacağız.

Tüm ülke çapında olduğu gibi Ankara Üniversitesi de Atatürk'ün 100. doğum yılını kutlama çalışmalarına 1980 yılı içinde başlamış ve her fakülteden seçtiği bir temsilci ile, bunu Üniversite olarak ve Fakülteleri düzeyinde kutlamıştır. Bu nedenle 2-6 Kasım 1981 tarihinde Rektörlük binasında "Atatürk'ün Düşünce ve Uygulamalarının Evrensel Boyutları" konulu uluslararası bir sempozyum düzenlemiştir. Sayın Devlet Başkanı Org. Kenan Evren'in koruyucu başkanlığında gerçekleşen bu sempozyuma yurt dışından 11 ve yurt içinden 34 bilim adamı katılmış ve 18 bildiri sunulmuştur. Bu bildirilerin bir kitap halinde Rektörlük tarafından yayınlanma çalışmaları sürmektedir.

Yurt içindeki etkinliklerinin yanısıra, Ankara Üniversitesi 1946'dan bu yana yurt dışında da bilimsel gücünü kanıtlamış; öğretim elemanlarından birçoğu uluslararası bilimsel toplantılara katılmış, uluslararası birçok kuruluşta görev almış ve kendilerine bu kuruluşlar ve

dünyanın çeşitli Üniversitelerinden onursal ünvanlar verilmiştir. Bunları genellikle Fakülteler bölümünde gözden geçirdiğimiz için burada sadece Ankara Üniversitesi tarafından verilen onursal ünvanların listesini verdikten sonra, verilen ünvanlara ve yapılan merasimlere birer örnek vereceğiz:

ANKARA ÜNİVERSİTESİ 1979-1980 ÖĞRETİM YILI ÖĞRENCİ İSTATİSTİKLERİ

Fakülte Adı	Lisa.	Yüksek Lis.	Doktora	Diğer	Toplam
Hukuk Fakültesi	3330	101	82	710 ²	4223
Hukuk Fakültesi Adalet Y.O.	95	—	—	—	95
Dil ve Tarih-Coğrafya Fak.	3484	209	67	—	3760
Fen Fakültesi	2851	123	28	—	3002
Tıp Fakültesi	2422	74	—	292 ³	2788
Ziraat Fakültesi	1816	16	198	—	2030
Veteriner Fakültesi	606	156	51	—	813
İlahiyat Fakültesi	1008	—	54	—	1062
Siyasal Bilgiler Fakültesi	2240	442	120	—	2802
SBF Basın ve Yayın Yük. Ok.	641	—	—	—	641
Eczacılık Fakültesi	766	—	35	—	801
Eğitim Fakültesi	430	260	33	267 ¹	3390
Diş Hekimliği Fakültesi	375	—	2	—	377
Antalya Tıp Fakültesi	103 ⁴	—	—	—	103
A.Ü. Türkçe Kursu	—	—	—	925	925
Toplam	20167	1381	670	4594	26812

1) Lisans Tamamlama programı, Özel Eğitim Sertifikası programı ve Öğretmenlik Sertifikası programı

2) Bankacılık kursu

3) Sağlık Bilimleri Koleji

4) 1, 2 ve 3. sınıflar (4, 5 ve 6. sınıflar Ankara Tıp Fakültesinde)

b) 1946-1981

ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ YAYINLARI

1- Numaralı yayınlar

Yayın Sıra No: Yayınlar

- 1 Ankara Üniversitesinin İlk öğretim Yılına Açış Nutku (1947-1948) Rektör Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu. Ankara, Türk Tarihi Kurumu Basımevi, 1946, 25 s,
- 2 Gençlikte İrade Eğitimi ve Büyük Adamlar. Şevket Aziz Kansu. Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1947. 32 s. Serbest dersler serisi 1.
- 3 Şişmanlık ve Zayıflık. Abdülkadir Noyan. Ankara, Doğuş Matbaası, 1947, 34 s, Serbest dersler serisi 2.

1980-1981 ÖĞRETİM YILI ÖĞRENCİ İSTATİSTİKLERİ (II)

Fakültenin Adı	Lisans Öğrencisi	Lisansüstü Öğrencisi		1982-1981 Kontenjanı		Mezun Olanlar		Ayrılan Veya İlişgi Kesilen	Çeşitli Kurumlardan Burs, Kredi Vs. A-
		Yüksek Lisans	Doktora	Türk + Lise l.s.i	Yabancı	Haziran	Ekim		
Dil Tar. Coğ. Fak.	4022	184	72	1065 + 6 L.B.si	6	236	—	160	1464
Fen Fakültesi	1955	153	106	542 + 7 L.B.si	18	135	—	—	850
Hukuk Fakültesi	3117	101	59	603 + 22 L.B.si 1 + 10 Ama	4	66	—	49	225
Adalet Yük. Okulu	185	—	—	61 + 2 L.B.si	—	2	—	30	13
İlahiyat Fakültesi	1062	—	17	287 + 10 L.B.si	1	21	—	38	649
Siy. Bilg. Fakültesi	2294	363	65	457 + 16 L.B.si	18	33	—	64	25
Bas. Yay. Yük. Ok.	696	—	—	155 + 7 L.B.si	11	6	28	—	280
Ank. Tıp Fak.	2533	—	6 (Dr.) 281 (U.)	360 + 15 L.B.si	15	171 + (senc içi 65)	31	33	1083
Veteriner Fakültesi	538	165	79	149 + 6 L.B.si	6	64	28	22	388
Hay. Vet. Sağ. Sil. Uzm. Yük. Okulu	165	—	—	—	—	25	—	9	—
Ziraat Fakültesi	1485	242	—	407 + 14 L.B.si	10	169	44	35	892
Dip. Son. Yük. Ok.	242	6	222	—	—	36	—	—	—
Eczacılık Fak.	652	—	29	109 + 4 L.B.si	3	28	31	20	232
Eğitim Fakültesi	736	280	27	175 + 4 L.B.si	4	27	7	14	2 burs % 80'i kredi
Diş Hek. Fakültesi	375	—	39	69 + 2 L.B.si	—	7	—	2	41
Antalya Tıp Fak.	310	—	7	57 + 3 L.B.si	—	25	15	7	—
T o p l a m	20367	1494	728	4624	96	1116	184	483	6144

- 4 Felsefenin Başlangıcı. Walter Ruben. Ankara, Doğu Matbaası, 1947, 70 s, serbest dersler serisi 3.
- 5 Ankara Üniversitesinin Haftası Gaziantep-Urfa. 3.X.1945 13.X.1945 Ankara Doğu Matbaası, 1947 168. s.
- 6 Genel Cerrahi Fasikül 1. E. Melchior-Nimet Taşkıran. Ankara, Doğu Matbaası, 1947. 233 s. Bilim Kitapları serisi 1.
- 7 Genel Cerrahi Fasikül 2. E. Melchior-Nimet Taşkıran. Ankara, Doğu Matbaası, 1947, 183 s, Bilim Kitapları serisi 2.
- 8 Genel Cerrahi Fasikül 3. E. Melchior-Nimet Taşkıran, Ankara, Doğu Matbaası, 1947. 183 s, Bilim Kitapları serisi 3.
- 9 Ankara Üniversitesi Öğrenci Kılavuzu. 1946-1947 Öğretim Yılı. Ankara Doğu Matbaası, 1947, s.
- 10 Üniversiteler Kanununun Yürürlüğe Girişinin ve Ankara Üniversitesinin Kuruluşunun İlk Yıldönümü. Ankara Doğu Matbaası, 1947, 22 s.
- 11 Ankara Üniversitesinin İkinci Öğretim Yılına Açış Nutku. (1947-1948) Rektör Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu. Ankara, Doğu Matbaası. 1947, 31 s.
- 12 Jeomorfoloji. Reşat İzbirak. Ankara Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. 1948, 386 s. Resimli. Bilim Kitaplar serisi 4.
- 13 Poetes Turcs des XVI eme, et XVIII ème Siècles Traduction, notes biographiques et explicatives de Reşad Nuri Drago. İstanbul. Arı Matbaası 1948, 163 s. Edebi İncelemeler serisi 1.
- 14 Die Bestattungsbraevche im Vorgese hichtlichen Anatolien. Tahsin Özgüç. Ankara, Kağıt ve Basım İşleri A.Ş. 1948, 157 s. resim Wissenehaftliche Reihe 5.
- 15 Türklerde Parmak ve el izlerinin antropoloji bakımından incelenmesi. Seniha Tunakan. Ankara, Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. 66 s.
- 16 Osmanlı Tarihi Cilt V. (1774-1912) Yorga, Çev. Bekir Sıtkı Baykal. Ankara Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. 1948, XVI, 690 s. Bilim Kitapları serisi 7.
- 17 Ankara Üniversitesinin Üçüncü Öğretim Yılına Açılışı (1948-1949) Rektör Prof. Dr. Enver Ziya Karal. İstanbul Kağıt ve Basım İşleri A.Ş. 1948, 28 s.

- 18 Beden, sinir, cinsiyet yorgunlukları. Rasim Adasal Ankara, 1948 108 s.
- 19 Bitkilerde ekonomi prensipleri. Biriktirme ve Arttırma. Hikmet Birand. Ankara, Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. 1950, 27 s. resim Serbest dersler serisi, 3.
- 20 Ankara Üniversitesinin dördüncü öğrenim yılının açılışı. (1949-1950) Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1949. 18 s.
- 21 Biyoloji ve Metafizik. Selahattin Batu. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1950 s. 15.
- 22 Ankara Üniversitesi Kanun ve Yönetmelikleri. Ankara, Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. 1950, 157 s.
- 23 Ankara Üniversitesinin beşinci öğrenim yılının açılışı. (1950-1951) Rektör Prof.Dr. Hikmet Birand. Ankara, Doğu Matbaası, 1950, 13 s.
- 23 Dünya Üniversiteleri ve Türkiye’de Üniversitelerin Gelişmesi. Cilt. I-II. Derleyen Ernest Hırş. İstanbul Kağıt ve Basım İşleri A.Ş. 1480 s.
- 24
- 25
- 26 Prof. Albert Gabriel’in fahri profesör seçilmesi münasebetiyle yapılan akademik tören Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1951, 13 s.
- 27 Ankara Üniversitesinin altıncı öğrenim yılının açılışı (1951-1952) Rektör Prof. Dr. Ekrem Rüştü İzmen. Ankara Ankara Üniversitesi Basımevi 1951, 15 s.
- 28 Ankara Üniversitesi talebe kılavuzu Ankara Akın Matbaacılık Ltd. Ortaklığı, 1952, 191 s.
- 29 Ankara Üniversitesinin yedinci öğrenim yılının açılışı (1952-1953) Rektör Prof. Dr. Ekrem Rüştü İzmen. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1952, 14 s.
- 30 Ankara Üniversitesi Kanun, tüzük ve yönetmelikleri Ankara, Akın Matbaacılık Ltd. Ortaklığı, 1953. VII, 277 s.
- 31 Ankara Üniversitesinin 1953-1954 ders yılı açılış nutku. Rektör Prof. Dr. Hüseyin Cahit Oğuzoğlu Ankara Akın Matbaacılık Ltd. Ortaklığı, 1953. 14 s.

- 32 Ankara Üniversitesi Rehberi Ankara. Akın Matbaacılık Ltd. Ortaklığı, 1954. 218 s.
- 33 Ankara Üniversitesinin dokuzuncu ders yılı açılış nutku (1954-1955) Rektör Prof. Dr. Hüseyin Cahit Oğuzoğlu. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1954. 16. s.
- 34 Université d'Ankara. Livret de l'edudiant 1954-1955 Ankara, Imprimerie de l'Université d'Ankara, 1955. 95. s.
- 35 Loi sur les Universités (Loi No. 4936, votée le 13 Juin 1946) Ankara
- 36 Ankara Üniversitesinin 1955-1956 ders yılı açılış nutku. Rektör Prof. Dr. İzzet Birand. Ankara. Ankara Üniversitesi Basımevi, 1955. 12 s.
- 37 Nebatlarda Cemiyet hayatı ve J. Braun-Blangvet Hikmet Birand. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1955 14 s.
- 38 Tarih İlminin Dinamik karakteri Âfet İnan. Ankara Üniversitesinin 2 Kasım 1955 açılış dersi, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1956 13 s.
- 39 1954-1955 ders yılı konferansları. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1956. 59 s.
- 40 Ankara Üniversitesinin XI. ders yılı açılış nutku (1956-1957 Rektör Prof. Dr. İzzet Birand, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1956 8 s.
- 41 Dost ve Müttefik Federal Alman Reichumhuru Ekselans Prof. Dr. Theodor Heuss'a Ankara Üniversitesi fahri hukuk doktorluğu tevcihi merasimi. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1957, 22 s. resimli.
- 42 Ankara Üniversitesinin XII. ders yılı açılış nutku (1957-1958) Rektör Prof. Dr. Zihni Erençin, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1957 6 s.
- 43 Ankara Üniversitesi öğrenci rehberi. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1958. 207 s.
- 44 Dost ve Müttefik İtalya Reichumhuru Ekselans Giovanni Gronchi'ye Ankara Üniversitesi Fahri hukuk doktorluğu tevcihi merasimi ve irad edilen nutuklar. Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1958 26 s. resimli

- 44 Ankara Üniversitesi XIII. ders yılı açılış nutku (1958–1959).
Rektör Prof. Dr. Zihni Erençin Açılış dersi. Prof. Dr. Kâ-
mile Şevki Mutlu Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi
1959 11 s.
- 45
- 46 Ankara University handbook 1959–1960. Doğu Ltd. Şir-
keti Matbaası, 1959 199 s.
- 47 Ankara Üniversitesi XIV. ders yılı açılış nutku (1959–1960).
Rektör Ord. Prof. Dr. Suut Kemal Yetkin (Açılış dersi
Prof. Dr. Bedii Ziya Egemen) Ankara, Ankara Üniversitesi
Basımevi, 1959 12 s.
- 48 Türk Yüksek Öğretiminde çalışan Alman bilginlerinin
hizmeti hakkında. Hikmet Birand, Ankara, Ankara Üniver-
sitesi Basımevi, 1960 24 s.
- 49 Die Entwicklung des Hochschulwesens in der Türkei und
der deutsche Beitrag dazu. Hikmet Birand, Ankara, Ankara
Üniversitesi Basımevi, 1960 29 s.
- 50 Ankara Üniversitesi XV. ders yılı açılış nutku (1960–1961).
Rektör Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin (Açılış dersi, Prof.
Dr. Tahsin Bekir Balta. Ankara, Ankara Üniversitesi Ba-
sımevi, 1960 15 s.
- 51 Ankara Üniversitesi XVI. ders yılı açılış nutku ve açılış
dersi (1961–1962). Rektör Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin
(Açılış dersi: Prof. Dr. Hicri Fişek) Ankara, Ankara Üni-
versitesi Basımevi, 1961 20 s.
- 52 Ankara Üniversitesi 1961–1962 öğretim yılında alınan öğ-
rencilere ait istatistik bilgiler. Ankara, Ankara Üniversitesi
Basımevi, 1962 32 s.
- 53 Ankara Üniversitesi XVII. öğretim yılı açılış nutku ve dersi
(1962–63) Rektör Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin (Açılış
dersi Prof. Dr. Nurettin Öktel) Ankara, Ankara Üniversitesi
Basımevi 1962 20 s.
- 54 Ankara Üniversitesi Kanun, tüzük ve yönetmelikleri, An-
kara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1963 112 s.
- 55 Yabancılar için Türkçe dersleri I. Gramer. Selahattin Olcay
Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1963 VII 149 s.

- 56 Ankara Üniversitesi XVIII. öğretim yılı açılış nutku ve açılış dersi (1963-1964). Rektör Vekili Prof. Dr. Neşet Çağatay (Açılış dersi Prof. Dr. Doğan Karan) Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1963 18 s.
- 57 Ankara Üniversitesi Haftası 4-13 Temmuz 1963. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1963 87 s. resimli
- 58 Ankara Üniversitesi XIX. öğretim yılı açılış nutku ve açılış dersi (1964-1965). Prof. Dr. İhsan Doğramacı (Açış dersi Prof. Dr. Celal Tarıman) Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1965 15 s.
- 59
- 60 Ankara Üniversitesi Rehberi 1965-1966 öğretim yılı. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1965 224 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 58).
- 60 Ankara Üniversitesi Haftası 4-13 Ağustos 1964. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1965 93 s.
- 61
- 62
- 63 Ankara Üniversitesi XX. yılı öğretime açış nutku ve açış dersi (1965-1966). Rektör Prof. Dr. İhsan Doğramacı. (Açış konuşması Prof. Dr. Rauf Nasuhoglu) Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1966.
- 64 Ankara Üniversitesi Haftası 19-30 Ağustos 1965. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1966 119 s.
- 65 Ankara Üniversitesini ilgilendiren kanun tüzük ve yönetmelikler. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1967 217. s.
- 66 Karapınar olayı ve erozyon. Hikmet Birand Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1969 28 s.
- 67 Ankara Üniversitesi Haftası 14-25 Temmuz 1970. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1971 133 s.
- 68 Türkiye Orta Pleistosen fosil insanları ve paleoliti öncesi. Fikret Ozansoy. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1970 56 s.
- 69 Roma edebiyatında satira. Ayşe Sarıgöllü Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1972 47 s.
- 70 Ankara Üniversitesi Haftası Cumhuriyetin 50. Yıldönümü 23 Ağustos -5 Eylül 1973. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1974 255 s.

- 71 Üniversiteler Kanunu ve Üniversite Personel Kanunu. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1974 56 s.
- 72 Ankara Üniversitesi Bölüm, Kürsü, Enstitü ve diğer birimlerin çalışmaları ve yönetim şekilleri hakkında yönetmelik. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 10 s.
- 73 Üniversite Doçentlik Sınavı Yönetmeliği. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1974 12 s.
- 74 Asistan Temsilciliği Seçim Yönetmeliği ve Öğrenci Temsilciliği Seçim Yönetmeliği. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1974 8 s.
- 75 Ankara Üniversitesi Öğretim Üyelerinin yurt dışında görevlendirilmeleri hakkında Yönetmelik. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1974 4 s.
- 76 Ankara Üniversitesi Spor Birliği Yönetmeliği. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1976 8 s.
- 77
- 78 Ankara Üniversitesi Çevre Sorunları Araştırma Enstitüsü Yönetmeliği, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1978 8 s.
- 79 Ankara Üniversitesi Öğretim Üyelerinin yurt dışında görevlendirilmeleri Hakkında Yönetmelik. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1978, 8 s.
- 80 Broşür (Yabancı uyruklu öğrenci kayıtları)
- 81 Ankara Üniversitesi Senatosu Prensip Kararları, 1973-1980. Aypar Altınel, mevzuat ve kararlar dizisi: 1.

2- Numara almamış olan yayınlar

- ⊙ Ankara Üniversitesi Vehbi Koç Öğrenci Yurdu Yönetmeliği. Ankara, Akın Matbaacılık Ltd. ortaklığı, 1952. 10 s.
- ⊙ Üniversiteler Öğretim Üyelerinin ve Kürsü Profesörleri'nin seçimleri ile profesörlüğe yükseltilme hakkında tüzük ve Üniversite Doçentliği İmtihan Yönetmeliği. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1961 s. 15
- ⊙ Son Değişikliklere göre Üniversiteler Kanunu. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1961 s. 30

- ⊙ Üniversiteye giriş sınavlarının merkezi bir sisteme bağlanması meselesi. Cemal Mihçioğlu. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1963. 16 s.
- ⊙ Üniversitelerarası giriş sınavı uygulama kuralları. Cemal Mihçioğlu. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1964. 15 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları)
- ⊙ 1964–1965 ders yılı Üniversitelerarası Kayıt ve giriş sınavı Klavuzu. Cemal Mihçioğlu. Ankara, Ankara Üniversitesi, 1965. 22. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1966–1967 öğretim Yılı Açış Konuşması. Rektör Prof. Dr. Cumhuri Ferman. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1966. 9 s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1967–1968 öğretim Yılı Açış Konuşması. Rektör Prof. Dr. Cumhuri Ferman. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1967. 10 s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1968–1969 Öğretim Yılı Açış Konuşması. Rektör Prof. Dr. Cumhuri Ferman. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1968. 6 s.
- ⊙ Üniversite Sorunlarını İnceleme Komisyonu Raporları ile Ankara Üniversitesi Senato Kararları. Ankara. Ankara Üniversitesi Basımevi, 1968. 59. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 115 ve 345 sayılı Kanunlarla değiştirilen 4936 sayılı Üniversiteler Kanununu yürürlükten kaldıran ve bunun yerini alan Üniversiteler Kanunu tasarısı ve gerekçesi. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi. 1969. 70 s. evi, 1970. 10. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1969–1970 Öğretim Yılı Açış Konuşması. Rektör Prof. Dr. Tahsin Özgüç. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1970. 10. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1970–1971 Öğretim Yılı açış Konuşması. Rektör Prof. Dr. Tahsin Özgüç. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1971. 10. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1971–1972 Öğretim Yılı Açış Konuşması. Rektör Prof. Dr. Tahsin Özgüç. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1971 14. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Senato Karar Örneği, Ankara. Ankara Üniversitesi Basımevi 1971. 16. s.

- ⊙ Ankara Üniversitesi 1972–1973 Öğretim Yılı Açış Konuşması. Rektör Prof. Dr. Tahsin Özgüç. Ankara Ankara Üniversitesi Basımevi, 1973, 12. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1972–1973 Öğretim yılı. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1972.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1973–1974 öğretim yılı. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1973.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Snato'sunun Milli Eğitim Komisyonu tarafından kabul edilmiş bulunan Üniversiteler Kanunu tasarısı üzerindeki görüşleri Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1973. s. 26.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1973–1974 Öğretim Yılı Açış Konuşması. Rektör Prof. Dr. Tahsin Özgüç. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 11. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1974–1975 Öğretim Yılı Açış Konuşması. Rektör Prof. Dr. Tahsin Özgüç. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1976. 10. s.
- ⊙ (75–76 Konuşması yayınlanmadı).
- ⊙ (76–77 Açılış Yapılmadı).
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1977–1978 öğretim yılı açış konuşması, Rektör Prof. Dr. Tahsin Özgüç. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1977. 16. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1978–1979 öğretim yılı açış konuşması. Rektör Prof. Dr. Tahsin Özgüç. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1979. 12. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1972–1973 Öğretim yılı. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1972. 11. s.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1973–1974 öğretim yılı. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1973. 15 s.
- ⊙ Ankara University. A Short guide for foreign students, 1976–1977. Ankara Üniversitesi Basımevi, 1976. 10. s.
- ⊙ Ankara University. A short guide for the Academic Year 1977–1978 Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1977. 13. s.
- ⊙ University of Ankara. A guide for the Academic Year 1979–1980. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1979. 22 s.

- ⊙ Ankara Üniversitesi Yıllığı (Annals de l'University d'Ankara). Ankara Üniversitesi Basımevi 1: 1946-1947, 378 s.; 1947-1948, 339 s.; 111; 1948-1949, 589 s.; IV; 1949-1954, 312 s.; V: 1954-1955, 282 s.; VI: 1955-1958, 304 s.; VII: 1959. 93.; VIII: 1960-1962, 141 s.; IX: 1963,..... s.; X: 1964, 165 s.; XI: 1965. 134 s.; XII: 1966, 98 s.; XIII: 1974, 259.

3- Bilimsel yayınlar

- ⊙ Batu, Selahattin: Biyoloji ve Metafizik. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1950. 15. s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 21)
- ⊙ Baykal, Bekir Sıtkı (Çev.): Osmanlı Tarihi Cilt V (1774-1912) Yorga. Ankara, Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. 1948, XVI, 690 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 16; Bilim Kitapları serisi 7)
- ⊙ Birand Hikmet: Bitkilerde ekonomi prensipleri. Biriktirme ve Artırma. Ankara Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. 1950, 27 s. Resim (Ankara Üniversitesi Yayınları 19; serbest dersler serisi 3)
- ⊙ Birand Hikmet: Die Entwicklung des Hochacnolwesens in der Türkei und der deutsche Beitrag dazu. Ankara. Ankara Üniversitesi Basımevi, 1960 29 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 49)
- ⊙ Birand Hikmet: Karapınar olayı ve erozyon. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1969. 28 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 66)
- ⊙ Birand Hikmet: Nebatlarda Cemiyet hayatı ve J. Braun-B1 anquet. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1955. 14 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 37)
- ⊙ Birand Hikmet: Türk Yüksek Öğretiminde çalışan Alman bilginlerinin hizmeti hakkında Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1960 24 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 48)
- ⊙ Darago, Reşat Nuri (Çev-ve rer.) Poetes Turcs des XVI eme et XVIII eme Siecles. Traduction. notes biographiques et explicatives de Reşat Nuri Darago. İstanbul. Arı Matbaası 1948. 163 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 13; Edebi incelemeler serisi 1)
- ⊙ Hırş. Ernest (derleyen): Dünya Üniversiteleri ve Türkiye'de Üniversitelerin Gelişmesi. Cilt. I-II. İstanbul, 1950, Kağıt ve Basım işleri A.Ş., 1480 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 23)
- ⊙ İzbirak Reşat: Jeomorfoloji. Ankara Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. 1948, 386 s. Resimli. (Ankara Üniversitesi Yayınları 12; Bilim Kitapları serisi 4)

- ⊙ Noyan Abdülkadir: Şişmanlık ve Zayıflık. Ankara Doğu Matbaası, 1947, 34 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 3; Serbest dersler serisi 2)
- ⊙ Ozansoy Fikret: Türkiye Ota Pleistosen fosil insanları ve paleolitik öncesi. Ankara Ankara Üniversitesi Basımevi 1970. 56 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 67)
- ⊙ Tahsin Özgüç: Die Bestattungsbräuche im Vorgeschichtlichen Anatolien, Ankara, Kağıt ve Basım işleri A.Ş. 1948, 157 s. resim (Veröffentlichungen der Universität Von Ankara, 14; Wissenschaftliche Reihe 5)
- ⊙ Ruben Walter: Felsefenin Başlangıcı. Ankara, Doğu Matbaası, 1947, 70 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 4; Serbest dersler serisi 3)
- ⊙ Sarıgöllü Ayşe: Roma Edebiyatında satira. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1972. 47 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 68)
- ⊙ Sinanoğlu Suat, Şentuna C., Öktem F. ve Gebelek C.: Klasik Düşünce ve Türkiye 1977. II. Sempozyum. Ankara, 1981, XII-202 s. (Ankara Üniversitesi yayını; Klasik Çağ Araştırmaları Kurumu)
- ⊙ Taşkıran Nimet-E. Melechior: Genel Cerrahi. Fasikül 1. Ankara, Doğu Matbaası, 1947. 233 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 6. Bilim Kitapları Serisi 1)
- ⊙ Taşkıran Nimet-E. Melohior: Genel Cerrahi. Fasikül 2. Ankara. Doğu Matbaası, 1947. 183 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 7; Bilim Kitapları Serisi 2)
- ⊙ Taşkıran Nimet-E. Melechior: Genel Cerrahi. Fasikül 3. Ankara, Doğu Matbaası, 1947. 183 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 8; Bilim Kitapları Serisi 3)
- ⊙ Tunakan Seniha: Türkler'de parmak ve el izlerinin antropoloji bakımından incelenmesi, Ankara Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. 1948. 66 s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 15; Bilim Kitapları Serisi 6)
- ⊙ Yorga: bk. Bekir Sıtkı Baykal.

4- Ankara Üniversitesi Türkçe Kursu yayınları

- ⊙ Yabancılar için Türkçe Dersleri I. Gramer. Selahattin Olcay. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1963. VII, 149, s. (Ankara Üniversitesi Yayınları 55)

- ⊙ Yabancılar için Türkçe Dersleri. Konuşma-Okuma. Kenan Akyüz. Ankara, (Ankara Üniversitesi Türkçe Kursu Yayınları 2)
- ⊙ Yabancılar İçin Türkçe Dersleri. Konuşma-Okuma. Kenan Akyüz. 2. Basım. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi 1968. VI, 230 s. (Ankara Üniversitesi Türkçe Kursu Yayınları 2)
- ⊙ Yabancılar İçin Türkçe Dersleri-Dilbilgisi. Hamza Zülfikar. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1969. 295 s. (Ankara Üniversitesi Türkçe Kursu Yayınları II)
- ⊙ Yabancılar İçin Türkçe Dersleri-Konuşma, Okuma. Kenan Akyüz. 3. Basım. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1971, VI, 230 s. (Ankara Üniversitesi Türkçe Kursu Yayınları III)
- ⊙ Yabancılar İçin Türkçe Dersleri, Dilbilgisi. Hamza Zülfikar. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1976, 305 s. (Ankara Üniversitesi Türkçe Kursu Yayınları IV)
- ⊙ Yabancılar İçin Türkçe Dersleri. Konuşma-Okuma. Kenan Akyüz. 4. Basım. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1976. VI 228 s. (Ankara Üniversitesi Türkçe Kursu Yayınları IV)

C- ANKARA ÜNİVERSİTESİ'NİN VERDİĞİ ONURSAL ÜNVANLAR:

- 1- College de France Profesörlerinden İstanbul Fransız Arkeoloji Enstitüsü Müdürü Albert Gabriel
Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi "Fahri Profesörlüğü"
Fakülte Profesörler Kurulu
30.5.1950.
- 2- Federal Almanya Reiscumhuru Theodor Heuss
Hukuk Fakültesi "Hukuk Şeref Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
7.3.1957-karar 2
Senato
26.3.1957/1402
- 3- İtalya Reiscumhuru Giovanni Gronchi
Hukuk Fakültesi "Fahri Hukuk Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
6.11.1957-karar 6
Senato
7.11.1957/1470

- 4- Alman İlim Adamı Prof. Dr. Ernest Jackhe
Siyasal Bilgiler Fakültesi "Siyasi İlimler Fahri Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
7.5.1958-karar 171
Senato
13.5.1958/1586
- 5- Prof. Telesforo Bonadonna
Veteriner Fakültesi "Veteriner Hekimliği Fahri Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
7.5.1958-karar 49
Senato
3.6.1958/1604
- 6- Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanı
Dwight D. Eisenhower
Siyasal Bilgiler Fakültesi "Fahri Siyasi İlimler Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
19.11.1959 – Karar 211
Senato
24.11.1959/1797
- 7- Japonya'nın Nihon Üniversitesi Şansölyesi
Dr. Bumpei- Kure
Ziraat Fakültesi "Fahri Ziraat Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
24.3.1960 – Karar 1
Senato
29.12.1959/1815
- 8- Göttingen Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eski ve Ortaçağ Tarihi
Profesörü Prof. Dr. Percy Ernest Schramm
Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi "Fahri Edebiyat Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
1.4.1970 – Karar 1680
Senato
7.4.1970/4475

- 9- Prof. Dr. A.D. Sabin
Ankara Tıp Fakültesi "Fahri Tıp Bilim Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
16.5.1973 - Karar 327
Senato
10.7.1973/17
- 10- Alman Bilim Adamı Prof. Dr. Gotthard Jaschke
Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi "Fahri Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
11.12.1974 - Karar 36
Senato
17.12.1974/1129
- 11- Prof. Dr. H.C. Hans Wilbrant
Ziraat Fakültesi "Fahri Ziraat Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
21.10.1976 - Karar 5
Senato
23.11.1976/2457
- 12- Prof. İsmail Hakkı Baltacıoğlu
Eğitim Fakültesi "Fahri Eğitim Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
18.1.1976 - Karar 883
Senato
1.2.1977/2705
- 13- Prof. Dr. Valentin Horn
Veteriner Fakültesi "Onursal Doktorluğu"
Fakülte Profesörler Kurulu
16.11.1977 - Karar 254
Senato
6.12.1977/3195
- 14- Dr. Heinz Kristinus
Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi "Fahri Profesörlüğü"
Fakülte Profesörler Kurulu
22.6.1979 - Karar 635

Senato

22.5.1979/4369

15- Unesco Genel Direktörü Amado Mahtar M'Bow

Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi "Fahri Tarih Doktorluğu"

Senato

5.5.1981/5922

College de France Profesörlerinden İstanbul Fransız Arkeoloji Enstitüsü Müdürü

BAY ALBERT GABRIEL'in'

dünya ölçüsünde ilmi çalışma ve başarılarını ve ayrıca memleketimiz ilmine hizmetlerini gözönünde bulunduran Ankara Üniversitesi Senatosu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Profesörler Kurulunun oybirliği ile verdiği karara dayanarak, 4936 sayılı kanunun 10. maddesi gereğince kendisine "ANKARA ÜNİVERSİTESİ FAHRİ PROFESÖRLÜĞÜ" unvanı tevcih etmeyi kararlaştırmış ve bu karar 30.V.1950 tarihinde özel bir törenle yerine getirilmiştir.

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya

Rektörü Fakültesi Dekanı

**DOST VE MÜTTEFİK İTALYA REİSİCUMHURU EKSELÂNS
GIOVANNİ GRONCHİ'YE**

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ "FAHRİ HUKUK DOKTORLUĞU"
TEVCİHİ MERASİMİ'**

İtalya Reisicumhuru Ekselâns Giovanni Gronchi'ye, Ankara Üniversitesince Fahri Hukuk Doktorluğu pâyesinin tevcihine ait merasim 13 Kasım 1957 Çarşamba günü saat 16'da Hukuk Fakültesi merasim salonunda yapılmıştır.

Davetliler ve akademik kıyafetlerini giymiş olan profesörler saat 15.30 dan itibaren salonda yerlerini işgale başladılar.

5 Ankara Üniversitesi'nin verdiği ilk onursal paye olup, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Arşivindeki Prof. Albert Gabriel'in dosyasındaki belgenin örneği çıkarmıştır.

6 Ankara Üniversitesi Yayınları, no 44, 1958, s. 3.

Ekselâns Giovanni Gronchi ile Sayın Reisicumhurumuz Celâl Bayar, beraberlerinde Hariciye Vekâleti Vekili Sayın Ethem Menderes, İtalya Hariciye Vekili Ekselâns Giuseppe Pella ve maiyetlerindeki zevatla birlikte saat 15.50 de Fakülteye geldiler. Bahçe yolunun iki tarafında dizilen öğrencilerin alkışları arasında Sayın Maarif Vekili Tevfik İleri, Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Zihni Erençin, İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Ali Tanoğlu, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Mustafa İnan ve fakülteler dekanları tarafından karşılandılar, holde Senato üyeleri tarafından selâmlanarak Dekanlık makamına girdiler.

Biraz istirahatı mütaakıp, tesbit edilen program gereğince, teşekkül eden kortej salona geçerek podiumdaki yerini aldı.

Saat 16 da Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Zihni Erençin bir nutukla merasimi açtı. Nutkun İtalyanca metni Doç. Dr. Samim Sinanoğlu tarafından okundu. Bundan sonra Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Osman Fazıl Berki, Ekselâns Giovanni Gronchi'nin yüksek şahsiyet ve karakterini belirten bir konuşma yaptı. Bu konuşmanın İtalyanca metni Doç. Kudret Ayiter tarafından tekrarlandı.

Bu konuşmalardan sonra Rektör Prof. Dr. Zihni Erençin, Ekselâns Giovanni Gronchi'ye tevcih edilen pâyenin resmî kıyafeti olan binişi giydirerek diplomeyi tevdi etti, tebrik ve iyi dileklerini bildirdi.

Böylece Ekselâns Giovanni Gronchi, Ankara Üniversitesi Fahri Hukuk Doktoru sıfatıyla cevabî nutuklarını irad buyurdular. Nutkun Türkçe metni Doç. Dr. Samim Sinanoğlu tarafından okundu.

Program gereğince yeniden teşekkül eden kortejin salonu terketmesiyle merasim nihayete erdi.

BİBLİYOGRAFYA

BİBLİYOGRAFYA

Genel olarak yararlanıp, IV. bölümde bir listesini verdiğimiz Ankara Üniversitesi Rektörlüğü yayınlarının yanısıra, özel olarak yararlanılan diğer kaynaklar, konu alfabetik sıralarına göre şunlardır:

- ⊙ Ankara Adliye Hukuk Mektebinden Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine (1925-1975). Mumcu Prof. Dr. Ahmet. Ankara, 1977.
- ⊙ Ankara Üniversitesinin İlk Öğretim Yılına Açış Nutku (1946-1947). Kansu Ord. Prof. Şevket Aziz, Ankara, 1946.
- ⊙ Ankara Üniversitesinin İkinci Öğretim Yılına Açış Nutku (1947-1948) Kansu Ord. Prof. Şevket Aziz. Ankara, 1947.
- ⊙ Ankara Üniversitesinin Üçüncü Öğretim Yılına Açılışı (1948-1949) Karal Prof. Enver Ziya. Ankara, 1948.
- ⊙ Ankara Üniversitesinin Dördüncü Öğretim Yılına Açılışı (1949-1950) Birand Prof. Dr. Hikmet. Ankara, 1949.
- ⊙ Ankara Üniversitesinin Beşinci Öğretim Yılına Açılışı (1950-1951) Birand Prof. Dr. Hikmet. Ankara 1950.
- ⊙ Ankara Üniversitesinin Altıncı Öğretim Yılına Açılışı (1951-1952) İzmen, Prof. Dr. Ekrem Rüştü. Ankara, 1951.
- ⊙ Ankara Üniversitesinin Yedinci Öğretim Yılına Açılışı (1952-1953) İzmen Prof. Dr. E. Rüştü. Ankara, 1952
- ⊙ Ankara Üniversitesinin Dokuzuncu Ders Yılı Açılışı Nutku (1954-1955) Oğuzoğlu Prof. Dr. Hüseyin Cahit. Ankara 1954
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1955-1956 Ders Yılı Açış Nutku. Birand Prof. Dr. İzzet. Ankara, 1955
- ⊙ Ankara Üniversitesinin XI. Ders Yılı Açılış Nutku (1956-1957) Birand Prof. Dr. İzzet. Ankara, 1956

- ⊙ Ankara Üniversitesi XII. Ders Yılı Açılış Nutku (1957-1958)
Erençin, Prof. Dr. Zihni. Ankara, 1957.
- ⊙ Ankara Üniversitesi XIII. Ders Yılı Açılış Nutku (1958-1959)
Erençin, Prof. Dr. Zihni. Ankara, 1959
- ⊙ Ankara Üniversitesi XIV. Ders Yılı Açılış Nutku (1959-1960)
Yetkin Ord. Prof. Dr. Suut Kemal. Ankara, 1959.
- ⊙ Ankara Üniversitesi XV. Ders Yılı Açılış Nutku (1960-1961)
Yetkin Ord. Prof. Suut Kemal. Ankara, 1960.
- ⊙ Ankara Üniversitesi XVIII. Öğretim Yılı Açılış Nutku ve Dersi
(1962-1963) Yetkin, Ord. Prof. Dr. Suut Kemal. Ankara, 1962.
- ⊙ Ankara Üniversitesi XVIII. Öğretim Yılı Açılış Nutku (1963-1964)
Çağatay Prof. Dr. Neşet. Ankara, 1963.
- ⊙ Ankara Üniversitesi XIX. Öğretim Yılı Açılış Nutku ve Dersi.
(1964-1965) Doğramacı Prof. Dr. İhsan. Ankara, 1964.
- ⊙ Ankara Üniversitesi XX. Yılı Öğretime Açış Nutku ve Açış Dersi
(1965-1966) Doğramacı Prof. Dr. İhsan. Ankara, 1965.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1966-1967 Öğretim Yılı Açış Konuşması.
Ferman Prof. Dr. Cumhuriyet Ankara, 1966.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1967-1968 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Ferman Prof. Dr. Cumhuriyet. Ankara, 1967
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1968-1969 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Ferman Prof. Dr. Cumhuriyet. Ankara, 1968.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1969-1970 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin. Ankara, 1970.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1970-1971 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin. Ankara, 1971.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1971-1972 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin. Ankara, 1972.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1973-1974 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin. Ankara, 1973.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1974-1975 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin. Ankara, 1974.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1975-1976 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin. Ankara, 1975.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1976-1977 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin, Ankara, 1976.

- ⊙ Ankara Üniversitesi 1977-1978 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin. Ankara, 1977.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1978-1979 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin. Ankara, 1978.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1979-1980 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Özgüç Prof. Dr. Tahsin. Ankara, 1979.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1980-1981 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Akyol Prof. Dr. Türkan. Ankara, 1980.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1981-1982 Öğretim Yılı Açış Konuşması
Akyol Prof. Dr. Türkan. Ankara, 1981
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1961-1962 Öğretim Yılında Alınan Öğrenci-
lere Ait İstatistik Bilgiler. Ankara, 1962.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1972-1973 Öğretim Yılı, Ankara, 1972.
- ⊙ Ankara Üniversitesi 1973-1974 Öğretim Yılı. Ankara, 1973
- ⊙ Ankara Üniversitesi Bölüm, Kürsü, Enstitü ve Diğer Birimlerin
Çalışmaları ve Yönetim Şekilleri Hakkında Yönetmelik. Ankara
- ⊙ Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi (1965-1975) Derleyen:
Kavcar Dr. Cahit. Ankara, 1976
- ⊙ Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Öğretim ve Sınav
Yönetmeliği Ankara 1981
- ⊙ Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Komisyon. Fen Fakültesi Ba-
sımevi, 1981.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Haftası 4-13 Temmuz 1963. Ankara, 1963.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Haftası 4-13 Ağustos 1964. Ankara, 1965.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Haftası, 19-30 Ağustos 1965. Ankara, 1966.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Haftası 14-25 Temmuz 1970. Ankara, 1971.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Haftası Cumhuriyetin 50. Yıldönümü 23
Ağustos - 5 Eylül 1973, Ankara, 1974.
- ⊙ Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi (1949) A.Ü. Basımevi,
Mart 1967.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Kanun ve Yönetmelikleri. Ankara, 1950.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Kanun, Tüzük ve Yönetmelikleri. Ankara,
1953.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Kanun, Tüzük ve Yönetmelikleri. Ankara,
1963.

- ⊙ Ankara Üniversitesini İlgilendiren Kanun Tüzük ve Yönetmelikler Ankara, 1967.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Öğrenci Klavuzu, 1946-1947 Öğretim Yılı Ankara, 1947.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Öğrenci Rehberi. Ankara, 1958.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Rehberi. Ankara, 1954.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Rehberi 1965-1966 Öğretim Yılı. Ankara, 1965.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Handbook 1959-1960. Ankara, 1959.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Basın ve Yayın Yüksek Okulu, Tanıtma ve Yönetmelikler, Ankara 1974.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Spor Birliği Yönetmeliği. Ankara, 1976.
- ⊙ Ankara Üniversitesi Talebe Klavuzu. Ankara, 1952.
- ⊙ Araştırma Kurum ve Birimleri Rehberi (Üniversite Kesimi) TÜ-BİTAK Yayın no: 206, Ankara, 1974.
- ⊙ Cumhuriyetin 50. Yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi. Komisyon, Ankara, 1973.
- ⊙ Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Anma Kitabı. D.T.C.F. Yayını, no: 239 Ankara Üniversitesi Basımevi, 1974.
- ⊙ Cumhuriyetin 50. Yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinin Gelişimi. Ege Prof. Dr. Rıdvan. Tıp Fakültesi yayın no: 303.
- ⊙ Cumhuriyetin 50. Yılında İstanbul Üniversitesi 1973, Komisyon. İstanbul, 1973.
- ⊙ Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Öğrenci Klavuzları:
 - 1- 1960-1961 T.T.K. Basımevi, 1961.
 - 2- 1965-1966 Ankara Üniversitesi Basımevi, 1965.
 - 3- 1969-1970 " " " 1969.
- ⊙ "Dârü'l-Hilâfeti'l-Aliyye Medresesi ve Kuruluşu Arefesinde İSTANBUL MEDRESELERİ" Mübahat S. Küttükoğlu. İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi Sayı VII/1-2 den ayrı basım. İstanbul, 1978.
- ⊙ Dünya Üniversiteleri ve Türkiye'de Üniversitelerin Gelişmesi. Hirsch Prof. Dr. Ernest. İstanbul, 1950, 2 cilt.
- ⊙ Siyasal Bilgiler Fakültesi. Ankara, 1978.

- ⊙ Tarih Araştırmaları. Dil ve Tarih-Coğrafiya Fakóltesi Dergisi, no: 120 T.T.K. Basımevi, Ankara, 1957.
- ⊙ Türkiye Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış, Faik Reşit Unat.
- ⊙ Türkiye'de Mevcut Öğretim Kurumları ve Özellikleri, Komisyon: Cengiz E. Nermin, Z. Sabiha. Başbakanlık Basımevi, Yayın no: 31, 1976.
- ⊙ Türkiye'de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi. Koçer Hasan Ali. İstanbul, 1970.
- ⊙ Türkiye'de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakóltesi Tarihi. Erk Prof. Dr. Nihal, Dinçer Dr. Med. Vet. Ferruh. Ankara, 1970.
- ⊙ Üniversiteler Kanunu ve Üniversite Personel Kanunu ile Üniversiteleri ilgilendiren diğer Kanunlar, Tüzükler, Yönetmelikler. Üniversitelerarası Kurul Genel Sekreterliği. Yayın no: 1, 1975
- ⊙ Üniversiteler Yıllığı 1975-1976 Öğretim Yılı. Üniversitelerarası Kurul Genel Sekreterliği. Ankara Üniversitesi Basımevi, 1977, Yayın no: 2
- ⊙ Üniversiteler Kanununun Yürürlüğe Girişinin ve Ankara Üniversitesinin Kuruluşunun İlk Yıldönümü, Ankara, 1947.

Fiyatı : 650 TL.